

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

SLÆGTEN AHLEFELDTS HISTORIE

TRYKT SOM MANUSKRIFT

ALTERTAVLEN
I ST. NIKOLAI KIRKE I KIEL

SLÆGTEN AHLEFELDTS HISTORIE

UDARBEJDET PAA FORANLEDNING AF

LEHNSGREVE C. J. F. AHLEFELDT-LAURVIG

VED

LOUIS BOBÉ

ANDET BIND

*MED FIRE REPRODUKTIONER
OG FEM STAMTAVLER*

KJØBENHAVN
ANDR. FRED. HØST & SØN

MDCCCXCVII—MCMXII
MCMXII

KJØBENHAVN — GRÆBES BOGTRYKKERI

FØRSTE KAPITEL:

VOLF AHLEFELDT

— DØD o. 1424 —

OG HANS EFTERSLÆGT

**TIL NØER, GRÖNWOLD, BORGHORST, ASCHAU, SATRUPHOLM,
FREIENWILLEN, FARENSTED OG SVENSBY.**

FØRSTE AFSNIT

VOLF AHLEFELDT

til Nøer og Grönwold, —o. 1424.

MED VOLF AHLEFELDT —, Søn af Hr. Benedict Ahlefeldt „den gamle“ til Grimstrup og Aalholm (død omkring 1404) —, Stamfaderen til Ahlefeldterne paa Nøer, optræder Slægten første Gang i *Silva Danica* (*Densch Wold*), det halvøformede Landskab mellem Ekerneførde Fjord og Kielerbugten, som oprindeligt var helt dækket af den gamle Grænseskov Jernved (Jarnwith). Ved Arveforliget 1307 afstod Grev Adolph af Segeberg sin Del af „*Silva Danica*“ til sine Fætttere Grev Gerhard den Blinde og Grev Adolph af Schauenburg. 1325 pantsatte Hertug Valdemar til Grev Johan den Milde Byen Ekerneførde tilligemed „*Densch Wold*“ og alt Land, han ejede mellem Eideren og Slien, dog med Undtagelse af hvad der tilhørte hans Morbroder Grev Gerhard (den Store), som gik i Borgen for denne Overenskomst og 1328 fik overdraget Pantet af Grev Johan. I det 1340 mellem Grev Gerhards Sønner oprettede Forlig nævnes *Densch Wold* udtrykkelig som hørende til Slottet Gottorp. Mod Slutningen af det 14. Aarhundrede ejedes *Densch Wold*, for saa vidt den ikke allerede delvis var paa Adelen og Gejstlighedens Hænder, af Grev Jernhenriks Sønner og gik ved Delingen 1397 sammen med det øvrige Hertugdømme Slesvig over i den ældste Søn Hertug Gerhards Besiddelse.

Densch Wold omfattede paa hin Tid Sognene Slabbenhagen (*Dänischenhagen*), Jellenbek (*Krusendorf*), Gettorp og Sehested Sogne samt den Syd for Ekerneførde liggende Del af Borby Sogn. Stednavnene er helt igjennem af neder-

tysk Oprindelse, kun ganske enkelte, som Nøer, Askov, Moskov og Hageby, vidner om, af hvad Nationalitet de første Nybyggere have været.

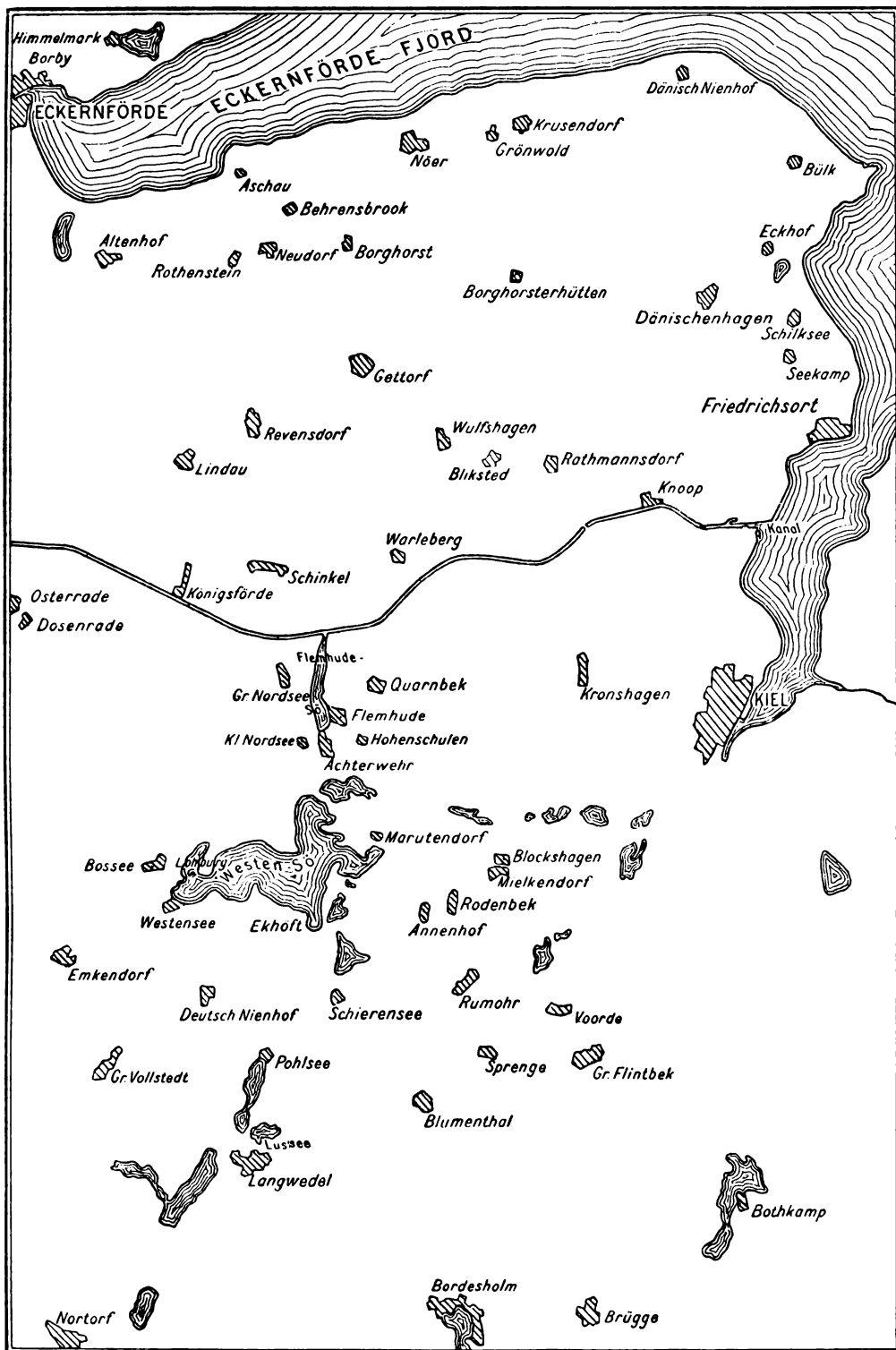
Samtidig med eller kort efter at de holstenske Grever vare komne i Besiddelse af dette Landskab, blev det bebygget af forskjellige Adelsslægter, der ved Hjælp af nedersachsiske Bønder, som de førte med sig, efterhaanden opdyrkede hele Densch Wold, saa at denne paa Christian I.s Tid næsten udelukkende var Adelsens Ejendom.

Ved Sydgrænsen af Densch Wold, længst mod Vest, hvorfra den tyske Kolonisation maa antages at være begyndt i Retning af de store Skove mod Øst, ligger Sehested (ved den gamle Eider), Stamsædet for den allerede 1287 med Thetlavus de Sestath optrædende Adelsslægt. Længere mod Øst forbi Königsförde har man Skinkel, Hjemstedet for den med Sehestederne stammebeslægtede Adelsæt, af hvilken tidligst forekommer Hr. Ludolf Skinkel (1313), og Knoop, som den med Ulvæetterne (Wulf, v. der Wisch og Pogwisch) beslægtede Familie Knoop, af hvilken Lupus de Knoop forekommer 1322, har taget Navn efter. Ud mod Østersøen ligger Schilksee, hvorfra Slægten Schildikese, hvis ældste kjendte Mand Timmo nævnes 1287, har sit Udspring. Langs Nordkysten ved Ekernförde Fjord træffer man Bylk, der 1353 ejedes af Iven Reventlow, som skjødede det til sin Svoger Volf Pogwisch, hvis Slægt antagelig tidligere har siddet her, og de ahlefeldtske Godser Grönwold, Nøer og Askov.

Omtrent i Midtpunktet af Densch Wold ligger Gettorp, der allerede forekommer 1258. Sognet, der er et af de største i Hertugdømmerne, omfattende 2½ Kvadratmil, gjennemskjæres af Kongevejen (via regia), der fører forbi Landsbyens gamle Kirke. Indtil Christian I. 1460 forlehnede Godske Ahlefeldt til Lindau med Patronatsrettigheden til Gettorp Kirke, udøvedes den af Besidderen af Nøer. Til Gettorp Sogn hører foruden Lindau Borghorst, der 1450 var i Rantzauernes Besiddelse, men 1489 indehavdes af Volf Ahlefeldts Søn Benedict, Skinkel samt Warleberg, der ogsaa (1363) tilhørte Familien Skinkel.

Paa samtlige Anetavler nævnes Volf Ahlefeldt som Ejer af Nøer og Grönwold; paa en enkelt kaldes han ogsaa Besidder af Borghorst. Som Ejer af Nøer og Patron for Gettorp Kirke har han og Hustru fundet deres Hvilested paa den fornemste Plads foran Altret. I Aktstykker forekommer Nøer tidligst 1417. Det er formentlig opstaaet af Godset Grönwold, der først nævnes 1430. Selve Borgen Nøer laa paa Skjellet mellem begge Landsbyer og næppe paa den nuværende Hovedbygningens Plads, men snarere hvor Godsforvalterboligen nu ligger; denne var tidligere omgivet af Grave paa alle Sider, men er nu meget ombygget og har tjent forskjellige Formaal.

Om Volf Ahlefeldt vides paafaldende lidt. 1396 var han til Stede ved Lehnshandlingen i Assens og nævnes 1398 med Faderen og Brødrene i en af dem til Dronning Margarethe udstedt Kvitteing for 6900 Mark lybsk, som de havde forstrakt hende med. 1417 medforseglede han Vaabenstilstanden mellem Kong Erik og Greverne af Holsten og bekræftede 1423 den af Hertugerne

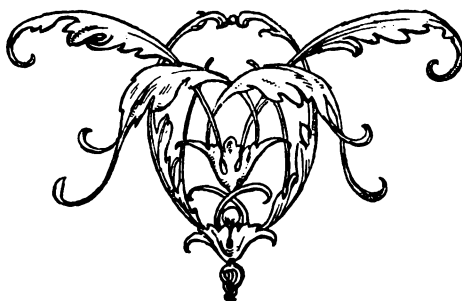

Henrik, Adolph og Gerhard udstedte Erklæring om at ville henstille Afgjørelsen af deres Trætte med Kong Erik til Kejser Sigismunds Voldgift. 1424 afgav han Vidnesbyrd om Hertugdømmet Slesvigs Udstrækning og dets Lehnsforhold til Danmark. Samme Aar skjænkede han den endnu bevarede Døbefont i Gettorp Kirke, som bærer hans Navn og en Indskrift, der meddeler, at dette Værk er bleven fuldført 1424 (1423?).

Volf Ahlefeldts Hustru var i Følge Anetavlerne Hille von der Wisch. Foran Altret i Gettorp Kirke ligger to næsten ganske udslidte Ligstene, der hver især viser Konturerne af en Mands- og en Kvindeskikkelse. Paa den ene ses i Hjørnerne foroven til venstre det ahlefeldtske og til højre Ulveslægternes Vaaben, begge Skjoldmærker er i samme Stilling gjentagne forneden. Denne Gravsten er utvivlsomt lagt over Volf Ahlefeldt og hans Hustru Hille v. der Wisch, medens den anden til venstre viser det ahlefeldtske Vaaben og til højre et ganske udslidt Vaabenskjold med det sehestedske Hjelmtegn.

Volf Ahlefeldt efterlod fire Sønner (Andet Afsnit), der først forekommer i Aktstykker fra Midten af Aarhundredet, og som derfor antagelig er født ikke længe før Faderens Død.

Godserne Nøer og Grönwold forblev hos Volf Ahlefeldts Efterslægt i over to Hundrede Aar (henholdsvis indtil 1610 og 1637).

ANDET AFSNIT

VOLF AHLEFELDT'S BØRN

AF NØER OG GRÖNWOLD

1. BENEDICT AHLEFELDT

til Borghorst.

Benedict Ahlefeldt forekommer tidligst 1450 og derefter som den ældste af fire Brødre blandt Medloverne for den af Hr. Johan Ahlefeldt og andre af Slægten Ahlefeldt 1456 udstedte Fundats for Marianerne ved Marielkirken i Haderslev. 1461 var han som biskoppelig Foged i Svavested til Stede ved et Forlig, som Biskop Nicolaus af Slesvig afsluttede med Landsbyen Rødemis angaaende nogle under samme hørende Marskjorder. I de nærmest paafølgende Aar foretog han („Benedictus de Alevelde de Nore, advocatus episcopi Slesvicensis“) Delingen af tre i Dyttebøl liggende Gaarde og nævnes endnu 1464 i sin Stilling som Amtmand, i hvilken Egenskab han sammen med Amtmanden paa Gottorp bekræftede en Overenskomst mellem Ejerne af Rantrum og Wischer Marsk i Anledning af en Grænsestrid. Han forstrakte oftere Kong Christian I. med Pengelaan og medforseglede det af Kongen i Juli 1470 stadfæstede Forlig mellem Dronning Dorothea og Hertug Adolphs Enke Margarethe. Samme Aar fik han i Forening med Claus Johansen Ahlefeldt Pantebrev paa Tilenborg med Byen og Tolden, Syder- og Norderstapel med Bergenhusen og Erfde Sogne og Landsbyer, desuden Landsbyerne Hude (i Svavested Sogn), Hone og Burgstall (i Hone Sogn) og Barshoved i Ditmarsken for en Pantesum paa 5000 Mark og betegnes endnu i Maj 1480 som Indehaver af Tilen. Naar hans Andel indløstes, vides ikke, medens Indløsningen af Claus' Del fandt Sted 1476, hvorefter Tilen som Pant gik over til Dronning Dorothea. I Efteraaret 1480 sendtes han sammen med Godske Rantzau, Sivert Brockdorff og Otto Sehested til Kongen, sikkert paa Foranledning

af Dronningen, bl. a. med Anmodning til ham om at sende sin yngste Søn Hertug Frederik til Hertugdømmerne, for at han kunde opholde sig dér og blive opdraget dér. Ved Landsdelingen forpligtede hver af de tvende Landsherrer sig i Recessen af 7. Sept. 1490 til at afdrage en Gjæld til Benedict Ahlefeldt paa 1000 Mark. I Begyndelsen af 1489 havde han kvitteret Kong Hans for 1000 Mark lybsk som første Terminsafdrag paa sit Tilgodehavende og udstedte Aaret efter Vidnesbyrd om at have indgaaet et endeligt Forlig, hvorved han erklærede alle Gjældsbreve paa Borgen Tilen indfrieede undtagen et Brev paa 3000 Mark lybsk. 1489 betegnes Benedict Ahlefeldt som Ejer af Borghorst, oprindelig en Landsby i Gettorp Sogn og antagelig udskilt af det Faderen tilhørende Gods. Han skal have opnaaet en Alder af 105 Aar, hvilket sikkert er en Overdrivelse; maaske foreligger der en Forvexling med hans Bedstefader, der betegnes som den gamle og i hvert Fald var mindst 80 Aar, da han døde. Benedict Ahlefeldt var ifølge Anetavlerne gift med Abel Stake fra Emkendorf. De havde fem Børn (Tredie Afsnit I).

2. CLAUS AHLEFELDT.

Han nævnes tidligst 1456 som en af Medloverne for Hr. Johan Ahlefeldts Fundats. 1463 bekræftede Claus Volsen Ahlefeldt af Nøer Vont Freses Vidnesbyrd om Salget af to Gaarde i Søndergosherrred til Bispen af Slesvig. 1470 medforseglede han Konkordaterne i Segeberg; men iøvrigt kjendes intet til hans Livsskjæbner. Hans Hustru var formentlig en Datter af Hr. Lorentz Heesten. Claus Ahlefeldt efterlod to Børn (Tredie Afsnit II).

3. OTTO AHLEFELDT.

Hans Navn forekommer ligeledes først 1456 i den førnævnte Fundats. 1460 var han Vidne, da Reimer Sehested afhændede noget Gods til Slesvig Domkapitel. 1470 medforseglede han Konkordaterne i Segeberg og underskrev 1472 Preetz' Klosterregnskab. Han var blandt de holstenske Adelsmænd, hvis Kaution Kong Christian fortrinsvis benyttede sig af i de første Aar af sin Regering, og fik bl. a. 1464 sammen med fire andre Kautionister Kvittering paa et Afdrag paa 1000 rhinske Gylden. 1473 udstedte Kongen et Pendingebrev til ham paa 2400 Mark. Sammen med Otto Benedictsens Sehested og Sivert Brockdorff forstrakte han Kongen med det egentlige Laan til dennes Romafærd paa 16,500 Mark. 1479 var han Amtmand i Flensborg (paa Duborg) og Medlem af det derværende Vor Frues Kjøbmandsgilde; det følgende Aar var han Amtmand i Segeberg. I den 1480 udstedte Segeberger Reces erkjender Kongen at være ham de ovennævnte 2400 Mark og desuden 1115 Mark skyldig.

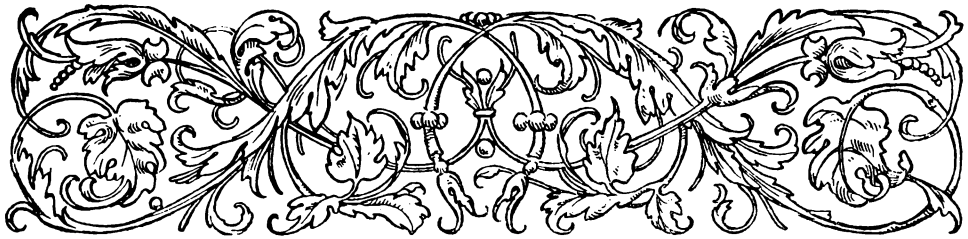
Otto Ahlefeldt døde omkring 1485. Han var gift med Florentia v. der Wisch, med hvem han havde to Børn. 1490 nævnes Otto Ahlefeldts Børn af Nøer (Tredie Afsnit III).

4. SCHACK AHLEFELDT til Nøer og Grönwold.

Den Schack Ahlefeldt, der 1417 nævnes sammen med Volf Ahlefeldt, er ikke dennes Søn, men snarere en Broder. Han forekommer tidligst 1456 blandt Medloverne for Marianerfundatsen, og 1470 medforseglede han Konkordaterne i Segeberg. 1474—75 var han til Stede, da Klostret Preetz' Regnskaber aflagedes. 1476 medforseglede han Hans Ahlefeldt til Tørnings og Elsebe Rosenkrantz' Ægtepagt. Sammen med Godske Rantzau havde han 1470 den ene Halvdel af Haderslev i Pant for 5000 Mark; det blev kort før 1480 indløst af Dronning Dorothea.

Schack levede endnu 1490, da han i Omslaget udstedte et saakaldet Hetebrev (Løftebrev) til Volf Pogwisch, lydende paa 3000 Rdlr. Schack Ahlefeldt var i Følge en Anetavle gift med Anna Wonsfleth fra Kriseby, der kunde være Datter af den 1441 afdøde Ditlev Wonsfleth til Kriseby. Om hans Børn se Tredie Afsnit IV.

TREDIE AFSNIT

I.

BENEDICT AHLEFELDT TIL BORGHORSTS BØRN

1. GODSKE AHLEFELDT † 1535.

Godske Ahlefeldt „fra Ekernførde“ blev 1491 immatrikuleret ved Universitetet i Rostock. 1502 studerede han i Bologna og fik 1506 sammen med flere andre af Hertug Frederiks tro Mænd af Paven Ventebrev paa et Kannikedømme. 1509 optoges han i Mariæ Rosenkrands' Broderskab i Flensborg og betegnes da som Clericus. Ved sit 1534 affattede Testamente bestemte han sin Gaard i Ekernførde og en Del af sine Midler til Bolig for og Underhold af Fattigfolk i Byen. Huset skulde i Følge Fundators Bestemmelse til hver Tid beboes af fire Personer, nemlig en ærlig og duelig Mand eller Kvinde til at føre Opsynet, og efter hvem alle Husbeboere havde at rette sig, af to gode, stærke Piger, der sammen med den tilsynshavende skulde varetage den daglige Gjering, samt af en Præst, der var forpligtet til at holde Messe for alle Husbeboere og føre Regnskabet. Gaarden skulde holdes i god Stand, og de fire Personer forsørges med Mad, Øl og Penge; hvad der blev tilovers af de aarlige Indkomster og Oppebørsler, var Forstanderen pligtig til daglig eller ugentlig at fordele mellem Alumnerne og desuden lade brygge og bage alt, hvad fromme Folk maatte forære de fattige af Rug, Byg og Malt. Hvis nogen af Testators Venner maatte ønske at tilbringe en eller to Nætter i Huset, fik de anvist det bagerste Værelse med to tilstødende Kamre. Naar de af ham valgte to Patroner Volf Ahlefeldt til Nær og Godske Ahlefeldt til Saxtorp eller deres Efterfølgere, der til alle Tider ved indtrædende Afgang skulde suppleres med et andet Medlem af Slægten

Ahlefeldt, indfandt sig aarlig for pligtmæssig at revidere Regnskabet, skulde de kunne overnatte i Huset. For det Tilfælde, at Gaarden i Tidernes Løb blev ødelagt, saa at ingen fattige mere kunde bo deri, skulde de ældste af Slægten Ahlefeldt komme sammen og med Flid paase, at Stiftelsens Hovedøjemed ukrænkelig opretholdtes.

Aaret efter Fundators Død, der indtraf mellem Paaske og Pinse 1535, blev hans Testamente stadfæstet af Biskop Godske Ahlefeldt. I Henhold til Stifterens sidste Vilje blev han bisat i det i selve Huset indrettede Kapel.

Faa Aar efter Godske Ahlefeldts Død blev Stiftelsen, hvad han i sit Testamente havde regnet med, betydeligt udvidet. For en Sum af 2000 Mark, Mandeboden for et paa Kirkegaarden i Gram myrdet Medlem af Slægten Ahlefeldt, havde den dræbtes Slægtninge, som andet Steds nævnt, stiftet et Kapel i Haderslev Mariekirke. 1541 forlod Vikarerne dette Kapel og overlod de til samme hørende Kapitaler, Renter, Indkomster o. s. v. til deres Patroner, Ahlefeldterne paa Gjelting, der atter skjænkede dem til det af Godske Ahlefeldt stiftede Fattighus „der Goschhof“.

Aarhundreder igjennem viste Slægten Ahlefeldt Stiftelsen en umiskjendelig Interesse, dels ved en samvittighedsfuld Administration og Omsorg for Bygningens Vedligeholdelse, dels ved at lade den tilflyde Gaver af forskjellig Art. 1578 blev Huset ombygget og 1773 underkastet en grundig Reparation. I Aaret 1718 ejede Stiftelsen en Kapital af 7500 Rdlr.

Godskegaarden, af hvilken der findes en Afbildning hos Braunius (1595), var en enetages Bygning med spidst Tag, delt i to Dele ved Kapellet, der indtog Midterpartiet og var prydet med et lille Spir. Ud til Gaden og adskilt fra den ved en Mur med en Port, laa et smalt Gaardsrum, overskygget af en Række Træer, som gav Huset et venligt Udseende. Paa Gavlen over Indgangsdøren til Kapellet var anbragt en Tavle med en, oprindeligt forgyldt, Indskrift til Minde om Stifteren og smykket med hans Ahnevaabener. Blandt Kapellets Prydelser bør fremhæves et Alterbillede i Træskærerarbejde, forestillende en St. Anna Gruppe eller Santa Conversatione, i Følge de paa Tavlen anbragte Indskrifter og Vaabener skjænket eller renoveret af Claus Ahlefeldt til Gjelting († 1674) og hans Hustru Anna, født Rantzau. Dette kunstnerisk fremragende Arbejde stammer maaske fra det førnævnte Marianerkapel i Haderslev og skyldes uden Tvivl en med Brüggemann samtidig og af ham paavirket Mester. Selve Huset rummede otte Boliger med rundbuede Indgangsdøre. Da Godskegaarden 1879 blev solgt til Byen Ekernførde og derefter nedbrudt (1889), skjænkede Stiftelsens daværende Patroner de kirkelige Inventariegenstande, foruden Altertavlen ogsaa de i Kapellet ophængte Klokker, til Thaulowmusæet i Kiel, hvor de endnu findes. Godske Ahlefeldts Lig overførtes til Byens Kirkegaard, hvor der blev rejst en Sten til Minde om Stadens højsindede Velgjører. Ved Salget af Gaarden og ved Afløsning af de Stiftelsen tillagde Fæstepenge og Naturalydelse var der i Aaret 1897 opsamlet en Kapital af 135,600 Mark, der samme Aar med kejserlig Stadfæstelse

blev konsolideret under Navn af „Ahlefeld-Goschenhöfer Stiftung“, hvis Formaal er at understøtte trængende, i første Række saadanne, der har tjent den ahlefeldtske Familie tro og villig, i Legatportioner paa 30—300 Mark. Stiftelsen bestyres til hver Tid af to mandlige Medlemmer af Slægten Ahlefeldt.

2. BENEDICT AHLEFELDT.

Han var 1494 Hertug Frederiks Hofsinde paa Gottorp, ledsagede sin Herre paa Rejsen til Hetland og er vistnok den Benedict Benedictsens Ahlefeldt, der 1497 var Vidne, da Jomfru Margrethe Ottesdatter Sehested til Hertug Frederik afstod sin Del i Gaarden Ramstorf. Fra 1497 beklædte han Embedet som Hertugens Kammermester og aflagde endnu Nytaarsdag 1500 Regnskab i Overvær af Amtmanden paa Gottorp Henrik Blome. 1498 kaldes han og Broderen Claus til Borghorst. Benedict Ahlefeldt, Benedicts Søn fra Borghorst, faldt 1500 ved Hemmingstedt.

3. HENRIK AHLEFELDT

til Satrupholm, Amtmand i Haderslev og Lille Tønder, — o. 1532.

I Forening med Broderen Claus, den senerè Ejer af Gjelting og formentlig ogsaa sammen med den anden Broder Godske boede han tidligst fra 1491 og endnu 1510 i Ekernførde. Han skrives oftere, senest 1527, „fra Borghorst“ til Adskillelse fra Henrik Ahlefeldt til Lehmkulen. 1508 forekommer han som Kjøgemester hos Hertug Frederik og var i Aarene 1509—11 Amtmand i Haderslev, hvorfra han i Omslaget 1512 forflyttedes til Amtmandsposten i Tønder, som hans Broder Claus, der nu blev hans Efterfølger i Haderslev, indtil da havde beklædt siden 1500. I Henriks Embedstid blev der i Tønder Amt under Hertug Frederiks personlige Tilsyn foretaget ret betydelige Digearbejder. Om det daglige Samliv mellem Hertugen og hans Mænd har en samtidig givet en i kulturhistorisk Henseende ikke uinteressant Beretning. Hertug Frederik stod op hver Morgen ved Solopgang og gik ned i Kjøkkenet, hvor han tog sig en Bid, inden han begav sig paa Vandring ud til Arbejdsstedet ved Kanalen. Ofte tog han selv en Spade eller Hakke i Haanden og holdt ud til henad Klokken 10 om Formiddagen. Hans Junkere fulgte vel ikke lige strax efter ham, men lod dog ikke længe vente paa sig. Efternølere, der havde sovet over sig, lod Hertugen vælte i Grøften og bød Pibere og Trommeslagere at gaa foran dem. Hertug Frederik og hans Hofjunkere og Adelsmænd lod deres Haar voxte langt og binde op med Gyldenstykkets- og Silkehuer. Almindeligvis lod de deres Skjæg klippe, men nogle lagde sig for Nemheds Skyld en Knebelsbart til. Hertugen havde som Regel en Flaske Rødvin og en Flaske Rhinskvin med, men iøvrigt blev der ikke drukket megen Vin, derimod megen Kakebille — det berømte Øl, der bryggedes i Ekernførde — og en Del Øl fra Ribe.

1523 mødte Henrik Ahlefeldt „til Tønder“ med fire Heste ved Hyld-

ningen paa Gottorp. 1525 nævnes som hans Efterfølger i Tønder Jesper Rantzau. Som Tegn paa Kongens Erkjendtlighed fik Henrik 1527 af Kongen tildelt som Arv og Eje den Plads i Tønder By, hvorpaa han havde opført et Skur eller Hus. Før 1528 købte han af Domkapitlet i Slesvig Satrupholm Gaard og Gods, der tidligere (1423) forbigaaende havde været i hans Slægts Eje. Ved et Mageskifte med Hertug Frederik erhvervede han Gaarden Karlsvraa i Bylderup Sogn, der forhen ejedes af den ved Hemmingstedt faldne Henrik Eilersen Rantzau. 1527 købte han af Abbed Nicolaus af Løgumkloster en Mølle i Sallingvraa samt flere Gaarde med tilhørende Bønder i Slux Herred, to Gaarde i Todsøl, tre i Godsker, en i Sallingvraa, fem i Lindved og en i Høgsholt. Endvidere erhvervede han 1530 af Domkapitlet i Slesvig flere Gaarde i Tinglev Sogn, to i Landsbyen af samme Navn, en i Eggebek, en i Kragelund, to i Terkelsøl, samt i Bov Sogn en Gaard i Smedeby, en i Vejbæk og to Gaarde i Gjeldebro.

Henrik Ahlefeldt nævnes i Mønstringslisten over Adelen i Holsten 1530 som Ejer af Satrupholm, men døde før Paaske 1534. Han var gift med Ida Walstorp, Datter af Henneke Walstorp, Amtmand i Flensborg, og Abel Ahlefeldt fra Søgaard. 1509 var hun Hofjomfru hos Hertuginde Anna paa Gottorp. Som Enke betalte hun 1535 Tyvendependinge af sine Godser. 1541, da hun skrives til Hyrup (Haderslev Amt), fik hun udbetalt en Sum af 5000 Mark, som Kongen var hende skyldig. Sammen med Sønnen Moritz boede hun endnu 1548 paa Satrupholm.

Henrik Ahlefeldt efterlod en Søn og en Datter (Fjerde Afsnit I).

4. HANS (JOHANNES) AHLEFELDT,

blev 1497, 27. Oktober, immatrikuleret i Rostock som Johannes Ahlefeldt fra Borghorst. 1502 blev han sammen med Broderen Godske indskrevet ved Universitetet i Bologna, til hvilket han betalte en halv Guldgylden. Han studerede her gejstlig Ret, men afgik allerede ved Døden samme Aar Natten mellem 24. og 25. Juli. Prokuratorerne ved den tyske Nation betalte syv Bolendini til Kjærter ved hans Begravelse i Kirken San Domenico; selv havde han i dette Øjemed i sit Testamente udsat en Dukat.

5. CLAUS AHLEFELDT

til Gjelting, Amtmand i Lille Tønder og Haderslev, † 1531.

(Om ham og hans Efterslægt se III (1901), 7 ff.)

6. ANNA

gift med Volf Sture, der tilhørte en af de ældste og anseteste Adelsætter paa Als, hvor den allerede var bosiddende i Midten af det 14. Aarhundrede. Slægten, der førte en Stør i Vaabenet, skal paa mødrene Side have været beslægtet med de svenske Sturer. Volf Sture nævnes første Gang 1487, da han beseglede sin

Broder, Præsten Petrus Stures Fundats paa Gods paa Als, som overdroges Helligaandsklostret i Faaborg. Omkring 1513 købte han Gammelgaard af sin Svigerinde Gisela og 1523 mødte han med sex Heste paa Gottorp for at hylde Hertug Frederik som Konge. Samtidig tiltraadte han Embedet som Amtmand i Haderslev og beholdt denne Stilling vistnok til sin Død. Foruden Gammelgaard ejede han paa Als Helvitgaard (nu Østerholm), dog opholdt han sig mest ved Hertug Hans den Ældres lille Hof i Haderslev. Volf Sture beseglede Unionen 1533 og betalte det følgende Aar Skat af 70 Gaarde paa Als. Endnu 1550 var han i Live. Hans Hustru overlevede ham. Af hans Sønner arvede den ældste, Thomas Sture, de fædrene Gaarde. Han var gift med Bertha Ahlefeldt fra Lindau.

II.

CLAUS AHLEFELDT'S BØRN

1. LORENTZ AHLEFELDT,

var 1494 Hofsinde hos Hertug Frederik og faldt 1500 ved Hemmingstedt.

2. ANNA,

gift i Følge Anetavlerne med Schack Rumohr. Han forekommer i Aktstykker kun to Gange, nemlig 1497, da han gik i Borgen for Emeke Sehested for en Gjældsfor skrivning, samt Aaret efter, da han af Sivert Splid købte Godset Røest ved Kappel, som i over 400 Aar indtil denne Dag er forblevet i hans Efterkommeres Besiddelse. Schack Rumohr var endnu en ung Mand, da han 1500 faldt ved Hemmingstedt. Enken har formentlig ægtet Volf v. der Wisch, der 1504 skrives til Røest.

III.

OTTO AHLEFELDT'S BØRN

1. BENEDICT AHLEFELDT.

1490 bevidner han og Broderen Volf at have modtaget 500 Mark lybsk af Kong Hans og Hertug Frederik som Afdrag paa deres Gjæld til dem. I Li-

sterne over de ved Hemmingstedt 1500 faldne nævnes Benedict Ottesen Ahlefeldt. Han efterlod en antagelig kort før hans Død født Søn Otto (Fjerde Afsnit II).

2. VOLF AHLEFELDT.

Han tjente fra ung af ved Hertug Frederiks Hof paa Gottorp og nævnes allerede 1488 i dennes Kammerregnskaber og er vel den Volf Ahlefeldt, der 1491 var Foged paa Gottorp. 1494 optoges han i Rosenkransgildet i Slesvig og var i det følgende Aar jævnlig Medlover for de af Hertugen udstedte Forskrivninger. 1496 bevidner han af Hertugen at have modtaget Halvparten af de 2000 Gylden, som hans Fader havde til Gode hos Kong Hans.

I Aarene 1498—1504 var han Amtmand i Tilen, en ikke ubetydelig Flække i Landskabet Stapelholm og hørende under det i Ditmarskertoget 1500 ødelagte faste Slot Tilenborg paa den anden Side af Eideren. Han var Medlem af Hertug Frederiks Raad og 1510 blandt de holstenske Adelsmænd, til hvem Hertugen bortpantede Slottet og Fogderiet Tønder. Volf Ahlefeldt døde omkring Aar 1515. Han var gift med Ermegaard Sehested, Datter af Volf Sehested til Krummendick, Ornum og Drage, og Mette v. der Wisch. Hun ægtede før 1517 Claus Ahlefeldt til Emkendorf. I sit Ægteskab med hende havde Volf Ahlefeldt en Datter Anna (Fjerde Afsnit III).

IV.

SCHACK AHLEFELDTS SØN

VOLF AHLEFELDT til Nøer og Grönwold.

Volf Ahlefeldt nævnes tidligst 1488 som Ejer af Nøer og var i Egenkab af Medpatron for Gettorp Kirke fra dette Aar og indtil 1533 i Følge Kirkens Regnskaber til Stede ved den aarlige Aabning af Kirkeblokken. 1516 medforseglede han Hertug Frederiks Stadfæstelsesbrev paa Forliget mellem Brødrene Peter og Godske Ahlefeldt vedrørende Besiddelsen af Lindau. 1523 mødte han ved Hyldingen paa Gottorp og nævnes 1530 i Listen over Adels Rostjeneste i Holsten. 1534 var han selvanden Exekutor i Boet efter Godske Ahlefeldt Stifteren af Fattighuset i Ekernefærde, og 1537 Medlover for Sivert Sehesteds Revers i Anledning af dennes Overtagelse af Godset Tegelhøve paa den mindre-aarige Brodersøn Stellanus' Vegne. Aaret efter var han til Stede ved Arvedelingen

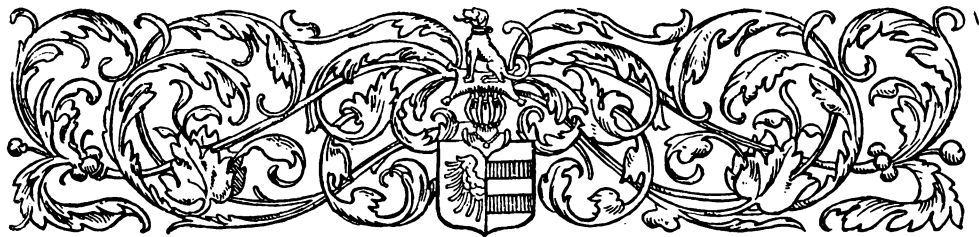
efter Svigersønnen Joakim Plessen og nævnes endnu 1541 som en af Patronerne for Marianerne i Haderslev.

Foruden Nøer og Grönwold ejede han paa Ærø to Gaarde i Rise og Stokkeby.

Volf Ahlefeldt skal have været to Gange gift, først med Hese Rumohr, Datter af Schack Rumohr til Dyttebøl og Anna Ahlefeldt; anden Gang med Catharine Sehested, Datter af Benedict Sehested til Runtoft og Hese Brockdorff. Fru Catharine forekommer i Aarene 1513—22 i Gottorp Kirkeregnskaber. Volf Ahlefeldt efterlod fire Sønner og en Datter (Fjerde Afsnit IV).

2. BENEDICT AHLEFELDT.

1496, 21. Oktober, blev Benedict Ahlefeldt af Nøer immatrikuleret ved Universitetet i Rostock. Han faldt 1500 ved Hemmingstedt.

FJERDE AFSNIT

I.

HENRIK AHLEFELDT'S BØRN

1. MORITZ AHLEFELDT

til Satrupholm og Freienwillen, † 1556.

Moritz Ahlefeldt nævnes tidligst 1533, da han i Kong Christian III.s Nærværelse forskrev sin Hustru 6000 Mark aarlig af sin Gaard Freienwillen i Grumtoft Sogn. Denne Gaard, der er opstaaet af den gamle Langballiggaard, afhændede han senest 1540 til Schack Ahlefeldt, da han efter Faderens Død arvede Satrupholm, hvor han og hans Moder endnu boede 1548. Tillige fik han ved Arv Karlsvraa, hvor han sidstnævnte Aar var i Strid med Mads Gjordsen om et Grænseskjel. 1552 var hans Hustru Margarethe, en Datter af Claus Ahlefeldt til Lehmkulen, død; han selv var noget aandssvag, hvorfor hans Fætter Bendix Ahlefeldt til Gjeltning administrerede hans Ejendomme.

Moritz Ahlefeldt døde barnløs 1556. Om Besiddelsen af Satrupholm førtes Proces af Johan Rantzau, den senere Feltherre (der var gift med Anna Walstorf, en Datter af Moritz' Morbroder, Tønnies Sehested (hvis Hustru Clara var Datter af Moritz' Farbroder), og af Thomas Sture (der var hans Faders Søstersøn). Modparten var Bendix Ahlefeldt til Gjeltning, Clara Sehesteds Broder, der havde taget Satrupholm og Moritz Ahlefeldts rørlige Efterladenskaber i Besiddelse. Ved en af de tre Landsherrer fældet Dom tilkjendtes Thomas Sture en Broderlod og Fru Clara Sehested og Fru Anna Rantzau hver en Søsterlod af Moritz' hele Efterladenskab, medens Bendix Ahlefeldt idømtes at udlevere et af en Tolvmandsed bekræftet Inventar. Selve Satrupholm forblev i Bendix Ahlefeldts Besiddelse.

2. MARGARETHE,

gift med Otto Rantzau. Han fødtes 1503, ejede i Forening med Broderen Henrik Neuhaus, anføres 1543 i Landregistret som Ejer af Rantzau, ligeledes 1564 og

endnu 1580 ved Lehnsmodtagelsen i Odense, denne Gang sammen med Sønnerne Hans, Henrik og Balthasar Rantzau. I Aarene 1542—64 var han Provst i Uetersen. 1568 bar han det Romerske Riges Vaaben ved Kong Frederik I.s Dronning Sophies Ligprocession i Slesvig Domkirke, blev 1579 forlehnet med Schöneweide og afgik 24. Dec. 1585 ved Døden.

II.

BENEDICT AHLEFELDT'S SØN

OTTO AHLEFELDT,
Amtmand i Svavested, — o. 1540.

Otto Ahlefeldt tjente Dronning Christine i Aarene 1501—6 som Dreng (Page) og fulgte hende 1504 paa hendes Pilgrimsfærd til Wilsnack og Sternberg. Omkring 1510 traadte han i Hertug Frederik af Gottorps Tjeneste og var i Aarene 1522—23 Amtmand i Svavested. Kong Christian III gav ham ved sin Tronbestigelse 1533 af Hensyn til de mangfoldige tro og villige Tjenester, han i 22 Aar havde ydet hans Fader, Livsbrev paa en aarlig Hævning af 60 Mark lybsk af Gaarden og Godset Hyttens Indtægter samt desuden et Kammer med en Skorsten, fri Kost, Øl, Fødevarer og anden Nødtørf, endvidere Havre og Hø til en Hest samt en Klædning aarlig, som den gaves andre Hofsinder.

III.

VOLF AHLEFELDT'S DATTER

ANNA.

Hun var i første Ægteskab gift med Joakim Rantzau til Schöneweide, Søn af Schack Rantzau til Ascheberg. Han hyldede 1523 Hertug Frederik som Konge, købte 1526 Schöneweide af sin Broder Benedict og forekommer endnu 1528 sammen med Hustruen, men synes at være død før 1530, i hvert Fald nævnes han ikke i dette Aars Mønstringsliste over Adelsens Rostjeneste. I andet Ægteskab blev Fru Anna gift med Joakim Leve til Morsum. Han var 1512 Page paa Gottorp, blev af Kong Frederik I. 1527 forlehnet med Gaarden Hauenburg og købte 1533 Sønderskov af Biskop Godske Ahlefeldt. Begge

Gaardene laa i Svesing Sogn. 1545—47 var han Staller i Nordstrand og fungerede 1551 i Hr. Iven Reventlows Fraværelse som Statholder. Han levede endnu 1566.

Af første Ægteskab havde Fru Anna en Datter Anna, gift med Jakob Sehested, med sin anden Ægtefælle en Søn Hans, sidste Mand af de Levensen'er (død 1599), der blev myrdet paa sit Gods i Pommern, og om hvis Arv der førtes en langvarig Proces.

IV.

VOLF AHLEFELDT TIL NØERS BØRN

1. ASMUS AHLEFELDT

til Nøer og Grönwold, hertugelig gottorpsk Raad, Marskalk og Ritmester, Amtmand i Aabenraa og Maarkjær, — o. 1555.

Asmus Ahlefeldt fulgte 1534—35 Johan Rantzau paa hans berømte Tog op i Jylland og deltog i Belejringen af Aalborg, som Skipper Clement holdt besat. 1536 tjente han under Breide Rantzau, der sammen med Jørgen von Münster stod i Spidsen for de Tropper, Kong Christian III. sendte ind i Nederlandene til Undsætning for Landsknægtsføreren Meinhard von Ham for at bekæmpe Regentinden i Nederlandene Dronning Marie af Ungarn, Carl V.s Søster. Navnlig gjaldt det at stanse den Hærstyrke, som Pfalzgreve Frederik, Christian II.s Svigersøn, havde ført til Nederlandene for at bruge den mod Danmark. Korpset blev fuldstændig slaaet ved Klostret Hijlgerlee, o. 4 Mil øst for Groningen (8. August). Ved den i Maj 1537 angaaende en treaarig Vaabenstilstand med Nederlandene afsluttede Traktat frigaves en Del af Fangerne, deriblandt Breide Rantzau og Asmus Ahlefeldt, paa den Betingelse, at de forpligtede sig til atter at indfinde sig i Groningen, naar Fristen var udløben. Endnu samme Aar traadte Asmus i kongelig Tjeneste som Hofsinde og havde Borgeleje i Kallundborg og Sorøkløster.

1542 tjente han ved det af 12 Fænniker og 300 Ryttere bestaaende danske Korps, der af Christian III. under Anførsel af Reinhold v. Heiderstorf sendtes til Hjælp for Frantz I. i dennes Krig mod Kejser Carl V. I Gelder forenede Korpset sig med de franske Tropper under Greven af Longueval og den gelderske Marskalk Martin von Rossem. Hele Hærstyrken mønstredes i Juli i Herzogenbusch og rykkede ind i Brabant til Hoogstraten, hvor det kom til en haard Kamp med Prinsen af Oranien. Longuevals Ryttere, blandt hvilke de holstenske havde Fortravet, trængte ind i det fjendtlige Fodfolk og vandt en fuldstændig Sejr. Hoogstraten blev indtaget, og Omegnen plyndret og hærget, hvorefter Korpset rykkede frem mod Antwerpen. Der blev dog ikke gjort noget

Forsøg paa at erobre Byen, idet Kjøbmændene formentlig bestak Rossem, og noget lignende skete vistnok ogsaa ved Louvain, der var det nærmeste Maal for Korpsets videre Marsch. Over Liège, hvor man ligeledes formaaede dem til at drage videre, gik Vejen ind i Frankrig. I Masir (Les Mazyres ved Mezières), hvor der opstod Strid mellem Longueval og Rossem om Byttets Deling, afmønstredes Korpset. Asmus Ahlefeldt, der havde taget Del i hele Toget, underskrev sammen med Reinhold Heiderstorf en i Feltlejren 16. August dateret Beretning om Korpsets Foretagender.

Ikke længe efter sin Hjemkomst til Fædrelandet tiltraadte Asmus Besiddelsen af Nøer, i hvert Fald nævnes han 1543 som Ejer af dette Gods. Af sin Broder Jørgen købte han 1546 Grönwold.

Som Ritmester hos Hertug Adolph forekommer han 1545, men var 1547 Marskalk paa Gottorp. Kort efter tjente han under Grev Anton af Oldenburg mod Stiftet Verden blandt de 120 Adelsmænd, som Kong Christian og hans Brødre stillede ligeligt under Befaling af Jakob Sehested, og som sammen med en Trophestyrke i Januar 1548 sendtes til Elben. Som Hertug Adolphs Raad fulgte han sin Herre samme Aar til Kejser Carls Hof og fik 16. Oktober s. A. i Bryssel i Nærværelse af Hertugen og Hr. Johan Rantzau Bestalling som Raad. Efter at Hertug Adolph var vendt tilbage til Gottorp, udnævntes Asmus Ahlefeldt til Amtmand i Aabenraa for et Aar, fra 2. Juledag at regne. I Bestallingen hedder det bl. a., at han skulde have 100 Mark i Løn, frit Underhold af fire Heste, fri Beslag af disse og en Klædning til Værdi af 12 Mark lybsk. Desuden fik hans Hustru til Opvartning en Jomfru og en Pige samt en Amme til Børnene.

1549 medforseglede Asmus det i Assens 16. December udstedte Brev, hvorved Koadjutoren i Slesvig Stift, Hertug Frederik, gav Afkald paa al sin Andel i Hertugdømmerne til Fordel for sine Brødre, Kong Christian III. og Hertugerne Hans og Adolph.

I Følge med Hertug Adolph, der havde faaet Bestalling i kejserlig Tjeneste som Oberst over 1000 Ryttere, hvilke han skulde føre ind i Nederlandene, deltog Asmus i den ulykkelige Belejring af Metz i Efteraaret 1552 og var Nytaarsaften i den kejserlige Lejr.

I Stillingen som Marskalk og Amtmand afløstes Asmus Ahlefeldt ved Aarets Udgang af Bertram Sehested, men fik 1553, 23. Juni, som Løn for sine „tro og mangfoldige Tjenester“ af Hertugen Brev paa straks at maatte tiltræde og uhindret nyde og bruge Klostret Maarkjær mod at erlægge 600 Mark i aarlig Afgift og tjene Kongen med fire Heste. Tillige fik han Paalæg om ikke at forhugge eller fælde Skovene, men kun at lade hugge saa meget, som han behøvede til sit eget Brændsel; ejheller maatte han ødelægge Hertugens Jagt eller lægge Tyngte paa de under Klostret hørende Folk.

1554, 10. Maj, fik Ahlefeldt af Hertugen som dennes Raad Instruks for sin Sendelse til Hamborg i Anledning af Hertug Henrik af Brunsvigs Indfald.

Endnu 1555 var Asmus Ahlefeldt i Live, men 1557 nævnes hans Arvinger.

Asmus Ahlefeldt var gift (o. 1545) med Margarethe Rantzau fra Neuhaus. Hun overlevede ham i mange Aar. I Omslaget 1588 afsluttede hendes Svigersønner Henrik Rantzau til Neudorf, Povl Wittorp i Neumünster, og Gabriel Sehested i Ekernførde paa deres Hustruers Vegne et Forlig med deres Svogre Volf, Melkior og Asmus Ahlefeldt den Yngre om hendes Efterladenskaber. De enedes om, at hver af de førstnævnte skulde have 1000 Gylden og en med Maar foret Kappe, medens Fru Margarethes Lintøj skulde gaa i lige Dele mellem hendes seks efterlevende Børn. Gabriel Sehested afstod de ham tilkommende 1000 Gylden mod at faa Svigermoderens Hus i Ekernførde.

Om Asmus Ahlefeldts Børn se femte Afsnit I.

2. JØRGEN AHLEFELDT

til Undevad, Langballiggaard (Freienwillen) og Farensted, — o. 1546.

I Aarene 1525—33 stod Jørgen Ahlefeldt i Kong Frederik I.s Tjeneste, og endnu 1545 oppebar han 30 Gylden i Tjenestepenge. 1533 var han bosiddende paa Undevad, et nu udparcelleret Gods i Grumtoft Sogn, et Par Mil øst for Flensborg. Som Patron for Grumtoft Kirke skjenkede han denne 1535 en Messehagel. I Gettorp Kirkeregnskab kaldes han 1534 til Nøer, ligesaa 1538, da han var Vidne ved Arvedelingen efter Svogeren Joakim Plesse. Paa Landdagen i Rendsborg 1540 bekjendte han sig til den katholske Lære og var da Ejer af Langballiggaard. I Landregistret 1543 opføres Jørgen som Ejer af Grönwold; dette afstod han siden til Broderen og købte Farenstedgaard, halvanden Mil nordlig for Slesvig. Jørgen Ahlefeldt døde 1546. Samme Aar lod hans Broder Asmus Bøddelen i Kiel stævne og fængsle, fordi han havde lovet at ville hjælpe Jørgen under hans Sygdom og gjøre ham karsk igjen, saa snart en vis Kvinde, der boede paa hans Gods, og som havde forgjort den syge, blev sat fast. Dette skete ogsaa paa Bøddelens Ansvar; Kvinden blev tre Gange underkastet streng Tortur, men bekjendte ikke det ringeste. Derefter var Jørgen Ahlefeldt død af de Midler og Kunster, Bøddelen havde forsøgt paa ham. Skjønt Mestermannen nægtede alt, blev han ved Vidneudsagn overbevist og af Farretten dømt til at miste Hovedet.

Jørgen Ahlefeldt var gift med Catharine Breide, Datter af Otto Breide til Søbo og Anna Lindenov. Enken levede endnu 1565 som Ejerinde af Landsbyen Sønder Farensted ved Langsøen, en Mil nord for Slesvig, og betalte nævnte Aar Skat af 13 Plove. 1550 nævnes Jørgens Arvinger til Farenstedgaard. Han havde i sit Ægteskab mindst fire Børn (Femte Afsnit II).

3. ANNA,

gift med Joakim Plesse af den holstenske Slægt, der i Vaabenet førte en blaa (bølget) Skraabjelke i hvidt Felt. Den er efter Vaabenmærket at dømme stamme-

beslægtet med Familien Kampen, og ejede Jordegods i Støregnen, bl. a. Kampen (i Beidenfleth Sogn) og Rostorf (i Kellinghusen Sogn). I Aarene 1494—97 tjente Joakim som Dreng paa Gottorp og ledsagede 1502 Hertug Frederik til Berlin. 1507—10 boede han i Itzehoe og var da Formynder for den ved Hemmingstedt faldne Magnus Lausens Børn, der vistnok var hans første Hustrus nære Slægt. 1523 mødte han ved Hyldingen og var da Besidder af Rostorf. Desuden ejede han det andet fædrene Stamgods Kampen og Gaarden Süderholz (Sønderskov) i Svesing Sogn, som han 1513 solgte til Biskop Godske af Slesvig. 1535 betalte han Tyvendependingen af sine Godser, men var død 1538, da der ses at være foretaget Skifte efter ham mellem Enken og hans Børn af begge Ægteskaber.

4. SCHACK AHLEFELDT til Freienwillen, — o. 1555.

Han boede 1540 paa Ærø og svarede 1543 Skat af Langenballig. Maa-ske har han ogsaa været Ejer af Undevad og havde tillige Gods paa Als. Til Henneke Rumohr afhændede han de ham tilhørende to halve Landsbyer Nybøl og Dyttebøl, mod hvilket Salg Broderen Bendix 1557 nedlagde Indsigelse. Schack levede 1554, men var død 1557. I 1564 nævnes hans Arvinger til Langenballig. Han var gift med Anna Thienen, Datter af Claus Thienen til Wahlstorf og Kühren og Dorothea Rantzau. Endnu 1597 var hun i Live. De havde tre Børn (Femte Afsnit III).

5. BENDIX AHLEFELDT til Ophusum, hertugelig Raad og Amtmand, † 1579.

Bendix Ahlefeldt var fra tidlig Ungdom af knyttet til Hertug Hans den Ældres Hofstat paa Haderslevhus. Omkring Aar 1550 ægtede han Mette Lausen, Datter af Marten Lausen af en Fribondeæt (død 1529) og Catharine Martensen, der i andet Ægteskab var gift med Emeke Wohnsfleth. Med sin Hustru fik Bendix Gaarden Ophusum, nu en Landsby en halv Mil Nordvest for Bredsted i Bordelum Sogn, hvor der endnu ses Spor af det med Volde og Grave omgivne, i Trediveaarskrigen nedbrændte Vaaningshus. Fra 1550 førte han Proces med Hans Andersen til Klægsbøl af den adelige Slægt, — hvis Hustru var en Halvsøster til hans Svigerfader og Datter af den 1500 i Ditmarsken faldne Hans Lausen — om Retten til de af hans Svigerfader efterladte Ejendomme i Norsted, Østena og Breklum. Hans Hustru blev dømt til at udlevere sin fædrene Slægts Godser til Familien Andersen, men vægrede sig derved og idømtes 1592 en Mulkt paa 3000 Rdlr., hvorefter Sagen omsider afgjordes ved et Forlig 1596.

1560 udnævntes Bendix Ahlefeldt til Amtmand over Tønder Amt, der ved Landsdelingen 1544 var tilfaldet Hertug Hans. Denne skjænkede 1562 ham og hans Arvinger „for mangfoldige, tro og villige Tjenester“, som han i mange havde udvist, Klosters Trægaard i Haderslev („Unsers Closters Baumhof“), „saaledes som den for Tiden er beskaffen og omgivet med Hegn, tilligemed Byg-

ningen, som endnu staar over Ende derved samt det frie Vandløb uden for Klostret“.

Som en af Hertug Hans' mest ansete og betroede Raader førte han paa sin Herres Vegne alle vigtigere Forhandlinger med dennes Broder Hertug Adolph og Brodersøn Kong Frederik II. Saaledes var han Kommissær ved Bilæggelsen af de mellem Amterne Ribe, Haderslev, Tørning, Tønder og Løgumkloster opstaaede Grænsestridigheder og underskrev det 1576 i Kolding sluttede Forlig. 1578 tog han sammen med Hertug Adolph Digearbejderne i Horsbøl i Øjesyn. Ved Forhandlingerne om Hertugens Lehnspflicht til Kongen spillede han en fremtrædende Rolle og undertegnede Forliget af 20. Marts 1579, hvorefter Hertugerne af Slesvig og Holsten skulde tage Hertugdømmet Slesvig og Øen Femern til Lehn af den danske Konge.

Endnu samme Aar, Natten mellem 24. og 25. August afgik Ahlefeldt ved Døden, efter at han, i Følge sin Hustrus Ord, i rum Tid havde været beladt med unaturlig Svaghed. Han gravsattes 23. September i Koret i Tønder Kirke.

Bendix Ahlefeldts Liv havde en Aarrække igjennem været formørket af tunge, huslige Sorger. Hans Hustru fødte ham tolv Børn, af hvilke de elleve, som det hedder, „bleve ombragte i Vuggen ved djævelske Troldkvinde, der gennemstunge deres Hoveder med Naale, indtil de døde“; kun ét Barn opnaaede den voxne Alder, Datteren Helvig, der blev trolovet med den 1599 myrdede Ditlev Ahlefeldt til Haseldorf; men ogsaa hun skal, kort før Brylluppet, være bleven taget af Dage ved Gift.

Af de endnu bevarede, ret udførlige Akter i denne mærkelige Hexepoces, der giver et Indblik i Tidens uhyggelige Overtro og mørke Vankundighed, fremgaar det, at Bendix Ahlefeldt antoges at være bleven et Offer for Trolddomskunster, udøvede af Præsten Hr. Hans Brun i Daler og en Troldkvinde, der bar Nag til ham.

Hvad Præsten angaar, foreligger der forskellige Vidnesbyrd om, at han formentes at staa i Pagt med onde Aander. Faa Uger efter Bendix Ahlefeldts Død mødte i Tønder for Lavrends Falkenberg, Fru Mettes Husfoged, en blind Mand, Boye Ludsen, der i flere ansete Folks Nærværelse afgav Erklæring om, at Hr. Hans havde forhexet ham. Ved Mikkelsdags Tid 1565, da Pesten graserede i Flensborg, havde Boye forladt sin Bolig og taget Ophold paa Landet hos sin Svoger Asmus Krack i Østerby. Præsten, der antagelig har frygtet for, at Manden skulde bringe Smitten videre, formaaede Boyes Svoger til at vise ham Døren. Inden Boye tiltraadte Hjemrejsen, opsøgte han Præsten i Daler og talte ham heftig til Rette, fordi han ikke vilde taale ham i Landsbyen. Hr. Hans skjældte og svor paa, at der vilde tilstøde Boye saa meget ondt, at han aldrig mere skulde komme over hans Tærskel. Den stakkels Mand mødte paa Vejen til Flensborg i Mørket to sorte Katte, der anfaldt ham saa voldsomt, at han med sin Kaarde næppe kunde skjærme sine Øjne mod deres Angreb. Ikke saa snart var han kommen hjem til Hustru og Børn i den pestbefængte By, før

han mærkede, at hans Øjne vare betændte med meget stor Hede. Han maatte strax gaa til Sengs, laa livsfarlig syg i hele atten Uger og mistede Synet paa begge Øjne.

Samtidig mødte paa Høyer Birkething Per Hansen fra Høyergaard og fik et uvildigt Thingsvidne fra otte lovfaste Dannemænd, der alle som en vidnede paa Sjæl og Salighed, at siden en vis Lavrends Lydesen var død, havde Hr. Hans et ondt Rygte paa sig. Fremdeles vidnede Anders Boesen, at han efter Lavrends' Død havde været til Stede ved et Fæstensøl i Østerby, hvor ogsaa Hr. Hans var mødt og havde sagt: „Lavrends Lydesen, Hans Mikkelsen og Nils Persen vare tilforn mine bedste Venner, men nu der gik mig Trang og Nød paa, da vare de blandt de første, som hjalp til at ville skille mig ved min Hæder og Ære og ved min Kirke, og nu ere de i Djævelens Vold.“ Da sagde Anders Boesen til Hr. Hans: „Hvorledes kan I fordømme noget Menneske?“ Hertil bemærkede Præsten, at Lavrends Lydesen havde faaet sin Løn som forskyldt, fordi han havde aflagt falsk Ed mod ham, „og I“, tilføjede han, henvendt til Anders Boesen og hans Broder, „skulle ogsaa fare heden i Djævelens Vold.“

Fremdeles berettede Vidnerne, at Hr. Hans havde ladet sig bruge paa Thinge og ellers i mange Forhold, der laa uden for hans Embeds Medfør, hvorfor Ahlefeldt havde irrettesat ham og derved paadraget sig Præstens Nag.

Under Forhandlingerne i Kolding 1576 havde Amtmand Bendix Rantzau i Overvær af de 8 tilstedeværende holstenske Raader bebrejdet Ahlefeldt, at denne havde talt ilde om ham og hans Embedsførelse. Det viste sig nu, at Præsten var Ophavsmand til disse Sigtelser, hvorved han vilde lægge Ahlefeldt for Had hos Rantzau. Da Præsten i denne Anledning blev taget i Ed af Herredsfogeden, den ovennævnte Lavrends Lydesen, havde Hr. Hans sagt, at han skulde fremkomme med en anden Ed, der vilde gaa ham gjennem Marv og Ben. Ikke længe efter var Herredsfogeden bleven syg. Kort efter hans Død faldt ogsaa Ahlefeldt i en „unaturlig“ Sygdom, hvorom der gik allehaande Rygter mellem Folk. Ogsaa Fru Mette fattede Mistanke til Præsten paa Grund af hans ilde Rygte, og den onde Vilje, han havde baaret til hendes afdøde Ægtefælle. Hun sendte to af sine Tjenere til ham for at afæske ham en Erklæring om, hvorvidt han var skyldig i hendes Husbonds Sygdom, men da ogsaa hun blev ramt af Kors og Kvide og savnede Bistand, maatte hun lade Sagen staa hen indtil videre.

Imidlertid var der paa hele Tøndereggen bleven iværksat en større Hexefølgelse, og flere Kvinder havde maattet lide Døden paa Baalet. I Bovensted havde Anders Andersen indfanget en Hex, der blev brændt, og som under det pinlige Forhør havde angivet en Kvinde Inger Lorends som „den øverste Mesterhex af alle“. Dette stadfæstedes yderligere af andre Troldkvinder, som bleve brændte paa Foranledning af Volf v. der Wisch og andre Adelsmænd. Inger var flygtet fra Mand og Børn, og først efter halvandet Aars Forløb var Fru Mette kommet paa Spor efter hende og havde ladet hende fængsle, hvorpaa Inger ogsaa frivillig tilstod, at Præsten i sit eget Hus havde lagt Raad

op med hende og andre Troldkvinder for at plage og ombringe Bendix Ahlefeldt. Senere blev ogsaa en vis Inge Berendsdatter fra Agtrup paagrebet, der uden Tortur aflagde en af fire Raadmænd i Tønder bekræftet Bekjendelse om Hr. Hans' Meddelagtighed i Forbrydelsen. Videre Undersøgelser førte til det Resultat, at den, der egentlig var Skyld i Ahlefeldts Død, maatte være en berøgtet Hex Este Lavreuds. Paa Foranledning af Volf Ahlefeldt til Nøer, Fru Mettes Værge, fremkom hun med en udførlig Tilstaaelse i Overvær af Andreas Thomsen, Kapellanen i Tønder, og Loreuds Husfoged.

Alt som ung Pige havde hun af sin Fader lært hemmelige Kunster, som hun senere havde benyttet sig af mod Bendix Ahlefeldt, hvem hun hadede, fordi han for et Drabs Skyld havde ladet hendes Mand rette. Tilmed vidste hun, at om hun havde havt mange Penge, kunde hendes Mand nok have sonet Drabet dermed. Ogsaa den ovennævnte Inge Berendsdatter bar Nag til Ahlefeldt, fordi han havde ladet hendes Mands Broder hænge. Este havde for flere Aar siden paa Karlum Kirkegaard lært flere Kvinder, der nu aflagde Vidnesbyrd mod hende, Trolddomskunster og taget et Brød i Betaling af en af dem, kaldet Elin Peters, der den Gang hun tjente paa Gaarden, havde skaffet hende Haar af Ahlefeldts Skjæg. Derpaa købte Este nogle Svinebørster og forskellige Urter i Djævelens Navn, lagde dem i en Potte sammen med Ahlefeldts Skjæghaar og gravede den en Alen dybt ned i Jorden. Men da Inger Loreuds gjorde sig usynlig, havde de atter gravet Potten op. Endvidere bekjendte Este, at hun, for at vinde Ahlefeldts Gunst, naar hun saa ham paa Slottet, havde sagt: „Gid Amtmanden maa faa mig saa kjær, som Jesus havde sit Kristentøj kjær — i Faderens, Sønnens og den Helligaands Navn“.

Efter et nyt pinligt Forhør bekjendte Este endvidere, at Djævelen havde sovet to eller tre Gange hos hende, men at han var meget kølig af Naturen.

Som det ofte er Tilfældet med Retsakterne fra hin Tid, stopper de uheldigvis op i det afgjørende Øjeblik. Hvilken Skjæbne, der har ventet Este og Inger, er man alligevel næppe i Uvished om. Ikke alene disse, men formentlig ogsaa deres Veninder, der blev overbeviste om at have redet paa Skovle sammen med dem fra Karlum Kirkegaard, have sikkert maattet lide Døden paa Baalet. Præsten Hans Brun maa dog have vidst at klare for sig, thi han ses først at være død i Aaret 1590.

Fru Mette indgik 1583 i fremrykket Alder, som det hedder, — hun maa have været henved treds Aar — et nyt Ægteskab med Hans von der Wisch.

Han solgte 1595 Ophusum til Kong Christian, blev 1604 Amtmand over Tremsbüttele og Bordesholm og 1608 Amtmand over Tønder, Løgumkloster og Solvig. 1608 nævnes han som Ejer af Bølskovbygaard (Bøl Sogn), til hvilket Gods hans Hustru alt skrives 1589. 1614 bortpantede Hertug Adolph Amtet Maarkjær til ham og Jesper Pentz. Hans Ægteskab med den gamle, trættekjære og ondsindede Fru Mette var ulykkeligt. Begge Ægtefæller klagede over hinanden

til Hertugen, og v. der Wisch kalder hende sin urolige Hustru. Det synes, som om hendes Forstand havde lidt Skade, og endnu lever hendes Navn paa Egnen som den onde Fru Mette. Den Dag i Dag bærer nogle Jorder i Tønder Amt, Bøking- og Vidingherred, Navn efter hende, Frau Mettenland. Hun skrev sig ogsaa til Borlum (Bordelum), ejede Jorder i Risum Sogn og var i Besiddelse af anselige Midler; hun forstrakte Hertug Johan Adolph af Gottorp med et Laan paa 25,000 Rdlr. og gav 1603 hans Gemalinde det Løfte, at hun vilde skjænke denne 5000 Rdlr. mod at oppebære Renterne paa Livstid og faa den til hende udstedte og nu til 20,000 Rdlr. nedsatte Forskrivning indløst inden næstkommende Omslag. Da Fru Mette ikke indfrieede sit Løfte, skrev Hertuginde 1611 til sin Broder Kong Christian IV. om at bringe Sagen i Orden. I den Erklæring, Kongen afæskede Fru Mette, gjør denne gjældende, at hun ganske vist havde faaet Renterne udbetalt aarlig, men ikke selve Kapitalen, hvorfor hun ansaa sig løst fra sit Løfte. Fru Mette døde i November 1623, henved 90 Aar gammel. Hans von der Wisch overlevede hende kun til 8. Sept. 1624.

Hendes „blodsbeslægtede“ — Brødrene Thomas v. Wickede (Raadmand i Lybek), Johan v. Wickede, og deres Søster Almuudt, Enke efter Henrik v. Nussenkall, endvidere Ludvig Heidtmann, Kannik i Slesvig, paa sin Moders Ingeborg Heidtmanns og Borgmester Hans Werkmeister i Tønder paa sin Moder Mariæ Vegne samt Engelbrecht v. der Aa i sin Broder Johans og Søster Anna v. der Aas Navn — solgte i Omslaget 1625 Bølskovbygaard for 2800 Rdlr. til Hertug Frederik af Gottorp, der lagde Gaarden under Maarkjær.

Bendix Ahlefeldt havde to Døtre (Femte Afsnit IV).

FEMTE AFSNIT

I.

ASMUS AHLEFELDT'S BØRN

1. VOLF AHLEFELDT til Nøer.

Efter Faderen arvede han Nøer, til hvilket han skrives 1575, da en Borger i Rendsborg fører Klage over ham hos Hertug Hans, fordi han sammen med Svogeren Otto Sehested om Natten var brudt ind i hans Hus, havde slaæet Ruderne ind og forulempet hans Hustru. 1580 gav han Møde ved Lehnsmodtagelsen i Odense og var Aaret efter Vidne i Hexeprocessen i Anledning af Bendix Ahlefeldts Død. 1587 blev han af sin Svoger Ditlev Sehested, der var hans Medkautionist, paa Grund af Gjæld stævnet for Landretten. Han er vistnok død kort efter. Volf Ahlefeldt var gift med Catharine Sehested, Datter af Volf Sehested til Sarlhusen og Anna Reventlow. Hun nævnes endnu 1606 i Processen mod Abbedissen Dorothea Ahlefeldt i Itzehoe.

2. MELKIOR AHLEFELDT, † 1589.

Fra 1570 stod han som Hofsinde i Tjeneste hos Hertug Hans den Ældre indtil dennes Død 1580, da han fik 250 Rdlr. i Gave. Han var til Stede ved Hertugens Ligbegængelse og mødte ved Lehnsmodtagelsen i Odense med fire Heste. 1577 betalte Asmus Ahlefeldts Arvinger Tyrkerskat af Nøer, hvilket Gods Melkior antagelig ejede i Fællesskab med Broderen Volf, der har udkjøbt ham. Melkior boede i Rendsborg, hvor han ejede et Hus i Neustadt. 1587, da han gjorde Arvekrav gjældende efter sin Hustrus Morfader Ditlev Reventlow til Rixtorf, nævnes han som Ejer af Hatzbüttel (vistnok Haesbüttel, to Mil fra Trittau). Han døde ved Paasketid 1589 og bisattes i Rendsborg Mariekirke.

Melkior Ahlefeldt var gift med Birgitte Buchwald, Datter af Ditlev Buchwald til Pronstorf og Nybøl († 1569) og Anna Reventlow til Gram. I andet Ægteskab blev hun (o. 1594) gift med Ditlev Ahlefeldt til Lindau, død 1644 i Krigens Tid i Lybek, hvem hun fødte Sønnen Jørgen til Lindau (født 15. April 1595, † 1679), gift første Gang 8. Januar 1622 i Kiel med Elisabeth Rantzau (født 22. August 1605, død 31. Januar 1627).

3. ASMUS AHLEFELDT til Grönwold og Nøer, † 1613.

Han fødtes 1543 og arvede efter Faderen Grönwold, til hvilket Gods han skrives 1579. Aaret efter var han til Stede ved Lehnsakten i Odense og 1581 ved Hertug Hans' Ligbegjængelse. 1590 gav han Møde ved Hyldingen i Flensborg, hyldede 1592 Erkebispem af Bremen og Aaret efter Kong Christian IV. Nøer, som han fik efter Broderen Volf, pantsatte han til Otto Qualen, der 1594 af Landretten blev dømt til at tilbagegive Asmus Godset mod at faa Pantesummen, 26,000 Rdlr., tilbagebetalt, og 1597 ikjendtes han en Bøde af 1500 Rdlr. fordi han ikke havde holdt sig Dommen efterrettelig. Efter den Tid nævnes Asmus som Ejer af Nøer, hvor han boede 1600. Sammen med sine Svogre Claus, Godske og Volf Ahlefeldt fik han 1601 af Kongen indskjærpet at adlyde en til dem tidligere udstedt Befaling om at tage vare paa den sindsyge Erik Ahlefeldt, der endnu 1608 boede hos Svogeren paa Nøer. 1603 dræbte Asmus Ahlefeldt under en Tvekamp i Bramstedt Jørgen Ahlefeldt til Stubbe, uden at Drabet dog synes at have haft videre Følger for Gjærningsmanden. 1610 solgte han Nøer med Landsbyen Lindhøvd for 33,000 Rdlr. til Moritz Rantzau. Endnu 1611 kaldes han Ejer af Grönwold, men døde 1613 (før 28. April), vistnok i Rendsborg, hvor han ejede to Huse, et bag Kirkegaarden og et i Mühlentrasse.

Asmus Ahlefeldt var to Gange gift, først med Margarethe Rantzau, født 11. August 1554, død o. 1582, Datter af Joakim Rantzau til Putlos, Löhrstorf og Brodau og Anna v. der Wisch; anden Gang med Anna Ahlefeldt, Datter af Henrik Ahlefeldt til Königsförde og Elsabe Emmiksen, der siges at være død 1588, forgjort af Troldkvinder. Om hans Børn se sjette Afsnit I.

4. HESE,

gift med Gabriel Sehested, Søn af ovennævnte Volf Sehested. Han betalte 1577 Tyrkerskat af Godset Drage, som han solgte til sin Broder Henneke, hvorefter han flyttede til Ekernförde. Ved Arvedelingen efter Svigermoderen 1588 overtog han for sin Hustrus Part i rede Penge det ahlefeldtske Hus uden for Byen Ekernförde. 1595 var han død. Enken levede endnu 1608 sammen med Døtrene Margarethe og Barbara.

5. ANNA

var gift med Henrik Rantzau til Niendorf, hvilket Gods endnu 1577 ejedes af hans Moder Catharina, Paul Rantzaus Enke, men 1580 var kommen i hans Besiddelse. Han solgte det 1592 til Breide Rantzau til Neverstorf og flyttede derefter til Lütjenburg, hvor han døde 1610. Hans Enke førte Sag mod Jesper Rantzau til Schmoel, der 1609 havde friet til hendes Datter Catharine, men derefter sveget hende.

6. CATHARINE,

gift med Povl Wittorp, der tilhørte den adelige Slægt, som har taget Navn efter Landsbyen Wittorf ved Neumünster. I selve Byen og dens Omegn havde hans Forfædre været bosiddende i Aarhundreder og ført en ret beskeden Tilværelse; enkelte af Slægten regnede sig endog til Borgerstanden. Povl Wittorp arvede efter sin Fader Godset Projensdorf ved Kiel, Avlsgaarden Brammer ved Neumünster og et Hus i Byen samt ialt 19 Bøndergaarde i Amtet Neumünster, hvilke han 1593 tilbød Kongen for 25,000 Rdlr. 1580 mødte han ved Lehnsmodtagelsen i Odense og fulgte 1591 Hertug Johan Frederik af Holsten til Hessen. Han døde 1598.

Povl Wittorp var ialt fire Gange gift, første Gang med Catharine Brockdorff, Datter af Frederik Brockdorff til Gaarz og Margarethe Ahlefeldt fra Haselendorf; i andet Ægteskab med Catharine Ahlefeldt, død o. 1575; tredje Gang (1577) med Christine Sehested til Østergaard (Datter af Otto Sehested til Beierholm) — hun døde af „en afskyelig Sygdom“ efter faa Maaneders Ægteskab — og endelig (o. 1590) med Ermegaard Ahlefeldt, Datter af Volf Ahlefeldt til Melkhof (fra Emkendorf) og Anna v. Pentz.

II.

JØRGEN AHLEFELDT'S BØRN

1. SIVERT AHLEFELDT til Aschau.

Han forekommer allerede 1550 i Fortegnelsen over Arvingerne efter Volf Ahlefeldt til Nøer og skrives 1554 til Aschau (Askov) ved Ekernførde, en Gaard, der antagelig er bleven udskilt af Nøer og Grönwold. Sidstnævnte Aar bilagde Hertug Adolph en Trætte mellem Staden Ekernførde og de omboende adelige, deriblandt Sivert, om Rettigheden til Fiskeriet paa Byens Fjord. Ved Hyldingen 1564 udeblev han og undskyldtes af Bendix Ahlefeldt, Amtmanden

i Tønder. 1561 boede Sivert i Ekernefærde, hvor han ejede et Hus, som han 1584 overdrog sin Søn. Han nævnes i Henrik Rantzaus Liste over de 1587 levende mandlige Ahlefeldter. 1592 hyldede han Erkebispem af Bremen og var Aaret efter tilsagt til Kongens Hylding, men undskyldte sig med Svagelighed. Han døde omkring Aar 1595; hans Arvinger stod 1597 i Restance for Frøkenskat. Sivert Ahlefeldts Hustru kjendes ikke, men muligvis har hun været en Datter af Zacharias Petersen von Deden, efter hvem hans Søn sikkert er opkaldt. Af hans Børn kjendes kun to Sønner (Sjette Afsnit II).

2. VOLF AHLEFELDT til Svensby, Aschau og Hytten.

Han forekommer tidligst 1550 i en Fortegnelse over Volf Ahlefeldts Arvinger og er vistnok den Volf Ahlefeldt, der i Juli 1558 opholdt sig hos Henrik Rantzau paa Breitenburg efter at være hjemvendt fra „den nassauske Lejr“. 1570 var han Ejer af Svensby, som Faderen muligvis allerede har ejet, og til dette Gods skrives han ogsaa 1580, da han mødte ved Lehnsmotagelsen i Odense. 1587 angives han at have ejet noget Gods i Sørup og Lysbild paa Als. 1592 hyldede han Erkebispem og Aaret efter Kong Christian IV. Af sin Brodersøn Volf Ahlefeldt erhvervede han Aschau (efter 1597) og ejede endnu 1615 Gaarden, som dog 1618 indehavdes af Jakob Rantzaus Enke. 1596 fik han Befaling at opvarte de kongelige Herrer, der kom til Kroningen. I Omslaget 1611 købte han af Godske Ahlefeldt for 25,300 Rdlr. Hytten (Wulfshagener Hytten), det gamle Habichhorst (i Gettorp Sogn), der o. 1570 fik Navn efter en her anlagt Glashytte. 1615 skrives han endnu til Svensby, men 1618 nævnes hans Hustru som Ejerinde, dog er han vel den Volf Ahlefeldt, der 1619 blev bisat i St. Nikolai Kirke i Flensborg, hvor han havde sin Familiebegravelse.

Volf Ahlefeldt havde omtrent 1580 ægtet Magdalene Rumohr, Datter af Asmus Rumohr til Røst og Dyttebøl og Margarethe Rantzau, død 1630. Om deres Børn se Sjette Afsnit III.

3. BREIDE AHLEFELDT til Farensted og Mirebøl.

I Aarene 1564—71 var han opvartende Kavalier hos Hertug Hans den Yngre paa hans Rejser i Udlandet og under hans længere Ophold ved tyske Hoffer. Efter Faderen arvede han Farensted, til hvilket Gods han skrives 1574 samt 1580, da han mødte ved Lehnsmotagelsen i Odense. 1577 boede han i Flensborg og nævnes 1587 til Mirebøl i Breklum Sogn, en Gaard, beliggende i en øde Egn tre Fjerdingvej fra Bredsted. 1588 forekommer han i Listen over Ridderskabet, optaget i Anledning af Hertug Philips Hylding. Samme Aar blev han beskikket til Formynder for Fru Mette Ahlefeldt til Ophusum og hendes

Datter Helvig. 1592 hyldede han Erkebispem, Aaret efter Kong Christian og førte 1594 Proces mod Hans Ottosen Thienen til Wahlstorf, der ikke vilde godkjende Gyldigheden af den mellem hans afdøde Broder Ditlev Thienen og Breide afsluttede Overenskomst om Salget af Mirebøl. 1595 tilbød Breide Kongen Mirebøl til Kjøbs, men Sagen kom ikke i Orden; derimod afhændede han det følgende Aar Gaarden til Sivert v. der Wisch og flyttede til Ekernefærde, hvor han boede 1610 og endnu levede 1615 i høj Alder.

Breide Ahlefeldt var gift med Elsebe Reventlow, Datter af Hr. Iven Reventlow til Rixdorf. 1594 trættede han med sine Svogre Ditlev og Otto Reventlow i Anledning af Arven efter hans Svigerfaders samme Aar afdøde fjerde Hustru Fru Margarethe Rantzau. I sit Ægteskab havde Breide en Datter (Sjette Afsnit IV).

4. ANNA,

gift med Hans Pogwisch, Søn af Hr. Volf Pogwisch den Yngre til Ø, Bukhavn og Kronsgaard. 1548 maatte han gaa i Landflygtighed, fordi han havde undlivet Ditlev Rathlau. Han stod først i Tjeneste hos Hertug Henrik Julius af Brunsvig-Lyneborg, kom 1550 til det kejserlige Hof og var 1554 Kjøgemester (Truchsess) hos Carl V., der i dette Aar anbefalede hans Ansøgning til Kong Frederik II. om at ville stifte Forlig mellem ham og den dræbtes Slægtninge, for at han atter kunde vende tilbage til Holsten og tiltræde Arven efter sin afdøde Fader. Ved Arvedelingen med Brødrene og Moderen Fru Kirstine Munk fik han 1561 Bukhavn, som han og Hustru 1567 bortpantede til Johan von der Wisch til Olpenæs paa 20 Aar for 48,000 Mark. Samme Aar overdrog Hertug Frantz af Sachsen-Lauenborg Hans Pogwisch og Fru Anna Ahlefeldt paa tre Aar Slottet, Amtet, Fogderiet og Byen Ratzeburg for 28,000 Mark Hovedstol og 1680 Mark aarlig Rente. Samtidig beskikkede Hertugen ham til Amtmand paa Ratzeburg. Pantet indløstes efter Fristens Udløb af Bertram Lützw. Hans Pogwisch er især bleven bekjendt ved den Proces, han ved Rigs-kammerretten førte mod Hertug Hans om Retten til Klostret Bordesholm, som hans Forfædre havde grundlagt og betænkt med anselige Dotationer. Efter at hans Moder, der ejede Kronsgaard, 1580 var afgaaet ved Døden, opstod der Uenighed mellem ham og hans Brødre om Arven. En af Kongen nedsat Kommission foretog derfor 1583 en ny Deling af Godserne, saaledes at Hans Pogwisch kom i Besiddelse af Ø, medens hans Broder Bertram fik Bukhavn. I sin Egen-skab af Johannitteridder ansøgte han 1589 Kongen om en Anbefaling til Hertug Henrik Julius af Brunsvig-Lyneborg for at erholde Komthuratet Supplinburg.

Fru Anna Pogwisch døde i Tiden mellem 1567 og 1572.

III.

SCHACK AHLEFELDT'S BØRN

1. CLAUS AHLEFELDT
til Freienwillen, † 1611.

Efter Faderens Død arvede han Freienwillen, til hvilket Gods han findes skrevet 1577, men som han i Januar 1592 afhændede for 900 Rdlr. til Dronning Sophie. Samme Aar gav han Møde ved Erkebispens og det følgende Aar ved Kong Christian IV.s Hylding og var da flyttet til Flensborg, hvor han 1605 købte et Gravsted i St. Johannes Kirke. Han døde 1611.

Claus Ahlefeldt var gift med Alheid Wunniksen, af en med Familien Leve besvogret Slægt, der 1504 fik Vaabenbrev af Hertug Frederik, og som begge førte det samme Vaaben, en halv blaa Løve i Guldfelt. Hun var Datter af Hans Wunkesen (Wunniksen) og Anna Sehested og nævnes 1578. De havde fire Børn (Sjette Afsnit V).

2. CATHARINE,

blev 1564 af Kongen anbefalet Abbedissen i Itzehoe til Optagelse i Klostret uden Indskrivningspenge. 1588 blev hun valgt til Abbedisse og døde 1602.

3. DOROTHEA,

gift med Hans Knudsen Sparre til Klågerup (Bara Herred, Hyby Sogn) i Skaane. 1572 var han blandt de af Kongen til Gynther af Barbys Bryllup indbudne. Han ejede 1579 en Gaard i Malmø og mødte det følgende Aar ved Hyldingen. 1587 afgik han ved Døden. Fru Dorothea blev 1590 paa Retterthinget stævnet for Gjæld af Raadmand i Odense Oluf Bager, men frifandtes. Endnu 1605 var hun i Live.

IV.

BENDIX AHLEFELDT TIL OPHUSUMS BØRN

1. HELVIG,

trolovet med Ditlev Ahlefeldt til Haseldorf († 1599), død før Brylluppet.

2. METTE,

begravet i Ekernførde Kirke.

SJETTE AFSNIT

I.

ASMUS AHLEFELDTS BØRN

AF FØRSTE ÆGTESKAB:

1. JOAKIM AHLEFELDT,

opkaldt efter Morfaderen Joakim Rantzau, nævnes 1587 i Henrik Rantzaus Liste over de dalevende mandlige Ahlefeldter. 1603 opholdt han sig i Strassburg, hvor han gjorde Gjæld. Siden tjente han Hertug Johan Adolph som Hofjunker. I en Trætte med en Person ved Navn Caspar Maes blev han 1610 saaret i Haanden, forsømte Saaret og døde ikke længe efter, som det synes i Stockholm. 1611 gjorde Ditlev Brockdorf til Schrevenborn hos hans Fader Krav paa en Sum Penge, Joakim havde laant af ham.

2. HENRIK AHLEFELDT til Grönwold.

Han anføres 1587 som anden Søn af Asmus og arvede efter Faderen Grönwold, til hvilket han skrives i Aarene 1614—21. Af Formynderne for hans umyndige Broder Volf fik han 1616 Paalæg om at betale den aarlige Rente af 1000 Rdlr., som Fru Mette Ahlefeldt havde testamenteret deres afdøde Fader. Henrik kom i ung Alder ulykkelig af Dage, hvorom den nu forsvundne Byraads-protokol fra Ekernførde indeholdt følgende Optegnelse: 1621 blev Henrik Ahlefeldt til Grönwold undlivet paa Ekernførde Gade, for hvilken Ugjerning hans Slægtninge og Svogre Brødrene Bendix og Godske Ahlefeldt beskyldte Otto Kistenmacher. Senere er Sagen dog bleven bilagt i Mindelighed af de kongelige og fyrstelige Kommissarier Otto von der Wisch, Daniel Rantzau og Melkior Witte.

Henrik Ahlefeldt var gift med Catharine Ahlefeldt (født 1587, død 1648), Datter af Cai Ahlefeldt til Stubbe og Enke efter den 1603 afdøde Hartvig Schack til Basthorst. Hun fødte ham en Datter, der arvede Grønvold (Syvende Afsnit I).

3. ASMUS AHLEFELDT,

—1612.

Han kaldes 1599 unge Asmus Ahlefeldt af Nør og angives af Faderen at være Søn af første Ægteskab. 1601 var han attacheret Landgreve Moritz af Hessen under dennes Besøg i Kiel hos Hertuginde Christine af Gottorp. 1602, 16. Maj, blev han antaget som Hofjunker hos Kong Christian IV., i hvilken Bestilling han forblev til Marts 1608. Sammen med Didrik Ahlefeldt optoges han i det kongelige Skydeselskab ved Pinsedrikken 1609, i hvilket Aar han ogsaa gik i Borgen for Kongen, da denne af Knud Rud laante 800 Rdlr. Om trent samtidigt ægtede han Kirsten Bild, født 10. Juli 1584, Datter af Lehnsmand paa Gulland Niels Bild til Ravnholt og Rygaard, sidste Mand af Slægten, og Margarethe Urne. Hun medbragte i sit Ægteskab Rygaard og fødte sin Mand tre Døtre, men døde kort efter sit sidste Barns Fødsel.

Asmus Ahlefeldt deltog i Kalmarkrigen som Ritmester. I de første Dage af Maj 1612 lod Kong Christian IV. indeslutte det af Oluf Stråle besatte Elfsborg, og der foretoges to Stormløb, som blev slaaede tilbage med store Tab. I det andet Angreb, der fandt Sted 22. Maj, deltog Kongens eget Livregiment, og det var formodentlig ved denne Lejlighed, at Asmus Ahlefeldt fandt sin Bane.

I Juni 1613 fik Lauge Urne og Niels Skinkel Brev paa at registrere Asmus Ahlefeldts Gods paa Lindholm og Ravnholt. I en Liste over Adelen Hartkorn i Danmark paa Christian IV.s Tid ansættes Asmus' Børn (se Syvende Afsnit II) til 625¹/₂ Tønde Hartkorn og to Heste.

AF ANDET ÆGTESKAB:

1. VOLF AHLEFELDT,

nævnes sammen med Broderen Claus i Mandtallet over Adelen fra 1618 blandt de unge Karle. 1625 overlod han Broderen for 1100 Rdlr. sin Andel i den fædrene Arv, bestaaende af to Huse i Rendsborg, det ene beliggende i den ny Stad, det andet bag Kirkegaarden. Begge Brødre boede 1626 i Rendsborg. 1631 nævnes Volf Ahlefeldts Arvinger, og han er antagelig død kort før i ung Alder.

2. CLAUS AHLEFELDT

var umyndig ved Faderens Bortgang; han døde efter 1626.

3. CATHARINE

og Søsteren Margarethe trættede 1613 med Brødrene Volf og Claus om Arven efter Faderen.

4. MARGARETHE

var 1637 Konventualinde i Preetz og døde 1642.

5. EMERENTIA,

Konventualinde i Preetz, indsatte i sit 1638 i Kiel oprettede Testamente Frantz Ahlefeldt til Königsfördes Hustru Anna til sin Arving, mod hvilken Bestemmelse hendes efterlevende Søster Margarethe forgjæves gjorde Indsigelse. Hun døde 4. Juni 1640.

II.

SIVERT AHLEFELDTS BØRN

1. VOLF AHLEFELDT

nævnes 1593 til Aschau.

2. ZAKARIAS AHLEFELDT.

Af Faderen fik han 1584 Skjøde paa et Hus i Ekernförde. Her levede han som beskeden Borger indtil sin Død, der indtraf kort før 1609, da hans Hus af Borgmester og Raad blev tilskjødet Christopher Buchwald til Gram, hvem det tilkom som Arv og Eje.

III.

VOLF AHLEFELDT TIL SVENSBYS BØRN

1. JØRGEN AHLEFELDT
til Svensby, 1581—1643.

Han var født 22. April 1581 og nævnes som Dreng i Henrik Rantzaus Liste over de 1587 levende Medlemmer af Slægten Ahlefeldt. Sammen med Volf Ahlefeldt til Königsförde blev han 1614 beskikket til Formynder for Volf Ahlefeldt, Asmus' Søn. Han arvede Svensby efter Faderen og bortforpagtede det 1613 paa to Aar til Bendix Ahlefeldt til Haseldorf mod en aarlig Afgift af 1000 Rdlr. 1622 var han til Stede ved Hertug Hans' Ligbegjængelse. Han boede i Flensborg, hvor han afgik ved Døden 1. Juni 1643 og bisattes 3. August i St. Nikolaj Kirke. Jørgen Ahlefeldt havde ved Aar 1616 ægtet Anna Buchwald, født 1599, død 13. November 1656, Datter af Claus Buchwald til Bylk og Emerentia Ahlefeldt. De havde tre Børn (Syvende Afsnit II).

2. ANNA

var 1610 gift med Johan von der Wisch til Lütjenhorn, Søn af Volf von der Wisch til Lütjenhorn og Fresenhagen. Ved Arvedelingen efter Faderen 1604, da han endnu var umyndig, tilfaldt der ham Godset Lütjenhorn, værdsat til 13,250 Rdlr. 1622 mødte han ved Hertug Hans' Jordefærd og kaldes 1641 den gamle Johan v. der Wisch til Lütjenhorn. Efter Farbroderen Jørgen arvede han 1629 Ø. Han hyldede 1648 Kong Frederik III., og er sikkert den Johan v. der Wisch, der døde 29. Dec. 1659 paa Flugten fra Ekernförde i en Alder af 71 Aar og 8 Maaneder (begravet 10. Juli 1661 i Flensborg).

3. ASMUS AHLEFELDT
til Hytten, 1587—1659.

Han fødtes 1. Januar 1587, skrives 1618 til Hytten og fik 1627 det Hverv af Hertugen at inddrive Skatterestancerne i Hertugdømmerne. 1638 beløb de sig til 22,126 Rdlr. 1631, 36 og 46 var han selv blandt Restanterne. 1630 var han indbudt til at overvære Hertug Frederik af Gottorp og hans Gemalindes Indtog i Slesvig, nævnes 1637 som Medpatron for Gettorp Kirke og boede i Svenskekrigens Tid med Hertugen af Glyksborgs Tilladelse paa Graasten. I sit 1654, 17. Januar, oprettede Testamente indsatte han Sønnen Volf til Arving af Hytten; hvis denne ikke vilde overtage Gaarden, skulde Svigersønnen Henrik

Thienen have den. Asmus døde 11. September 1659. Han var gift med Helvig Qualen, født 15. September 1598, død 23. Juli 1662 i Kiel, Datter af Otto Qualen til Klein-Nordsee, Bosee og Coselau, Amtmand i Flensborg, kongelig Raad i Holsten, og Hustru Dorothea Rantzau. Begge er begravet i Gettorp Kirke. De havde to Børn (Syvende Afsnit IV).

4. BENDIX AHLEFELDT

var vistnok aandssvag. Om Bekostningen ved hans Underhold opstod der 1639 Strid mellem hans Brødre. Indtil Jørgens Død boede han paa Svensby, men fik i Følge Faderens testamentariske Bestemmelse 1643 Befaling til at tage Ophold paa Hytten.

IV.

BREIDE AHLEFELDTS DATTER

MARGARETHE

nævnes endnu i Landregistret 1631 som ugift.

V.

CLAUS AHLEFELDTS BØRN

1. JØRGEN AHLEFELDT,

1587 forekommer Jørgen i Henrik Rantzaus Liste over de dalevende mandlige Ahlefeldter. Efter Salget af Freienwillen flyttede han med Faderen til Flensborg. I en Aarrække og indtil sin Død kaldes han stedse den ældre Jørgen Ahlefeldt til Adskillelse fra sit ogsaa i Flensborg boende Næstsøskendebarn Jørgen Ahlefeldt til Svensby. Hos Hertugen af Gottorp, hvem han i sin Ungdom tjente som Hovmester, stod han i Gunst, og man finder ham hyppigt nævnt blandt de til fyrstelige Daabshøjtideligheder og Begravelser paa Gottorp indbudne Gjæster, saaledes 1631 ved Prins Adolphs Daab, 1633 ved Hertug Joakim Ernst af Pløen og Prinsesse Dorothea Augustas Bryllup, 1635 ved Hertug Johan

Frederiks Ligbegjængelse og 1639 ved Hertuginde Augustas Jordefærd. Ved sidstnævnte Lejlighed fungerede han som Marskalk. Han døde i et af de nærmest paafølgende Aar.

Jørgen Ahlefeldt var gift med Ingeborg Ahlefeldt, Datter af Jørgen Ahlefeldt til Hytten og Barbara Ahlefeldt, født o. 1580, død 1617; de havde sex Døtre (Syvende Afsnit V).

2. DOROTHEA.

Ved sin Tante Abbedisse Catharine Ahlefeldts Indflydelse optoges hun i Slutningen af Aarhundredet som Konventualinde i Itzehoe adelige Kloster og blev 1606 valgt til hendes Efterfølgerinde som Abbedisse. Ved sin næppe helt moralske Vandel har hun faaet en vis Navnkundighed i den slesvig-holstenske Adels Historie. Klosterfrøkenerne i Itzehoe Søstrene Agathe og Emerentia v. Pentz havde før og efter hendes Ophøjelse til Abbedisse udsprede Rygter om, at hun 1602 havde født et Barn i Dølgemaal. Deres Beskyldninger antog — hvad der ogsaa fremhæves af Dorotheas Modstandere — Karakter af „hade-fuld Forfølgelse“ og blev „udsprede over hele Landet“, saa at hun blev nød-saget til at anlægge Sag mod de to Søstre. 1606 lod Kongen nedsætte en Kommission, bestaaende af Henrik Rantzau til Putlos, Domdekan Ludvig Pincier i Lybek og Dr. jur. Laurentius Müller for at undersøge Sagen. Medens den stod paa, var Dorothea suspenderet fra sit Embede, og Frøkenerne Pentz for-viste fra Klosteret. I Sagen optraadte som Vidner Priorinden Lucia v. Plessen, Klosterfrøkenerne Anna og Ricarda Buchwald, Catharine, Dorothea og Drude Sehested, hendes Søster Anna Ahlefeldt, Dorothea v. der Weyhe og Magdalene v. Plessen. Paa Klagerindens Vegne mødte hendes Fader Claus og Broder Jørgen, for de anklagede Henning Pogwisch til Farbe, Povl Rantzau i Itzehoe, Jesper og Markvard v. Pentz, Agathe og Emerentia v. Pentz' Formyndere og Brødre. Det langt overvejende Flertal af Vidnerne samstemmede i, at Dorothea Ahlefeldt som Klosterfrøken ofte havde modtaget Besøg af Mandspersoner paa sit Kammer, og at hun stod i et intimt Forhold til Volf Sehested. Det paastodes, at hun 1602 hos Anna Otto Sehesteds var nedkommet med et Barn, som hun gav i Pleje hos Catharine Sehested, Volf Ahlefeldts Enke, der igjen betroede det til en hos Fru Barbara Moritz Rantzau til Holtenklinkes Enke tjenende Mejerske Grethe Schneider, hos hvem det kort efter Fødselen afgik ved Døden. Det mest graverende Vidnesbyrd aflagdes af Mejersken, der for Kommissionen er-klærede, at Fru Anna Sehested og Fru Catharine Ahlefeldt, Dagen før Forhøret skulde finde Sted, havde villet bestikke hende til at nægte den ovenanførte Kjendsgjerning.

Sagen trak ud i en Aarrække, medens man indhentede flere fremmede Universiteters Skjøn. Universitetet i Marburg afgav 1612 den Kjendelse, at Dorothea var stærkt mistænkt for Letfærdighed og Ukyskhed, og at hun ikke kunde afkræfte den Sigtelse, som 6—8 retskafne Kvinder havde rettet mod

hende. 1615 erkjendte Landretten, at Agathe Pentz skulde restitueres i sin Klosterstand og have Erstatning for lidte Omkostninger og Skade.

Dorothea levede endnu 1617, men var død Aaret efter.

3. ANNA,

født omtrent 1575, blev 1590 optaget i Itzehoe Kloster, forekommer 1606 blandt Vidnerne i Sagen mod Søsteren Dorothea og siges da at være lidt over 30 Aar.

SYVENDE AFSNIT

I.

HENRIK AHLEFELDT'S DATTER

ANNA,

til Grönwold, gift 1631 med Melkior Ahlefeldt (se Side 117).

II.

ASMUS AHLEFELDT'S BØRN

1. VIBEKE,

født omtrent 1608. I Aarene 1623—27 stod hun og Søstrene under Formynder-
skab af Hartvig Bille til Damsgaard, der ved Tiltrædelsen af Værgemaalet fik
kongelig Bevilling paa at afhænde Jomfruernes Jordegods for dermed at dække
deres Gjæld. Vibeke holdt 27. Maj 1627 i Odense Bryllup med Hans Kaas.
Han var født 1580 og arvede efter sin 1599 afdøde Fader Anders Kaas Øster-
gaard (Bjerger Herred, Munkebo Sogn). Med sin første Hustru Birte Norby
(Datter af Erik Norby og Sophie Juel) fik han Lehnkov (Lindskov) i Sønder
Herred, Egense Sogn. I et Kongebrev af 16. Juni 1613 siges det, at Hans
Kaas havde lovet og tilsagt at være Landsdommer i Fyen og nu aflagt Eden.
For hans ydede Tjeneste og udstandne Besværing i Landsdommertjenesten blev
han forlehnet med Kronens Ø Lyø med Bønder og Tjenere samt et betydeligt
Antal spredte Gaarde paa Fyen. Hans Kaas døde allerede 1632. Fru Vibeke
fødte sin Mand en Søn, den senere Amtmand Niels Kaas til Bækmark, men
døde endnu samme Aar paa Lindskov 8. December 1628.

2. MARGARETHE,

født omtr. 1610. Efter den ældste Søsters Giftermaal beskikkede Kongen Claus Brockenhuus og Frederik Markdanner til Værger for Jomfruerne Margarethe og Anna Ahlefeldt. 1632 blev Formynderskabet overdraget Svogeren Hans Kaas. Aaret efter fik Søstrene dog kongelig Bevilling paa at være deres egne Værger, hvorefter de holdt Hus paa Rygaard indtil 1634, da Margarethe rømmede Landet „med en anden Ægtemand“, efterladende sig en Del Gjæld. Hendes yngste Søsters Mand Henrik Lange fik af Kongen Befaling til at forvalte hendes Gods, „efter at hun sig med Lejermaal havde forset“. Forskjellige Handlende i Odense besværede sig til Kongen over, at de ikke fik Dækning for, hvad Søstrene Ahlefeldt skyldte dem for Kramvarer, de havde kjøbt i den Tid, de holdt Hus paa Rygaard.

Margarethe Ahlefeldt maa en Aarrække senere være vendt tilbage til sin Fødeø, thi i et Skjøde af 1679 fra Niels Eriksen Kaas til Christian Banner til Frederiksgave nævnes den Gaard i Langaa ved Rygaard, „som velbyrdige Jomfru Margarethe Ahlefeldt iboede og afdøde“.

3. ANNA

fødtes paa Ravnholt 15. Oktober 1611. Fjorten Dage gammel mistede hun Moderen, og da ogsaa Faderen det følgende Aar afgik ved Døden, kom hun i Huset hos sin Mormoder Margarethe Urne. Efter dennes Død (1620) tog hendes Morbroder Otte Steensen Brahe til Næsbyholm sig af hendes Opdragelse. Under Søsterens Landflygtighed styrede hun Rygaard, der 1653 blev overdraget til Hans Nielsen Kaas. Sammen med Søsteren ejede hun noget Gods udfor Ellensborg. Hun blev 18. Januar 1635 i Odense viet til Henrik Lange, født 7. Februar 1611 paa Skrumsager. 1643 fik han Befaling til at gjøre Tjeneste ved Steen Billes Kompagni, blev Aaret efter Kaptajn ved Adelens Rostjeneste paa Fyen og 1647 Chef for Adelens nye Kompagni. 1657 var han en af de Adelsmænd der havde Tilsyn med Forsvaret paa Fyen.

Fru Anna Ahlefeldt Henrik Langes afgik ved Døden i Odense 18. August 1655. Ved hendes Dødsleje stod hendes Husbond, Fru Kirsten Lange, Laurids Pogwisch' Frue til Skrumsager, Fru Karen Pogwisch Anders Langes til Vesnæsgaard og Jomfru Anna Friis. Hun blev begravet i St. Knuds Kirke i Odense 8. September „udi mange fornemme adeliges, gejstliges og verdsliges anselige Forsamling“. Superintendenten Dr. Laurids Jakobsen holdt Talen ved hendes Baare. Da hendes Ægtefælle havde erhvervet Fuglsig Hovedgaard 1657, lod han hendes Lig overføre til det af hans Fader erhvervede Gravkapel i St. Catharine Kirke i Hjørring.

Henrik Lange, der efter Enevældens Indførelse udnævntes til Justitsraad, indgik et nyt Ægteskab med Hippolyta Hahn, født 16. Februar 1631, død 7. Juli 1693. Han selv afgik ved Døden paa Fuglsig 23. Marts 1671.

Fru Anna Ahlefeldt var en meget gudfrygtig Dame, hvilket fremgaar

af hendes endnu bevarede, egenhændig skrevne Bønnebog, hvori hun har optegnet de Prædikener, hun i en Aarrække havde hørt, og forskellige af hende selv forfattede Bønner.

III.

JØRGEN AHLEFELDT TIL SVENSBYS BØRN

1. EMERENTIA,

født 1618, arvede efter Moderens Død Svensby og ægtede Ditlev Rumohr, født 1620, død 23. Juni 1660. Hun skrives endnu 1664 til sit fædrene Gods, som hun dog 1668 afhændede for at købe Gross-Nordsee, men allerede 5. August Aaret efter afgik hun ved Døden.

2. VOLF AHLEFELDT,

født 23. Juni 1620, studerede fra 1640 Filosofi ved Universitetet i Paris og afgik her ved Døden 21. Februar 1643. Han bisattes i Arvebegravelsen i St. Nikolaj Kirke i Flensborg.

3. MAGDALENE,

død ung.

4. OTTO AHLEFELDT,

død ung.

IV.

ASMUS AHLEFELDT TIL HYTTENS BØRN

1. VOLF AHLEFELDT

til Gross-Rensow, 1618—82.

Volf Ahlefeldt studerede mange Aar i Udlandet, hvad der voldte Faderen store Udgifter. 1640 blev han immatrikuleret ved Universitetet i Strassburg og disputerede her i August som Elev af Johan Heinrich Boeckler for en Afhandling med Titlen *Historia scholæ principum*. Den er tilegnet Faderen, Christian Pentz, Henrik Rantzau til Schmoel og Henrik Qualen til Klein-Nordsee. I December 1644 ønskede Ahlefeldt at sætte sig ind i Krigsvæsenet, og opnaaede af Christian IV., hos hvem han en Tid havde opholdt sig, at faa en anbefaling til Kongens Søn Ærkebisp Frederik. 1654 afhændede han Godset Hytten for 90,000 Mark lybsk til Svogeren Henrik Thienen, men købte i Stedet 1662

Gross-Rensow i Meklenborg for 15,000 Gylden. Aaret efter aflagde han Hyldingseden til Hertugen og fik af denne Tilladelse til at lade anlægge et Glasværk paa sit Gods. 1664, 18. Januar, oprettedes Ægtepagten mellem ham og Anna Maria v. Moltke, Datter af Balthasar v. Moltke til Barnim og Margarethe v. Maltzan. Hun ejede en tredje Del af Faderens Gods og afkjøbte 1668 for 7000 Gylden sine Søstre Elisabeth, gift med Joakim Ernst v. Lepel til Strohkirchen, og Ilsabe Margarethe, gift med Ritmester Christian Ahlefeldt til Blumendorf, deres Trediedele i Barnim. 1682, 26. Juli, oprettede Volf sit Testamente, og da Ægteskabet var barnløst, tilskrev han sin Hustru Gross-Rensow. Allerede den 8. December samme Aar var han død. Hans Enke førte 1684 Klage over, at Hartvig v. Bülow vilde lade en Stol indrette i Kirken i Pokrent ligeoverfor hendes, skjønt Herskabet paa Rensow havde Ret til den første Plads i Kirken. Den 27. Februar 1690 holdt hun i Domkirken i Schwerin Bryllup med hertugelig meklenborgsk Raad Heinrich Bilderbeck, der 1702 førte Proces med Dorothea Thienen angaaende Fideikommisset i Gross-Rensow. I Marts samme Aar solgte Bilderbeck og Hustru Barnim til Overskjønck Otto Christopher v. Halberstadt for 4450 Rdlr., hvilket Salg Aaret efter stadfæstedes af Hertugen.

2. MAGDALENE

ægtede 1650 Henrik Thienen, Søn af Henrik Thienen til Nehmten og Margarethe v. der Wisch. Han var født 18. Oktober 1622 og blev kun otte Aar gammel Arving til det fædrene Gods. I gottorpsk Tjeneste forfremmedes han til Ritmester og mødte 1650 med tre Heste paa Gottorp ved Landgreve Ludvig VI. af Hessen-Darmstadts Formæling med Prinsesse Marie Elisabeth. 1654 købte han, som nævnt, Hytten, men blev boende paa Nehmten. Da de polske Hjelpe-tropper i Efteraaret 1659 brandskattede Omegnen af Pløen, sendte Henrik Thienen sin Hustru, der endnu var svag efter sin sidste Forløsning, sammen med Børn og Kvinder paa Gaarden ind til Byen, hvor de kunde være i Sikkerhed, medens han ved Underhandlinger med Polakkerne søgte at forhindre Godsets Plyndring og Ødelæggelse. Uden at ænse det Forlig, han havde indgaaet med deres Anfører, trængte en Afdeling ind i Gaarden og dræbte Thienen, der vilde modsætte sig deres Voldsgjerninger, hvorefter de stak Ild paa Gaardens Bygninger (31. August).

Fru Magdalene sad tilbage med sex Børn i trange Kaar. 1667 indvarsledes hendes Kreditorer for at de kunde indsende deres Fordringer i Hytten og Nehmten, som skulde sælges. Aaret efter afhændedes sidstnævnte Gods for 13,000 Rdlr. til Grev Cort Christopher v. Königsmark, derimod beholdt Fru Magdalene Hytten, som hun selv administrerede, og til hvilken hun henlagde den gamle ahlefeldtske Avlsgaard Gettorp. 1681 solgte hun Wulfshagener Hytten og Wulfshagen til Grev Königsmark for 84,000 Mark. Efter sin Broder arvede hun Aaret efter en Kapital paa 12,000 Rdlr., som hendes Kreditorer gjorde

Fordring paa, ligesom de søgte at faa Indførsel i Gross-Rensow. Sagen indankedes for en Domstol i Meklenborg, og Bilderbek fremlagde her Volf Ahlefeldts Testamente til Fordel for hans Hustru.

V.

JØRGEN AHLEFELDT TIL FREIENWILLENS BØRN

1. BARBARA.

Hun holdt 1625 Bryllup med Jørgen Rathlau, ældste Søn af Godske Rathlau til Gereby og Krogsgaard. 1622 var han blandt de indbudne ved Hertug Hans den Yngres Ligfærd, fik 1628 efter Claus Buchwald Indførsel i Østrupgaard (Lunde Herred, Østrup Sogn), som hans Fader tidligere havde ejet, og arvede 1636 Krogsgaard (Skadst Herred, Tjæreby Sogn), der afhændedes til Wenzel Rothkirch. 1641 var han blandt de indbudne ved Prins Christian Albrecht af Gottorps Daabshøjtidelighed. Jørgen Rathlau døde 1648 paa Østrupgaard og blev 15. Juli begravet fra Østrup Kirke. Hans Enke arvede Østrupgaard, hvis Tilliggende hun forøgede ved 1652 at erhverve en Part i en Fru Lene Barnekow, Tønne Friis' Enke tilhørende Gaard i Østrup. Fru Barbara døde i April 1653 paa Østrupgaard og blev 17. Maj nedsat i Østrup Kirke. Biskop Laurids Jacobsen holdt Gravtalen over hende og fik herfor af Arvingerne foræret en Sølvkande, der vejede 60 Lod.

2. DOROTHEA

levede 1653.

3. METTE,

født 1611, blev 1657 Ejerinde af Østrupgaard, som den barnløse Fru Barbara havde testamenteret hende og Søstrene Øllegaard, Margrethe og Helvig Ahlefeldt. I Følge en 1661 optagen Jordebog udgjorde Gaarden med dens Hovedbygning, tre Huse og en Vejmølle ialt 46 Tønder Hartkorn og med underliggende Jordegods 120 Tdr. 7 Skpr. Af Jomfru Agnete Skinkel tilkjøbte hun 22 Tdr. Hartkorn i Skeby Sogn. Hun ægtede 1660 Christopher Korff, født 15. Oktober 1627 paa sin fædrene Gaard Stellingflint i Stift Bremen. Han var Søn af Claus Korff og Anna Margarethe von der Decken og havde i sin Ungdom staaet i svensk Tjeneste som Lieutenant. I Aarenes Løb forøgede Korff Østrupgaards Tilliggende ved Kjøbet af forskellige mindre Gaarde og Grundstykker i Eskelund, Gjerskov, Daugstrup og Østrup. Korff afgik ved Døden

16. Februar 1678 og blev bisat i Østrup Kirke. 28. April samme Aar oprettede hans Enke et Testamente, i hvilket hun til Universalarving indsatte Fru Sidsel Grubbe, Hr. Axel Urups, Hofmesterinde hos de kongelige Prinser. Grunden var dels, at hun var hendes nærmeste Slægtning i Landet, og dels, at hun havde nydt meget godt hos hende i de mange Aar, hun før sit Giftermaal havde tilbragt i hendes Hus. 1682, 16. Marts, skjødede Fru Mette og hendes præsumptive Arvinger Fru Sidsel Grubbe, salig Hr. Axel Urups, Fru Sidsel Grubbe, Enke efter Cornelius Lerche, Jakob Grubbe og Jomfru Ingeborg Grubbe Østrupgaard til Oberst Johan Didrik von Wettberg, der endnu samme Aar ægtede Cornelius Lerches Enke. Det følgende Aar tilskjødede Fru Mette Oberst v. Wettberg de 22 Tønder Hartkorn, som hun havde købt af Jomfru Agnete Skinkel. Selv døde hun 4. Maj 1694 og blev gravsat i sin Sognekirke.

4. ØLLEGAARD

levede 1653, da hun sammen med Søsteren Mette ansøgte Kongen om, at deres Søster Fru Barbaras Jordefæstelse maatte opsættes indtil 8 Dage før Pintse, da de fleste af deres Slægtninge var bosiddende i Holsten.

5. MARGARETHE.

Hun var 1650 Konventualinde i Preetz, da hun til Laurids Skinkel udlaaante 500 Rdlr. mod Pant i en Gaard i Skeby Sogn, som hun senere fik Indførsel i og 1668 overdrog til sin Svoger Korff. 1657 skjødede hun og Søstrene Øllegaard og Helvig til Jomfru Mette, deres Søster, den Del i Østrupgaard, de havde arvet efter Fru Barbara Jørgen Rathlaus. 1668 ejede hun en Gaard i Eskelund. Margarethe Ahlefeldt døde 1682 i Preetz.

6. HELVIG,

født 29. Januar 1616, mistede halvandet Aar gammel sin Moder og opdroges hos fremmede Folk. Hun blev 1660, 9. December, indført som Konventualinde i St. Johannes Kloster i Slesvig, hvor hun døde 15. April Aaret efter. Hendes Lig blev 11. Juni gravsat i Preetz Klosterkirke. Gravtalen over hende holdtes af Peter Scheele, Diakonus ved Mariekirken i Rendsborg, senere Præst ved St. Maria Magdalene Kirke i Hamborg; den er tilegnet Helvigs efterlevende Søster Margarethe, hvem Scheele kalder sin „højbevaagne Veninde og Moder“. Begge Søstre have antagelig været hans Velgjørerinder, thi i sit 1693 oprettede Testamente skjænkede Scheele sit anselige Bibliothek til Gejstligheden i Preetz og anviste til dets Forøgelse en Sum af 2000 Rdlr. i Guld til kristeligt og evigt Minde om de kjære, salige Jomfruer Margarethe og Helvig Ahlefeldt, saaledes at han i kommende Tider vel skulde betegnes som det Scheeleske Bibliotheks Fundator, men Søstrene bære Navn af dets Conservatricer.

ANDET KAPITEL:

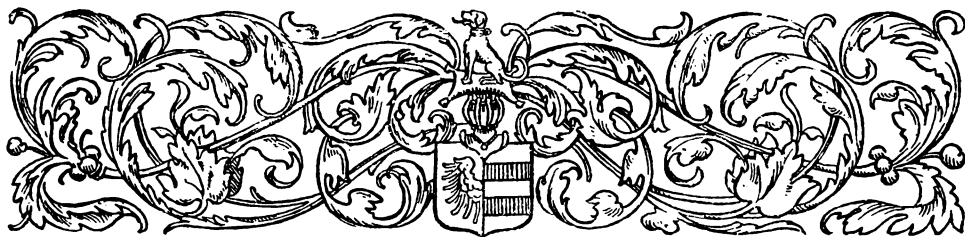
KONGELIG RAAD

HR. JOHAN AHLEFELDT

— DØD o. 1464 —

OG HANS EFTERSLÆGT

TIL LEHMKULEN, WITTMOLD, MASLEV, TORP, RIXDORF
OG FRESENBURG

FØRSTE AFSNIT

HR. JOHAN AHLEFELDT

til Lehmkulen og Wittmold, kongelig Raad, —o. 1464.

DEN næst yngste blandt fem Sønner, der fødtes Hr. Claus Ahlefeldt til Søgaard i hans Ægteskab med Anna Pogwisch, var JOHAN AHLEFELDT. Da Faderen sammen med Grev Gerhard VI. og et stort Antal af den holstenske Adel fandt Døden ved Süder Hamme paa Grevens Tog mod Ditmarskerne (1404), var Johan endnu kun en lille Dreng. Fra tidlig Ungdom af var han knyttet til Grev Gerhards Søn Adolph, den senere Hertug af Sønderjylland.

Sammen med sin yngre Broder Godske nævnes Johan (eller Henneke) Ahlefeldt 1418—28 som Væbner (se S. 135), men som Ridder tidligst i Juni 1432, da han optræder som Medlover for det Morgengavebrev, Grev Gerhard VII., yngre Broder til Hertug Adolph, udstedte til sin Gemalinde Grevinde Agnes af Baden. Senere hen paa Sommeren bekræftede han ogsaa det i Horsens sluttede Forlig om en femaarig Vaabenstilstand mellem Kong Erik og Brødrene Adolph og Gerhard. 1437 medforseglede han den sidstnævntes Pantebrev paa Femern til Lybekkerne, og var en af Hertugens fire Raader, der Nytaarsdag 1438 kom sammen i Wilsnack med Markgreve Frederik den Unge af Brandenburg for at aftale en Sammenkomst mellem ham og deres Herre. 1440 beseglede Hr. Johan Hertugens Gjælds-brev til hans Broder Benedict Ahlefeldt. 1444 deltog han sammen med Hertug Adolphs andre Raader i Forhandlingerne med Ditmarskerne i Itzehoe og var Medlover for den Forskrivning, Hertugen udstedte til sin Søsterdatter Grevinde Alheid af Hohenstein paa den hende tildelte Medgift. Det følgende

Aar var han Vidne, da Hertug Adolph fornyede det 1428 af ham og hans afdøde Broder Grev Gerhard til Hr. Henrik Ahlefeldt udstedte Pantebrev paa de fire Herreder i Tørninglehn.

Som den fornemste blandt samtlige holstenske Adelsmænd medforsegledede Hr. Johan 1448 den af Kong Christian I. i Haderslev opsatte, foreløbige Haandfæstning. Lige til Hertug Adolphs Død 1459 vedblev han at høre til dennes mest betroede og skattede Raader. Han oplevede endnu Kong Christian I.s Valg til Hertug af Slesvig og Greve af Holsten og bidrog ved at forstrække ham med Pengelaan til at hjælpe ham udover den første Termin efter Landenes Erhvervelse.

28. November 1460 bortpantede Kongen til ham og hans Arvinger for 8000 Mark lybsk Slottet og Staden Sønderborg med Fogderiet, Herreder og Tilbehør, Sundeved og Als, baade Nørre- og Sønderherred, Nybølherred samt Kajnæs. For et andet Laan paa 5000 Mark fik han samme Dag ogsaa Ærø i Pant. Af Pantessummerne skulde de 5000 Mark tilbagebetales til Mortensdag 1461, saa at Sønderborg og Ærø derefter kun blev Pant for 13.000 Mark. Sidstnævnte Aar medforsegledede Hr. Johan Ahlefeldt Kongens Stadfæstelse af de hamborgske Privilegier.

Som det fremgaar af de anselige Laan, som Hr. Johan Tid efter andet ydede Kongen, var han en meget formuende Mand, der i Omegnen af Itzehoe og Preetz ejede Jordegods af betydelig Udstrækning, deriblandt sikkert ogsaa det, der omfattede Gaardene Lehmkulen og Wittmold med deres store Tiliggende, som Sønnerne Benedict og Ditlev ejede i Fællesskab endnu 1480. I Aaret 1455 skjenkede han til Itzehoe adelige Kloster sine Jorder i Landsbyen Rethwisch (Hasenmoor) i Neuenkirchen Sogn paa den Betingelse, at hans Datter Tale skulde have Indkomsterne deraf saa længe hun levede. Af Klostret Preetz blev han 1443 forlehnet med den af hans Broder Godske til Konventet afstaaede Landsby Gross Löptien og var Ejer af Landsbyen Nettelsee (begge i Preetz Sogn), som han før 1457 tilskjødede Hertug Adolph. Han optræder som en Slags Væрге (Verbitter) for Klostret, hvis Regnskaber blev ham forelagte i Tidsrummet 1449—63.

Hr. Johan Ahlefeldt var en meget from Mand, hvem hans Forfædres og Slægts Sjælefredelse laa meget paa Sinde.

I Aaret 1445 skjenkede han til Vor Frue Kloster i Kiel 100 Mark lybsk for at lade læse en daglig Messe (dog med Undtagelse af Aarets store Festsdage) ved det hellige Kors' Alter til „Trøst og Salighed“ for hans Bedsteforældre Hr. Benedict Ahlefeldt og Fru Catharine, hans Forældre Hr. Claus Ahlefeldt og Fru Anna, Hr. Johan og hans Frue og deres Børn. Efter at have oplæst Evangeliet skulde Præsten ved det nævnte Alter vende sig om til de i Kirken forsamlede og med Navns Nævnelser højlydt bede for de nævnte Medlemmer og Familien og anbefale dem til deres Forbøn. For det Tilfælde, at der ikke holdtes Messer i selve Kirken, paahvilede det den gejstlige at læse Sjæle-

messen i Vaabenhuset. Hvis Klosterbrødrene forsømte saadant, skulde de sone det ved en Bøde af 6 Mark lybsk, for hvilke Penge Raadet i Kiel forpligtede sig til at købe Linned, Uld og Sko til Byens fattige.

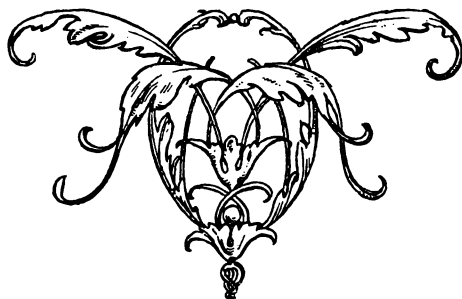
Med stor Sikkerhed tør man antage, at den nuværende Altertavle i St. Nikolai Kirke i Kiel, der bærer Aarstallet 1460 og det ahlefeldtske Vaaben, er skjænket af Hr. Johan Ahlefeldt. Indtil 1541 har Altret staaet i Helligaandskirken, det tidligere Franciskanerkloster, netop der, hvor Hr. Johan indstiftede den førnævnte Messe. Hertil kommer, at der paa Altertavlens Yderside er afmalet Franciskanerbrødre.

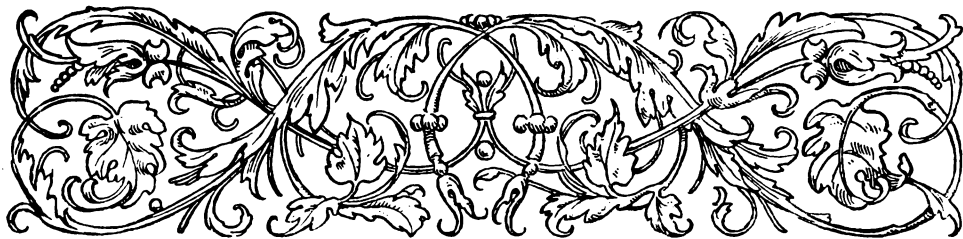
Altertavlen (Pentaptych) er en af de største og bedst bevarede i Hertugdømmerne og tillige i kunstnerisk Henseende værdifuldeste. Den har Form af et Skrin med Fløjdøre og Opsats. Mellemskrinet og Indersiden af Inderfløjene viser Fremstillinger af Jesu Liv og Lidelser, udskaarne i Træ og bemalede med Guld og Farver, medens Ydersiden og Yderfløjene ere forsynede med haandværksmæssigt udførte Malerier. I denne Forbindelse skal dog kun det her gjen-givne Midterbillede omtales. De knælende Figurer i Forgrunden er afgjort Stifterne eller Giverne og deres Familie. Da det ahlefeldtske Vaaben ses ved Foden af Figurerne, maa det være Mødlemmer af denne Slægt, der her ere fremstillede. Vaabenet er ganske vist opmalet, maaske ved Restaurationen 1606, men man har næppe tilladt sig at forandre selve Skjoldmærket. De to forreste Skikkelser er antagelig Mand og Hustru med deres fire voksne Børn, som dog ikke alle behøver at have levet den Gang, Altertavlen blev forfærdiget. Hustruen kan saaledes godt have været død, derimod ikke Manden, da hun i saa Fald vilde have været fremstillet i Enkedragt. De fire bagerste Skikkelser behøver ikke at have været Søkende; det kan være Stifternes Børn eller Svigerbørn eller ogsaa har de staaet i et andet, dog sikkert nært Slægtskabsforhold til Giverne. Man gjætter næppe fejl ved i disse Figurer at se henholdsvis Johan Ahlefeldts to ældste Sønner Claus og Henrik samt hans to Døtre, af hvilke den ene kan være den nedennævnte Jomfru Tale, og aabenbart er der i Figurernes Hoveder tilstræbt Portrætlighed. Manden til venstre i Baggrunden er Longinus, der gennemstak Christi Side med Spydet og fik sit Syn igjen, da Frelserens Blod berørte hans Øje, — en legendarisk Figur, der næsten bestandig forekommer paa middelalderlige Korsfæstelsesbilleder. Hans Spydskaft er her brudt i Stykker. Nedenfor ham ses Johannes, der holder Marie under Armen, medens en Kone ved hendes Side deltagende berører hende med Haanden. Til højre for hende staar en Hovedsmand, der med oprakt Haand aflægger Bekjendelsen; i Baggrunden Krigsknægte. Den fremtrædende Blanding af gammeldags Idealisme i Figurerne saavel som den bløde Stil i Drapperierne passer godt til Tiden 1460.

Om Hr. Johans store Pietet og Familiefølelse vidner det ogsaa, at han 1456 sammen med sex andre mandlige Medlemmer af Slægten Ahlefeldt, alle Efterkommere af Hr. Benedict Ahlefeldt († o. 1400), til Sjælefrelse for deres Slægt, baade de alt afdøde og de fremtidige Medlemmer, skjænkede Gods og Penge

til fire Præster ved Domkirken i Haderslev (Marianerne), mod at de hver Dag skulde holde Vor Frue Tider og to daglige Messer i det af Fru Eibe Limbek opførte Mariekapel samt bede for Ahlefeldternes Sjæle. Godset, hvoraf den største Del var beliggende i Gramherred og erhvervet af Benedict Ahlefeldt til Tørning, medens en mindre Del, i Lundtofteherred, var kjøbt af Benedict Ahlefeldt til Søgaard, ansattes til ialt 2000 Mark, hvilken Sum var givet som Mandebod for en paa Kirkegaarden i Gram ihjelslagen Farbroder til Hr. Johan.

Hr. Johan Ahlefeldt døde før 1464. I sit Ægteskab med Anna Wiltberg „fra Danmark“ havde han Sønnerne Claus, Henrik, Benedict og Ditlev og to Døtre (Andet Afsnit). Hans Hustru tilhørte den gamle holstenske Adelsæt, der i Vaabenet fører en kronet Jomfru i Fjederham, og som er stambeslægtet med Familierne Kalf, Owe, Rixtorp og Storm.

ANDET AFSNIT

HR. JOHAN AHLEFELDT'S BØRN

1. CLAUS AHLEFELDT

til Maslev og Torp, Amtmand i Lille Tønder, kongelig Raad og Staden Lybøks Høvedsmand paa Kielørhus, † 1486.

Claus Ahlefeldts Barndom falder sammen med de holstenske Grevers sidste, forbitrede Kamp mod Kong Erik, den som afsluttedes ved Vordingborgfreden 1435. Ligesom Faderen stod han i Hengivenhedsforhold til Hertug Adolph og beklædte fra 1455 og indtil dennes Død Embedet som Hertugens Amtmand i Tønder, til Adskillelse fra Møgeltønder kaldet Lille Tønder (Lutken Tøndern).

Blandt den holstenske Adels Stormænd, der støttede Kong Christian I.s Kandidatur som Arvtager til Hertug Adolphs Lande og siden virksomt bidrog til at oparbejde og bevare et godt Forhold mellem Holstenerne og Danmark, staar Claus Ahlefeldt i Kraft af sin Myndighed og Magtstilling i allerforreste Række. I det hele taget har Ahlefeldterne ved deres økonomiske og numeriske Styrke mere end nogen anden Adelsslægt i Hertugdømmerne gjort deres til at skaffe Christian I. Fodfæste i disse Lande; de var og blev saalænge Kongen levede hans mest trofaste Tilhængere. I det foregaaende og følgende vil findes talrige Vidnesbyrd herom, og paa dette Sted, som det bedst egnede, skal gives et kort Rids af Hertugdømmernes indre Historie under Christian I.s Regering.

Allerede under Hertug Adolphs Styrelse spores Begyndelsen til det afgjorte Omslag i den slesvig-holstenske Politik, der fuldbyrdedes efter 1460, og hvis Hovedtræk er Bestræbelsen for en fast Tilknytning til Danmark og Opretholdelsen af Freden efter de langvarige Krige, der havde hærget Landene. Jævn-sides hermed gaar en energisk Hævdelse af Hertugdømmernes Samhørighed og

de ved Kong Christians Valg foranledigede bestemte Krav om Landenes Udelelighed, der skyldtes Frygt for mulige fremtidige Overgreb fra det nye Dynastis Side.

Hertugdømmernes Finanspolitik fra 1470 og til henimod Aarhundredets Slutning er præget af den holstenske Adels storstilede og vidtforgrene Penge-transaktioner, der var en Følge af, at Ridderskabet af sine egne rundelige Midler maatte bringe betydelige pekuniære Ofre for at hjælpe den Hersker, det selv havde kaaret, til Erhvervelsen af de Lande, han foreløbigt kun af Navn kunde kalde sine.

Ved Hertug Adolphs Død var Størstedelen af Landenes Hovedlehn paa Adelens Hænder som Pant for betydelige Gjældsfor skrivninger. Med Undtagelse af Gottorp og Sønderborg var alle slesvigske Lehn pantsatte; af de holstenske var kun Segeberg og vistnok ogsaa Steinburg frie, men selv i dem indestod ret betydelige Pantessummer. Rendsborg var udlagt til Livgeding for Hertug Adolphs Enke Margarethe, og Femern havde i over tyve Aar været bortpantet til Lybekkerne.

Ved Ribertraktaten havde Kongen ikke alene maattet overtage hele den Gjæld, der hvilede paa Landene fra Hertugernes Tid, men desuden skulde han give baade Greverne af Schauenburg og sine egne Brødre, Greverne af Oldenburg, Erstatning i rede Penge for Afstaaelsen af deres Arvekrav paa Slesvig og Holsten. Schauenburgernes Fordringer beløb sig til 43,000 Gylden, og hver af de oldenborgske Grever skulde have 40,000 Gylden. Disse betydelige Summer havde Kongens Garanter blandt den i Slesvig og Holsten bosiddende Adel paa taget sig at skaffe tilveje, hvilket ogsaa skete. Allerede 1463 var hele Gjælden til Schauenburgerne afdraget. Navnene paa Kongens Forlovere kjendes ikke, men det har uden Tvivl tilnærmelsesvis været de samme, der 1462 gik i Borgen for Kongens Gjælds brev paa 32,000 Gylden til Broderen Grev Moritz af Oldenburg. Af disse sidste adelige Garanter, 16 i Tallet, hæftede alene fem af Slægten Ahlefeldt, deriblandt Claus Ahlefeldt, for ret betydelige Beløb.

Oprøret i Sverige 1464 rystede Kongens Kredit saa meget, at han i denne Termin maatte standse Betalingerne til sin Broder Grev Gerhard, der selv indfandt sig i Hertugdømmerne og ved en stærk Pression fik Christian I.s Kautionister til at udbetale Størstedelen af hans Tilgodehavende, ialt 110,000 Mark lybsk. Fra at være sin Broders Kreditor blev Kongen nu Ridderskabets Skyldner. Nærmest vel for at skaffe større Sikkerhed for Dækningen af denne store Fordring var det, at Ridderskabet i Maj 1466 overdrog 10 Udsendinge, af hvilke de 6 — deriblandt ogsaa Claus Ahlefeldt — var Kavtionister, at mødes med de danske Rigsraader i Kolding, hvor man „til Fredens Bevarelse“ vedtog at vælge Junker Hans til Hertug efter Kongens Død, hvis han blev eneste Søn. Aabenbart har man frygtet for at Grev Gerhard, der af sin Broder samme Aar blev udnævnt til Statholder i Hertugdømmerne, for sit resterende Tilgodehavende vilde gjøre sine Krav paa Landene gjældende. Grev Gerhard udfoldede i sin nye Stilling en stor Handlekraft; han indløste flere Lehn, men vakte tillige Adelens

Harme dels ved at bemægtige sig de Slotte, i hvilke Kongen havde givet Garanterne Sikkerhed, dels ved hensynsløst at inddrage flere adelige Godser. Ridderskabets Uvilje over at Kongen saaledes lod dem i Stikken og derefter endog overdrog sin Broder Slesvig og Holsten til Lehn, gav sig Udslag i det 2. Maj 1469 i Kiel afsluttede Forbund af 140 Adelsmænd fra begge Lande til Opretholdelse af deres Rettigheder og gjensidig Beskyttelse mod Fjender, gyldigt i tre Aar. Ridderskabet indledede nu Forhandlinger med Christian I.s kloge og myndige Dronning, der ved sin Ankomst til Landene hurtig blev klar over, at hendes Ægtefælles Stilling var truet; hun hidkaldte Kongen, og der afsluttedes et Forlig med Grev Gerhard, hvorved han forpligtede sig til at afstaa Landene, som han allerede forlod samme Efteraar.

Ved Konkordaterne i Segeberg 1470 blev der holdt Opgjør mellem Kongen og hans adelige Kavtionister, der nu opgav deres samlede Fordringer med paa-løbne Renter til ialt o. 141,000 Mark, hvilken Sum efter vidtløftige Forhandlinger nedsattes til 97,600 Mark. Et kontant Afdrag paa ca. 16,000 Mark, som Kongen laante af Lybek, blev betalt Mortensdag, Flensborg Lehn gaves Kavtionisterne i Pant for 56,500 Mark, og det vedtoges at udskrive en Skat næste Aar som Bidrag til Gjældens Betaling. Finansernes Forvaltning i Hertugdømmerne overdroges Bispen af Lybek, Albert Krummedige, der navnlig skulde sørge for Tilbagebetalingen af det lybske Laan, Afviklingen af Kautionsgjælden og Indkrævningen af Skatten, men hans Finansstyrelse blev en Skuffelse for Ridderskabet. 1479 fik han en Slags Afløser i den kapitalstærke Dronning Dorothea, der samme Aar af Kongen fik hele Hertugdømmet Holsten i Forlehning med Ret til at indløse og pantsætte. Fra 1476 af havde hun med Held forfulgt sin egen Finanspolitik, hvis Maal var at bringe Hertugdømmerne i sin Magt. Til at begynde med raadede hun over Rendsborg, Sønderborg og Nørborg, som hun administrerede med stor Dygtighed. Foruden Tilen fik hun 1480 indløst Haderslev, som Kongen pantsatte til hende.

Under Christian I.s Ophold i Holsten, der varede henved et Aar, fra November 1479 at regne, blev der mellem ham og hans Kreditorer ført Forhandlinger, som afsluttedes ved Forliget i Segeberg (August 1480), hvor deres Tilgodehavende beregnedes til ialt 40,500 Mark. 1. Decbr. pantsatte Kongen hele Landet og Hertugdømmet Slesvig med Slottene Gottorp, Flensborg og Tønder samt andre Slotte for 100,000 Mark til Dronningen, der saaledes havde samlet begge Hertugdømmerne paa sin Haand. Med Indløsningen af Flensborg 1487 var den finansielle Erhvervelse af Hertugdømmerne omsider i det væsentlige fuldbyrdet.

Om de Pantelehn, Claus Ahlefeldt har indehavt, og de Pengesummer, han har forstrakt Kongen med, giver de kun delvis bevarede Pantebreve og Regnskaber følgende Oplysninger. Ved Hr. Johans Død synes Kongen at have indløst Sønderborg og Ærø. 1470 bortpantede Christian I. til Claus Ahlefeldt Riseby Herred med alle de Landsherren tilhørende Bønder, Lanster og Gaarde

i Svansø for 800 Mark lybsk. Ved Recessen af samme Aar tilkjendtes der ham en Fordring paa 6000 Mark, af hvilke en Trediedel anvistes i Haderslev, medens det øvrige skulde dækkes paa anden Maade. Samtidig fik han og Benedict Ahlefeldt til Borghorst, som ovenfor nævnt (Side 10), anvist Tilen Slot og Flække med Tolden og al Tilbehør. Claus' Andel indløstes 1476 med 2500 Mark, hvorfor Tilen heller ikke omtales ved Afregningen 1480, hvorimod Pantebrevet paa Svansø her anses for gjældende. Ved Landsdelingen 1490 overtog Hertug Frederik blandt den paa hans Andel hvilende Gjæld ogsaa de 800 Mark, for hvilke Bønderne i Svansø vare bortpantede. Endelig var Claus Ahlefeldt ogsaa en af de Adelsmænd, til hvem Kongen havde bortpantet Flensborg for 24,000 Mark, af hvilken Sum Claus havde forstrakt ham med 2879 Mark. Lehnet blev af Claus Ahlefeldt, Lyder Rumohr og Claus Rathlau 1473 overgivet til Otto Walstorp, der overtog det som Kautionisternes Foged i Henhold til Recessen af 1470. Som det synes havde Claus 1473 ogsaa Nørborg i Forlehnning.

I Modsætning til sine tre Brødre, der alle havde deres Besiddelser i Holsten, var Claus Ahlefeldt gennem sit Jordegods hjemmehørende i Sønderjylland, i Egnen ved Slien. Før 1467 havde han erhvervet Maslev (i Siseby Sogn), en af de ældste Adelsgaarde i Hertugdømmet, hvor Otto Sehested allerede 1349 var bosiddende. Selve Hovedbygningen er smukt beliggende og omgivet af Borggrave, der dog delvis er bleven tilkastede i den nyeste Tid. Desuden var Claus Ahlefeldt Besidder af Torp (Dörphof) i Svansø Sogn, som endnu 1440 ejedes af Volf Pogwisch. Omkring 1470 solgte Claus til Slesvig Domkapitel 40 Mark Rente af 500 Mark i sine Godser Maslev og Torp, samt 3 Lanster i Skovby og to i Karleberg (i Svansø Sogn). Tidligere havde han til Kapitlet solgt 14 Mark Rente af 200 Mark i Landsbyen og Godset Rethwisch ved Preetz. Ogsaa paa Als ejede han Gods og skjødede 1478 til Vor Frue Vikari og Gilde i Sønderborg sin Gaard og sit Gods i Skovby i Lysabild Sogn.

Claus Ahlefeldt, der aldrig opnaaede Ridderværdigheden, blev af Kong Christian I. benyttet i talrige Tillidshverv. Stillingen som Amtmand i Tønder vedblev han endnu en Tid at beklæde under Hertug Adolphs Efterfølger. Blandt de kongelige Raader nævnes han hyppigst i Tiden 1460—70, saaledes 1462 i Sagen angaaende Stalleren i Eiderstedt Jon Jonsens Drab; 1465 var han og Broderen Henrik Medloverer for Christian I.s aabne Forlig med Erkebiskop Jens af Upsala og de Svenske, der havde gjort Opstand mod Kongen. I Henhold til Segeberger Konkordaterne var Claus Ahlefeldt en af de Raader, der skulde dømme under Kongens Fraværelse. 1473 medforsegledede han de af Kong Christian stadfæstede Privilegier, som Hertugerne Adolph og Gerhard havde givet Ditmarskerne. Samme Aar tildelte Kongen ham for de Tjenester, han havde ydet, *Borglehnet i Haderslev, som Otto Rantzau forhen plejede at bebo, og udstrakte denne Forlehnning til hans Hustru og Arvinger til evig Tid.*

Mortensdag 1474 blev Claus Ahlefeldt beskikket til Slotshøvedsmand paa Kielerhus. Byen og Slottet Kiel var i Oktober 1469 bleven pantsat til Lybek,

som herigjennem blev en vigtig Støtte for Christian I. I sin til Lybekkerne udstedte Reces lovede Claus at holde Kielerhus i 3 Aar efter Slotsloven mod aarlig at erlægge 300 Mark lybsk foruden de 100 Mark, som Kielerne svarede paa Byens Vegne. Paa Slottet skulde der, naar han ikke var til Stede, være 6 værgagtige Karle, en Husfoged, en Slutter, en Kok, en Bager, en Kure (Hornblæser) og en Fisker. Skulde Slottet i den Tid, han raadede for det, blive taget ved List eller Vold, forpligtede han og hans Venner sig at hjælpe Lybekkerne til at gjenere Borgen. Endvidere lovede han at holde Slotsmøllen i god Stand og ved Afleveringen erstatte mulig Skade. Naar Raadet i Lybek forlangte det, skulde han tjene det med sex geruste Heste, dog ikke mod Kongen af Danmark. Endelig gav han Løfte om at værge og beskytte Borgerne i Staden Kiel efter bedste Evne. Slotshøvedsmandens Emolumenter bestod i de Bøder, der opkrævedes i Byen, Nyttebruget af Slottet og dets Tilliggende, navnlig de to Møller, samt den Pligtjeneste, Klosterbønderne fra Preetz og Itzehoe var skyldige at yde til Slottet.

Claus Ahlefeldt beklædte denne Stilling til sin Død baade til Lybekkernes og Kielernes Tilfredshed og blev derfor ogsaa flere Gange gjenvalgt til Slotshøvedsmand. Kun en Gang opstod der Uenighed mellem ham og Raadet i Kiel, da dette 1481 klagede til Lybekkerne over, at han havde opført en Bygning og rejst et Gjærde paa Byens „Frihed“. Claus kunde imidlertid godtgjøre, at det af ham rejste Hus stod paa et Sted, der tilhørte Herskabet og altsaa ikke hørte til Stadens Enemærker. Det fortjener ogsaa at bemærkes, at han med Dygtighed bekjæmpede det i Omegnen af Kiel i Svang gaende Landevejsrøveri.

Efter Kongens Død indledede Ridderskabet gennem fire Udsendinge, blandt hvilke Claus Ahlefeldt ubetinget var den mest fremtrædende, Forhandlinger med Dronning Dorothea om Gjældens Indfrielse og Privilegiernes Stadfæstelse.

1486, i Omslaget, var Claus Ahlefeldt Vidne, da Volf og Henneke v. der Wisch til Claus Wensin aftraadte deres afdøde Broder Ottos Gods Rohlstorf; endnu 16. Februar reviderede han Preetz' Klosterregnskab, men kort før Midsommerdag afgik han ved Døden. I et Brev af 25. Juni takkede Lybekkerne Raadet i Kiel for Meddelelsen om hans Død og bad det samtidigt om at tage Vare paa Slottet og indskjærpe de paa Borgen værende Folk Aarvaagenhed og Paapasselighed.

Claus Ahlefeldt efterlod to Børn (Tredie Afsnit I).

2. HENRIK AHLEFELDT.

Henrik Ahlefeldt forekommer, saa vidt vides, tidligst i Fundatsen for Marianerne (1456) og derefter 1461 som Garant for Lyder Rumohr ved Salget af Godset Westerau. 1464 var han Medlover, da Didrik Blome, Amtmand i Trittau, af sit Gods Hornstorf til Forstanderne ved Helligaandshospitalet i Lybek for 1500 Mark afhændede en aarlig Rente af 105 Mark. Samme Aar solgte

han til Raadet i Kiel for 300 Mark 24 Mark aarlig Rente af sin Landsby og sit Gods Tüttendorf og Wittenbek i Gettorp Sogn (nu hørende under Godset Warleberg), ligesom han Aaret efter til samme Byøvrighed afhændede en aarlig Rente af Landsbyen Søby (Siseby Sogn), der tilhørte ham og Broderen Claus.

Henrik Ahlefeldt var ikke mindre end Brødrene en tro Tilhænger af Kong Christian I. og bidrog ved at forstrække ham med ret betydelige Summer til at Hertugdømmerne finansielt kom i Kongens Hænder.

1469 beseglede han som en af Kongens Raadgivere dennes Pantebrev til Lybekkerne paa Byen og Slottet Kiel. 1470 blev han Henneke Walstorps Efterfølger som Amtmand i Flensborg, men fratraadte atter Stillingen snart efter, da Slottet og Fogderiet Flensborg, som ved Segeberger Forliget var bortpantet til Kongens Kreditorer, hvoriblandt ogsaa Henrik Ahlefeldt, blev overantvordet Rigsstæderne Lybek og Hamborg til tro Haand paa et Aar. Sammen med Didrik Blome fik Henrik Ahlefeldt for 14,000 Mark lybsk et Pantebrev paa Trittau og den halve Told i Oldesloe. Ved Opgjørelsen af Kongens Gjæld krævede begge en Sum af 16,280 Mark; de fik anerkjendt 13,000 Mark, hvoraf skulde indfries 10,000 Mark.

Da Rendsborg Amt af Hertug Adolphs Enke i Juli 1470 afstodes til Dronning Dorothea, blev Henrik Ahlefeldt beskikket til Amtmand over dette Amt. I September udstedte han paa Dronningens Vegne en Revers, at han aarlig skulde betale Hertuginde 800 rhinske Gylden af Amtet, eller i modsat Fald give hende eller hendes befuldmægtigede Slottet tilbage. Endnu 1473 beklædte han dette Embede. Samme Aar bekræftede han Kong Christians Stadfæstelse af Ditmarskernes Toldfrihed paa Eideren, Trejaen og i Holsten. 1475 konfirmerede han med sine Brødre Faderens Gavebrev til Klostret i Itzehoe.

Som Biskop Albert af Lybeks Foged sad Henrik Ahlefeldt fra December 1478 paa Segeberg Slot, der fra 1471 havde været overdraget Bispen som Regnskabslehn. I denne Stilling afløstes han senest i Foraaret 1480 af Otto Ahlefeldt.

1479 var Henrik delagtig i de Underhandlinger, der førte til Ditmarskernes Forlig med Dronning Dorothea angaaende Ejendomsretten til Landsbyen Heshöft. I Følge Recessen af 1480 afleverede han et Gjælds-brev til Kongen, lydende paa 3000 Mark, som han erklærede for dødt og magtesløst, dog forbeholdt han sig sin Anpart i Flensborg. 1488 var han en af Voldgiftsmændene i Forliget mellem Kong Hans og Hertug Frederik paa den ene og de lovstridige Pogwischer paa den anden Side. Aaret efter var han Medvidne, da Kongen og Hertugen fædede Dom i en Sag mellem Amtmanden i Flensborg og Byens Raad om Rettigheden til Bymarken.

1490 medforseglede Henrik Delingsakten mellem Kong Hans og Hertug Frederik angaaende Hertugdømmerne. Det følgende Aar bevidnede han sammen med Brødrene Benedict og Ditlev at have modtaget af Hertug Frederiks Hofmester

Hans Rantzau paa Hertugens Vegne 6000 Mark, for hvilken Sum Sognet Itzehoe var pantsat til hine (se Bilag S. 21).

Henrik Ahlefeldt synes at være død kort efter.

3. BENEDICT AHLEFELDT til Lehmkulen og Wittmold, † 1500.

Han nævnes første Gang 1456 og derefter 1465, da han, for at inddrive en Gjældsfordring hos Greve Ernst I. af Mansfeld, tog denne til Fange i Holsten, hvorhen Greven havde ledsaget sin Slægtning, Hertug Adolphs Enke Margarethe, Grevinde af Hohenstein, paa Hjemrejsen fra et Besøg i Mansfeld. Herover førte Hertuginde Klage hos Kong Christian, der i April 1468 befalede Benedict Ahlefeldt at sætte den i Lybek i over Aar og Dag indespærrede Greve i Frihed, dog paa den Betingelse, at han forpligtede sig til inden for en bestemt Frist at betale de 4000 Gylden, han skyldte.

Benedict Ahlefeldt maa, efter de anselige Laan, han kunde yde, have været en formuende Mand. I et Gjælds-brev fra 1465 erklærer saaledes Kong Christian, at han har ladet Grev Gerhard kautionere for en Sum af 1100 Mark lybsk, som han skyldte Ahlefeldt, og i et andet Brev fra samme Aar bevidner Kongen og Greven, at de har ladet Claus og Mathias Rathlau, Otto Volfsen Ahlefeldt og Godske Godskesen Rantzau kautionere med samlet Haand for det samme Beløb. Begge Gjældsposter skulde indfries til November 1466, men hvis det er sket, har Kautionisterne maattet yde Dækning.

1470 medforseglede Benedict Konkordaterne i Segeberg og opføres 1472 i Landskatten med 129 Mark af Godserne „tor Leymkulen“, Gaard og Gods Lehmkulen i Lebrade Sogn ved Preetz, der i over to Aarhundreder forblev i Slægtens Besiddelse. 1479 kvitterede han i Forening med Biskop Albert Krummedige af Lybek Hertug Johan IV. af Sachsen-Lauenborg for Modtagelsen af 432 Mark, staaende i Landsbyerne Itzstedt og Tönningstedt, hvilken Kapital tilhørte Jomfruerne Anna og Catharine Volrad Heestens Døtre. I Henhold til Segeberger Recessen af 1480 holdtes ogsaa Afregning med Benedict, der beholdt 2150 Mark til Gode. Tillige forbeholdtes ham hans Andel i Trittau, og 1490 kvitterede han for denne Sum. 1486 paabegyndtes Indløsnings af Trittau. Didrik Blomes Halvpart med 7000 Mark indløstes vistnok af Dronningen; Pantebrevet skulde dog foreløbig ikke udleveres, men bero hos Benedict som Sikkerhed for hans Halvpart. Han fik sine Penge udbetalt vistnok før 1489.

Om Udstrækningen af det omfattende Jordegods, som Benedict og hans Broder Ditlev ejede i Forening, gives der Oplysning i et Kongebrev af 1480. I dette Aar fik Brødrene af Christian I. Stadfæstelse paa, at enten begge i Fællig eller hver for sig til gejstlige eller verdslige maatte afhænde de dem tilhørende Gaarde og Landsbyer, nemlig Gaarden Lehmkulen med Landsbyen Lepahn (Lippan) i Lebrade Sogn, Landsbyerne Trent, Raistorf (Raderstorpe) og Rethwisch (Rade-

wisch) i Preetz Sogn, Tarbeke i Bornhøved Sogn, Gaarden og Landsbyen Rixdorf og Landsbyen Lebrade i Lebrade Sogn, Landsbyerne Tramm, Ramerstorp og Gustorp med Gaarden Wittmold i Pløen Sogn, dog med Forbehold af Gjenkjøbsret for deres Arvinger og Kongen samt hans Arvinger og Efterkommere. Af disse Ejendomme forblev Lehmkulen med de endnu under dette Gods hørende Landsbyer Lepahn og Trent (Stamsædet for den adelige Slægt de Torente) hos Benedict Ahlefeldts Efterslægt, og det samme er Tilfældet med Wittmold (med Landsbyen Güstorf) og Landsbyerne Raistorf og Rethwisch, hvilke endnu 1539 tilhørte hans Søn Claus.

Efter sin Broder Claus' Død overleverede Benedict 1487 Kielerhus til de lybske Udsendinge, og 1496 bevidner han at have modtaget af Hertug Frederik 625 Mark lybsk, Halvparten af et Beløb, med hvilket han havde forstrakt Kong Christian og Hertugen, ligesom han 1499 erklærer at have laant 600 Mark af Kalanden i Pløen, hvorfor han bortpantede Renterne, der aarlig skulde erlægges med 24 Mark af Indkomsterne af Landsbyen Lepahn. Ved „Kaland“ forstås et gejstligt Broderskab, i hvilket ogsaa Lægbrødre optoges. I mange Byer i Holsten fandtes en Kaland, hvis Formaal var at udøve gode Gjerninger ved Guds-tjeneste, Bøn og Almisser til fattige, alt med Brødrenes Sjælefrelse for Øje.

Benedict Ahlefeldt til Lehmkulen opføres i Listerne over de ved Hemmingstedt faldne holstenske Adelsmænd. Han var gift med Drude Rantzau. De efterlod sex Børn (Tredie Afsnit II).

4. DITLEV AHLEFELDT

til Rixdorf, Amtmand i Hanerau, † 1500.

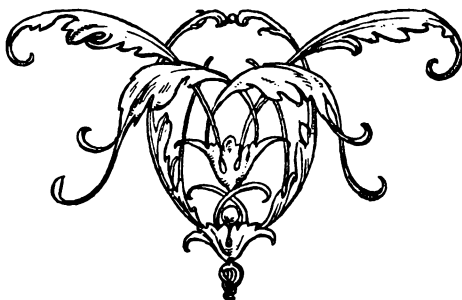
Han forekommer 1456 sammen med sine ældre Brødre som Medlover i Fundatsen for Marianerne i Haderslev. 1469 bekræftede han Kong Christian I.s Pantebrev til Lybekkerne paa Byen og Slottet Kiel og beseglede Aaret efter Konkordaterne i Segeberg. Vistnok i Egenskab af Klosterprovst betalte han 1472 Landbede af Itzehoe Kloster og var 1480 blandt de Adelsmænd, til hvem Flensborg Slot og Amt var bortpantet. Sammen med Broderen Benedict ejede han 1470 Lehmkulen, men fik ved Arvedelingen Gaarden og Landsbyen Rixdorf med de endnu under denne hørende Landsbyer Lebrade, Sellin, Kussow, Ratjensdorff og Tramm, som han i Forening med Henrik og Schack Rantzau ikke længe før 1500 solgte til Joakim Reventlow. Endnu 1490 havde han og Brødrene Henrik og Benedict, som nævnt, Itzehoe Sogn i Pant. Ved Hertugdømmernes Deling samme Aar blev det tilligemed Osterhof hertugelig Andel, medens Hanerau indlemmedes i den kongelige, den Segebergske Andel. 1491 udlagde Hertug Frederik Sognet og Fogderiet Itzehoe samt Osterhof som Pantelehn til Hans Rantzau, men 1495 var baade Osterhof og Hanerau bortpantede til Ditlev Ahlefeldt for

11,000 Mark lybsk. Osterhof var et gammelt schauenburgsk Greveslot, hvor bl. a. Grev Claus yndede at opholde sig, og hvor han ogsaa døde 1397.

I Listerne over de ved Hemmingstedt faldne Adelsmænd opføres Ditlev Ahlefeldt som Amtmand i Hanerau. Han efterlod en Søn (Tredie Afsnit III).

5 TALE,

var, som ovenfor nævnt, Klosterjomfru i Itzehoe 1455, da hendes Fader i Skjødet til Klostret bestemte, at den aarlige Afgift af Godset, han skjænkede dette, 16 Mark lybsk, skulde tilfalde hende paa Livstid, hvorefter Pengene var bestemt til Indkjøb af Brændsel til Klosterjomfruernes Ovn, hvis Indfyring aarlig skulde begynde Mikkelsdag. Hun levede endnu 1475, da hendes Brødre stadfæstede Faderens Gavebrev.

TREDIE AFSNIT

I.

CLAUS AHLEFELDT TIL MASLEVS BØRN

1. HENRIK AHLEFELDT, Amtmand i Steinburg, † 1500.

Han nævnes ved Landsdelingen 1490 og var 1497 Vidne, da Hertug Frederik stadfæstede Henrik Godskesen Ahlefeldt i Besiddelsen af Lindau. Sidstnævnte Aar blev han af Hertugen beskikket til Amtmand i Steinburg, hvilket Embede han beklædte, indtil han 1500 faldt ved Hemmingstedt.

2. CATHARINE til Nordsee og Hytten.

Catharine Ahlefeldt blev, vistnok ved Arv efter de ved Hemmingstedt 1500 faldne Brødre Henrik og Markvard Svave, der endnu 1496 skrives til Nordsee, Ejerinde af dette Gods. Muligt er det, at hendes Moder har været Datter af Henrik Svave, efter hvem hendes Broder er opkaldt. Nordsee (ved Flemhuder Søen) omfattede oprindeligt et betydeligt Jordomraade, af hvilket de nuværende Godser Gross-, Klein- og Neu-Nordsee, Hohenschulen og Klein-Königsförde efterhaanden er bleven udskilte. Allerede 1270 nævnes en Benedict af Nordsee (Norce), der tillige besad en Gaard i Blomental, hvor ogsaa de stambeslægtede Familier Ahlefeldt og Rumohr i det 14. og 15. Aarhundrede var Grundejere. Denne fælles Hjemmehørigheid i Forbindelse med Navnet Benedict, hvilket blandt alle holstenske Adelsslægter i lange Tider saa godt som udelukkende førtes af Ahlefeldterne, lader slutte, at Nordsee fra først af har været

en ahlefeldtsk Besiddelse. Uvist hvornaar, er Nordsee gaet over i Svavernes Eje. Det deltes ved de førnævnte Brødres Død 1500 mellem deres Arvinger paa Spindesiden. Den ene Halvdel tilfaldt Catharine Ahlefeldt, den anden Benedict Rantzau til Quarnbek, hvis Moder var Abel Svave; allerede 1503 skrives han til Nordsee.

Catharine Ahlefeldt blev i første Ægteskab gift med Markvard Breide. Han beseglede 1469 Adelsforbundet og det følgende Aar Segeberger Konkordaterne. 1479 skrives han til Clausdorf ved Kiel (i Elmschenhagen Sogn) og var 1497 Vidne ved Henrik Ahlefeldts Overtagelse af Godset Lindau. Han angives at være falden ved Hemmingstedt, men var sikkert endnu 1506 i Live. Fru Catharine ægtede derefter hans Broder Claus.

I Februar 1509 indberettede Claus Breide til Hertug Frederik, at han paa sin Hustrus Vegne havde solgt Nordsee ved et retmæssigt Salg til Henrik Ahlefeldt (formodentlig Ejeren af Wittmold), men at Benedict og Povl Rantzau (gift med Claus Breides Stifdatter) havde øvet Selvtægt og lagt Beslag paa Godset, skjønt de som nærmest adkomstberettigede havde godkendt Afhændelsen. I Juni samme Aar bevidnede Hertug Frederik at skyldte for det halve Gods Nordsee til Claus Breide paa dennes Hustrus Vegne 2500 Mark Hovedstol og 125 Mark Rente, som han lovede at betale til førstkommende Omslag. Endnu 1509 skriver Benedict Rantzau sig til Nordsee; 1523 nævnes som Besidder af Gross-Nordsee Cai Sehested, og Godske Ahlefeldt til Lutken Nordsee (Achterwehr), hvoraf synes at fremgaa, at Hertugens Andel har været det senere i Sehestedernes Slægt nedarvede Gross-Nordsee (se Side 146 og Tillæg III).

Om Claus Breide vides, at han 1501 til Hertug Frederik solgte Landsbyen Wandelwitz (i Oldenburg Sogn), og at han 1504 stiftede et Vikari ved Elisabethkirken i Hamborg. Med de Penge, han fik ved Salget af Nordsee, købte han Godset Schinkel, som han ejede indtil sin Død. Han blev uenig med Hertugen, toges til Fange af ham og maatte 1512 udstede en Orfejde til ham. Efter Claus Breides Død (1520) førte Fru Catharine Trætte med sine Stifdøtre, Enkerne Anna Hr. Otto Rantzaus og Abel Povl Rantzaus. Ved de paa Landdagen 1526 førte Forhandlinger i denne Tvist talte Hr. Johan Rantzau Fru Catharines Sag, medens Melkior Rantzau mødte paa de nævnte Søstres Vegne. I sin Enkestand fik Fru Catharine af Kong Christian III. forskrevet Godset Hytten. 1547 nævner Hertug Adolph af Gottorp i et Brev til Kongen blandt forskellige Gjældsposter, der hvilede paa de ham tilfaldne Landsdele, 4000 Mark Hovedstol og 240 Mark Renter for Fru Catharine Breide i Godset Hytten. Hun boede i Kiel, hvor hun 1557 afgik ved Døden. I den 1550 optagne Fortegnelse over Arvingerne efter Medloverne for den 1475 af Brødrene Hans og Henrik Ahlefeldt til Tørning oprettede Marianerstiftelse nævnes Fru Catharine som eneste Arving efter Claus Ahlefeldt til Maslev.

II.

BENEDICT AHLEFELDT TIL LEHMKULENS BØRN

1. CLAUS AHLEFELDT

til Lehmkulen, Kongelig Raad, Amtmand paa Lille Tønder, —o. 1545.

Claus Ahlefeldt er vel den Nicolaus Aneveld de Holsatia, der 1490 blev immatrikuleret i Rostock. Som Senior for Marianernes Broderskab i Preetz og Medpatron til Preetz' Kirke præsenterede han 1513 til et under denne Kirke hørende Vikari; han angives da at være bosiddende paa Gaarden Lehmkulen. 1519 solgte han for 3000 Mark lybsk til Domprovsten og Kapitlet i Lybek 150 Mark Rente i Lehmkulen og Landsbyerne Preetz og Lebrade.

Claus Ahlefeldt hørte til de indflydelsesrigeste Medlemmer af Ridder-skabet og var en af Frederik I.s mest betroede Raader, hvis Navn findes under de fleste af ham baade som Hertug og Konge foretagne Regeringshandlinger. 1522 medforseglede han Forliget i Bordesholm mellem Kong Christian og Hertug Frederik og mødte Aaret efter paa Gottorp med fire geruste Heste for at hylde Frederik I. Han var ogsaa en af de 4 Høvedsmænd, hvem Frederik I. strax efter Hyldingen under sin Fraværelse overdrog Regeringen i Hertugdømmerne tilligemed Statholder og tre Raader. Sammen med Claus v. der Wisch forhandlede han paa sin Herres Vegne med Lybekkerne og indledede det med disse sluttede Forlig. I Aaret 1525 forekommer han som Amtmand i Eutin og var 1526 blandt dem, hvem Prælater og Ridderskab valgte til at opkræve Landskatten. Paa Landdagen i Rendsborg 1528 var han en af Voldgiftsmændene i Sagen mellem Kongen og Hans Pogwisch om Besiddelsen af Godset Doberstorf. 1533 medforseglede han Unionen. 1539 afhændede han til Domkapitlet i Lybek for 1000 rhinske Gylden en Rente af 100 Mark af sine frie Landsbyer Redderstorp og Rethwisch i Preetz Sogn. Af Domkapitlet blev han for tro og villig Tjeneste forlehnet med Landsbyerne Reddingsdorf og Bujendorf i Süsel Sogn, som Markvard Buchwald til Sierhagen tidligere havde havt. Forlehnningen, der gaves ham mod en bestemt aarlig Afgift, udstraktes til hans mandlige Efterkommere i fjerde Led.

Paa Landdagen i Rendsborg stod Ahlefeldt paa det katholske Partis Side. Endnu 1544 var han i Live; men 1547 fik hans Arvinger udbetalt 3000 Mark lybsk, som han i Aaret 1519 havde laant Kong Christian II., og han er vistnok død ikke længe før i høj Alder.

Claus Ahlefeldt var gift med Dorothea Pogwisch, Datter af Bertram Pogwisch til Doberstorf og Catharine Heesten. Hans Bryllup fejredes 1500 i

Itzehoe med stor Pragt i Nærværelse af Hertug Frederik. Hun fødte ham mindst tre Børn (Fjerde Afsnit I).

2. HENRIK AHLEFELDT

til Wittmold, kongelig Amtmand i Steinburg, Gottorp og Pløen, Provst i Preetz, —1541.

(Om ham og hans Efterslægt se Tavle III og 3. Kapitel.)

3. HENNEKE AHLEFELDT

til Rodensande, Amtmand i Eutin, Kiel og Nørborg, Høvedsmand paa Gulland, —o. 1540.

Henneke Benedictsens Ahlefeldt, som han jævnlig betegnes til Adskillelse fra sin Fætter Henneke Ditlevsen til Fresenburg, omtales allerede 1504 som en ganske ung Mand. 1513 var han i Kiel Medlover, da Bisp Johan af Lybek overdrog Henning Pogwisch Hertugdømmerne Holsten og Stormarn til Lehn paa dennes Herre Kong Christian II's Vegne. Det følgende Aar beklædte han Embedet som Amtmand i Eutin, vistnok dog kun i kort Tid. 1516 opholdt han sig i Sønderborg under Forhandlingerne mellem Kong Christian og de lybske Afsendinge, som fandt Sted i Dagene 25. Aug.—5. Sept. I Aarene 1517—23 var han Amtmand paa Nørborg, men opsagde sidstnævnte Aar Christian II. Huldskab og Troskab og hyldede Kong Frederik paa Gottorp. Han udnævntes vistnok umiddelbart efter til Amtmand i Kiel og beklædte denne Stilling endnu 1524. Efter at Lybekkerne i Forbund med Danmark, men imod dets Vilje havde bekriget og i Maj 1525 erobret Gulland, blev Henneke Ahlefeldt af Borgmester og Raad i Lybek 31. Juli beskikket til Høvedsmand paa Gulland, Slottet og Staden Visby, foreløbig paa et Aar og med en Løn af 300 Mark lybsk. I sin, Lybek 1. Aug. daterede Revers lovede han at forestaa Landet, Slottet og Staden til Baade for Lybek, ikke „forøve eller nyde Sørøveri“, ejheller tillade andre at gjøre det, end mindre at huse Fribyttere, men lade Kjøbmændene blive i deres gamle Rettigheder. Tillige skulde han agte vel paa, at Fjenden ikke med Vold eller List overrumplede Landet. For Overholdelsen af disse Forskrifter gik hans Broder Claus i Borgen. Det af Henneke Ahlefeldt udstedte, saakaldte Øjenbrev, ved hvilket han forpligtede sig til at holde Slotsloven til tro Haand, er dateret 1. September og udstedt i Kjøbenhavn. Sandsynligvis har han dog ikke tiltraadt sin Bestilling, førend han kom til Gulland sent i Oktober sammen med Rigsraaderne Otto Krumpen og Holger Gregersen Ulfstand samt Søren Norby, der skulde modtage Landet for Danmarks Regning. Kong Frederik var saa afgjort imod Henneke, at Lybekkerne under de i Januar 1526 i Kiel mellem danske og lybske Herrer førte Underhandlinger om Varigheden af Lybeks Overhøjhed over Gulland maatte tage Hensyn til Kongens Uvilje ved at afskedige Henneke

og i hans Sted udnævne en ny Mand, Claus v. der Wisch, som dog ikke længe efter døde eller forlod Landet, hvorpaa Lybekkerne paany indsatte Henneke Ahlefeldt. Ved de i Juli og August mellem danske og lybske Sendebud førte Forhandlinger vedrørende Fristen for Lybeks Rettighed til Bornholm forlangte Kong Frederik I. atter Henneke fjernet. Dette anfægtede imidlertid ikke Henneke Ahlefeldt, der rolig blev siddende paa Visborg. I Maj daterede han herfra et Brev med sin fulde Titel Høvedsmand paa Gotland, Visby og Visborg, og 17. November rettede han fra Visborg en Skrivelse til Kongen, i hvilken han anførte en Ytring af Søren Norby om, at denne let vilde kunne tage Visborg med 70 Mand, hvorfor man burde sørge for Borgens Befæstning og Proviantering. Han selv var ikke ganske klar over sin Skjæbne, idet han dels havde hørt, at han var tilbagekaldt, dels at der skulde tilforordnes ham en Mand i Embedet.

Ved Ridderskabets Mønstring 1530 betegnes Henneke Ahlefeldt som Ejer af Godset Rantzau, hvilket han midlertidig maa have haft i Værge for sin Svoger Hartvig Rantzau. 1532 medforseglede han den i Maj i Svartsjö sluttede Overenskomst mellem Lehnsmanden paa Baahus Hr. Claus Bille paa Frederik I.s Vegne og Kong Gustav af Sverig om Tilbagegivelsen af Vigen til Norge. Han var ogsaa blandt dem, der bekræftede Unionstraktaten mellem Danmark og Hertugdømmerne 1533. Han kaldes da til Rodensande, hvilken Gaard han endnu ejede 1539, da han boede i Kiel. Dens Stamparcel med et massivt enetages Vaaningshus og anselige Avlsbygninger udmærker sig ved sin skønne Beliggenhed i en Lavning ved den sydvestlige Bred af Kellerssee og hører til Malente Sogn.

Henneke Ahlefeldt havde omkring Aar 1510 ægtet Kirstine Bryske, Datter af Claus Gertsen Bryske til Margaard, Flinholm og Løgismose og Grete Engelbrechtsdatter (Bydelsbach) Hans Frue var, antagelig 1494, i første Ægteskab bleven viet til Hr. Ebbe Strangesen, Lehnsmand paa Hagenskov, død 1507, bekjendt som Povl Laxmands Banemand. Fru Kirstine ejede Gods i Sallingherred paa Fyen. 1534 tilskrev hun fra Kiel Esge Bille i Lybek, som havde lovet at ville skikke hende sin Barber, der skulde behandle hende under hendes Sygdom. Hun lovede at ville sende en af sin Mands Tjenere til Lybek for at hente Barberen og „hans kjære Hustru“. „Jeg vil,“ skriver hun, „med Guds Hjælp lønne ham vel for hans Umag; der skal, om Gud vil, vederfares ham af mig ikke anderledes end om han var min egen Broder.“

Henneke Ahlefeldt døde 1541; hans Ægteskab var barnløst.

4. CAI AHLEFELDT,

Amtmand paa Island, i Aabenraa og Kiel, Felthøvedsmand under Kong Christian II i Sverige, † 1520.

Cai Ahlefeldt var i de første Aar af det 16. Aarhundrede Lehnsmand paa Island, i Følge Landets gamle Aarbøger allerede 1501, „sex Aar efter

Pesten“, dog nævnes han i Breve først i Aarene 1503—4. Paa Kong Hans' Vegne førte Hr. Henrik Krummedige Klage over ham hos det norske Rigsraad, fordi han havde forladt Island uden Kongens Samtykke, ligesom han beskyldtes for at have „befattet sig med Pavens Pendinge dér paa Landet“. Kongen havde ladet ham stævne for sig i Kjøbenhavn, hvor han skulde stande ham til Rette, men Cai Ahlefeldt var ikke mødt og havde ejheller ladet nogen møde for sig. I Henhold til denne Klage fældede Rigsraadet 17. Juli 1505 den Kjendelse, at Cai Ahlefeldt ikke burde beholde Island længer, at Kongen maatte beskikke en anden i hans Sted, samt at Cai skulde staa Kongen til Ansvar for sin Embedsførelse.

Senest fra Nytaar 1513 beklædte Cai Ahlefeldt Embedet som Amtmand i Aabenraa, hvilket han indehavde til sin Død. En kort Tid synes han tillige at have fungeret som Amtmand og Hovedsmand paa Slottet i Kiel; i hvert Fald nævnes han som saadan i Januar 1519. I Marts samme Aar opholdt han sig i Kjøbenhavn, hvor han medforseglede Volf Pogwischs Skjøde til Kong Christian II. paa Gaarden Stollinggaard. Saavel i dette som i det følgende Aar nævnes han sammen med sine Brødre blandt Christian II.s Kreditorer og Kautionister i Pantebrevene paa Tørning.

I Begyndelsen af 1520 blev Cai Ahlefeldt beskikket til Hovedsmand ved Hæren i Sverig, hvis Overbefaling Christian II. havde betroet Otto Krumpen. Om Cai har været med i Slaget ved Bogesund (19. Jan.) vides ikke; men han deltog i de 2. Marts i Upsala begyndte Forhandlinger mellem de kongelige og de svenske Rigsraader. Sammen med de tre andre danske Hærførere (Otto Krumpen, Carl Knudsen og Didrik Bramsted) beseglede han en dem af Kongen given Fuldmagt, hvori de i hans Navn lovede, at al tidligere Ufred skulde være glempt, at Christian II. vilde styre Sverige efter Landets Lov og opretholde Rigets og den enkeltes Rettigheder. Det svenske Rigsraad erkjendte Christian II. for Sveriges Konge og tilsagde ham Troskab paa deres og Rigets Vegne.

Cai Ahlefeldt kæmpede derefter i Langfredagslaget ved Upsala 6. April 1520, hvor den oprørske Bondehær blev adsplittet og jaget paa Flugt efter store Tab paa begge Sider. Overansøreren for den kongelige Hær Otto Krumpen blev saaret; Hovedbanneret og dets Bærer Mogens Gyldenstjerne var nær faldet i Bøndernes Hænder, men blev frelst ved den 20-aarige Peder Skrams Snarraadighed. Blandt de fornemste Befalingsmænd, der maatte lade Livet i Kampen, var ogsaa Cai Ahlefeldt.

Cai var gift med Johanne Glob, Datter af Olaf Pedersen Glob til Barslev, Skodborggaard og Vellumgaard og Anna Andersdatter Skeel; hendes Broder var den bekjendte kongelige Skriver og Rentemester Anders Glob.

Fra Brunlund Slot, Amtmandens Bolig i Aabenraa, tilskrev hun i sin Enkestand (i November 1520) Esge Bille angaaende en Sum af hundrede Gylden, hun havde optaget af Jomfru Margrethe Ahlefeldts Brudeskate afvigte Omslag, og som dennes Broder Henrik havde krævet.

Fru Johanne Glob havde i sit Ægteskab med Cai Ahlefeldt en Datter (Fjerde Afsnit II).

5. ANNA,

gift med Sivert v. der Wisch, Søn af Claus v. der Wisch til Hytten, Amtmand i Rendsborg. 1499 medforseglede han Svigerfaderens Gavebrev til Kalanden i Pløen og stod i Begyndelsen af Aarhundredet i Hoftjeneste hos Hertug Frederik paa Gottorp, hvem han 1502 ledsagede til Stendal. 1504 afhændede han og Hustru Anna til Domkapitlet i Slesvig Gaarden Hesel. Efter Hr. Otto Rantzaus Død 1511 blev han Amtmand i Kiel, i hvilken Stilling han senest 1515 afløstes af Povl Rantzau. Det er sikkert ogsaa ham, der 1521—22 var Amtmand i Rendsborg. Allerede 1520 skrev han sig til Grønholt (Svansø Sogn), som han dog først 1528 tilligemed Damp og Norby, hvilke Gaarde han havde i Pant af Christian II., formelt mageskiftede med Kongen mod Godset Hytten, som han havde arvet efter Faderen. 1523 hyldede han Kong Frederik I. og kaldes da Olde Sivert v. der Wisch til Adskillelse fra Sivert Ottosen v. der Wisch. 1525—32 havde han Hundsbæk og Skodborg i Pant. 1533 medforseglede han Unionsbrevet mellem Danmark og Hertugdømmerne. Den katholske Lære blev han tro til sin Død, der indtraf 1540, da han opholdt sig ved Landdagen i Rendsborg, hvor hans Jordefærd fandt Sted 1. Marts.

6. EN DATTER,

gift med Hartvig Rantzau, Søn af Otto Rantzau til Krummendiek, hvilket Gods han 1515 ejede i Fællig med sin Broder og senere afhændede til Henneke Sehested. 1523 udeblev han fra Hyldingen paa Gottorp. Ved denne Lejlighed skrives han til Rantzau, hvilket Gods som ovenfor nævnt 1530 havdes i Værge af hans Svoger Henneke Ahlefeldt, men blev afhændet endnu samme Aar. 1559 klagede Hartvigs Søn Povl Rantzau, Hofsinde hos Erkehertug Ferdinand, og anbefalet af denne, til Kong Frederik II. over, at hans Fætter Bertram Ahlefeldt paa 18. Aar havde foreholdt ham Arven efter hans Fader og Bedstemoder.

III.

DITLEV AHLEFELDTS BØRN

1. HENNEKE AHLEFELDT

til Fresenburg, Amtmand i Svavested og paa Femern, † 1548.

Henneke Ahlefeldt siges at have været en fattig Svend, hvis hele Formue beløb sig til 500 Mark lybsk, da han 1510 gjorde et rigt Parti ved at ægte Fru Anna Breide, Datter af den 1506 som Amtmand i Flensborg afdøde Povl Breide og Enke efter den ved Hemmingstedt faldne Claus v. Hagen (af den holstenske Adelsæt, der i sit Vaaben førte et skraat liggende Pilejern). I sit første Ægteskab havde Fru Anna Sønnerne Joakim og Claus, og indtil disse opnaaede Myndighedsalderen (1522), styrede hun sin afdøde Mands Godser, Nybøl (i Kværn Sogn), Ellegaard (i Grumtofte Sogn) og Stenbjerggaard, senere Østergaard kaldet (i Stenbjerg Sogn).

I Aarene 1512—17 beklædte Henneke Stillingen som biskoppelig Amtmand i Svavested og var i denne Egenskab nærværende, da Biskop Godske Ahlefeldt i Juli 1513 lod aabne St. Knuds Grav i Ringsted. 1519—21 var han Amtmand paa Femern og havde Øen som Pantelehn, vistnok indtil den 1523 blev overdraget Volf Sehested.

For de anselige Midler, Henneke fik med sin Hustru, købte han omtrent samtidigt Godset Gaarde i Læk Sogn ved Tønder, senere Avlsgaard under Fresenhagen og opstaaet af en Landsby ved Navn Garten, til hvilket ogsaa hørte Gaarden Svinebæk. Til dette Gods skrives han 1524, men afhændede det ti Aar senere til Jørgen von der Wisch. Noget senere erhvervede han Godset Fresenburg ved Oldesloe. Landsbyen Fresenburg forekommer allerede 1425 (Vrezenborch) og ejedes da i Forbindelse med Landsbyerne Wolkenwehe og Blumendorf af den i Oldesloe boende Hr. Herding Stake (med 2 Tværbjelker i Vaabenet), og senere af hans Sønesøn Johan Stake, der endnu 1489 skrives til Fresenburg. Dennes Datter Anna bragte ved Ægteskab Godset til Hans Pogwisch, der fra 1506 var Ejer, men som 1525 eller det paafølgende Aar for 16,000 Mark afhændede det til Henneke Ahlefeldt, hvis Efterkommere i 175 Aar sad paa Fresenburg. Desuden ejede han i Lybek et Hus til en Værdi af 500 Rdlr. og havde nogle tusinde Rdlr. paa Rente hos Brødrene v. Quitzow til Voigtshagen i Meklenborg. Ved en mellem ham og Forstanderen for Helligaandshospitalet i Lybek indgaaet Overenskomst forpagtede han paa 10 Aar Landsbyen Pölitz ved Oldesloe, der ogsaa var en af Oldesloer-Stakernes gamle Besiddelser, som Ditlev Stakes Enke Tale Meinerstorp 1468 havde afhændet til Hospitalet. Ved Kong Frederik I.s Hylding paa Gottorp 1523 mødte Henneke

Ahlefeldt med 4 Heste og skrives da til Nybøl. Samme Aar faldt hans Stifsøn Claus von Hagen ved Kjøbenhavns Belejring, og Moderen overtog da Godset Ellegaard, som Claus kort før havde tiltraadt. 1533 medforseglede Henneke Forbunds brevet mellem Kongen, Adelen og Stænderne i Hertugdømmerne. I den lybske Fejde tjente han 1534—35 paa kongelig Side.

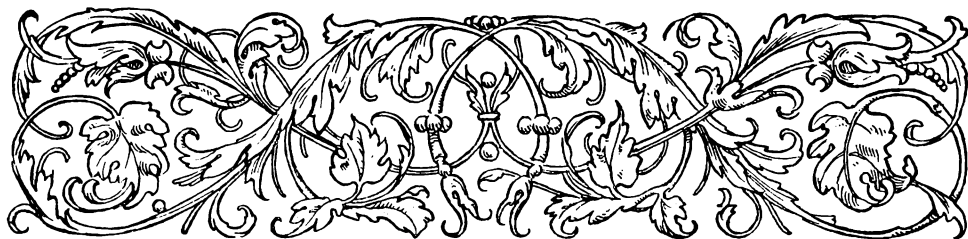
Da Henneke Ahlefeldts Hustru i Aaret 1539 var afgaaet ved Døden i Lybek, blev han af sin Stifsøn Joakim von Hagen stævnet for Landretten som pligtig til at udbetale ham sin Moders Medgift, der var gaaet over i hendes andet Ægteskab, og som Henneke havde beslaglagt. Endvidere gjorde han Krav paa Arven efter sin Moder og forlangte Dækning for den Gjæld, hvormed hun havde besværet Nybøl, som Joakim imidlertid havde overtaget. Ved Landrettens Kjendelse paalagdes det Henneke 1542 ved en foran hans Sognekirke aflagt Tolvmandsed at gjøre Rede for samtlige Midler, han havde faaet med sin Hustru. Ved en ny 1546 fældet Dom blev Henneke kjendt pligtig at efterkomme sin Stifsøns Krav.

Henneke Ahlefeldt døde 1548, hvorefter Joakim v. Hagen førte Processen videre mod sin Halvbroder Bartholomæus Ahlefeldt, der efter Faderens Død havde bortpantet Ellegaard. Sagen afvistes 1557 af Landretten, men bragtes af Joakims Søn Henneke for Rigs-kammerretten, som det synes dog uden Resultat.

Ved det 1575 mellem Bartholomæus' Sønner afsluttede Forlig vedtoges det, at den ene af dem, Bendix, skulde føre Sagen videre; alligevel kom Ellegaard ligesom Grumtoft og Østergaard i Henneke v. Hagens Eje, hvorefter de tilfaldt hans Datter Salome, gift med Bendix Sehested til Cronsburg.

Henneke Ahlefeldt efterlod tre Børn (Fjerde Afsnit III).

FJERDE AFSNIT

I.

CLAUS AHLEFELDT TIL LEHMKULENS BØRN

1. BERTRAM AHLEFELDT

til Lehmkulen, Statholder i Hertugdømmerne, kongelig Raad og Amtmand i Sønderborg, Nørborg og Flensborg, Indehaver af Rydkloster, 1508—71.

Under Grevefejden tjente Bertram sine første Sporer i den kongelige Hær. Han stod ved Hertug Christians Korps og hørte til Besætningen af Nyborg Slot, da det efter at Byen var bleven overrumplet ved Forrædderi i August 1534 belejredes af de grevelige under Anførsel af Eberhard Übelacker (Ovelacker) og efter et kortvarigt Forsvar maatte overgive sig. Ved denne Lejlighed blev Ahlefelt ramt af et Bøsseskud i Benet og vilde næppe være sluppet med Livet, hvis ikke en Staldkarl havde bundet et Reb om ham og med den anden Ende af Tovet var svømmet over Slotsgraven til Vagten, der halede Bertram over til sig. Sammen med nogle og tredive Adelsmænd førtes han til Kjøbenhavn, hvor han sad fangen, indtil Hertug Albrecht og Grev Christopher 29. Juli 1536 maatte overgive Byen til Kong Christian III. Den 2. Oktober kvitterede Bertram Ahlefelt for 100 Gylden af sin tilgodehavende Sold, hvilke udbetaltes ham efter kongelig Befaling.

Kun 30 Aar gammel blev Bertram 1539 beskikket til Amtmand over Sønderborg Amt og fik som saadan Tilsyn med Christian II., der fra 1532 som Danmarks og Hertugdømmernes Fange havde hensiddet i det saakaldte blaa Taarn. Kongen fik anvist Bolig i en rummelig Hvælving i Runddelen i det sydøstlige Hjørne af Slottet med Udsigt over Byen og Sundet. Hans Forplejning, Klæder og Kost var standsmæssig. Fire Adelsmænd udgjorde hans stadige Op-

vartning og fornøjede ham med Spil og anden Tidskort. Under et ikke synderlig strengt Opsyn færdedes han frit omkring baade paa selve Slottet og i Blokhuset; dog var det ham forbudt at sætte sig i Forbindelse med Omverdenen. I Begyndelsen havde han tillige havt en Dværg hos sig til Selskab, men da han ved dennes Hjælp forsøgte at indlede en Brevveksling med Udlandet, fjernedes baade Adelsmændene og Dværgeren, og kun en gammel Krigsknægt var hans daglige Omgang.

Under Amtmanden, der ofte var fraværende i kongeligt Hverv eller med Orlov, stod Husfogeden, der ogsaa var en Adelsmand. Paa Slottet laa en Besætning af Krigsknægte, hvis Antal i Grevefejdens Tid var voxet til 100 Mand, men senere gik den ned til en Snes.

Da Bertram Ahlefeldt tiltraadte Stillingen som Amtmand paa Sønderborg Slot, havde Christian II. en begrænset Tilladelse til om Dagen frit at færdes omkring paa Slottet; dog stod det i Amtmandens Magt at indskrænke denne Frihed, naar den urolige og lunefulde Konges Optræden maatte gjøre det nødvendigt.

Bertram Ahlefeldt vandt i kort Tid Kongens Tillid, hvilket fremgaar af de Breve, Christian II. i Aaret 1540 rettede til sin kongelige Fætter for at faa ham til at gjenoptage Forhandlingerne med hans Svigersønner, særlig Pfalzgreve Frederik, saa at han kunde gjenvinde Friheden. Han kalder oftere Bertram Ahlefeldt sin Ven og gav ham Fuldmagt til at underhandle med Kong Christian III., ganske som om det var ham selv.

Det stod ikke i Christian III.s Magt at sætte den fangne Konge paa fri Fod, men han søgte Gang efter anden højsindet og hensynsfuldt at mildne hans Fangenskab.

I Maj 1540 gav Christian III. Ahlefeldt Ordre til om Dagen at lade den fangne Konge komme ud af Taarnet og ind i et andet, bedre Gemak paa Slottet og lade nogle Adelsmænd agte paa ham med Flid og stedse være om ham. „Dog, naar det lakker ad Aften,“ hedder det, „skal han atter gaa ind i sit Taarn og sove dér.“ Endvidere skulde Ahlefeldt lade Kongen faa et Bad, saa tit han lystede. Naar der fattedes ham Klæder, skulde der syes til ham en Kjortel uden Foder, af Silke, Damask, Atlask eller lignende, samt Benklæder og Vams.

Christian III. synes kort efter at have fattet Mistanke til en Person i Kongens nærmeste Omgivelser, thi i Begyndelsen af Juli sendte han Ahlefeldt to af sine Tjenere, nemlig Axel Nielsen Ahrenfeld og Otto Rantzau, til Opvartning for Kongen, medens Brødrene v. der Herberge, der hidtil havde røgtet dette Hverv, fritoges derfor. Tillige fik Amtmanden Paalæg om med al Flid at „tragte“ efter Forrædderen, som han havde paa Slottet, hvormed maaske hentydes til Husfogeden Jørgen von der Herberge.

Til Trods for sin aarvaagne Mistænksomhed over for den fangne Konge viste Bertram Ahlefeldt ham iøvrigt al mulig Hensyn og Godhed. Baade Kongen

og de Personer, der omgav ham, fik paa denne Tid flere nye Klædninger; der indkjøbtes store Partier af Vin og Kakerbille (Øl) i dobbelt saa stort et Kvantum som i tidligere Aar, og der blev foretaget forskjellige Reparationer i hans Værelser.

Ved Freden i Speier 1544 bestemtes det, at Kongens Fangenskab skulde mildnes, og at han maatte forlyste sig med Jagt, Fiskeri og andre Adspredelser, men disse Indrømmelser traadte ikke i Kraft paa Grund af hans Svigersønners udæskende Holdning. I Sommeren 1545 indfandt Bertram Ahlefeldt sig efter den fangne Konges indtrængende Anmodning hos Christian III. for at bringe direkte Forhandlinger i Gang mellem begge Kongerne. Christian III. krævede af sin Fætter, først, at han skulde frasige sig Titlerne som Konge af Danmark og Norge, Hertug af Slesvig og Holsten og nøjes med at kalde sig forud Konge til Danmark, dernæst opgive Størrelsen af Døtrenes Brudeskat og Medgift, og endelig bestemme den Sum, der skulde anvises til hans Underhold. Den fangne Konge indvilligede, hvad det første Spørgsmaal angik; til hver af Døtrene forlangte han 60,000 Gylden, efter hvis Modtagelse de for sig og deres Arvinger skulde frasige sig al Ret til Rigerne og Hertugdømmerne; det tredje Punkt henviste han til Christian III.s eget Forgodtbefindende og en fælles nærmere Drøftelse. I Oktober, da Hertug Adolph, hvis Indvilligelse maatte oppebies, var vendt tilbage til Gottorp, fortsattes Forhandlingerne. Christian II. sendte paany Bertram Ahlefeldt til Kongen for at anmode ham om at bringe Sagen til Ende. I Henhold til hans Ytring om, at han satte al sin Lid til Christian III., Kansler Johan Friis, Hr. Johan Rantzau og Bertram Ahlefeldt, blev disse Adelsmænd af Kongen og hans Brødre bemyndigede til at forhandle med Christian II. Det var antagelig først paa Landdagen i Slesvig (i November), efter at Kong Christian III. havde forhandlet med sine Brødre og de holstenske Raader, at der opsattes et Udkast til den endelige Overenskomst, som af Bertram Ahlefeldt blev forelæst for Christian II., der forsynede det med nogle faa Bemærkninger, inden han gav sin Underskrift. Herefter blev Sagen en Tid lang stillet i Bero. Under Christian III.s Ophold paa Sønderborg Slot i Sommeren 1546 afsluttedes en Overenskomst, i Følge hvilken den fangne Konge afstod sin Titel, Ret og Fordring paa Danmarks Krone og Hertugdømmerne mod at faa Indtægterne af Samsø og Kallundborg med frit Ophold paa det sidstnævnte Slot, dog med den Indskrænkning, at han ikke maatte tale med fremmede uden i Overvær af Lehnsmanden. Ratifikationen af dette Forlig fandt dog ikke Sted, væsentlig paa Grund af Kurfyrst Frederik af Pfalz' Modstand.

Christian II.s Kraft var omsider bleven brudt. Ofte var han hjemsøgt af aandelig Nedtrykthed. Han slukkede sine Sorger paa Bægerets Bund og klagede jævnlige i sine Breve over Skrøbelighed i Hovedet. Herom, og i det hele til Oplysning om den fangne Konges Liv og Tilstand i de sidste ti Aar, han sad paa Sønderborg Slot, er Bertram Ahlefeldts udførlige, endnu bevarede Indberetninger til Christian III. den bedste Kilde.

I November 1546 skriver Ahlefeldt saaledes: „Kongen rider ud, naar det lyster ham, uden at sige sine Tjenere et Ord, førend han befaler dem at trække i Støvlerne; og mine Tjenere, som jeg har liggende paa Slottet, véd intet derom, før han gaar i Slotsgaarden med Støvler paa. Saa rider han ud, og de faar saa følge efter, om de kan. Nys vilde han en Gang ride ud om Natten, hvilket ogsaa skete, og red han bort fra Slottet, før jeg vidste et Ord deraf. Da sendte jeg Folk ud efter ham og fulgte ogsaa selv med, indhentede ham mellem de tvende Porte og tiltalte ham med lempelige og føjelige Ord, at han dog vilde mage det anderledes med den megen og sælsomme Udriden, at han ikke saadan løb bort eller red ud, naar det lystede ham, uden tilforn at sige et Ord derom. Da blev han gram i Hu og sagde, at Eders Kgl. Majestæt havde lovet ham, at han maatte ride og gaa, hvor han vilde, og hvis det ikke blev holdt, vilde andet mere ikke blive holdt. Hvorpaa jeg svarede ham ganske sagtfærdigen, fordi jeg aldeles ikke vilde tirre ham, men han vendte mig Ryggen og red sin Vej.“

„Desuden,“ hedder det videre, „løber han allevegne om i Husene ved Skibsbroen og taler med hvemsomhelst, han træffer paa, ligemeget hvorfra de kommer. Derfor er det mig umuligt at tage vare paa ham, at han ikke indlader sig i Spioneri eller andre Ting. Og staar jeg mig ejheller i nogen Maade ved at have ham længer saaledes og skulle vogte paa ham, selv om Eders Majestæt endog vilde give mig 2000 Guldgylden aarlig.“

I Sommeren det følgende Aar klagede Bertram i et Brev over, at Kongen anstillede sig saare sælsomt med sin Gaaen ud i Byen, til de Syge og ellers i alle Borgerhuse, især naar Ahlefeldt ikke var til Stede. „Jeg har sagt ham det nogle Gange med lempelige Ord; men saa giver han til Svar, at det ikke skulde ske mere. Nys lod han mig bede om at lade hente et Fad Pryssing til ham, hvilket jeg ogsaa gjorde. Saa lod han det i min Fraværelse bære ud i Byen og bød Gjæster derpaa, nogle Junkere, Borgere og Koner i Staden, hvem han lystede, og om Aftenen vilde han ikke gaa op i Taarnet, indtil Junkerne omsider med gode Ord formaaede ham dertil.“ I samme Brev bad Ahlefeldt om at faa tyve Oxer sendt fra Ribe for at Kongen altid kunde faa frisk Steg fra Gryden, og der kunde nedsaltes et vist Kvantum, ligesom han anmodede om at erholde nogle Dyr, for at Kongen altid kunde have frisk Vildt paa sit Bord.

Ogsaa for Kongens aandelige Fornødenheder drog Ahlefeldt Omsorg. Han bad Kansleren om en dansk Bibel til ham, som Kongen havde ønsket sig, fordi han bedre kunde hjælpe sig paa Dansk end paa Tysk.

Forhandlingerne med Christian II.s Døtre og Svigersønner fortsattes vedvarende. Da Laurends Andersen Baden, en af de Adelsmænd, der hørte til den fangne Konges Omgivelser paa Sønderborg, i Foraaret 1548 vendte tilbage med Breve fra hans Frænder, hensatte det ugunstige Udfald af Sendelsen ham i triste Tanker. „Han har siden den Tid,“ skriver Ahlefeldt (23. April), „været meget sørgmodig, han staar om Dagen i Vinduesforydningen, støtter Haanden

til Kinden og siger ellers kun lidet. Da han i Gaar Aftes talte med mig, var han ogsaa sorgfuld.“

Naar Bertram Ahlefeldt, trods gjentagne indtrængende Anmodninger om at blive fjernet fra sin brydsomme Stilling, alligevel forblev i sit Embede, tyder dette baade paa Christian III.s store Tillid til ham, og hans egen udprægede Pligtfølelse. Hans Evne til i en Aarrække at omgaas og tækkes den sjælsyge, voldsomme og omskiftelige Konge; den faste og dog milde Haand, hvormed han holdt ham i Ave, vidner om en fremragende og tiltalende Personlighed. Bertram Ahlefeldt har efterladt sig et ærefuldt og smukt Minde i Christian II.s Fængselshistorie.

Om Ahlefeldts Indkomster som Amtmand blev der ført Forhandlinger mellem Christian III. og ham paa Koldinghus i Februar 1547. Bertram skulde, saalænge han indehavde Sønderborg Slot, i aarlig Løn have 200 Gylden, hvorimod han maatte forpligte sig til at holde otte geruste Heste og dertil gode Karle. Til Gjengæld var han villig til at give Afkald paa de Fordele, han tidligere havde nydt, nemlig Huder, Skind, Talg, Ister, Fødevarer, Hosbondhold, Sagefald, Vrag og andre uvisse Oppebørsler.

Da Christian III. havde afstaaet fra den i Forliget af 1546 stillede Fordring, at det skulde tiltrædes af den fangne Konges Døtre og Svigersønner, førtes Christian II. i Februar 1549 til Kallundborg Slot. Samme Aar blev Thomas Sture beskikket til Ahlefeldts Efterfølger som Amtmand i Sønderborg, medens Bertram fik overdraget Nørborg Amt. Han indehavde dette, da han i December 1549 medforseglede det i Assens mellem Hertug Frederik, Kong Frederik I.s Søn, og dennes Brødre afsluttede Forlig, i Følge hvilket Hertugen for sig og sine Efterkommere frasagde sig al Ret til Fyrstendømmerne.

Sammen med fem andre holstenske Raader fik Ahlefeldt 1550 Befaling til at mødes 25. Juni paa Kuxwall med de af Ditmarskerne valgte befuldmægtigede for at dømme i en Mordbrændersag. Samme Aar fik han Paalæg om at indfinde sig paa Landdagen i Kiel. 1551 overdrog Kongen ham det Hverv at begive sig til Lauenborg for at indhente Oplysninger om en Person ved Navn Frantz, der opholdt sig hos Hertug Frantz af Lauenborg og udgav sig for at være en Broder til Hertug Hans. Andre Tillidshverv, som Ahlefeldt fik overdraget i hine Aar, viser, at Christian III. til Stadighed gjorde Brug af hans Dygtighed baade i administrativ og politisk Henseende.

1553, 27. Maj, fik Bertram Ahlefeldt Bestalling som Statholder i Hertugdømmerne med en aarlig Løn af 200 Mark lybsk. Han beklædte denne vigtige Post indtil 1556, 1. Marts, da Henrik Rantzau blev hans Efterfølger. Samtidig fik Ahlefeldt en ny Bestalling som Amtmand over Nørborg, hvis Indkomster med Undtagelse af Landgilden og andre Skatter overdroges ham helt og holdent mod at erlægge en aarlig Afgift af 400 Mark og stille sex geruste Heste. I Maj samme Aar gav Kongen, begrundet paa Sygdom og Tidsforholdene i Almindelighed, Ahlefeldt Fuldmagt til sammen med de øvrige holstenske Raader, Kongens Brødre

og deres højstbetroede Mænd at raadslaa og tage Bestemmelse om alt, hvad der kunde være til Gavn for den kongelige Andel i Hertugdømmerne.

1554 fik Ahlefeldt Befaling til at møde i Kolding 6. Februar for sammen med adskillige Rigsraader, Lehnsmænd og kongelige Raader at ledsage Dronning Sophie og Hertug Frederik til Wismar i Anledning af Hertug Hans Albrecht af Meklenborgs Formæling med Christian III.s Søsterdatter Prinsesse Anna Sophie af Preussen. Følget skulde møde i gode Klæder med Guldkjæder paa, deres Svende og Drengene maatte være i Kongens Hofklædning og bære hans Farver i Ærmet. I Slutningen af Aaret havde Bertram Ahlefeldt det Hverv i Forening med Hertug Hans' Raad Gregers Ahlefeldt og Hertug Adolphs Raader at kalde Bartholomæus Ahlefeldt for sig paa et bestemt Sted og give ham Befaling til at vise Gjendøberne bort fra sine Godser. Aaret efter var Bertram og hans Frue blandt de indbudne ved Hertug Ulrik af Meklenborgs og Prinsesse Elisabeths Bryllup, der fejredes 16. Februar 1556 paa Københavns Slot.

Da Hertug Adolph kort efter Kong Christian III.s Død (Nytaarsdag 1559), uden først at indhente den nye Konges eller Hertug Hans' Samtykke, hvervede Krigsfolk under Foregivende af, at det skete i hans Egenskab af Krigsoberst, i Virkeligheden dog for at overfalde Ditmarsken, sendte Kong Frederik og Hertug Hans Bertram Ahlefeldt og to andre Raader til Gottorp for at forhandle med Hertugen, hvorefter alle tre Fyrster indgik et Forlig i Nortorf 29. April.

Baade under selve Forberedelserne til Toget mod Ditmarsken og under selve Krigsoperationerne spillede Ahlefeldt en fremtrædende Rolle. Sammen med Claus Rantzau sendtes han til Grev Anton af Oldenburg for at anmode denne om at holde sine Tropper rede til at tage Del i Ledingsfærden. Under selve Felttoget var Ahlefeldt tilligemed Henrik Rantzau som Krigsraad tilforordnet Feltherren Hr. Johan Rantzau. Han tog Del i Kampen ved Heide 13. Juni og reddede Kongens Liv. I den første Træfning var Kong Frederik nær bleven skudt, bemærker Kronisten Neocorus, hvis ikke Bertram Ahlefeldt havde tvunget sin Hest frem og var sprængt hen til Kongen og kommet en Mand i Forkjøbet, der rettede sin Bøsse mod Kongens Bryst. Angriberen gav Ahlefeldt meget at skaffe ved at slaa ham saa voldsomt med Bøssen, at Bertram faldt under sin Hest og vilde være bleven dræbt, hvis ikke Kongen til Gjengjæld havde staaet ham bi.

Efter Erobringen af Ditmarsken tog Ahlefeldt Del i Forhandlingerne med det undertvungne Folk og undertegnede 20. Juni Kapitulationen.

I August bekræftede Bertram den i København afsluttede Overenskomst, hvorved Kong Frederik afstod sine Krav paa Stiftet Øsel til sin yngre Broder, Hertug Magnus, mod at denne til Fordel for Kongen gav Afkald paa sin Ret til Arvefølgen i Hertugdømmerne.

Ogsaa hos den nye Konge, der besøgte ham paa hans Gods Lehmkulen, stod Bertram Ahlefeldt i høj Gunst. 1560, 17. Februar, udnævntes han til Amt-

mand i Flensborg. Tillige fik han overladt Rydkloster, der ved Landsdelingen var tilfaldet Kong Christian III. Endnu i Aarhundredets Midte var Klostret i god Stand og beboedes af Munke. Det laa i en naturskøn Egn ved Ruenbæk tæt ved det Sted, hvor det nuværende Glyksborg Slot ligger, som opførtes af Materialier fra det allerede 1582 nedbrudte Kloster. Paa Rydkloster, som Ahlefeldt lod administrere af en Foged, indrettede han sig et Hjem, hvor han opholdt sig, naar han ikke residerede paa selve det gamle Duborg.

Lige til sin Død var Bertram Ahlefeldt Medlem af forskellige kongelige Kommissioner, saaledes 1564 af det til Opmaalingen af Ditmarsken nedsatte Udvalg, og havde 1566 Del i Udarbejdelsen af denne Landsdels nye Ret. Under Henrik Rantzaus Fraværelse ved Forhandlingerne i Stralsund Aaret efter overdrog Kongen Statholderskabet til Bertram Ahlefeldt, „efterdi vi,“ som det hedder, „ingen dueligere dertil vide end Dig.“

Samme Aar fik Ahlefeldt Følgebrev til Bønderne paa Kronens Gods paa Langeland, der svarede Skatter til Nyborghus.

Da Bertram nogen Tid efter mindede Kongen om hans Løfte til ham, at maatte faa Tranekjær Lehn i Forpagtning, fik han vel til Svar, at man ikke kunde fjerne den daværende Lehnsmand Moritz Podebusk paa Grund af dennes store Fortjenester under Krigen, men Kongen bevidnede ved samme Lejlighed Ahlefeldt udtrykkeligt sin synderlige Gunst og Bevaagenhed.

1568 var Bertram Ahlefeldt Medlem af den under Forsæde af Statholderen nedsatte Kommission, bestaaende af fire holstenske Raader, der skulde varetage Kongens Interesser ved Delingen af Ditmarsken og særlig virke hen til, at han beholdt den søndre Del. Det følgende Aar fik han Befaling til at hverve 500 Hageskytter og befordre dem ind i Riget.

Foruden sit fædrene Stamgods Lehmkulen ejede Bertram Ahlefeldt Jerp-lundgaard, en 250 Tønder stor, til Flensborg Bymark grænsende Gaard, som han havde erhvervet af Iven Reventlow, der til Gjengjæld af ham købte Landsbyen Drelstorf i Bredsted. I Bargum Koog ejede han det saakaldte Martensland, som Folkene, der havde besørget Inddigningen, overlod ham. 1555 havde han af Christopher Thienen erhvervet dennes Andel i Landsbyen Lankersee ved Preetz, som han atter 1566 afhændede til det adelige Kloster i Preetz.

Bertram Ahlefeldt afstod Nytaarsdag 1571 Flensborg Amt til Peter Rantzau og afgik allerede 16. April derefter ved Døden paa Rydkloster.

Baade i Fred og Fejde, ved alle de ham betroede talrige Tillidshverv udviste Ahlefeldt stor Dygtighed og Nidkjærhed, og det fremhæves udtrykkeligt, at han, der Gang efter anden havde forstrakt Kronen med betydelige Summer, og som havde havt saamegen Lejlighed til at berige sig, døde uformuende paa Grund af sin Retskaffenhed og Uegennyttighed.

Bertram Ahlefeldt havde 20. Juli 1541 i Itzehoe med stor Pragt fejret sit Bryllup med Dorothea Rantzau, Datter af Povl Rantzau til Knoop og Abel Breide. Ved denne Lejlighed var mange og ansete Mænd af den holstenske

Adel forsamlede i Byen. Forud eller efter Bryllupsgildet holdtes et stort Møde i Anledning af Stridighederne mellem Henrik Blome til Hald og dennes Nabo, den voldsomme Frantz Iversen Dyre paa Skovgaard. Forsamlingen vedtog at indgive en Klage til Kongen over Dyres Adfærd, og dette Klageskrift vidner noksom om den holstenske Adels Misstemning over for deres danske Standsfæller.

Af Bertram Ahlefeldts Enke indløste Kongen 1572 Rydkloster. Samme Aar indfriede Moritz Podebusk af hans Arvinger Pantebrevet paa det til Nyborg Slot hørende Stiftsgods.

Sammen med Povl Rantzau til Knoop og Otto Rantzau til Schinkel solgte Fru Dorothea i Omslaget 1585 til Kongen Landsbyen Nybøl i Rendsborg Amt, som hidtil havde været beboet af Fru Magdalene, Claus Rantzaus Enke. Fru Dorothea døde før 1597. Om hendes Børn med Bertram Ahlefeldt se femte Afsnit I.

2. JØRGEN AHLEFELDT til Ovendorf, Amtmand i Crempe, † 1592.

Jørgen Ahlefeldt fødtes ved Aar 1518. Som Medejer af Lehmkulen nævnes han 1534—65. Senest 1555 erhvervede han Landsbyen Ovendorf i Ratkau Sogn, fem Fjerdingvej Sydøst for Lybek. 1555, 3. April, blev han indsat som Amtmand i Crempe. Kongen anviste ham Bolig i selve Byen, hvor han skulde bygge Huse og Stalde, Bagers, Bryggers og Kjøkken for sig, sine Karle, Tyende og Heste, og samtidig nedbryde Slottet i Steinburg. I Sommeren 1557 ses Ahlefeldt at have været travlt beskæftiget med Byggeforetagendet, der lededes af Bygmester Cornelius. Ahlefeldts Amtmandsskab var dog kun af kort Varighed, idet han i Omslaget 1558 i sin Stilling afløstes af Claus Rantzau. 14. Marts fik han Kvittering for aflagt Regnskab. 1558 meddelte Andreas Barby Hertug Hans, at Jørgen Ahlefeldt havde overtaget Landsbyerne Redingsdorf og Bujendorf i Süsel Sogn ved Eutin efter Faderen, men alt i flere Aar havde undladt at erlægge de skyldige Renter; nu vægrede han sig ogsaa ved at betale Afgiften af Ovendorf, skjønt han havde planlagt Opførelsen af en Gaard eller Avlsbygning i Landsbyen Niendorf i Travemünde Sogn. I sin Egenskab af Protektor for Stiftet Lybek henvendte Barby sig til Hertugen for at denne skulde formaa Ahlefeldt til at efterkomme sine Forpligtelser. Desuden klagede en Mand i Redingsdorf over, at Jørgen vilde sætte ham fra Hus og Gaard. I et til Kongen indgivet Forsvarsskrift hævdede Ahlefeldt, at han havde sendt sin Tjener til Eutin for at betale de skyldige Afgifter til Domherren og Vikarierne, men disse havde ikke villet tage imod dem; senere havde hans Hustru deponeret Pengene i Eutin. Hvad angik den anden Klage gjorde Ahlefeldt gjældende, at enhver Adelsmand i Følge gammel holstensk Landret havde det Privilegium at kunne opsig sine Folk eller Undersaatter til den i Landet brugelige Fraflytningsdag (St. Petri Dag), naar det passede ham, ligesom Bonden paa sin Side kunde opsig sit Herskab og fraflytte sin Gaard, hvis det huede ham.

I Holstenstrasse i Kiel ejede Jørgen Ahlefeldt et Hus. Han og Hustru skjænkede til St. Nikolai Kirke i denne By to endnu bevarede Messinglysestager, der bærer Indskriften: Jürgen van Anefeldt, sel. Cloves son, Margarete von Anevelt 1559.

1562 boede Ahlefeldt i Eutin, som det siges, i temmelig gode Formuesomstændigheder; 1565 var han flyttet til Kiel. Med Biskoppen af Lybek Eberhard v. Holles Samtykke solgte han 1577 til Statholder Henrik Rantzau baade Ovendorf og Redingstorf, hvor der allerede i Ahlefeldts Tid fandtes en Hovedbygning med to Fløje og omgivet af Grave, senere ombygget og forskjønt af den nye, byggelystne og pragtelskende Ejer. Jørgen døde som den ahlefeldtske Slægts Senior i sit fyldte 74. Aar kort før 15. November 1592 og blev begravet i St. Nikolai Kirke.

Jørgen Ahlefeldt ægtede 1547 Margarethe van Damme, født omtrent 1502, død 26. Januar 1583, Datter af Emeke van Damme til Hohenlied og Schirnau og Catharine Sehested af Linien Depenau. Hun havde tidligere været gift med Henneke Sehested til Krummendiek og Olpenæs (død 1542), hvem hun fødte elleve Børn (se Tillæg III), medens hendes andet Ægteskab var barnløst. Hendes Gravmæle, rejst af Datteren Barbara Moritz Rantzaus, ses endnu i St. Nikolai Kirke i Kiel.

3. MARGARETHE,

gift med Moritz Ahlefeldt til Satrupholm og Freienwillen, død 1546 (se Side 20).

II.

CAI AHLEFELDT'S DATTER

ANNA,

gift med Jørgen Ahlefeldt til Stubbe (se Side 190).

III.

HENNEKE AHLEFELDT TIL FRESENBURGS BØRN

1. BARTHOLOMÆUS AHLEFELDT til Fresenburg, —o. 1568.

Han nævnes 1536 blandt de Junkere, som vare afmarscherede i Flensborg, ved hvilken Lejlighed han fik udbetalt 210 Gylden som tilgodehavende Sold for den Tjeneste, han under Grevefejden havde ydet Kongen. Efter Moderens Død arvede han Ellegaard, som dog hans Morbroder Joakim v. Hagen søgte at gjøre ham stridig. Til Trods for dennes Indsigelse bortpantede Bartholomæus Ellegaard og det ligeledes efter Moderen arvede Jordegods i Frisland. Joakim v. Hagens Søn Henneke fortsatte Striden om Ellegaard, men ved Landrettens Dom af 1557 afvistes hans Krav, og Bartholomæus blev kjendt berettiget til at bortpante den Gaard, der med Rette tilhørte ham. Senere ses dog Joakim v. Hagen at være kommen i Besiddelse af Ellegaard.

Efter Faderen arvede Bartholomæus Fresenburg, til hvilket han 1543 skrives. 1548 fulgte han Prinsesse Anna af Danmark, Kong Christian III's Datter, paa hendes Bryllupsfærd til Torgau, hvor hendes Formæling med Hertug August af Sachsen fejredes. I en Aarrække hævdede Ahlefeldt med stor Ihærdighed de efter Faderen arvede Krav paa Godset Gross-Voigtshagen, der af Hertugerne Johan Albrecht, Ulrik og Georg af Meklenborg 1548 for en Sum af 40,000 Mark lybsk var bleven indrømmet ham som Pant paa tre Aar efter Vicke v. Quitzows Død. 1554 fik Didrik og Albert v. Quitzow dog atter tildelt Pantet. Bartholomæus klagede til Hertug Hans over, at Brødrene uden retslig Hjemmel og ved Hjælp af en Hob bevæbnede Folk voldelig havde taget Voigtshagen i Besiddelse, hvorfor han bad Hertugen om at hjælpe ham til sin Ejendom igjen eller skaffe ham Dækning for sit Tilgodehavende hos Vicke v. Quitzows Arvinger. 1567 tilkjendte Rigsammerretten ham Godset, men Dommen blev ikke efterkommet.

Bartholomæus Ahlefeldt boede til Stadighed paa Fresenburg. Han siges at have taget Del i Magdeburgs Belejring paa kejserlig Side under Kurfyrst Moritz af Sachsen September 1550—November 1551. Forskjellige Omstændigheder tyder paa, at han var en hidsig og voldsom Natur, der søgte Kiv og Trætte. 1556 gav Kongen Bendix Ahlefeldt og Amtmanden i Crempe Jørgen Ahlefeldt Befaling til at stævne ham for sig, paabyde ham at opgive sin hidsige Adfærd mod Statholderen Henrik Rantzau og søge at bilægge Striden indtil Kongen selv kom til Holsten.

Hvad der har givet Bartholomæus Ahlefeldt en vis Navnkundighed, er hans Forhold til Simon Menno, Stifteren af den reformatoriske Bevægelse i den anabaptistiske Sekt, der har taget Navn efter ham. Ahlefeldt skal, da han som ung deltog i Krigen i Nederlandene, være bleven en Tilhænger af Gjendøberne ved at se, hvorledes mange af Mennos Tilhængere bleve udryddede ved Ild og Sværd. Han indrømmede 1549 Menno Ophold paa Fresenburg, hvor mange af hans Disciple i Tidens Løb søgte og fandt Tilflugt. Vindskibelige og dygtige Haandværkere af denne Bekjendelse bosatte sig i stort Antal i de til Fresenburg hørende Landsbyer Wüstenfelde og Wolkenwehe, som de opdyrkede og bebyggede saa tæt, at der maatte ansættes flere Præster. Det var ikke af Egenytte, at Bartholomæus indrømmede Mennos Tilhængere et Fristed hos sig, thi af hver Familiefader opkrævede han kun en Daler i aarlig Afgift.

Om Gjendøbernes store Udbredelse i Hertugdømmerne giver en Indberetning fra Bertram Ahlefeldt til Kongen (fra 1554) udførlig Oplysning. Efter at være jaget ud af Lybek havde de bosat sig paa de lybske Landgodser, bl. a. i Stockelsdorf, hvor de især ernærede sig ved Linnedvæveri, Tilvirkning af Tæpper og Krudtmageri. I Altenkrempe, i Povl Ritzerows Sogn, levede der en hel Koloni, deriblandt gifte Koner og Jomfruer, der var saa velstaaende, at nogle af dem bar Guldkjæder. I Nærheden af Lütjenburg ved Hedder Mølle havde de for nylig afholdt et stort natligt Møde, hvortil henved 900 Personer havde indfundet sig. Samtidig indberettede Præsterne i Segeberg til Kongen om nogle af Gjendøberne i Lybek trykte og af Amtmanden Claus Wensin beslaglagte Bøger, som de efter Befaling af Statholderen Bertram Ahlefeldt havde gennemlæst. De havde haft en Sammenkomst med en Gjendøber fra Oldesloe og en Bogtrykkersvend, hvem Bartholomæus havde tilladt at bygge et Hus „up dem heidenschen Walle“ ved Fresenburg. I et Ahlefeldt tilhørende Hus i Oldesloe boede der en hel „Rede“ Gjendøbere, og Præsterne maatte se, hvorledes Mennoniterne Dag for Dag bredte sig mere og mere baade i Byen og dens Omegn. I December tilskrev Christian III. sine Brødre Adolph og Hans om Bartholomæus' Stilling til Gjendøberne og disse Sektereres Forhold i Almindelighed. Kongen hævdede, at man ikke burde taale Mennos Tilhængere hverken i hans eller Hertugernes Lande, da man havde prøvet deres Skrifter og fundet at de vare kjætterske. Menno selv var i sin Lære og Tale i Modstrid med den hellige Skrift og vilde derfor, især i Betragtning af Begivenhederne i Münster, kunne udrette megen Fortræd med sine Vildfarelser. Kongen havde gennem Statholderen givet Bartholomæus Ahlefeldt Befaling til under Straf af højeste Unaade at forvise Gjendøberne fra sine Godser og Gaarde. Ved Juletid gav Hertug Hans i Henhold til denne Skrivelse sin Raad Gregers Ahlefeldt Befaling til, at han i Forening med Statholderen og nogle af Hertug Adolph beskikkede Raader skulde stævne Bartholomæus for sig paa et bestemt Sted og paabyde ham at bortvise Mennoniterne fra sit Gods. Herimod indvendte Hertug Adolph efter Samraad med Statholder og Raader i en Nytaarsdag 1555 dateret

Skrivelse til Kongen, at Gjendøberne ikke alene opholdt sig paa Bartholomæus Ahlefeldts Godser, men havde fæstet Rod næsten overalt i Hertugdømmerne. Hvis man fordrev dem fra Fresenburg, vilde de blot slaa sig ned et andet Sted i Landene. Han tilraadede derfor ved et aabent Brev til samtlige Adelsmænd og Stæder i Hertugdømmerne at formene dem under Straf af Lehns og anden Ejendoms Fortabelse at taale disse Sekterere paa deres Godser og i deres Huse. Brevet burde opslaaes i alle Stæder, Flækker og Landsbyer og paa alle Kirkedøre.

Ahlefeldt har i hvert Fald ikke efterkommet Befalingen. Da Simon Menno senere i Nærheden af Fresenburg blev paagrebet af en Adelsmand, passede han denne op og tvang ham til at frigive sin Fange. Menno endte ogsaa sine Dage i Fred paa Wüstenfelde 1559 og blev jordet her, men hans Grav kjendes ikke mere, da Landsbyen blev ødelagt i Trediveaarskrigen.

Ahlefeldt, der i Landregistret af 1561 ansattes til fire Heste, mødte 1564 ved Hyldingen i Flensborg. Han døde formentlig i Aaret 1568.

Bartholomæus Ahlefeldt var gift med Anna Rumohr, en Datter af Henneke Rumohr til Røest og Eibe Sehested. Hans Svigerforældre overdrog 1557 ham og hans Hustrus Søster Hese, Jørgen Stures Enke, alle Arvekrav paa Godset Runtoft, hvorved Ahlefeldt kom i Strid med Jesper Sehested, sin Svigermoders Broder.

Fru Anna døde pludseligt, uvist hvilket Aar, i den stille Uge, paa Schulendorf, netop som hun var kommen hjem fra en Kjøretur.

Bartholomæus efterlod fire Børn (Femte Afsnit II).

2. JOHAN AHLEFELDT.

I Bremers bekjendte Kieler Krønike, der beretter om de mange Voldsgjerninger, den holstenske Adel i sit Overmod har udøvet mod Byens Borgere, indtager Johan Ahlefeldts Navn en fremtrædende Plads.

Kiel var i det 16. Aarhundrede Samlingsstedet for hele Adelen fra de omliggende Godser og Gaarde. Til Omslaget mødtes de fleste holstenske Adelsmænd for at afgjøre deres Pengesager i de otte Helligtrekongers Dage. Naar Vinen og Øllet havde omtaaget Forstanden, gik de groveste Udskejelser i Svang, og sjældent forløb et Omslag uden Drab og blodigt Overfald. I den Tid Kiel var bortforpagtet til Lybekkerne, rettede Byens Øvrighed (1491) en Henstilling til Raadet i Lybek om at forlægge Omslaget til et andet Sted, maaske til Rendsborg, da man var bange for et voldeligt Anslag fra Adels Side. Naar Borgerskabet fik Mistanke i saa Henseende, blev der ringet med Stormklokken, hvilket betød, at alle vaabenføre Borgere skulde samles paa Torvet. Portene blev lukkede og Gaderne afspærrede med Kjæder; de, som var betroede med dette Hverv, førte Navn af Kjædeborgere og havde særlige Privilegier. Kjæderne blev trukne over Gaderne i Ringe, der var anbragte paa Hjørnehusene, og hvoraf en enkelt endnu var at se i Byen i Mands Minde.

I Aaret 1536 eller deromkring var det, at Johan Ahlefeldt fra Fresenburg øvede Hærværk og Vold i Byen. Man ringede med Stormklokken, og han, der anede Uraad, sprængte sammen med en Følgesvend i Galop ned ad Holstenstrasse for at undgaa Borgernes Efterstræbelser, men fandt Gaden spærret. Bag den udspændte Kjæde stod Borgerne og holdt ham deres Spyd i Møde, hvorefter de forfulgte ham til Holstenthor og dræbte begge.

Den myrdedes Broder Bartholomæus Ahlefeldt førte derefter i flere Aar paa Faders, Brødres, Svogres og øvrige Slægtinges Vegne Fejde mod Byen Kiel og søgte, efter hans egne Ord, som Stadens erklærede Fjende at gjøre den saa megen Afbræk som muligt. 1539 forbød Kong Christian III. Raadet i Wilster at give Bartholomæus Husly, fordi han „røverisk“ havde brudt den ham og hans Avindsmænd Kielerne paabudte Fred.

Aaret efter, 8. Januar, forligte Kong Christian i egen Person Bartholomæus Ahlefeldt med Byen Kiel paa følgende Betingelser. Borgmester og Raad tilligemed de fornemste Borgere, deres Hustruer og Døtre, som forpligtede sig til at indbyde nogle af Adelen med deres Fruer og Jomfruer, skulde i Nærværelse af Kongen, Dronningen og Kongens Søster Elisabeth knælende bede Bartholomæus og hans Frænder om evig Fortielse og Glemsel af Drabet samt i Skadeserstatning endnu i indeværende Omslag erlægge til den dræbtes Broder 1000 Mark. Med Hensyn til den dræbte Karl skulde Raadet i Kiel henvende sig til hans Slægt og betale den dødes Værdi i Henhold til holstensk Landret.

Begge Parter har stadfæstet det af Kongen tilvejebragte Forlig, og samme Dag udstedte Bartholomæus Ahlefeldt en Revers, hvori han paa sin Faders, Brødres, Svogres og Venners Vegne lovede, at hverken de eller han i Ord eller Gjerning vilde foretage sig noget mod Byen Kiels Raad eller Borgerskab, men afstaa fra alle sine Krav til dem og for sit Vedkommende „af Hjærtensgrund“ tilgive dem den mod hans Broder begaaede Udaad.

3. MARGARETHE.

FEMTE AFSNIT

I.

STATHOLDER BERTRAM AHLEFELDT'S BØRN

1. POVL AHLEFELDT.

Han fødtes 9. Maj 1543 og tjente fra 1567 Kong Frederik II. som Hofjunker. 1578 underskriver han sammen med Broderen Claus det Pantebrev, i Følge hvilket deres Broder Benedict bortpantede sit Gods Lehmkulen til Kongen Samme Aar indbød Hertug Hans den Ældre Povl Ahlefeldt, der da boede paa Aaretoft ved Søgaard, til at indfinde sig paa Hansborg for at være til godt Selskab og Opvartning under Kong Frederiks Besøg paa Slottet. Ved Hyldingen 1580 i Odense bar han den slesvigske Fane, men kom samme Aar ulykkelig af Dage, da han paa en Kjøretur i Nærheden af Flensborg forsøgte at tugte Kudsken med Kolben af sin Bøsse, der i det samme gik af og dræbte ham.

Povl Ahlefeldt var gift med Mette Ahlefeldt, Datter af Gregers Ahlefeldt til Søgaard og Anna Ahlefeldt. Hun solgte 1592 et Hus i Flensborg, beliggende ved St. Johannes Kirkegaard, og maa være den Fru Mette Ahlefeldt, der i Følge Renhusens Annaler døde 9. Dec. 1595, og som gravsattes i St. Marie Kirke i Flensborg.

2. DIDRIK AHLEFELDT,

født Juli 1544, gift med Elisabeth Berkentin, der fødte ham en Datter (Sjette Afsnit I). Deres videre Skjæbne er ikke bekjendt.

3. DRUDE,

født o. 1545, var 1563 gift med Christopher Gadendorp, en Søn af Otto Gadendorp til Schönhorst. Han tjente i sin Ungdom ved flere udenlandske Hoffer

og tog paa fransk Side Del i Krigen med England indtil Fredsslutningen 1559. Inden han 1563 drog i Leding med Kong Frederik II., oprettede han et Arveforlig med sin Hustru. 1564 blev Gadendorp forlenet med Taasinge, som han i en Aarrække beboede. Det følgende Aar fik han Befaling til at begive sig til Skaane med Hest og Harnisk for at lade sig bruge mod Fjenderne, men blev 1566 saaret og hjemsendtes med Kongens Samtykke af Daniel Rantzau. I Februar 1568 fik han Bestalling paa en Fane tyske Ryttere, men erklærede ikke at ville modtage den. 1572 blev Taasinge ham opsagt fra Majdag at regne; dog synes han at have modsat sig denne Befaling, thi i Februar det følgende Aar erholdt Jakob Ulfeld og Axel Viffert Befaling til at gjøre Gadendorp haandfast og indtil nærmere Ordre indlægge ham i et Herberg i Nyborg. 1580 var han til Stede ved Lehnsmodtagelsen i Odense. 1592 solgte han sit fædrene Gods Schönhorst, til hvilket han alt 1564 skreves, og flyttede derpaa til Pløen. 1601, 26. November, opsatte han, syg og sengeliggende i Kiel, sit Testamente. Christopher Gadendorp døde dog først 1613 og blev begravet i Pløen. Fru Drude døde 1610. Deres Søn Clement var gift med Catharine Ahlefeldt, Datter af Ditlev Ahlefeldt til Haseldorf.

4. BENDIX AHLEFELDT

**til Lehmkulen, kongelig Raad, Hofmarskalk, Amtmand over Steinburg,
Provst i Klostret i Preetz, 1546—1606.**

Bendix Ahlefeldt fødtes i Marts 1546, blev som Dreng i September 1556 efter Faderens Ønske af Kong Christian III. anbefalet til Prins Vilhelm af Oranien for at faa Lov til at studere ved Universitetet i Louvain sammen med Prinsens Søn Philip Vilhelm, der Aaret efter, kun tretten Aar gammel, blev fangen af Spanierne og i en Aarrække holdt indespærret. 1562, 26. Maj, blev Bendix immatrikuleret i Wittenberg. Han antoges 1572 i kgl. Tjeneste med 100 Rdlr. aarlig Løn og skulde særlig staa til Raadighed for Statholder Henrik Rantzau, „det være sig i Sendelser eller paa anden Maade“. Allerede samme Aar gik han til Udlandet og tjente under Hertug Adolph af Gottorp, da denne paa Hertug Albas Side tog Del i Undertrykkelsen af Nederlandene. 1573, 22. December, blev han immatrikuleret ved Universitetet i Padua og 1575, 16. November, i Siena. Hjemvendt til Fædrelandet fik han 1578, 7. Oktober, Bestalling som Hofjunker, var samme Aar blandt de indbudne ved Prins Ulriks Daab og udnævntes 25. Oktober det følgende Aar til Hofmarskalk. Som saadan fungerede han ved Lehnsmodtagelsen i Odense 1580 og fik sammen med Henrik Rantzau 3. Maj s. A. tildelt Elefantordenen. 1581, 8. Maj, blev han beskikket til Amtmand over Steinburg Amt, Crempe og den kongelige Tredjedel af Ditmarsken og fratraadte samtidig (17. Maj) sit Embede som Hofmarskalk. Samme Aar var han til Stede ved Hertug Hans den Ældres Ligbegjængelse. 1583 var han og

hans Frue blandt de indbudne ved Prins Hans' Daab. 1585 var han i Wolgast for sammen med Hans Blome, Frederik II.s Ven, at repræsentere Kongen og Dronningen ved Daaben af Hertug Ernst Ludvig af Stettins Søn og stod Fadder i Dronningens Sted. Udsendingene blev statelig trakterede, og hver af dem fik af Hertugen en Hest og en Guldkjæde, medens Hertuginde forærede dem en Krans. Samme Aar havde han det Hverv hos Domkapitlet i Lybek at virke for en af de kongelige Prinsers Kandidatur til Koadjutorværdigheden, og 1587 forhandlede han med Borgmester og Raad i Hamborg angaaende Hyldingen. 1588 fulgte han Kong Frederik II.s Lig og gik Aaret efter til Brunsvig med Prinsesse Elisabeth, Kong Christian IV.s Søster, der Paaskedag 1590 paa Kronborg holdt Bryllup med Henrik Julius Hertug af Brunsvig-Wolffenbüttel. Han trættede 1588 med Rente-mester Enevold Kruse, der ikke vilde give ham Kvittering for det Regnskab, han som Embedsmand over Crempe og Wilstermarsk havde indleveret til Rentekammeret. 1590—91 var han Udsending ved Kredsagen i Halberstadt, hyldede 1592 Erkebispem af Bremen og Aaret efter Kong Christian.

1594 var Bendix Ahlefeldt Kongens Afsending paa Rigsdagen i Regensburg, hvor man fremsatte Forslag om at afslutte Krigen i Nederlandene og drøftede Paaligningen af en Tyrkerskat for det tyske Rige. 1596 havde han det Hverv, med et Antal geruste Heste og Vogne at tage mod de fremmede Fyrster og Herrer, der kom til Kongens Kroning, naar de passerede Grænsen; s. A. valgtes han til Provst i Preetz, og Kongen stadfæstede hans Valg paa den Betingelse, at han ikke maatte forsømme den kongelige Tjeneste. 1603 mødte han med syv Heste ved Kongens Hylding i Hamborg. 1605 købte han Godset Breiteneiche (Bredeneck) af Kløstret i Preetz. Han døde 30. Januar 1606. Gert Rantzau var hos ham i de sidste Dage og blev hos ham indtil Dødens Indtræden.

Bendix Ahlefeldt havde 1582 ægtet Øllegaard Rantzau, født 4. Januar 1565, død 1619, Datter af Statholder Henrik Rantzau og Christine v. Halle. Hun købte 1616 af Erik Rantzau Godset Mehlbek. De havde fem Sønner og to Døtre (Sjette Afsnit II).

5. ABEL,

født April 1547, gift med Arent v. Weyhe til Böttersheim. Han var 1548—73 Kanonikus i Ratzeburg og 1573—83 Dekan i Schwerin.

6. CLAUS AHLEFELDT

var født 1548. Ved Arvedelingen 1572 fik han nogle Bøndergaarde i Jerpelund, Volstrup og Kalvslund Sogne. Samme Aar gik han udenlands med Broderen og deltog baade da og 1578 i Krigen i Nederlandene. 1580 var han til Stede ved Lehnsmotagelsen i Odense og fik det følgende Aar udbetalt 600 Rdlr. af Rentekammeret for noget Gods i Flensborg Lehn, som han havde solgt til Kongen. 1602 boede han i Kiel og er vel ogsaa den Claus Ahlefeldt, der 1606 var bosiddende i Haderslev.

7. ANNA,

født Juli 1549, blev gift 1568 med Jørgen Sehested, født o. 1540 som Søn af Cai Sehested til Gross Nordsee og Cronsburg og Beke Ahlefeldt. I ung Alder traadte han i dansk Hoftjeneste, blev 1559 Hofjunker og 1563 Kjøgemester, hvilket Embede han fratraadte det følgende Aar, da han fik Krogen i Forlehning. 1567—74 var han Lehnsmand paa Hindsgavl og tillige fra 1563 paa Hvolgaard, der 1569 blev tilskjødet ham af Kongen, og som han 1573 lod ombygge. Desuden havde han Oddebæk (Nørvang Herred) og Spøttrup (indtil 1579). I Holsten ejede han — foruden de fra Faderen arvede Godser Gross-Nordsee og Cronsburg — Perdöel, som han købte efter Henneke Sehested, samt Gùldenstein.

Senest 1571 gik han i gottorpsk Tjeneste som Amtmand over Steinhorst. Han fik af Hertug Johan Adolph, der 1597 gav ham Bestalling som Raad og Amtmand paa Gottorp, Løfte om Livsbrev paa Steinhorst, og oppebar fra 1607, da Amtet kom paa andre Hænder, som Erstatning en livsvarig Pension paa 200 Rdlr. 1601 afgik han fra Embedet som Amtmand paa Gottorp, hyldede 1616 Hertug Frederik af Gottorp og døde 1618. Han er begravet i Rendsborg Marielkirke sammen med sin anden Hustru Anna Buchwald (se Tillæg III).

Hans første Hustru Anna, født Ahlefeldt, døde allerede 1569, 12. Februar, i sin første Barselseng.

8. METTE,

gift første Gang med Elias von Staffhorst af en gammel, oprindelig fra Bremen stammende, men senere i Grevskabet Hoya bosiddende Adelsslægt. I andet Ægteskab var hun gift med Didrik v. Lütendorff af en gammel brandenburgsk adelig Æt (Søn af Arnt v. Lütendorff og Ermegaard v. Neuhof af Huset Kupferstein).

9. DOROTHEA,

blev 1581 gift med Otto Reventlow. Han arvede efter sin Fader Hr. Iven Reventlows Død 1569 Godserne Lammershagen, Stocksee og Schöneweide, købte 1591 Neverstorf af Henneke Rantzau, 1592 Wittenberg af Otto Rantzau, samt 1603 Futterkamp af Casper Rantzau. 1606 delte han Godserne mellem sine Sønner og afgik 1618, 27. Marts, ved Døden. Fru Dorothea overlevede ham til 1635.

Otto Reventlows Ægteskab var ikke lykkeligt; gjentagne Gange klagede Ægtefællerne over hinanden hos Kongen. Omsider maa de dog være blevne udsonede, idet Otto Reventlow i sit Testamente indsatte Hustruen til Arving og tillagde hende forskellige Oppebørsler.

Ægteparrets prægtige Gravmæle i Lütjenburg Kirke, rejst 1608, er i kunstnerisk Henseende et af de betydeligste Mindesmærker i Hertugdømmerne fra hin Tid. Paa Sarkofagen ses Otto Reventlow og Fru Dorothea, udhugne i Marmor i fuld Størrelse, knælende, med Ansigterne vendte mod hinanden, bag

ved Manden Sønnerne Iven (1588—1628) til Stocksee, Neverstorf, Lammershagen, Wittenberg og Futterkamp, og Bertram († 1610) til Wittenberg, Neverstorf og Lammershagen; bag ved Hustruen Døtrene Dorothea († 1650), gift med Moritz Rathlau til Lindau, og Margarethe, gift med Joakim Brockdorff til Tralau.

10. ØLLEGAARD,

født 18. August 1553. 1596 bevidner Jørgen Blome til Hemminghorn at være hende 200 Rd. skyldig. Hun levede 1626 i Kiel.

11. CATHARINE,

født 21. September 1554 og gift med Povl Rantzau til Knoop. 1575 arvede han Knoop efter Faderen og mødte 1580 ved Lehnsmotagelsen i Odense.

Povl Rantzau var en ilter og voldsom Natur, der levede i Ufred med sine Brødre. 1589 ihjelstak han sin Broder, Amtmand Hieronymus Rantzau i Kiel; han maatte i den Anledning rømme af Landet og gik i fransk Krigstjeneste, efterladende Hustruen med sex Børn. I November 1591 fik han af Hertug Christian af Anhalt Pas fra den kongelige Lejr i Rouen til Holsten for at ordne sine Sager i Hjemmet, da hans Hustru efter flere Aars Svagelighed var afgaaet ved Døden. Rantzau, der endnu levede 1610, var i andet Ægteskab gift med en Datter af Jørgen Sehested til Krummendiek, Margarethe, hvem han voldelig bortførte (født 1575, død 21. Okt. 1652).

12. HENRIK AHLEFELDT,

født September 1560.

II.

BARTHOLOMÆUS AHLEFELDTS BØRN

1. BENDIX AHLEFELDT

til Fresenburg, —o. 1605.

Omkring Aar 1570 stod Bendix Ahlefeldt i Frederik II.s Sold som Ritmester og var 1573—74 tjenstgjørende som Hofjunker. Ved Delingen af de fædrene Godser kom han 1575 i Besiddelse af Fresenburg. Understøttet af Hertugerne Adolph og Hans fortsatte han den af Faderen førte Strid med Familien Quitzow og forlangte enten at blive indsat i Besiddelsen af Voigtshagen eller at faa den udbetalte Pantenum af 30,000 Mark tilbage. 1578 fastsattes en Dag til Forhandling i Byen Wismar, men hverken den Gang eller senere synes det at være lykkedes ham at opnaa et gunstigt Resultat.

1577 fik Bendix i sin Egenskab af Ritmester Befaling til at holde saamange Folk og Heste rede, som hans Bestalling udviste. Han mødte 1580 ved

Lehnsmodtagelsen i Odense og var Aaret efter til Stede ved Hertug Hans' Ligbegjængelse. 1590 aflagde han Hyldingseden i Flensborg, ligesom han 1592 hylkede Erkebisen af Bremen og Aaret efter Kong Christian IV. 1597 betalte han Frøkenskat af Fresenburg og erlagde 1603 for sine Folk et Bidrag til Dækning af den Kirken i Oldesloe paahvilende Gjæld. Han maa være død ikke længe efter, thi 1605 stillede hans Enke en Hest til det dobbelte Romertog.

Bendix Ahlefeldt var gift med Anna Rathlau, Datter af Bertram Rathlau til Lindau og Abel Rantzau. Hun skrives endnu 1630 til Fresenburg, men døde Aaret efter i høj Alder.

2. CAI AHLEFELDT til Schulendorf.

Ved Arvedelingen fik han Schulendorf og solgte 1577 det ham tilhørende Strøgods i Kjerherred for 5000 Mark til Hertug Hans den Ældre, ved hvis Hof han tjente. 1580 mødte han ved Lehnsmodtagelsen i Odense og deltog i Sørgeprocessionen efter Hertug Hans' Baare. Efter sin Herres Død fik han udleveret en Sørgedragt og tillige udbetalt sin resterende Løn som Hofsinde. 1586 var han Hofjunker paa Gottorp og nævnes endnu Aaret efter som Ejer af Schulendorf.

Cai Ahlefeldt var gift med Anna Rantzau, Datter af Moritz Rantzau til Hanerau og Holtenklinke og Barbara Sehested. Hun sad 1598—1618 som Enke paa Schulendorf. De havde to Børn (Sjette Afsnit III).

3. CHRISTOPHER AHLEFELDT,

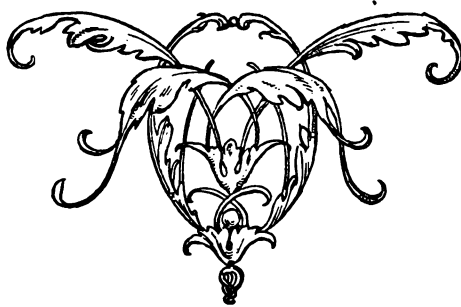
blev kort før 1561 dræbt af en pommersk Adelsmand ved Navn Hans Mantuffel. Kong Frederik II. søgte ved Henvendelse til Hertugerne af Pommern at faa hans Drabsmand stillet til Ansvar.

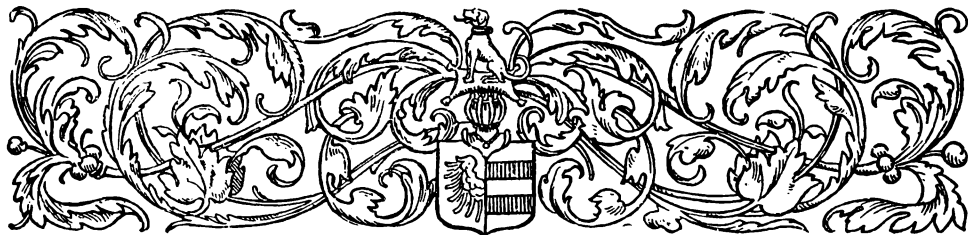
4. JOHAN AHLEFELDT.

Ved et Gjæstebud i Værtshuset i Preetz 29. November 1567 undlivede Johan Ahlefeldt efter en forudgaaende Ordstrid Claus Brockdorff Joakims Søn fra Tralau, i hvilken Anledning han var landflygtig i et Par Aar. Først gik han til Meklenborg, som han snart ogsaa maatte rømme fra, fordi han af Hertug Ulrik af Meklenborgs Sekretær Jakob Kröger, der havde været Trediemand ved hint Drikkelag, var bleven sigtet for at have brugt ærerørige Ord om Hertugen, hvem han bl. a. skulde have betegnet som en uordholdende Mand. Hertug Ulrik vilde have Johan krævet til Regnskab for disse Ytringer, og der udvexledes i de nærmest paafølgende Aar en Række Skrivelser mellem Hertugen, Kong Frederik II. og Hertug Adolph af Gottorp. Over for den sidstnævnte Fyrste hævdede Johan i et Forsvarsskrift, dateret 1568, 16. Januar, at han ikke havde omtalt Hertug Ulrik ureputerligt; alt var Usandheder, som Kröger i sin Ondskab havde

opfundet paa Hjemrejsen, hvorfor han i Fremtiden bad sig forskaaet for flere Skrivelser desangaaende. Med Hensyn til Drabet paa Claus Brockdorff hævdede Johan Ahlefeldt, at det var sket ved et Vanheld; han var bleven nødt til at bruge Vaaben mod ham for at værne om sit gode Navn. 1574, 1. Juni, tilskrev Kong Frederik Hertug Ulrik, at en af hans Hoftjenere to Dage før var ankommen fra Holsten og havde meldt Johan Ahlefeldts Død. Kongen havde gerne set Ahlefeldt draget til Ansvar for hans ublu Omtale af Hertugen, men med hans Død var jo Sagen ude af Verden.

Johan Ahlefeldt var trolovet med Agathe Sehested (Datter af Jakob Sehested til Perdöl og Anna Rantzau), som siden blev gift med Henneke Sehested til Drage.

SJETTE AFSNIT

I.

DIDRIK AHLEFELDT'S DATTER

MARGARETHE,

gift med Joakim Plessen, Søn af Christopher v. Plessen til Brtuel. De havde en Datter Catharine, der arvede Brtuel og som blev gift med Adam v. Bülow til Weitendorff.

II.

AMTMAND BENDIX AHLEFELDT'S BØRN

1. DOROTHEA,

født 7. Oktober 1583, blev gift med Ditlev Sehested. Efter sin o. 1620 afdøde Fader Ove Sehested arvede han Familiegodset Depenau og 1621 gennem Moderen Catharine, født v. der Wisch, de hende tilhørende Ejendomme Dänisch Nienhof og Kaltenhof. De Kejserslige Plyndringer 1627 tilføjede ham store Tab. Han var Klosterprovst i Itzehoe og i Preetz (1620—25) og døde i sin kraftigste Alder 1638.

2. CATHARINE,

født 14. Juni 1587 i Itzehoe, død 20. Januar 1588 paa Steinburg, begravet i Neuenbrook Kirke, hvor hendes Epitaphium endnu ses.

3. **FREDERIK BERTRAM AHLEFELDT,**

født 28. Oktober 1588. Paa Kongens Vegne stod Statholder Henrik Rantzau Fadder til ham. Han studerede fra Juni 1606 i Rostock og blev 1610, 22. November, sammen med Broderen Cai immatrikuleret i Padua. Hjemvendt fra Italien tog han Del i Kalmarkrigen, men blev saaret og døde 21. Oktober 1612 i Malmø.

4. **JOHANNES AHLEFELDT,**

født 6. December 1589, død ung.

5. **CAI AHLEFELDT**

til Melbeck, Saxtorp, Eskilsmark, Ornum, Espenæs, Knoop, Bylk, Seekamp, Colmar og Campen, kongelig Raad, Generalkrigskommissær, Amtmand i Flensborg og Haderslev Amt, 1591—1670.

(Om ham og hans Efterslægt se III (1903), S. 25.)

6. **HENRIK AHLEFELDT**

til Lehmkulen, Glasau, Krummendiek, Heiligenstedten og Lindau, dansk Oberst, 1592—1674.

(Om ham og hans Efterslægt se smstds. S. 61.)

7. **GERT AHLEFELDT,**

levede endnu 1626 i Kiel, da han betegnes „von den Lehmkulen“.

8. **CHRISTINE,**

født 1595, død to Aar gammel, begravet i Preetz Klosterkirke, hvor man endnu ser det prægtige, over hende rejste Mindesmærke af Marmor, paa hvilket er anbragt hendes Skikkelse knælende ved Korsets Fod.

III.

CAI AHLEFELDT TIL SCHULENDORFS BØRN

1. **HENNEKE AHLEFELDT**

til Schulendorf og Fresenburg, —1627.

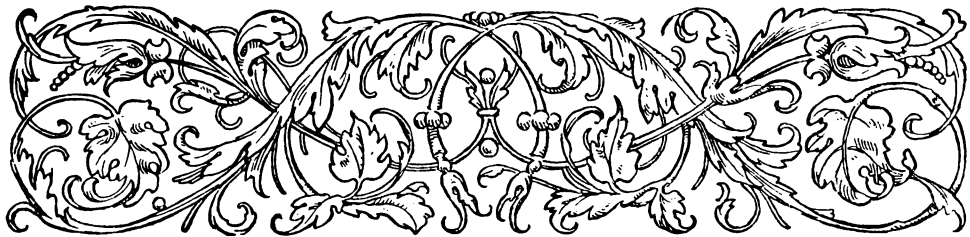
Henneke nævnes første Gang 1611, da han sammen med flere adelige øvede Hærværk og Vold i Itzehoe. 1616 var han blandt dem, der ikke var mødt ved Hertug Frederik af Gottorps Hylding, antagelig paa Grund af Bortrejse,

og blev derfor tilsagt til at indfinde sig 6. Maj Aaret efter. 1618 nævnes han som Ejer af Fresenburg, hvilket Gods han arvede efter sin Farbroders Enke. 1621 betegnes han tillige som Besidder af Schulendorf og den til samme Gods hørende Gaard og Landsby Schmachthagen. 1622 var han til Stede ved Hertug Hans den Yngres Ligbegjængelse og skjænkede Aaret efter 23 Mark til Bygningen af et Orgel i Oldesloe Kirke.

Henneke Ahlefeldt blev 1627 ihjelstukken i Flensborg af Jørgen Ahlefeldt til Visselbjerg. Han var gift med Helvig Brockdorff, Datter af Ditlev Brockdorff til Gaartz, Depenau, Rosenhof og Rixdorf og Anna Reventlow. I sin Enkestand saa hun sig nødsaget til at lade Godserne komme til Konkurs. Fresenburg købte Bendix Buchwald; Schulendorf, der da havde faaet det nu brugelige Navn Schulenburg, afhændedes 1635 tilligemed Landsbyerne Blumendorf og Wolkenwehe samt Gaarden Glinde til Hans Buchwald til Schelhorn for 19,500 Mark. I Januar 1631 nævnes Balthasar Brockdorff som Ejer af Schmachthagen. Fru Helvig var da flyttet til Ekernførde. Senere, ved 1650, ægtede hun Sigfred von Plessen, Farbroder til den bekendte danske Statsmand, Overrentemester Christian Sigfred von Plessen. Han var 1641 Lieutenant ved det holstenske Kompagni af Rostjenesten under Ritmester Henrik Ahlefeldt til Lehmkulen og blev 1645 Oberstvagtmester i Oberstlieutenant Fircks' baahusianske Regiment. Fru Helvig maa have købt Schulenburg tilbage, idet hendes Ægtefælle, da han 1648 hyldede Kong Frederik III., skrives til dette Gods, som han vistnok kort efter overdrog til sine Stedsønner. 1653 var han bosiddende i Ekernførde. Efter Fru Helvigs Død ægtede han Magdalene Sophie Rantzau (død 1691). Plessen afgik 1684 ved Døden og blev bisat i den ahlefeldtske Familiebegravelse i Oldesloe Kirke.

2. MARGARETHE,

gift 1606 med Ditlev Rantzau. Han fødtes 27. September 1581 og kom 1604 ved sin Faders Død i Besiddelse af Godserne Helmstorf og Löhrstorf. 1646 var han hertugelig gottorpsk Raad og Amtmand i Cismar og Oldenburg samt Inspektør over Øen Femern. Hans Pengesager kom som Følge af Krigen i Uorden, og hans Kreditorer solgte 1649 Helmstorf til Caspar Buchwald. Efter sin Hustrus tidlige Død, 14. Februar 1611, ægtede han 1612 Anna Rumohr, Datter af Ditlev Rumohr til Dyttebøl og Ørfeld. Han afgik ved Døden 23. December 1650.

SYVENDE AFSNIT

HENNEKE AHLEFELDT'S BØRN

1. DITLEV AHLEFELDT

til **Schulenburg og Fresenburg, † 1680.**

Han fødtes omkring 1620 og ægtede 1651, 28. November, Dorothea Elisabeth Rantzau (Datter af Otto Rantzau til Rappenstorf og Elisabeth Rumohr). Hans Hustrus Søster Anna (død 1691) var gift med Johan van der Decken til Stellenfleth i Bremen, Ritmester i nederlandsk Tjeneste under den brabantiske Krig. Denne købte 1651 ved Licitationen efter Bendix Buchwald (Fader til hans første Hustru Dorothea Buchwald) Godset Fresenburg, men afhændede det kort efter til Svogeren. Allerede 1652 nævnes Ditlev Ahlefeldt til Fresenburg, ligesom han Aaret efter, da han sammen med Broderen Cai var blandt de indbudne ved Prinsesse Marie Elisabeth af Gottorps og Landgreve Ludvig VI. af Hessen-Darmstadts Formælingsfest, skreves til Schulenburg (Schulendorf). 1654 forstrakte Ritmester Ditlev Ahlefeldt Hertugen af Gottorp med et Laan paa 10,000 Rdlr., for hvilken Sum han fik Pant i Avlsgaarden Dahme (Grube Sogn), som han beboede indtil han 1662 tiltraadte Besiddelsen af Fresenburg.

Efter sin første Hustrus Død — 21. Februar 16[76] — ægtede Ditlev 14. Februar 1678 i Bützow Marie Catharine v. Berkentin, Datter af Frederik Ulrik v. Berkentin til Zecher, Pratz, Ruchow og Teplitz, meklenborgsk Kaptajn, og Sophie v. Oertzen (Søster til nedennævnte Claus v. Oertzen). Hun fødte et Barn i Sommeren 1680, ikke længe før Mandens Død, der indtraf i Bützow inden Aarets Udgang. 1684, 11. September, indgik hun et nyt Ægteskab med Otto Christopher v. Halberstadt til Langen Brütz og Woldow, hertugelig meklenborgsk Overskjænk og Landraad, død 1713. Enken ansøgte 1714 om et Forlehningsbrev paa Godset Barnim for sine Sønner Kaptajn Balthasar Frederik, Lieutenant Frederik Vilhelm, Carl Leopold og Hans Jørgen v. Berkentin. Hun levede endnu 1717.

Om Ditlev Ahlefeldts Børn se Ottende Afsnit I.

2. CAI AHLEFELDT
til Schulenburg og Aschau.

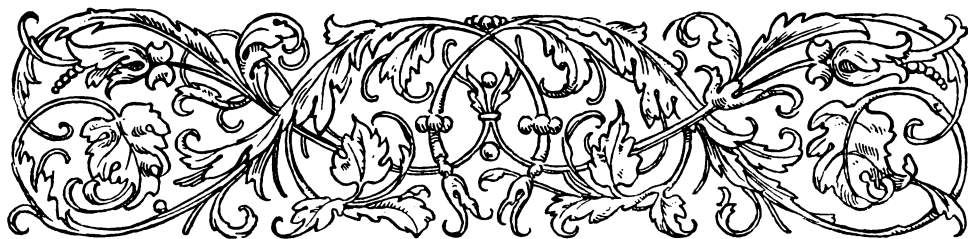
Han nævnes 1650 som Medbesidder af Schulenburg, købte 1656 af Arvingerne efter den Aaret før afdøde Volf Wonsfleth Godset Aschau ved Ekernførde for 10,000 Rdlr. og solgte det atter 1674 til Cornelius Kruse i Ekernførde, i hvilken By han Aaret efter var bosiddende. 1679 omtales han som død. Han havde 25. Oktober 1647 ægtet Catharine Rathlau, en Datter af Volf Sivert Rathlau til Gereby og Bertha Catharine Rumohr, men fik først 1656 efter Proces med Arvingerne udbetalt den ham forskrevne Medgift af 8000 Rdlr. Enken overlevede ham ikke længe, idet hun allerede nævnes som død i Januar 1680. Hans Børn (Ottende Afsnit II) arvede efter deres Morbroder Philip 8000 Mark.

3. IDA.

Hun blev 1645 gift med Cort Jørgen v. Bülow til Rosenhagen, der sammen med Brødrene Victor og Johan blev forlehnet med Godset Harkensee. Bülow ægtede efter sin første Hustru Fru Idas Død Dorothea Eleonore v. Plessen, en Søster til Overrentemester Christian Sigfred v. Plessen. Selv afgik han ved Døden i Slutningen af November 1679.

4. HENNEKE,
begraven 1643 i Oldesløe Kirke.

OTTENDE AFSNIT

I.

DITLEV AHLEFELDT TIL FRESENBURGS BØRN

AF FØRSTE ÆGTESKAB

1. HEDEVIG DOROTHEA,

født omkring 1652, gift med Berthold Didrik v. Berkentin. Han fødtes 11. Juli 1650 og tjente den danske Krone som Rytter, Korporal og Vagtmester i fem Aar, indtil han 1675 fik Bestalling som Fændrik i Oertzens Dragoner. 1676 var han Lieutenant ved Kaptejn Seidlingers Kompagni af samme Regiment og tog Del i Slaget ved Lund. Aaret efter forfremmedes han til Kaptajnlieutenant, men afskedigedes i September efter Ansøgning og vendte tilbage til sin Hjemstavns i Lauenborg, hvor han efter Faderens Død 1680 arvede Slægtens gamle Stamgods Zecher, som han dog allerede det følgende Aar afhændede til Hieronymus v. Witzendorf. I Amtet Sternberg ejede han Godserne Bolz, Ruchow og Tieplitz. I Ruchow Kirke er endnu bevaret et Minde om hans Hustru, en Oblatæske, der bærer hendes Navn og Aartallet 1691. Begge Ægtefællerne døde omtrent samtidig i Aaret 1696.

2. ELISABETH MAGDALENE,

født omtrent 1653, ægtede 1673 Claus Røde af den gamle slesvigske Adelsæt Rød. Ægtepagten er dateret 13. Februar samme Aar og opsat paa Fresenburg. Da begge Ægtefæller faa Aar senere hjemsøgt af Sygdom og Svagelighed, oprettede Røde 1677, 21. Januar, et Testamente til Fordel for sin Hustru,

hvem han tilskrev en Sum af 3200 Rdlr. Begge var allerede døde 24. Juli samme Aar, da Ditlev Ahlefeldt trættede med Rødes Broder Henrik i Lybek om Arven. Et Forlig, undertegnet af Rødes Svoger Gottlieb v. Hagen til Brüel, blev indgaaet, og Ditlev Ahlefeldt frafaldt alle Krav paa Dødsboet mod at faa udbetalt 1450 Rdlr.

3. HENNING AHLEFELDT,

boede paa en lille Gaard Wökenitz ved Fresenburg og blev 29. August 1709 begravet fra Oldesløe Kirke.

4. OTTO AHLEFELDT

til Fresenburg, † 1694.

Han fødtes omkring 1655, udnævntes 1676, 22. April, til Kornet ved første fynske nationale Rytterregiment og blev saaret i Slaget ved Helsingborg. Han er vistnok ogsaa den Lieutenant Ahlefeldt, der i September modtog en Pengegave af Kongen, fordi han var bleven saaret ved Halmstad. 1677, 9. November, fik han Bestalling som Kammerjunker hos Enkedronning Sophie Amalie, en Charge, han beklædte, indtil han overtog Fresenburg efter Faderens Død.

Otto Ahlefeldt afgik ved Døden 1694 i en Alder af 40 Aar og bisattes i Oldesløe Kirke, hvorfra han i April samme Aar blev overført til den ahlefeldtske Familiebegravelse i St. Ægidii Kirke i Lybek.

Otto Ahlefeldt blev 6. September 1681 viet til Sophie Reventlow, født 11. Juli 1658, Datter af Gehejmerraad og tysk Kantsler Ditlev Reventlow til Reetz og Ziesendorf og Christine Rantzau. Hun og hendes Stedsøn afhændede 1699 Fresenburg til Johan Hugo v. Lente til Sarlhusen. I andet Ægteskab blev hun gift med Gehejmerraad Bendix Ahlefeldt til Osterrade, Kluvensiek, Sehested og Cronsburg (født 21. Marts 1650, død 19. April 1712). Fru Sophie Ahlefeldt døde 19. Juni (11. Juli) 1731 paa Sehested. Med sin første Mand havde hun fire Børn (Niende Afsnit I).

5. DITLEV AHLEFELDT,

døbt 21. Juni 1658 i Slesvig St. Mikkel's Kirke, købte 1685 Gaarden Belsch (Jabel Sogn, Amtsgerichtsbezirk Dömitz) i Meklenborg af Joakim Engel for 1900 Rdlr. Han levede i ret beskedne Kaar som en fattig Landjunker og maatte saaledes 1693 af Præsten Petrus Tebel i Jabel laane 600 Rdlr., for hvilken Sum han satte Belsch i Pant. 1706 købte Hertugen af Meklenborg-Schwerin Ahlefeldts Andel i Belsch.

Ditlev Ahlefeldt døde 1711 og blev begravet i Jabel. Han ægtede 20. Juli 1684 Sybilla v. Kalben, født 1666, Datter af Heinrich v. Kalben til Schenkenberg, Dersenow og Redefin og Eva v. Pentz. De havde tre Børn (Niende Afsnit II).

6. BENDIX AHLEFELDT

var Fændrik ved Hertugen af Pløens Infanteriregiment, da han 4. December 1676 blev fangen i Slaget ved Lund. Han sendtes først til Landskrona og derefter til Malmø, hvor han døde i Kvarter hos en Peter Weyer 4. Juni 1677.

7. CAI HIERONYMUS AHLEFELDT,

død lille.

AF ANDET ÆGTESKAB

1. FREDERIK ULRIK AHLEFELDT,

døbt 5. September 1680 i Oldesloe Kirke. Hans Faddere vare Otto Ahlefeldt, Major Kremer og Oberstinde Eva Marie v. Lövenklau.

II.

CAI AHLEFELDT TIL ASCHAUS BØRN

1. GODSKE AHLEFELDT

faldt som Volontør i „Kampen mod Franskmændene“.

2. IDA,

født 1653 og gift med Hartvig Schack, Søn af Hartvig Schack til Stubbe og Anna Wonsfleth. Han fødtes 1620, boede 1646 paa Aschau og arvede efter Faderen Stubbe, som han 1671 solgte til Hans Rumohr til Runtoft; derimod havde han 1670 kjøbt Torp (Dörphof) af Volf von der Wisch. Hartvig Schack døde 19. Maj 1692 paa Torp og er begravet i Karby Kirke. Hans Hustru overlevede ham indtil 12. Marts 1721.

3. HEDEVIG,

født 20. April 1659 paa Fresenburg. I første Ægteskab blev hun 2. Marts 1674 gift med Moritz Rantzau. Han var født omkring 1640, blev 1665 Fændrik i Ebersteins Fodregiment, udnævntes 1671 til Kornet i slesvigske Rytterregiment og stod 1674 ved Oberst Sehesteds nationale Regiment. Efter sit Bryllup rejste han til Nederlandene og blev 1675 efter Hjemkomsten forfremmet til Ritmester. Ved

Faderen Breide Rantzaus Død kom han i Besiddelse af de gamle ahlefeldtske Godser Nær og Grönwold. Moritz Rantzau døde i ung Alder i Marts 1676, hvorpaa Fru Hedevig kort efter ægtede Godske Wonsfleth. Han var 1657 Kornet i Hans Ahlefeldts hvervede Rytterregiment og tiltraadte efter opnaaet Myndighedsalder det fædrene Gods Kriseby (Siseby Sogn). I første Ægteskab havde han været gift med Margarethe Schack, Søster til ovennævnte Hartvig Schack (den yngre). Godske Wonsfleth døde i Februar 1683.

I tredie Ægteskab blev Fru Hedevig gift med Claus v. Oertzen til Rederank og Scharstorf i Meklenborg, født 25. Oktober 1638, død 3. Januar 1694 (begravet i Satow Kirke), Oberst og Chef for holstenske hvervede Rytterregiment. Han havde i første Ægteskab (1669) været gift med Christine Sophie Amalie Ahlefeldt, født 1650, død 1729, Datter af Feltmarskalk Claus Ahlefeldt og Elisabeth Sophie Gyldenløve.

Fru Hedevig v. Oertzen levede endnu 1701.

NIENDE AFSNIT

I.

OTTO AHLEFELDT TIL FRESENBURGS BØRN

1. DOROTHEA ELISABETH,

født 24. Maj 1684, død 1688.

2. CHRISTINE,

født 28. August 1685 paa Fresenburg, døbt 3. September i Oldesloe Kirke. Hendes Faddere vare Bedstemoderen Fru Christine Reventlow og Onklen Ditlev Reventlow samt Amtmand Claus Qualens Enke Abel Rantzau. Hun blev gift 31. December 1705 med Gregers Philip von Negendank fra Meklenborg. Han var født 1668, tjente sig ved det gottorpske Hof fra Page op til Staldmester, Landraad og Konferensraad; 1704 udnævntes han til Amtmand i Cismar og Neustadt. Negendank, der var Ejer af Godserne Gross-Bützien og Schwiessel, afgik ved Døden 29. Juli 1728 i Amtmandsboligen i Cismar. Fru Christine blev bisat 29. Nov. 1739 i Kiel.

3. ABEL SOPHIE,

født 16. Oktober 1686 paa Fresenburg, døbt Dagen efter i Oldesloe Kirke. Hendes Faddere vare Klosterprovst Ditlev Reventlows Frue, Fru Christine Reventlow, og Ritmester Volf Rathlau. Hun var Konventualinde i Preetz, da hun indgik Ægteskab med Kammerjunker Gustav Adolph v. Behr til Tangrim i Meklenborg. Ved den 1709, 22. December, paa Osterrade opsatte Ægtepagt fik hun af Moderen i Medgift 7000 Rdlr. og et standsmæssigt Udstyr. Behr blev siden meklenborgsk Landraad og levede endnu 1731, men var død 1739. Abel Sophie v. Behr døde 13. November 1743.

4. DOROTHEA ELISABETH,

født 4. Januar 1688 paa Fresenburg. Hendes Faddere vare Fru Christine Reventlow, Baronesse v. Kielmansegg og Oberstlieutenant Levetzows Frue. Hun ægtede 1710 Joakim Didrik Rantzau, født 30. August 1690. Han ejede Schirnau, der tidligere havde hørt under Sehested, hvortil han i Aaret 1715 ved Konkursen efter sin Hustrus Stedfader Gehejmerraad Bendix Ahlefeldt føjede selve Godset Sehested. Rantzau døde 2. Januar 1729. Enken maatte sætte sit Gods til Auktion, og i August 1734 for en Sum af 76,775 Rdlr. lade Sehested med Schirnau blive erhvervet af Grev Conrad Ditlev Reventlow. Hun er maaske den Fru Rantzau, født Ahlefeldt, hvis Lig 1756, 29. December, blev bisat i Pløen, hidført fra Kiel.

II.

DITLEV AHLEFELDT TIL BELSCHS' BØRN

1. DOROTHEA ELISABETH,

døbt 29. Oktober 1687 i Jabel, levede endnu 1710.

2. EVA MARGARETHE,

døbt 22. Juli 1689 i Jabel, levede ligeledes 1710.

3. OTTO HENRIK AHLEFELDT,

døbt 27. September 1692 i Jabel, anbefalet 1710 til Page ved det meklenborgschwerinske Hof, blev 1719, 18. September, Fændrik ved sjællandske hvervede Infanteriregiment, forfremmedes 1723, 12. April, til Sekondlieutenant og 1732, 2. April, til Premierlieutenant; han afskedigedes 1738, 3. Oktober, af Krigstjenesten i Naade og paa Grund af Svagelighed med 50 Rdlr. aarlig af Krigshospitalskassen, døde 21. Juni 1740 og blev 24. samme Maaned begravet fra St. Nikolai Kirke i Kiel.

TREDIE KAPITEL:

KONGELIG RAAD

HENRIK AHLEFELDT

— 1541 —

OG HANS EFTERSLÆGT

TIL WITTMOLD, THORSTORFF, Ø, MUGGESFELDE, WESTENSEE,
HANERAU, BOTHKAMP OG BORGHORST.

FØRSTE AFSNIT

HENRIK AHLEFELDT

til Wittmold, kongelig Raad og Amtmand over Steinburg, Gottorp, Kiel og Plæn, Provst i Preetz, —o. 1541.

RA tidlig Ungdom af tjente HENRIK AHLEFELDT ved Hertug Frederiks Hof paa Gottorp, hvorfra han 1494 ledsagede sin Herre til Berlin og 1502 til Stendal. Efter Faderen Benedict Ahlefeldt (S. 61) arvede Henrik Godset Wittmold, af hvilket han 1506 svarede 4 Mark lybsk i Landskat. Om Gaardens Udseende i Slutningen af det 16. Aarhundrede giver det tarvelige Rids i

Braunius' Atlas en ufuldkommen Forestilling.

Henrik Ahlefeldt kan ikke i alle Tilfælde med Sikkerhed skjælnes fra sine samtidige Navnefætre paa Satrupholm (S. 15) og Pronstorf. I Januar 1515 gjorde Hr. Volf Pogwisch, Claus Ahlefeldt til Emkendorf, Godske Ahlefeldt til Hasselburg, Brødrene Volmer og Hartvig Rantzau til Krummendiek samt Benedict Rantzau til Quarnbeck vitterligt, at de som Medlovere for Henrik Ahlefeldt til Hertug Frederik havde afhændet Schönhorst (Schönkirchen Sogn), som Henrik og hans Forfædre havde ejet. Hvorvidt denne Ahlefeldt er identisk med Ejeren af Wittmold, kan dog ikke afgjøres med Vished.

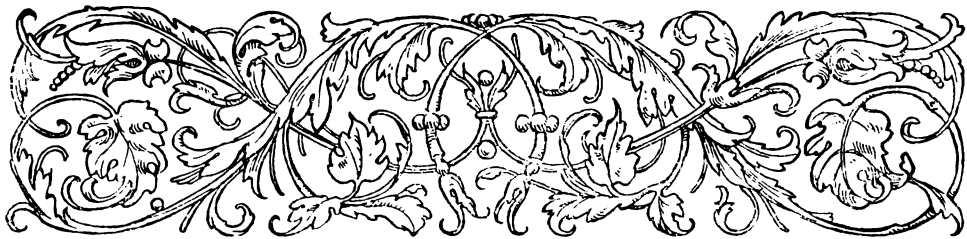
Henrik Ahlefeldt var blandt dem, der medforseglede den mellem Hertugen og Prinsesse Sophie af Pommern 1518 opsatte Ægtepagt. I Aarene 1519—22 beklædte han Embedet som Amtmand i Steinburg, men betegnes 1. Sept. sidstnævnte Aar, da han beseglede Overenskomsten mellem Staden Lybek og Hertugdømmerne Slesvig og Holsten, som Amtmand paa Gottorp. 1523, 5. Maj, indsatte Kong Frederik Henrik Ahlefeldt sammen med Biskop Godske Ahlefeldt af Slesvig, Amtmanden i Flensborg Claus v. der Wisch og Amtmanden i Rends-

borg Henrik Rantzau til Statholder, Regenter og Raader, hvem han tillige med fire Hovedsmænd betroede Regeringen i Hertugdømmerne under sin Fraværelse. En kortere Tid, uvist hvornaar, skal Henrik Ahlefeldt ogsaa have forestaaet Amterne Kiel og Pløen. Senest 1529 var Ditlev Ahlefeldt (S. 143) bleven hans Afløser i Gottorp Amt. Ved Udskrivningen af Rostjenesten 1530 forekommer han første Gang som Provst i Preetz.

Ogsaa Kong Christian III. satte Pris paa Henrik Ahlefeldt, der 1533 fik Brev paa et frit Borglehn i Rendsborg, som han havde arvet efter Claus v. der Wisch. 1540 mødte han paa Landdagen i Rendsborg, hvor han hørte til de Adelsmænd, der bekjendte sig til den katholske Lære. Samme Aar beseglede han sin Broder Bartholomæus Ahlefeldts Revers til Byen Kiel i Anledning af det paa deres Broder Johan, begaaede Drab og betegnes da endnu som Provst i Preetz.

Henrik Ahlefeldt døde vistnok 1541; i hvert Fald nævnes hans Arvinger i Landregistret fra 1543 som Ejere af Wittmold. Han var gift med Anna Rantzau fra Schöneweide, der skrives til Wittmold, og som døde i høj Alder 1579. Begge ere begravne i Pløen. De havde 5 Sønner og 2 Døtre (Andet Afsnit).

ANDET AFSNIT

HENRIK AHLEFELDT TIL WITTMOLDS BØRN

1. JOHAN AHLEFELDT til Wittmold, † 1593.

1558 afstod hans fire Brødre til ham deres Rettighed til Wittmold. 1564 var han til Stede ved Hyldingen i Flensborg og bar 1568 som Deltager i Kong Frederik I.s Dronning Sophies Ligprocession i Slesvig Domkirke det tredie pommerseke Vaaben efter Baaren. 1580 gav han Møde ved Lehnshandlingen i Odense og aflagde 1592 Hyldingseden til Erkebisp Johan Adolph af Bremen som Hertug af Gottorp. Han døde Aaret efter og blev begravet i Pløen.

Johan Ahlefeldt ægtede 1575 Adelheid Rantzau, Datter af hertugelig Raad Joakim Rantzau og Anna v. der Wisch. Om deres Børn se Tredie Afsnit I.

2. BENDIX AHLEFELDT til Spøttrup, † 1576.

Han optoges 1556 sammen med Kong Frederik II. i det danske Skydeselskabs Lav. Under den nordiske Syvaarskrig tjente han ved den lundske Fane, fra hvilken han blev aftakket, da han 1571, 20. Februar, fik Bestalling som Hofjunker. 1572, 25. Marts, blev han Kammerjunker og forrettede som saadan Tjeneste indtil 1575, 16. November. Kongen gav ham 1573 i Efteraaret Følgebrev paa Spøttrup, som Jomfru Dorothea Krabbe den Gang havde i Værge, og i November samme Aar fik han Forlehningsbrev paa denne Gaard uden Afgift mod at gjøre tilbørlig Tjeneste deraf. Samtidig blev der givet ham Løfte om, efter gode Mænds Vurdering at ville betale ham den Bygning, han maatte have bekostet paa den, naar han atter skulde afstaa Gaarden. 1574, i November, fik han Gaarden overdraget paa de næste 24 Aar uden Afgift mod at tjene Riget med fire geruste Heste. Kongen bekostede hans Bryllup, der fejredes 1575, 2. Oktober, paa

Frederiksborg Slot sammen med Claus Glambeks, Knud Grubbes og Tyge Brahes Bryllupper. Hans Hustru, den førnævnte Dorothea Krabbe, var Datter af Rigsraad Iver Globsen Krabbe til Østergaard og Krabbesholm og Magdalene Banner. Hun havde været trolovet (fra 8. Februar 1570) med Kongens Marskalk Grev Gynther af Barby, der døde før Brylluppet 25. September 1572. Bendix Ahlefeldt var blandt de 58 Adelsmænd, der i Juni 1576 fulgte Kong Frederik, da han sammen med Dronningen aflagde et Besøg hos sin Svigerfader Hertug Ulrik af Meklenborg. Majestæterne fik en prægtig Modtagelse i Rostock af Hertugen, som derpaa ledsagede dem til Güstrow, hvor Kongen mødtes med Kurfyrst August af Sachsen og andre tyske Herrer for at drøfte Sagerne Stilling i Sverrig og Lifland. Sammenkomsten sluttede med Jagter og Ridderspil, og der blev drukket ualmindeligt tæt. Den 25. Juni fandt man saaledes den pommerske Adelsmand Jokum Horn død i sit Herberg som Følge af den gennemsvirede Nat. Dagen efter, da Majestæterne med deres Suite var i Bützow, døde ogsaa Bendix Ahlefeldt „hastigen om Aftenen, da han drak en Velkommen hos Kongen og Hertug Ulrik“. Allerede 20. Juli udstedte Kongen et Følgebrev paa Spøttrup for hans Enke. Aaret efter var hun blandt de af Kongen til Breide Rantzaus og Sophie Rosenkrantz' Bryllup indbudne. 1577 eller 78 blev hun gift med Erik Lykke til Eskjær. Han var født omkring 1545, var 1585—87 Lehnsmænd paa Dueholm Kloster, derefter til 1591 paa Visborg Slot og Gulland, 1592—95 paa Skivehus og senest indtil 1597 paa Ørum. Erik Lykke døde 1602. Fru Dorothea ejede og beboede siden Store Rugtved. Hun døde 1623 og blev begravet 20. December i Grinderslev Kirke, hvor man endnu ser hendes og Erik Lykkes prægtige Epitaphium, paa hvilket begge i fuld Legemstørrelse ere fremstillede knælende. Bendix Ahlefeldt havde i sit Ægteskab kun en Datter (Tredie Afsnit II).

3. JØRGEN AHLEFELDT til Thorstorff, † 1589.

Han afstod allerede 1555 sin Adkomst til Godset Wittmold til Brødrene og gik udenlands. 1566 fik han som Pant Halvdelen af Godset Thorstorff ved Grevesmühlen i Meklenborg, men 1570 gav Landets Hertug Johan Albrecht ham Befaling til at give Godset tilbage til Brødrene Bassewitz mod at disse til ham erlagde Pantessummen, som de havde deponeret i Wismar. 1577 udstedte Balthasar Ottosøn Rantzau en Skadesløsforskrivning til Bendix Ahlefeldt til Haseldorf for et Pengelaan af 6600 Mark lybsk, som han havde ydet Jørgen Ahlefeldt til Thorstorff („salig Henriks Søn til Wittmold“), der 1575 havde faaet Udsættelse med Tilbagebetalingen. 1580 lovede han sammen med 24 Adelsmænd til enhver Tid at ville stævne sin for Ægteskabsbrud mistænkte Hustru for Retten. Kong Frederik II. anbefalede ham 1583 til Hertug Ulriks Gavnildhed, da han ved en paa Naboen Grund opstaaet Ildebrand havde mistet alt hvad han ejede. Jørgen Ahlefeldt døde 1589. Han havde før 1570 ægtet Dorothea

von Bassewitz, død 1610, Datter af Vicko von Bassewitz og Anna von Hobe. Ægteparrets Navne, Dødsaar og Vaabenskjolde ses endnu paa en Rude i Kirken i Bössow (ved Damshagen), til hvilken Jørgen Ahlefeldt havde Patronatsret. Han efterlod sig i sit Ægteskab mindst to Sønner og fem Døtre (Tredie Afsnit).

4. JESPER AHLEFELDT,

† 1616.

Han afstod samtidig med Broderen Jørgen sin Ret til Wittmold og tjente 1569 sammen med sin anden Broder Bendix Ahlefeldt ved den lundske Fane. 1575, da han kaldes til Wittmold, var han blandt de af Kongen til Broderens Bryllup indbudne holstenske Herremænd. Det hedder om ham, at han har taget Del i Krigen mod Sverrig fra Begyndelsen til Fredsslutningen og vist sig tro og villig. 1593 hyldede han, der da endnu kaldtes til Wittmold, Kong Christian IV. i Flensborg. Han levede siden i Pløen og blev begravet i Kirken 1616.

5. CHRISTOPHER AHLEFELDT

drev 1572 sammen med sin Broder Jørgen ulovlig Jagt paa dennes Nabos Marker ved Thorstorff. Han maa være identisk med den Christopher Ahlefeldt fra Wittmold, der 1596, 20. Februar, ansøgte Kong Christian IV. om Understøttelse til at kunne drage i Felten mod Tyrkerne i Ungarn. Tillige anførte han, at han havde tjent ved Rytteriet, først i Belejringen af Metz (1553), senere i de tyske Krige, derefter i Toget mod Ditmarsken og senest i Nederlandene og Frankrig. Han var da over 60 Aar gammel og havde efter eget Sigende tit maattet lide Forlis; selv naar Heldet fulgte ham, havde han ofte ingen Sold faaet, skjønt han havde tjent med 8—12 Heste.

6. MARGARETHE,

begraven 1595 i Pløen-Altstadt Kirke.

TREDIE AFSNIT

I.

JOHAN AHLEFELDT TIL WITTMOLDS BØRN

1. HENRIK AHLEFELDT til Wittmold, † 1631.

Han fødtes omkring 1570 og mødte sammen med Faderen 1592 ved Erkebispens og Aaret efter ved Kong Christian IV.s Hylding. Efter Faderens Død overtog han Wittmold og underskrev som saadan Kirkeregnskaberne i Pløen i Aarene 1596—1631. Han var til Stede ved Hertug Hans den Yngres Ligbegjængelse, døde i August 1631 og blev bisat i Familiebegravelsen i Pløen. Henrik Ahlefeldt var gift med Mette von der Wisch, Datter af Volf von der Wisch til Fresenhagen og Dorothea von der Wisch af Linien Grønholt. Hun og hendes Formyndere Johan von der Wisch til Lütkenhorn og Volf von der Wisch i Flensborg solgte 1637 Wittmold til Joakim Brockdorff til Rixdorf for 19000 Rdlr. i Specier og 20 Rosenobler. Fru Mette døde 1640 og blev i Oktober bisat i St. Nikolai Kirke i Kiel. Om deres Børn se Fjerde Afsnit I.

2. BERTRAM AHLEFELDT,

levede udenlands, uvist hvor. 1622 stævnedes han sin Broder Henrik for Landdagen i Kiel og begjærede Oplysning om, hvad der tilkom ham af Godset Wittmold. Henrik gjorde gjældende, at hans Fader efter Arvedelingen 1555 havde ejet Godset i 40 Aar og han derefter i 30 Aar. Deres Søstre havde intet faaet. Da Formynderne for Melkior Ahlefeldt vilde sælge Wittmold, blev der paabudt dem at meddele Bertram en Afskrift af Skjødet. Samme Aar fik Just Høeg af Kongen Paalæg om strax at optage Joakim Ahlefeldt, Bertrams Søn, i

Sorø Skole; men det kan ikke oplyses, hvorvidt der her er Tale om denne Bertram Ahlefeldt eller hans Fætter af samme Navn.

3. DOROTHEA.

II.

BENDIX AHLEFELDT'S DATTER

ANNA,

død ung.

III.

JØRGEN AHLEFELDT TIL THORSTORFFS
BØRN

1. HENRIK AHLEFELDT.

1610 nævnes han sammen med sine Søskende Bertram, Margarethe og Catharine, da de i Fællig hos en Kræmmer i Flensborg købte for 506 Rdlr. Varer i Anledning af deres Moders Begravelse. Brødrene, der i Forening ejede Thorstorff, begav sig kort efter udenlands og overdrog deres Søstre Bestyrelsen af Godset. 1611 boede Henrik i Skaane og var 1614 Ejer af Gaarden „Eiche“ i Norge, sikkert Eike i Hjelmelands Præstegjæld, Stavanger Amt. Han havde vistnok allerede da indgaaet Ægteskab med Magdalene Gyntelberg (Gynthersberg), Datter af Axel Gyntelberg til Mel (død 1588) og Kirsten Benkestok. Hun var Søster til Mogens Heinesøns Frue Sophie Gyntelberg og stod fra 1607 under Værgemaal af Oluf Galde til Thom. I Oktober 1614 kom Ahlefeldt fra Norge til Lybek for at inddrive en Fordring, som hans Bedstemoder Fru Anna Rantzau havde havt paa den 56 Åar før afdøde Dr. jur. Daniel Zöllner, hvis Søn Friedrich Zöllner, som endnu var i Live, nægtede at betale. 1621 fik Jens Bjelke Ordre til at paatage sig Værgemaal for Fru Magdalene Gyntelberg til Mel, hvis Husbond havde pantsat noget af hendes Gods Rade, antagelig Radø i Manger Sogn, Søndre Bergenhus Amt, og derefter forladt Landet, „hende til allerstørste Skade og Armod“. Hun levede endnu 1632 som forladt Hustru under Værgemaal af Jørgen Brockenhuus. Ahlefeldt tjente derefter som Kaptajn i den danske Hær.

I September 1623 mønstredes hans hvervede Kompagni i Oerberg i Bremen; det følgende Aar modtog han af Hertugen af Lyneborg en Irettesættelse, fordi han havde optaget Oberst Erfitten i sit Kvarter paa Sycke i Grevskabet Hoya. 1625, i Februar, fik han Bestalling paa et Kompagni til Fods; 1628 stod han ved Hæren i Skaane og var da Formynder for sin Svoger Markvard Abildgaards Børn.

Henrik Ahlefeldt opholdt sig 1647 i Kiel og nævnes da sammen med Broderen Bertram. Han havde i ret fremrykket Alder indgaaet Ægteskab med Dorothea Pogwisch, en Datter af Benedict Pogwisch til Maslev og Binebæk. 1648 blev han af Arvingerne efter Markvard Abildgaard sat i Indlager, og da han slap ud herfra, nægtede hans Hustru at ville dele Bord og Seng med ham, hvorover han i August 1649 førte Klage for Kongen. I sin Enkestand anmodede Fru Dorothea (uvist hvilket Aar) Feltmarskalk Hans Schack om at faa 2000 Rdlr. udbetalt, af hvilke Kongen ikke i 9 Aar havde betalt Renterne. Hun levede endnu 1681, da hun oprettede sit Testamente.

2. BERTRAM AHLEFELDT

nævnes første Gang 1602. I Aaret 1614, da han agtede at indgaa Ægteskab, maatte hans Svoger Johan Kardorf, Jørgen Preen og Sivert Oertzen kavtionere for ham. 1619—22 boede han paa Stipsdorf i Holsten. I Aarene 1620—25 laa han i Proces med sine Svogre Joakim, Carl og Julius v. Götz i Lyneborg angaaende hans Hustrus Medgift. 1623 havde han et Kompagni i dansk Tjeneste, der i Efteraaret mønstredes i Delmenhorst, og 1625, 1. Marts, fik han Bestalling paa et Kompagni til Fods. 1627 førte han Klage hos Hertugen af Meklenborg over, at hans Søster ved Arvedelingen havde faaet 4000 Gylden for meget, og bad om at maatte gjenindsættes i Besiddelsen af Thorstorff, hvor han ogsaa boede 1629. Han overlod 1632 sin Andel af Godset til Hertugen og flyttede til Lybek, hvor han for 100 Rdlr. aarlig havde lejet et Hus af Husfoged i Segeberg Herman v. Hatten. 1639 gik Kong Christian IV. i Forbøn for ham hos Hertug Georg af Brunsvig-Lyneborg i Anledning af en Fordring paa 2000 Rdlr.

Bertram Ahlefeldt ægtede 1614 Elisabeth Götz, yngste Datter af brunsvigsk Kansler Dr. jur. Joachim Götz v. Olenhusen (1540—1617) og Clara Erneste v. Rauschenplatt. Hun var født 1596. Hendes Brodersøn Oberstlieutenant Joachim Jobst v. Götz havde en Datter Ludmilla, der var gift med General Hans Ahlefeldt til Glorups uægte Søn Frantz Stendorff, der kaldte sig Frantz von Ahlefeldt.

Bertram Ahlefeldt havde i sit Ægteskab to Sønner.

3. MARGARETHE

forvaltede, som nævnt, Thorstorff sammen med Søsteren Catharine, og da denne 1613 indgik Ægteskab, lovede hun at afdrage hele den paa Godset hvilende Gjæld, men indfrieede ikke Løftet, hvorfor Kreditorerne ansøgte Hertugen af Got-torp om Mægling. Hun boede 1641 paa Neuenhaus hos Hans Rantzau og levede endnu 1646.

4. CATHARINE

ægtede omtrent 1612 Johan von Kardorf til Alten Karin. 1618 fik hun overdraget Thorstorff som Godtgjørelse for tilgodehavende Medgift. Kardorf var allerede død 1624, da Enken til Christopher Schöpfer bortforpagtede det paa Grund af Søstrenes indbyrdes Tvistigheder fuldstændig øde og forsømte Gods. Da Schöpfer efter nogle Aars Forløb havde bragt Gaarden paa Fode igjen, søgte Søstrene at sætte ham fra Forpagtningen, hvorfor han 1627 indgav Klage til Hertugen af Meklenborg. Catharine havde den Gang indgaaet et nyt Ægteskab med Otto Christopher Salzwedel. Hun afgik ved Døden før 1637.

5. ELISABETH.

I Aarene 1634 og 1642 ansøgte hun Hertugen af Meklenborg om Stadfæstelse af Søsteren Catharines til Fordel for hende oprettede Testamente. 1643 boede hun i Lybek, da hun ansøgte Raadet om at maatte faa udleveret to Læs Rug, man havde beslaglagt i det Hus i Burgstrasse, hvor de var blevne oplagte. Hun kaldte sig „en stakkels elendig Jomfru“, der 1630 havde afstaaet Thorstorff til Hertug Adolph Frederik, som havde lovet at betale hende Afløsningen. I de første fem Aar, da hun boede i Schwerin, havde hun kun oppebaaret lidet til Livets Underhold, men i de sidste otte Aar var der ikke tilflydt hende det mindste.

6. ANNA,

gift med Joakim Wittorp fra Neumünster, død 1616. Hun levede som Enke i Lybek 1618, da hun, støttet af sin Broder Bertram, førte Proces paa tredie Aar mod Egidius von der Lancken.

7. BARBARA

var gift med Markvard Abildgaard, der under Kejserkrigen faldt i Pløen 1625.

FJERDE AFSNIT

HENRIK AHLEFELDT TIL WITTMOLDS BØRN

1. JOHAN AHLEFELDT,

født 19. Januar 1593, tog Del i Kalmarkrigen som Ritmester og blev Natten mellem 21. og 22. August 1611 saaret i Skjærmydslen mellem den danske og svenske Lejr ved Ryssby. 1622 var han til Stede ved Hertug Hans den Yngres Ligbegjængelse. Efter Faderen arvede han 1631 Wittmold mod til sin Broder Melkior at udbetale 15000 Rdlr. 1633 var han blandt de indbudne ved Hertug Joakim Ernst af Pløens Bryllup og mødte 1635 ved Hertug Johan Frederiks Bisættelse. Han døde det følgende Aar 16. Oktober, efter at han, sund og karsk, var kommen tilbage til Wittmold efter en Begravelse i Ekernefærde.

3. VOLF AHLEFELDT,

født omkring 1595, død 1636 i Lybek, ihjelstukken af en fremmed, da han vilde forlade Landet, efter andre skudt 1626 af Borgerne i Lybek.

3. ADELHEID,

gift med Otto Rantzau. I Aarene 1622—26 boede han i Pløen, indtil han købte Godset Damp af Fru Anna, Claus Pogwisch' Enke. Efter Faderen arvede han Schöneweide. 1622 var han til Stede ved Hertug Hans den Yngres Ligbegjængelse og hyldede 1648 Kong Frederik III. Han er sikkert den Otto Rantzau til Damp, der 1662, 26. Februar, blev bisat i Ekernefærde Kirke.

4. MELKIOR AHLEFELDT til Grönwold, —1633.

Sammen med sin Broder Johan fik han 1622 Befaling til at møde ved Hertug Hans den Yngres Jordefærd. I den Tid Melkior opholdt sig i Hertugdømmerne; havde han sit Underhold hos Forældrene og 100 Rdlr. aarlig i rede

Penge, og han faar af Moderen det Vidnesbyrd, at han altid har været en lydige Søn. Han deltog derefter i Kejserkrigen og blev 1624 saaret i Træfningen ved Bockenem Syd for Hildesheim. 1627 tilskrev Kong Christian IV. Grev Heinrich Matthias von Thurn, at han indvilliger i, at Ahlefeldt maa udvexles mod en fangen kejserlig Lieutenant. Samme Aar Faderen døde, blev han trolovet med Anna Ahlefeldt, Datter af Henrik Ahlefeldt til Grönwold (S. 43). I Følge Ægtepagten, der er dateret Grönwold 5. Juli, tilskrev hans Svigermoder ham Godset Grönwold, som han strax skulde tiltræde; desuden fik han tre Huse, et i Kiel (i dänische Strasse) og de to ahlefeldtske Huse i Rendsborg, en Mark paa Kiels Bymark samt endelig Udstyr, Klæder, Smykker, Møbler og Senge. Derimod skulde Ahlefeldt til Dækning af den Gjæld, der hvilede paa Godset og Husene, medbringe en Sum af 9450 Rdlr. Da Melkior tiltraadte Godset, viste Gjælden sig at være større end formodet. Bygningerne vare meget forfaldne, og han maatte selv betale sin Fæstemøs Bryllupsdragter af Fløjel og Atlask. Bruden viste sig at være saa fattig, at hun end ikke kunde forære Melkior den med Perler eller Ædelstene prydede Hattesnor, som Bruden efter gammel Skik i Hertugdømmerne plejede at forære sin Fæstemand, hvorfor hun heller ikke modtog nogen Morgengave af ham; kun „for Syns Skyld og af Hensyn til Bryllups-gjæsterne“ fik hun en Obligation paa 1000 Rdlr. Melkior havde, som nævnt, overdraget Wittmold til Broderen og fik 1633 af den vedtagne Afstaaelsessum udbetalt 13000 Rdlr. Hans Moder, der er utrættelig i at prise Sønnens Dyder, hævder, at Melkior var en udmærket Husholder; hele den Gjæld, han gjorde i sin kun toaarige Ægtestand, beløb sig ialt til 4 Rdlr. for Snore til en Klædning.

Melkior Ahlefeldt døde 20. Maj 1633 paa Grönwold, „elendig, hastigen og ynkelig ved Trolddom, som bekjendt over hele Landet“. Paa et Ridt blev hans Hest sky, og han slæbtes til døde. Nogle gamle Koner blev paagrebne som delagtige i dette Hexeri, lagdes paa Pinebænken og tilstod omsider, at de havde staaet i Pagt med Djævelen og forhæxet Hesten, hvorfor de blev brændte paa Baalet.

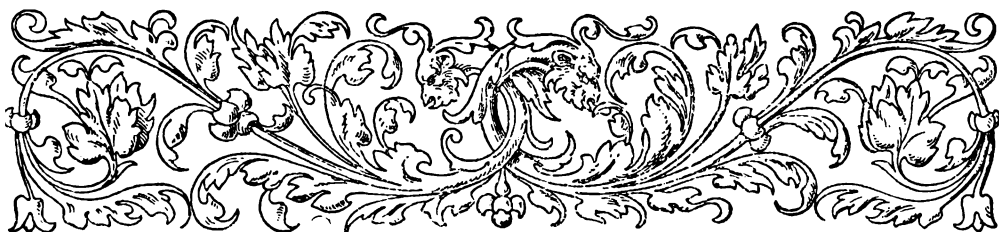
Melkiors Moder førte i Januar 1636 Klage over, at hendes Svigerdatter uden Formynderes og Slægtnings Samtykke havde solgt Husene i Rendsborg og Kiel samt afstaaet Grönwold til sin Stedbroder Hartvig Schack for 25000 Rdlr. Fru Anna blev omsider af Landretten dømt til at baandlægge de 9450 Rdlr., hendes Mand havde sat i Grönwold, som urørlig Kapital for sin eneste umyndige Søn. I Maj 1637 fik hun endvidere Tilhold om at udlevere alle de hendes afdøde Mand tilhørende Sager til Formynderne for hendes Søn. I December s. A. afhændede hun med sine og umyndige Søns Værger Grönwold til Breide Rantzau til Nør. Om ham se Femte Afsnit.

5. HELVIG

ægtede i Slutningen af Aaret 1647 en Borger i Abro ved Tønder Sønneke Carstens. Hun havde i sin tidlige Ungdom været i Huset hos adelige Fruer,

bl. a. hos Søsteren paa Damp, og havt trange Kaar. Da hun som faderløs og ubemidlet, som „ein armes, junges Mensch“ havde trolovet sig med Carstens, ansaas denne for velhavende. Strax efter Brylluppet viste det sig, at han sad i Gjæld til op over begge Øren, hvorfor Kreditorerne vilde gjøre Indførsel i hendes Bo. Efter hendes Anmodning gav Kongen i Marts 1648 Befaling til, at Kreditorerne skulde lade hendes Møbler og Klæder urørte.

FEMTE AFSNIT

MELKIOR AHLEFELDT'S SØN

HENRIK AHLEFELDT

til Damp og Ø, Ritmester, 1632—78.

Han fødtes 1632, blev opdragen hos Bedstemoderen og stod 1635—41 under Formynderskab af Volf von der Wisch til Ø og Otto Rantzau til Damp; senere blev Hartvig Schack til Aschau og Dr. jur. Balthasar Gloxin beskikket til Formyndere for ham. Som ung gik han i fremmed Krigstjeneste og deltog i Belejringen af Angers, hvor Claus Buchwald (23. Februar 1652) faldt ved hans Side. Hjemvendt til Fædrelandet købte han 1656 af Volf v. der Wisch Godserne Damp og Ø og blev 18. Februar Aaret efter ved Svenskekrigens Udbrud udnævnt til Ritmester ved Henrik Ahlefeldts hvervede Rytterregiment. Under en Skjærmydsel, der fandt Sted 23. Juli ved Fuhlsbüttel ikke langt fra Altona, toges han sammen med den senere Forsvarer af Nakskov Oberstlieutenant Joakim Körber til Fange af det svenske Rytteri. Ikke længe efter maa han dog atter være sluppen fri, thi ved Juletid stod han ved Bertram Rantzaus nyoprettede Regiment. Under den anden Svenskekrig var han Generaladjutant hos Feltmarskalk Eberstein paa Toget mod Fyen og sendtes af denne i September 1659 til Generalmajor Quast og Greve von der Nath for at overbringe dem Befaling til at holde sig færdige ved Kiel for at indskibe sig til Expeditionen mod Fyen. I September 1660 fik han Ordre til vedblivende at fungere som Generaladjutant, men i April Aaret efter blev han aftakket og hans Besolding inddraget. Ved Hertug Frederiks Ligprocession 1660, 31. December, bar han sammen med Gert Philip Ahlefeldt Baldakinen over Ligvognen og var 3. Februar Aaret efter til Stede ved Hertug Christian Albrechts Hylding.

Henrik Ahlefeldt døde i sin kraftigste Alder 12. Marts 1678 under et Ophold i Utrecht og blev bisat i den af ham indrettede Familiegravelse i Siseby.

Han havde omkring 1658 ægtet Margarethe Hedevig Ahlefeldt, født 2. April 1642 paa Gjelting, Datter af Oberstlieutenant Claus Ahlefeldt til Gjelting og Anna Hedevig Rantzau. Af Overkrigskommissær Selmers Arvinger købte hun 1696 for 30,000 Rdlr. Godset Westensee, hvor hun afgik ved Døden 17. Juni 1703. De havde 10 Børn, se Sjette Afsnit.

SJETTE AFSNIT

RITMESTER HENRIK AHLEFELDTS BØRN

1. HEDEVIG BENEDICTE

blev døbt 24. Januar 1659 i St. Marie Kirke i Rendsborg. Hendes Faddere vare Amtmand Henrik Blome og Fru Lucie f. Pogwisch samt Generalmajor Claus Ahlefeldts Frue. Hun blev 1683 indskrevet i det adelige Kloster i Preetz og døde 13. Februar 1705 paa Lammershagen.

2. HENRIK,

født omkring 1660, formodes at være død i Norge.

3. FREDERIK CHRISTIAN,

død paa en Rejse i Frankrig.

4. CLAUS,

født 27. September 1665, død 17. Maj 1673.

5. OTTILIE ELISABETH,

død 10. September 1706, var gift med Bendix Bertram Buchwald. Han var født 1657 og købte Lammershagen 1682 af Bertram Rantzau til Ascheberg for 38,000 Rdlr. 1702 fulgte han Hertug Carl Frederik af Gottorps Baare og stod i hertugelig Tjeneste, først som Kammerjunker, senere som Jægermester. Han afgang ved Døden paa Lammershagen 14. April 1717 og blev begravet i St. Ægidii Kirke i Lybek.

6. METTE CATHARINE,

Konventualinde i Itzehoe. 1705 førte Svogeren Buchwald Proces mod hende, fordi hun ikke vilde lade afhente sin ældste Søsters Lig, der stod paa Lammershagen. Hun døde 21. Maj 1730.

7. JOHAN RUDOLPH AHLEFELDT

var 1683 Page ved det gottorpske Hof. Ved en 1693, 26. Juni, mellem ham og Brødrene Bendix og Joakim stedfunden Lodtrækning om de fædrene Ejendomme fik han intet Jordegods, men købte for Affindelsessummen senest 1692 af Hans v. Behr Godset Annenhof og 1694 Schierensee, med hvilket Annenhof forenedes. Han afhændede 1699 begge Godserne til sin Svoger, Oberstlieutenant v. Leuenburg. 1696 overdrog Moderen ham Godset Westensee, og 1706 købte han af sin yngre Broder Bendix Godset Damp. Johan Rudolph Ahlefeldt døde 27. April 1713. Han var gift med Margarethe Helvig Rumohr, Datter af Asmus Rumohr til Dyttebøl og Dorothea Ahlefeldt. I andet Ægteskab blev hun 1723 gift med Gehejmeraad og Amtmand i Svavested Ditlev Reventlow til Stubbe, født 9. September 1666, død 24. Januar 1733. Om deres Børn se Syvende Afsnit I.

8. JOAKIM AHLEFELDT

til Ø, Muggesfelde, Vindingen, Wandsbeck og Westensee, Kammerjunker hos Hertug Carl Frederik af Gottorp, 1670—1744.

Ahlefeldt fødtes 1670 og kom 1693 ved Lodtrækning i Besiddelse af Ø, som han 1696 for 39,500 Rdlr. solgte til Hertugen af Gottorp. 1694 købte han Muggesfelde (Schlamerstorf Sogn) og erhvervede 1697 af Ritmester Asmus Blücher Gaarden Vindingen (Kaleby Sogn) ved Slesvig for 10,500 Rdlr. Her boede han, indtil han i December 1705 afhændede Gaarden til Kammerraad Samuel Stricker. Samme Aar (Nytaarsdag) havde han af sin Svigerfader Gehejmeraad Kielmansegg købt Wandsbeck og af Svigermoderen desuden den hende tilhørende ved Wandsbeck beliggende Lystgaard Marienthal, som han indrettede til et af Hamburgerne meget søgt Traktørsted. Endelig erhvervede han den ligeledes op til Flækken Wandsbeck stødende Avlsgaard Wendemuth, omfattende en Lystgaard med Bygninger, Træer og Haver med „Strukturer“ og et Stykke Engjord.

Allerede 1707 afhændede Ahlefeldt Wandsbeck Gods for 100,000 Rdlr. til Syndikus Volckmar. Som Udbetaling af Købesummen modtog Ahlefeldt 20,000 Rdlr., men da Køberen, hvis Pengeforhold var i Uorden, ikke kunde opfylde de videre Forpligtelser, tog Joakim atter Godset i Besiddelse. Volckmars Kreditorer forlangte forgjæves Dækning i det Beløb, Ahlefeldt havde modtaget. 1712 blev han af den holstenske Landret dømt til at udbetale dem de 20,000 Rdlr., men han lod Sagen appellere til Rigshofretten. 1706 købte Joakim Ahlefeldt Westensee af Broderen, men solgte det atter 1710 til Jesper Rantzau. I senere Aar flyttede han til Muggesfelde, hjemsøgt af tunge huslige Sorger, idet han maatte se ikke mindre end fem af sine sex voxne Sønner dø. Tilmed var hans Pengesager i største Forvirring, og 1736 udgik Proklama over Wandsbeck og Muggesfelde. Om Købet af det førstnævnte Gods førte Kong Frederik IV. Underhandling med ham gennem Postsekretær J. W. Gangloff, der i sine Beretninger til Rentekammeret fremhæver, at Kongen burde erhverve Wandsbeck, fordi Godset

i Betragtning af, at det laa saa nær ved Hamborg, kunde bruges, naar man derfra vilde „tugte“ Staden. Gangloff omtaler Ahlefeldts ondsindede og rænkefulde Karakter og hans ublu Fordringer med Hensyn til Kjøbesummen. 1737 kjøbte Kongen dog Godset og overlod det til Bolig for sin Svoger Markgreve Frederik Christian af Brandenburg-Kulmbach. 1740 fik Generalinde v. Greiffenwald, en af Ahlefeldts Hovedkreditorer, Indførsel i Muggesfelde. Joakim ses endnu 1743 at have været optagen af talrige Processer, der viser ham som en stridbar og vanskelig Mand; hans Død indtraf 5. April 1744.

Ahlefeldt havde 30. Oktober 1695 ægtet Frederikke Marie Friherreinde Kielman von Kielmansegg, født 23. Januar 1673, død 31. Oktober 1729 paa Wandsbeck, bisat i Slesvig Domkirke. I sit Ægteskab fik Ahlefeldt i Medgift en Sum af 13,000 Rdlr., som hans Hustru ved sit i April 1727 oprettede Testamente skjænkede sine efterlevende Sønner til Deling (Syvende Afsnit II).

9. BENDIX AHLEFELDT

til Damp, Hanerau, Quarnbek, Marutendorf, Blockshagen, Bothkamp og Borghorst, 1671—1723.

Han var født 7. November 1671 paa Ø, fik ved Lodtrækningen 1693 Godset Damp og gik samme Aar paa Rejse til fremmede Lande. 1702 kjøbte Bendix Hanerau for 90,000 Rdlr. af Cai Rantzau, men solgte det allerede Aaret efter for 110,000 Rdlr. til Claus Rumohr. 1703 erhvervede han af Henrik Reventlow Quarnbek og Marutendorf med Blockshagen. 1705 kjøbte han af Grev Christian Ditlev Reventlow Bothkamp med Borghorst for 140,000 Rdlr. og afhændede samme Aar Marutendorf med Blockshagen til Oberstlieutenant Jeronimus Rantzau. 1706 afstod han Damp til sin Broder Johan Rudolph og solgte 1708 Quarnbek til Johan Ahlefeldt til Grønholt. Bendix Ahlefeldt døde 9. April 1723 paa Bothkamp. Han var to Gange gift, i første Ægteskab (29. Oktober 1697) med Ida Margrethe Rumohr, født 20. September 1683 paa Røest, død 30. (25.) April 1722 paa Bothkamp, Datter af Frederik Rumohr til Røest og Tøstrup og Ida Qualen. Hun fødte ham to Børn (Syvende Afsnit III). Ved Nytaarstid 1723 indgik han sit andet Ægteskab med Margarethe Sophie Rumohr, født omtrent 1695, Datter af Bendix Frederik Rumohr til Skovbølgaard og Hedevig Baudissin. Hun blev senere gift med Landkommissær Carl Friederich v. Wittorff til Lüdersburg og Jürgenstorff i Hannover, født 25. Marts 1682, død 26. Januar 1758. Hun døde 1744.

10. MARGARETHE HEDEVIG,

født 1673, gift med Oberstlieutenant Christian v. Leuenburg. Han blev 1683 Sekondlieutenant i Prins Christians Regiment, 1687 Premierlieutenant og 1692 Kaptejn, hvorefter han afskedigedes med Oberstlieutenants Karakter. I Meklenborg ejede Leuenburg Godserne Gischau og Reinstorff, erhvervede 1699 for 24,000 Rdlr. Schierensee med Annenhof, som han 1704 afhændede til Peter Markvard

Gude. I Stedet for købte han Himmelmark ved Ekernførde, hvortil han senere føjede Hohenstein, som han 1717 afstod til sin Datter Sophie Margrethe Hedevig.

Han og hans Slægt blev 1711 optagen i det slesvig-holstenske Ridderskab, da han kunde fremvise et af Dronning Hedevig Eleonore af Sverig 1668 udstedt Adelsbrev for Oberstlieutenant Erik Valentin v. Leuenburg. Han døde 1722 og blev 22. August begravet fra Borby Kirke. Ved hans Konkurs solgtes Hemmelmark 1728 til Konferensraad Alexander Tielemann v. Heespen. Oberstinde Leuenburg døde 1749 i en Alder af 75 Aar og blev begravet i Borby Kirke.

SYVENDE AFSNIT

I.

JOHAN RUDOLPH AHLEFELDT'S BØRN

1. DOROTHEA,

født 25. Oktober 1687, død 11. April 1698, begravet i Kirken i Siseby.

2. MARGARETHE HEDEVIG,

født 14. Juli 1690, død 1. December 1744, gift 1708 med Jørgen Ahlefeldt, født 23. Juli 1682 paa Haseldorf, død 21. Marts 1728, hvem hun som Medgift bragte Godset Damp.

3. HELVIG FREDERIKKE,

født 30. Oktober 1691, gift 12. Januar 1712 med Jesper Ludvig Qualen. Han fødtes 19. Marts 1687 og studerede i Kiel, hvor han 1701 disputerede for en Afhandling *De latinitate pura*. Senere gik han i kongelig polsk og kursachsisk Militærtjeneste og havde 1708, da han deltog i Krigen i Brabant, tjent sig op til Kaptajn. Efter Broderen Claus arvede han 1709 Godset Siggen, som han 1715 afhændede til Feltmarskalk Bülow. 1716 købte han for 33,000 Rdlr. Westensee af Jesper Rantzau, men det gik igjen (1720) tilbage til Fru Ida Emerentia Rumohr, født Ahlefeldt. Samme Aar købte han af Ditlev Rantzau Binebek (Siseby Sogn) for 66,100 Rdlr., hvilket Gods han paa forskjellige Maader forbedrede og forskønnede, bl. a. ved Anlæggelse af en Park i Tidens Smag med Alleer, Grotter, Statuer, Kaskader, Dyrehave o. s. v. Et Lysthus, som han opførte paa en kunstig Ø i Slien ved Siseby, kostede ham alene 6000 Rdlr.; han havde sin egen „Hofjøde“, Moses, der boede i Siseby. Endvidere indrettede han et Stutteri med 50 kostbare Heste, holdt et Musikkorps, der spillede ved Maaltiderne, og byggede et prægtigt Lystfartøj til Sejlads paa

Slien. Qualen var iøvrigt en rettænkende og human Mand, men hans Hang til Pragt og Luxus i Forening med de ugunstige Tider bragte ham i bundløs Gjæld. Selv skyder han Skylden for sin finansielle Ruin over paa Svigerforældrene, over hvis „Forfølgelse“ han beklager sig. 1729 maatte han begive sig i Indlager i „Hamburger Herberge“ i Flensborg, og i Juli 1730 mødte en Vagtmester med ni Dragoner for at tvinge ham til at rømme Binebek, der samme Aar ved Licitation solgtes til den højstbydende. Med sin store Børneflokk — ialt fjorten — kom han i største Fattigdom, og det hjalp kun lidt, at hans Hustru fik bevilliget en aarlig Understøttelse af Kongen paa 100 Rdlr. Qualen døde 1752 og blev begravet 25. Maj fra St. Mikæls Kirke i Slesvig. Hans Hustru overlevede ham indtil 1777.

4. DOROTHEA,

gift med Cai Frederik Schack. Han var Søn af Hartvig Schack til Torp og Ida Ahlefeldt (Side 100) og stod i gottorpsk Tjeneste som Major. Efter Faderen arvede han Torp og var 1706 Ejer af Unevad, som han 1708 solgte til Volf Rathlau. 1711 var han Ejer af Schönhagen, der var bleven udskilt af Olpenæs, men allerede Aaret efter afhændede han Godset til Oberst v. Dewitz. Endvidere skrives han 1715—16 til Svensby og købte 1720 Kriseby af Frederik Ahlefeldt. Schack gav Møde ved Frederik IV.s Hylding paa Gottorp 4. Sept. 1721, men afgik kort efter ved Døden. Kriseby solgtes Aaret efter, medens Torp gik over til den efter ham opkaldte Cai Frederik Reventlow til Glasau, Fader til Overkammerherre Greve Ditlev Reventlow. Fru Dorothea Schack blev begravet 9. Okt. 1733 i Preetz.

II.

KAMMERJUNKER JOAKIM AHLEFELDTS BØRN

1. HENRIK AHLEFELDT,

født 1696, tog som Kadet i Römélings Regiment Del i Belejringen af Stralsund og blev 1716, 12. Maj, Fændrik ved Prætorius' hvervede Regiment. Endnu samme Aar forfremmedes han til Sekondlieutenant og blev 1718, 11. Marts, Kaptejn ved Johansens hvervede Regiment, men afgik faa Dage senere ved Døden i Kjøbenhavn, hvor han blev bisat i St. Petri Kirkes Ligkammer 19. Marts.

2. FREDERIK CHRISTIAN AHLEFELDT.

Justits- og Landraad, † 1753.

Han fødtes 1698 paa Vindingen og blev 8. December samme Aar holdt over Daaben i Kaleby Kirke. 1719 udnævntes han til Landraad og var i Aarene

1722—39 Raad ved det gottorpske Justitskancelli. Efter Faderens Konkurs boede han 1738—40 paa Muggesfelde, indtil dette overtoges af en af Boets Hovedkreditorer Generalmajor Lorentz v. Greiffenwald. I sine sidste Leveaar levede han dels i Hamborg, dels i Oldesloe og oppebar Gage som Landraad. Han døde 23. Juni 1753 i Indlager i Oldesloe.

Ahlefeldt holdt 1737 paa Slottet Vehnden i Kurland, 13 Mil fra Riga, Bryllup med Catharine Charlotte Anna Margrethe v. Boetticher, død 1759, Datter af russisk Resident i Hamborg, Kommerceraad Johann Friedrich v. Boetticher, der i Aarene 1718—45 ejede Boettichersholm (Roseneje), nu Hofmangave (Norup Sogn, Odense Amt) samt Pugholm (Bederslev Sogn). Hans Hustrus Søster Anna Catharine (født 1693) var gift med Alexei Petrovitsch Greve Bestuchew-Rjumin, russisk Rigskansler og Feltmarskalk. Frederik Ahlefeldt havde i sit Ægteskab mindst fire Børn (Ottende Afsnit I).

3. JOAKIM AHLEFELDT

var født 29. Marts 1700 paa Vindingen, døde 1719 i Huset hos Præsten ved St. Petri Kirke i Kjøbenhavn Mag. Schreiber og blev bisat 16. September i St. Petri Kirkes Gravkapel.

4. JOHAN ADOLPH AHLEFELDT

fødtes 17. September 1701 paa Vindingen. 1727 var han Kadet ved Oberst Prætorius' Regiment, i hvilket Aar Faderen anmodede Etatsraad Hohenmühle om at tage sig af Sønnen, der ikke vilde lystre og var vanartet i den Grad, at han havde udstødt Trudsler mod Forældrene. Paa Faderens Bøn sendtes Sønnen til Hitler Skansen, „for at Extravaganten kunde faa bedre Skik“. Han druknede i Vinteren 1729, da han om Natten fra Hitler Skansen vilde flygte ud paa Isen.

5. JOHAN RUDOLPH AHLEFELDT

blev født 27. September 1703 paa Vindingen og indtraadte 1722 som Kadet i Oberst Prætorius' Regiment. Han døde før Juni 1727.

6. BENDIX AHLEFELDT

var født omkring 1705, studerede 1730 i Utrecht og opholdt sig 1733 i Paris, hvor han laa syg i et halvt Aar og kostede Faderen 2400 Livres for Lægebehandling. Han døde i September 1738.

III.

GEHEJMERAAD
BENDIX AHLEFELDT'S BØRN

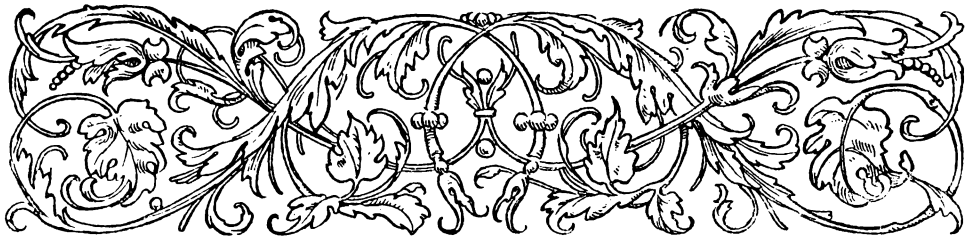
1. HENRIK AHLEFELDT.

Han blev født 7. April 1703 paa Hanerau og 1717, 31. Marts immatrikuleret ved Universitetet i Kiel. 1723 studerede han i Halle, men vendte samme Aar hjem for at overtage Bothkamp efter Faderen. Henrik Ahlefeldt, der i sine sidste Leveaar beklædte Stillingen som Landraad, døde i sin kraftigste Alder under et Ophold ved Badene i Spaa den 11. Oktober 1749. Han havde 22. Februar 1725 holdt Bryllup i Kiel med Margrethe Øllegaard Brockdorff, født 17. Februar 1707, død 20. December 1763 i Kiel, bisat 26. December i Familiebegravelsen i Siseby Kirke. Hun var Datter af Gehejmekonferensraad Cai Brockdorff til Gaartz og Anna Catharine Ahlefeldt. I sit Ægteskab medbragte hun en Kapital af 22,782 Rdlr. Om deres Børn se Ottende Afsnit II.

2. BENDIX AHLEFELDT,

død som Barn i Preetz.

OTTENDE AFSNIT

I.

LANDRAAD FREDERIK CHRISTIAN AHLEFELDT'S BØRN

1. MARGARETHE

blev døbt 13. Juli 1737 i St. Petri Kirke i Hamborg. Hendes Faddere vare Bedstemoderen Fru v. Boetticher og Frøken Constantia Elisabeth v. Boetticher. Hun blev indskrevet i Itzehoe Kloster 1740 og døde sindssyg 19. April 1790 i Neumünster, bisat 29. April i Itzehoe. I sit Testamente indsatte hun sin eneste Broder Frederik Christian til Arving.

2. FREDERIKKE MARIE,

født 1738 paa Muggesfelde, døbt i Warder Kirke, død ung.

3. JOAKIM AHLEFELDT,

født 1740 paa Muggesfelde, døbt i Warder Kirke, er vistnok den Alexander Joakim Ahlefeldt, der døde 27. Marts 1758 og er bisat i Hademarschen Kirke i sin Formynders Johan Rudolph Rumohrs Familiebegravelse.

4. FREDERIK CHRISTIAN AHLEFELDT,

† 1814.

Han tjente sig i den gottorpske Hærstyrke op til Ritmester og fik 1773 ved Indlemmelsen af de storfyrstelige Amter i Danmark tillagt Pension af den danske Regering. 1776, da han opholdt sig paa Tolkskovby, udfordrede han den gamle, alt 1741 afskedigede Kaptejn Johan Carl Gustav v. Ehrencron paa

Grumby, der til tredie Mand skulde have brugt ærerørige Ord om ham. Den skriftlige Udfordring faldt imidlertid i Hænderne paa Fru Ehrencron, der gjemte den for sin Ægtefælle. For at vise „et Exempel paa en Hustrus Kjærlighed til en gammel og svagelig Ægtemand, og for tillige at give Sagen et latterligt Præg“, tilbød hun i egen Person at ville give Ritmesteren Oprejsning. Hun indfandt sig til den bestemte Tid og paa aftalt Sted med et Par Terzeroler, der blev ladte og ombyttede mellem Duellanterne. Fruen affyrede sin Pistol i Luften, men Ahlefeldt kunde trods alle Anstrængelser ikke faa sin til at gaa af. Fru v. Ehrencron rev ham den ud af Haanden og fyrede den af mod en Gjørdestolpe for at vise, at den duede.

„Skjönt Duellanterne,“ hedder det, „snarere gav Publikum Stof til Latter end et farligt Exempel,“ idømte man dog Ritmesteren Fæstningsarrest i Rendsborg, medens den modige Frue maatte sone sin Forseelse med en Bøde. Hun blev iøvrigt mange Aar efter i Glückstadt overfalden og myrdet i sin Seng af en Stimand.

Frederik Christian Ahlefeldt døde i stor Fattigdom i Kiel 12. Februar 1814.

II.

LANDRAAD HENRIK AHLEFELDTS BØRN

1. ANNA CATHARINE,

født 4. September 1726. Hun ægtede 20. Oktober 1750 Johan Joakim Rumohr. Han fødtes 12. Marts 1713, studerede 1733 i Jena sammen med sine Brødre Cai og Frederik og indtraadte et Par Aar senere i kursachsisk Militærtjeneste. 1737 udnævntes han til Fændrik i Karabinergarden, blev 1740 Premierlieutenant og fik 1745 ved sin Afgang fra Tjenesten Patent som Ritmester. Ved Faderens Død arvede han Godset Bukhavn ved Kappeln. Selv døde han 15. November 1793 i Hamborg. Hans Enke overlevede ham til 12. April 1800.

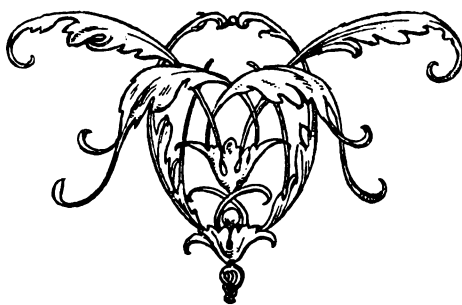
2. IDA MARGARETHE,

født 6. Juni 1728. Hun blev 26. Oktober 1745 i Kiel viet til Johan Rudolph Rumohr. Han var født 5. December 1705 paa Hanerau, havde studeret i Kiel og var 1724 bleven udnævnt til Kammerjunker hos Hertug Frederik Carl af Pløen, hvem han samme Aar ledsagede paa Rejser i Udlandet. 1734 blev han Kammerherre ved det pløenske Hof og fik 1748 Bestalling som virkelig Landraad i Holsten. 1767 blev han Konferensraad og modtog 1777 det hvide Baand. Rumohr arvede 1744

Godset Hanerau, som han 1777 solgte til Kongen. 1753 havde han erhvervet Cronsburg for 53,000 Rdlr. og kom ved sit Ægteskab i Besiddelse af Bothkamp. Han døde 29. Januar 1785 i Kiel. Hans Hustru var 28. Oktober 1782 afgaaet ved Døden.

3. BENDIX AHLEFELDT

fødtes 15. September 1734 og blev 1749 immatrikuleret ved Universitetet i Kiel, hvor han kom i slet Selskab og gjorde en saa stor Gjæld, at han maatte forlade Byen. 1755, 5. Marts, blev han Kornet i første fyenske Rytterregiment, 1758, 25. Januar, surnumerær Lieutenant i tredie jydsk Rytterregiment og fremmedes 20. September samme Aar til Ritmester, i hvilken Egenskab han laa i Garnison i Flensborg. Under sin Regimentschef General Schmettows Fraværelse fra Garnisonen lod han sig, forledet af „skjændige Mennesker“, der nød hans Tillid, i November 1759 i Hamborg præstevie til en Tjenestepige, der havde et daarligt Rygte paa sig. Da Schmettow fik nys herom, opbød han alt for at hindre, at Bendix blev slettet af Hærens Lister. Han fik Ægteskabet erklæret for ugyldigt og formaaede Pigen til at afstaa fra alle Krav paa den letsindige unge Mand. Bendix Ahlefeldt døde 18. Februar 1760 i Elmshorn, efterladende en Gjæld paa 200,000 Rdlr. Han kunde have været Landets rigeste Adelsmand og skulde efter opnaaet Myndighedsalder have tiltraadt Besiddelsen af Bothkamp, men var fuldstændig kommet i Klørerne paa „israelitiske og kristne Jøder“. Efter Moderens Død 1763 lagde Kreditorerne Beslag paa Bothkamp, men Bendix' Sødskende kom dem i Forkjøbet. Johan Rudolph Rumohr overtog Bothkamp mod at betale Kreditorerne 83,200 Rdlr. Sagen affødte en langvarig Proces ved Kammerretten i Wetzlar.

FJERDE KAPITEL:

KONGELIG RAAD

GODSKE AHLEFELDT

— DØD o. 1475 —

OG HANS EFTERSLÆGT

TIL LINDAU, KÖNIGSFÖRDE, SAXTORP, BOLLINGSTED, BOSSEE,
DEUTSCH NIENHOF, EMKENDORF, WESTENSEE, KLEIN
NORDSEE, GRONENBERG OG OREGAARD

FØRSTE AFSNIT

GODSKE AHLEFELDT

til Bossee og Lindau, hertugelig Amtmand i Flensborg, kongelig Raad, —o. 1475.

GODSKE AHLEFELDT fødtes ved Aar 1400 som yngste Søn af Claus Ahlefeldt til Søgaard, der faldt 1404 ved Süder Hamme. Han er den første Ahlefeldt, der vides at have været bosiddende i Westensee Sogn, de gamle, mægtige Herrer af Westensees Hjemstavn ved den store Sø af samme Navn omtrent midtvejs mellem Kiel og Rendsborg. I et Aarhundrede, fra Kong Abels Død til den store Pests Tid, beherskedes denne Egn af hin kamplystne og voldsomme Slægt, der i Historien er kjendt ved sine Røvertog og sine Fejder med Rigsstaden Lybek og Greverne af Schauenburg. Fra Hohburg (se Kortet), der knejsede paa den yderste og højeste Pynt af den smalle og vanskeligt tilgængelige Halvø mellem den lille Schierensee og Westensee, kunde Borgherren overskue hele den østlige Side af den paa Bugter og Indskæringer saa rige Sø. Den vestlige Adgang til Søen beherskedes af et andet fast Punkt, Lakeburg (Lohburg), anlagt paa en lille Ø midtvejs mellem Westensee og Bossee. Begge Borge dannede tilsammen en ypperlig Forsvarsstilling, hvorfra deres Herrers Rovfugleblæk kunde følge Koffardiskibenes Trafik paa Søen, ligesom de beherskede Vejene fra Kiel, Rendsborg og Nortorf, der mødtes paa deres Territorium.

Herrerne af Westensees vidtudstrakte Magtomraade omfattede i det store og hele de nuværende Godser Deutsch Nienhof, Pohlsee, Schierensee, Emkendorf,

Bossee og Westensee med tilhørende Gaarde og Landsbyer. Næppe hundrede Aar efter at den sidste Herre af Westensees Navn forsvinder, raadede Godske Ahlefeldt over disse store Besiddelser, der i det væsentlige som en Helhed er gaaet over i hans Slægts Eje, uvist paa hvilken Maade, sandsynligst dog ved Arv. Selv afhændede han store Dele deraf, men den egentlige Splittelse indtraadte først, da Sønnerne Markvard og Henneke efter hans Død delte Ejendommene.

Ved den nordvestlige Side af Westensee ud mod en lille Bugt af Søen lige overfor den gamle Lohburg laa Godske Ahlefeldts faste Borg Bossee, hvor han allerede 1443 var bosiddende. Andre af Westenseernes tidligere, navnefæstede Besiddelser, som han i Følge samtidige Aktstykker har ejet, var Eckhöft ved den sydlige Bred af Søen lige overfor Hohburg, Pohlsee med Luessee og Borgen Schierensee, eller som den paa hin Tid kaldtes Rottenborg. Ved den store Schierensee, i en Engmose, ses endnu Spor af en Borg, der har været omgivet af Grave. 1838 traf man her paa et langt og stærkt Pæleværk i buet Form, ligesom man paa dette Sted har fundet meget store Teglsten og Grus fra fordum faste Bygninger. Sandsynligvis har Rottenborg ligget her. Desuden ejede Godske Ahlefeldt i Nortorf Sogn Landsbyen Blomendal, Sprenge Gaard og Landsby, Rumohrshytten, efter hvilken den med Ahlefeldterne stambeslægtede Familie har taget Navn, desuden en Del af Vollstedt, senere hørende under Godset Emkendorf, hvilket han antagelig ved sit Giftermaal med en Arvedatter af Slægten Stake er kommen i Besiddelse af, og endelig noget Strøgods i Mühlendorf og Warder. Emkendorf tilhørte 1515 hans Sønesøn Claus og var sikkert Arvegods. Deutsch Nienhof var 1472 i hans anden Søn Henriks Besiddelse, medens Westensee tilfaldt hans Sønesøn Jesper, der her opførte en Adelsgaard. Med stor Sikkerhed tør man gaa ud fra, at disse Landsbyer og Gaarde har udgjort Dele af Godske Ahlefeldts Jordomraade, som ved Agerbrugets Opkomst og gjentagne Delinger senere ere blevne til særskilte Gaarde med tilhørende Landbrug.

Ogsaa i andre Egne af Holsten, i Grube Sogn i Landet Oldenburg og i Preetz Sogn, ejede Godske Ahlefeldt Gods, hvortil i hans senere Aar føjedes Lindau i Gettorp Sogn, samt Hagestedgaard, saa at han vel var sin Tids største Jorddrot i Hertugdømmerne.

Godske Ahlefeldt omtales tidligst 1418, da han og hans Brødre Benedict, Volmer, Peter og Henneke samt Hr. Johan Stake til Itzehoe Kloster afstod al Ret, „som deres Fædre før dem og de derefter længe havde nydt“, til Luessee, beliggende paa Langwedel Mark. Tillige gav de paa egne og Arvingers Vegne Afkald paa den Ret, de maatte have som Ejere af den til Pohlsee hørende Mark, hvilken altsaa Stakerne og Ahlefeldterne i Forening have ejet. Dokumentet angaaende Afstaaelsen er bekræftet af Nikolaus Svaf, Otto Splid, Henrik Kule og Hartvig Reventlow, der kort før havde aftraadt deres Andel i Langwedel.

Senere forekommer Godske Ahlefeldt 1423, da han forseglede Hertugerne Henrik, Adolph og Gerhard af Slesvigs Erklæring om at ville henstille deres

Trætte med Kong Erik til Kong Sigismunds eller hans Stedfortræders Mægling. 1428 nævnes han i den mellem Hertugerne Adolph og Gerhard paa den ene og Godskes Broder Benedict Ahlefeldt paa den anden Side indgaaede Overenskomst om, at denne sidste skulde holdes skadesløs, hvis hans Slot Søgaard blev ødelagt, fordi han for Hertugernes Skyld var bleven Kong Eriks Fjende. 1434 var han Vidne, da Hr. Johan Stake trættede mod Hertug Bernhard af Lauenborg.

Godskjøb og Salg beskjæftigede Godske Ahlefeldt meget. 1443 afhændede han sin Gaard og sit Gods Grote-Lubbetin (Löptien), „som hans Fædre havde ejet før ham“, til Klostret i Preetz for 1250 Mark lybsk, som han fik udbetalt i Sølvpenge. Man tør slutte, at det ældste Lubbetin, efter hvilket en adelig Slægt har taget Navn, oprindeligt har tilhørt en fælles Stamfader for de samme Vaaben førende Familier Ahlefeldt og Rastorp, thi 1325 afhændede Ditlev Rastorp Lutteke-Lubbetin til Klostret i Preetz.

At komme i Besiddelse af hele Lubbetin maa have været Klostret i Preetz meget magtpaaliggende, thi for at erhverve Godske Ahlefeldts Ejendom havde Konventet indsamlet Penge blandt Medbrødre og Søstre. Ditlev Russee (af Slægten med Søbladene i Vaabenet) havde alene givet 1000 Mark lybsk. Til Minde om denne Begivenhed indstiftede Konventet Sjølemesser for Giverne og bestemte tillige, at der i alle kommende Tider hver Juledag og i Marie Bebudelses Festdage skulde trakteres i Klostret med Ost og Søsterkage samt Rhinskvin; til Gjengjæld skulde Søstrene i den hellige Nat samt efter endt Højmesse „med Andagt herligen synge den skjønne Lovsang O mundi domina“.

Godske Ahlefeldt maa aabenbart paa denne Tid have haft Brug for Penge, thi samme Aar afhændede han ogsaa til Klostret Cismar Landsbyen Priwitz med en Adelsgaard, kaldet Dorne, af hvilken den med Slægten Qualen stammebeslægtede Familie van Dorne (de Spina) har taget Navn.

Som Hertug Adolph af Sønderjyllands meget betroede Mand (og senere Raad) var Godske Ahlefeldt 1444 Medlover for Hertugens Forskrivning for 4000 rhinske Gylden til Grev Ernst af Hohenstein, hvilken Sum denne fik i Medgift med Hertugens Søsterdatter Grevinde Adelheid. 1448 beseglede Godske Kong Christian I.s danske Haandfæstning og var 1450 Medvidne, da Hertugen stadfæstede det af Volf Pogwisch til Volf von der Wisch udstedte Skjøde paa Landsbyen Ellenberg. 1458 var han Hertugens Amtmand i Flensborg og forblev antagelig i denne Stilling til sin Herres Død.

Inden Christian I. blev Hertug Adolphs Efterfølger i Sønderjylland og Holsten, havde Godske Ahlefeldt haft Lejlighed til at yde Kongen vigtige Tjenester. Han havde støttet hans Kandidatur, var en af dem, der videst aabnede sin Pung for at hjælpe ham til den finansielle Erhvervelse af Hertugdømmerne, og var maaske hans mest betroede Mand i disse Lande. 1460 bekræftede han de af Christian I. for Lybekkerne udstedte Privilegier og Aaret efter de Hamborgerne indrømmede Forrettigheder. Den vigtigste Tjeneste ydede han Kongen

ved at sætte sit Navn i Spidsen for de Medlemmer af Ridderskabet, der kavtionerede for de 32,000 Gylden, Kongen laante af sin Broder Grev Moritz, en Sum, for hvilken de siden blev nødt til at yde fuld Dækning. Som Pant for en Del af det Beløb, Godske Ahlefeldt hæftede for, fik han overdraget Hagedstedgaard, en Adelsgaard i Hagedst Sogn, 2¹/₂ Mil sydvestlig for Flensborg (tilligemed to Lanstegaarde i Lütkenholm og en i Vesterbargum), som han af Emeke Wonsfleth købte til Kongen og forpligtede sig til at holde til den tro Haand, hvorefter han fik Skjøde paa Gaarden (1468).

I de følgende Aar findes Godske Ahlefeldts Navn under de fleste vigtigere, Hertugdømmerne vedrørende, officielle Aktstykker. 1465 bekræftede han Kongens Pantebrev til Hamburgerne paa Steinburg Amt og det næste Aar Forliget i Kolding om Arvefølgen efter Kong Christian. Om Godskes Anseelse vidner det, at hans Navn i dette Aktstykke blandt Ridderskabets Udsendinge følger næst efter Biskoppen af Slesvigs og Hr. Claus Reventlows, ligesom han ogsaa nævnes umiddelbart efter den sidstnævnte i Ridderskabets Forbunds-brev, udstedt i Kiel i Maj 1469. Som den fornemste blandt de holstenske Herremænd medforsegledede han i Novbr. Recessen i Segeberg mellem Kongen og Ridderskabet. 1470 var han blandt Medloverne ved Forliget mellem Kong Christian, Biskopperne af Slesvig og Lybek, Ridderskabet, Byerne i Hertugdømmerne samt Lybek og Hamborg om indbyrdes Fred og gjensidigt Forsvar mod ydre Fjender. I Aarene 1469—73 reviderede Godske Ahlefeldt Klosterregnskabet i Preetz og medforsegledede sidstnævnte Aar Ditmarskernes Privilegier. Endnu 1475, da han var en meget gammel Mand, forekommer han blandt Medloverne for Marianerstiftelsen i Flensborg.

Om Godske Ahlefeldts private Forhold i hans senere Leveaar kan mærkes følgende.

1458 solgte han for 300 Mark til Raadet i Kiel en aarlig Rente af 21 Mark af sin Landsby Lutke Vollstedt og Møllen i Mühlendorf, ligesom han ved en anden Lejlighed til Domkapitlet i Slesvig solgte 32 Mark Rente i Gaardene og Landsbyerne Vollstedt for 400 Mark, hvilket vil sige, at han i sin Ejendom optog et Laan til 8% som Hypothek. 1469 afhændede han til Klostret i Bordesholm sin Andel i Blomendal, Schierensee (Rottenborg) med Büningstorper Mark og Dam. Om Landsbyen Büningstorp (Bondestorp), der oftere nævnes i det 14. Aarhundrede, men senere er forsvunden, minder endnu en østlig for Schierensee liggende, nu tørlagt Dam, kaldet Bünstorferteich. Ved samme Lejlighed solgte Godske til Klostret Sprenge Gaard og Landsby samt den nærliggende Glashytte. Af disse fandtes der paa hin Tid flere, hvis Navne ere bevarede i Hytten ved Ascheffel, Schinkeler (Wulfshagener) Hytten og Borghorster Hytten. Den her omtalte Glashytte eksisterede som saadan indtil Udgangen af det 17. Aarhundrede; senere dannedes af dens tilliggende Jorder og Nabolandsbyer Avls-gaarden Rumohrs-Hytten.

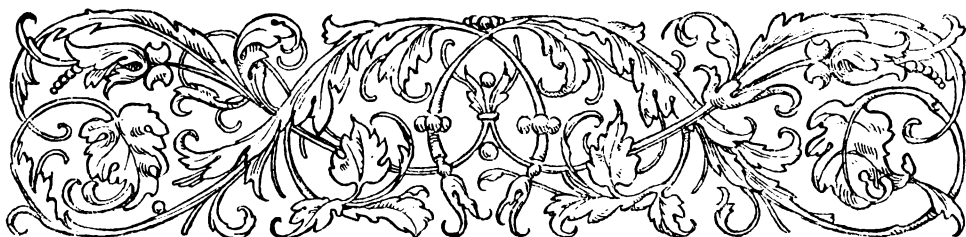
Det maa formodes, at Godske Ahlefeldt har afhændet dette og andet Jordegods i Holsten dels for at skaffe Dækning for de Summer, han var gaaet

i Pant for, og som han maatte betale, dels for at erhverve andet Gods i Denschwold (Silva Danica), hvor han før 1460 købte det skovrige Lindau med dets betydelige Tilliggende, Landsbyerne Revensdorf, Niendorf, Gettorp, Bliksted, Königsförde og Habichhorster Hytten. I det nævnte Aar forlehnede Kong Christian I. for tro Tjenesters Skyld sin kjære, tro Mand og Raad Godske Ahlefeldt og hans ægtefødte mandlige Arvinger med Sognekirken Gettorp. 1464 havde han i hvert Fald Ejendomsretten til Landsbyerne Gettorp, Niendorf og Revensdorf. Samtidig ejede Henrik Ahlefeldt, Hr. Johans Søn, Landsbyerne Tüttendorf og Wittenbeck, som senere gik over til Godske. Medens Godske Ahlefeldts Besiddelser i Holsten hundrede Aar efter hans Død alle vare gaaede tabt for hans Efterkommere, er Lindau indtil denne Dag, i 450 Aar, bleven bevaret i hans Slægt.

Godske Ahlefeldt var gift med Beke Stake, formodentlig en Datter af den førnævnte Ridder Johan Stake, der nævnes 1411—34 og ligesom sin Broder Hr. Markvard (1411—50) kaldte sig af Gherwitze (i Landsbyen Stöfs i Lütjenburg Sogn); de hørte til de Staker, som førte en Fjerkost i Vaabenet (se Tillæg I).

Godske Ahlefeldt efterlod fire Sønner, af hvilke de to yngste maaske har faaet Brødrene Stakes Fornavne (Andet Afsnit).

ANDET AFSNIT

GODSKE AHLEFELDTS BØRN

1. CLAUS AHLEFELDT til Bollingsted.

Han forekommer tidligst 1456 som Vidne ved Fundatsen for Marianerstiftelsen i Haderslev. 1469 medforseglede han Recessen i Segeberg. Af et Medlem af Slægten Porsfeld købte han Bollingsted, en Landsby ved Helligbæk henvend to Mil Nordvest for Slesvig By, med en 1666 nedbrudt Hovedhygning. 1473 solgte han Gaard og Gods til Kong Christian I. og fik for Kjøbesummen en Forskrivning paa 3700 Mark, som skulde erlægges i tre Terminer. Efter at den første Termin var klar, skulde Bollingsted overgives til Claus Ahlefeldts Farbroder Peter, som forpligtede sig til at holde det til tro Haand for sin Nevø, indtil hele Summen var betalt, og skaffe de 1700 Mark mod 8% Rente. Kongen vilde selv betale Renterne i de to følgende Terminer, hvilket dog ikke skete, thi i Recessen af 1480 nævnes Pantebrevet paa Bollingsted som endnu gjældende, og i en samme Aar til Hertug Frederik udstedt Kvittering forbeholder Claus sig, som ogsaa senere (1496), al Ejendomsret, Segl og Breve, som han havde paa Bollingsted. I Aaret 1468 fik han af Amtmanden i Flensborg Henneke Walstorp Skjøde paa Hagedstedgaard, som han dog ikke længe efter maa have afhændet til Reimer Sehested til Bukhavn, hvis Enke 1476 solgte den til Slesvig Domkapitel. 1502 boede han paa Saxtorp, som han administrerede for sin afdøde Broder Markvards Børn. Aaret efter mageskiftede han med Hertug Frederik to Gaarde i Arnholt og Idsted mod to andre Gaarde i Landsbyen Gammellund.

Claus Ahlefeldt og hans Hustru, der var af Slægten Buchwald, vistnok en Datter af Ditlev Buchwald, døde før 1510. I deres Ægteskab havde de to

Sønner, af hvilke den ene var Godske Ahlefeldt, den sidste Biskop af Slesvig (Tredie Afsnit I).

2. HENRIK AHLEFELDT

til Lindau, Amtmand i Svavested, Hovedsmand i Kiel, † 1500.

Henrik Ahlefeldt, der første Gang forekommer 1456, efterfulgte Benedict Ahlefeldt til Borghorst i Stillingen som Amtmand i Svavested 1466, i hvilket Aar han lod optage et Thingsvidne angaaende Svavested Slot, som under Krigen var bleven unddraget Biskop Johan og senere indløstes af Biskop Claus. Endnu 1467 nævnes han som Amtmand i et Thingsvidne vedrørende Indløsningen af Gaarden Poggenburg ved Rødemis. 1472 skrives han, som ovenfor anført, til Nienhof (Nienhave), hvilket Faderen i levende Live maa have overladt ham. Muligt er det, at Henrik ved Aar 1475, da han arvede Lindau, har aftraadt Deutsch Nienhof til sin yngste Broder Markvard.

Ogsaa i andre Egne af Slesvig ejede Henrik Ahlefeldt Gods. 1485 solgte han til Domkapitlet i Slesvig for 834 Mark lybsk sin Landsby Bellig, Nordøst for Slesvig By, og en Gaard i Veseby, i Hyrup Sogn, Sydøst for Flensborg.

Henrik Ahlefeldt maa have staaet i Gunst hos Hertug Frederik, thi da Posten som Slotshovedsmand paa det til Lybekkerne bortpantede Kielerhus var bleven ledig ved Claus Ahlefeldts Død 1486 (se Side 59), henvendte Hertugen sig til Raadet i Lybek for at bede det om at støtte hans Sag. Alligevel udnævnte Lybekkerne Didrik Blome, men dennes Valg synes at være stødt paa Vanskeligheder ved Overleveringen af Slottet. I Juni 1488 opsigde Blome selv sin Stilling fra November at regne, og Henrik Ahlefeldt kom i hans Sted. Endnu 1490 forekommer han som Amtmand og synes at have beklædt Posten indtil 1496, da Byen blev indløst af Hertugen.

1486 nævnes Henrik Ahlefeldt i Gettorp Kirkeregnskab som Kirkens Patron, og 1488 var han Voldgiftsmand i en Strid mellem Klostret Bordesholm og Markvard Ahlefeldt i Anledning af Grænseskjellet i Mielkendorf (se S. 183). 1497, i Marts, gav Hertug Frederik ham Stadfæstelse paa Retten til at holde Thing paa sine Godser og udstedte under et Besøg paa Lebensau 8. Maj samme Aar et Brev, hvori han bekræftede Henrik Ahlefeldt i Besiddelsen af Gaarden Lindau med tilliggende Landsbyer, nemlig Lindau, Revensdorf, Niendorf, Gettorp, Bliksted, Königsförde og Habichhorster Hytten, som i Henhold til Vidnesbyrd af Markvard Breide og Henrik Ahlefeldt, Claus' Søn, var bleven tilkjendt ham ved Tolvmandsed som Arv efter Faderen. Endnu i Juleugen 1499 var Henrik Ahlefeldt tilstede ved Aabningen af St. Jørgens Blokken i Gettorp, men kort efter, 17. Februar, faldt han sammen med 12 andre af sin Slægt ved Hemmingstedt. Ifølge Gettorp Kirkeregnskab havde han ved sin sidste Villie betænkt sin Sognekirke med en Gave af 10 rhinske Gylden.

Henrik Ahlefeldt var gift med Bertha Rantzau, der 1490 nævnes i Gettorp Kirkeregnskab. Hun var Datter af Markvard Rantzau til Neverstorf. Deres Børn delte den fædrene Ejendom, saa at Godske Ahlefeldt fik Königsförde, medens Peter fik Lindau (se Tredie Afsnit II).

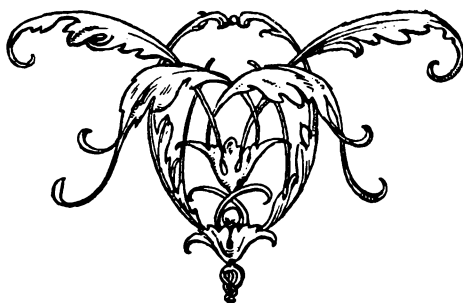
3. HENNEKE AHLEFELDT.

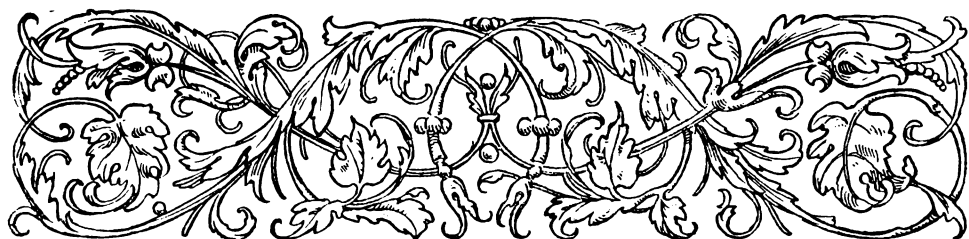
Ved Arvedelingen efter Faderen fik han Godserne Bossee, Emkendorf og det halve Sogn Westensee. Han var i Aarene 1458—60 Amtmand i Flensborg og blev 1468 optaget i det derværende Kjøbmandsgilde. 1469 beseglede han Ridderskabets Forbunds-brev og nævnes i Aarene 1470—96 jævnligt sammen med sine Brødre. 1499 bekræftede han Claus Ahlefeldt til Lehmkulens Gavebrev til Kalanden i Pløen. Henneke faldt ved Broderens Side ved Hemmingstedt. Om hans Børn se Tredie Afsnit III.

4. MARKVARD AHLEFELDT

til Deutsch Nienhof og Saxtorp, Amtmand i Segeberg og paa Femern,
† 1500.

Se 5. Kapitel og Tavle V.

TREDIE AFSNIT

I.

CLAUS AHLEFELDT'S BØRN

1. GODSKE AHLEFELDT,

Biskop over Slesvig Stift, 1475—1541,

omhandlet III (1903), Side 7—21.

2. DITLEV AHLEFELDT,

Amtmand i Svavested, Sønderborg og paa Gottorp, — o. 1540.

Han er vistnok den Ditlev Ahlefeldt, der 1507 var Hofsinde hos Hertug Frederik paa Gottorp. Ved en 1510, 9. Marts, paa Svavested udstedt Revers bevidnede han, der her kaldes Claus' Søn, at hans Broder Biskop Godske af broderlig Troskab og Hengivenhed havde afstaaet til ham sin Andel i deres afdøde Forældres efterladte Ejendele mod en Sum af 1500 Mark lybsk, som han forpligtede sig til at betale i førstkommende Omslag. Han var Foged i Stiftet Slesvig og overtog som saadan 1511 Hvervet som Voldgiftsmand mellem Hr. Henrik Brockdorff til Vindeby og Kirkeherrerne i Ekernførde i en mellem dem opstaaet Trætte om en Ager ved Kirken. I den af Godske Ahlefeldt førte Regnskabsbog over Oppebørsler af Stiftet Slesvig bemærker Biskoppen, at hans Broder Ditlev som Amtmand eller Foged i Aaret 1511 har indført en ny Ordning af Skatteopkrævningen i Rødemis. 1525, da Ditlev Ahlefeldt gik i Borgen for et af Kong Frederik I. rejst Laan, var han Amtmand i Sønderborg, 1529 derimod paa Gottorp, da Kongen som Anerkjendelse af hans tro Tjenester forlehnede ham med Arkidiakonats Gaard i Slesvig efter den daværende Erkedegn Joakim Ahlefeldts Død. I sin Egenskab af Amtmand var han i Juni 1532 til Stede, da hans Broder ved Lovhævdshed bestemte Bispedømmets Grænse ved Rødemis,

ligesom han havde Fortjenester af Inddigningen af Porrenkoog og Padelekskoog Ved Christian III.s Thronbestigelse afløstes han som Amtmand paa Gottorp af Iven Reventlow. Endnu 1535 nævnes blandt Skatteydere i Hertugdømmerne to Adelsmænd af Navnet Ditlev Ahlefeldt, dog uden Angivelse af Hjemsted eller Embedsstilling, og hvoraf den ene var Biskop Godskes Broder, den anden Lehnsmanden paa Møgeltønder. Disse to Mænd har hidtil altid været sammenblandede. Ditlev Ahlefeldt er antagelig død før sin Broder Biskoppen, der endte sine Dage paa sit fædrene Gods Bollingsted i Aaret 1540.

II.

HENRIK AHLEFELDTS BØRN

1. GODSKE AHLEFELDT til Königsförde, — o. 1564.

Om ham og hans Efterslægt se III (1903), S. 89 ff.

2. PETER AHLEFELDT til Lindau, hertugelig gottorpsk Raad, Provst i Preetz, — o. 1557.

Peter Ahlefeldt fødtes omkring Aar 1485. Ved den 1515, 17. Januar, efter Faderens Død foretagne Arvedeling mellem Brødrene Godske, Peter, og Povl og den i Udlandet fraværende Jørgen, hvis Tarv varetoget af Morbroderen Henneke Rantzau til Neverstorf, overtog Godske og Peter Gaarden Lindau med alle tilhørende Landsbyer, Skove og Fiskerier. Godsets samlede aarlige Indkomster ansloges til 421 Mark 12 Skilling lybsk, og dets hele Værdi, regnet med 30 Mark af 1000, til ialt 15000 Mark, medens Gaardens Bygninger og Løsøre værdsattes til 1000 Mark, hvortil kom Værdien af de to bedste Senge samt nogle Kistevarer, der skulde tilfalde Søsteren Beke, som desuden fik Moderens bedste Guldske og en Sum af 2000 Mark i rede Penge. Brødrene Jørgen og Povl fik hver 50 Mark, og hver af Søstrene i Itzehoe 30 Mark aarlig. Allerede 1516 fik han af sin Broder Godske Ahlefeldt overladt Godset Lindau med Landsbyen Revensdorf. Som Medpatron for Gettorp Kirke tilskjødede han 1518 Kirkens Værger 1000 Mark lybsk. Samme Aar var han blandt de indbudne ved Hertug Frederik af Gottorp og Hertuginde Sophie af Pommerns Formælingsfest i Kiel (9. Oktober) og sejrede i et Dystløb mod Cai Sehested. 1523 mødte han paa Gottorp med fire Heste for at hylde Hertug Frederik og

medforseglede 1533 Forbundstraktaten mellem Danmark og Hertugdømmerne. I det første Aarti af Christian III.s Regering hørte han til Kongens mest betroede Mænd hernede og var saaledes 1535 blandt de af ham beskikkede Opkrævere af den Tyvendepengeskate, som Adelen ydede Kongen til Hjælp i den lybske Fejde. 1540 var han beskjæftiget med at tilvejebringe et Forlig mellem Kongen og Ditmarskerne. Endnu 1543 stod Peter i Christian III.s Hoftjeneste, men blev kort efter Landsdelingen 1544 af Hertug Adolph af Gottorp beskikket til Raad, i hvilken Egenskab han 1549 var nærværende ved Forliget i Assens, i Følge hvilket Hertug Frederik gav Afkald paa sin Arvedel i Hertugdømmerne Slesvig og Holsten til Fordel for sine Brødre Kong Christian III. og Hertugerne Hans og Adolph. 1551 var han paa sin Herres Vegne til Stede paa Rigsdagen i Augsburg og sendtes af Hertugen herfra til Kjøbenhavn for at forhandle med Kongen. I Aarene 1550—54 beklædte Peter Ahlefeldt Værdigheden som Provst i Preetz. Endnu 1557 mødte han som Vidne i den hamborgske Exemptionssag; han anslog da sin Alder til omtrent 70 Aar eller derover og angav sin Formue til henved 10,000 Rdlr. Samtiden betegner ham som „ein mächtig begüterter Herr“.

Peter Ahlefeldt var gift med Helvig Pogwisch, Datter af den 1500 faldne Joakim Pogwisch, efter hvem en af hans Sønner er opkaldt. Om deres Børn se Fjerde Afsnit I.

3. JØRGEN AHLEFELDT til Gronenberg.

Han er sikkert den Jørgen Ahlefeldt, der 1517 blev immatrikuleret i Rostock, hvor han dog kun kan have studeret i kort Tid, siden han allerede Aaret efter med Broderen Povl medforseglede Peter Ahlefeldts Forskrivning til Gettorp Kirke. Jørgen Ahlefeldt hyldede 1523 Hertug Frederik og købte 1525 af Jørgen Ottosen Muggele Godset Gronenberg i Süsel Sogn ved Neustadt i Holsten. 1529 solgte Otto Buchwalds Sønner til ham Landsbyen Schulendorf i Gleschendorf Sogn og 4 Lanster i Landsbyen Panstorf i Ratkau Sogn, hvilket Salg stadfæstedes af Kongen det følgende Aar. 1534 førte Domkapitlet i Lybek Klage over ham hos Kongen, fordi han utilbørligt havde undertrykt Kapitelsbønderne; kort efter ankede det ogsaa over, at han uretmæssigt jagede paa Kapitelsgodset. 1545 be-naadede Kongen ham paa Livstid med en Læst Rug i Landsbyen Bornhøved. 1548 bortforpagtede Klostret Ahrensböck ham paa 3 Aar Aalegaarden ved Indløbet i Dankerstorf Sø.

Jørgen Ahlefeldt var død 1558, da hans Enke Anna Sehested betalte dobbelt Romertog af Gronenberg. Hun førte Proces med Benedict Ahlefeldt om Ejendomsretten til Gronenberg, der tilkjendtes hende under Sønnens Mindreaarighed. 1561—65 nævnes Jørgen Ahlefeldts Arvinger. Begge Ægtefællers Gravsten, med deres Skikkelser udhugne i Legemsstørrelse, ses endnu, stærkt forvitret, i Süsel Kirke. I deres Ægteskab fødtes en Søn (Fjerde Afsnit II).

4. POVL AHLEFELDT til Oregaard, —1546.

1523 opføres han paa Listen over dem, der ikke hyldede Kong Frederik, dog næppe fordi han hørte til Christian II.s Tilhængere, men fordi han var i fremmed Krigstjeneste. Han havde allerede i flere Aar tjent ved Kongens Hof, da han 1529 blev benaadet paa Livstid med en aarlig Pension af 100 Rdlr. af Byen Flensborgs Skatteoppebørsler, endnu 1544 kvitterede han for dette Beløb. Han hørte til Hertug Christians Besætning paa Nyborg Slot, da dette i August 1534 blev overrumplet af Eberhard Ovelacker, hvorefter Byens Forsvarere dels blev nedhuggede, dels tagne til Fange. Sammen med ti andre Adelsmænd, blandt hvilke var Breide Rantzau og Joakim Brockdorff, blev Povl Ahlefeldt udenfor Byen opsnappet af Fjenderne, men ikke længe efter udvekslet med Balthasar von der Decken. Han var senere i Kjøbenhavn og fik Pas derfra i Efteraaret 1535. I Oktober samme Aar fik Hofsinde Povl Ahlefeldt for sine tidligere udviste og tilkommende Tjenester Brev paa at indløse fra Anders Ebbesens Arvinger Orebirk Gaard og Gods i Skovbyherred, Ore Sogn, for derefter at beholde den som et frit, brugeligt Pant, indtil Gaarden indløstes af Kongen, dog skulde han bygge og forbedre Gaard og Gods og gjøre tilbørlig Tjeneste deraf, og hans Arvinger nyde Ejendommen efter hans Død. Det følgende Aar nævnes han blandt Ridderskabet paa Fyen som Lehnsmand paa Oregaard og laa samtidig som Hofsinde i Borgeleje paa Ringstedkloster. 1539 fik han Ejendomsbrev paa Oregaard med de tre Landsbyer Oreby, Oreby Birk og Skodstrup, to Gaarde i Landsbyen Hugget samt Ore Skovmølle. 1545 ejede han desuden en Gaard i Haderslev. Julen s. A. tilbragte han hos Broderen paa Lindau og fik i Omslaget 1546 af Kongen udbetalt et Tilgodehavende af 10,000 Mark, men afgik endnu samme Aar ved Døden.

Han var gift, ubekjendt med hvem, og efterlod en Datter (Fjerde Afsnit III).

5. BEKE,

opkaldt efter Bedstemoderen, var gift med Cai Sehested til Gross Nordsee. Han fødtes omkring Aar 1490, var 1512 Hofjunker paa Gottorp og boede 1514 i Lybek. 1518 kaldes han til Nygenwarder, da han beseglede Hertug Frederiks Overenskomst med Svigerfaderen Hertug Bogislav af Pommern om hans tilkommende Gemalindes Medgift. 1523 hyldede han Kong Frederik og skrives da til Nordsee, et Gods, han oprettede af Landsbyen Nordsee ved Flemhude Sø og hvor han opførte en Hovedgaard. 1533 medforseglede han Forbunds brevet mellem Danmark og Hertugdømmerne, mødte 1549 paa Hertug Adolphs Vegne i Assens, da Hertug Frederik gav Afkald paa sin Andel i Hertugdømmerne, og var Aaret efter blandt de Kommissærer, der forhandlede med Ditmarskerne paa Kuxwall. 1554 nævnes han som Hertug Adolphs Raad. 1557 angives han at have en Formue paa 10,000 Mark. Han døde 14. Januar 1563.

Fru Beke, der 1543 med sin Mand opvartede Dronning Sophie ved Prinsesse Elisabeths Bryllup, døde Dagen efter sin Ægtefælle og er med ham begravet i Bovenau Kirke.

6. CATHARINE,

Konventualinde i Itzehoe, hvor hun døde 14. December 1567. I Klostergangen ses endnu hendes Ligsten, temmelig udtraadt. Den viser et Kors, mellem hvis Arme foroven ses det ahlefeldtske og det rantzauske Vaaben, hendes fædrene og mødrene, forneden det sehestedske og ahlefeldtske Vaaben, hvilket tyder paa, at hendes Svoger Cai Sehested og Søsteren Beke har rejst Stenen. I de to øvre Hjørner af Stenen findes tilvenstre hendes Farmoders, det stakeske Vaaben (Fjerkosten), tilhøjre det rathlauske Skjoldmærke, forneden tilvenstre det buchwaldske, tilhøjre det breideske Vaaben.

III.

HENNEKE AHLEFELDT TIL BOSSEES BØRN

1. GODSKE AHLEFELDT til Klein Nordsee.

Han fødtes ved Aar 1495 og fik ved Arvedelingen Bossee, som han dog afhændede til Broderen Jesper. Tidligst 1517 nævnes han som Ejer af Nordsee, hvorved forstaas det senere saakaldte Klein Nordsee (Lütken Nordsee), i Mod-sætning til Gross Nordsee, der 1523 ejedes af Cai Sehested. Til Godske Ahlefeldts Ejendom hørte Landsbyen Achterwehr, det nuværende Hohenschulen, paa hvis Mark der blev rejst et Vaaningshus, hvor Godske og hans Søn 1558 boede. Godset, der 1536 slet og ret kaldes Achterwehr, har Godske maaske erhvervet af Henrik Ahlefeldt til Wittmold, der havde kjøbt det af Claus Breide (se S. 65). Godske Ahlefeldt hyldede 1523 og opføres 1530 i Listen over Adelens Rostjeneste med 2 Heste. 1550 var han en af Medloverne ved Marianerstiftelsen. Han stævnedes 1557 som Vidne i den Hamborgske Exemptionssag og angav da sin Alder til 60 Aar og sin Formue til 10,000 Mark. Samme Aar aflagde han Tolvmandseden paa sin syge Søn Jørgens Vegne, der var stævnet af Volf Rantzaus Arvinger for en Pengesum, som Jørgen Ahlefeldts Hustru formentlig med Urette havde tilbageholdt fra sit første Ægteskab. 1558 betalte Godske

Ahlefeldt dobbelt Romertog af sit Gods og nævnes i Landregistrene indtil 1564 jævnsides med Sønnen Jørgen som Ejer af Klein Nordsee.

I sit Ægteskab med Sophie Rantzau havde han fire Sønner og sex Døtre (Fjerde Afsnit IV).

2. CLAUS AHLEFELDT til Emkendorf.

Efter Faderen arvede han Bossee, som hvis Ejer han nævnes 1507, men ombyttede det senere til Broderen for Emkendorf, til hvilket han tidligst skrives 1515. 1520 nævnes han blandt Gettorp Kirkes Kreditorer. 1523 hyldede han Kong Frederik I. og anføres 1530 i Listen over Adelens Rostjeneste i Holsten. Endnu 1533 var han i Live, da hans Svoger Henneke Sehested til Otto Rathlau til Lindau afhændede al den Andel, Claus ejede i det Jordegods, som han 1517 havde købt af sin Søster Ermegaard, Claus Ahlefeldts Hustru, nemlig to Lanster i Notfeld (Sønderbrarup Sogn) og to i Ravnkjær. 1543 omtales hans Arvinger.

I sit Ægteskab med Ermegaard Sehested — Datter af Volf Sehested til Krummendiek, Ornum og Drage, og Mette von der Wisch, og Enke efter Volf Ottosen Ahlefeldt (død før 1517) — havde han to Sønner og en Datter (Fjerde Afsnit V).

3. JØRGEN AHLEFELDT til Westensee.

Jørgen Ahlefeldt arvede den Del af de fædrene Besiddelser, der udskiltes som et særligt Gods under Navn af Westensee, hvorhen han synes at have flyttet den af Bossees Ejere tidligere udøvede Patronatsmyndighed over Kirken i Westensee. Ved Hyldingen 1523 nævnes han som Ejer af Westensee, senest endnu 1546, da han ydede Bidrag til Omkostningerne ved Hamborgs Deltagelse i det schmalkaldiske Forbund. 1553 erlagde hans Enke Lucie denne Afgift, og antagelig er han Aaret før afgaaet ved Døden. Fru Lucie Ahlefeldt betalte 1558 Tyrkerskat af Westensee og førte endnu i 1579 Strid med Tønnies Rantzau, Medpatronen til Westensee, der ikke vilde anerkjende den af hende i dette Aar kaldede Præst Matthias Selmer, og som indsatte en særlig Gejstlig, der fik Bolig i Eckhöft. Omsider blev man enig om, at Præsterne skulde prædike skiftevis hver anden Søndag. Da den af Rantzau kaldede Præst døde, senest 1584, blev Pastoratet i Eckhöft nedlagt. Fru Lucie Ahlefeldt efterlod to Døtre (Fjerde Afsnit VI), der afhændede Westensee til Tønnies Rantzau.

Jørgen Ahlefeldt og Hustru er begravne i Westensee Kirke.

4. CATHARINE,

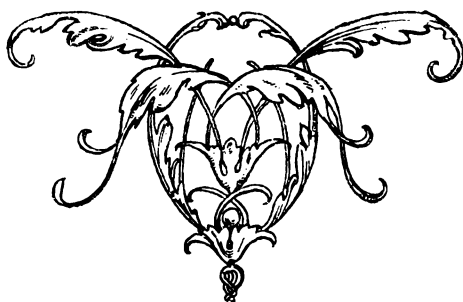
gift med Benedict Rantzau til Quarnbek. Han arvede dette Gods efter Faderen og nævnes desuden 1503—07 som Ejer af Nordsee (se Side 65). 1515 var han

en af Henrik Ahlefeldts Kautionister, der solgte Godset Schönhorst til Hertug Frederik. 1523 mødte han ved Hyldingen paa Gottorp og var 1530 tilsagt ved Rustningen med 4 Heste. 1533 førte han Klage over det Indgreb i forskjellige, ham og afdøde Hustru tilkommende Rettigheder, som Raadet i Kiel havde gjort sig skyldig i. Han trættede i flere Aar med den samme Byøvrighed om Retten til et Stykke Jord, kaldet de Dudenhorst. 1535 betalte han Tyvendependingen af sine Godser. Hans Søn Claus nævnes 1543 som Ejer af Quarnbek, og Faderen var da formodentlig død.

4. JESPER AHLEFELDT til Bossee.

Han erhvervede Bossee af Broderen Claus og forekommer 1512 som Vidne, da Biskop Godske bilagde en Trætte mellem Indbyggerne i Trelstorp og Almendorf om deres Grænser, mødte 1523 ved Hyldingen paa Gottorp og kaldes da til Bosee. 1530 findes han i Listen over Ridderskabets Rostjeneste, 1535 betalte han Tyvendependingen af sit Gods, der i Landregistret 1543 opføres med 27 Lanster og 4 geruste Karle. 1550 nævnes han blandt Arvingerne efter den gamle Godske Ahlefeldt til Bossee. Endnu 1558 var han i Live, idet han da betalte dobbelt Romertog af sit Gods. 1561 omtales hans Arvinger. Han opførte paa sin Gaard den endnu i det 18. Aarhundrede beboede Hovedbygning.

Jesper Ahlefeldt var gift med en Datter af Ditlev Rantzau. Om hans Søn se Fjerde Afsnit VII.

FJERDE AFSNIT

I.

PETER AHLEFELDT TIL LINDAUS BØRN

1. BENEDICT AHLEFELDT til Lindau, † o. 1595.

Skjønt Benedict Ahlefeldt allerede 1561, da han opføres i Landregistret som stillende fire Heste til Rostjenesten, nævnes som Ejer af Lindau, har han dog vistnok endnu i nogle Aar derefter ejet Godset i Fællesskab med sine Søsken; 1564 nævnes i hvert Fald kun Peter Ahlefeldts Arvinger til Lindau. Sidstnævnte Aar skulde han møde paa Landdagen i Flensborg, men lod Markvard Rantzau indfinde sig paa sine Vegne. Ved Dronning Sophies Ligbegjængelse i Slesvig Domkirke 1568 bar han det sjette pommerske Vaaben efter Kisten. 1579 indgik han et Forlig i en Grænsetvist med Brødrene Henrik og Jørgen Ahlefeldt til Königsförde, mødte 1580 ved Lehnsmodtagelsen i Odense med fire Svende og to Heste og var Aaret efter til Stede ved Hertug Hans' Ligbegjængelse. 1590 aflagde han Hyldingseden i Flensborg og hyldede 1592 Erkebispem af Bremen. 1595 var han tilligemed Claus Ahlefeldt til Gjelting Patron for Godskestiftelsen i Ekerneförde. Han døde vistnok 1596, da Sønnen Peter i Omslaget det følgende Aar skrives til Lindau.

Benedict Ahlefeldt var gift med Øllegaard Pogwisch, Datter af Volf Pogwisch til Doberstorf, Amtmand i Steinburg († 1546) og Magdalene Rantzau fra Krummendiek. De havde tre Børn (Femte Afsnit I). Fru Øllegaard boede som Enke i Kiel og døde først i Juni 1627 i meget høj Alder.

2. BERTHA,

gift med den meget ældre Thomas Sture, af den sønderjydske Adelslægt Sture, der i Vaabenet førte en hvid Stør med røde Finner i blaat Felt. Han var Søn

af Volf Sture og Anna Ahlefeldt fra Borghorst (se S. 16), fødtes omkring 1503, var 1512 Page hos Hertug Frederik paa Gottorp og derefter 1519—30 hans Hofsinde. 1534 deltog han i Johan Rantzaus Tog til Jylland og kom Aaret efter til Kjøbenhavn, hvor han blev tagen til Fange af Grev Christopher og sammen med andre Adelsmænd sendt til Malmø. Her hensad han indtil Marts 1536, da han af Borgmester Jørgen Kock blev sendt til Kong Christian for at forhandle om Byens Kapitulation. Ved denne Lejlighed slap han fri og havde 1537 som tysk Hofsinde Borgleje paa Saltø. Endnu i Faderens Levetid overtog han dennes Gaard Helvitgaard, det nuværende Østerholm, paa Als, hvor han lod opføre et med Volde og Grave omgivet Slot. Senere, vistnok 1555, arvede han den anden fædrene Gaard Gammelgaard. 1548 ledsagede han Prinsesse Anna til Sachsen, blev det følgende Aar Amtmand paa Sønderborg og efter Kong Christian III.s Død tillige paa Nørborg, hvilke Embeder han indehavde til sin Død; endelig blev han 1550 tillige forlehnet med Næsbyhoved Gods. 1556 var Thomas Sture blandt de indbudne ved Hertug Ulrik af Meklenborg og Prinsesse Elisabeths Bryllup. 1557 angiver han sin Alder til 50 Aar og anslaaer sin Formue til 10,000 Gylden. 1562 nævnes han ogsaa som Ejer af Stormsgaard, Rafsted Sogn, Slogsherred. Thomas Sture døde som den sidste Mand af sin Slægt d. 20. November 1563 og er tilligemed sin Hustru begravet i Notmark Kirke, hvor deres Epitafium med begges Skikkelser, udhugne i Legemsstørrelse, endnu ses. Fru Bertha, der af Samtiden betegnes som en meget veldædig Dame, betænkte ligesom sin Mand deres Sognekirker med rige Gaver. Ægteparret har saaledes bl. a. skjænket den endnu benyttede smukke Prædikestol i Hørup Kirke og (1554) Klokkerne i Kjettinge Kirke. Hun levede endnu 1584, da hendes Svigersøn Hans Blome afhændede de gamle Stureske Besiddelser Helvitgaard, Gammelgaard og Stormsgaard.

4. DOROTHEA

var 1574 Konventualinde i Preetz, fra hvilket Aar der er bevaret Regnskaber over Klædestoffer til hendes Garderobe og andre Fornødenheder, hvilke viser, at hun havde betydelige Midler at raade over. Hun opholdt sig en Tid hos Søsteren Fru Bertha og blev vistnok 1576 gift med Balthasar von Pentz, hvem hun bragte en Medgift af 1500 Rdlr. Han tilhørte den bekjendte meklenborgske Slægt, af hvilken en Linie var udvandret til Holsten; efter sin 1566 afdøde Fader Jesper arvede han Nütschau, som han solgte 1573, hvorpaa han flyttede til Oldesloe.

Fru Sophie døde allerede 1580 af den paa hin Tid grasserende ond-
artede Sygdom, den saakaldte spanske Pippe, der i sine Symptomer stemmer
overens med vore Dages Influenza. Hun efterlod en Datter Helvig, der 1595
ægtede Frederik Breide. Balthasar Pentz var til Stede ved Hyldingerne 1580 og
1592. Han døde 1596 i Oldesloe. I første Ægteskab havde han været gift med
Anna Pogwisch fra Bukhavn.

4. GODSKE AHLEFELDT,

falden 1545 i den franske Krig.

5. JOAKIM AHLEFELDT,

falden ved Belejringen af Metz 1553.

6. HENRIK AHLEFELDT,

falden 1545 i den franske Krig.

7. HELVIG

var 1548 Konventualinde i Preetz og hørte til Klosterprovsten Volf Rantzaus Parti.

8. EMERENTIA,

gift med Ewald Heesten til Rethwisch og Bollingsted. 1548 afstod han til Statholderen Hr. Johan Rantzau sin tilkommende Ret til Rethwisch ved Oldesloe, som hans Fader Mikael og hans Farbroder Lyder i Forening ejede. Den sidstnævntes eneste Arving og Datter Catharine, gift med Breide Rantzau, overdrog ham kort efter Mandens Død 1562 sin Andel baade i Rethwisch og i Bollingsted, det gamle ahlefeldtske Gods, som Breide maa have erhvervet af Arvingerne efter Biskop Godske Ahlefeldt, der, som ovenfor nævnt, døde her 1541. I Aaret 1575 indgik Ewald Heesten et hemmeligt og ret ejendommeligt Forlig med Hertug Adolph om Bollingsted, hvis Erhvervelse maa have været denne magtpaaliggende. Ewald Heesten forpligtede sig til at afhænde Godset til Hertugen strax efter Fru Catharine Rantzaus Død for en Kjøbesum af 60,000 Mark lybsk og 1000 Mark til en gylden Kjæde til hans Hustru. Med Hensyn til Hovedbygningen paa Bollingsted, som Rantzauerne paa Neuhaus mente sig berettiget til, skulde Hertugen forlige sig med disse. Overenskomsten blev holdt hemmelig paa begge Sider. Som Erkjendtlighed for Ewald Heestens Imødekommenhed lovede Hertugen efter hans Død at være hans Arvinger en naadig Formyndere og forhindre, at de hertugelige Jurister og Advokater raadede eller tjente Ewald Heestens eller hans Børns Modpart. Allerede 30. April samme Aar afstod Heesten Bollingsted; Fru Catharine var vistnok død forinden. Heesten betalte 1577 Tyrkerskat af Rethwisch og mødte 1580 ved Hyldingen i Odense.

Fru Emerentia sad 1593 som Enke paa Rethwisch, hvormed hendes Mand ved Hr. Johan Rantzaus Død atter var bleven forlehnet. Hun solgte 1616 Godset til Hertug Hans for 70,040 Rdlr. og flyttede før 1609 til Oldesloe, hvor hun endnu 1621 boede.

9. SOPHIE

kaldes 1606 en gammel bedaget Jomfru, der havde ældste Panteret i Lindau paa Grund af 1500 Rdlr. Dotalpenge. Hun døde 1621 i Oldesloe.

II.

JØRGEN AHLEFELDT TIL GRONENBERGS
DATTER

Hendes Fornavn er ubekjendt; men det vides, at Sivert Reventlow 1569 rettede en Skrivelse til Hertug Hans i Anledning af, at han paa Retsdagen i Slesvig 1565 var bleven stævnet af Godske Ahlefeldt og Benedict Ahlefeldt til Lindau paa hans Svigermoders Fru Anna, afgangne Jørgen Ahlefeldt til Gronenbergs Vegne for en Gjældsfordring af 1000 Rdlr. Sivert Reventlow havde vistnok i første Ægteskab været gift med Margarethe Pogwisch, Datter af Joakim Pogwisch til Gneningen, hvilket Gods hun havde arvet. I Aarene 1546—50 var han Amtmand paa Steinburg, 1548 tillige Landfoged i Wilstermarsk og 1559 Staller i Strand. 1556—69 var han Provst i Preetz; 1572 ejede han et Hus i Hass-Strasse i Kiel. Hans Enke blev 1585 begravet i Pløen.

III.

POVL AHLEFELDT SØN

HENRIK AHLEFELDT

til Oregaard og Gronenberg, † 1583.

Efter Faderen arvede han Oregaard, hvor han vistnok til Stadighed var bosiddende. 1572 havde han som Patron for Ore Kirke en Strid med Præsten Jens Bertelsen. 1574 stillede han til Rostjenesten paa Fyen to Heste og nævnes 1580, da han mødte ved Lehnsmodtagelsen i Odense, til Gronenberg, der ved Arv eller Kjøb maa være tilfaldet ham efter Farbroderen Jørgens Enke. 1581 var han blandt dem, der ledsagede Dronning Dorotheas Lig fra Sønderborg til Korsør. Han døde 1583 og blev begravet ved sin Farbroders Side i Süsel Kirke.

Henrik Ahlefeldt var gift med Catharine Ahlefeldt af Linjen Gjelting, vistnok en Datter af Bendix Ahlefeldt til Gjelting og Satrupholm og Margarethe Rantzau; hun fødte ham to Døtre, af hvilke kun den ene kjendes (Femte Afsnit II). 1587 stillede Henrik Ahlefeldts Døtre til Oregaard to Heste til Rostjenesten.

IV.

GODSKE AHLEFELDT TIL KLEIN NORDSEES BØRN

1. JØRGEN AHLEFELDT, † o. 1585,

boede 1558 paa Klein Nordsee hos Faderen og skrives 1574 til dette Gods. 1580 var han til Stede ved Lehnsmodtagelsen i Odense og Aaret efter ved Hertug Hans den Ældres Begravelse. Allerede 1585 var han død. Jørgen Ahlefeldt var gift med Abel, Enke efter den o. 1550 afdøde Emeke Rathlau til Futterkamp, der 1554 solgte dette Gods til sin Mands Fætter Volf Rathlau til Lensahn. Endnu 1562 hensad hun i Enkestand efter sin første Mand.

2. CHRISTOPHER AHLEFELDT

til Klein Nordsee og Bossee, † 1593.

Som ung deltog Christopher Ahlefeldt i Træfningen ved Heide og blev alvorlig saaret. 1564 aflagde han Hyldingseden i Flensborg og ansøgte 1562 som Formynder for sin afdøde Svoger Jeronimus Plessens Børn Hertug Adolph om Forlehningsbrev paa det dem ved Arv tilfaldne Gods Rostorf. 1567 deltog han i Hertug Adolphs Tog til Gotha og udnævntes til Fændrik. Efter Faderen arvede han Klein Nordsee. Sammen med Brødrene førte han 1579 efter sin barnløse Fætter Hennekes Død Proces mod sine Farbrødre Claus Ahlefeldt til Emkendorf og Jørgen Ahlefeldt og sin Faster Fru Catharine Benedict Rantzaus om Rettigheden til Bossee, som Hans Blome til Seedorf havde taget i Besiddelse. Ved Landrettens Dom tilkjendtes ham Bosome, som han ved Skjøde, dateret 1587, 7. Marts, for en Sum af 28,500 Rdlr. solgte til Frederik Brockdorff til Bürau. 1579 betalte han Tyrkerskat af Klein Nordsee og mødte 1580 ved Lehnsmodtagelsen i Odense samt var Aaret efter til Stede ved Hertug Hans' Ligbegjængelse. Som Slægtning af førnævnte Frederik Brockdorff maatte han og Hustru 1588 sammen med 34 andre Adelige af Brockdorffs Frænder og Venner gjøre højtidelig Afbigt i Koret i Kiel i Anledning af det Drab, den

sidstnævnte havde forøvet paa Gert Povlsen Rantzau af Bothkamp. 1590 udeblev han fra Hyldingen paa Grund af Svaghed, men hyldede dog 1592 Erkebispens i Flensborg og Aaret efter Kong Christian IV. Endnu i Juli 1593 var han i Live og skulde medforsegle Hertug Adolphs Fornyelse af Forliget 1533 mellem Hertug Christian og Stænderne samt Indvaanerne i Hertugdømmerne paa den ene og Danmarks Riges Raad og Stænder paa den anden Side. I Texten opføres hans Navn, men blandt Underskrifterne fattes det, og det bemærkes her udtrykkelig, at han er død „midt under Unionens Fuldbyrkelse“ før 6. September.

Christopher Ahlefeldt ægtede i første Ægteskab 1559 Dorothea Ahlefeldt fra Søgaard, Enke efter den 1555 afdøde Jesper Sehested til Runtoft, der havde testamenteret hende dette Gods. Efter hendes Død førte Ahlefeldt en langvarig Proces om Hustruens Arv med hendes Arvinger. 1593 blev det paalagt ham af Landretten at indgive et beediget Inventar over hendes Efterladenskaber. I andet Ægteskab var Christopher Ahlefeldt gift med Drude (Gertrud) Qualen, Datter af Josias Qualen til Koselau. Hun førte Sagen videre, og omsider kom det til et Forlig. 1597 nævnes Fru Drude til Klein-Nordsee.

Af andet Ægteskab havde Christopher Ahlefeldt en Søn (Femte Afsnit III).

3. MORITZ AHLEFELDT

til Bjerningrød, † 1588.

Ligesom Broderen blev han saaret ved Heide og var ogsaa sammen med ham i Hertug Adolphs Lejr for Gotha. 1572 ansøgte han og Hustru Hertug Hans om Benaadning for et Hus, de havde købt i Haderslev. 1578 havde han, der da kaldes til „Rai“, uden Tvivl Frørup Roi, en Landsby fem Fjerdingsvej Nord for Haderslev, en Trætte om en Kirkevej, som han vilde fratage Folkene i Bjerning. Senere var han Hertugens Befalingsmand paa Maarkjær og mødte 1580 som saadan ved Lehnsmotagelsen i Odense med 5 geruste og 2 Kjøreheste og skrives da til Rade. Samme Aar ejede han et Stolestade i Moltrup Kirke. 1581 gik han i Ligprocessionen ved Hertug Hans den Ældres Begravelse. Foruden den førnævnte Gaard ejede han Bjerningrød i Bjerning Sogn, som han 1588, 12. Januar, tilskjødede Kongen. Han døde endnu samme Aar i Kiel, hvor han umiddelbart forud havde købt et Hus i Holstenstrasse. Moritz Ahlefeldt lod sig indrette en Begravelse i Bøel Kirke, men blev ikke begravet der, hvorimod hans Søn Godske og hans Brodersøn gravsattes i Bøel.

Han var to Gange gift, først med Magdalene Lindenov, Datter af Christopher Hansen Lindenov og Ida Rantzau, i hvilket Ægteskab han havde to Børn; anden Gang blev han gift med Helvig Brockdorff, Datter af Joakim Brockdorff til Schrevenborn og Hustru Magdalene, og havde med hende en Søn, der 1593 boede hos Moderen i Kiel (Femte Afsnit IV).

I sin Enkestand blev Fru Helvig ved et Tilfælde indviklet i de Tumulter, der 1590 fandt Sted i Kiel mellem Adelen og Borgerskabet i Byen. Tildragelsen

minder meget om den tidligere ontalte Fejde mellem Kielerne og Brødrene Ahlefeldt fra Fresenburg (S. 84). En Junidag trængte den stridslystne og brutale Melkior Rantzau fra Arlevad, bevæbnet med et Spyd, ind hos forskellige Øvrighedspersoner i Staden og sønderslog alt, hvad han forefandt i deres Huse. For at hindre videre Overlast besluttede Byraadet om Aftenen at kalde Borgerskabet sammen ved Hjælp af Stormklokken. Flere Adelsjunkere, der var til Gjæst hos Fru Helvig Ahlefeldt i hendes Hus i Holstenstrasse, løb hen paa Torvet, hvor de kom i Haandgemæng med Borgerne, som dødeligt saarede en af deres værste Plageaander, den unge Hans v. Pentz. To af hans Staldbrødre Emeke Rantzau og Ditlev Schack søgte Ly hos Fru Helvig, forfulgte af Borgerne, der sønder-skjød Døre og Vinduer i Huset med Kugler og Flintesten, af hvilke sidste man Dagen efter fandt saa mange, at de kunde fylde en hel Trillebør. Fru Helvig maatte for at redde Livet med Børn og Tyende i Nattens Mørke flygte fra Huset. Kort efter indstævnedes hendes Formyndere, Ditlev Brockdorff til Schrevenborn og Claus Buchwald, Kielerne først for Landretten i Slesvig, siden for Kammerretten i Speier, og nedlagde Paastand om en Skadeserstatning til et Beløb af 6000 Mark lybsk, medens Byraadet i Kiel anslog hele den anrettede Skade til 10 Rdlr. Sagen trak hen i en Aarrække, indtil Kammerretten 1603 fældede Dommen, der gik Fru Helvig imod, og hun idømtes at betale Sagens Omkostninger.

4. CLAUD AHLEFELDT

mødte 1580 med Broderen Christopher ved Lehnsmodtagelsen i Odense og betegnes da og endnu 1592 som Medejer af Klein Nordsee. 1592 hyldede han Erkebispens i Bremen; men Aaret efter var han paa Grund af Sygdom forhindret i at møde ved Kong Christian IV.s Hylding.

5. ELISABETH

opholdt sig hos Broderen Christopher paa Gross Nordsee, men døde før ham og ugift. Det er vistnok hende, hvis Navn findes paa den ældste Alterkande i Flemhude Kirke.

6. MARGARETHE

levede 1578 som Konventualinde.

7. ANNA,

om hvem det samme vides.

7. CATHARINE,

gift med Jeronimus Plesse til Rostorp (nu en Gaard under Grevskabet Breitenburg) af den holstenske, adelige Slægt, der i Vaabenet fører i Sølvfelt en blaa-bølget Skraabjelke (Strøm) fra venstre til højre. Han var Søn af Joakim Plessen

til Rostorp (i andet Ægteskab gift med Anna Ahlefeldt af Nøer), mødte 1523 ved Hyldingen paa Gottorp og 1530 ved Mønstringen af Rostjenesten i Holsten. Ved Arvedelingen efter Faderen tilfaldt ham sammen med Brødrene Schack og Jørgen Rostorp. Han medførte 1547 Delingsakten efter Steffen Ahlefeldt og var endnu 1561 i Live, men nævnes 18. Januar Aaret efter som død. Fru Catharine levede endnu 1575.

9. LUCIE,

gift med Hartvig Plesse, førnævntes Broder. Han fik 1537 efter Faderen Godset Kampen, som han skrives til 1563, og af hvilket han endnu 1577 betalte Tyrker-skat. 1547 besøgte han Arvedelingen efter Steffen Ahlefeldt og betegnes 1573 som en gammel, svag og syg Mand, der gaar paa Gravens Rand. Endnu 1578 var han dog i Live, men ved Lehnsmodtagelsen i Odense mødte hans Sønner Burkard, Andreas og Joakim Plesse til Kampen.

10. DOROTHEA,

gift med Jakob Rantzau.

V.

CLAUS AHLEFELDT TIL EMKENDORFS BØRN

1. VOLF AHLEFELDT

til Melkhof.

Han synes at have afstaaet sin Førstefødselsret til Emkendorf til Broderen Clement og er vel den i Kiel bosiddende Volf Ahlefeldt, der 1534 nævnes i Gettorp Kirkeregnskab. 1550 anføres han blandt den gamle Godske Ahlefeldt til Bossees Arvinger, boede 1553 paa Godset Melkhof i Meklenborg, der overdroges ham paa Livstid til Nyttebrug af hans Svigerfader Helmold Pentz, men afstod o. 1565 for 8700 Mark alle sine Rettigheder i saa Henseende til sin Hustru Anna Pentz' Slægtninge. Han synes kun forbigaaende at have opholdt sig i Meklenborg og var 1564, da han mødte ved Hyldingen, og senere (1568) bosat i Landsbyen Crummesee ved Lybek (Malente Sogn), som dog den Gang ejedes af Gotschalck v. Wickede. Sidstnævnte Aar gjorde han sammen med Volf Ahlefeldt og Henneke Ahlefeldt Arvekrav gjældende efter Beke Rantzau i Preetz. 1580 omtales han som død. I sit Ægteskab havde han to Sønner og to Døtre (Femte Afsnit V).

2. CLEMENT AHLEFELDT til Emkendorf.

Han forekommer allerede 1529 og var senest 1548, da han betalte Tyrkerskat af Emkendorf, kommen i Besiddelse af det fædrene Gods, ligesom han ogsaa kaldes Ejer af Seendorf (Seedorf). Sammen med sin Broder Volf førte han i en Aarrække Proces om Rettigheden til Godset Bossee efter deres barnløse Fætter Hennekes Død (jvfr. S. 159). 1568 var Clement tilforordnet Opkræver af Tyrkerskatten og mødte 1580 med sine tre Sønner ved Lehshandlingen i Odense. Aaret efter var han til Stede ved Hertug Hans den Ældres Jordefærd. Sammen med Jørgen Ahlefeldt (S. 148) trættede han med Clement og Tønnies Rantzau om Patronatsrettigheden til Westensee Kirke, til hvilken han 1570 mod 5 % udlaante en Kapital af 250 Mark til Anskaffelse af Brød og Vin ved Altergangen. Han døde omkring Aar 1585.

Clement Ahlefeldt var gift med Anna Sehested, Datter af Otto Sehested i Rendsborg. Hun skjænkede i sin Enkestand 500 Mark til Vedligeholdelsen af Mariekirken i Rendsborg og udsatte, som det synes, endnu 1588 en lige saa stor Sum i samme Øjemed. Fru Anna Ahlefeldt døde sidstnævnte Aar og blev bisat i den fædrene Begravelse i Rendsborg Mariekirke. Hun fødte sin Ægtefælle tre Sønner (Femte Afsnit VI).

3. CATHARINE,

gift med Joakim von Negendank til Zierow, Redewisch og Hoppenrade. Ved den mellem begge oprettede Ægtepagt gav Claus Ahlefeldt sin Datter 3000 Gylden i Medgift og Tilsagn om yderligere 1000 Gylden, der skulde udbetales af Emkendorf efter hans og Hustrus Død. 1531 udsatte Negendank et Livgedingsbrev for sin Hustru. 1571 var begge endnu i Live, men da Negendank 1573 flyttede til Wismar, var Catharine vistnok død; i hvert Fald levede hun ikke 1578, da han oprettede sit Testamente.

VI.

JØRGEN AHLEFELDT TIL WESTENSEES BØRN

1. HELVIG,

var gift med Povl Sehested, Søn af Moritz Sehested til Depenau, Perdöl og Stendorp (død 1559), hyppig forvexlet med Povl Sehested, Volfs Søn. Ved Arvedelingen efter Faderen fik han Depenau med Stolper (Depenauer) Søn samt Halvdelen

af Stendorp, medens hans Broder Jakob fik Perdöl med Belauer Søen og den anden Halvdel af Stendorp. I Aarene 1566—69 førte Povl Sehested gjentagne Gange Klage hos Hertug Hans over Broderen, der voldelig var brudt ind i den ham tilhørende Del af Stendorp og havde fisket i Stolper Søen. Efter Jakobs Død, der vistnok indtraf endnu 1569, trættede Povl med hans Enke, der vilde sælge sin Del af Stendorp til Povl Rantzau til Bothkamp. I Omslaget 1572 pantsatte han Depenau og Stendorp til sine Kreditorer, blandt hvilke var Breide Ahlefeldt til Farensted, men døde 8. Maj s. A. Enken, paa hvis fædrene Gods Westensee hendes Mand endnu havde opholdt sig i Sommeren 1567, fortsatte Striden med sin Svigerinde, der solgte Stendorp. Fru Helvig boede 1578 i Schönebeke, formentlig den nuværende Landsby Schöneböken i Rensefeld Sogn under Perdöl. Hun efterlod sig foruden Døtre fire Sønner Jørgen, Povl, Ove og Ditlev. Povl Sehested og Hustru er begravne i Eutin Kirke, hvor deres Gravmæle endnu ses.

2. LUCIE,

gift med Jørgen Ahlefeldt til Heiligenstedten og Stellau, der fødtes 1524 og døde 1583 (se IV, 1901, Side 85). Hun boede 1557 med sin Ægtefælle paa Stellau.

VII.

JESPER AHLEFELDT'S SØN

HENNEKE AHLEFELDT til Bossee.

Han var 1543 til Stede, da Fru Catharine, Frederik Ahlefeldts Enke til Haseldorf, for Raadet i Kiel gjorde Krav paa et Hus, som Hr. Iven Reventlow havde taget i Besiddelse. 1561 opføres han i Frøkenskatregistret med 4 Heste og var 1564 til Stede ved Hyldingen i Flensborg. Det følgende Aar svarede han Skat af Bossee, der ansattes til 27 Plove. 1566 laante han Byen Kiel 1000 Mark til Bygningen af Holstenthor. Han døde uden Livsarvinger ved Aar 1575.

FEMTE AFSNIT

I.

BENEDICT AHLEFELDT TIL LINDAUS BØRN

1. PETER AHLEFELDT til Lindau, —1613.

Peter Ahlefeldt, der mødte ved Hyldingerne 1592—93, arvede Lindau efter Faderen og udøvede 1598 sammen med Volf og Godske Ahlefeldt Patronatsretten til Gettorp Kirke. 1600 var han ogsaa Patron for Godskestiftelsen i Ekernførde. Hans Pengesager kom tidligt i Uorden, og han maatte for 6000 Rdlr. Hovedstol i Omslaget 1604 til Broderen Thomas pantsætte Lindau, som Jørgen Christophersen Rantzau da allerede i nogle Aar havde havt i Forpagtning. 1605 afhændede han Godset til Ditlev Ahlefeldt for en Sum af 51,000 Rdlr. Peter Ahlefeldt blev af sine Kreditorer tvungen til at holde Indlager, hvorved i det ældre Retssprog forstaas en Forpligtelse til at lægge sig ind et eller andet Sted uden at vige derfra, som oftest et offentlig Herberg. I et saadant endte han ogsaa sine Dage i Slutningen af Oktober 1613, i Heiligenhafen, og hans Lig henstod her i Maaneder, indtil hans Moder af Kongen og Hertugen i Marts 1614 fik Befaling at afhente det i Løbet af otte Dage og bære Omkostningerne derved.

2. THOMAS AHLEFELDT til Himmelmark, —1614.

For de anselige Pengemidler, Thomas Ahlefeldt arvede, købte han 1598 af Svogeren Bertram Rantzau det rige og smukt beliggende Gods Himmelmark ved Ekernførde. Ligesom Broderen var han en daarlig Økonom og maatte ved 1605 overlade sit Gods til sine Kreditorer, der før 1609 afhændede det til

Christopher Rantzau til Seedorf. 1610 fik hans Hustru Paalæg om, under Tolvmandsed at tilbagegive alt, hvad hun havde bortført fra Himmelmark, og samme Aar blev det indskærpet ham og Broderen Peter at begive sig i Indlager i Heiligenhafen. 1614 skriver Thomas Ahlefeldt, at han uafbrudt har maattet holde Indlager i henved ti Aar, hvorved han næsten ganske har mistet sin Sundhed og tilsat alle sine Midler, saa at han nu ikke raader over en eneste Hvid. Han døde kort efter Broderen.

Thomas Ahlefeldt var to Gange gift, først o. 1595 med Dorothea Sehested, Datter af Ditlev Sehested til Depenau og Stendorp og Dorothea Ahlefeldt, og Enke efter Henrik Rantzau til Beyenfleth og Lindved (se Tillæg II). Hun døde 1600 efter at have født sin Mand 3 Døtre og blev bisat 19. Januar nævnte Aar i Kiel. I andet Ægteskab blev han 1602 gift med Margarethe Buchwald, Datter af Henrik Buchwald til Sierhagen. I sit Ægteskab medbragte hun 6000 Rdlr., for hvis Modtagelse Thomas Ahlefeldt kvitterede i Omslaget 1603. Ægteskabet var ulykkeligt, og 1610 førte Buchwald paa sin Datters Vegne Klage over Svigersønnen, der havde begaaet dobbelt Ægteskabsbrud ved samtidig at staa i Forhold til en Kvinde ved Navn Christine Bulle og til en Tjenestepige i Kiel, med hvem han havde avlet et Barn, som han offentlig vedkjendte sig. Hans forargelige Liv var, som det hedder, velbekjendt overalt i Hertugdømmerne. Med sin anden Hustru, der døde 1635, havde Thomas Ahlefeldt en Datter (Sjette Afsnit I).

3. HELVIG,

gift 4. Maj 1590 med Bertram Rantzau, Søn af Povl Rantzau til Bothkamp, Kohøved (Ludvigsborg), Himmelmark og Arlevad, hertugelig gottorpsk Raad og Amtmand i Trittau. Han var født 17. Dec. 1569, arvede efter Faderen Kohøved (1579) og ejede sammen med sin Broder Breide Arlevad, som de overtog af deres Broder Melkior, dog afhændede de dette Gods 1597 til Hertug Adolph. Ligesom alle sine Brødre var Bertram brutal og trættekjær. Saaledes overfaldt han en Raadsherre i Kiel ved Indgangen til Kirken og slog ham i Hovedet med sit Væрге, og voldelig frarøvede han Fru Anna Pogwisch hendes Landsby Bornstein, som han hærgede med en bevæbnet Bande. I sin Sognekirke Vabs har han sat sig et Minde ved at skjænke den endnu bevarede Prædikestol fra 1600 og bygge et Taarn paa Kirken. Fru Helvig, der næppe har havt blide Dage i sit Ægteskab, fik et sørgeligt Endeligt, idet hun 1592, da hun gik frugtsommelig med Tvillinger, blev forgivet af sin egen Brudepige og to andre Kvinder, af hvilke den ene blev brændt, medens de andre undslap. Bertram Rantzau indgik 1594 Ægteskab med Margarethe Pogwisch (Datter af Bertram Pogwisch til Doberstorf), med hvem han havde Datteren Beate, der blev gift med Bendix Ahlefeldt til Maslev. Bertram Rantzau døde 1627; hans Enke († 31. Aug. 1636) købte 1632 Bienebek, som hun samme Aar overlod sin Søn Povl Rantzau til Kohøved.

II.

HENRIK AHLEFELDT'S DATTER

ABEL.

Hun og hendes Søster, om hvem intet vides, solgte vistnok 1588 Oregaard til Fru Margrethe Rosenkrantz, Hans Johansen Lindenovs Enke. Abel ægtede i første Ægteskab Schack Blome (Søn af Hans Blome), der 1581 studerede i Rostock og 1587 fik kongeligt Pas til fremmede Lande. 1588 skrives han til Gronenberg, købte 1592 af Domkapitlet i Lybek Dankerstorf og fik i Mageskifte 5 Gaarde i Panstorf og 7000 Mark lybsk samt en aarlig Rente af 420 Mark. 1592 mødte han ved Hyldingen og var endnu 1594 i Live. I Frøkenskatregistret, der udskreves i Omslaget 1597, nævnes derimod hans Enke til Gronenberg. Dette Gods blev 1601 af Hans Blomes Enke til Seedorf med Indvilligelse af hendes ældste Sønner Thomas, Hans og Volf solgt til Hertug Hans den Yngre.

Fru Abel Blome indgik andet Ægteskab med Ditlev von der Wisch til Olpenæs og Grønholt. Han underskrev den fornyede Union af 1623, men var død 1626.

III.

CHRISTOPHER AHLEFELDT'S BØRN

GODSKE AHLEFELDT

stod endnu 1604 under Formynderskab af sine Fættre Joakim Plessen til Rostorp og Burkard Plessen til Kampen, der paa hans Vegne trættede med Frederik Brockdorff om Ejendomsretten til Bossee. 1605 betaltes der Romertog af hans Gods Klein-Nordsee. Sammen med Otto Qualen opholdt Godske sig 1611 i Frankrig, hvor han af Hans Blome købte to Heste til en Værdi af 1500 Rdlr., som han blev skyldig. Siden drog han til Wien og døde der, vistnok 1615. Da Blome omtrent samtidigt afgik ved Døden, søgte hans Moder Fru Catharine Blome at inddrive Fordringen hos Godskes Mormoder og Universalarving Fru Øllegaard Qualen, født Ahlefeldt (Enke efter Josias Qualen til Koselau), der døde 1622, efter forinden at have afstaaet Klein-Nordsee til sin Søn Otto Qualen (død 1620), som ogsaa kom i Besiddelse af det andet ahlefeldtske Stamgods Bossee.

IV.

MORITZ AHLEFELDT'S BØRN

1. VOLF AHLEFELDT,

† 1604.

Volf nævnes første Gang i den 1587 af Henrik Rantzau udarbejdede Liste over de dalevende Medlemmer af Slægten Ahlefeldt. I Januar 1602 tilskrev Hertug Johan Adolph Kong Christian IV., at Volf Ahlefeldt i Omslaget forsætlig og uden mindste Aarsag havde dræbt en Karl i Kiel, og opfordrede Kongen til at lade Drabsmanden paagribe. Hertuginde Augusta, Hertugens Gemalinde, anmodede paa sin Side Kongen om at give den af Landet rømmede Volf frit Lejde ind i Riget, for at han kunde staa til Ansvar for sin Gjerning. Ved hine Tidens langsomme Retsforfølgelse stillede Sagen i Bero, og imidlertid unddrog Volf Ahlefeldt sig at blive ramt af Loven, idet han allerede 1604 blev skudt af Markvard Rantzau, da de sammen med flere andre vilde ride fra et Gilde i Flensborg. Beretningen om denne Udaad lyder i Korthed som følger.

Volf red paa højre Side af Markvard Rantzau, der brød Tavsheden med Ordene: „Du sér saa bleg ud, er Du syg? jeg har spist og drukket ligesaa vel som Du.“ Volf: „Saa er Du ogsaa tvær (quad)!“ Markvard: „Hvorfor skulde jeg være tvær?“ hvortil Volf svarede: „Jeg véd ikke, hvad der trykker Dig,“ standsede i det samme sin Hest, hældte det gamle Krudt ud af sin Bøsepande, kom nyt paa og spændte Hanen. Markvard bemærkede dette og gjorde ligeledes sin Bøse rede. Den unge Claus Ahlefeldt fra Gjelting red nu hen til Volf, der udbrød: „Tag dit Øje i Agt!“ Claus forstod ikke hans Bemærkning, og Volf fortsatte: „Sig mig, er Du ikke en født Ahlefeldt?“, hvilket Claus bekræftede. „Saa er Du min Fætter,“ sagde Volf, „og Ahlefeldterne plejer at holde sammen.“ For at undgaa Klammeri fjærnede Claus sig fra Volf, der atter red et Stykke Vej Side om Side med Markvard, som var tavs og inde-sluttet. Da Markvard Rantzau pludselig kom til at tænke paa Volfs tidligere forøvede Drab („Totschläge“), blev han bange, tumlede sin Hest og sagde: „Er Du tvær?“ I det samme greb begge til deres Bøse og affyrede samtidig et Skud paa hinanden. Volf blev saaret i Underlivet, og Markvard i den venstre Haand. Ahlefeldt kastede Bøssen, greb sin Dolk og bibragte Markvard flere Stik, medens denne satte Volf Jagtbøssen for Brystet med de Ord: „Hvad vilde Du gjøre med mig, naar Du saadan havde mig i din Magt?“ Volf faldt i Afmagt, og begge blev fra Flensborg Bymark, hvor Overfaldet fandt Sted, bevidstløse baarne ind i Staden, hvor Volf kort efter udaandede (15. August).

Markvard Rantzaus Svigerfader Balthasar Ahlefeldt, der paa den Tid var Amtmand i Flensborg, sendte Breide Rantzau en udførlig Beretning om

Drabet og bad ham tillige at gaa i Forbøn for Markvard hos Kongen, da hans Svigersøn ifølge Vidneudsagnene uforvarende og mod sin Vilje var kommen i Ulykke. En kongelig Kommission nedsattes til Undersøgelse af Sagen, og Enden blev, at Markvard Rantzau blev frikendt.

Magistraten i Flensborg modsatte sig ivrigt, at Volf Ahlefeldt maatte bisættes i sin fædrene Begravelse i St. Johannes Kirke, men gav dog tilsidst efter for Amtmandens Forlangende, at det skulde ske.

2. GODSKE AHLEFELDT.

† 1644.

I Aaret 1603 afsluttede han et Forlig med Didrik Blome i Syderstapel om Overtagelsen af dennes Fæstegods, Gaard og Hus i Gosefeld. Denne Landsby, beliggende tre Fjerdingvej Syd for Ekernførde, omfattede 8 Gaarde og var allerede paa den Tid delt i Gammel- og Ny Gosefeld, til hvilket sidste Godske skrev sig 1608, da han var bosiddende i Ekernførde og afhændede sin Gaard „vor der kurzen Brücke“ til Bendix Pogwisch. Samme Aar blev han af Hertugen af Gottorp forlenet med en denne tilhørende Ødegaard i Gosefeld, og her boede han 1610. Desuden ejede han (1604) Landsbyen Veseby ved Slien i Kosel Sogn, men boede 1621 i Ekernførde og Aaret efter i Sønderborg.

Godske Ahlefeldt tjente ved det gottorpske Hof som Hofjunker, senest fra 1629, da han ansøgte Hertugen om at faa Gosefeld overdraget paa Livstid. 1632, i Omslaget, fik Ditlev Brockdorff til Vindeby, efter forudgaaende Overenskomst med Godske Ahlefeldt, af Hertugen Skjøde paa hele Landsbyen Gosefeld. Udenfor Gottorp Slot, ved den hertugelige Lysthave, ejede Godske et Hus, som han 1634 afhændede for 600 Rdlr. Han døde 1644 og blev 20. Marts bisat fra Slesvig Domkirke, hvor Generalsuperintendenten holdt Ligtalen over ham.

Godske Ahlefeldt var gift med Elisabeth v. Wenckstern (født o. 1600), Datter af Henrik v. Wenckstern til Lenzerwisch i Brandenburg og Margarethe Brockdorff. De havde flere Børn, af hvilke fire kjendes (Sjette Afsnit II).

3. IDA.

Hun var blandt de Damer af Frederik Brockdorffs Slægt, der 1588 maatte gjøre Afbigt i Helligaandskirkens Kor i Kiel i Anledning af det Drab, Brockdorff havde forøvet paa Gert Rantzau. Senere blev hun gift med Jørgen Clausen Falk (Mormand), der nævnes 1588 og ved Hyldingen 1608. Han havde Herrestad i Herrestad Lehn i Skaane i Forlehning af Kronen og skyldsattes 1625 til 40 Tønder Hartkorn. Jørgen Falk døde senest 1629.

4. METTE.

Hun boede 1607 i Kiel hos Stedmoderen og levede senere som Konventualinde i Preetz. Gjennem sine Formyndere, Balthasar Ahlefeldt og Ditlev Ahlefeldt til Lindau, klagede hun 1621 til Kongen over, at hun af sin Broder

Godske var blevet indespærret som et afsindigt Menneske i sit eget Hus i et med Brædder tilspigret Kammer, saa at Dagens Lys ikke kunde skinne ind. Desuden havde han, da han tiltraadte en Rejse, paatvunget hende sin endnu ganske unge Datter Magdalene, der sammen med andre Konventualinder havde lagt onde Raad op imod hende. Overfor denne hendes Klage gjorde Broderen gjældende, at Søsteren over hele Landet var bekendt for at være forvirret i Hovedet, hvilket ogsaa virkelig var Tilfældet. Hverken i Slesvig eller i Preetz kunde hun begaa sig, og hun blev derfor anbragt hos en Familie i Løgumkloster. Mette Ahlefeldt døde kort før 20. November 1629. Godske Ahlefeldt førte 1631 Klage over den tidligere Priorinde i Preetz Catharine Buchwald, fordi hun havde beslaglagt Søsterens Hus og Møbler.

V.

VOLF AHLEFELDT TIL MELKHOF'S BØRN

1. CLAUS AHLEFELDT,

levede 1593 og drog senere til Lifland, hvor hans Spor tabes.

2. GODSKE AHLEFELDT

til Gadeland, dansk Oberst og Chef for Rostjænesten, —o. 1625.

Godske fødtes omkring Aar 1570 og gik i sin Ungdom i nederlandsk Krigstjeneste. 1593 førte han Klage over sin Fætter Claus Ahlefeldt, der vægrede sig ved at udbetale en Pengesum, der skyldtes hans afdøde Fader. Omkring Aar 1600 gik han i svensk Tjeneste og var 1604 under Krigen mod Polen avanceret til Oberstlieutenant. I Efteraaret sidstnævnte Aar var han Kommandant i Fæstningen Pernau i Lifland, som han lovede at forsvare indtil Vinterens Frembrud, men skal have overgivet uden at raadspørge sine Foresatte, hvorefter han vendte tilbage til sit Fædreland. Kong Carl af Sverrig henvendte sig derfor i Januar 1605 til Hertug Adolph af Gottorp med Anmodning om at give Ahlefeldt Tilhold om at indfinde sig hos ham for at staa til Ansvar baade for Fæstningens Overgivelse og de ærerørige Rygter, han havde udspremt om Kongen. Efter at være hjemvendt til Holsten havde Godske erhvervet Gaarden Gadeland i Landsbyen af samme Navn ved Neumünster. Her boede han 1608, da han sammen med sin Svoger Jakob Rantzau i Oldesloe anlagde Sag mod Hans Rantzau til Salzau, der havde taget Landsbyen Daldorf i Besiddelse, som de mente at have nærmere Krav paa. 1610 oprettede Godske og Hustru, hvis Ægteskab var barnløst, et

reciprokt Testamente. Under Kalmarkrigen tjente han i den danske Hær og fik 1610, 23. November, Bestalling som Oberstlieutenant for et Regiment Fodfolk paa 2000 Mand, der Aaret efter blev indskibede fra Heiligenhafen til Halmstad. I April 1611 skriver Breide Rantzau til Kansler Christen Friis, at han i Kristianopol venter paa Godske Ahlefeldts og Gert Rantzaus Folk. Ved Stormen paa Kalmar (17. Juli) kæmpede han tappert og blev haardt saaret. I Begyndelsen af December 1612 fik han Befaling til med 400 Mand at begive sig til Lauge-sund i Norge og kort efter til at afgaa til Elfsborg; men da hans Svigermoder Fru Dorothea Sehested (Enke efter Raadmand Georg Liesemann i Danzig) var død kort før, i hvilken Anledning hans Hustru havde begivet sig derhen, vilde han gjerne følge hende og bad sig derfor undskyldt til efter Omslaget.

I Fastelavnstiden 1617 opholdt Ahlefeldt sig i Dresden, hvor han kom i Trætte med en Adelsmand Anton v. Schlieffen til Dieskau, om hvem Godske havde udspreedt det Rygte, at han i Aaret 1603 under Polakkernes Belejring af Dorpat havde ført hemmelige Underhandlinger med Fjenden om Stadens Overgivelse.

1617, 17. September, blev Godske af Hertug Frederik af Gottorp beskikket til Klosterprovst i Uetersen efter den kort før afdøde Alexander Sehested, men allerede det følgende Aar i Juni erholdt Sivert Pogwisch Stadfæstelse paa denne Værdighed. 1619, 2. Juni, fik Ahlefeldt Bestalling paa et Kompagni Ryttere paa 200 Heste, Patent som Oberst samt overdraget Befalingen over Rostjenesten og den Lejr, Kongen havde indrettet ved Rendsborg, bestaaende af forskellige Troppeafdelinger, „hvilket udrettede saa meget, at Kongens og hans næste Naboers Lande blev udi Fred og uoverrumplede“. 1620 afhændede Godske Ahlefeldt og Hustru Gadeland til Markvard Buchwald for 2500 Specier. Et Par Aar forinden havde han taget fast Bolig i Crempe, hvor han ejede et Hus og et Teglværk. 1623 fik han Befaling til at begive sig med sit Regiment til Hertug Georg af Brunsvig-Lyneborg. Endnu Aaret efter var han i Live, men 1626 nævnes hans Enke Margarethe Rantzau (født o. 1580), Datter af Hans Rantzau i Oldesloe og Dorothea Sehested. Hun levede endnu 1642 i Crempe.

3. ERMEGAARD,

ægtede ved Aar 1590—92 Povl Wittorp, Ejer af Projenstorf og Gaarden Neumünster. Han havde været tre Gange tidligere gift, først med Christine Sehested (Datter af Otto Sehested til Beierholm), død 1577, derefter med Catharine, en Datter af Asmus Ahlefeldt den Ældre til Nøer, og endelig med Catharine Brockdorff, en Datter af Frederik Brockdorff til Gaarz. Wittorp døde 1598. Fru Ermegaard havde før sit Giftermaal været Hofmesterinde hos Hertuginde af Meklenborg, der gav hende 3000 Mark i Medgift. Som Enke tjente hun i samme Stilling (1605) ved det gottorpske Hof, men flyttede senere til Neumünster, hvor hendes Søn Povl boede. 1620 gik Pfalzgrevinde Hedevig af Sulzbach i Forbøn for hende hos sin Broder Hertug Frederik af Gottorp, at han skulde

give hende en Ret Fisk fra sit Taffel som Erkjendtlighed fordi hun havde fulgt hende til et fremmed Land. Ermegaard Wittorp døde i Neumünster i den første Halvdel af 1626.

4. DOROTHEA

tjente i sin Ungdom ved Hertuginde Augusta af Gottorps Hof og boede derefter i tyve Aar hos sin Svigerinde i Crempe. Efter sin Søster Ermegaard arvede hun dennes Hus i Neumünster, som hun ved Testamente, oprettet 26. Juli 1626, sammen med sine øvrige Ejendele overdrog Søstersønnen Povl Wittorp, der til Gjengjæld forpligtede sig til at bekoste Fru Ermegaards Begravelse samt „at ære, elske og bistaa Jomfru Dorothea som en lydig Søn og sørge for hendes Underhold“. Kort før sin Død, der indtraf i Februar 1629 paa Domhof i Lybek, indsatte hun Povl Wittorps Søn Carl Philip til Universalarving. Herimod rejste Helmuth Schack til Basthorst Indsigelse som formentlig nærmeste Arving, idet han og Fru Ermegaard vare kjødelige Næstsøskendebørn. Han gjorde gjældende, at Egidius v. der Lankens Skriver havde ført Jomfru Dorotheas Haand paa Dødslejet „som et uforstandigt Barns“, da hun hverken kunde læse eller forstaa det skrevne, men sad dødssyg og umælende i en Stol uden at kunne gjøre sig forstaaelig for de omkring hende værende, blandt hvilke hendes Svigerinde Fru Margarethe Ahlefeldt og Fru Salome Heesten, Joakim Brockdorffs Enke i Oldesloe, der begge vidner, at Dorothea i mange Aar havde været fra Forstanden og var en mer end halvfjers Aar gammel Jomfru „af den gamle Verden“.

VI.

CLEMENT AHLEFELDTS BØRN

1. CLAUS AHLEFELDT til Emkendorf.

Han mødte 1580 ved Hyldingen i Odense og nævnes 1581 i Omslaget som Ejer af Emkendorf og 1587 af Bokelholm, nu Stationsby til Emkendorf, hvilket Gods han Aaret efter for 44,500 Rdlr. afhændede til Godske Ahlefeldt til Lønborggaard. Han er maaske ogsaa den Claus Ahlefeldt, der mødte ved Hyltingerne 1592—93, og som da var bosiddende i Ekernefærde, hvorfra han flyttede til Kiel. Claus døde 1611 og blev bisat i Flensborg St. Nikolai Kirke. Han ægtede o. 1580 Alheid Ahlefeldt, Datter af Bendix Ahlefeldt til Haseldorf og Enke efter den 1574 afdøde Melkior Rantzau til Helmstorff. Hun var 1588 blandt de Fruer,

der i Anledning af, at Frederik Brockdorff havde dræbt Gert Rantzau, maatte gøre Afbigt i St. Nikolai Kirkes Kor i Kiel. Fru Alheid døde 12. Oktober 1615 og blev begravet ved sin Mands Side.

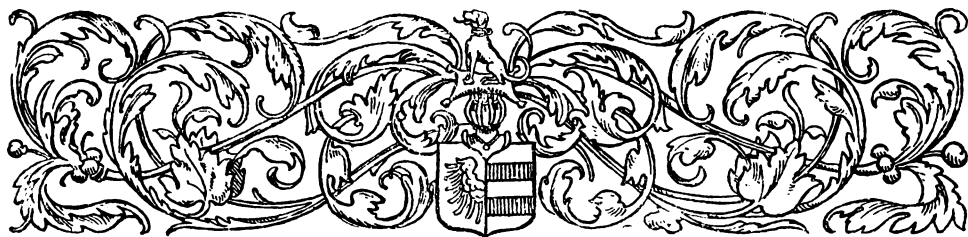
2. OVE AHLEFELDT

hyldede 1580. Han var Indehaver af en Præbende og et Kanonikat i Schwerin, som han 1593 overdrog til Johan Mewes i Lybek med Ret til at inddrage udestaaende Restancer for de sidste ti Aar. Ove var ogsaa Kanonikus ved Domkirken i Lybek og kaldes til Hytten, vistnok Herrenhytten ved Ekernefærde, der paa hin Tid tilhørte Hertugen af Gottorp, og som var forpagtet til ham. Desuden ejede han Klinke eller Holtenklinken, et lille Gods ved Oldesloe, der meget tit har skiftet Ejere. Han var gift med Elsabe Reus, i hvilket Ægteskab han havde en Datter (Sjette Afsnit III).

3. POVL AHLEFELDT,

hyldede 1580 og levede senere i stor Fattigdom. 1596 bad han saaledes Hertug Johan Adolph af Gottorp om en liden Skjærv og fik en Daler i Gave „propter Deum“.

SJETTE AFSNIT

I.

THOMAS AHLEFELDT'S BØRN

AF FØRSTE ÆGTESKAB

1. ØLLEGAARD,

indskreven omkring 1595 i Itzehoe Kloster, gift med Skotten Adam Kuningham, Friherre af Kullullan, der fra ung af havde staaet i fremmed Krigstjeneste. I dansk Sold var han senest fra 1628, i hvilket Aar hans Hustru fødte en Søn paa „den adelige Gaard Nüttstett i Sjælland“ og indtil Juni 1636, da hun med sine Børn flyttede fra Sjælland til Holsten. I Sverrig tjente han som Oberst under Banér, men faldt allerede 4. Oktober 1636 i Slaget ved Wittstock, hvor Svenskerne sejrede over de under Hatzfeld forenede sachsiske og kejserlige Tropper. Den ovennævnte Søn Bendix Kuningham blev Gehejmeraad, Hofmarskalk og Amtmand i holsten-pløensk Tjeneste.

2. ANNA,

der før 1596 blev indskreven i Itzehoe adelige Kloster, var endnu 1625 under Formynderskab af Ditlev Sehested og Christopher Pogwisch. Hun ægtede Bendix Buchwald, der 1630 købte Fresenburg af Henneke Ahlefeldts Enke, medens hans Broder Hans Buchwald til Schelhorn af samme erhvervede Schulenburg med de under Fresenburg hørende Landsbyer Blumendorf og Wolkenwehe. Bendix Buchwald kom ulykkelig af Dage paa Fresenburg 1635, idet et fældet Træ, der skulde saves i Stykker, faldt ned over ham og dræbte ham. Hans Broder overtog Værgemaalet for hans Børn. Enken sad endnu 1641 paa Fresenburg.

3. HELVIG,

gift 1613 med Markvard Svave af den pommerske Adelsæt. 1617 boede han i Kiel, hvor han af Borgerne i Byen blev anklaget for at have slaæet Ruder ind hos dem og paa anden Maade tilføjet dem Skade. Aaret efter indgik han et Forlig med sine Svigerinder Øllegaard og Anna, hvis Stedmoder var død. Han var blandt de indbudne ved Hertug Hans d. Yngres Jordefærd og medforsegledede 1623 Kong Christians og Hertug Frederiks udvidede Stadfæstelse af den 1533 mellem Danmark og Hertugdømmerne sluttede Forening. 1632 var han af Hertugen af Gottorp buden til Prins Adolphs Daab og Aaret efter til Hertug Joakim Ernst af Pløens Formæling med Prinsesse Dorothea Augusta. Han kaldes da til Notfeld, en Avlsgaard under det Familien Rathlau tilhørende Gods Dänisch Lindau i Sønderbrarup Sogn. 1638 førte han Proces med Hilmar Pott, der havde været Huslærer for hans Barn, og som gjorde Krav paa tilgodehavende Løn. Endnu 1647 levede Fru Helvig i Notfeld.

AF ANDET ÆGTESKAB

DOROTHEA.

Hun blev gift med Oberst Henrik Buchwald til Gross-Nordsee, der i nogle Aar stod i dansk Krigstjeneste som Fændrik, indtil han 1621 af Kongen blev anbefalet til Biskoppen af Halberstadt, Hertug Christian. I Februar 1625 fik han Bestalling som Kaptajn over 200 tyske Fodknægte. 1629, da han laa i Garnison i Glückstadt, kaldes han Oberstvagtmester. Som Oberstlieutenant fik han 1638 Befalingen over det holstenske Fodregiment, der i Marts 1644 fra 1800 Mand blev bragt op til 3000 Mand. 11. April samme Aar blev han forestillet som Oberst for Regimentet, vistnok som Anerkjendelse af hans ved Overfaldet paa Itzehoe 19. Januar udviste Tapperhed. Aaret efter vendte Krigslykken sig for ham, idet han 25. April i en Fægtning mod den svenske Oberst Bötticher led et fuldstændigt Nederlag mellem Heide og Lunden og sammen med flere Officerer og 1000 Mand toges til Fange. Hjemvendt fra Fangenskabet blev han i Januar 1646 sammen med et Par andre højere Officerer, Bauer og Pentz, stillet for en Krigsret, der skulde undersøge og dømme deres Forhold under Felttoget. 1. Februar blev han afskediget. Henrik Buchwald havde 1624 kjøbt Aas i Vendsyssel, som han faa Aar efter solgte til Otto Pogwisch. 1641 erhvervede han af Cai Sehesteds Arvinger Godserne Gross-Nordsee og Cronsburg, som han 1655 afhændede til Bendix Pogwisch. Han afgang ved Døden 26. Oktober 1666. Fru Dorothea var da død. Den 24. Oktober 1662 ringede St. Nikolai Kirkes Klokke i Kiel ved hendes Jordefærd.

II.

GODSKE AHLEFELDTS BØRN

1. MORITZ AHLEFELDT

til Løitmark, Espenæs og Lille Grønholt, hertugelig gottorpsk Kammerjunker, Ritmester og Hofmarskalk, —1675.

Moritz Ahlefeldt, der maa være født i det første Aarti af det 17. Aarhundrede, var 1620 Page paa Gottorp og fik 1630 af det hertugelige Rentekammer udbetalt en Sum Penge til sin forestaaende Udrustning og Rejse. 1633 forekommer han som Ritmester blandt de indbudne ved Hertug Joakim Ernst af Pløen og Prinsesse Dorothea af Gottorps Formæling. Aaret efter var han i Egenskab af Kammerjunker til Stede ved Prinsesse Marie Elisabeth af Gottorps Daab og fulgte derfra med Hertug Philip til Kjøbenhavn i Anledning af Prins Christian af Danmarks Formæling 5. Oktober s. A. 1635 gav han Møde ved Hertug Johan Frederiks Ligfærd, overværede det følgende Aar Prinsesse Hedevig Eleonores Daabsfest og bivaanede 1639 Hertuginde Augusta af Gottorps Bisættelse.

Under Krigen 1643—44 hvervede han et Kompagni i gottorpsk Tjeneste, 1648 hyldede han Kong Frederik III. og fik 1652 ny Bestalling som Kammerjunker. Aaret efter var han nærværende ved Hertug Johan Christian af Sønderborgs Ligbegjængelse og førte Hertuginde Sophie Hedevig i Processionen efter Baaren.

I Aarene 1635—40 boede han i Flensborg og fik ved sidstnævnte Tid af Hertugen af Gottorp anvist den i Svans Sogn beliggende Landsby Ellenberg, til hvilken han skrives 1641, da han var indbudt til Prins Christian Albrechts Daab. Kort efter erhvervede han Godset Løitmark, ligeledes i Svans Sogn, beliggende ved Slien lige overfor Kappel og arvede 1645 Gosefeld efter Faderen. Omkring 1650 afhændede han for 1800 Rdlr. Løitmark til Hertugen, der 1655 afstod det til Christopher Roepstorff. 1652 købte han for 3400 Rdlr. af Fru Drude, Enke efter Bendix Pogwisch til Torp, det lille, til en Plov ansatte Gods Espenæs (ved Løitmark), som han 1656 afhændede til Hartvig Schack til Stubbe for 3450 Rdlr. 1656 nævnes han som Ejer af Veseby, en Landsby i Kosel Sogn.

1657 fik Moritz Ahlefeldt af Hertugen udbetalt Rejsepenge, fordi han havde været med til at føre de danske Tropper fra Helmer Skanse til Glückstadt. 1659 blev han afskediget fra sin Stilling som Kammerjunker, men fik 1661, 15. August, ny Bestalling som saadan med 200 Rdlr. aarlig Løn. Samme Aar deltog han i Sørgeprocessionen ved Hertug Frederik af Gottorps Ligbegjængelse i Slesvig Domkirke og bar den afdødes gyldne Kaarde efter Kisten. Kort efter mødte han ved Hertug Christian Albrechts Hylding og fungerede 1665 ved Indvielsen af Universitetet i Kiel som Hertugens Marskalk.

Moritz Ahlefeldt var ikke alene en velset Mand ved det gottorpske Hof, hvor man hyppigt benyttede sig af hans fremragende repræsentative Egenskaber, men ogsaa den danske Konge beviste ham sin Gunst ved 1667 at skjænke ham til arvelig Eje et Hus i Boltoft i Sterup Sogn, hvor han tidligst fra 1665 var bosiddende som Ejer af det adelige Gods Lille Grønholt (Klein Grünholz).

Om Moritz Ahlefeldts Død beretter Coronæus i sine *Fata tragica*: „Anno 1675 afgik pludselig ved Døden Ritmester Moritz Ahlefeldt, en stærk og svær Mand og en Helt til at drikke, gennem hvis Hals der er gaaet mangt et Anker god Vin.“

Han var gift med Barbara Thienen, født 1619, død 1660, begravet 13. Februar Aaret efter i Ekernførde Kirke, Datter af den 1630 afdøde Henrik Thienen til Nehnten og Margarethe v. der Wisch.

Om Moritz Ahlefeldts Børn se Syvende Afsnit I.

2. SIVERT AHLEFELDT, —1639,

blev 24. Januar 1629 antagen som Page paa Gottorp og fik Aaret efter af det hertugelige Rentekammer udbetalt til Lægehjælp 6 Rdlr. Senere blev han Hofjunker og 1638 Fændrik ved et af Hertugen hvervet Regiment. 1634 var han til Stede ved Hertug Johan Christians Bryllup. 1637 nævnes han som Ejer af Bondsbøl (Havetoft Sogn), paa den Tid en Landsby med to Bøndergaard og tre Husmandshuse, senere Avlsgaard under Satrupholm. Nævnte Aar blev Sivert Ahlefeldt stævnet af Apothekeren Lorentz Koch i Slesvig for tilgodehavende Penge for leverede Apothekervarer til hans Husholdning, Barnedaab og Sygdom. Sivert døde i sin kraftigste Alder og blev 29. Januar 1639 bisat i Slesvig Domkirke. Hans Enke Augusta levede endnu 1656, da hun til Fortsættelsen af sin Søns Studier fik skjænket 50 Rdlr. af Hertugen af Gottorp. Hun fødte ham flere Børn, som dog ikke alle kjendes (Syvende Afsnit II).

3. SOPHIE

var Hofdame hos Fyrstinde Eleonore Sophie af Anhalt-Bernburg, født Prinsesse af Slesvig-Holsten-Sønderborg. Hun var gift med Carl von der Trautenberg genannt von Bayern af en i Magdeburg og Halberstadt hjemmehørende Slægt, der i Vaabenet fører en hvid Mynde i blaat Felt. Han stod i sin Ungdom i Hoftjeneste hos Hertug Joakim Ernst af Pløen, med hvem han 1639 oprettede en Overenskomst om Gaardene Wesenberg og Schenkenberg, beliggende halvanden Mil Sydøst for Oldesloe. Trautenberg boede paa sine fædrene Godser Hornhausen og Otteleben og var en Tid Staldmester hos Fyrst Christian af Anhalt-Bernburg. 1640 var han død; hans Enke overlevede ham.

4. HEDEVIG,

gift med Moritz von Gersdorff (Søn af Georg v. Gersdorff fra Lausitz, der 1602 var udvandret til Lifland). Han stod først i Tjeneste hos Grev Anton Gynther af Oldenburg som Page eller Hofjunker og var derefter Hofmester hos Abbedissen i Itzehoe, Prinsesse Marie af Slesvig-Holsten-Sønderborg. Anbefalet af Hertug Frederik III. til Hertug August af Sachsen-Lauenborg fik han i August 1637 anvist 13 Rdlr. til Overførelse af Hustru, Børn og Bagage til Eutin. Ikke længe efter tiltraadte Gersdorff den fædrene Besiddelse Repshof i Torma Sogn i Lifland, hvor han boede 1640. Han var død 1646, da hans Enke sad paa Gaarden.

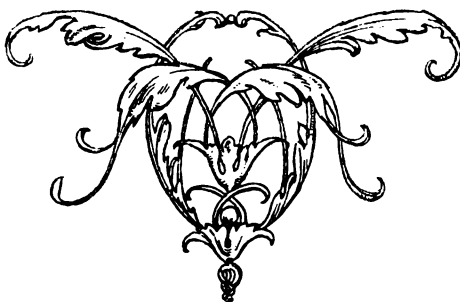
III.

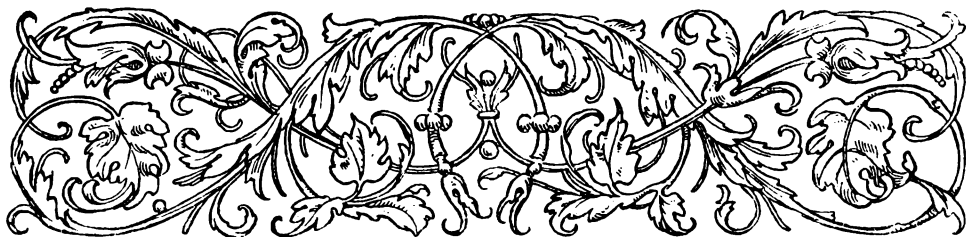
OVE AHLEFELDT'S SØN

JOHAN AHLEFELDT.

I sin Ungdom var han Page ved det holsten-pløenske Hof, traadte derefter under Kejserkrigen i dansk Militærtjeneste som Kornet og tjente sig i kejserlig Sold op til Kaptejnlieutenant. Efter Freden i Lybek tog han blivende Ophold i sit Fædreland og var vistnok Hofjunker hos Hertug Joakim Ernst af Pløen, der fra 1622 residerede paa Slottet Arensböck; her fødtes ogsaa hans Datter (1624).

Johan Ahlefeldt var gift med Margrethe Evert, en Datter af hertugelig pløensk Raad Andreas Evert og dennes Hustru Elsabe. Hun døde efter mange Aars Enkestand i høj Alder hos sin eneste Datter i Itzehoe 1672 og blev 31. Jan. bisat fra St. Laurentii Kirke. Om deres Datter se Syvende Afsnit III.

SYVENDE AFSNIT

I.

MORITZ AHLEFELDT'S SØN

SIVERT AHLEFELDT,
Ritmester, —o. 1675,

var 1657 Page paa Gottorp og blev 1659 gjort værgagtig. Han tjente sig i hjemlig eller fremmed Krigstjeneste op til Ritmester, men døde i ung Alder for Faderen (1675). Sivert var gift med en Datter af Christian Frederik v. Preen fra Nutteln i Meklenborg, Kammerjunker hos Hertug Ernst Gynther af Sønderborg og Gaardejer i Store Kvern, og Hustru Dorothea Ahlefeldt. Antagelig er Siverts Hustru identisk med den Fru Marie Elisabeth Ahlefeldt, der døde i November 1685 i Store Kvern, og hvis Lig paa en simpel Bondevogn blev ført til Brarup og nedsat der „uden Lys og uden Kors“, hvad der vel tyder paa, at hun har taget sig selv af Dage. De havde en Søn (Ottende Afsnit).

II.

HOFJUNKER SIVERT AHLEFELDT'S BØRN

1. AUGUST FREDERIK AHLEFELDT

kom 1652 i den lærde Skole i Bordesholm, blev 1655, i Juli, immatrikuleret ved Universitetet i Rostock og var 1657 Page ved det gottorpske Hof. I Maj 1658, da han blev gjort værgagtig, fik han til Ekvipering skjænket 50 Rdlr.

2. MAGDALENE ELISABETH

fødtes 1. Februar 1638 paa Bondsbøl og blev 13. Marts døbt i Havetoft Kirke. 1660 indskreves hun i St. Johannes Kloster i Slesvig, hvor hun artede sig ilde. Under Ægteskabsløfte blev hun lokket af den ved Hoffet paa Gottorp tjenestgjørende Hans Henrik v. Hartwig, hvem hun fødte en Datter. For at unddrage sig Ansvar, rømmede hendes Forfører, der imidlertid var bleven Lieutenant réformé i Oberstlieutenant Conrad v. Wassenbergs Kompagni i Ribe, til Bremen og traadte i svensk Tjeneste. Ved et 30. Decbr. 1667 afholdt Forhør gjorde hans Fader Major Sebald v. Hartwig gjældende, at Sønnens Opholdssted var ham ubekjendt, hvorimod Magdalene hævdede, at han holdt sig skjult, indtil Hertugens Hjælpetropper skulde afmarchere for at støde til Wrangels Korps. Hertug Christian Albrecht tog sig varmt af hendes Sag og bad Kong Frederik om hverken at taale Hartwig i Kongeriget eller Fyrstendømmerne, førend Sagen var bleven afgjort. En Kommission, bestaaende af Hofraad Andreas Cramer og Eilhard Schacht, nedsattes for at paadømme Sagen. Dommen faldt 1670, 21. April, og Hartwig blev dømt til at betale Magdalene 300 Rdlr. aarlig i tre Aar. Som det ses af hendes, 1671 til Hertugen indgivne Ansøgning, efterkom han dog ikke Forpligtelsen. Han var 1675 Lieutenant i Lütkens hvervede Regiment og blev fangen ved Wismar. Allerede ved Aar 1670 havde han ægtet Engel Ranow, en Stifdatter af hans tidligere Regimentschef Wassenberg.

3. DOROTHEA MARGARETHE,

indskreven samtidig med Søsteren i St. Johannes Kloster. Hun blev 3. November 1681 i Hadeby Kirke viet til Monsieur Lauritz Lund, „en slet Musketer“.

4. BARBARA DOROTHEA,

begravet 16. Marts 1637 fra Havetoft Kirke.

III.

JOHAN AHLEFELDT'S DATTER

ELEONORE,

født 1624 paa Arensböck og holdt over Daaben af Prinsesse Eleonore af Pløen. Syv Aar gammel kom hun efter Faderens Død tilligemed sin Moder i Huset hos Gert Rantzaus Enke Dorothea Brockdorff paa Breitenburg. Med dennes og Moderens Samtykke blev hun 1652 viet til Albert Rode, Kjøb- og Handelsmand

i Itzehoe, „efterdi hun,“ som det hedder, „ikke saa meget saa paa sin Adel, som paa den højtelskede og udkaarne Dyd udi sin højadelige Jomfrustand, men erkjendte, at Dyden holdes i Ære, eftertragtes og udøves saavel i den borgerlige som i den adelige Stand.“ Albert Rode var Kirkeældste i Itzehoe og en højt anset Borger i Staden. Under Svenskekrigen mistede Ægteparret 1657 næsten alt, hvad de ejede, og maatte flygte ud af deres brændende Hus. Hun fødte ham i alt ti Børn, blandt hvilke Christian Ditlev Rode, senere Præst i Rantzau og Barmsted. 1676 blev Eleonore Enke. Under et Besøg paa Drage hos Grev Ditlev Rantzau i Marts 1698 blev hun heftig syg og lod sig kjøre til Münsterdorf, hvor hun afgang ved Døden 7. April, 74 Aar gammel. Hun jordedes 4. Maj paa den nye Kirkegaard i Itzehoe.

OTTENDE AFSNIT

SIVERT AHLEFELDT'S SØN

GODSKE AHLEFELDT.

I Aaret 1675 var han Page hos Prins Christian af Glyksborg. Sex Aar senere boede han i Store Kvern hos sin Morfader Frederik Christian v. Preen 1685 derimod i Nabosognet Sterup og var da gift med en Bondedatter fra denne Landsby Lucie Carstensen, som havde tjent hos Baronesse Kielmansegg paa Quarnbek. Samme Aar døde hans Svigerfader Marx Carstensen, hvorpaa dennes efterlevende Enke overlod Svigersønnen sin Gaard i Sterup „for bedre at kunne fortsætte sit Agerbrug“. Efter forudgaaende Ordstrid ihjelstak Godske Ahlefeldt 5. Juli 1689 paa Landsbygaden i Store Kvern en Mand ved Navn Peter Bischoff og rømmede uopholdelig ud af Landet, inden Sagen blev anmeldt for Øvrigheden. 1695 bønfuldt hans tilbageblevne Hustru Amtmanden i Cismar Joakim Ahlefeldt om at ville lade optage Forhør i Sagen og anbefale den til den kongelige Øvrighed af Hensyn til „den gode Familie“. 1699, 18. Juli, blev der omsider ved Nyherred Ting fældet Dom over ham, „at han fra Fred skulde sættes i Ufred, og hvis han blev paagreben, rettes med Sværdet.“ I mange Aar flakkede Godske Ahlefeldt rundt i Evropa; hvorhen hans Veje gik, vides ikke; men den skriftlige Forbindelse med Hjemmet synes han at have vedligeholdt. Han har kjæmpet under fremmede Faner, vel baade i den Orleanske Krig (1688—97) og den spanske Arvefølgekrig, medens hans Hustru trofast sad derhjemme paa den lille Bondegaard og hæderlig bragte deres eneste Søn frem til Officer. Om det var Fattigdom, Træthed af det omflakkende Liv og den vexlende Krigslykke eller Længsel efter Hjemmet, der omsider efter mere end tredive Aars Fraværelse drog den tredsindstveearige Mand tilbage til Fædrelandet, er uvist. Sikkert er det i alt Fald, at Godske Ahlefeldt, da han 1722 steg i Land ved Skibsbroen i Flensborg, troede, at der var groet Glemselens Græs over hans Brøde. Heri

forregnede han sig dog, thi kort efter hans Ankomst — maaske inden han fik sig forvisset om, at hans gamle Hjem var opløst og Hustruen og Sønnen døde — blev han paagreben og sat i Civilarrest i Flensborg. I Følge kongelig Befaling af 14. August nævnte Aar blev der berammet en ny Thingret, og 23. Marts Aaret efter fik Overretten paa Gottorp Befaling at skrive til et udenlandsk Fakultet „i Anledning af denne Blodsag“. I November fik Amtsinspektør Meley i Flensborg Paalæg om at indberette om Fangens Vilkaar, Familie og Alder; men her ender Sagens Akter brat, da de sidste Blade i Nyherreds Thingbog nu fattes. Hvad der blev hans Skjæbne, vides ikke. Om hans eneste Søn se følgende Afsnit.

NIENDE AFSNIT

GODSKE AHLEFELDT'S SØN

CHRISTIAN FREDERIK AHLEFELDT,

† 1713.

1705 holdt han i Kvern Peter Erichsens Barn over Daaben. 1708 stod han i gottorpsk Tjeneste som Lieutenant ved Enkehertuginde's Livregiment, først i Kaptejn Starenflychts, senere i Kaptejn Erik Sparres Kompagni. 1713 tjente han i Oberst v. Grumbkows Infanteriregiment og faldt ved Belejringen af Tønning. I et Brev af 18. Oktober takker Moderen Obersten for Meddelelsen om hendes eneste Søns Død og for den Godhed, han har vist ham i hans levende Live. Hendes Ægteherre har maattet „for et Malheurs Skyld vende Ryggen til tvende adelige Godser Bækmark og Ulfsund, der, om Sønnen havde levet, vilde være komne paa Fode igjen“.

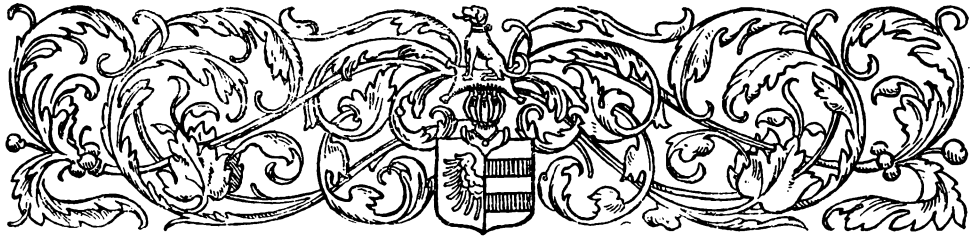
FEMTE KAPITEL:

MARKVARD AHLEFELDT

— DØD 1500 —

OG HANS EFTERSLÆGT

**TIL SAXTORP, STUBBE, QUARNBEK, MARUTENDORF,
EHLERSTORF, LAMMERSHAGEN OG PERDÖL**

FØRSTE AFSNIT

MARKVARD AHLEFELDT

*til Deutsch Nienhof og Saxtorp, Amtmand i Rendsborg og paa
Femern, — † 1500.*

MARKVARD AHLEFELDT, Søn af ovennævnte Godske Ahlefeldt til Bossee (S. 135), forekommer, saa vidt vides, første Gang 1456 i Fundatsen for Marianerne i Haderslev. 1469 medforseglede han det slesvig-holstenske Ridderskabs Forbunds-brev og Aaret efter Konkordaterne i Segeberg. 1474 var han Medvidne ved Ditlev Wensins Afhændelse af Godset Rohlstorf til Otto v. der Wisch.

Som tidligere nævnt, er han formentlig ved 1475 kommen i Besiddelse af den sydlige Del af Sognet Westensee, det senere Godsdistrikt Deutsch Nienhof med Pohlsee og Schierenensee med Hohenhude, hvilket ogsaa stemmer med, at hans Brodersønner senere ejede den nordlige Del af Sognet, omfattende Emkendorf, Bossee og Westensee. Af Bønderne i Landsbyen Dätgen købte han Halvdelen af deres Skov, dog vedblev Klostret Bordesholm som Ejer af de to Trediedele af Skoven at hævde Overhøjheden. Der udbrød snart Tvistigheder mellem Klostret og Markvard Ahlefeldt, og begge Parter beskyldte hinanden for ulovlig Skovhugst og dermed følgende voldeligt Overgreb. 1488 indgik begge et Forlig, i Følge hvilket Biskop Albert af Lybek og Amtmanden i Steinburg Henrik Rantzau skulde bilægge Striden; desuden valgte hver af Parterne tre Opmænd blandt deres Kjendinge. Paa Retsdagen det følgende Aar droges et Grænseskjel i Mielkendorf.

I Aarene 1475—78 nævnes Markvard som Foged paa Segeberg og forekommer fra Maj 1480 i Aktstykker som Amtmand i Rendsborg Amt, der indtil 1495 tilhørte Dronning Dorothea. Senest 1490 blev Povl Sehested hans Eftermand i dette Embede. Sammen med sine Brødre udstedte Markvard 1480 en Kvittering til Kong Christian for alle de Gjældsbreve, denne indtil Dato havde udstedt med Undtagelse af en forseglede Forskrivning paa 2160 Mark, et Pantebrev paa Bollingsted og den Andel de havde i Staden og Slottet Flensborg, som Kongen havde bortpantet til dem og flere andre Adelsmænd for en Sum af 40,500 Mark. I Aug. s. A. medforseglede han en Overenskomst mellem Kongen og mange af Adelen i Slesvig og Holsten, hvorved en stor Del mellem dem og Kongen svævende Gældsposter ordnedes.

1490 medforseglede han Delingsbrevet mellem Kong Hans og Hertug Frederik. Han og Brødrene havde da endnu en Fordring paa 2000 Mark udestaaende hos Hertugen og udstedte 1496 herpaa en Kvittering til ham, der havde paataget sig Halvdelen af Gælden med Forbehold af Patronatsretten til Gettorp Kirke. I Efteraaret 1491 opholdt Markvard Ahlefeldt sig i Lybek sammen med Hr. Erik Ottesen og Domprovsten i Slesvig Enevold Sovenbroder for at forhandle med Raadet om Udleveringen af et af Staden beslaglagt Skib, som Kongen og Bispen i Roskilde krævede udleveret, i hvilken Sag der den 12. Nov. afsluttedes et Forlig.

1493 udstedte Markvard i sin Egenskab af Amtmand paa Femern og Hovedsmand paa Slottet Glambek et Transsumpt paa Kong Hans' Stadfæstelsesbrev af 1490 paa de Privilegier, Hertug Adolph havde indrømmet de af Erik af Pommern fordrevne pommerske Undersaatter at maatte bosætte sig paa deres Arvelod. Femern var sidstnævnte Aar bleven indløst af Lybekkerne, til hvem Hertug Adolph havde pantsat Øen, og Markvard Ahlefeldt har sikkert fra den Tid af og lige til sin Død beklædt Stillingen som Amtmand. 1494 fulgte han Hertug Frederik paa Rejsen til Danmark.

Markvard Ahlefeldts Besiddelser kunde næppe opvise noget egentligt Vaaningshus; en Hovedbygning paa Deutsch Nienhof synes først at være bleven opført 1501. Hans Ejendomme bestod af Bøndergods og gav paa Grund af deres spredte Beliggenhed let Anledning til Grænsestridigheder med Godsnaboerne. Begge Dele tilsammen forklarer maaske, hvorfor han kort før sin Død for 17000 Mark afhændede Nienhof til Henrik Blome til Seedorf, der til Gengæld afstod ham sin Besiddelse Saxtorp. Dette Gods havde oprindeligt tilhørt Kronen; en Del ejedes 1480—94 af Karsten Wonsfleth, medens flere Gaarde tilhørte Familien Sehested, og andre ejedes af Godske Ahlefeldt til Lindau, Markwards Fætter.

Hverken Markvard Ahlefeldt eller Hans Blome skulde længe glæde sig ved deres nye Besiddelse. Begge faldt ved Hemmingstedt 17. Februar 1500.

Markvard Ahlefeldt var gift med Margarethe Rathlau, der sikkert var Datter af kongelig Raad Claus Rathlau til Merekendorf, Befalingsmand paa Tilen og Amtmand paa Gottorp, og hans Hustru Mette, hvilket fremgaar dels deraf, at Markvard 1490 møder med en Fordring til Kongen efter Claus Rathlau, dels af den Omstændighed, at hans anden Søn Claus efter Datidens Skik er bleven opkaldt efter Morfaderen. En Anetavle anfører, sikkert urigtigt, hans Hustrus Navn som Bertha (Birte) Bille.

Om hans Børn se andet Afsnit.

ANDET ASNIT

MARKVARD AHLEFELDT'S BØRN

1. GODSKE AHLEFELDT

til Saxtorp og Stubbe, kongelig Raad og Amtmand i Steinburg og Nørborg, † 1545.

Godske Ahlefeldt fødtes omkring 1480 og er vel den Søn af Markvard Ahlefeldt, der 1489—90 besøgte Klosterskolen i Preetz. Fra omtrent 1497 tjente han Hertug Frederik som Page, senere som Hofsinde, og ledsagede ham 1502 paa hans Bryllupsfærd til Stendal. Efter opnaaet Myndighedsalder tiltraadte han Besiddelsen af Saxtorp, til hvilket Gods han skrev sig allerede 1504, da han medforseglede Hertug Frederiks Pantebrev paa Steinburg, og derefter 1506, da han var Medlover for Hertugen for en Gjældsfor skrivning til Claus v. der Wisch. I Aarene 1507—9 var han Foged i Slesvig Stift hos Biskop Godske Ahlefeldt, beklædte 1508 midlertidig Stillingen som Amtmand i Pløen og fik Aaret efter af Hertugen for megen tro og flittig Tjeneste overdraget Indkomsterne af de denne tilhørende syv og tyve Gaarde i Svansø. I Tidsrummet 1510—18 var han Amtmand i Steinburg. Fra 1520, da han medforseglede det 13. Maj i Segeberg ved Hertug Frederiks Mægling afsluttede Forlig mellem Christiern II. og Hansestæderne, forekommer han som Raad hos Hertugen, hvilken Stilling han bevarede, efter at hans Herre havde besteget Thronen og under hele hans Regjering. Han var ganske vist ikke blandt dem, der hyldede Frederik I. paa Gottorp 14. April, men havde allerede tidligere brudt med Christiern II. ved 22. Febr. at tilskrive ham, at han, af Hensyn til Hertugen, i hvis Tjeneste han havde staaet lige fra Barns Ben af i omtrent 25 Aar i Betragtning af de mellem Kongen og Hertugen herskende og stadigt voxende Uoverensstemmelser, for sin Person maatte erklære sig løst fra de Eder og Løfter, han havde givet Kongen.

Godset Saxtorp, som han var pligtig at yde Kongen Tjeneste af, havde han helt og holdent overgivet til fremmede. Godske Ahlefeldt udnævntes endnu samme Aar til Amtmand paa Nørborg, hvilket Amt med Slottet blev pantsat til ham paa Livstid, idet han var Hovedgarant for en betydelig Række Gjældsfor skrivninger til forskjellige holstenske Adelsmænd. Indtil 1542, da Sønnen fik overdraget Amtet, beklædte han Stillingen som Amtmand.

Sammen med Otto Krumpen, Knud Pedersen Gyldenstjerne og Iven Reventlow fik Godske 1532, 28. Juli, overdraget det Hverv at føre den fangne Kong Christiern II. fra Kjøbenhavn til Sønderborg og aflevere ham til den der-værende Lehnsmand. Han var en af de Raader, hvem Ditlev Brockdorff, den fangne Konges Vogter, skulde holde Slottet til tro Haand, og var Aaret efter blandt dem, der i Januar sendtes til Kong Christian III. i Anledning af den af Hans Smed stiftede Sømmensværgelse til at befri den fangne Konge.

Godske Ahlefeldt medforseglede Unionen mellem Danmark og Hertugdømmerne 1533 og var lige til sin Død en af Kong Christian III.s mest betroede Raader. 1538 ledsagede han saaledes Kongen til Hyldingen i Hamborg og den schmalkaldiske Forbundsfor samling og fik det følgende Aar under Johan Rantzaus Fraværelse sammen med Jesper Rantzau overdraget Statholderskabet i Hertugdømmerne.

I Listen over den holstenske Adels Rostjeneste 1530 opføres Godske Ahlefeldt med 4 Heste. 1528 overdrog Kongen ham tre Bøndergaarde og en Fæstegaard i Patermis. 1532 købte han af Emeke Wonsfleth et Hus i Ekernførde, hvilket han beboede 1544, og som af hans Sønner Johan og Jørgen blev givet til Tønnies Sehested og dennes Hustru Clara Ahlefeldt, efter hvilken sidste Frau Clarenstrasse er opkaldt. I denne Gade og mod Nord grænsende op til den saakaldte Blomenburg laa ogsaa Godske Ahlefeldts Hus.

Han havde udvidet sine Besiddelser ved i Aaret 1539 at erhverve Gaarden og Godset Stubbe samt Landsbyerne Bystorp (i Riseby Sogn) og Guggelsby (i Siseby Sogn) af Biskop Godske Ahlefeldt, der anvendte Kjøbesummen, 24,000 rhinske Gylden, til Dækning af Stiftets Gjæld. Godset, 1564 taxeret til 33 Plove, var den Gang meget større end i vore Dage. Efterat Riseby var bleven lagt til Saxtorp, var Antallet af Plove kun 21; i det 17. Aarhundrede udskiltes ogsaa Bystorp, og 1712 talte Stubbe kun 7 Plove. Den gamle Borg Stubbe, der laa ved Slien paa Gammel-Stubbe Mark, hvor endnu mange store, til Dels tilhugne Sten minder om de gamle, anselige Fæstningsværker, var i Krigene 1410—35 gjentagne Gange blevet belejret og stormet og tilsidst jævnet med Jorden. Et nyt grundmuret Hus var senere bleven opført paa en Høj bagved den nuværende Hovedbygning; de sidste Murrester af dette Hus blev allerede fjærnet for flere Aartier siden.

Omtrent 1542 foretog Godske Ahlefeldt Delingen med sine Sønner. Selv forbeholdt han sig Indtægterne af Nørborg Amt. Jørgen og Johan fik Stubbe, Markvard og Philip Saxtorp. 1544 udstedte Godske en Revers til Christian III.

at ville holde til tro Haand Slottet og Lehnet Sønderborg, som var tilfaldet Kongen ved Landsdelingen samme Aar.

Godske Ahlefeldt døde 1545. Med sin Hustru Margarethe Sehested, Datter af Benedict Sehested til Kluvensiek og Anna Rantzau fra Panker, havde han fire Sønner og fire Døtre (Tredie Afsnit).

2. BENEDICT AHLEFELDT

forekommer kun 1513 som Medlover for en af Joakim Hansen Buchwald til Benedict Sehested, Reimers Søn, udstedt Gjældsfor skrivning, og 1517, da han medforseglede Brødrene Frederik, Christopher og Steffen Ahlefeldts Arvedelingsakt.

3. CLAUS AHLEFELDT,

† o. 1513.

Foranlediget ved en Klage fra Adelen i Hertugdømmerne over Claus Ahlefeldt, salig Markvards Søn, der uden Aarsag havde undsagt den og med sine Hjælpere førte Avindsskjold mod den, udstedte Hertug Frederik 1508 en Skrivelse til Raadet i Hamborg, Lybek og andre Stæder samt til Grev Otto af Schauenburg om ikke at yde Claus nogen Bistand. Det er vistnok den samme Claus Ahlefeldt, om hvem det fortælles, at Lybekkerne førte Klage over ham og andre, fordi de bl. a. havde tilføjet deres Kjøbmænd megen Skade til Søs. Sagen kom for i Kong Christiern II.s første Regjeringsaar under hans Ophold i Slesvig, hvor det gjordes gjældende, at tre holstenske Adelsmænd med en Skare af 36 Svende havde ført Fejde mod Hansestæderne og drevet Kaperi til Søs. Kongen gav sin Indvilgelse til, at alle de skyldige blev rettede, deriblandt Claus og Henrik Ahlefeldt og en Sehested. Da man havde søgt at formilde Kongen, skal denne have svaret: Kun den er Adelsmand, der handler adeligen; om hver kunde være sin egen Dommer, til hvilken Baade var da Lov og Ret i Landet?

4. ANNA,

gift med Henrik Rantzau, Søn af Schack Rantzau til Kletkamp og Helmsdorf, hvilket sidstnævnte Gods han arvede efter Faderen, men som han 1526 solgte til sin Fætter Schack Rantzau til Panker. I Aarene 1506—12 var han Amtmand i Flensborg, 1513 i Neustadt, der var bortpantet til ham for 1500 Mark, og 1520 i Pløen. Som Ordfører for Ridderskabet mod Christiern II. var han nærværende paa Mødet ved Levensau. 1525 var han kongelig Raad og Amtmand i Oldenburg, der var pantsat til ham for 11,000 Mark, og som han beholdt til sin Død. 1525—33 var han tillige Amtmand i Rendsborg. 1533 medforseglede han Unionsbrevet. Af Kongen fik han 1528 Godset Farve ved Oldenburg og ejede desuden Putlos, Löhrstorf og Brodau. Han døde 1538 og overlevedes af sin Hustru.

5. BEKE

var 1512 Hoffrøken paa Gottorp og blev gift med Andreas Rantzau til Salzau, vistnok Søn af den 1500 faldne Otto Rantzau til Rastorf. Han nævnes 1500 til Salzau, var 1502—4 i Hertug Frederiks Hoftjeneste og forekommer 1516 sammen med Svogeren Benedict Ahlefeldt. 1523 hyldede han Hertug Frederik som Konge og kaldes da til Salzau; han medforseglede Unionsbrevet 1533 og bekjendte sig paa Landdagen i Rendsborg 1540 til den gamle Lære. 1556 adopterede han Ove Rantzau (Søn af Volf Rantzau til Wittenberg), der 1557 skrives til Salzau. Andreas Rantzau var død 1560, da Fru Beke sammen med Søsteren oprettede Testamente til Fordel for deres Broderdøtre Elisabeth Buchwald og Helvig Ahlefeldt. Begge Søstre døde barnløse ved Aar 1568, hvorefter deres Broderdatter Anna, Gregers Ahlefeldt til Søgaards Hustru, søgte at sætte sig i Besiddelse af en Trediedel af Arven.

TREDIE AFSNIT

GODSKE AHLEFELDTS BØRN

1. JØRGEN AHLEFELDT til Stubbe, † 1540,

arvede ifølge Faderens Testamente den ene Halvpart af Stubbe og købte 1545 sin yngre Broder Johans Andel for 6000 Mark lybsk, hvorved han samlede hele Godset paa sin Haand. Han døde 1549 i sin kraftigste Alder. I hans Sognekirke i Riseby ses endnu en Gravsten med hans og Hustru Annas Skikkelser udhugne i Legemsstørrelse, med begges fædrene og mødrene Vaaben, henholdsvis det ahlefeldtske og sehestedske og det ahlefeldtske og globske. Hun var herefter Datter af Amtmand paa Island Cai Ahlefeldt og Johanne Olufsdatter Glob (se S. 81). Fru Anna var en meget bemidlet Dame, der i sin Enkestand 1555 laante Kirstine Munk, Hr. Volf Pogwisch' Enke og hendes Sønner 10,000 Mark lybsk paa 6 Aar. Hun døde ifølge Indskriften paa Ligstenen, der er affildet hosstaaende, 23. December 1573. Ifølge Anetavlerne skal Jørgen Ahlefeldt i første Ægteskab have været gift med Anna Rathlau, Datter af Claus Rathlau til Lensahn og Anna Pogwisch.

Han efterlod fem Børn (Fjerde Afsnit I).

2. JOHAN AHLEFELDT til Stubbe.

I Landregistret fra 1543 nævnes han som Amtmand paa Nørborg, der havde været forskrevet til Faderen paa Livstid, og hvis Indkomster han oppebar indtil 1549. I Omslaget 1545 afstod han til sin Broder Jørgen Gaarden Stubbe med tilliggende Landsbyer Bystorp, Patermis, Riseby og Guggelsby samt fire Husmænd i Siseby, to Lanstegaarde i Kisby Sogn og Landsbyen Boren. Han nævnes endnu 1557, da hans Broder Philip nedlagde Indsigelse mod, at han

GRAVSTEN
OVER
JØRGEN AHLEFELDT OG ANNA AHLEFELDT

havde foræret Tønnies Sehested det Faderen forhen tilhørende Hus i Ekernførde. I Landregistret 1564 forekommer han ikke og er da vel omkring Aar 1560 afgaaet ved Døden, efter en ældre Angivelse i Danmark og ugift.

3. MARKVARD AHLEFELDT til Saxtorp

fik 1521 tildelt to Kanonikater i Haderslev. Efter Faderen arvede han Halvparten af Saxtorp, hvortil han 1546 ogsaa føjede Broderen Philips Andel og beboede derefter som Eneejer Gaarden. 1551 fik han Bestalling som kongelig Raad i Holsten, kvitterede 1553 Kongens Sekretær for den ham tilkommende Pension af 100 Gylden for det foregaaende Aar, men var allerede død 1557. Markvard ægtede o. 1540 i Ekernførde Margarethe Rathlau, Datter af kongelig Raad og Hovedsmand Otto Rathlau til Lindau og Abel Brockdorff. I Landregistret 1564 nævnes hun som Ejerinde af Saxtorp og var endnu 1566 i Live. De havde to Børn (Fjerde Afsnit II).

4. PHILIP AHLEFELDT, † 1580.

Philip Ahlefeldt fødtes 1. Maj 1528.

Efter at have afstaaet den ham af Faderen tilskrevne Halvdel af Saxtorp søgte han Tjeneste ved det danske Hof. 1546 bad Hertug Hans den Ældre Kongen om at tage ham i Tjeneste, da han ifølge sine Slægtninges Ønske gjerne skulde forsøge sin Lykke og lære noget hos fremmede Fyrster og Herrer. 1554 deltog han i Markgreve Albrechts Kampe mod Brunsvig og fik ogsaa 1557 af Kongen Tilladelse til at opholde sig udenlands, men vendte 1558 tilbage og indsendte fra Søgaard i Juli efter Kongens Ordre en Liste over en Del Officerer i den franske Lejr. Han fik Befaling at komme til Kongen, der gav ham Bestalling som Ritmester, men han undskyldte sig paa Grund af Svagelighed. 1557 førte han Klage over, at der var sket ham Uret ved Arvedelingen, idet Broderen Markvard havde brugt de 6000 Mark, der tilkom ham for Afstaaelsen af Medrettigheden til Saxtorp. I en Aarrække, da han vistnok boede paa Søgaard, som han administrerede for Søsteren og dennes mindreaarige Børn — han kaldes endog 1580 til Søgaard —, hører man intet til ham. Sidstnævnte Aar var han paa Vejen til Gottorp Slot, hvorhen Hertug Adolph havde stævnet ham og hans Avindsmand Osvald von der Wisch til Ascheberg for sig for at forlige dem. I Landsbyen Bustrup stødte Philip imidlertid sammen med Osvald, kom i Strid med ham og saarede ham. Osvald havde dog Kræfter nok til at jage Ahlefeldt en Kugle gennem Livet, saa at han kort efter udaandede.

5. HELVIG,

gift efter 1560 med Sivert Rathlau. Efter sin Fader Volf Rathlau arvede han Godserne Lensahn og Futterkamp, ejede selv det saakaldte Borglehn i Pløen og

gjorde 1557 Krav gjældende paa Søgaard. Rathlau døde 20. Oktober 1580 og er sammen med sin 1586 afdøde Hustru begravet i Lensahn Kirke, hvor deres Epitafium endnu ses.

6. ANNA,

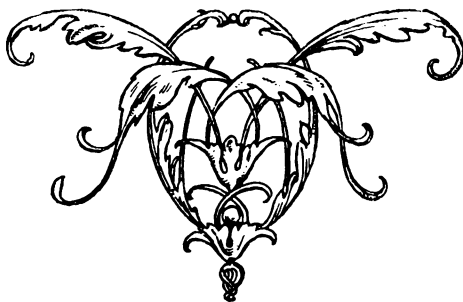
gift med Gregers Ahlefeldt, Hertug Hans den Ældres Raad, til Halvsøgaard og Graasten, død 21. Juni 1559 som Følge af et ham i Træfningen ved Heide tilføjet Saar. I Henhold til den mellem begge 1547 oprettede Ægtepagt bragte hun sin Mand 2000 Mark lybsk i Medgift. Hans Søster Anna var i Ægteskab med ovennævnte Volf Rathlau Moder til Sivert Rathlau. Fru Anna og hendes Ægtefælle hviler i Klipleve Kirke, hvor man ser deres Ligsten med begges Skikkelser udhugne i fuld Figur.

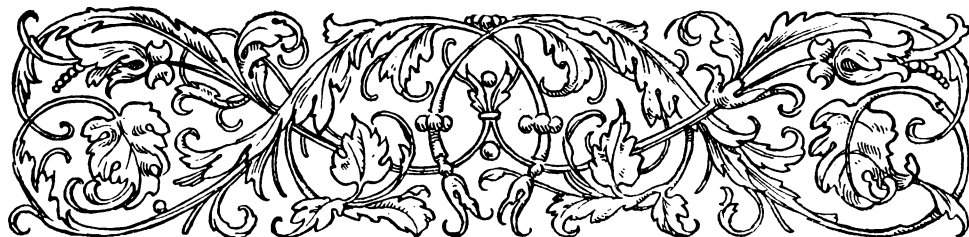
7. ELISABETH,

gift før 1560 med Ditlev Buchwald til Neverstorf og Övelgönne, med hvem hun havde to Sønner og to Døtre.

8. CATHARINE,

gift med Lukas Krabbe til Vesløsgaard (Vesløs Sogn) i Vester Hanherred, som han 1551 skrives til. 1569 gjorde Fru Catharine mod Markvard og Jørgen Ahlefeldts Efterladte Krav paa Arv efter sin Faders Søstre Anna og Beke Rantzau. Lukas Krabbe havde i første Ægteskab været gift med Helvig Lykke, Datter af Hr. Jakob Lykke til Skovsbo.

FJERDE AFSNIT

I.

JØRGEN AHLEFELDT'S BØRN

1. CAI AHLEFELDT

til Stubbe, Riseby og Lille Norby, † 1599.

I Aaret 1577 betalte Cai Ahlefeldt Tyrkerskat af sin Gaard Stubbe; 1580 mødte han ved Lehnsmodtagelsen i Odense. 1588 nævnes han som Formyndet for Bendix Ahlefeldts Enke Fru Mette til Ophusum og hendes Datter Helvig. 1590 mødte han ved Hyldingen i Flensborg, 1592 ved Erkebispens af Bremens og det følgende Aar ved Kongens Hylding. Sammen med sin Hustru var han 1596 blandt de af Kongen til Rentemester Enevold Kruses og Tage Krabbes Bryllupper indbudne. Sit Gods forøgede han ved at købe Landsbyen Lille Norby af Hans v. der Wisch. Den under Stubbe hørende Landsby Riseby omdannede han til en Avlsgaard, der senere fik Navnet Hörst. Han døde 1599 og ligger begravet i Siseby Kirke.

Cai Ahlefeldt var to Gange gift, først med Catharine Sehested, Datter af Otto Sehested til Kohøved og Himmelmark og Magdalene Reventlow; senere, 1577, da han i Omslaget kvitterer sin Svigerfader for at have modtaget 11,000 Mark lybsk i Medgift, med Magdalene Ahlefeldt, Datter af Bendix Ahlefeldt til Haseldorf. Hun solgte 1603 Lille Norby til Valdemar Wonsfleth. Endnu 1611 nævnes hun som Ejerinde af Stubbe og var 1619 endnu i Live. Om deres Børn se Femte Afsnit I.

2. JOHAN AHLEFELDT

til Gereby, † 1612.

Det var antagelig ham, der 1572 af Statholderen Henrik Rantzau blev anbefalet til Kongen som en ung Mand af et stille og tilbagetrukkent Væsen.

I Februar Aaret efter blev han beskikket til Hofjunker, hvilken Stilling han beklædte indtil 27. Februar 1579. Faa Dage forinden fik han Livsbrev paa St. Olafs Kloster, fordi han havde forstrakt Kongen med 5000 gode, gamle, uforfalskede Dalere. Allerede 1. Decbr. samme Aar fik Frederik Lange Brev paa at maatte indløse Kloret, da Johan Ahlefeldt godvillig havde afstaaet det. Af Ditlev Rantzau købte han vistnok 1586 Gereby (Svansø Sogn), hvilken Gaard senest havde været forpagtet af Otto Magnussen, og som han synes at have tillagt Navnet Karleberg, hvortil han skrives 1588. 1591 boede han paa Nofeld, hvis Stamparcel ligger sydvestlig for Sønderbrarup paa Vejen til Mysunde, og som 1598 kaldtes Nofeldgaard og da var i Familien Rathlaus Eje. Sidstnævnte Aar solgte han Gereby Gods med Landsbyen Vindemarks 13 Gaarde, 6 Gaarde i Kobberby og 6 Gaarde i Kirkeby for 42,000 Rdlr. til Godske Rathlau til Lensahn, hvilket Salg fandt Sted med hans Brødre Cai og Godske Ahlefeldts Samtykke. 1610 boede han i Ekernførde, da hans Hustru til Hertugen af Gottorp klager over, at Godske Rathlau havde ladet gjøre Indførsel hos hendes syge Ægtefælle. Han døde 1612.

Johan Ahlefeldt var gift med Ida Rathlau, Datter af Bertram Rathlau til Lindau og Abel Rantzau. 1613 krævede hans Svoger Henrik Ahlefeldt til Satrupholm paa sin Hustrus Vegne sig udlagt Arv i Enkens Bo efter Johan Ahlefeldt, men stødte paa Modstand hos den afdødes Brodersøn Jørgen Ahlefeldt og dennes Svoger Didrik Blome til Neverstorf.

I Ekernførde Kirke opsattes til Minde om det barnløse Ægtepar et, hostaende afbildet, endnu bevaret Epitafium af Sandsten med Relief i Alabaster, forestillende Opstandelsen, og indrammet af to Søjler, ved hvis Fod ses knælende til Venstre Johan Ahlefeldt, til Højre hans Hustru.

3. GODSKE AHLEFELDT

til Lønborggaard, Emkendorf, Quarnbek og Marutendorf, † 1612.

1573 ansøgte Povl Rantzau til Bothkamp Frederik II. paa Godske Ahlefeldts Vegne om en Ansættelse i kongelig Tjeneste og fik til Svar, at han skulde indfinde sig ved Hoffet, hvor han vilde blive vel modtaget. 18. Juni s. A. ansattes han ogsaa som Hofjunker, i hvilken Stilling han forblev indtil 1579, 28. April. 1578, 2. Maj, fik han af Kongen Tilladelse til ufortøvet at indløse Lønborg Bispegaard i Nørre Horne Herred fra Kühn Quitzow og fik 18. Juli Pantebrev paa Livstid paa Lønborg Gaard og Birk, 4 Gaarde i Lydom Sogn, 5 Gaarde i Kvong Sogn (Vester Horne Herred), hvoraf en kaldes en Kammergaard, 2 Gaarde i Bork Sogn og 4 i Strelev Sogn (begge i Nørre Horne Herred) for 6000 Mark lybsk, 2000 gamle Daler og 516½ Daler, 10 Skilling, 2 Hvid, hvormed han havde indløst Godset fra Quitzow; dog skulde det efter Ahlefeldts Død falde tilbage til Kronen. Det følgende Aar var han blandt de indbudne ved Kongens Søn, Prins Ulriks Daabshøjtidelighed, overværede 1580 i Odense Lehnstagelsen og var Aaret efter med i Ligfølget efter Hertug Hans den Ældres Baare. 1583 var han

blandt de Adelsmænd, der var tilsagt til Møde i Haderslev 26. Juni for at opvarte Hertug Ulrik under dennes Besøg. 1587 fulgte han Kongen paa Rejsen til Hamborg. Ved Kongens Ligfærd 5. Juni Aaret efter bar han Fanen med Neldebladet og er med denne afbildet paa det Stik, der fremstiller Sørgeprocessionen fra Slagelse til Roskilde. 1589 ledsagede han Prinsesse Elisabeth til Brunsvig og skulde 1590 være mødt ved Hyldingen i Flensborg, men undskyldte sig med Legemssvaghed. Han nævnes begge Gange til Emkendorf, hvilket Gods han 1588 havde købt af Claus Ahlefeldt, Clements Søn, for 44,500 Rdlr., men som han allerede 1595 afhændede til Tønnies Rantzau til Deutsch Nienhof for 53,000 Kurfyrstedalere og en Portugaleser. 1596 fungerede han ved Christian IV.s Kroning som Drikkemarskalk for Markgreven af Brandenburg og fulgte 1603 Kongen til Hamborg. 19. December Aaret efter fik Christopher Gersdorff udleveret Lønborggaard, som han maatte indløse fra Godske for 3000 Rdlr. 1578 havde Godske efter Christopher Rantzau erhvervet Quarnbek og Marutendorf i Flemhude Sogn og ved Søen af samme Navn.

Godske Ahlefeldt døde 1612. Han havde 2. Maj 1587 ægtet Margarethe Rantzau, Datter af Povl Rantzau til Bothkamp og Beate Sehested. De havde mindst to Børn (Femte Afsnit II).

4. ANNA,

gift før 1573 med Henrik Ahlefeldt til Satrupholm, kongelig og hertugelig Raad, født 1545, død 1616.

5. JØRGEN AHLEFELDT,

dræbt 1603 i Bramstedt af Asmus Ahlefeldt fra Grönwold, da han kom fra Hyldingen i Hamborg.

II.

MARKVARD AHLEFELDTS BØRN

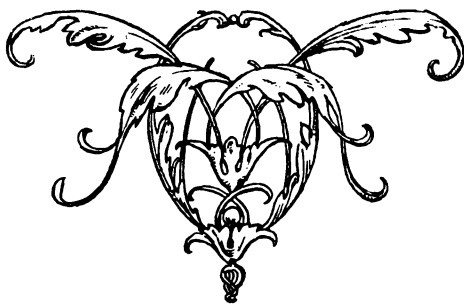
1. HELVIG,

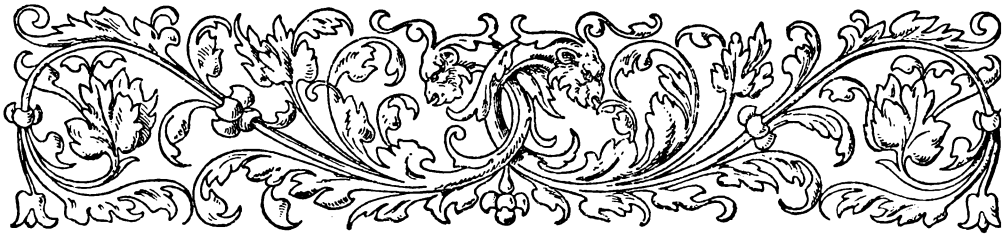
gift 1576 med Emeke vam Damme. Han var født 4. Marts 1547 paa Sehested og opdroges efter Faderens tidlige Død hos Morfaderen Jørgen v. der Wisch til Nienhof. I Syvaarskrigen tjente han under Daniel Rantzau og arvede dennes store Guld-kjæde. 1567 var han med i Hertug Adolph af Gottorps Hær i Lejren for Gotha, fulgte 1577 Hertug Hans den Ældre til Kjøbenhavn i Anledning af Prins Christians Daabshøjtidelighed. Med sin Hustru var han 1579 blandt de af Kongen

til Breide Rantzaus Bryllup indbudne. Som Hertug Hans' Raad fulgte han denne til Lehnsmodtagelsen i Odense og førte Blodfanen. 1582 var han i Hertug Adolph af Gottorps Tjeneste og underskrev 1593 det fornyede Forbunds-brev mellem Riget og Hertugdømmerne. I Aarene 1594—98 var han Klosterprovst i Preetz og mødte 1610 som Ritmester for Adelens Fane paa Landdagen i Flensborg. Han kom ulykkelig af Dage, idet han paa Vej til Landdagen i Kiel 1614, 27. Juni, styrtede med Hesten og fik Sadelknappen ind i Underlivet. Dagen efter afgik han ved Døden og gravsattes 12. August i Kirken i Sehested, hvorfra hans Lig førtes til Lütjenburg. Hans Enke levede endnu 1625, men døde vistnok Aaret efter. Deres Ægteskab var barnløst, hvorfor han i sit Testamente indsatte sin Brodersøn Emeke til Arving af sine Godser Sehested og Hohenlied, som han ved Aar 1570 havde arvet efter sin Fader Otto vam Damme.

2. MARGARETHE,

født 1543, arvede efter Faderen Saxtorp, som hun medbragte i sit 1566 indgaaede Ægteskab med Hans Rantzau. Han var født 22. Maj 1543, og blev 1587 af Hertug Frederik beskikket til Amtmand paa Femern. Efter Faderen Henrik Rantzau arvede han Godserne Satiewitz og Neuhaus samt Espenæs og Eskilsmark, til hvilket han skrives 1564. Af Reimer Sehested erhvervede han efter 1587 Godset Ornum og afgik 1604 ved Døden. Fru Margarethe kom 1615 ulykkelig af Dage, idet hun paa en Kjøretur i Landsbyen Dransau i Nærheden af Neuhaus blev slæbt til Døde af løbske Heste. Han havde Sønnen Henrik til Neuhaus og Satiewitz (død 4. Dec. 1620).

FEMTE AFSNIT

I.

CAI AHLEFELDT TIL STUBBES BØRN

AF ANDET ÆGTESKAB

1. CATHARINE,

født 14. Januar 1587, gift i første Ægteskab (vistnok 1602) med Hartvig Schack til Basthorst (Basthorst Sogn i Lauenborg). I Følge Ægtepagten, dateret Stubbe 1599, 2. Oktober, var Medgiften 6000 Mark lybsk. Af sine tre Brødre fik han 1596 tilskjødet Basthorst, som de havde arvet efter Faderen, Valentin Schack. Hartvig Schack døde i ung Alder kort før Jul 1603. Han havde 1600 forskrevet sig til Sivert v. der Wisch til Mirebøl og Hans v. der Wisch til Damp samt Claus Buchwald for en Sum af 19,000 Rdlr., som disse Kreditorer endnu 1610 søgte at gjøre Indførsel for hos hans Arvinger. Han efterlod en Søn ved Navn Hartvig (født 1603), med hvem han oftere er bleven forvexlet. Fru Catharine blev anden Gang gift med Henrik Ahlefeldt til Grönwold, død 1621 (se Side 36), med hvem hun havde en Datter. Selv døde hun 1648.

2. GODSKE AHLEFELDT

til Stubbe, Dollerød, Ehlerstorf og Gùldenstain, 1594—1643.

Ved den 25. Febr. 1613 mellem ham og hans yngre Broder foretagne Arvedeling paa Stubbe i Overvær af Claus og Johan Ahlefeldt fra Gjelting og Henrik Asmussen Ahlefeldt til Grönwold fik Godske Stubbe med tilhørende Avlsgaarde Riseby og Norby samt Landsbyerne Bystorp, Patermis og Gug-

gelsby mod at betale sin Broder Bendix 11,000 Rdlr. Moderen skulde have Risebygaard til Enkesæde. Ved hendes Død opstod der Uenighed mellem de to Brødre om hendes Medgift, som Godske gjorde Krav paa. Ved Landrettens Dom af 4. Nov. 1620 dømtes Godske til at betale Broderen hans Del, 11,000 Mk., til næstkommende Omslag. 1616 var han til Stede ved Hertug Johan Adolph af Gottorps Ligbegjængelse og førte dennes Livhest. Efter 1621 at have afhændet Stubbe til sin Broder Bendix, flyttede han til Ekernførde og skal en kort Tid have ejet Dollerød. 1628, 11. Marts, fik han tilligemed sin Svigermoder Pas til Stubbekjøbing, hvorhen han antagelig er tyet under Krigen. 1632 kjøbte han af Tønnies Buchwalds Enke Mette Ehlerstorf (Oldenburg Sogn i Vagriem) og erhvervede omtrent samtidig Gùldenstein af Henrik v. der Wisch. Han døde 1. Januar 1643 og blev bisat i Kirken i Oldenburg, hvorfra hans Kiste for en Aarrække siden førtes til Ludvigsborg, for at hensesættes i Familien Ahlefeldts Mausoleum i Lunden Solitude ved Aasee.

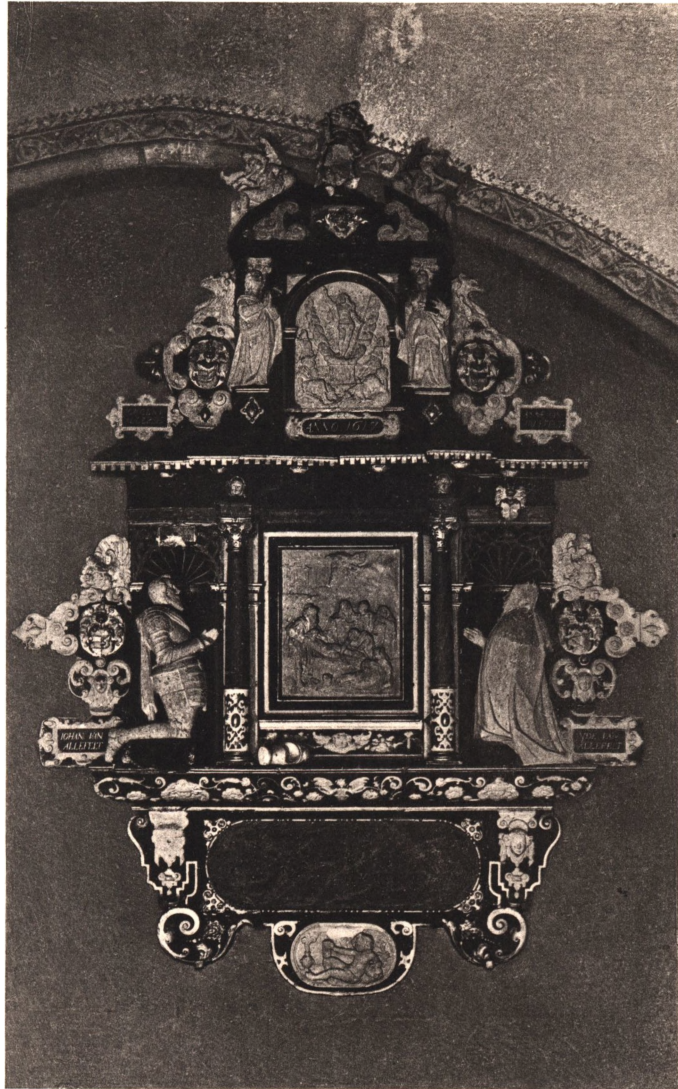
Godske Ahlefeldt havde 1622 ægtet Clarella Reventlow, født 1. April (Novbr.) 1603, død 18. Marts 1668, Datter af Jesper Reventlow til Rixdorf og Ida Rantzau. De havde to Sønner (Sjette Afsnit I).

3. BENDIX AHLEFELDT til Stubbe og Riseby, † 1643,

født omkring 1595, mødte 1617 ved Hyldingen i Kiel, nævnes det følgende Aar i Mandtallet over Adelen blandt „junge Gesellen“, boede 1620 i Ekernførde og overtog i Omslaget 1622 Besiddelsen af Stubbe. Efter Moderen arvede han Avlsgaarden Riseby, som han 1632, 9. Februar, tilligemed Landsbyen Patermis tilskjødede sin Svoger Henneke Wonsfleth for 15,400 Rdlr. 1636 sattes han paa Grund af sin svage Forstand under Formynderskab, og Hustruen Margarethe bestyrede Godset. Hun var Datter af den 1618 afdøde Just Wonsfleth til Kriseby og Lille Norby og den 1619 afdøde Margarethe v. der Wisch af Fresenhagen. Indtil 1642 nævnes hun som Patronesse for Kirken i Riseby. Hun døde i Krigens Tid 1643 af Kopper i Lybek omtrent samtidig med sin Ægtefælle. De havde to Børn (Sjette Afsnit II).

4. ADELHEID,

gift med Claus Ahlefeldt til Gjelting, født 1578, død 1632.

**EPITAFIUM
OVER
JOHAN AHLEFELDT OG IDA RATHLAU**

II.

GODSKE AHLEFELDTS BØRN

1. JØRGEN AHLEFELDT

til Quarnbek og Marutendorf, kongelig Landraad, Krigskommissær og Oberst, Guvernør og Kommandant i Crempe, Amtmand i Haderslev, 1589—1641.

Han fødtes 12. September 1589 paa Lønborggaard, opdroges i Hjemmet af dygtige Lærere og blev 1606 sammen med sin tidligt afdøde Broder Hans immatrikuleret ved Universitetet i Rostock, studerede senere i Tübingen og var derefter i to Aar paa Rejser i Frankrig og Italien. Hjemvendt tog han ved Krigens Udbrud 1611 Tjeneste som Fændrik ved Gert Rantzaus Livkompagni og fik ikke længe efter selv et Kompagni at føre, som han kommanderede indtil Fredsslutningen.

Ved Faderens Død tiltraadte han Besiddelsen af Quarnbek og Marutendorf og var tillige Ejer af Avlsgaarden Kisby i Boren Sogn, som han dog 1622 solgte til Dorothea, Moritz Rathlaus Enke. Allerede paa den Tid indtog han en ansét Stilling i det slesvig-holstenske Ridderskab. 1616 bar han ved Hertug Johan Adolph af Gottorps Ligbegjængelse den slesvigske Fane efter Baaren, overværede 1623 som Hertug Frederik af Gottorps Sendebud Forhandlingerne paa Kredsagen i Brunsvig, udnævntes samme Aar af Kongen og Hertugen til Krigskommissær og afsendtes til det nedersachsiske Tropicontingent, hvor han opholdt sig et helt Aar. I April 1625 fik han af Kong Christian IV. Bestalling som Landraad. Under Kejserkrigen blev han Oberst og Chef for et Fodfolksregiment og 1627, 4. September, beskikket til Guvernør og Kommandant over den paa hin Tid saa vigtige Fæstning Crempe, der var ypperlig befæstet, men kun slet forsynet med Levnedsmidler. Wallenstein overdrog Belejringen af Fæstningen til den italienske Oberst Torquato Conti, der indesluttede den mod Vest sammen med Hertugen af Sachsen-Lauenborgs, Schlicks, Coloredos og Aldringers Tropicafdelinger. Mod Syd laa flere kejserlige Regimenter, deriblandt Cerebonis, samt Artilleri og Rytteri. Besætningen søgte gjentagne Gange at gjenembryde de fjendtlige Rækker og vilde i Slutningen af Marts bemægtige sig Steinburg. Endnu midt i Juli forhandlede Ahlefeldt med Kommandanten i Glückstadt Markvard Rantzau om at gjøre et fælles Udfald mod Fjenderne. Byen maatte optage talrige Beboere fra de omliggende Marsklandsbyer med deres Kvæg, men man slagtede mere end der blev fortæret, og det overflødige Kjød og Affald gik i Forraadnelse. Da Wallenstein fik Nys om Kongens Planer, at komme begge Fæstninger til Undsætning med engelske og nederlandske Hjælpetropper, brød han op fra Rostock og ankom i Begyndelsen af November til

Omegnen af Cremenpe. Da Ahlefeldt imidlertid blev ladt i Stikken fra alle Sider, Levnedsmidlerne slap op, og Sygdomme begyndte at hærge Besætningen, besluttede han at redde sig og sine Folk ved en ærefuld Kapitulation. 14. November rømmede Ahlefeldt Fæstningen med hele Besætningen, ialt 1500 Mand Tyskere, Franskmænd og Skotter; fra fjendtlig Side blev der ved Afmarschen ydet ham alle militære Æresbevisninger, han fik endog Lov til at tage fire Stykker Skyts med sig, men maatte rigtignok efterlade al øvrig Ammunition, deriblandt 65 Kanoner. Overgivelsen fandt Sted paa et for Wallenstein meget heldigt Tidspunkt. Faa Dage senere blæste en stærk Storm op, der satte Omgivelserne af Cremenpe under Vand, saa at Byen let kunde have været forsynet med Levnedsmidler.

Jørgen Ahlefeldt mistede vel ikke Kongens Gunst, men fik dog i Juli Maaned det følgende Aar Befaling til at afgive sine Folk til Markvard Rantzau og overtage Haderslev Amt; Amtmandsbestallingen udfærdigedes først 13. Januar 1630. Han var endvidere i Foraaret 1629 Krigsraad hos Oberst Morgan paa dennes Tog mod Vestkysten af Hertugdømmerne og fik samme Aar med Axel Urup og Casper Buchwald Befaling til at udsøge et belejligt Sted, hvorfra Hertugdømmerne og Jylland kunde dækkes mod et fjendtligt Overfald. Resultatet af Kommissionens Forhandlinger blev Anlæggelsen af Fæstningen Christianspriis.

Som Amtmand i Haderslev indlagde Ahlefeldt sig forskellige Fortjenester. Til den 1627 ved Ildsvaade ødelagte Kirke i Haderslev skjænkede han 1636 en ny Prædikestol. Han døde i sin kraftigste Alder i Haderslev 24. Juni 1641. Cai Ahlefeldt fik af Hensyn til den afdødes tro Tjenester Befaling til at repræsentere Kongen ved Ligbegjængelsen 26. August.

Jørgen Ahlefeldt havde 1612 ægtet Margarethe Blome, født omtrent 1594, Datter af Amtmand i Haderslev Hans Blome til Testorf og Seedorf og Catharine Sture, i hvilket Ægteskab han havde syv Sønner og sex Døtre. Enken solgte 1649 Quarnbek til Hertug Frederik af Gottorp, dog beholdt hun fuldstændig Hæving af Godset indtil Majdag 1653. 1661, 30. Marts, lod Hertug Christian Albrecht udgaa Ordre til Amtsskriveren i Kiel om at holde Afregning med Fru Margarethe, der havde forpagtet Gaardene Cronshagen og Warleberg. I Oktober 1663 indsendte hun et Bønskrift til Hertugen om Eftergivelse af Forpagtningssummen. Endnu 1666 var hun i Live og klagede over, at Hertugen havde beslaglagt Møblerne.

2. HANS AHLEFELDT,

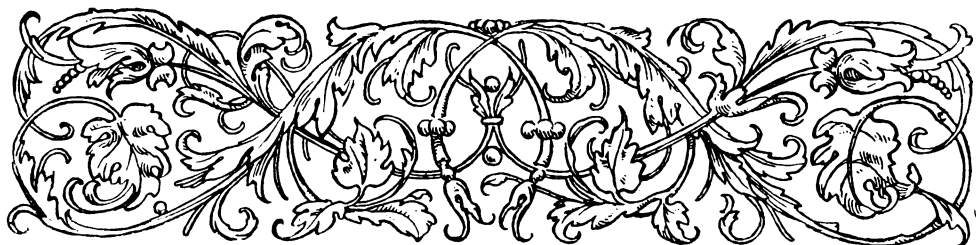
født omkring 1590, studerede 1606 i Rostock, død ung.

3. ANNA

fødtes 16. Juni 1592 og ægtede 1612 Didrik Blome. Han arvede efter sin Fader Godset Mönch-Neversdorf og udnævntes 1616 af Hertug Adolph til Landraad, men faldt Aaret efter i Duel. Fru Anna indgik 1622 nyt Ægteskab med Cai Sehested

til Petersdorf (Søn af Alexander Sehested til Gùldenstein og Margarethe Ahlefeldt). Han var født 20. Juni 1601, berejste England, Frankrig og Italien, tog 1627 Tjeneste ved det holstenske Kompagni som Kornet og forfremmedes senere til Lieutenant. 1632 udnævnte Hertug Johan Albrecht af Meklenborg ham til Geheimeraad og Befalingsmand paa Schwan og Riebnitz. Efter Hertugens Død tog han sin Afsked og vendte tilbage til Holsten for at administrere sine Godser. 1624 havde han af sine Stifbørns Formyndere købt Godset Mönch-Neverstorf, som han 1640 afstod til Hertug Hans. 1638 købte han af Claus Qualen Petersdorf, hvorimod han afhændede sit fædrene Gods Gùldenstein. 1642 udnævntes han til Verbitter for Klostret i Itzehoe. Cai Sehested døde 12. August 1644. Fru Anna havde i første Ægteskab tre Sønner og en Datter, i andet Ægteskab fire Sønner, der iblandt den senere Geheimeraad Christoffer Sehested til Nislevgaard, og fire Døtre, af hvilke Catharine i andet Ægteskab blev gift med General Hans Ahlefeldt til Glorup. Hun overlevede sin Mand kun kort og døde 15. November 1645. Begge bisattes 22. Januar 1646 i St. Nikolai Kirke i Kiel.

SJETTE AFSNIT

I.

GODSKE AHLEFELDTS BØRN

1. CAI AHLEFELDT

til Ehlerstorf, Güldenstein og Petersdorf, 1622—88.

Cai Ahlefeldt fødtes 3. November 1622 i Ekernførde og arvede tyve Aar gammel Faderens Godser Ehlerstorf og Güldenstein. 1646 var han blandt de indbudne ved Prins August Frederik af Gottorps Daab og Aaret efter ved Prins Adolphs og Prinsesse Elisabeth Sophies Daabshøjtidelighed paa Gottorp Slot. 1648 hyldede han Kong Frederik III. og overværede 1650 Prinsesse Marie Elisabeth af Gottorps Formæling med Landgreve Ludvig VI. af Hessen-Darmstadt. 1659 solgte han Ehlerstorf til Tønnies Buchwald, men købte det 1671 tilbage for 22,000 Rdlr. og erhvervede samme Aar Petersdorf af Ditlev Buchwalds Enke Christine. I Oktober 1676 ansøgte han fra Riebnitz Generalkommisariatet om Skattelettelse af Hensyn til sin store Familie, ti Børn, og den Ildsvaade, der, foranlediget ved Lynnedslag, havde lagt den ene af hans Gaarde med al Afgrøde i Aske. Tilmed var hans Ejendomme, hvilke han henregner til de saakaldte Holzgüter, i den forrige Krig bleven ødelagte af de gennemdragende Hærafdelinger. Cai Ahlefeldt afgik ved Døden 29. (24.) Oktober 1688. Han havde 24. Juli 1650 ægtet Catharine Elisabeth Ahlefeldt, født 18. Januar 1634, død 10. August 1667, Datter af Ditlev Ahlefeldt til Lindau. De havde sex Sønner og sex Døtre, om hvilke se Syvende Afsnit.

2. CHRISTIAN AHLEFELDT,

født 15. Oktober 1631, død 11. April 1634, begravet 31. Maj i Kirken i Hohenstein.

II.

BENDIX AHLEFELDT TIL STUBBES BØRN

1. BENDIX AHLEFELDT

levede 1664.

2. MARGARETHE,

gift med Bendix Pogwisch, en Søn af Bendix Pogwisch til Maslev og Binebek, Norby og Torp. Af Boet efter Svigermoderen købte han 1646 Stubbe med Landsbyerne Bystorp (solgt 1648) og Guggelsby, som han 1650 afhændede til Hartvig Schack for 17,000 Rdlr. og 150 Rdlr. Nøglepenge til hans Hustru. Pogwisch traadte 1642 i dansk Militærtjeneste, stod i Maj 1657 som Ritmester ved Ditlev Ahlefeldts hvervede Rytterregiment og var i April garnisoneret i Rendsborg Amt. 1673 ansøgte han om et Kompagni og gjorde gjældende, at han under Blokaden af Rendsborg havde forsynet Fæstningen med Ammunition. 1675 var han Ritmester i H. Sehesteds holstenske Rytterregiment og i August 1677 Oberstlieutenant i jydsk nationale Regiment Schwanewede, men blev afskediget 20. Okt. s. A. Fra Kjøbenhavn ansøgte han i December om en Pension med den Bemærkning, at hans tre Sønner alle havde tjent Kongen i Hæren; den ene var død af sine Saar, de to andre var ligeledes haardt saarede, og selv havde han ogsaa faaet sin Bekomst. 1678, 16. Marts, fik han anvist Ringkloster (Vor Herred, Hylke Sogn) og Ejergaard (Ovsted Sogn) kvit og frit uden Afgift paa Livstid. Andetsteds siges, at han i mange Aar havde staaet ved Artilleriet i Glückstadt. Han købte 1655 Cronsburg, men gik 1661 Konkurs og maatte afhænde det til Cai Ahlefeldt, dog boede han endnu 1673 paa Godset.

III.

OBERST JØRGEN AHLEFELDTS BØRN

1. EN SØN,

født omtrent 1613, optagen 1629 i Sorø Skole.

2. EN SØN,

født omtrent 1614, optagen 1629 i Sorø Skole.

3. ANNA,

født omkring 1615, ægtede 1632 Georg Ernst v. Wedel til Spiegel, Reedtz og Nörenberg. Han var født ved Aar 1597 paa Spiegel, studerede i Marburg og i Heidelberg (1620). 1625 fik han Bestalling som Ritmester i dansk Tjeneste, men blev paa Kongens Anbefaling kort efter Oberstlieutenant i den franske Hær og var til Stede under Belejringen og Stormen paa La Rochelle (Septbr. 1627 til Novbr. 1628). Efter at have gjort en større Rejse gennem Frankrig, Spanien og Italien, indtraadte han 1630 i svensk Tjeneste som Oberst og førte Regimentet Goltz ved Breitenfeld og Nördlingen. I Slaget ved Wittstock 1636 kommanderede han under Banér venstre Fløj af det svenske Rytteri. Aaret efter trak han sig tilbage til sine Godser. Han døde 16. September 1661 i Colberg og jordedes i Kirken i Reetz ved Siden af sin Hustru, der var død Aaret i Forvejen. Anna v. Wedel er Stammermoder til samtlige nulevende Grever og Friherrer Wedel i Danmark, Norge og Hannover. Hendes ældste Søn, Frederik Vilhelm, blev 1672 dansk Lehns greve til Wedellsborg, medens den yngre, Gustav Vilhelm, 1684 ophøjedes til Greve af Jarlsberg.

4. BERTHA CATHARINE,

født omtrent 1616. Hun blev 27. November 1634 paa Sønderborg Slot viet til Thomas Grote. Denne var født 26. December 1594 paa Breese i Lyneborg, besøgte Gymnasiet i Halle, studerede 1610—18 i Helmstädt og Marburg, gik 1619 i sachsen-weimarsk Tjeneste og ledsagede den regjerende Hertug Johans to yngste Brødre og den senere berømte Feltherre Bernhard af Sachsen-Weimar til Universitetet i Jena. 1624 blev han Geheimeraad og Hofmester i den lærde Hertug August den Yngre af Brunsvig-Wolffenbüttels Tjeneste. I Aarene 1627—37 var Grote Hofmester hos Hertugerne Alexander og Christian af Sønderborg og blev, efterat have tiltraadt Besiddelsen af de fædrene Godser Fachenfelde, Harburg og Wedesbüttel samt Stillhorn og det af ham tilkjøbte Martinsbüttel, Geheimkammerraad hos Hertug Frederik af Celle og 1640 „Grossvogt“ i Celle. Han døde her 11. (13.) Februar 1657. Hans Enke boede paa Wedesbüttel endnu 1684.

5. AUGUSTA ELISABETH,

født i Slutningen af Juni 1618, blev 6. Januar 1652 paa Gottorp viet til Johan Frederik v. Winterfeld til Dalmin. Han var født 20. Juli 1609, gik som ung i gottorpsk Tjeneste og førte som Kammerjunker 1635 Hertug Johan Frederiks Lig fra Bremen til Kiel. 1652 var han Amtmand i Aabenraa og Geheimeraad og købte det følgende Aar af Hertugen Godserne Quarnbek og Marutendorf for 90,000 Rdlr. 1653 blev han anklaget for at have ført hemmelig Korrespondance med Sverige og dømtes til at betale 4000 Rdlr. i Bøde, hvad han vægrede sig ved, hvorfor den forhøjedes. Han fængsledes i Februar 1660 i Tønder, men løslodes atter, da hans Hustru erlagde Bøden. Hun døde 30. Oktober 1667, og faa Uger senere — 23. November — fulgte hendes Ægtefælle hende i Graven.

6. ADOLPH AUGUSTUS,

født omkring 1620, var 1635 Elev paa Sorø Akademi. 1641, kort efter Faderens Død, ansøgte hans Moder Kammersekretær Fr. Günther om en Anbefalings-skrivelse for Sønnen, da hun gjerne vilde sende ham bort før Vinteren.

7. SOPHIE HEDEVIG

fødtes 10. April 1624, blev 15. Maj 1649 i Celle viet til Mittel Hans v. Minnigerode til Wollershausen. Han var født 16. Februar 1610 paa Wollershausen, tog 1631 paa kejserlig Side Del i Magdeborgs Belejring, men maatte allerede Aaret efter forlade Krigstjenesten og overtage Bestyrelsen af de ham ved Arv tilfaldne tretten Godser. 1638—47 var han Drost over Amtet Rothenkirchen i Hertug Frederik af Brunsvigs Tjeneste, derefter indtil 1660 Drost i Wollershausen og indtil 1666 for Amtet Westerhofen, som han bestyrede for Greven af Ostfrisland. Fra 1666 var han atter Drost i Wollershausen, hvor han 17. Juni 1676 afgik ved Døden. Hans Hustru, der døde 4. Maj 1669, fødte ham Datteren Anna Elisabeth Juliane, der i sit Ægteskab med Philip Frederik Rigsherre v. Schlitz genannt v. Goertz blev Moder til den gottorpske og senere svenske Premierminister Georg Heinrich v. Goertz. Minnigerode havde i et tidligere Ægteskab (indgaaet 26. Februar 1644) været gift med Marie Sophie v. Dannenberg, født 27. Juni 1614, død 26. Marts 1647.

8. CHRISTIAN AHLEFELDT,

født omkring 1626, blev 1642 optagen i Sorø Skole og i Maj Aaret efter immatrikuleret i Rostock. I svensk Tjeneste forfremmedes han i det pfalzgrevelige Regiment til Oberstvagtmester, men gik over i den danske Hær, hvor han i Maj 1657 blev udnævnt til Generaladjutant. I en Føringsliste hedder det, at han havde tjent tro og tapper, indtil han 28. August 1657 før Krigens Udbrud i Crempe duellerede med Ritmester Alard. Han bragtes haardt saaret ind i Marcus Arriens Hus, hvor han strax efter afgik ved Døden. De to Generalkrigskommissærer Ditlev og Cai Ahlefeldt fik Ordre til at overvære hans Jordefærd, der skulde foregaa med sædvanlige Ceremonier, dog uden synderlig Yppighed. Begravelsen fandt Sted i Glückstadt 20. April Aaret efter, samtidig med Generaladjutant v. Karbergs, og kostede 338 Rdlr. I April 1659 bad Hans Ahlefeldt Kongen om Beskyttelse for hans Gods i Angel, da den afdøde havde tjent tro og tapper.

9. LUCIA

ægtede omkring 1650 Povl Joakim v. Bülow til Abbensen, Sülsee, Göddenstedt og Plüskow. Han fødtes 1. December 1606, besøgte det ridderlige Akademi i Lyneborg, studerede fra 1621 i Rostock og fra 1624 i Jena, var en Tid Hofjunker ved Wallensteins Hof i Gitschin, hvorefter han tjente i Hertugens Hær indtil 1634. Kort efter udnævntes han til Hovmester for Prinserne Frederik og Ernst August af Lyneborg med Titel af Hofraad. 1642 blev han første Medlem

af Hofretten i Hannover og udnævntes senere af Hertug Georg Vilhelm til Præsident i alle Kollegier. Han døde 1668 eller 1669. Enken erhvervede 1670 for sine Sønner et Forlehningsbrev paa Plüskow. Lucia v. Bülow levede endnu 1691, da hun i Kirken i Edemissen lod indrette en Familiebegravelse. Bülow havde i første Ægteskab været gift med Ilsabe Dorothea v. der Asseburg, død 1647.

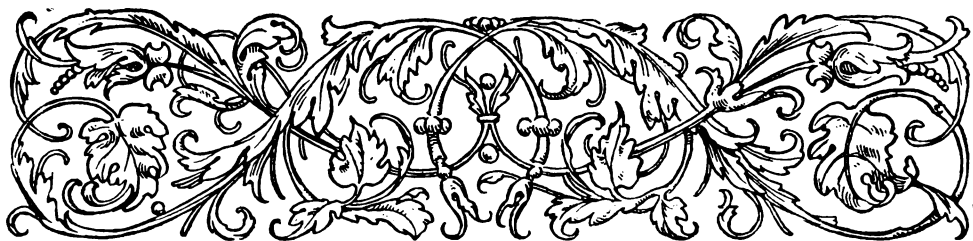
10. MARGARETHE,

viet 7. August 1646 paa Saxtorp til Henrik Ahlefeldt til Lehmkulen, Glasau, Krummendiek, Heiligenstedten og Lindau, Oberst, født 1592, død 1674 (Slægten Ahlefeldt, 1903, 60 f.). Hun døde 1691 og bisattes i St. Nikolai Kirke i Kiel. Hendes Portræt findes i Kopi paa Tranekjær Slot. I sin Enkestand købte hun Godset Wisch af Claus Ahlefeldts Enke til Gjelting.

11. JØRGEN,

Lieutenant, falden 1654 „i den polske Krig“.

SYVENDE AFSNIT

CAI AHLEFELDT'S BØRN

1. IDA CLARELIA

fødtes 30. April 1652 og blev 1685 gift med Ditlev Brockdorff fra Rixdorf, hvem hun medbragte Godset Güldenstein, som Brockdorff beboede 1690. I Aarene 1682—85 var han Ejer af Wittmold. Ida Clarella døde efter faa Aars Ægteskab, og Brockdorff fulgte hende allerede 1693 i Graven. I første Ægteskab havde han ægtet Christine Elisabeth Roland (begr. 6. Okt. 1682). I sin Enkestand solgte hun 1701 Godset til Volf Henrik Thienen. Deres Ægteskab var barnløst.

2. APOLLONIA ADELHEID,

født 28. Marts 1653, død 26. December 1728, bisat i Oldenburg (i Vagrien), i hvis Kirke hendes prægtige Stensarkofag endnu ses. Hun blev 9. September 1686 i Borby Kirke viet til hertugelig Landraad Henrik Levetzow til Ehlerstorf og Peterstorf, død 1723.

3. GODSKE AHLEFELDT,

født 10. April 1654, blev 1676, 13. Maj, immatrikuleret ved Universitetet i Kiel og 5. September Aaret efter i Jena, berejste Frankrig og Italien og tog sammen med sine yngre Brødre Cai, Johan og Volf Christian Tjeneste i den kgl. polske og kursachsiske Hær og stod 1683 som Lieutenant ved Johan Sobieskis Tropper, der kom Wien til Undsætning. Han deltog sammen med Brødrene i det første Hovedudfald uden at blive saaret, men blev kort efter Tyrkernes Nederlag angrebet af Blodgang, der bragte ham Døden.

4. CAI AHLEFELDT,

født 1655, blev 1667, 17. December, immatrikuleret i Kiel, døde samtidig med Broderen og blev med denne jordfæstet i Kremnitz.

5. DITLEV AHLEFELDT,

født 7. Februar 1656, blev 1677, 5. September, immatrikuleret i Jena, død ung.

6. MARGARETHE,

født 31. Marts 1657, indskreven 1675 i det adelige Kloster i Preetz, død 16. Oktober 1736.

7. AUGUSTA ELISABETH,

født 1. Juni 1658, viet 3. September 1692 i Borby Kirke til Theodosius Levetzow. Han var født 16. December 1663, blev i dansk Tjeneste 1684 Fændrik ved Prins Georgs Regiment, 1686 Sekondlieutenant, Aaret efter Premierlieutenant og 1689 Kaptejn. Han gik 1690 med en Bataillon af sit Regiment til Irland og forlod omtrent 1692 dansk Tjeneste. Af Sophie Catharine v. Levetzow, Enke efter Mathias v. Borcke, og dennes Medarvinger erhvervede han 1697 Godset Sarmstorf. Han boede 1707 paa Lelkendorf, som han havde arvet efter sin 1704 afdøde Fader Joakim Didrik Levetzow, og blev samme Aar forlehnet med Klenz og Klein Markow samt ejede desuden Mistorf. Han døde 1. September 1715. I andet Ægteskab var han gift med Sophie Elisabeth v. Hobe af Linjen Nieköhr; hun døde 8. April 1751 i Rostock.

8. JOHAN AHLEFELDT

til Ehlerstorf, Quarnbek, Marutendorf og Pankendorf. † 1732.

Han fødtes 15. Oktober 1659, var 1676 Page paa Gottorp, tjente 1683 i den polske Hær for Wien mod Tyrkerne, blev 1684 Fændrik i Prins Frederiks Regiment, tillige Drabant og afgik 1686. Efter Faderens Død 1688 tiltraadte han Besiddelsen af Ehlerstorf, som han ejede i Fællig med sin yngre Broder og 1702 afhændede til Frederik Levetzow. 1701 kaldes han Ejer af Pankendorf (Oldenburg Sogn). 1708 købte han af Bendix Ahlefeldt Quarnbek, som han 1723 for 92,100 Rdlr. solgte til Grev Henrik Reventlow til Cronshagen. 1712 erhvervede han for 70,000 Rdlr. Marutendorf og Blockshagen, som dog allerede 1716 gik over i den gottorpske Statsminister Magnus v. Wedderkopps Eje. 1708 skjænkede han Flemhude en ny Præsteenkebolig. Han døde 1732. Johan Ahlefeldt blev 1692 gift med Mette Pogwisch, født 27. November 1673, død 11. Marts 1720 paa Quarnbek, Datter af Claus Pogwisch til Grønholt, hvilket Gods hun medbragte i Ægteskabet, og Margarethe Ahlefeldt. De havde syv Børn (Ottende Afsnit I).

9. BARBARA CATHARINE,

født 23. Januar 1661, ægtede 1696 Curt v. Restorff til Schönfeld, død mellem 31. Januar og 20. Juli 1701. Hun medbragte sin Ægtefælle 6000 Rdlr., hvorimod han bortpantede hende Schönfeld paa Livstid.

10. ANNA DOROTHEA,

født 15. Marts 1662 paa Ehlerstorf, Konventualinde i Uetersen. 1699 ansøger Heinrich v. Levetzow den meklenborgske Regjering om Forlehning med det af ham og hans Svigerinde købte Gods Goldbeck. 1701 solgte hun det med sin Kurator Levetzows Indvilligelse til Herman v. Wickede for 12,333 Rdlr. Hun døde 3. Maj 1715 og er begravet i Oldenburg.

11. VOLF CHRISTIAN AHLEFELDT

til Lammershagen og Perdöl, hertugelig gottorpsk Jægermester, 1663—1722.

Han fødtes 10. (16.) Oktober 1663 og overtog, hjemvendt fra Wien, 1688 Forvaltningen af Godset Ehlerstorf sammen med Broderen og fulgte med denne 1702 Hertug Frederiks Baare til Kiel. 1717, da han beklædte Embedet som fyrstelig Jægermester, købte han for 66,500 Rdlr. Perdöl (Bornhöved Sogn) af Søstrene Maria Aurora Grevinde Königsmark og Amalie Vilhelmine Grevinde Lewenhaupt og erhvervede ved sit Giftermaal Godset Lammershagen. Han døde 11. Marts 1722 og bisattes i St. Ægidii Kirke i Lybek. Ahlefeldt var gift (o. 1700) med Margarethe Hedevig Buchwald, født 21. Juni 1684, død 30. August 1760, Datter af Bendix Bertram Buchwald til Lammershagen og Ottilie Elisabeth Ahlefeldt. De havde to Sønner og fire Døtre. I sin Enkestand foretog hun forskjellige Byggearbejder paa Lammershagen. Det endnu staaende Porthus bærer hendes Initialer (M H v A) og 'Aarstallet 1741. 1748 afhændede hun for 58,000 Rdlr. Specier Lammershagen med Avlsgaarden Friedburg til General Volf Heinrich Rigs greve Baudissin til Rixdorf.

12. MARGARETHE EMERENTIA,

født 24. Juli 1667, død 24. November 1668.

OTTENDE AFSNIT

I.

JOHAN AHLEFELDT'S BØRN

1. CATHARINE ELISABETH,

født 5. November 1695, bisat 26. Juni 1754 i Altona, viet 24. Februar 1712 paa Quarnbek til Hans Thienen. Han fødtes 1685, var Ejer af Borghorst og aflagde 4. Sept. 1721 Hyldingseden til Kong Frederik IV. paa Gottorp. 1739 døde han.

2. CLAUS AHLEFELDT,

født 9. Februar 1697, død i Marts samme Aar.

3. ANNA MARGARETHE,

født 4. Februar 1699, død 6. Marts 1703.

4. IDA CLARELIA,

født 13. Maj 1700, død 16. August 1702.

5. BERTHA CATHARINE,

født 19. September 1701, gift 5. Marts 1718 paa Quarnbek med Volf Ahlefeldt til Lindau og Königsförde, Geheimekonferensraad, Landraad og Provst for de adelige Klostre i Preetz og Slesvig, født 1689, død 1777.

6. CAI AHLEFELDT,

født 17. Oktober 1702, død 17. April 1703.

7. HENNING AHLEFELDT,

født 17. August 1705, døbt Dagen efter i Flemhude Kirke. Fadderne vare Landraad Claus Pogwisch, Oberstlieutenant Hieronymus Adolph Rantzau og Jomfru Anna Dorothea Ahlefeldt. Han døde 17. Januar 1706 paa Quarnbek.

II.

JÆGERMESTER
VOLF CHRISTIAN AHLEFELDT'S BØRN

1. CAI AHLEFELDT,

død lille.

2. OTTILIE ELISABETH,

født 1703, Konventualinde i Itzehoe. 1761 købte hun og Søsteren Catharine Elisabeth Perdöl af Medarvingerne for 60,000 Rdlr., men solgte sin Halvpart i Godset til Søstersønnen Christian Frederik v. Holstein, der af sin anden Tante ogsaa tilkøbte sig hendes Part. Otilie Elisabeth Ahlefeldt har efterladt sig et smukt Minde ved sin Godgjørenhed. Hun stiftede i Perdöl et Legat paa 40,000 Rdlr. for fattige under Itzehoe Kloster, testamenterede endvidere i veldædigt Øjemed 2500 Rdlr, hvoraf de aarlige Renter, 100 Rdlr., tilfalder Fattighuset i Itzehoe, samt desuden 1000 Rdlr. til Bygningen af Taarnet paa St. Laurentii Kirke i Itzehoe og 1000 Rdlr. til de fattige i Perdöl. Hun døde 4. Maj 1780 i Itzehoe og bisattes i St. Ægidii Kirke i Lybek.

3. HEDEVIG BENEDICTE CHRISTINE,

født 19. Marts 1708, død 24. Februar 1741, gift 22. Juli 1735 paa Lammershagen fra Selent Kirke med Geheimekonferensraad Carl v. Holstein, Land- og Regjeringsraad ved Overretten paa Gottorp, Oversekretær for Søetaten og Præses i Admiralitetskollegiet, født 16. Februar 1700, død 6. Februar 1763 (se IV (1901), 59 f.). Han blev 16. Februar 1748 i andet Ægteskab viet til Dorothea Anna Margarethe Ahlefeldt, født o. 1712, død 29. Juli 1759, Datter af Overjægermester, Geheimeraad Claus Ahlefeldt.

4. CATHARINE ELISABETH,

født 1709, død 25. August 1764 i Itzehoe som Konventualinde i det adelige Kloster sammesteds, bisat i Ægidii Kirke i Lybek. Hun stiftede et Legat paa 2000 Rdlr. til Fordel for Skolelæreren i Perdöl.

5. POVL BERTRAM AHLEFELDT,

født 7. Januar 1710, udgav 1722 trykte Sørgevers over Faderen og blev i September 1725 immatrikuleret ved Universitetet i Kiel og i November 1728 i Leipzig, hvor han den 17. August 1732 afgik ved Døden.

6. MARGARETHE HEDEVIG,

født 1717, gift 28. April 1737 med Frederik Vilhelm v. Holstein, født 25. December 1703. Han blev, hjemvendt fra en længere Studierejse i Frankrig, Holland og Tyskland, 1722 udnævnt til Kammerjunker hos Kronprins Christian, 1730 Kammerherre og Amtmand i Tønder, 1736 fik han det hvide Baand, 1744 udnævnt til Geheimeraad, 1752 blev han dekoreret med l'union parfaite og forfremmedes 1755 til Geheimekonferensraad. Han døde 15. Januar 1767 i Slesvig. Enken solgte 1780 Perdöl for 70,000 Rdlr. til sin Datter Christine Sophie Magdalene Frederikke Grevinde von der Nath. Hun døde 6. Januar 1781 i Slesvig og blev 13. Januar begravet fra Frederiksberg Kirke.

BILAG OG HENVISNINGER

BILAG

I.

(TIL FØRSTE KAPITEL.)

AKTSTYKKER VEDRØRENDE MARIANERKAPELLET I HADERSLEV OG GODSKE AHLEFELDTS FATTIGHUS I EKERNFØRDE.

1.

1456, 15. Juni. Nicolaus, Biskop af Slesvig, stadfæster en af Hr. Johan Ahlefeldt, Godske Ahlefeldt, Benedict Ahlefeldt, Hr. Henriks Søn til Tørning, Johannes Ahlefeldt, Benedict og Claus Ahlefeldt, Volfs Sønner, oprettet Disposition, ifølge hvilken de til Sjælefredelse for deres hele Slægt, baade de døde og de i Fremtiden ved Døden afgaaende, skjænker til fire Præster, — der hver Dag skal holde vor Frues Tider og læse to Messer ved Vor Frues Kapel, som salig Fru Eibe Limbek lod tilbygge Domkirken i Haderslev — Gods og Penge, det første hovedsagelig kjøbt af Benedict Ahlefeldt, Hr. Henriks Søn.

Wy *Nycolaus*, van godes gnaden byscop tho Sleswyck, bekennen unde bethughen myth desseme unseme breve, dat de strenghe heren *Johan*, rytter, unde de ersamen knapen *Gotzick*, *Benedictus* heren Hinrikessone, *Johannes*, *Benedictus*, *Claves*, brodere, *Wulffes* sones, duchtighen rytter unde knapen des gantzen slechtes *van Anevelde*, an unser jeghenwardicheyt tho love unde erwerdicheyt der hylgen drevaldicheyt, der moder godes Marien unde allen hilgen, ume eres gantzen slechtes bestand unde salicheyt tho ewygheme troste der, de uth ereme slechte an god vorstorven sint unde stervende warden, gheven, vorschotet unde offert, geven, vorschoten ewich unde offeren in krafft desses breves renthe, gudere unde summen pennynghen als hyr na uthgedrucket wert: Int erste soven unde soventich lub. mark jarliker ewygher renthe gudere reden pennynghen also tor tyd bynnen Lubeke unde Hamborch gheunge unde gheve zint, gekofft to eghene vor elvenhundert lub. marck in unde uth des erghenomenen *Benedictesses van Anevelde* heren Hinrikessonnes to Dornynge dorpen unde guderen belegen in Gramherde, namptliken in dem kerspele to Hameleve, in dem dorpe Stüdinghe unde in dem dorpe Hameleve unde in alle dessen vorbenomenen eren tobehoringhen alzo se in eren enden unde scheidunghen begrepen zint, bewechlick unde unbewechlick, myt ackeren, wyschen, weyden, holtighen, mast, wateren, waterstouwynghen, dyken, dycksloten unde alle grund, droghe

unde nath, myt allem rechte unde rychte, myd denste, denstgelde, pacht, hure, broke, tynst unde in aller nuth unde vryheyt alzo he se aldervrigest in syner besittinghe heft ghehath unde noch hefft, nictes buten beschedende. Vortmer druchtych mark lub. jarliker, ewygher renthe in unde uth dessulven *Benedictesses van Anevelde* heren Hinrickessonnes dorpen unde guderen, by namen Arnlund, Overiastal unde Nedderiastal in deme kerspel tho Wytzee in Gramherde belegen myt allen eren thobehoringen, nictes buten tobeschedende, id zy wor yd ane zy, desghelick to eghene ghekofft vor soshunderth lubesche mark na inholde zyner breve dar uppe ghegeven. Vortmer ene unde twynty ch lubesche mark jarliker ewygher renthe in unde uth *Benedictesses van Anevelde* Benedictessone tho Zeegarden twelf guderen in Lintoftherde by namen, in dem dorpe Clipleve belegen, vor drehundert mark lub., des ghelick to eghene ghekofft myt allen eren thobehoringen, rechtycheyden unde nutticheyden, nictes buten to beschedende: en dar uppe wont Bernd Schomaker, en Cord Schroder, en Jeppe Michelssen, en Oleff Kruse, en Anders Knut, en lutke Hinrick, en Hinrick Clawessen, en Nysse Perssen, en Hermen, en Peter Lawyssen, en Grys, en Calli Moller — welkere gudere unde summen pennynghen myt renthen, de dar moghen afkomen, ewych scholen bliven to vodinghe unde nutticheyt veer presteren, de alle daghe scholen synghen unde holden missen unde unser leven vrouwen tyden als hyr na ys uth gedruket, an der cappellen unser leven vrouwen, dede wandaghes de zelige wedewe vor *Eybe Lembeken* leth buwen an der zuder syden by dem torne an der domkerken Hadersleve. Unde up dat sodane gotlike wylle der vorscreven *van Anevelde* gode to love unde dessen vorscreven alle sy to ewygheme troste, heyle unde salicheyt, hebben wy annamet unde belevet an der stede godes zodane gyfte unde offer der vorgherorden gudere, renthe unde summen pennynghen unde nemen de van der macht godes in geystlike beschermenghe, vort na erer begheringe unde bede bestede wy unde stychten van densulven guderen unde summen pennynghen myt renthen dar aff komende veer ewighe almisen, de veer prestere hebben scolen, oft ok de bynnen den jaren moghen werden prestere. Schyckken, setten unde beden by dem hogesten horsame unde banne, dath desse prestere alle daghe schicken unde holden alle unser leven vrouwen tyden unde twe myssen; de ene schal me synghen alle daghe van unser leven vrouwen; an desser missen schal men alle daghe hebben en suffragium vor de vorstorven sint uth dessem slechte, sunderghen der, de dyt godes denst hebben stichtet, vordert, beschermet edder hebben holden an wesende. Dar tho schal me hebben alle sondaghe en suffragium van der hilligen drevaldicheyt edder van der tyd, na dem orden, des mandaghes van allen engelen, des dingesdages van deme hilligen geste, des mydwekens van sunte Peter, hovetheren des stychtes, des donredages van deme hilgen lichame, des vrygdages van deme hilgen cruce, des sonavendes van sunte Katherinen. De anderen myssen schal een van dessen veer presteren lezen alle daghe vor edder na der vorscreven singendhe myssen an dersulven cappellen, unde schal holden alle hilge daghe na deme orden des stychtes: uppe werkeldage des mandaghes van alle crysten zelen, des dingesdaghes van dem hilgen geyste, des mydwekens van Sunte Peter, des donredages van dem hilgen lichame, des vrygdaghes van deme hilgen cruce, des sonavendes van sunte Johannes baptisten efte van der tyd. Ock

Handwritten text in a Gothic script, likely a religious or legal document. The text is densely packed and covers most of the page's width. It begins with 'Nicolaus van g...' and contains various clauses and names.

Handwritten text in a Gothic script, located in a narrow column on the left side of the page, below the coat of arms.

Handwritten text in a Gothic script, located in a narrow column in the center of the page, below the coat of arms.

Handwritten text in a Gothic script, located in a narrow column on the right side of the page, below the coat of arms.

schal desse sulve prester hebben alle daghe en sunderich beth alze *Deus qui caritatis dona etc.* tho bestendicheyt unde heyle des gantzen slechtes *van Anevelde*. Ock scholen desse prestere myd innycheyt synghen an de ere der hilligen drevaldicheyt, to love der moder godes Marien de tyd der sulven juncvrouwen metten, primen, terciën, sexten, nonen, vesper unde nachtsanck, op tyd unde na wyse als men holt an unser kerken Slesswick. Oftt an desseme denste der moder godes vorsumenysse scheghe an wat mate dat were, so schal de der vorsumenisse en zake ys, des sonnavendes dar vor beteren. Ock scholen se deme godes denste in dem hoghen kore unde der kerspел myssen unde deme worde godes nicht tho hinder wesen, men ere ambacht tydygher anhaven unde scholen wesen in allen processien der kerken unde in den hogesten festen in vesper unde missen ame hoghen kore. Were we manck den presteren, de na dryer vormanynghe zyne overdaet edder vorsumenysse sick sulven nicht wolte beteren, de schal vallen an pene so wy darup vynden. Ock schycke wy, setten unde beden, dat de erbenomeden veer prester scholen wonen an deme hove, den wandaghes de vorscreven zelige vor Eybe dar tho quyth unde vrygh gaff sunder beswaringhe van der stad, unde en yslick schal syne wonynghe buwen unde beteren unde nicht vorergheren laten unde personliken dyt godes denst vorwaren. Weret dat he wech were sunder redelick orloff effte zake zamtliken boven druchtych daghe unde nemende in syner stede hadde, de van syner wegghen de vorschreven tyde unde godesdenst warde, so schal he vallen van alle zineme rechte, dat he an der almyssen hadde, zunder meer vormanynghe edder ordele dar up to gevende, unde de lenheren, den moghen de almyssen eneme anderen vorlenen. Uppe dat alle an desseme erbenomeden slechte *van Anevelde* deste vlytygher beschermen unde vorbydden de gudere dede horen to desseme denste der juncworuwen Marien, hebben se beholden, dat de oldesten an deme slechte wonafftych ame hertychdoeme Slesswyck effte ame lande to Holsten hebben de leenware desser veer ewyghen almyssen. Doch wen dar zynt ryttere an deme schlechte, en edder mer, de schal men holden vor de oldesten, wo se wonen, alze vorschreven ys. Offte an thokomen tyden, dat god affkere, de *van Anevelde*, de nu zint edder ere nakamelynghen vorsumeden zodane gudere tho vorbyddende, iffte summen pennynghen antholleggende unde uth thomanende tho truwer hant der veere vycarien vorscreven, so schal we denne byschopp ys to Slesswyck, vullemacht hebben, de gudere tho vorbyddende, de summen geldes an renthe to leggende, de renthe uth tho manende tho truwer hant alze vorscreven ys, daromme scholen alle breve uppe desse erbenomeden gudere unde summen pennynghen den heren byschoppe tho Slesswyck unde eren nakamelingen tho luden tho truwer hant alze vor uth drucket ys. Van desser leenwar scholen affghedelet unde buten besloten syn *Henneke van Anevelde* tho Rysebu und syne erven unde nakomelinghe tho ewyghen tyden, unde scholen nemende vorlenen desse almyssen ane de en erlick prester is edder ock bynnen deme jare kone unde wyl prester werden unde loven uns unde unsen nakomelingen alle dinck to holdende unde syck tho hebbende na der fundacien unde bestedinghe by deme banne. Unde desse prestere scholen ock deelafftych wesen aller memorien in der kerken Hadersleve unde in den begenknissen personliken wesen unde gelyck anderen vicarien hebben vryghen wyn unde oblaten. De renthe van dessen vorscreven gudern

scholen desse erbenomeden prestere ghelyck delen, unde hyr aff scholen de veer prester holden de lichte tome denste godes unde pallen up dat altar. Hyr up van der krafft des alweldighen godes bede wy unde doen tho wesende an deme banne de zodane gudere geven tho dem denste godes vorscreven myd wyllen unde wreweliken vorbringhen. Gheven ock van der barmhertycheyt des alweldighen godes van der macht der hylghen apostele sancti Petri unde Pauli al den, den ere sunde leyth zynt, ze bychten unde beteren wyllen, de eren vlyt doen tho bestendicheyt des vorscreven denstes godes, zo vaken ze dat doen, ock den presteren unde scholeren van ysliker tyde unde myssen de se myt innycheyt holden unde ock alle den de sodane tyden unde myssen horen, veertych daghe afflates. Tho furderer bekantnisse hebbe wy Nycolaus vorscreven unse ingheseghel myt deme ingesegele der ersamen heren capittels tho Hadersleve der ere wyllende unde vulbort hyr tho komen ys, henghen heten vor dessen breff. Unde wy *Johan*, rytter, *Gotzick van Anevelde*, *Benedictus* heren Hinrikessone; *Benedictus*, *Claves*, *Otte* unde *Schacke* Wulvessonnes, brodere; *Claves*, *Hinrick*, *Benedictus* unde *Detleff* heren Johanssonnes, brodere; *Claves* unde *Peter* Benedictessone, brodere, unde *Claves*, *Hinrick*, *Henneke* unde *Marquart* Gotzickessone, brodere — alle ghenomet *van Anevelde* — loven gode unde der juncvrouwen Maryen vor uns, unse erven unde nakomelinghe en islyk vor zick zo vele alze ze uns thokomen, alle artikele unde stucke vorscreven tho holdende, de gudere tho beschermende unde de summen pennynghen antholeghende, zo vor uthdrucket ys, zo wy dat loen hebben wyllen van deme almechtighen gode. Unde des to groterer tuchnisse hebben wy unse inghesegele ock mede henghen lathen vor dessen breff, de ghegeven is uppe unseme byschoppes hove tho Hadersleve na der bord Cristi unses heren veerteynhundert dar na ame soes unde veftighesten jare an sunte Vytes daghe des hylgen martelerers.

(Arkivet paa Olpenæs. Original paa Pergament. Af de oprindeligt vedhængende nitten Segl kun enkelte Fragmenter bevarede.)

2.

1496, 7. Februar. Dorothea Heesten, Enke efter Benedict Ahlefeldt, skjænker til de 4 Præster ved Ahlefeldternes Kapel 400 Mark lybsk, hvilken Sum hun har arvet efter sin Søster Fru Margarethe Krummedige, hvis Brudeskat det var.

Wytlick sy alle den jennen, de dessen breff seen edder horen lesen, dat ick, *Dorothea van Alevelde*, des *Benedictes van Alevelde* zelighen nalatenen wedewe, bekenne und betughe in dessem mynem apen breve, dat ick hebbe ghegheven in wolmacht unde sundheyt mynes levendes der juncfrouwen Marien der moder ghodes unde den veer prestern in der Anevelder capellen unde eren nakomelinghen to ewighen tyden, de beleghen ys in der domkarken Hadersleve, de dar synghen unde holden unser leven frouwen tyde unde twey ewighe missen to holdende alle daghe, de eyne tho synghende, de ander to lesende, de de zelghe Bendictes van Alevelde unde dat slechte van Alevelde stichtet unde ghemaket hebben in de ere unser leven frouwen der juncfrouwen maghet Marien, der moder ghodes, veerhundert lubsche margk penninge de my, *Dorothea van Alevelde*, anghestorven synd van wegghen myner zelighen suster vor *Margreten Krumdykes*, de in ghod ghestorven ys, unde ys

myn rechte vederlike erve, unde ys de brutschat, den myn vader myner suster vor Margreten mede ghaff, unde ick, Dorothea van Avelde vorscreven, hebbe ghegheven sodane vorscreven gheld to der Anevelder cappellen to Hadersleve des Benedictes van Avelde eyn anhevere was, in sodaner wyse also den veer prestern nu ys vorkortet ere renthe, uppe dat dat ghodesdenst ghehouden werde unde nicht vorvelle. Ok bedde ick dy, leve sone, unde make dy vulmechtich, sodanne gheld to manende unde du radest dar vor also ick nicht entwivele du dan so wol deyst also du dat lon van der moder ghodes wult hebben. Desses to merer tuchnisse, bekantenisse unde witlicheyte hebbe ick, Dorothea van Avelde vorscreven, myn inghesghel witliken heten henghen an dessen breff, de screven unde gheven ys na der bort Cristi unses heren dusend veerhundert dar na in dem sosunde neghentigsten jare des neghesten sondaghes vor vastelavende.

(Arkivet paa Olpenæs. Original paa Pergament. Af det vedhængende Segl kun Fragmenter tilbage.)

3.

1512, 12. Februar. Godske Ahlefeldt, Biskop af Slesvig, stadfæster Biskop Nicolaus af Slesvigs samt Fru Dorothea Ahlefeldts foranstaaende aabne Breve, henholdsvis af 1456, 15. Juni, og 1496, 7. Febr., og opretter et femte Vikari ved Marianerkapellet i Haderslev.

Wy *Gosck van Avelde*, van gots gnaden byschup to Slesswigk, don witlick apenbar, bekennende vor alswemen dath so seliger dechnisse byschup Clawes unse vorvaren, ock etlige unser seligen vorolderen unde vedderen, den allen gott almechtich wille gnedich unde barmhertich syn, hebben uth christliger mylder andacht to lave unde erwerdicheit der hilligen drevaldicheit, der moder gades Marien unde aller gades hilgen, ock to troste, hulpe unde salicheit erer unde aller christen selen, der ergemelten unser leven fruwen hemmelschen keyserinnen tyde in der domkerken to Hadersleve unses stichtes ewichlick to holdende begiffiget, bestediget, vorordent unde gefunderet, inholt des genanten unses vorvaren fundatien unde besegelden breves, den wy hebben ledegants unde ungeserget gesen, gelesen unde in dessen breff scriven laten, ludende van worden to worden also hyr nafolget.

(Følger Ordlyden af foranstaaende Bekræftelsesbrev, udstedt af Biskop Nicolaus af Slesvig, dat. 1456, 15. Juni.)

Sodaner fundatien in allen unde isligen puncten unde artikelen in guder crafft, so sick vast wol geboret, ewichlick to blivende is na der fundatie gewesth zelige vor *Dorothea* zeligen *Benedicteses van Avelde* wandages tho Dorninge nagelatene wedewe unde heft myldichlich betrachtet, wo sodane twe dusent mrc. lub., wo in der fundatie bestymmeth worden, utgeloseth unde, dewile men de so hoch to fruchtende nicht wedder anleggen konde, islich der ver Marianen prestern syck van wegen sodans affbrokes deste oveler entholden, unde uppe dath denne eres zeligen leven gemals unde veddern mylde vornementh mochte bestendich bliven, hefft se densulven ver prestern tor tyd synde to verbeteringe erer vodinghe unde rente myth veerhunderth mrc. lubsck hoffstols, de se densulven prestern nogaffich vorantwordeth hefft, verbeterth by, also dat desulven Marianen prestere unde alle ere nakamelinge ewichlick willen unde scolen alle dinxdage in beyden missen holden en

suffragium van sunte Annen, unde bidden denne in sunderheit vor genanten zeligen Benedictese unde se unde id gantze schlechte dar na unde by unsen tyden, so wy (wowol unwerdiges vordenstes) to dessem bischupdome syn erwelt, bestediget unde gesettet, is overmals gewesen zelige eren *Franciscus Pekelhering*, ewige vicarius in der domkerken to Hadersleve, betrachtende, dath dem Marianen prester de de homissen in erer capellen hebben scall, ichteswes swar valleth, dath he ock in metten, primen, tertien, sextien unde nonen wesen schole, derhalven densulven primarium tho entfryende, ock up dath de syngende mysse unde andere tyde deste stadliger unde beter mogen gehalten werden, gaff he, unde worth uth synem testamente verbeterth unde den marianen averantwordet vofftehalf hunderth mrc. lub. hovetstols to eneme vofften prester in dersulven capellen, dar to wy noch anderhalffhunderth mrc. lub. van overigen gudern de baven executie der testamente zeliger eren *Silvester Hesten*, eren *Petri Josep*, eren *Johannis to Luchte* by eren testamentarien na synde, hyr to vorordent unde den Marianen averantwordeth laten, so dat desulve voffte prester ock heft soshunderth mrc. hovetstols unde den andern ver Marianen in boringe gants gelick unde aller boringe mede delafftich sy, hyrumme syn wy angesocht unde gebeden, up dat desse mylde vorsathe allenthalven deste bestendiger mochte bliven, sodane verhundert mrc. lub. durch selige vor Dorotheen to beterer vodinge der ver prester gegeben in gestliche bescherminge nemen unde den andern sumen twyer dusent mrc. incorporeren unde inmengen ock de soshunderth mrc. to dem vofften prestere gegeben, in sodane geistliche bescherminge nemen unde dar ock dat voffte len uth funderen unde de lenware den van Avelde wo der anderen ver Marianen presteren geven, so ock de genante her Franciscus datsulve geordent unde begheret hadde, sodanen milden begerten ock der bildicheit unde unsen plichten nha unde sunderges to lave, ere unde werdicheit der alder hochloffligesten, werden, hilligen drevaldicheit, ock der unbefleckedesten moder gades unde barmherticheit hemmelscher keyserinnen Marien unde allen werden leven gades hilligen unde utherkaren, ock to hulpe, troste unde salicheit aller selen der anparth eres gudes hyr to gegeben is unde de uthe deme schlechte van Avelde vorstorven syn unde vorstervende werden unde jo nichts wentziger, vor alle christene sele, de vorstorven syn unde noch vorstervende werden, hebben wy in der stede gades belevet unde angenamen sodan gyffte unde offer der vorgescreven verhundert mrc. lub. hovetstols to verbeteringe der rente der ver prester unde soshunderth mrc. lub. hovetstols, so dem vofften prestere unde van der macht gades, unses orndlighen ampts halven sodane summen geldes mit eren bildigen renten daraff kamende, nemen wy in geistliche bescherminge. Unde van den sos hundred mrc. bestedigen, stichten unde funderen wy ene unde de vofften ewigen almessen, unde de ock en prester hebben schole edder de bynnen jares prester werde, unde scole alle de unser leven fruwen tyde unde de syngende myssen helpen mede syngen, jodoch schal he to den twen missen to holdende unvorpflichtet syn, men he scall by pene gelick den anderen, wo vorberorth, alle weken in dersulven capellen dre andere missen holden: ene van der werden hilgen drevaldicheit, de anderen vor alle christene sele, de drudden wor van tydlich edder ene syne innicheit esketh, jodoch dath he alle weken hebbe en suffragium van dem hilgen hern sunte Peter, alles by pene wo in

zeligen bisschup Clawes fundatien den anderen ver presteren upgelecht. Ock scolen sodan soshunderth den andern verundetwintich hunderth marken gants unde all voreniget unde ingemenget syn, so dat winst, vorluth, bathe unde schade scall derhalven allen vorberorden vyff Marianen prestern gelick syn, unde scholen ock alle vive gelick holden tome sacrificio licht unde pallen. Ock scal desulve voffte prestere mede delafftich syn aller memorien unde genetinge des hogen chores unde gantzer kerken to Hadersleve gelick enen van den veren marianern edder anderen ewigen vicarien der genanten kerken to Hadersleve. Unde entlich gelikenen we Gosck byschup ergemelt sodane vofften prestere unde voffte elemosen edder vicarien den anderen veren myt vorgunninge ewiges lenrechtes deme slechte van Avelde mith allen unde isligen anderen puncten unde artikelen in aller mathe wo unses zeligen vorvaren bischup Claweses fundatie der anderen ver elemosene edder vicarie halven dath funder inholdeth unde medebringet, anhechten ock in geliker mathe mith ordenliger crafft geistligen ban ime namen des vaders unde des sons unde des hilligen gastes jegen alle unde islige vyande unses heren Jhesu Christi syner benedyeden moder Marien, aller gades hilgen unde aller christenen selen, de sodane mylde gyfte unde enemosine syck vordristen dorsten, wedder recht tovorbringende edder to beschedigende. Overst allen unde isligen christlovigen minschen, de ere sunde warafftigen beruwen unde de bichten willen, de eren flyth don to bestendicheit desser loffliken gades almechtich unde Marien denste so vaken se des ichteswes don; ock den presteren und scoleren van isligen tyden unde missen de se myt innich holden unde syngen; ock allen unde isligen de sodane gude werke innichlick, wo vorberorth, anhoren edder gerne holden syngen unde anhoren wolden, so de nicht bildich vorhindert worden — den allen unde isligen geven wy, van der barmherticheit des almechtigen gades unde der hilgen sunte Petri unde Pauli syner apostelen crafft vortrostet, vertich dage afflates. Desses alles to orkunde hebben wy Gosck byschup obgenant unse segel, des wy to sodanen saken plegen to gebukende, unde ock de werdigen heren cantor unde gantze capitel der kerken tho Hadersleve, unse leven andechtigen, hebben eres capittels ingesegel witligen heten hengen benedden an dessen breff, dede gegeven is to Hadersleve in unseme bischupliken have ame voffteynhundertsten unde twelfften jaren dorndages na Appolonie der hilligen jungfruwen.

Et ego G. van Avelde episcopus pro ut supra
profiteor hoc meo chirographo.

(Arkivet paa Olpenæs. Original paa Pergament. Vedhængende Godske Ahlefeldts Biskopsegl og Haderslev Domkapitels Segl.)

4.

1534, 7. April. Godske Ahlefeldt Benedicts Søn opretter et Testamente til Fordel for trængende fattige og bestemmer bl. a., at det ham tilhørende Hus i Ekernførde efter hans Død til Fordel for denne hans Stiftelse skal administreres af to til hans Familie hørende Personer.

Testamentet stadfæstes af Godske Ahlefeldt, Biskop af Slesvig, 1536, 7. Juni.

In deme namen des heren, amen. Ick, *Gothschalcus van Avelde, Benedictessone* vor Ekerenforde wonhafftich, overtrachtende des mynschen klare vornufft

de doethlige kranchheit vaken vordunkert, ock dat deme mynschen dusses levendes nycht wyssers dan de doeth unde unwyssers is, dan de stunde des dodes — dewyle ick denne dorch ghnade des almechtighen an live unde synne noch ghezunt unde redelick byn, — so hebben we cristlich in der besten wyse, weghe unde forme des rechten, also ick besten unde brugelighest konde unde scholde, effte kan unde schall, myn testament unde latesten wyllen ghesettet, ghemaket unde ordineret, we ick ock nu jegenwardich hyr inne unde myt sette, make unde ordinere, also hyr nafolghet:

Erstlich unde vor alle bevele ick myne zele deme almechtigen gode, myneme heren, schypper unde zalichmaker; vor mynen licham beghere ick grafft in der capellen, unde dar se in myneme levende nycht wiget worde, so scholen se de patronen myth mynen testamentarien na myneme affganghe in de ere godes dorch den bysschupp lathen consecreren. Van mynen tydtlighen guderen, my van gode vorlenth, ys tho enem dele in eyner fundatien dorch de duchtighen unde erbaren *Claves* unde *Hinrick van Alevelde*, [myne] zeligen leven brodere, denne godt ghnade, also myne rechten negesten erven unde my vorsehgelt unde by my enthalten, mentio ghescheen, welcker fundatio ick in alle, we de ludet unde myt bringet, in vulmacht achte, unde wyll de ock so settet, gheachtet unde gheholden hebben. Wor ick dar enboven wemen wes schuldich, ghegeven offte vorleneth hebbe, de mach syck des uppe syn bewys unde anders nycht erfrowen. De wyle denne dyt myn testament van myne have unde guderen wyset in eyne fundatien, dar ynne doch de onderrichtinge nycht vortekent unde bestemmet, dar sick myne patronen unde testamentarien der wegghen unde allent halven myner guden menynghe mogen hebben ut tho vornemende, so kumt my nychts to weyniger hyr inne myne ghude andacht und mennighe wyder unde klarer ene to vormeldende also dat myn hus schall thor tyt veer personen hebben, int erste eynen erlighen gheschickthen man offte frouwen vor eynen hovetman, dar eyn ider, de dar is, sick dagelikes na richten schall. Dar to twee gude starcke megede, dar schall de hovetmanne alle werck uppe deme have mede uthrichten. Inth ende eynen erlighen prester, dede mysse holde unde deme volke up deme have na crystligher kerken ordineringe rychtlich vorwese unde ock deme hovetmanne des have de rekenschup ware. Wen de veer personen myt kost, bere unde lone unde de hoff in buwethe unde wesende na notrofft gheholden synt, wes dar denne van jarliger upkome unde borynghe, bruewerke unde sust vorwerynghe kan averbliven, dat schall de hovetman den armen luden, dar ock tor tyt synde, eynen ideren also he sueth unde weth, best vanne noden daghelikes, edder tor weken eyns gelyck distribueren. Ifft ock frame lude den armen van rogghen, gersten, molte effte anders wes gheven, dat schall ene de hovetman backen unde bruwen laten unde ene echter gelyck delen, dar enboven schal de hovetman nemande wes gheven effte plichtich syn. Kumpt averst wol van mynen frunden unde wyll eyne effte twee nacht dar harberghe hebben, deme vortekene ick dat hynderste ghemack, de kemde myt eren twen cameren, dar mach ene de hovetman insteden unde schal ome slychtes nycht mehr plichtich syn. Wen averst myne truwen naschreven testamentarien, den tor tyt, myt den patronen unde erer nakomen umme rekenschup van deme hovetmanne to nemende dar komende

werden, de schall de hovetmane dar ock inwisen unde ene eyne nacht nottrofft schaffen, unde de patronen unde testamentarien denne tor tyt scholen entlicht aver eyn komen, kortes na deme ummeslaghe, wen se de rekenschup willen holden unde entfangen unde nycht van ander scheyden, eher se eyne entlich beslueth unde bescheeth van borynghe, restant, van uthgyffte, van buwethe, van gevynghe der armen, van prestere, hovetmane unde denste hebben entrichtet. So is ock myn entlighe beghere, iff dar idtlich ghelt vorhanden worde, uth to doende, dath ydt moghe in liggende grunde to renthende werde belecht, myth wontliger bewaringe unde anders nycht, edder hebben idth in guder bewaringe beth to idt so wedderfaren mach.

Ifft idt denne in tokomenen tyden, dat de almchtighe godt affwende, so sick schickende worde, wor aff dat idt sick ock mochte vororsaken unde anstaen, dat de sulve myn hoff vornychtet unde vorlecht worde, also dat dar neyne arme lude mehr worden inne gehalten unde neyne wyder hopen up to richten dar to were, so schall doch in deme dele unde meninghe de fundatio nycht ghekrenket werden, sunder in vulmacht unghebroken bliven nach erer inholt unde mede bringent, — dat myt my myne zeligen brodere Claws to Geltingk unde Hinrick to Szatorpholme hebben besegelt unde belevet sampt und eyndrechtigen, — dat se unde ere erven na myneme affghanghe des mynen nychts wolden unde scholden erven unde nethen, wente alle dat myne, nychts buten to bescheeden, wechlick, unbewechlick, luttugk edder groth, unde sust allent, wes van anderen fromen luden den armen to mynem have to erer nottrofft unde entholdynge worde gegheven, scholde ewich tor ere godts unde love bliven den armen thome besten unde anders nemande.

So wil ick Gotschalculus vyllghenant, dat idt sick wo vorschreven schickende worde, des ick doch nycht hope, dat myne testamentarien also vorstenderen denne tor tit unde dar to idtlicke oldeste van deme huse der Aleveldere willen dar myt ernste to denken unde myt flyte bevorderen, allent wes denne to deme have is, nychts buten to beschedende, idt sy wes idt sy, van my edder anderen armen luden in mynem have to erer nottrufft ghegheven, in eyne andere stede wedder uprichten, belegghen unde an nemen, dar arme lude to holdende unde van der upkomelinge den sulven dat beste to doende. Uppe dat denne na mynem levende der sulven fundatien unde dusseme myneme testamente ghenochvolghe, unde executio moghe gedaen werden unde gescheen, so kese, bydde und sette ick dar to in der besten forme, also ick besten kan unde mach vor myne testamentarien, also nu in mynem levende unde wolmacht de duchtigen unde erbaren *Wulff van Alevelde* thor *Noer* unde *Gosch van Alevelde* to *Saxstorppe* erffgesethen, myne fruntligen leven vhedderen. So wenne godt eynen der beydere testamentarien van hyr eschende is, so scholen de patronen — myner zeligen brodere sones, besunderen de oldeste edder ere menlighen erven na ene — myt deme ersten bynnen manet tydes na rade dusser anderen testamentarien eynen Alevelder, uppe de nahanth Ekerenforde wonhafftich, wedder in des affshedens stede bydden unde kesen. Dar denne de patronen, effte ere in der saken vulmechtige nycht bynnen manet tydes tor stede qwemen unde so doende worden, uppe dat denne neyne vorsumenisse dar anne moge ghescheen, so schall de ander levendige testamentarie unde vorstendere eynen anderen Alevelderen dar to beforderen, de ome dar best to beduncket, to syck to hulpe kryghen.

Vorder is myn andechtighē beghere unde ock myne sunderlige bede, dat myne fruntlighen leven vedderen willen myt flite myt deme ersten beforderen unde so schicken, wo se ock bewillet hebben, dat alle upkomende unde boringe von lansten unde luden, de dar nu to syn unde noch tokomen mochten, unde sust van hovetstolls gelde der twyer lehne to Hadersleve unde ock unser leven fruwen tyde dar sulvest, ock des lehnes to Sunderburgh, dar de lansten to Schubull to horth in Lussappel carspel, moghen van dar ghenomen unde wedder gelecht unde ghewendet werden to entholdynge der armen luden thor tyt in myneme have vor Ekernforde wanende.

Werkende, dat stalt dusser tydt in welkerer de godesdenste, de unse vhedderen unde frunde maket, stiftet unde fundereth hebben lathen naerer guden meninge, nycht kan, wo se bewillet hebben, vor sick gaen, dat denne sodanen mylde ghude werke nycht vorbliven unde van gode nycht unbelonet und elles vorlecht werden, so kan ick mynes deles dar to nychts zeligers to bedenken unde to eyneme myddel vynden, dat me sodane upkome van lansten unde ghelde gheve in de hende der armen, dar ene dachlighes ere nottrufft mede enthevende, wo boven vormeldet. Ock angheseen de legenheit der stede unde beqwemicheyt, also twyschen beyden hertichdomen dar stetlick konen de Alevelder erkantenisse aff hebben, wo idt sick also dar ordineret. Ifft denne darsulves jenighe mysshandelingē worde, de ene nycht bevelde, konen myt deme ersten des ghewenden unde wedder in guds bestant unde ordinantiē bringhen.

So gheve unde vorlathe ick ock den gemelten mynen testamentarien unde eren nakomenen sampt hyrinne unde myt gantze vulmacht alle dyngk na lude dusses testamentes den armen thom besten und thor ere godes to ordinerende unde to schickende. Wor denne de sulven dyth myn testamente to vullentheende myner anderen, alle edder im deele fruntlighen leven vedderen to gebukende van noden hadden, so wil ick de sulven sampt unde besundern denstlich gebeden hebben, se ene uppe ere forderent bystant unde hulpe doen willen, dat dusseme testamente in allen artikelen ghenoch daen werde, myt alleme flyte fruntlick unde denstlich bydende dorch godt, van deme ock lon ghewardende, se derwegen moyge annemen willen, dar alle by doen, we ick ene gantz woll unde vast betruwe.

Dusses alles thor tuchnisse der warheit hebbe ick *Godtschalculus van Avelde* upgemelt myn ghewontliche ingeseghel wytlichen unde by vulmacht heten hangen an dyt myn testament, dat geschreven unde ghegeven is ame vyffteinhundersten unde veer unde dryttigesteme jare nha Cristi unses heren gebort dinxsstages ime paschen.

Und wy naschreven *Gosch tho Saxtorpp, Wulff tor Nor und Benedictus tho Geltinge*, alle *van Anevelde*, hebben unse angeborne ingesegel myt eynander neffent upgemelten Godschalculus unses fruntlichen leven vedderen ingesegel thor ere gades vor uns und unse erven tho eyner wytlicheit gerne laten hengen an dissen breff, datum ut supra.

Ick *Benedictus van Anevelde* tho *Geltingh* bekenne myt eghener handt.

So bekenne ick *Claus van Anevelde* tor *Lemkulen*, dat ick vor my unde myne erven myn angeboren gewontliche zignet sulven myt myner egenen hant hebbe ok gegeven, gedruket unde gehangen an dissen breff, anno etc. XXXVI frygdages vor aller apostel daghe thor witlicheit.

BILAG

In dorso:

Nos *Gotschalcus* dei et apostolice sedis gratia episcopus Slesvicensis, hoc praesens testamentum sive hanc ultimam voluntatem venerabilis viri *Gotschalci de Alevelde*, clerici annoti hujus diocesis, agnati nostri, de bonis sibi a Deo collatis factum et pro approbatione nobis praesentatum ad humilem ipsius Gotschalci instantiam — nobis per honorabilem dominum *Georgium Wilroth*, presbyterum Ekelendorfensem ut asseruit et indubitatum fuit, factam, — approbamus Dei nomine in his scriptis. Actum Stubbe, die mercurii infra octavas penthecostes anno etc. XXXVI presentibus *Wulff van der Wysck*, diocesis advocato et domino *Johanne Poll*, etiam presbytero Ekelendorfensi, testibus ad premissa vocatis et rogatis.

Gotschalcus de Alevelde episcopus Slesvicensis qui
suprascriptus protestor manu propria.

(Arkivet paa Olpenæs. Original paa Pergament. Af de tidligere vedhængende Segl nu kun to Seglremme tilbage.)

5.

1541, 3. Maj. Marianerne i Haderslev overlader til deres Patroner af Slægten Ahlefeldt alle de dem tilhørende Klenodier, Segl og Breve.

Vor alswemen bekennen wy, her Johan Borchschrifer, her Peter Tollener und her Peter Hanssen, Marianer tho Hadersleve, dat wy up ansynnt und fruntlike begere der erbaren und vesten *Gosck van Anevelde* to Saxtorp, amptman to Norborch, *Wulff van Anevelde* thor Nor, *Detleff van Anevelde*, amptman to Groten Tunderen, *Benedictus van Anevelde* to Gelting und *Gorges van Anevelde* to Szegarden, also rechten patronen, slechte und vorstender der sulven Marianer capellen, alle klenodia, segel und breve dar tho gehorich und gegeven, guthwilligen und myt wolbedachtem mode hebben avergelaten und vorantwerdet, darmede to manende, to donde und to latende alles in de hende der armen to kerende und to wendende, so se des best vor gott almechtich und den oren uppeme seligesten weten tho vorantwerdende, vorlaten ohne ock also vorth jegenwardigen sodane klenodia, segel und breve so vel also uns belangende in craftt und macht dysses unses vorsegelden breves sunder alle unser effte unses jederen ansprake effte wedder rede. Des to orkunde der warheit hebben wy her Johan Borchschrifer, her Peter Tollener und her Peter Hanssen unse signete wityken dhon hengen benedden an dyssen breff nach der borth unses heren veffteynhundert dar na im eyn und veertigesten dings-tages nha Philippi und Jacobi.

(Godskestiftelsens Arkiv, Olpenæs. Original paa Perg. Af Seglene er de to førstnævnte Udstederes bevarede.)

6.

1588, 7.—13. Jan. Svogrene Henrik Rantzau til Neudorf, Povl Wittorp i Neumünster og Gabriel Sehested i Ekernfôrde indgaar paa deres Hustruers Vegne et Forlig med deres Svogre, Brødrene Volf, Melchior og Asmus Ahlefeldt, Sønner af afdøde Asmus Ahlefeldt til Nær, om Arven efter deres respektive Svigermoder og Moder, Fru Margarethe Ahlefeldt.

Zu wyssen sey jdermenniglich, dem kegenwertige brief und offentlighe vorlatunges revers zu sehen, horen edder lesen forkumbt. Nach deme wir *Hinrich Rantzoun* zum Neuwendurffe, *Pouwel Witturff* zu Neuwmunster und *Gabriel Sehstede* zu Eckelenforde erbgessesen, geschwegere, in stadt der ehelichen vormunderschaft unserer freuntlichen lieben hausfrauwen und unsere erben uns mit den edlen und ernvesten *Wulff*, *Melchior* und *Asmus von Alefelden*, seligen Asmus sohns zur Nore, gebrudere, unsere insundere freuntliche lieben schwegeren und ihre erben wegen der edlen erbaren und vilthugentsamen seliger vor *Margareta von Alefelden* unseren hausfrauwen g[e]liebten muttern, allen ihren nachgelassenen, beweglichen und unbeweglichen gutern, ligende unde fahrende barschaft, siegelen und brieven ingesampt oder retschafft, wor und anwat stede und orten solche guter sein und belegen und namen haben muegen und konten, freunt und schwegerliche unwiderrufflichen einer rechten in alle kunftige zeiten wehrenden vortragt, wie dieselbe zu rechte am krefftigsten und bestendigsten zu geschehen eignet und gebueret, von unsers erb und andeils laut des daruber aufgerichteden und von aller seitz vorsiegelten vortragt briefes vogleichen und vortragen, als nemblich, das wir von denselben unsern schwegern aus vorgenante gueter in stadt der ehelichen vormunderschaft unserer g[e]liebten hausfrauwen vor Margareten eheliche tochtere einen jeder zu seinem erb und antheil soll bekommen ein thausent gulden in muntze, welcher sie uns auf diesen itzlauffenden umschlag in den acht dagen trium regum zu entrichten vorsprochen und zugesagt, auch einem jeden einen mantel mit marten gefuttert sambt allen ihren, der gotsaligen mutter gewesen und zu ihrem leib gehorenden linnenwahr, welches wir dan unserm gefallen nach, unter uns zu partieren sollen mechtig sein. Bekennen demnach hiemit vor uns und unsere erben und jedermenniglich, wes wir werden, standes oder condition dieselben sein, das wir heut dato dieses brieves von aufgelmelten unsern lieben schwegeren wegen unsers anpartes einem jeder zu seinem erflichen anteil bahr bekommen und empfangen ein thausent gulden in guden unvorbotenen und folgeldenden ricksthalern sambt drien mantelen mit marten gefuttert und alle derselbigen mutteren lieb gehorigen linnen wahr; ich Gabriel Sehstede aber anstadt meiner ein tausent gulden das haus binnen Eckelenforde belegen, so der saligen mottern gehorig gewesen, angenommen; wan wir nun desfals von obgenanten unsern freuntlichen lieben schwegern also contentirt und befridiget worden, als quitere[n] wir oftgemelten schwegere hiemit sembtlich und sonderlich von wegen der ehelichen vormundtschaft unsere geliebte hausfrauwen, als *Kattarina*, welche in got vorsturban, undt ihre erben hinter sich gelosen, *Anna* und *Hese*, so noch im lebente, selig vor Margareten eheliche tochtere, vor uns und unsere erben, upgemelte *Wulff*, *Melchior* und *Asmus von Alefelden* gebrudere, unsere

BILAG

freundtliche liebe schwegeren sambt iren erben von aufgenanten summen geldes, und verlassen, abtreten und renunciieren verner unser freundtlich liebe schwegeren vor uns und unsere erben, geborn und ungeborn, in kraft dieses unsers vorsiegelden briefes und verlassunges revers alle veterliche, mutterliche, bruderliche unde schwesterliche erben zuspruch . . . Zum Kill nach Christi unsers hern geburdt fünfzehen hundert und acht und achtzigk in den achtdagen der hilligen dryer konung. Hinrich Rantzow myne egen handt. Paull Wittorp min egen handt. Gabriel Sestede myn egen handt.

(Statsarkivet i Slesvig, Rep. C, 150^a. Orig. Perg. Tre Seglremme. Seglene afrevne.)

II.

(TIL ANDET KAPITEL.)

1.

1445, 28. Februar. Luder, Gardian for Vor Frue Kloster i Kiel, Nicolaus, Læsemester, Johan, Vicegardian, og hele Vor Frue Klosters Konvent bevidner, at der daglig skal synges en Sjølemesse ved det hellige Kors' Alter for Hr. Benedict Ahlefeldt og Hustru Catharine og deres Børn, for Hr. Nicolaus Ahlefeldt og Hustru Anna og deres Børn samt for Hr. Johan Ahlefeldt, der har indstiftet denne Sjølemesse, og hans Hustru og Børn efter deres Død.

In godes namen amen. Wytlyk unde openbar sy alle den gennen, de dessen breeff zeen edder horen lesen, dat wy brodere, also broder Luder, custos der custodyen to Bremen unde gardyan in unser leven vrouwen closter to dem Kyle, broder Nycolaus, lezemester, broder Johan, vicegardyan, unde endrachtliken wy brodere alle des sulven closters, wy de noch leven unde de to ewyghen tyden noch to komende synt, wyllen unde scolen singhen alle daghe ene zelemysen an unser kerken to dem altare des hilghen cruces to troste unde to salicheyt alle den gennen, de hiir na stan screven, also vor her *Benedyctus van Allevelde* unde vor vor *Katerynen*, syner erlyken husvrowen, unde vor ere kindere, vor her *Nicolaus van Allevelde* unde vor vor *Annen*, syner erliken husvrowen, unde vor ere kyndere, de elderen weren des wolghebaren strenghen rydders her *Johan van Allevelde*, een sthychter unde een anhever desser jeghenwardyghen ewygher dechtenysse, unde vor syne kyndere, in sodanner wiis, dat de prester, de desse vorscreven zelemysen schal synghen unde singhet, de scal zik ummekeren to dem volke na dem hilghen ewangelyo unde scal by namen over lud bidden vor desse vorscreven zelen unde scal se bevalen dem volke an er indighe bed. Dat wy vorscreven brodere scholen unde willen holden to ewyghen tyden, dat were dat de feste so grot weren, dat me van horsammes weghe der hilghen kerken nychten mochte zelemysen holden, so scal doch de prester to dem sulven vorscreven altare missen lesen unde scal ok na dem hilghen ewangelio zik ummekeren to dem volke unde scal desse vorscreven zele by namen nomen over lud, also hiir vorscreven ys. Unde dyt synt de feste, dar de prester

nene zelemysen an en holden mach, also wynnachten, nygeyar, der hilghen dryer konnighe dach unde alle unser leven vrowen feste, van dem guden midweken an wente to des dynchsedaghes an dem paschen, unses heren hemmelvartes dach, pynxsten, des hilghen lychammes dach, sunte Francyscus dach. Item dat yd also queme, dat de sanck gheleghert worde, dat me in der kerken nene missen enholden mochte, so scal de prester doch in der garwekamere myssen holden unde bidden vor desse vorscreven zelen. Wert dat wy vorscreven brodere dat vorsumeden unde de zelemysen nycht ensunghen ofte helden, also hiir vorscreven is, so vorplychte wy uns in dessem breve unde vorwyllekoren uns, dat wy dat beteren wyllen myt soes marcken lub. pennynge, also vaken also de vorsumenysse schued, unde desse soes marck lub. pennynge schal me nemen van dem offer, dat dar gheoffert werd to unsem aflate, unde desse sulven soes lub. marck penninghe schal de gardyan to der tiid legghen by den rad an desser vorscreven stad to dem Kiile. So schal de rad desser vorscreven stad vor desse soes marck kopen lynewant unde wullenwant unde scho, unde me schal dat gheven armen luden na wyllen unde na anrychtynghe des vorbenomeden eddelen rydders her Johans van Allevelde, de desse ewighen dechtenysse ghemaket heft. Unde wanner dat he vorstorven ys unde sin husvrowe, so schal me se began lyk den gennen, de hiir vorscreven synt. Unde na sinem dode des vorbenomeden rydders her Johan van Allevelde, so scal de rad desser vorbenomeden stad dat ghelt umme delen armen luden, also hiir vorscreven. Uppe dat desse vorscreven vorplichynghe duste vaster unde ewygher blyve, so heft desse vorbenomede eddelle rydder her Johan van Allevelde unsem closter ghegheven hundred lub. marck pennynge, de wy to gantzer noghe deger unde al van deme vorscreven rydder her Johan van Allevelde entfanghen hebben unde an unse unde unser godeshus nuttycheyt ghekeret hebben. Dar an unde over synd ghewesen desse erlyken lude, also her Hennynghe van der Kamer, in der vorscreven stad to dem Kiile een borghermester, unde Vrame Hans, dar sulves eyn radman, Egghert Bostede, Ludeke Scroder, Hermen Tzerntyn in der sulven stad, synt erlyke beseten borghere. Des to tughe unde to groter bewysinghe so hebbe wy vorscreven brodere mit enem endrachtliken wyllen unses closters inghezeghel benedden an dessen breff ghehenghet laten, de de ys ghescreven unde ghegheven na godes bord verteynhundert jar, darna an dem vifundevertyghsten jare, an dem drudden sondaghe in der vasten, also me singhet in der hilghen kerken to Rome Oculi etc.

(Byarkivet i Kiel, Urkundenarchiv Nr. 113. Pergament. Klosters Segl vedhængende. Paa Bagsiden foruden en senere Regest Notitsen: vid. Chron. Kil. p. 205. Tidligere unøjagtigt aftrykt i Westphalens Monumenta IV, 3309.)

4

2.

1455, 20. Januar. Hr. Johan Ahlefeldt skjøder til Klosteret i Itzehoe sit Gods i Rethwisch (Hasenmoor), Neuenkirchen Sogn; dog skal hans Datter Tale, Klosterjomfru i Itzehoe Kloster, nyde Indtægterne deraf paa Livstid.

Wytlyk zy alle den gennen, de dessen breff zeen edder horen lesen, dat ik her *Johan van Allevelde*, ritter, myd wolberaden mode und willen mynen rechten

BILAG

erven hebbe rechtliken und reddeliken vorlaten und vorlate jeghenwardich in kraft desses breves to ener rechten erfbesittinghe den erlyken closterjuncfrowen, der ebdischen, der pryörinne und deme gantzen conventu der closterjuncfrowen to Itzeho myne erve gudere myd deme rechte, hoghest, myddelst und zydest, in der *Redenysch* anders ghenomet in deme Hasenmore in deme kerspele Nygenbroke veerdehalve hove landes plogelykes ackers, dar alle jar van uth komen teyn lubesche marc penninghe jarlikes schattes und dar to van enen jewelken huse enen lubeschen schillingh to havedenste. Dessen vorscreven schat und hovedenst schal myn dochter vor *Tale*, beghevene closterjuncfrowe in deme vorbenomeden clostere, alle jar brukende wesen de tyd eres levendes; wen aver erer to kort werde an deme levende na deme wyllen godes, so scholen an vellyk wesen desse vorbenomeden gudere also vorscreven is deme vorbenomeden clostere myd deme ghelde jarlykes to kopende, dar mede to hittende den pypoven der vorbenomeden closterjuncfrowen, an tho hevende to hittende alle jar to sunte Mychaelis daghe. Und ik her Johan erbenomed zette vor my und vor myne erven myd kraft desses breves de erbenomeden closterjuncfrowen an de erfbesittynghe desser vorscreven gudere und dat rechte, hoghest, myddelst und zydest, rowelyken an eren hebbenen weren to besittende also ik de vorbenomeden gudere vrygest beseten hebbe, myd aller vrygheyt, nutticheyt und eghendome. Alle desse vorscreven stucke lave ik her Johan erbenomed vor my und myne erven den erlyken closterjuncfrowen erbenomeden stede unde vast wol to holdende in guden truwen sunder arghelist edder hulperede. To merer bekantnisse desser vorscreven stucke hebbe ik her Johan erbenomed vor my und vor mynen erven myn ingesegel wytlyken henghen laten vor dessen breff. Screven na godes bord veerteynhundert jar dar na in deme vyff unde voftigsten jare in deme daghe Sebastian des hilligen martelars.

(Itzehoe Klosterarkiv. Original paa Pergament; vedhængende Hr. Johan Ahlefeldts Segl.)

3.

1468, 28. April. Ernst Greve af Mansfeld giver Kong Christian Orfede paa Grund af det Fangenskab, i hvilket han er geraadet hos Benedict Ahlefeldt, Hr. Johans Søn.

Wy *Ernst*, greve unde here to *Mansfeltt*, bekennen unde betugen opembar in dessem unsem breve vor alsweme, dede en seen effte lesen, dat wy deme irluchtigsten fursten unde heren hern Cristiern, to Dennemargken, Sweden, Norwegen, der Gotten unde Wende konnige, hertogen to Slessewigk, greven to Holsten, Stormarn, Oldenborch unde Delmenhorst, syne gnade, syner gnaden erven unde nakomelinge geboren unde ungeboren, lande unde lude umme sodanne vengknisse willen, also uns van deme duchtigen knapen *Benedictisse van Avelde*, seligen hern Johansone, in deme lande to Holsten unde hertichriike to Slesswigk is gescheen, hebben vororfeiidet vor uns, unse erven, geboren unde ungeboren unde vor alle dii jennen, dii umme unsen willen don unde laten willen unde van rechte scholen unde vororfeiidenden dat jegenwardigen in kraft desses breves, dat wy, unse erven, geboren

BILAG

unde ungeboren effte iemant van unser wegen, geistlik effte wertlik, up syne gnade, syner gnaden erven unde nakomelinge, geboren unde ungeboren, syner gnaden lande unde lude unde up Benedictisse vorschreven unde syne erven, frunde unde dat gantze der Aleveldinge geslechte geboren, unde ungeboren, unde up alle dii jennen, dede in der sake vordacht sind, de de vorgnante herre konnigk, syne erven effte nakomelinge mit rechte vorbidden schollen, des gedachten gefengkniss nummermeher to sakende oft jeniges rechtes, geistlikes edder wertlik, iegen sie alle vorschreven samptliken edder besundern, in jeniger mathe, nu effte in tokommenden tyden to bruckende. Alle desse vorschreven artikele unde eiin islik bii sik loven unde seggen wy Ernst greve unde here to Mansfelt vorgnant vor uns, unse erven unde alle de jenne, de umme unsen willen don unde laten willen unde van rechte scholen, stede unde vast to holdende sunder alle argelist nierfunde unde jenigerley hulperede, yn crafft unde macht desses briffes unde yn guden waren truwen. To tuchnisse unde warhafftiger orkunde hebben wy unse ingesigil witliken unde wolberadens modes hengen heten vor unde an dussen briff de schreven unde gegeven is na godes bord dusend virhundert in deme achteundesostigisten jare, am dornstage vor Philippi unde Jacobi.

(Byarkivet i Kiel, Urk. Nr. 168. Original paa Pergament. Af Seglene kun Pergamentsstrimlerne tilbage. Paa Bagsiden foruden et senere Regest Notitsen: Vid. Holbergs Dänische Reichs-Hist. Tom. 1. p. 698. — Desuden er bevaret en Genpart (Nr. 167) med Grev Ernsts vedhængende, velbevarede Segl. Den opviser forskellige ortografiske Afvigelser uden særlig Interesse.)

4.

1474, 20. September. Raadet i Lybek melder Raadet i Kiel, at det til kommende Mortensdag har antaget Væbneren Claus Ahlefeldt, Hr. Hans' Søn, som Høvidsmand.

Unsen fruntliken grut mit vormogen alles guden. Ersamen, wise, leven getruwen, bisunderen guden frunde. Willet weten dat wy den duchtigen knapen *Claves van Avelde*, heren Hanses zone, vor enen hovedman tegen Martini negest komende uppe den Kyll entfangen hebben. Unde oft he juwer to donde hedde, begeren wy, gii eme gunst unde vordernisse bewiisen. Des vorseen wy uns wol to juw unde willen dat ock gerne umme juw irkennen. Siit gode deme heren bevalen. Screven under unseme signete ame avende Mathei apostoli anno etc. 74.

De raed der stad Lubecke.

Adresse: Den ersamen vorsichtigen mannen, borgermesteren unde radmannen tome Kyle, unsen leven getruwen unde bisunderen guden frunden.

(Byarkivet i Kiel, Urk. Nr. 239. Original paa Pergament. Af Lukkeseglet i rødt Vox kun Spor tilbage.)

BILAG

5.

1478, 15. Juni. Claus Ahlefeldt, Hr. Johans Søn, skjøder til vor Frue Vikari og Gilde i Sønderborg sin Gaard og sit Gods i Skovby i Lysabild Sogn.

Ik *Clawes van Alevelde* heren Johanssone, knape, bekenne openbar in deseme breve vor alsweme, dat ik unde myne erven rechter witliker schult schuldich sind den ersamen vorstenderen unser leven vrowen vicarie unde ghilde to Sunderborch unde eren nakomlingen hundert lubsche mark penninge, dar ik doch men vefttich mark to vuller noghe van entfangen unde in myn unde miner erven nuth gekereth hebbe unde de anderen vefttich mark in desser nascreven wise vor myne seligen oldere unde myner selen salicheit to der ere des allemechtigen godes unde siner leven moder Marien geghunnet unde gegheven hebbe. Vor dessen vorscreven summen penninge hebbe Clawes vorbenomed na rade, willen unde vulbord myner erven unde alle der yennen der ere wille und vulbort hyr to nod unde behoff is, rechte unde redeliken vorgeven, vorkofft, vorschotet unde vorlaten unde yegenwardigen in kraft desses breves vorgeve, vorkope, vorschote unde vorlate to eneme ewigen erffkope des ergenanten unser leven vrowen vicarien und ghilden vorstendere tho Sunderborch unde eren nakomlingen myn gud unde gudere to *Schoubü* in deme kerspel to Lusappel dar nu tor tyd Nisse Brun uppe wonet unde vorschuldet elven orthich korns unde achte schillinge to denst ghelde, in sulker mate, dat de sulven vorstendere effte ere nakomelinge scholen funderen, maken unde mit den sulven genanten gude unde guderen vorbeteren ene ewige vicarie to den erscreven vicarien unde ghilde dar ik doch vor my unde myne sonen unde vordan vor eren sonen de lenware mit den sulven vorstenderen mit willen inne hebben beholden, so dat ik unde myne sonen effte ere sonen vordan de tyd unses levendes de sulven vicarie mit rade unde vulbord der erscreven vorstendere mogen vorlenen, so vaken se denne los werd, eneme erliken fromen prestere, de dar sulven personliken to der stede uppe sitten unde resideren wil unde schal, so dat de fundacie clarliker unde forder werd ludende unde inholdende. Unde wanner de erscreven vicarie gantzliken funderet, gestichtet unde na wonliker wise unde rechte gemaket unde denne eneme fromen prestere in vorscrevener wiser vorlenet is, schal unde mach denne de sulve prester unde sine nakomlinge dat genante gud unde gudere to Schoubu bruken unde besitten, qwyd unde vrig mit aller tobehoringe, mit ackeren, holtingen, wischken, weden, moren, demmen, dyken unde damsteden, droge unde nat, mit maste unde alle mastes nütticheit wes dar aff kommet unde kommen mach, so id in alle synen endschedende belegghen is unde ik Clawes vorbenomet unde myne vorvaren id aller vrigest beseten unde gebruket hebben, nictes nicht buten to beschedende ane den hogesten broke unde dat hogeste recht; unde ok de gemene bede hebbe ik Clawes vorbenomet vor my unde minen erven dar ynne beholden. Dar scholen unde willen ik unde mine erven sodane gud unde gudere to rechte vor vorbidden uppe unse egene kost unde teringe glyk unsen anderen gude und guderen wor wy dat belegen hebben. Alle desse vorscreven stücke unde artikel lave ik Clawes van Anevelde vorbenomet vor my unde myne erven stede unde vast in guden truwen wol to holdende unde hebbe des to groterer tuchnisse unde merer witlicheit myn igesegel witliken henghen heten neden

BILAG

an dessen brief, dede geven und schreven is na der borth unses heren veerteynhundert jar dar na in deme achte unde soventigesten jare ame daghe sancti Vitj des hilligen mertelers.

(Godskestiftelsens Arkiv. Original paa Pergament. Claus Ahlefeldts Segl fattes nu.)

6.

1486, 1. Jull. Hertug Frederik af Slesvig etc. anmoder Raadet i Kiel, i Anledning af Høvedsmanden paa det derværende Slot Claus Ahlefeldts Død, om at gaa i Forbøn hos Raadet i Lybek for at Henrik Ahlefeldt, salig Godskes Søn, maa blive indsat som Høvedsmand i Kiel.

Friidrich van gots gnaden erffgename des riikes Norwegen, hertog to Slesswigk, ock hertog to Holsten, Stormaren unde der Ditmerschin, greve to Oldemborgh unde Delmenhorst.

Unse gunste thovoren, erssamen leven getruwen. So denne na deme willen gades de duchtige *Claves van Alevelde*, amptman unser borch unde vogedyen tome Kile, in god den heren vorstorven, unde nu noch so wii enkede irfaren, sodanne ampt unde bevel losset ys, hebben wii ane twifel ock wol to markende de ersame raeth to Lubeke, de sodanne unse stad unde slot van unseme zeligen heren vadere in eren pantlikeme werene hebben, billich nicht gerne buten juwen weten unde rade ofte willen enen amptman der sulven unser borch unde vogedyen op effte af ensetten effte in bevel dhon. Worumme ys unse gantze andechtige ernstlike bede unde bogher, gy myt rade unde dade, so des to donde ys, int flitigeste by den van Lubke beschikken, se uns to lefmode unde willen den duchtige *Hinrick van Alevelde*, zeligen Gotzikes sone, unsen leven getruwen man wedder to ereme amtmanne anemen unde eme sodanne unse slot unde vogedye beloven unde bovelen willen, den wii so richtich doghetsam unde gud kennen, dat de genanten van Lubeke unde gy uns dusser unser vorforderinge unde deme genanten Hinrick ane allen twifel gudes unde richtiges vorwesendes, leffliker nabersschuppe unde alles guden werden bedankende. Juw hiirane gudwillich willen bowisen unde eme dusser unser gantzer ernstliker andechtigen vorscrivinge unde bede laten behulplich sin. Dat irkennen wii jegen juw unde de juwen in sundergen gunsten unde gnaden alle tiid flitich gerne unde bogheren desses jwe gudlike bescreven antword. Dat. an unser borch Gottorppe ame avende visitacionis Marie anno etc. 86 under unseme signete.

Udenpaa: Den ersamen borgermeysteren unde radtmannen unser stad tome Kile, unsen andechtigen leven getruwen.

(Byarkivet i Kiel, Urk. Nr. 343. Original paa Papir. Lukkeseglet af rødt Vox er affaldet.)

1491, 18. Januar. Brødrene Henrik, Benedict og Ditlev Ahlefeldt, Hr. Johans Sønner, bevidner at have modtaget af Hertug Frederik 6000 Mark, for hvilken Sum Itzehoe var dem bortpantet, o. s. v.

Wy *Hinrick, Benedictus* unde *Dethleff van Avelde* gebrodere heren Johanssone, bekennen unde betugen apenbar in unde myt crafft unde macht dusses breves vor uns, unse erve unde alsweme: dat uns van des irluchtigesten hochgeborn fursten unde heren *Frederickes* erffgenomen to Norwegen, hertogen to Sleszwyck, ock hertogen to Holsten, Stormern unde der Dithmerschen, greven to Oldenborch unde Delmenhorst, unses gnedigesten, leven heren weggen durch den duchtigen *Hans Rantzouwen* syner gnaden hoffmester sos dusent margk, dar uns dat kerspel to Itzeho vor vorpandtet unde vorsettet was, an redeme gelde unde golde to guder noge entrichtet unde wol to dangke fullenkomelick betalt syn worden, unde vorlaten syne furstlike gnaden, syner gnade erven unde nakomelinge sodaner sosdusent margk halven quidt ledich und loes syner gnaden guder betalinge demodigen to bedangkende, unde hebben van syner furstliken gnaden wegen deme upgnanten Hans Rantzouwen wedderume overgheantwortet eynen pandtbreff uppe viffdusent marck ludende, unde eynen anderen breff seligen *Clawes Raetlouen* vorstorven uppe twedusent margk ludende, dar uns dat eyne dusent margk van des kerspels to Itzeho wegen inne betaelt is, unde dat andere eyn dusent margk van der borgh *Hanrouw* wegen inne noch unbetaelt Clawes erbenomen vorschreven is, dar umme wy denne sodanen breff der twedusent margk by uns beholden hebben. Seggen wy densulven breff van sodaner eyner betalden dusent margk wegen doeth, machtloes unde van neynen werden to synde; unde efte syne furstliche gnade, syne erven offte nakomelinge van sodaner betalden dusent margk wegen furder ghemanet efte in jenigerleyen bewysliken schaden komende worden, dat god vorbede, van sodanes schaden wegen schullen unde willen wy unde unse erven vorplichtet syn, se derhalven schadeloes to holdende unde aller dynghe ane allen schaden derhalven to enthevende und to entfrieude, unde wannen uns efte unsen erven de borch *Hanrouw* affgheloeset unde van des vorgnanten breves wegen uppe twedusent margk ludende noch eyndusent marck entrichtet werdet, so willen offte scholen wij efte unse erven sodanen breff wedderumme overantworten unsen gnedigesten heren beyden obgnant eren gnaden erven efte nakomelingen gudwillich tor hant kamen laten, alles ane argelist, jenigerleye insaghe efte gheverde. Des tor tuchnisse hebben wij unse ingheseghele witlichyn an dessen breff laten hengen. Gegheven na der bordt Cristi unses heren veerteynhundert iar dar na im eyn unde negentigsten jar am daghe Prisce der hilgen jungffrouwen.

(Rigsarkivet. Fællesarkivet XXXII, 2^b. Original paa Pergament. Af 3 Segl kun bevaret Ditlev Ahlefeldts (det mellemste.)

8.

1505, 17. Juli. Norges Riges Raad kjender for Ret, at Cai Ahlefeldt bør have sin Stilling som Foged over Island forbrudt og stande til rette for sin Embedsførelse.

Wii efftherscreffne *Gautho*, met gudz nade erchebiscop i Trundhiem etc., *Karll*, aff samme nade biscop i Hammer, *Jon Powelsson*, prouesth i Marikirckæ i Osloo, *Nielss Henrichsson*, ridder, Norges riiges raad, gioræ witterligt foræ allæ, at aar effther gudz byrd mdquinto torsdagen nesth effther diuisionem apostolorum her i Kopenhaffn wor skicket foræ oss welbyrdigh man her Henrick Kromedigæ, ridder, och framsettæ och forægaff paa högboren förstes vegnæ, her Hans, met gudz nade Danmarchs, Sueriges, Norges etc. konningh, wor kærestæ nadigste heræ, hworledes *Keyæ wan Alefeldæ*, som hanss nade haffde tilskicket, tilltroet och befallet hans nades och Norges krones landh Yslandt, haffde draget och giffuet sig ther aff landeth vden hanss nades wilgæ och befallingh, och at han haffdæ sagdt en annen syn tiennestæ then stundt, han hanss nades foget wor paa forskrefne Yslandt. Och sameledes fremsettæ forskrefne her Henrich Krwmmedighæ, at wor kære nadig h[eræ ha]ffde honnom steffndt at møde foræ os her i Kopenhaffn om forskrefne sagher och skydingher och ther om stande hans nade till rettæ, och ey möthe hand her eller nogen anden paa hans wegnæ. Och kerdæ och forskrefne her Henrick paa hanss nades vegnæ, at hans nade war foræ kommet, at han skuldæ befatthet sigh met wor hellestæ faders pawens penningæ ther paa landith. Och ther i rettæ settæ forskrefne her Hen[ric]k paa wor nadigste herres vegnæ, om forskrefne *Keyæ wan Alefeldæ* burdæ her effther at haffue eller beholdæ forskrefne Yslandt. Ther paa sagdæ wii swo, at forskrefne *Keyæ wan Alefeldæ* ey bør lengher at haffue eller beholdæ forskrefne Yslandt, men at hans nade maa tillskickæ en annen godh troo man till hanss nades foget och embitzman paa forskrefne Yslandt, som hanss nadæ och landith kan være gaffnigh och nyttigh, och at forskrefne *Keyæ* bør till rettæ ath standæ, om han nogher ther paa landith haffuer vforretteth, och fyndes och, ath han haffuer fanget eller noget befatthet sigh met wor hylleste faders, pawens penninge, tha bør hanom och ther foræ ath standæ till rettæ och holdæ wor kærestæ nadigste herræ och landith ther aldeless vden skadæ. Giffuet aar, dag och stedh, som forskreffuet staar. Vnder woræ indseglæ.

(Rigsarkivet, Island og Færøer, Suppl. I, 1. Original paa Pergament. Af 4 vedhængende Segl er alene det 3dje, Provst Jon Pavlsens (i rødt Vox), til Stede. Baggpaa følgende samtidige Paaskrift: Norges riigens raadz dom offuer *Kayæ wan Alefeldæ*. 1505).

9.

1520, 30. November. Johanne Glob, Enke efter Cai Ahlefeldt, til Hr. Esge Bille.

Wenligh och kerligh helssen altiit tilforn sendh met wor herre. Kære Eske, som tw scriffuer megh till om the hwdreth gyllen, som iegh wtogh paa omslaff for tegh och betallte thenom Hennieke fan Anfeth paa Femern, tha mo tw wide,

BILAG

ath iegh togh thenom aff Margretthe fan Anfelz brwds-kath aff henniss broder Henrigk. Nw haffuer handh tilsaffth megh, ath heniss brwds-kath skall wth till omslaff. Nw screff iegh Margrette till, ath hwn will talle met syn hosbwnde, ath hand will lade samme hwn-dreth gyldhen staa i thette aar. Tha screff hwn megh till, at handh wille lade thenom staa i thette aar for myn skyldh. Tha beder iegh tegh gerne, ath tw fliier hinne eth forwarings breff met ii eller iij gode mendh sell her i landhet, ellers kandh hwn-d icke lade thenom staa, saa som er Oluff Nielsson, Otthe Holgersson, Manderop Holk, Oluff Stwre, Dirick Höcken. Kære Eske, sker thet icke, ath hwn faar forwarings breff, tha bliffue the indmane[th], som megh haffuer loffueth for for samme hwn-dreth gyldhen. Kære Eske, som tw scriffuer om the v og fyrretiw gyllen, som tw esth megh skyldigh for then hesth, tha beder iegh tegh gerne, ath tw giffuer megh thenom indhen omslaff. Er thet saa, ath tw icke kand giiffue megh thenom indhen omslaff, wil tw haffue thenom i thet breff standhendes, saa ath breffuith lyder paa ij^c gyllenn, tha will iegh sende v gyllen. Her met tegh gud befallendes. Ex Brwnlwndh sexta feria post Katerine mdxx.

Jehanne
ffan Anfeltz.

(Rigsarkivet, Personalhist. Saml. — 1600; Hr. Esge Bille. Original paa et Halvark. Bagpaa Spor af Seglet i grønt Vox; Udskrift og samtidig Paaskrift: Erligh och velbyrdigh mandh Eske Bille, höffuitz mandh paa Hagenskoff, kerlige sendendis. vj^c mark xvij m^z v β.)

10.

1524, 26. Decbr. Kirstine Bryske, Henneke Ahlefeldts, til Hr. Esge Bille.

Mynen [frun . . . chen] groedt alle guden stetz tho vhoren. Herts leve Escke Bylde, jck dancke dij szer fruntlichen vor vele eere vnde gudes, dat du my alle dyn levedage bewiset heffst; here godtt he mach jdtt dy belonen myt siner grundtloszen barmherticheytt; jck weedtt jdtt nicht wedder dy tho vorschulden. Allerleveste Ecske, jck bedancke dy ock besünderen vor dine schrifte, dat du my gescreven heffst, unde dine früntliche bodeschop, de du my tho entbaden heffst by Hinricus Schulten, dat du wult so woldoen unde wultt my dinen barberer thon handen schickken jn der menyng, oft he my helpen konde myt der hulpe gades jn myner krancckheyt. Szo sende ick nu enen van Henneke van Anefelden sinen knechten tho dy myt enem wagen unde bydde szer früntlichen, dat dyn barberer myt siner leven husfrowen wolde myt dem knechte hyr tho mij kamen. Jck wyll myt der hulpe gades eme woll lonen vor syn ungemack; em schall, wyll godtt, nicht anders by mij wedderfaren, also jdt myn egen broder where, unde jo du my ene nu uth diner groten woldaet thon handen schickkest. Allerleveste Escke Bylde, jck erfare wath dar aff, wo sick dat begiff, dat du nu tho Lubeck bist; godth de here weyddt, dat jdtt ys my hertlick leijtht, alsze du myn enijgeste unde egen broder werest, du scaldtt jdtt gewislick loeven; wen jck gesündt where, jck wolde nicht thoeven, er jck tho dy qweme to Lubeck, so dat jck jdtt mochte enckede

BILAG

weten, wo jdtt dy unde diner leven huszfruwen unde erer leven moder gijnge, wente gij szijnt de, dede mij vele ere unde güdes hebben stede bewisset; where Henneke van Anefelde tho husz, so weth jck enckede, dat [he tho dy qweme t]ho Lubeck, [unde] wyll [emé he|rtl[iken] lede szyn, dat du eme n[icht tho woer]den kumpst. Myn herte leve Eske Bylde, jck bydde dy so ser fruntliche, dat du dy nu nicht tho szere möygest myt der hulpe gades, alle dyne sake kumpt to enem guden ende. Jck weedtt enckede, godtt wyll dy nicht vorlaten unde dyne leve hüsfürwen unde dyne leven kynder; her godtt beware jw gesunt unde vor alle arch. Herte leve Eske, jck bydde dy szere früntliken, dat du wult mij schriwen, wo jdtt geyt mijner leven süsteren vor Anna Krumendick unde diner leven husfrüwen, offte se tho hope szijnt, unde woer sze szynt, unde woer dine leven kindere nu szijnt, ock wolde jck gerne wheten, wo sick dine sake nu endiget to Lubeck, unde wo lange dü merckest dar to blivende. Allerleveste Eske, godtt de here weedtt, wo my ys to szünne, unde wat hertlike sorge dat jck hebbe vor den guden adell ijn Dennemarcken allto samende, unde besündergen vor dyne unde mijne angebaren frunde; here godtt durch den szoeten namen Jhesu sze alle moethe bewaren. Herte leve Escke Bylde, hyr mede jck dij deme allemechtigen gade lange gesunt unde ewych szalich befele. Jlinges gescreven thom Kijle am dage Steffanj anno etc. xxxiiij.

Cristina vann
Aleveldenn.

(Rigsarkivet, Pershist. Saml. Esge Bille. Original paa et Folioark med Mærke af Seglet og følgende Udskrift: Deme erbarnn unndtt eerentffestenn Eszcke Bijlde, ampttmann, hoevetmann up des koenijges huesz tho Bargen, mijnem beszündergen guden unde truwen frunde ffruntliken gescreven.)

11.

1526, 16. November. Henneke Ahlefeldt, Høvidsmand paa Visborg, til Kong Frederik I.

Dorchluchtigester hochgebarner furste, gro[t]mechtigester, aldergnedegester herr konningk, myn underdenige plichtyge guetwyllige deynst sy j. k. dorchluchtigheit myt aller demoeth bereith tho vornan. Aldergnedegester her, so j. k. w. dener unde sendeboeth, de duchtige Claus van der Wisch nu vorlanges etliker werve halven gefordert unde j. k. w. ernstlyke menyng egentlicken an my gebroch: hebbe ick dem sulven myt sunderlyken flite unde upmerkinge synes ambringen gude hoer unde geloven geven unde my allenthalven yn angebrochten saken gutwillich bewyset unde forder beweyesen wyl, als j. k. w. my des tho trowen unde gentzlicken geloven mach. Dar beneffen synt nu up idt jungeste j. k. w. schriwen an my gekamen, dar uth vorstendiget, wo dat etlike van er Severins Norbuij gefangen hebben gesecht unde offentlicken bekant, er Severin gesecht hebbe, so he sostich personen offte man starck were, he wolde my dat hues Wisborch anne alle moge unde arbeith affslyken unde wynnen, der halven van j. k. w. ernstlyken vormanet byn worden des huses gude achtunge unde trowlicken upsyndt tho hebben, dat idt my nicht affgesleken

offte wonnen werde, unde j. k. w. de trowen hante dar ynne gewarden moge. Wo den j. k. w. bryf mer inholt hebbe ich yn aller mathe wol angenamen unde vorstan, dar up do ick j. k. w. als mynen aldergnedegesten heren deynstlick tho wetende, dat ick dat hues Wisborch also bether vorwarth hebbe unde forder vorwaren wyl myt man, vitalien unde nottrofftigen dingen, j. k. w. myt gades gnaden tho dem besten tho holden, als ick by mynen eren unde eden plichtich byn. Myt wat flite schicklicheit werth j. k. w. ihegenwerdiger bryf teger, Claus van der Wisch, van my flitich under rechtet, guder made wol berichten. Ock aldergnedegester her, so j. k. w. my hefft seggen lathen, dat ick scholde by my eyenen hebben up Wisborch, de so gueth were als ick unde j. k. w. myt eden unde lofften vor plichtet, aldergnedegester her, hyr up do ick j. k. m. deynstlicken wetende, dat ick hebbe de tydinge alleweghe kregen myt schriften, dat ick van dusser borch scholde unde noch nicht anders enweth, jck wolde my dar anders gerne myt dem besten anne beflitet hebben na mynem vormoghe, dat erkenne goeth, dem ick j. k. m. bevele yn langer gesuntheit unde lucksaligen regimente. Datum up j. k. m. huese Wysborch fridach na Martinj jm jar mv^cxxvj. Under mynem angebarnen pitzer.

J. k. m. alle tidt trwe wyllige, horsame unde vorplichte dener

Henneke van Avelth.

(Rigsarkivet, Fællesarkivet XXXIX, 1. Original paa et Halvark. Bagpaa Mærke af Seglet i grønt Vox og Udskrift.)

12.

1538, 14. Maj. Henneke Ahlefeldt til Rodensande bevidner, at han har overgivet Fru Kirstine, Carl Bryskes Enke, et Gjælds brev paa 200 rhinske Gylden.

Jk *Henneke van Avelde* tom Rodensande bekenne vor my unde mynen erven unde jder mennelich, dat jk mit friegen wyllen unde vol bedachten moede der erbaren vro *Karstine* zelige *Karl Brussken* nagelatene wedewe eyenen bref, ungeseriget und ungebrocken, ludende up twe hunderth rinscke gulden, so my inholt des sulvigen de gestrenghe unde erntfeste her Magnus Göye, ritter, des rikes to Dennemarcken hoffmester, schuldich unde plichtich ys, to handen gestellet unde vorantwardet hebbe, solker gestalt, dat de erbenamete vro *Karstine* sodane twe hundred rinscke gulden van gedachten her Magnus Goyen up toborende, in tomanende unde to enthfangende schoele gemechtiget syn, unde de nach erem gefalle in eren unde erer erven nuth unde fordel to kerende unde vor towendende, vo ik ok in craft dusses mynes follichbrevs er unde eren erven vollenkamen macht geve to manende unde in to forderende gelick myner egen person, unde ik unde myne erven scholen nach besegelinghe dusses breves derweg nicht wyder to sokende edder to manende hebben. Des to orkunde hebbe ik myn gewonthlich pitzir hir under gedruncket. Geschen to Flensborch dinxgesdages na jubilate anno etc. acht unde druttich.

(Rigsarkivet. Original paa et Halvark med Spor af et forneden i grønt Vox paatrykt Segl. Bagpaa følgende 3 samtidige Paaskrifter, hver med sin Haand: 1) Breff pa ij hvdred rynske gyllen. 2) Henryck fan Anffelds breff, hand op lader Kierstine Gregersdatther thij ijc gylden huoss her Mogens Giø. 3) och huffed breffed met om det goss j Vendssyssel och pa v hvdred m^l.)

1540, 13. Januar. Kong Christian III bilægger Striden mellem Byen Kiel og Bartholomæus Ahlefeldt, hvis Broder Johan Ahlefeldt tilligemed dennes Karl er bleven dræbt i en Tumult af nogle Borgere i Kiel.

Wy *Christian* van gots gnaden, tho Dennemarcken, Norwegen, der Wenden und Gotthen koninck, hertoch tho Sleswick, Holsten, Stormarn und der Ditmerschen, grave tho Oldenborch und Delmenhorst.

Bekennen hirmit und doen kundt jegen idermenniglichem, nachdem edt sick hir bevor vorlopener tidt twischen *Johann van Alevelden* zeligen und etlichen der inwaneren unser stadt thom Kyl eyn uprur und wedderwille togedragen, darunder gedachte Johann van Avelde sampt eynem knechte van etlichen, de doch beth nu her tho namhaftich nith hebben konnen gemaket werden, van dem levende thom dode kamen, van welcher entlifinge wegen benomede Johann van Aleveldes zeligen bruder Bartholomeus van Avelde midt gedachten unser stadt Kil in forder krighe und wedderwillen gewassen, ock densulvigen vientlicher wyse nicht alleine entsecht, sunder ehnen beth her tho nach synen vormogen affbruck und thoschuwe gedaen, dath wy demena also de ordentliche overicheit beider parthien densulven tho gnaden und guthen und tho erholdinge gemeines fredes beide parthie up hute dato vor uns tho gutlichem vorhor vorgestadet, alle gebreke, clage und antwortt, rede und wedderrede eygener personen na der lenghe gehort und nach genugsamer und nottorftiger vorhor midt beyder dele vullmacht thogelaten wethen und willen beyde parthen, erstlichen de saken also der overicheit nicht alleine cassirt und upgehaven, sonder se vor sich und alle de ehren, so beider seidt desser saken beth her tho tho doende gehat und hernamals hadden dar tho geforet werden mogen, aller unfruntlichen willen, erringen und gebreken gentslich und alle gantz und althomale vergeliket, voreyniget und vordragen hebben, wo wy ock dorch kraft disses unses breves doen und nomlichen, also, dath nu henforder van dessem dage an tho ewigen tyden twischen vorgemelten Bartholomeus van Avelde, synen erven, brodern, schwagern, frunden alle den synen, ock alle den jenigen, de disser saken tho doende hedden edder thokumpstighen hebben wolden, konden edder mochten, woll de edder der ock wehren, und burgermeister und radtmannen sampt allen ehren inwaneren unser stadt Kill, de nu synt und kumpstlichen kamen wehrden edder muchten, ock nemandes uthgenamen, eyn ewicher bestendiger frede unwedderoplichen unvorrucketh syn und bliven, und in dem van keynem dele na den synen, so nu wehren edder hiranamals kamen konden, avertretthen, gekrencket adder gebraken werden schole edder moghe, in aller mathen solliche beide parthe in craft disses breves bestendighen tho holden tosage und vorpflichtinge gedaen. Wowoll edt overst nicht an (wo edt denn ock der menschlichen natur nicht woll anderst tho achten), dat Bartholomeus van Avelde de dotslach an synen leven broder Johann van Alevelden zeligen begangen vasth also dann pillich tho herten gegangen, so hebben wy edt so ferne gehandelt, dath nu thor stunde an burgermeister und radt sampt den vornemesten borgern, ock frouwen und junckfrouwen, dar tho se etliche vam adel midt yne sampt ehren fruwen und junckfrouwen tho bidden hebben, in unser, unser leven

gemalen, der koninginnen und unser leven suster freuchen Elisabeten jegenwardigkeit erschinen und gedachten Bartolomeus und syne fruntschop umme eyne ewige vortyinge und vergebinge geschener dat, umme gots willen vormiddelst eynem fodtfalle bidden scholen, wodenne wy, unsere gemahel und suster desfalls van den Kileren underdenich begrotet werden, willen wy ehnen in gnaden und allen delen in gude gerne gelike bede vorthowenden unbesweret syn ane fotfall. Desgeliken hebben wy (in sonderlicher betrachtunge, dath Bartolomeus van Alevelde nicht alleine den bruder verloren, sunder ock eyne temeliche schaden dar aver geleden), so with gebrocht, dat de vam Kile edt tho gnedigen willen nu tho stunden an in dissem umslage gedachten Bartolomeus van Alevelden dusent marck lubisch schencken und tho ethwes ertoginge synes erleden schadens thostellen scholen, jodoch der stadt Kil privilegien und gerechticheiden unvorfenglicken ane nadel und schaden. Wenner datsulvige also allenthalven vulgetagen, so schall gedachte Bartolomeus van Aleveldt schuldich, den van dem Kil up dessen gemakeden vordracht und handel eynen geborlichen reversal-bref vor sick und bavengemelte syne midtbeschrevene under synem segel thotostellen, wo danne anne dath beide parthen in craft desses breves dessen gemakeden handel nicht alleyne ingenamen, sunder allenthalven confirmeret und ratificert hebben. Alsende ock neven Johann van Alevelden zeligen eyn knecht im lande tho Mekelenborch tho Severyn tho hues gehorende dodt gebleven, so schall dorch de vam Kile an des entliveden fruntschaft geschickt und jemandts van densulven erfurdert und ehne der dode knecht nach Holsten landtrechte gegulden und betalet werden ahne geverde. Des tho orkunde hebben wy tho tuchenisse der warheit und in orkunde unse ingesegel hiran hengen und geben lathen in unser stadt Kill am achten dage na trium regum anno xv^c und xl.

Christian.

Corper S. sstt.

(Byarkivet i Kiel, Urk. Nr. 437. Original paa Pergament med Sekretær Corpers Haand. Underskrifter egenhændige. Af Seglet kun Fragmenter tilbage.)

14.

1546, 13. November. Bertram Ahlefeldt indberetter til Kong Christian III om Kong Christian II's Forhold paa Sønderborg Slot.

Durchluchtigester, grothmechtigester, hochgeborner fursth, alder gnedigester koningk und here.. Nach irbedinge myner underdenigen, gehorsamen und plichtwilligen denste wyll ick E. ko. M^{att}. underdenigesth nicht vorbargen, dath ick E. ko. M^{att}. breff, datert tho Lunden den ersten novembris, hebbe van dage den xij novembris avermals in underdenicheit entfangen, wor inne E. ko. M^{att}. my gnedigesth antogen, dath up den ersten novembris twischen Copenhagen und dem Ellenbogen eyn schute vorgan sy, dar ethliche baden myth breven uppe gewessen, aversth nemande bewusth, wor her de gekamen syn; und E. ko. M^{att}. erachten, iff ick velichte nicht E. ko. M^{att}. van wegen koningk Christiern up E. ko. M^{att}. vorige schrivent geschreven, myth widerem gnedigesten begere, dath ick noch alle gelegenheit van koningk Christiern

syneme vornemende E. ko. M^{att.} wolde vorwithlichen. Derhalven wyll ick E. ko. M^{att.} underdenigesth nicht vorbargen, dath ick eynen baden myth breven des gisteren ij weken gewesen an E. ko. M^{att.} van hir affgeferdigeth by welckem koningk Christiern sulvesth eynen breff E. ko. M^{att.} togeschicketh, wo ick denne by E. ko. M^{att.} ridende baden so middeler tydt by my gewesen, E. ko. M^{att.} underdenichlich angetögeth, so befruchte ick my, dath myn bade myth den breven uppe der schuten mede gebleven sy, wyll derwegen noch mals E. ko. M^{att.} underdenigesth nicht vorholden, dath ick myth velen worden my myth koningk Christiern ingelaten, tho vorhorende, wer he ock (wenner des palsgraven und syner dochter geschickeden worden ankamen) by dem jenen, so jungesth myth E. ko. M^{att.} sampt E. ko. M^{att.} geleveden broder affgeschedeth und beslaten wordt, wyllens sy tho vorharrende; denne wo he den ringesten punct nha lude der vorschivinge worde afftreden, so worde de sacke und handel tho eynem vele slimmerende donde geraden, wen alsze de tovern neuworolde gewesen were. Do hefft he sick nicht anders myth syner antwordt vornemen laten, wen dath he alle punct und artykell nha inholde der vorschivinge wyll nakamen; dar beneffen ick ock sovele myth ohme geredeth, dath he syn gemote und syn E. ko. M^{att.} sulvest hefft erkleret, wo denne E. ko. M^{att.} uth syneme itzigen schrivende ferner gnedigesth hefft tovernemende.

Ock, alder gnedigester koningk und here, wyll ick E. ko. M^{att.} underdenigesth nicht vorbargen, dath he sick myth syneme affgande und uthridende und susth allem donde mechtich selsam deith anstellen, denne he rith uth, wen dath ohme gelevet und secht synen denern nicht eyn wordt dar van, ehr se de stevelen anthein scholen, und myne dener, de ick hir tho hus liggende hebbe, weten nichtes dar van, ehr he im slate geith und hefft de stevelen anne. So rith he denne wech, se mogen nakamen wen se konen. Latesth wolde he eyn mall in de nacht riden, also ock geschach, und ginck vam huse ehr ick eyn wordt dar van wuste. Do schickede ick hinder ohme her und folgede ock sulvesth beth twischen beiden porten und kam ohne myth limplichen und fochlyken worden an, dath he sick doch wolde myth dem velen und selsam uthridende anders anstellen, dath he so nicht afflepe und uthrede wen dath ohme gefelle und sede nemande tovern eyn wordt dar van. Do wordt he tornich und sede, E. ko. M^{att.} hadde ohme vorlovet, he mochte riden und gan wor he wolde, und so ohme dath nicht scholde gehalten warden, so worde ohme wol mher nicht gehalten (dar ick ohme dath myth allen fochlyken worden antworde, uppe dath ick ohme in kenem wege wolde arren), und ginck doch aff und reith synes weg.

Ock hadde he jungesth in myneme affwessende tho Henningk uth der Marcken huse 1 tunne kakabille upgelecht und dar tho geste bidden laten, und hadde dar seten beth dath me des avendes de tornne sloth und wolde nicht upgan; thom latesten was de husfaget vor ohne getreden und ohne myth limplichen worden angespraken, dath eth tydt were, dath me scholde dath hus tosluten. Do was he tornich geworden und dar nha upgegan.

Dar beneffensth lopt he in der stadt allenthalven in de huse uppe de schipbrugge by den strandt und redeth myth idermanne, wen he vorfindt, he kame her wor he wyll. Derhalve, aldergnedigester koningk und here, is my dath unmogelick,

dath ick ohne kone vor kuntschop edder ander dingk waren laten, und steith my ock in kenem wege, ohne so lenger tho hebbende und tho warende, wen E. ko. M^{att.} my wolde ock eyn iar ij^m golt gulden geven. Bidde derhalven underdenichlich, E. ko. M^{att.} wolde doch tho anderen wegen gnedich gedencken, denne he meynt, he sy so fry myth hetende und bedende else he syn levelanck warden kone, und maket my scher alle dath volck dordich, so ick uppe deme huse hebbe. Ock wolde ick ohne nicht gern aller gelegenheit nha myth worden arren, besundern myth allen fogen entegen gan. Ock aldergnedigester koningk und here, wen eth sick worde todragen, wen de fromden geschickeden inth landt quemen, dath me scholde koningk Christiern an ander orde foren, so hefft sick E. ko. M^{att.} wol gnedigesth tho erinnerende, dath ick des rykes und der beiden furstendomen reden vorschringende und tosage gedan, koningk Christiern van dussem huse an ander orde nicht to bringende, is derwegen an E. ko. M^{att.} myne gantz underdenige bede, E. ko. M^{att.} wolde gnedigen vorschaffen, dath ick myne segel und breve mochte wedder erlangen und de truwe handt van den Holsten reden wedderumme mochte enthlediget warden, und E. ko. M^{att.} wolde in dem falle myn beste gnedigen betrachten, uppe dath ick derhalven van kemande jenich schimplich naredent nicht mochte averkamen, und bidde gantz underdenichlich, E. ko. M^{att.} wolde doch derhalven myn schrivent in kenen ungnaden affnemen, sundern myne hogen nottrofft dar inne gnedigesth bedencken. Wider, aldergn. koningk und here, ick wyll ock E. ko. M^{att.} unangetogeth underdenigesth nicht laten, wo ick loffwerdigen berichtet, dath de palsgrave und ander hern mher de sake twischen dem keyser und den evangelischen stenden to vordragende sick instendigen scholen bearbeiden, und wen de vordracht ohren vortgang worde nemen, were woll to besorgende, dath denne de palsgrave velichte rüter und knechte van beiden hupen an sick tobringende mochte understan, darmede he dath ryke tho Dennemarcke und dusse beiden furstendome, dewyle de myth kriges volcke itzunder geblotet, gedachte avertofallende.

Deme nha, alder gnedigester koningk und here, were mynes bedunckendes vor allen dingen tho radende, dath E. ko. M^{att.} myth dem alder furderlichsten an beide hupen mochte schicken und de hovethlude thom dele beide van ruterer und knechten. E. ko. M^{att.} anhengich mochten gemaketh warden, dar mede sick E. ko. M^{att.} myth kriges volcke sick mochte vorfaten weten, uppe dat so de vorlykinge sleunich ohren vortganck worde averkamen, dath denne E. ko. M^{att.} myth kener vorilinge averfallen worde. Dath sullfte wolde ick E. ko. M^{att.} uth myner eynfacht treulich in alder underdenicheit geraden hebben in betrachtunge wes E. ko. M^{att.} dar anne gelegen. Ock, alder gnedigester koningk und here, ick wyll E. ko. M^{att.} underdenigesth nicht vorholden, dat nu up Symonis et Jude vorgangen xvj knechte hir vam huse getagen und nha dem hupen gelopen, und ick hebbe man noch xvij nha, were derhalven myn underdenich begeren, dath E. ko. M^{att.} my ethliche knechte uth dem ryke wolde toschicken, dar mede dath hus myth knechten mochte vorwaret bliven, denne wanner koningk Christiern affgeith, late ick ohne stedes myth ethlichen knechten drabanten, so moten ock welcke uppe dem huse bliven. Nu aversth de anderen wech syn, konen kene myth ohne affkamen, und hir in den furstendomen weth ick

gar kene avertokamende, wo ick ock alles in mynem vorigen schrivende by mynen egen baden an E. ko. Matt. geschreven hadde welcke breve E. ko. Matt. nicht syn thon handen gekamen.

Wyder, gnedigester koningk und here, wyll ick E. ko. Matt. nicht vorbargen, dath Laurens Andersen, Torben Nilssen und Olef Brockenhusen sick vornemen laten, dath ohre iar uthe sy und begeren, dath se mogen vorloseth warden; is derwegen myne underdenige bede, E. ko. Matt. wolde welcke ander in ohre stede schicken. Myth Peter Podewilsch hebbe ick gehandelt, de wyll bliven beth uppe den ummeslach und myth dem anderen so ick tho E. ko. Matt. gebracht, wyll ick ock woll mede handelen, dath de bliven schall, welches alles ick E. ko. Matt. underdenigesth nicht hebbe wyllen bargen. Wormede ick E. ko. Matt. gade dem almechtigen in lanckweriger lives gesuntheit und geluckseligen regimente tho entholdende underdenigesth do bevelen. Datum up E. ko. Matt. slate Sunderborch den xiiij novembris anno xlvj.

E. ko. Matt. gehorsamst underdeniger
Bartram van Alevelth.

(Rigsarkivet. Danske Kongers Historie 6.)

15.

1547, 14. Juli. Bertram Ahlefeldt til Kantsler Johan Friis.

Mynen frunthlichen groth und gantz wylligen densth nach erbdinge mher leves und gudes stedes tovern. Erntfeste und erbar leve her cantzeler, frunthliche leve vedder. Ick wyll jw nicht bargen, wo dat ick an ko. Matt. geschreven hebbe, dath sick konningk Christiern myth syneme affgande in de stadt tho den krancken und susth in alle huse ser selsam anstelleth und in sunderheit wan ick nicht tho hus byn. Ick hebbe ohme ethliche male myth limplichen worden dar in gesecht, so gyfft he tho antworde, eth schole nicht mher geschein, aversth so balde ick van hus kame, so deit he nha also vorhen, dath eth ock den ienen so up ohne bescheden syn, nicht wenich deith vordreten. Latesth leth he my bidden, ick scholde ohme j fadt prussingk halen laten, welches ick dede, so leth he dath sulve fadt am dage Marien barchganck¹ in myneme affwesende in de stadt foren und bath dar geste tho van junckern, borgeren und fruwen, wene he hebben wolde, und des avendes hadde he nicht upgan wyllen beth ohne de junckern myth guden worden thom latesten dar tho gebracht hadden, is derhalve myne gantz frunthliche bede, dath gy wolden myth ko. Matt. dar van reden, wo ick dath myth koningk Christiern herfurder schole anslan, denne ick wolde ohne nicht gern arrich maken, sunder vele lever myth allen fogen beiegen, und myth sodanem affgande kan me vele practyken bruken, besundern de ienen, so fencklich bestricket syn.

Wider, leve her cantzeler, jw is ane twivel woll indechtich, dat gy my jungesth antogeden, dath de rentemester tho Rypen my scholde xx ossen schicken,

¹) Marie Bjergegangs Dag (Visitatio), 2. Juli.

de ick dachliches nha rade vor koningk Christiern scholde slan laten, dath he stedes mochte frische grapen braden hebben, denne hir sunderges nicht frisches uppe deme huse is, allene solte koth; so hebbe ick dessulven ossen nicht gekregen, ock moth ick ethliche ossen hebben uppe unser leven fruwen marketh tho Rypen, de me in de pekel late slan, denne wen hir kein ossen flesck uth der pekel gespiset wardt, so is hir nictes tho spisende wen else swine flesck, schap flesck unde droge grose flesck, welckes susth balde wolde thom ende lopen; is derhalven myne gantz frunthliche bede, dath gy myth ko. Matt. dar van wolden reden, dath ick uppe den Ryper marketh ethliche ossen, de me in de pekel moge slan laten und ock susth dachliches frisk vor koningk Christiern nha rade spisen late, mochte averkamen, und dath ick io mochte wadt vettes krigen, denne de mager ossen gar wenich vor-slan. Ock wyll ick jw nicht bargaen, dath ick up Arre¹⁾, soder²⁾ de hoff thom Kyle was, kein wylth geslagen hebbe; iff nu ko. Matt. hebben wolde, dath ick ethlich wylth, dath koningk Christiern stedes mochte wylt brede hebben, else he dath gern hebben wyll, slan laten scholde und ock susth tho behoff des huses: dath sulve moste my ko. Matt. schriftlichen weten laten, denne ick kein wylt buten ko. Matt. bevele wyll slan laten. — —

Ock, leve her Cantzeler, wyll ick jw nicht bargaen, dath koningk Christiern wolde gern eyne densche bibel hebben. Ick hebbe ohme fuste gesecht, dath kene densche bibelen vorhanden syn, so gyfft he tho antwarde, dath dar welcke gedrucketh syn. So moge gy sodanes ko. Matt. antogen, wyll ohme denne ko. Matt. eyne schaffen, dath stelle ick in syn ko. Matt. gnedigesth gefallen. — —

Datum Sunderborch donredages nha S. Margareten dage Anno xlvij.

(Rigsarkivet. Danske Kongers Historie 6.)

16.

1554, 28. November. Balthasar Schröder, Præst i Segeberg, og to andre Prædikanter indberetter til Kong Christian III om Gjendøberne i Oldesloe.

Durchluchtigste, grosmechtigste koningk, hochgeborn furst, gnedigste here. De barmhertige, ewige got will in diessen latesten tiden juwe kgl. Matt. den ricken und furstendomen tho troste gnediglich erholden, dar ock wy armen diener sin ume tho bidende. Gnedigster koning, idt is ein widder doper, de vele thunne bocker hefft drucken latten binnen Lubeck, darvon itlicke bocker alrede wytwarts gesandt, unde tein tunnen vulgeschruwet tho Oldeslo besatet, darhen wy armen diener von I. ko. Matt. stadthalter Bertram van Anefelde und I. ko. Matt. amptman vorordent, desulvigen bocker tho besehende, so heben wi de latinischen und dudeschen bibelen darkegen gelecht unde befunden, dat idt ut der hollandischen biblen und seligen doctoris Martinij biblen genamen, und de concordantien uthe der surischen biblen gesettet, se hebben ock alles wat tho der drockerige gehort, alle caracteres. Se

1) Ærø. 2) siden.

BILAG

sint ock gefraget, warumme se so heimlich prenterie anrichten; darup ist nichts bestandtlichs geanthwort. Witer ist gefraget also ere vornemeste von der dope; wat he i. ko. Matt. stadthalter und Bredo und Christoffer Rantzouwen darup antworde, horde i ko. Matt. dener Andreas Wacker alles an. Noch heben wi armen dener den doper mit sinen druckergesellen fruntlich von der dope angesprochen binnen Oldesloe, heft he wo thovorn geandtwort, dat he nicht geloven kone, dat de kinder, de nicht gedofft werden und ock wen sie der olderen rede nicht thor dope bringen, er sie thom verstande kommen, darumme scholden verdomet sin, efft de olderen des schult hebben, nadem geschreven: filius non portabit iniquitatem patris. Ock konne he nicht gleuwen, dat de kinder, de gedofft werden, darume scholden salich sin, da se gedofft werden, ir ock der meinunge dat de dot unses leven hern Jesu Christj scholde salich macken, ja den Turcken und heiden kinder — se werden gedofft effte nicht — dar hebbe wi eme in die thwe stunden freuntlich unse beredinge uth gades wort up gedan, awerst idt ist alles unbatlich gewest; in deme ardome is he gebleven dat wie eme also einen apenbaren verachter gades, sines werdes und heiligen sacrament mosten vorlaten. Nu heft de erbare, erentveste *Bartolomeus van Anefelde* den mane [sic] up dem heidenschen walle bj siner erb: have thor Fresenborch ein hus buwen laten; noch is eine gantze rotte in sinem huse binnen Oldesloe, ock noch ein huspel vor siner erb have; rotten sick dagelickes mer und mer dartho, heben ock de druckerie und alles wat dartho horet, bi sick, dit wart i. ko. Matt. gnedig betrachten, wi heben unses amptes halven dut i. ko. matt. aldar underthenigst nicht kunnen unangetzoget latten, des volckes wert sehre vele in dussen orden, de barmhertige godt wil dar in sein dat se nein unransticken etc.

Dat. Segeberge midtwekens vor Andree apostoli anno 54.

I. ko. Matt.

alder underthenigste capellane,
Baltzar Schroder Sebergensis minister.
Corniles Grocken Bornhoffensis minister.
Gumarris Ruelens.

(Rigsarkivet, Hansborg Arkiv VII, 15 d.)

III.

(TIL FJERDE KAPITEL.)

1.

1418, 5. Oktober. Hr. Johan Stake, Brødrene Benedict, Volmer, Peter, Henneke og Godske Ahlefeldt, Sønner af Hr. Nikolaus, afstaar til Klostret Itzehoe deres Ret til Lusse, Langwedel Mark, Nortorp Sogn, og maa de og deres Arvinger ikke gjøre Krav paa Skjøderetten til Pohlsee Mark.

Wy, her *Johan Stake*, ridder, *Bendictus, Wolmer, Peter, Henneke* unde *Gotsik*, brodere, geheten van Avelde hern *Nicolawes* sones, knapen, bekennen unde betughen apenbare in desseme breve vor alleswemen, dat wy vor uns unde unse erven mid wolberadenem mode den erliken, ghestliken closter juncvrouwen, der ebdischen, der pryorissen unde dem gantzen convente des closters to *Ytzeho* to unde over gheven hebben alle de ansprake de unse vader vore unde wy na aldus langhe had hebben to dem watere geheeten de *Lussee*, belegghen in der veltmarke to *Langhwedel* in dem kerspel to Nortorpe, unde ok oft uns unde unse erven umme anschotes willen des veldes van *Pulzee* yenich deel an unde van dem vorscreven zee van rechtes wegghen boren mochte, dat hebbe wy vor uns unde unse erven gantz altemale gheven unde uppelaten, gheven unde laten up yegenwardigen in desser scryft den vorbenomeden kloster juncvrouwen, der ebdischen, priorissen unde dem gantzen convente des klosters to *Ytzeho* an ere hebbene were unde an ere erfbesyttinghe vrygh unde unbewurne to ereme klostere toblivende, myd watere, myd vyscherie, myd allem rechte unde meenliken myd alle der tobehoringe unde eghendome den gantzen vorscreven zee brukelken to besittende sunder yenigerleye ansprake edder bewernisse unser edder unser erven. Alle dessen vorscreven stucke love wy, her *Johan Stake*, ridder, *Bendictus, Wolmer, Peter, Henneke* unde *Gotsik* vorbenomed unde unse erven sunder yenigerleye argelist edder helperede stede vast unde wol to holdende in guden truwen den erliken vorbenomeden closter juncvrouwen, der ebdischen, der pryorissen unde dem gantzen convente des closters to *Ytzeho* unde hir hebben an unde overwezen, unde hebben dyt mede deghedinget her *Joachym*, provest to deme *Bardesholme*, her *Nicolawes Swaf*, ridder, *Otte Splyt, Hinrik Kule, Hartich Reventlouwe*, knapen, und vele ander erlike lude. Unde to merer betuchnisse alle desser vorscreven stucke hebbe wy, her *Johan Stake, Bendictus, Wolmer, Peter, Henneke* unde *Gotsik* vorbenomed unse ingesegele vor uns unde unse erven mid unsen willen witliken henget to desseme breve. Screven na godes bord verteynhundert jar dar na in dem achteynden jare des mydwekens vor sunte *Dyonisius* daghe.

(Klosterarkivet i Itzehoe. Original paa Pergament. Af Udstedernes sex vedhængende Segl er 2, 3 og 6 bevarede.)

BILAG

2.

1443, 29. September. Godske Ahlefeldt til Bosee bevidner at have solgt til Abbed Thomas og hele Konventet i Cismar sin Gaard Dorne og Landsbyen Priwetz i Grube Sogn for 800 Mark lybsk.

Ik *Gotschalk van Allevelde* wanaftich to deme *Bodsee* bekenne unde betuge apenbar vor alsweme in dusseme breve, dat ik myt wolbedachten unde beraden mude unde vulbord myner erven rechtes unde reddelkes kopes vorkoft hebbe, vorlaten unde upgelaten hebbe unde vorkope unde vorlate unde uplate yegenwardich in craft dusses breves den ʼersammen geystliken vederen unde heren heren Thomas abbate unde allen synen nakomen, abbeten unde convente to deme Cismer sunte Benedictus orden mynen hoff to *deme Dorne* unde dorpe *Privetze*, belegen in deme kerspele to Grube, myt allen eren tobehoringen, fryheyden, rechticheyden, enden unde scheden, droge unde nat, invlote unde uthvlote, mit allen eren . . . myt rechte unde richte, sydest, myddelst unde hogest, in hant unde hals unde myt aller nud unde frucht, nychts uthgenomen sunder de enundetwyntich mark iarlikes ingeldes to ener vicarien to Lubeke de hir ane nicht benomet edder vorkoft scolden . . dussen vorbenomeden kop unde vorworinge nicht an ruren scolen unde van der wegen my unde myne erven nicht vorscreven edder vorseg[gen] scal vor achtehundert lubesche mark lubischer penninge unde munte, de se my to der nuge wol betalet hebben. Dusse vorbenomeden hove[tstol] unde guderen wil ik edder myne er[ven] er wedderlosen edder kopen unde hebben dar gantz afgelaten unde vorlaten unde se dar wedder angewiss ewich brukelken to beholdende unde brukelken to besittende to ewigen tiiden unde wyse se dar so an in craft dusses breves. To groter bekantnisse unde loven unde bewaringe alle dusser vorscreven dinghe hebbe ick *Gotschalk* vorbenomet myn ingesegel vor my unde myne erven myt willen und witscop hengen, heten unde hengen laten vor dussen breff. Gheven na der bord Cristi dusend verhundert dar na in deme dre unde vertigesteme iare in deme dage sunte Michaelis des hilgen ertz engels.

(Statsarkivet i Slesvig, Rep. F II. Nr. 33. Beskadiget Original paa Pergament. Af Udstederens Segl kun Remmen tilbage.)

3.

1469, 18. August. Godske Ahlefeldt sælger og skjæder til Klostret Bordesholm Landsbyerne og Gaardene Blomendal, Schierensee, Rumohr, Glashytten med Bonekenfeld.

Ick *Godsick van Alevelde* knape, bekenne vor alsweme ghestlick unde warlick vor my unde vor myne rechten erven, dat ik myd rade unde vulbord myner erven unde myt vulbord alle der ghenen, der hyr eer vulbord, noed unde behoff tho is, myt vrigen willen rechtliken unde redeliken tho eneme vryen ewigen erkope hebbe vorkoft unde vorkope unde vorlathe yn unde mhit kraft dusses breves myne dorper unde guder *Blomendal, Schirenzee, Rumoer, de Glashutten* myt deme *Bonekenvelde* in deme karspel to Norttorpe unde Westenzee bremesches stichtes

BILAG

belegen, eerbaren, vorsichtigen unde ghestliken heren *Martino* pravest tho deme *Bardesholme*, priori, unde deme gphantzen capittel dar sulvest unde eren nakamelingen ewichliken to eneme ewigen erfkope myt acker, holtingen, wischen, weyden, watheren, vyscherie, mast, iacht, ynvlothe unde uthflote, droghe unde nath, bebuwet unde unbebuwet, myt allem rechte, gherichte, broke, hals unde in hand, hogheste unde sidest, myddelst, myt aller nũth unde frucht, de de nu syndt unde in tokamenden tyden moghen dar uth kamen, alze de ghuderen unde dorpen erghenomet in eren veldmarken unde endescheden synd belegghen, unde alze ick unde myne vorvaren dat ye frigest hebben besethen, myt allem anschate unde thoval, nichtes buten tho bescheden, vor dre dusent lub. mark pennighe, de my de vorscreven pravest unde heren tho vullekamener noghe in gudem graven pagimente hebben betalet den ersten penningh myt deme lesten, de ik vort na myne und myne erven notroftighe nũtticheit hebbe wedder uthe gheven, unde hebbe gheantwerd unde antwerde in krafft desses breves deme erghenomeden pravest unde synen nakamelingen tho ewigen tiden vor deme karspel tho Nortorpe zeel unde ware vor my unde myne erven, unde wil em wesen en waren vor alle den ghennen de up desse vorscrevene gudere spreken konen myt rechte, se syn ghestlick edder werlick, alzo dat ik Godsick erghenomet unde myne erven effte iemant van unsern wegghen up deren dorpen unde ghuderen erghenomet schall effte mach upstiken edder weddere kopen eschen offte ienighe renthe, brukinge effte nũtticheit soken to ewigen tiden, buten beslaten aller helpinge ghestlikes offte warlikes rechtes, nye unde olde, aller anderer behelpinge, de my effte mynen rechten erven effte iemende van unser wegghen mochten vramen unde den erbaren heren pravest unde capittel schaden. Ok so schal ik, Godsick erghenomet, unde myne erven deme pravest erghenomet unde deme capittel to deme Bardesholme in ghuden truwen na myneme vormoghe bysten, dith wessen mynen gnedigen heren to vormoghende dat he en desse vorscreven gudere vor eghene by ereme gadeshuse to ewigen tiden to blivende. Tho merer betuchnisse alle desser vorscreven stucke hebbe ick Godsick van Avelde vorscreven, vor my unde myne erven myn inghesegel laten hengen an dessen breff. Hijr syndt an unde aver ghewesen de duchtigen knapen *Wulff van der Wijsch* Clawessone, *Henningk Pogwijsch* heren *Benedictussone* und *Wolff Pogghewijsch* Hanssone, de ere inghesegel tho tuchnisse myt willen hebben laten hengen benedden an dussen breff. Ghegeven na der bord Christi *xiiii^c* hondert iare dar na in deme *lxxx* jare in deme dage Agapiti.

(Rigsarkivet. Copiarius Bordesholmiensis, fol. 60 b—61.)

4.

1470, 9. Juni. Kong Christian stadfæster, at Klostret i Bordesholm af Godske Ahlefeldt har kjøbt Gaardene Blomendal, Schireensee, Marken i Bunningstorp og Sprengge med Glashytten og Rumohr.

Wii *Cristiern* van godes gnaden to Dennemarcken etc. bekennen unde betughen in desseme unseme openen breve, dat wii in iegenwardicheyt unde vulbord

unser leven ghetruwen *Wulff Pognwischen* Hansessonen, *Dethleff van Bockwolde* heren *Dethlevesone* unde heren *Nicolanes Reventlouwe*, ridder, umme salicheyt willen unser, unser leven husfruwen unde unser erven zelen, den weerdigen, gheystliken heren, proveste, priori unde deme gantzen capittelle thom *Bardesholme* iegenwardigen unde allen eren nakamelingen de guedere unde dorpere, de se van *Gotsick van Anevelde* myt unseme willen unde vulborde ghecofft hebben vor dre dusent lubesche marck penninge tor noghe in reden, groven gelde deme erbenomeden *Godsicke van Anevelde* unde synen erven to dancke unde tor noge wol betalet hebben, unde de sulve *Gotsick van Anevelde* in synen notroftighen witliken nutt ghekeret hefft, also nomeliken de guedere tome *Blomendale* wes syn dar ane was, *Schirenzee* anders benomet de *Rottenborch*, dat veld to *Bunningstorpe* myd deme dike, den *Sprencck* myd der glazhutten, den *Rumoer*: alle in deme stichte van Bremen belegen, myd allen tobehoringe, nutticheyden, bewechlich unde unbewechlich, myd aller grunt, droghen unde nath, buwet unde unbebuwet, myd holten, wisschen, broeken, mueren, masten, wyschen, weiden, affloten, tovloten, myd huren, pachten, renthen, densten, denstgelde, myd aller rechticheyd unde herlicheyd, myd allem rechte unde gherichte, hogest, middelst unde sideste, an hals unde an hande unde myd allem eren eygendome unde upkome nictes buthen tho beschedende. Unde desulve duchtige knape *Gotsick van Anevelde* ergenomed alle desser vorbenomeden gueder den ergenanten heren provest, priori unde gantzem convente tom *Bardesholm* in rechten waren wesen schal, wor unde wo vakene en des behoeff is, vor aller tosprake unde beweernisse enes jewelcken, de vor recht komen wil, he sy ghestlick effte wertlick, uppe syne egene kost, myd steder, vaster holdinge sunder alle liste, na laghe desser vorscreven guederen alze se in eren endescheden unde veltmarcken beleggen syn, alze ock de duchtigen knapen, *Wulff van der Wische* Clawessen son, *Henninck Pognwissche* hern *Benedictessone* unde *Wulff Pognwissche* Hansessone twischen den erbenomeden provest unde convente unde *Gotsick van Anevelde* ghededinghet hebben unde den koop desser vorgescreven guederen gemaket hebben, unde hyr umme wy, *Christiern koning* opanant, vor uns, unse erven unde nakomelinge umme des vorghescreven *Gotsikes van Anevelde* unde syner vrunde bede willen, vulborden, beleven, vestigen unde mechtigen wii so dane vorbenomede koopen all desser vorbenomeden guedere, uplaten unde vorlaten den erbenomeden weerdigen heren proveste unde gantzem capitele de erbenomeden guedere myd allen eren tobehoringen, vryg, quyt unde unbeworen in krafft desses unses breves to hebbende, to brukende unde to besittende, uns, unsen erven unde nakomelingen nicht dar ane to beholdende sunder wat dat gemeyne land deyt. Tho groter tuchnisse desser unser vulbord unde alle desser vorscreven artikele, hebben wii *Christiern koningk* erbenomt, unse secretum witliken heten hengen an desseme unsen breeff de ghegeven is up unse borch *Segheberghe* am dage *Feliciani* des hilghen mertelers na *Cristi* unses heren bord verteynhundert iare, dar na am soventigsten iare.

(Statsarkivet i Slesvig, Rep. F I, 161. Original paa Pergament, stærkt beskadiget og i nyeste Tid saponeret med Ubehændighed, saa at de løse Stumper og Stykker er bleven paaklæbete i største Uorden. Det kgl. Segl vedligger. Trykt unøjagtigt hos Westphalen II, 452.)

BILAG

5.

1525, 7.—13. Jan. Jørgen Muggel, Ottos Søn, bevidner, at eftersom han har overdraget sin Gaard Gronenberg til Jørgen Ahlefeldt, Henriks Søn, har han af denne modtaget 2000 Mark lybsk og derhos Breve og Segl for 1900 Mark lybsk.

Ick *Jurgen Muggel* Ottenssone bekenne vor my unde myne broder unde vor unse erven unde vor alsweme so also my denne de duchtighe *Jurgen van Alevelde* Hinrickessone mynen hoff *Gronenbarghe* myth syner to behorynghe heft aff gekofft vor etlike sumen geldes, so heft my de ergenante *Jurgen van Alevelde* entrichtet, vornoget unde betalet hwe dusent lubesche marck, unde hebbe dar benevensth van em entfanghen segel unde breve vor negenteyn hundert lubesche marck na lude unde inholde der sulven vorsegelden breve, qwytter hyr umme den gemelten *Jurghen van Alevelde* unde syne erven der vorseven twe dusenth marck dar niemer umme tho manende edder manen lathen; des to merer tuchnisse der warheit hebbe ick *Jurgen Muggel* upgenamet vor my unde myne brodere unde myner erven des duchtighen *Jurgen von der Wysch*, amptman to Nygkopynghe, tho ener witlicheit syn signete vor dussen bref tho hangende gebeden. Screven na Cristi unses heren gheborth vofteyn hundert jar dar na ime vyf unde twyntigsten jar in den achte daghen der hilghen drier konynghe.

(Statsarkivet i Slesvig, Rep. C 114. Original paa Pergament med Seglremmen. Seglet affaldet.)

AKTSTYKKER TIL DEN SLESVIGSKE OG HOLSTENSKE ADELS HISTORIE.

1.

1523, 14. April. Liste over Biskopper, Prælater og Adelsmænd, der paa Gottorp Slot have hyldet den udvalgte Konge af Danmark og Arving til Norge Frederik I. som Hertug af Holsten, Slesvig og Stormarn.

Anno xvc xxiii dingesdages na quasi modo geniti up dem slate to Gottorp hebben dusse nagescreven biscoppe, prelaten und eddel lude dem durchluchtigen, grotmechtigen, hochgebornen fursten, herrn Frederichen, erwelter koning to Dannemarken, rechte erffname to Norwegen etc. offentlich, samptliken und eyn islich besundern gehuldiget und truwen denst gesvaren als eynem hertogen to Holstein Slesevick und Stormaren und tovorn koning Cristiern vorlogent und dem alle truwe denste und manschop upgesecht und affgesecht.

Johannes, bischup to Lubeck. Gotschalvus, bischup to Slesevick. Abt to Reinefelde xx. Pravest to Pretze xii. Abt to Rukloster v. Abt to Simer iii. Prior to Arndesboke x. Prawest to Segeberge x. Prawest to Reinebeke viii. Her Wolff Powisch de older iii. [Henning Powischen sone to Farve x udstr.] Silvester Powisch nomine patris Henningi x. Clawes van Alvelde to Geltinge x. Clawes van der Wisch tom Kile v. Her Iven Reventlow vi. Hans Powisch tor Fresenborch ii. Luder Heisten to Reidewisch iii. Henneke van Alvelde to Norborch iii. Hans Powisch to Doberstorp iii. Otto van Bockwold tor Wensyn vi. Henneke Rantzou to Neverstorp iii. Jochim Rantzov tom Zysmar iii. Schacke Rantzov Schackensson v. Hans Johansen x. Henrick Rantzov tom Nyendorpe iii. Wolff van Alvelde tor Nör iii. Anders Rantzov to Salsow iii. Otto Powisch tom Bisse iii. Henneke van Alvelde to Nubel iii. Wolff Ratlaw tom Foderkampe iii. Hinrick Walstorp to Glasow iii. Hartich Breyde bianco. Clawes Rantzow tom Klampe ii. Eywalt Meinstorp to Obbendorp iii. Jochim Sestede to Neineke¹⁾ ii. Clawes van Alvelde tor Leymkule v. Dirick Blome to Sedorp iii. Jurgen Blome tor Schonhorst ii. Wulff Sture to Hadersleve vi. Otto Sestede to Rendesborch iii. Emeke vam Damme to Sestede v. Clawes van Tynen to Walstorp iii. Keye Powisch to Gnenynge iii. Hinrick Rantzov to Helmestorp vi. Otto Ritzero tor Hasselborch iii. Keye Rantzow to Pancker x. nomine patris Ditlevi. Otto van Qualen to Kuselow ii. Peter van Alvelde tor Lyndow iii. Henneke Rantzow tom Hogenfelde iii. Benedicts Rantzov tom Quirnebeke iii. Jurgen van Alvelde tom Westense ii. Otto Breyden vi. Hartich Krummendyck tor Beke iii. Wolmar Wonsset iii. Carsten Wonsset ii.

¹⁾ Nehnten.

BILAG

Clawes Brocktorp to Oldeslo iii. Hartich Mistorp ii. Jochim Plesse to Rastorp iii. Benedicts Rantzov van grossen¹⁾ iii. Gotzick van Alvelde tom [lutken] Nortse ii. Wolff Rantzov to Sziggum iii. Gotzick Wensin to Rolofstorp iii. Schacke Sestede tom Tegelhawe iii. Eyler Ratlaw ii. Otto Blom II. Clawes van Alvelde tom Emekendorp iii. Siverdt Sestede iii. Benedicts Sestede ii. Clawes Ascheborge iii. Henneke Rumor III. Otto Sestede to Runthofft nomine patris x. Jasper van Alvelde iii. Eywalt Sestede to Kluwensyck iii. Johan Reventlo to Grame viii. Gotzick van Alvelde to Konigesfor iii. Hartich Wolff tom Sturenhagen ii. Clawes Sestede nomine patris ii. Clawes Yvensen ii. Pawel Uck to Schobullgarde ii. Hartich Anderssen to Munggarde ii. Wolff van der Wisch to Gronenberge iii. Michel Heisten ii. Gotzick van Alvelde to Koningesforde. Eggerd van der Harberge ii. Wolff Powisch to Eyterstorp iii. Eymeke Hartiges iii. Henneke van Bockwolde to Pronstorp v. Keye Sestede tom Nortsee iii. Gotzick Holling²⁾ to Hadersleve ii. Otte, Ove Walstorp to Perdoll, de beyden brodere viii. Wulff Rantzo to Wittenberge iii. Clawes van Alvelde to Segarde viii. Marquard Wolff tom Sturenhagen ii. Clawes Hacke ii. Pawel van Damme iii. Detlef van Damme iii. Clawes van Hagen ii. Wolff van der Wysk to Grunthofft ii. Jochim van Hagen ii. Jep Magnussen ii. Bartelt Hollick ii. Gotzik Hoyken ii. Sveder van Cassenbroke ii. Hinrick van Alvelde to Tunderen v. Jeronimus Rantzo to Bulke xv. Her Johan Rantzow vi. Otto Eymersen viii. Dirick Hoyken iii. Schacke Mote ii. Benedicts [Sestede] to Kohovede iii.

Desse nagescreven hebben keyne huldinge gedan:

Olde Syverdt van der Wisch to Gronholte xii. Jasper und Melchior Rantzow xx. Marquardt van Bockwolden xii. Clawes Rantzow to Ascheborge iii. Frederich van Alvelde, Cristoffer van Alvelde, Steffen van Alvelde gebrodere xv. Tonnyes Rantzow x. Gotzick van Alvelt to Saxstorp v. Junge her Wolff Powisch vi. Jacob Rantzow iii. Jurgen van Alvelde ii. Pawel van Alvelde ii. Tonnies Sestede iii. Detleff van Tynen ii. Wulff Sestede II. Marquardt Sestede iii. Laurens Leve iii. Clawes Rantzow to Rastorp iii. Keye Rantzow to Trittow v. Hartich Rantzow to Rantzow iii. Schacke Sestede to Hemmelmarck iii. * Hinrick Rantzow to Oldenborch. Negels Lodde wycksen to Hockesbro. Hinrick Knutzen. Jurgen und Hinrick van der Wysch tom Nygenhave. Detlef Wittorp. Carsten Wittorp. Jaspar Wittorp.

(Fælles Ark. XIII, 5 a. Original paa Papir; fra * Tilføjeelse. Tidligere, men fejlfuld aftrykt hos Stemann, Gesch. des öff. u. Privatrechts III, 182 ff. efter en Afskrift i Langebeks Diplomatarium.)

2.

1558, 3.—5. Febr. Liste over de Adelsmænd, som have betalt Romertog.

Anno LVIII° am 3. 4. und 5. februarii hebben de werdigen erbarn erntvesten und achtbaren heren Casparens, supprior des closters Bordisholm, Christoffer Rantzaw

¹⁾ saaledes tydeligt i Mskr. Stemann læser Prossen, ²⁾ Holck.

Benedictuszone thom Quarnbecke, Pauel Rantzow heren Johanszone und Hans Rottman tho Itzeho, also vorordente innemer des bewylligenden dubbelden rentes up VIII mant van ider plicht II mere und van allen ahnderen guderen van ider hundert gulden eynen halven so nu vorgangen LVII jare ahm ahnderen dage nach Bartolomey tho Flensborch up eynen gemeynen lantdage van prelaten, ritterschaften, manschaft, stende und steden der furstendome Holsten und stedtmetten bewylliget und ingerumet worden van den nachvolgenden und in dussen registryr ertekeden personen entfangen und upgeboret.

Van heren Johan Rantzaw, ritter, vam ampte Reynebecke, it. vam gude Breydenberge. Pauel Rantzaw heren Johanssone van Bothkampe. Hieronimus Plesse van Rostorp. Hartich Plesse van Campen. Jaspas Rantzaw vam Smole. Fruwe Catrine Rantzaw, priorsa des klostere Pretze. Jurgen van Avelde Christofferszone van sinen guderen. Schacke Krumdick thor Becke. Keye Sestede thom Nortsze. Claus van der Wysck tho Glasaw. Frowe Catharina Pawische, ebbedissee des closters Itzehoe. Pawel Sestede thor Depenau. Her Iven Reventlaw, ritter, vam ampthe Rensborch, it. vam gude Richstorp und Schoneweyde. Frowe Anna van Avelde thom Westenszee. Goscke Rantzaw thom Nienhave. Wulff Rantzaw tho Wittenberg. Claus Rantzaw thom Klampe. Joachim Rantzaw tho Putlosse. Joachim Rantzaw vam ampte Oldenborch. Keye Rantzaw van Klethkamp und Hanrauwe. Hinrick Rantzaw, konninglicker stadtholder vam ampte Szegeberge, it. van Melbecke unde Struckstorp. Ove van Tynen to Kuren. Hans van Avelde tho Sestermuhe. Benedictus van Avelde tho Haseldorp. Benedictus Paviseck thom Masleve. Jaspas van Bockwolden vam Bostel und Syrhaven. Pauel Rantzaw tho Syggem. Sivert Reventlow tho Geneningen. Otto van der Wyschen tho Elerstorp. Ove Rantzaw vam Amte Kyle, Nigemunster etc. Ove Rantzaw vam ampte Plone, it. van Rastorp. Otte van Qwalen tho Kossellaw. Borchart van Avelde tho Hilligensteden. Claues Rantzaw tho Doberstorp. Marquart Rantzaw tho Neverstorp. De fruwe thom Hoegenwalde mit dem dorpe Daldorpe. Wolff Ratlow van Voderkampe und Lensan. Jaspas van Avelde thom Bosze. Otte Rantzaw tho Rantzaw. Johan van Avelde tho Wittmolte. Breide und Sivert Rantzaw, gebrodere, vam Nienhuse. Andreas Rantzaw tho Saltzow. Detleff van Bockwolden tho Neverstorp. Pawel Rantzow thom Nien-dorpe. Paul Rantzow heren Johans sone vam Schaphusse. Fruwe Margareta Blomen wedewe van ehren ahnde im Sedorpe. Mauritz Sesteden nagelatten wedewe vam gude Stendorpe. Jackop Sestede vam Pardole. Breyde Rantzaw van der Rettwyscke. Henrick Rantzaw vam Retgevyscke. Christoffer van Tynen tho Wylstorp. Fruwe Lucia Meinstorpen tho Obbendorpe. Osswytt van der Wysck tho Ascheberge. Detleff van Bockwolden tho Muggesfelde. Henke Rantzaw tho Nimpe. Jachim Brockdorpe tho Traleuwe. Fruwe Heidelwit van Avelde tho Hilligensteden. Bartram Sestede tho Osterrade. Christoffer Rantzaw thom Qwernebeke mit Maruttendorpe. Goscke van Avelde thom Nortze. Jurgen Sestede thom Kluvensicke. Clement van Avelde tho Emckendorpe. Jaspas Wittorp tho Nigemunster. Kapar Fuchse tho Bramstede. Bartram vam Damme thom Biyenflette. Anna van Avelde tho Gronenborch. Jaspas Blome tho Hermstorp.

3.

1568. Liste over Deltagerne i Kong Frederik I.s Dronning Sophies Ligprocession i Slesvig Domkirke.

Uf unser g[nedigsten] F[ürsten] und Herren gnedigs Bedencken wirdt umb guter Richtigkeit willen vor gut angesehen, das beide, zu Lichten und dan auch die Leiche zu tragen, sonderliche gewisse Personen mügen vorordent werden.

Henneke Ranzouw zu Nempten nechst vor der Leiche mit dem grossen vullenkhome Wapen; gehet alleine. Nechst vor Henneke Ranzouw, Otto Ranzouw zu Ranzow, mit des Romischen Reichs Wapen zur rechten. Und zur lincken Jurge Seestedten mit dem Pollnischen Wapen. Vor demselben im nechsten Glide zur rechten Josue von Qualen mit dem Ungerischen Wapen. Und zur lincken Jacob Seestedte mit dem Behmischen Wapen. Vor demselben vorher zur rechten Sivert Ratlow mit dem osterreichischen Wapen, und zur lincken Hans Seestedt mit dem Littowischen Wapen.

Volgen, die uf der rechten Seiten gehen sollen an der Leiche Wulff von der Wisch mit dem Reusischen Wapen. Jurge van Allevelde zur Hilligenstedte mit dem Lutzelburgischen Wapen. Christoffer von Tine mit dem Rautenkranz im Sechsischen Wapen. Claus von der Wische zur Glasow mit dem Massouischen Wapen. Claus von Allevelde zu Geltingen mit dem Steierschen Wapen. Ditlof von der Wische zu Grünholt mit dem Tirolischen Wapen.

Volgen, die uf der lincken Seiten gehen sollen an der Leiche, Melcher Ranzow zu Helmstorp mit dem ersten Pommerischen Wapen. Wulf Phowisch Her Wulffs Sohn mit dem andern Pommerischen Wapen das im Schilde stehet. Heinrich von Buckwolden mit dem Wapen von Engern. Breida Ranzow zum Hogenfelde mit dem Westphalischen Wapen. Johan van Allevelt zu Wittmold mit dem dritten Pommerischen Wapen. Hans Ranzouw zu Hesselburg mit dem iij. Pommerischen Wapen.

Hinter der Leiche sollen volgen: Hans Phowische zu Marschleben zur rechten mit dem v. Pommerischen Wapen. Benedicts von Allevelde zur Lindow mit dem vi. Pommerischen Wapen zur lincken. Heinrich von Allevelde zu Geltingen zur rechten mit dem vii. Pommerischen Wapen. Otto Ranzow zu Bankoer zur lincken mit dem viii. Pommerischen Wapen. Poul Brucktorp zur rechten mit dem neunnden Pommerischen Wapen. Jurge von Allevelde zu Khonigsverde zur lincken mit letzten Sechsischen Wapen.

Die Leiche zu tragen seindt nachfolgende Rethen und Junkern von der Ritterschaft verordent: Uf der rechten Seiten: Ovo Ranzouw. Bertram van Damme. Moritz Ranzouw. Christoffer Ranzow zum Quarnebeke. Josias von Qualen. Detlof v. Buckwolde zur Wensin. Bertram Rattlow zur Linda. — Uf der lincken Seiten: Johan von der Wisch. Paul Ranzouw. Ditlof v. Buckwold zu Neverstorp. Hinrich Brucktorp. Jasper v. Buckwold. Christoffer von Allevelde zu Runtoft. Asmus Rumor.

Dise nachfolgende vir von den eltesten Rethen sollen den Himmel uber der Leiche tragen: Claus Ranzow. Benedict von Allevelde zu Haseldorp. Christoffer Ranzow. Sivert Ranzouw.

(Fællesarkivet XXXVI, 3. Rigsarkivet.)

BILAG

4.

1577. Fortegnelse over de Adelsmænd, der skulde betale Tyrkerskat.

Namen deren, so ihren Turckensteuer de Anno LXXVII im Furstenthumb Holstein erlecht und ausgegeben.

Claus van der Wisch tho Glasow. die Frawen zu Siguhm. Heinrich Rantzow zu Schmoel. Heinrich Rathlouw zum Vhoederkamp. Hans Rantzow tho Sathkevitze. Vor Catharina Rantzow thom Niendorpffe. Lorentz Wensyn von Rolffsdorpf. Sivert Rantzow tho Loersdorpf. Otto Rantzow tho Rantzow. Claus Rantzow thom Clampe. Johan van Aleveld tho Wittmolte. Claus van der Wisch tho Elersdorpf. Christoffer Gadendorpf thor Schönhorst. Clement van Aleveld tho Emekendorpf. Claus van Bockwold thor Wensyn. Ewaldt Sehestede thom Klüvensyke. Heinrich Reventlouw tho Gningen. Ewaldt Heisth tho Rethwisch. Benedits Sehestede tho Cronsberg. Peter Rantzow, Amptman tho Flensborgk. Christoffer Rantzow thom Quernbeke. Vor Anna Wittorpfen. Dettleff Rantzow thom Klethkamp. Sivert Rathlouw tho Lehnsahn. Vor Barbar Rantzow seligen Moritz nhagelatener Wedewehe. Gabriel Sehestede zu Tragh. Otto Sehestede zum Borstel. Jurge Sehestede zum Grossen Nort-Sehe. Paul Rantzow zu Prodow. Otto von Bockwolden tho Muggelsfelde. Claus van der Wisch zu Ascheberg. Jaspas von Bockwolden. Hans Rantzow zur Hasselborch. Der Her Stadthalter Heinrich Rantzow. Vor Anna Rantzow seligen Hern Johans nhagelatener Wedewehe. Josias van Qualen zu Koselouw. Claus von Tynen zu Kuhren. Benedicts von Aleveld zu Fresenborgk. Dethlof Brocktorpf zum Schrevenborne. Dettleff Reventlouw zu Rickstorpff. Hienrich Pogwisch thor Varve. Daniel Rantzow zu Daldorp und Zestermuhe. Claus von Tynen tho Wolsdorpf. Selige Henning Pogwisch zu Petersdorpf nhagelatene Wedewehe. Dettlof von Bockwold zu Proensztorpff. Gert Stedingk. Jurge von Aleveld zur Hilligensteden. Hertogh Ples zu Kampen. Vor Catharina Plessen zu Roestorpff. Christoffer von Aleveld zum Nortt Sehe. Sel. Borchardt von Alefelde nagelatene Kyndere. Otto Reventhlouw zum Stock-Sehe und Schoneweide. Jurge Sehested zum Krummendyck. Detlof Sehested zu Stendorpf. Ove Sehested zur Depenouw. Heillwig Sehested zu Schonebeke. Claus Rantzow zu Rehestorpff. Tonnies Rantzow thom Nienhave. Breide Rantzow thom Hohenvehlde. Benedicts von Aleveld zu Haseldorpf. Heinrich Rantzow zu Potloes. Lorentz von Bockwold zu Wolfelde. Jochim Brocktorpff thor Tralohuw. Heinrich van Aleveld thom Gronenberge. Henneke Sehestede zu Perdoel. Otto Rantzow zu Pancker. Dirick Blohem, Amptman thom Kohave und erfgeseten tho Hornstorpff. Schacke Krumbdick thor Beke Wedewehe. Jochim Brockdorpf tho Gartz Wedewehe. Benedicts von Aleveld tho Lehmbkulen. Paul Rantzow wegen des Guts Boethkamp.

Vorzeichnus der ienigen, so die Turckensteuer im Landt zu Holstein noch nicht erlegt haben.

Im Kiler Ambt: Paul Rantzow. Heinrich Blum. Ewalt Meinstorffs Erben zu Obbendorpf. Bartram Phowisch zum Hagen und Doberstorf. Christoffer Phogwischen Erben zum Hagen. Ove Rantzow zu Saltzow. Hans Phogwisch zu Marsch-

leben. Marquart Ranzouwen Erven. Breida Ranzow zu Neverstorpff. Paul Seesteden Erben. Moritz Seestedt zum Steindorp. Jochim Ranzouwen Erben zu Putlosen. Christoffer Ranzouwen Erben zum Bulk und Knop. Hans Ranzow. Hinrich Ranzouwen Erben zur Borchorst. Oswalt von der Wisch zum Niegenhave. Hinrich Brucktorp zu Windebu. Hinrich von der Wisch zum Bornsten. Asmus van Allevelden Erben zur Noer. Otto (udstr. Melchior) Ranzouw zu Helmstorff. Ove (Bertram) Ranzouw zum Wittenberge. Siverth von Alleveldt zu Aschkow. Oswalt van d. Wisch zum Sturenhagen. Moritz Ranzouw zu Marutendorp. Jochim von Bukwalden Erben zur Nienstadt. Moritz und Ditloff Ratlow zu Gerebw.

Rendesburger Amt. Peter Ranzouw zum Schirensche und Woldehorn. Jurgen Seestedt Erben zum Nossehe. Otto Ranzow zum Schinkel. Christoffer von Allevelde zum Nossehe. Bendix Sestedt zu Jemmenstorff. Henneke von Alleveldt zum Bossehe. Paul Sestedte zum Westensehe. Schacke Krummendik zur Becke. Bartram (udstr.) Mette Seesteden Erben zu Dosenrade. Bendix von Alleveldt zur Lindow. Gosick van Allevelts Erben zu Khonigsforde. Benedicts von Alleveldt zu Haselborg. Wulff von Allevelts Erben zur Haselow.

Segeberger Amt. Ditlof von Buckwold zu Neverstorp. Paul Ranzouw zum Schaphuse. Hans Blumen zum Seedorpe. Ditlof von Bukwolden zur Ovellgunne. *Ploner Amt.* Christoffer von Tinen zu Walstorp. Henneke Ranzouw zu Nempten. Otto Gadendorp zu Arensborch. *Oldenburger Amt.* Otto von Stoven Erben zu Oldenburg.

Trittower Amt. Paul (udstr.) Andreas Ranzouw, Amtman zu Tremmesbüttel. Hartich Perkentins Erben zum Lassbeke. Moritz Ranzouw zur Holtenklinken. Stadthalter Heinrich Ranzow. Jasper Pentzen zu Nutzkow.

Steinburger Amt. Anna v. d. Wischen, Priorin zu Utersen. Hieronimus Plesse zu Rastorp. Hartich Plesse zu Kampen. Schacke Krumdieck zu Betksehe. Wulff von Alleveldt zum Kaden. Hans von Allevelts Erben zu Sestermuhe. Bertram vom Damme zum Barenflet. Jurge Sestedte zum Krummendik. Frantz Phogwisch zue Herfort. Bendix Phogwisch zu Itzehoe. Jurge von Alleveldt zur Stellau.

(Rigsarkivet.)

5.

1580. Fortegnelse over den til Lehnshandlingen i Odense 1580 udskrevne Adel.

Vortzeichnus aller vom Adel die uff die Lehensempfengnus gehen Odensehe verschrieben werden sollen.

1. Im Lande zu Oldenborch.

Siggen: Wolff Ranzow. Putlos: Heinrich Ranzow. Loyerstorff: Siverdt Ranzow. Saetkewitz, Eschelsmarck, Saxtorff: Hans Ranzow. Gartzte: Friederich Brocktorff u. Hans Brocktorff.

2. *Holstein.*

Elerstorff: Clawes von der Wisch. Varve: Henningk Pogwisch. Peterstorff: Ein Wedewe. Lensan: Siverdt Ratlow. Koselow: Josias van Qwalen. Gneningen: Heinrich Reventlow. Neverstorff u. Ovelgunne: Detleff van Bockwolden und 2 siner Sohns Gosch und Hans. Sirhaven u. Bostel: Jasper van Bockwolden mit 3 siner Sohne Heinrich, Clawes und Johann. Kleitkamp u. Gerbuj: Detleff Rantzow. Stendorff: Jurgen Sehstede. Hasselborch: Hans Rantzow. Ditrich Blomme. Prodaw: Pawel Rantzow. Manhagen: Clawes Pogwisch. Depenow: Ove Sehstede. Voderkamp: Heinrich Ratlow. Niedorp: Heinrich Rantzow. Helmestorff und Pancker: Otto Rantzow. Neverstorff: Breide Rantzow, Henneke und Clawes Rantzow gebrodere. Hogefeldt: Breide Rantzow. Schmole: Heinrich Rantzow. Saltzow und Wittenberg: Ove Rantzow. Doberstorff und Hagen: Bartram Pogwisch. Schrenborn: Detleff Brocktorff und sein Bruder Marqwardt. Schonhorst: Christoffer Gadendorff. Obendorff: Heinrich Bluhme. Glasow: Clawes von der Wisch. Gronenberg: Heinrich von Alefeldt. Ascheberge und Barenfleeth: Clawes von der Wische. Withmolte: Johan van Alefeldt. Rantzow: Otto Rantzow mit 3 siner Sohns Hans, Heinrich und Baltzer. Klampe: Clawes Rantzow und sin Sohn Andreas. Lammershagen: Heinrich Rantzow. Rastorff: Clawes Rantzow. Rixtorff: Detleff Reventlow. Lehemkule: Benedictus von Alefelde mit 2 seiner Brudere Paul und Clawes. Stocksehe: Otto Reventlow. Gammelgart, Heel und Sehdorff: Hans Bluhme. Wulvesfelde: Lorentz van Bockwolde und sin Sohn Clawes. Proenstorff und Gram: Detleff van Bockwolden mit 3 Sohns Jochim, Henneke und Hans. Wensin: Clawes van Bockwolddt. Muggsfeldt: Otto van Bockwolddt. Tom Orde: Hans van Bockwolddt. Roleffstorff: Lorentz Wensin. Cuhren: Clawes van Tienen. Walstorff: Clawes von Tienen. Pardole: Henneke Sehstede. Boetkamp und Kohovede: Wittwen (udstr. Gerdt und Otto Rantzow). Bredenberge, Nutzkow und Melbeke: Heinrich Rantzow, Stadthalter, seine Sohns Friederich und Frantz. Tralow: Jochim Brocktorff und Henneke. Friesenburg: Benedictus von Alefelde. Schulendorff: Keye van Alefelde. Haseldorff: Benedictus van Alefelde seine Sohns Friedrich und Hans. Haselow: Ein Witwe. Sestermuhe: Friederich van Alefeldt. Winsen: Schacke van Alefelde. Hilligensteden: Hans und Baltzer van Alefeldt. Stelnow: Jurgen van Alefelde. Krumdieck: Jurgen Sehstede. Beke: Hartich Krummedieck. Campen: Borcherd Plesse, Andreas und Jochim Plesse. Rostorff: Jochim und Schacke Plesse Gebrodere. Drage: Gabriel Sestede. Wulvesbuttel: Otto Sehstede. Niemunster: Pawel Wittorff, die Broder sindt der Heren Dener Detleff und Hans. Hanerow: Selige Moritz Witwe. Emekendorff: Clement van Alefelde sine Sohns Clawes, Ove und Paul, item Clawes van Alefelde seligen Wulves Sohn von Emekendorff. Nienhave und Wilstorff: Tonnies Rantzau. Woldenhorn, Mollendorff u. Schirensehe: Peter Rantzow. Redtwisch: Einwaldt Heste. Qwarnebeke: Cristoffer Rantzow, sine Sohns Benedictus und Jürgen. Osterrade: Cristoffer Rantzow. Kluvensiek: Benedictus u. Ewaldt Sehstede. Kronsburg: Benedictus Sehstede. Lutke Nordtsehe: Cristoffer van Alefelde (disser sol Fenrich seyn) und sein Bruder Clawes von Alefelde.

3. *Eddellude so in den Steden des Fürstenthumbs Holstein wohnen.*

1. *Niestedt*: Keye Reventlow. Jacob Rantzow. *Plone*: Jasper Blohme, sein Sohn Dieterich der junger. Cristoffer Rantzow. Clawes Rantzow van Wittenberge. — *Itzeho*: Pawel Rantzow und sein Bruder Breide seligen Clawes Sohne. Otto von Tinen Sohns Hans und Heinrich von Tinen. — *Rendesborch*: Jurgen Rantzow. Clawes von Alefelde. Gabriel von der Wisch. — *Oldeschloe*: Baltzer Pense. Hans Rantzow. — *Kyll*: Jurgen Blohme. Jochim Blohme. Jurgen van Alefeldt van Nordtsehe. Jurgen van Alefeldt Clawes Sohn.

4. *Im Hertzogthumb Schlesswigh.*

Bulke: Heinrich Rantzow. Sehekamp: Jeronimus Rantzow. Knop: Pawel Rantzow. Nienhave: Osswaldt von der Wisch. Nhoer: Wulff van Alefelde. Gronewoldt: Assmus von Alefelde. Hütten: Jurgen van Alefelde. Koningsforde: Heinrich van Alefelde. Lindow: Benedictus von Alefelde. Sestede: Emeke vom Damme. Hoge- lidt: Wulff van Damme. Windebuj: Detleff und Theodosius Brocktorff gebrodere. Crissbuj: Wolmar Woenschlet. Marsleve: Hans Pogwisch. Gronholdt: Detleff von der Wisch. Dampe: Melchior von der Wisch. Binebeke: Siverdt van der Wisch. Norbuj: Hans von der Wisch. Olpenitz: Johan von der Wisch. Stubbe: Keye van Alefeldt. Lindow: Bartram Ratlow. Roste: Assmus Rumhor. Ohe: Wulff Pogwisch. Geltingen: Clawes van Alefelde. Satrupholm: Heinrich van Alefelde. Tuttebull: Schacke Romhor. Schinkell: Otto Rantzow. Borchorst: Hans Rantzow. Nubell und Ostergarde: Henning vom Hagen. Grumptofft: Andreas Rantzowen. Brunsshholm: Cristoffer von der Herberge. Hunewatt: Otto Petersen. Norgardt: Eler Petersen. Sehgarten, Stoltenlundt und Artoft: Daniel Rantzow. Soldick: Erich Lange. Uphusum: Sel. Benedictus van Alefelden Witwe. Brestede: Cristoffer Plesse. Friesenhagen: Wulff von der Wisch. Klixbüll: Magnus Andersen und sein Bruder Andreas Andersen. Schwensbuj: Wulff von Alefelde. Frienwillen: Clawes von Alefelde. Varenstede: Breide von Alefelde. *Sunderwitth*: O. Paull Uke. J. Paull Uke. — *Blans*: Paul Magnussen, sein Sohns Jacob und Otto Magnussen. Wulff Hoeken. — *Alsen*: Sehbuj: Detleff Romhor. Melszgarde: Jurgen Blohme. Bartoldt Holck. Keher: Baltzer Karbarch. Kistorff: Diderich Hoeken der junger. Wandelingen: Jurgen Moete. Tow- schow: Melchior Rantzow. Brendur: Cristen Maltzen und Magnus Kaas. Vobisslet: Hans Johansen. Wargarde: Hans Breide. — *Strant*: Hans Leve. Clawes Meinstorff. *Eckelnforde*: Otto Ratlow sin Sohns Eler und Keye. Cristoffer Meinstorff. Paul Brocktorff. — *Schleswigh*: Baltzer, Melchior und Clawes Gebroder Pogwischen. — *Fiderstede*: Casper Hoyer, Staller; Siverdt Siverdtsen. *Flenssburg*: Paul Paisen. — *Husum*: Reimer Sehstede. *Tusterupgarde*: Heinrich von Alefelde. Höxbro: Ludwig Nielsen. Spandit: Moritz Padebusch. Kiergarde: Fraw Abell. Drendrup: Hans Johansen. Gabriel Schinkel. Berndorff: Fraw Cristina Ulfeldes. Heisz Acker: Otto Emicksen und Junckfraw Margrete Passig. Wargarde: Anna Kaas. Odies: Cristoffer Lindenow. Anna zu Westerbeke. Kruxgarde: Cristoffer Munck. Wester- westede: Cristen Winde. Tobdrup: Cristen Munkes Erben. Keldit: Hans Rastrup. Rade: Moritz von Alefelde. Fraw Catrina Emicksen.

BILAG

Wittwen:

Anna Rantzowen zu Nembten, Hennecken Witwe. Beata Rantzowen zum Bothkampe, Pauls Witwe. Barbara Rantzow zu Hanrow, Moritz Witwe. Magdalena Brocktorff zu Windebuy Hinrichs. Olgardt v. Alfelde zu Hasselow, Wulfs Witwe. Dorothea Pogwisch zu Peterstorff, Hennings Witwe.

(Rigsarkivet. Samlingen Gottorp 108, IV.)

6.

1590, 20. Maj. Fortegnelse over Prælaterne, Ridderskabet og Byerne, der have hyldet.

Verzeichnus der Prelaten, der von der Ritterschaft und Stedte Namen, so zu Flensburgk gehuldigt Anno 1590 den 20. May.

Erstlich die Prelaten: Wegen des Tumb Capittels zu Lubegk ist niemandts erschienen. Wegen des Capittels zu Schleswig: M. Michael Stanhuvius, D. Paulus Kopperschmidt, D. Paulus ab Eitzen, M. Hillebrandus Emynga. Wegen des Capittels zu Hamburgk ist niemandts erschienen. Wegen des Closters zu Itzeho hat der Closter Vogt Paul Rantzow geschworen. Wegen des Closters Preetz hat Dirich Blome Entschuldigung eingewant, dass sie itziger Zeit keinen Probst hetten. Wegen des Closters Utersen hat der Probst Baltzer Koller geschworen.

Namen der von Adel.

Asmus von Anefeldt zum Gronenwolde. Baltzer von Anefeldt zu Stubbe. Benedict von Anefeldt zur Lehmkulen. Benedict von Anefeldt zur Lindow. Benedict von Anefelt zur Fresenborch. Breide von Anefeldt. Claus von Anefeldt zur Freienwillen. Claus von Anefeldt zu Gelting. Detlef von Anefeldt zu Haseldorf. Friederich von Anefeldt zu Sestermoye. Heinrich von Anefeldt zu Satrupholm. Keye von Anefeldt zu Stubbe. Wulff von Anefeldt. Andreas Andersen. Broder Andersen. Dirich Blome zu Hornstorff. Hans Blome zum Sehdorff. Heinrich Blome. Schacke Blome Hanses Sone. Christof von Bockwoldt zu Gram. Claus von Bockwolde zur Wensyn. Claus von Bockwolde zum Giricksbeke. Claus von Bockwoldt von Borstel. Hans von Bockwoldt zu Suderholt. Hans von Bockwolde zu Muggesfelde. Heinrich von Bockwoldt. Johan von Bockwoldt von Gram. Jochim von Bockwoldt zu Pronstorff. Baltzer Brocktorff. Detlof Brocktorf zu Gartz. Detlef Brocktorf zu Windebuy. Detlof Brocktorf zum Schrevenborn. Paul Brocktorff zu Boldingstede. Jochim Brocktorff zu Tralow. Emeke vom Damme. Frodde Frodtsen. Christoffer Gadendorff. Henneke vom Hagen. Jens Heindtzen. Eggert von der Herberge. Dirich Hoken. Casper Hoyer. Die Ivensen, gebrudere. Heinrich Magnussen. Ludewig Neelssen. Jurgen und Frantz die Paisen. Otto Petersen. Eler Petersen. Bertram Pogwisch Herrn Wulffs Sohn. Hans Pogwisch zu Masleben. Henneke Pogwische zur Farve. Henneke Pogwisch zu Peterstorff. Otto von Qualen zur Nhore. Otto von Qualen zu Koselow. Bertram Radtlow. Gregorius Ratlow zu Lensan. Heinrich Ratlow. Benedict Rantzau

BILAG

zu Tundern. Breide Rantzow zum Hogenfelde. Christoffer Rantzow zu Quernebeke. Claus Rantzow von Neverstorff. Claus Rantzow zu Rastorff. Detloff Rantzow. Hans Rantzow. Hans Rantzow zu Saxtorff. Hans Rantzow zu Saltzow. Heinrich Rantzow Stadthalter. Heinrich Rantzow zu Bulck. Heinrich Rantzow zu Podtlos. Heinrich Rantzow zum Niendorffe. Heinrich Rantzow zu Lindewidt. Keye Rantzow zu Hanerow. Melchior Rantzow zu Arlwadt. Otto Rantzow zu Bulcke. Otto Rantzow zum Schinckel. Pawel Rantzow zu Brodow. Pawel Rantzow zu Itzeho, Probst. Peter Rantzow. Sifert Rantzow. Tonnies Rantzow zum Nienhoffe. Wolff Rantzow zu Siggen. Asmus Rumor. Detlef Rumor. Heinrich Rumor. Christoffer Schacke. Jurgen Sehstede zum Nordtseh. Ove Sehstede. Sifert Sifertsen. Claus von Tinen zu Walstorff. Gosche Wensin zu Rolofstorff, Claus von der Wisch. Hans von der Wisch. Claus von der Wisch zu Aschberge. Melchior von der Wisch. Sifert von der Wisch.

Nachfolgende vom Adel haben sich wegen ihrer Leibesschwachheit entschuldigen lassen: Christoffer von Anefeldt zum Nordtsehe. Gosche von Anefeldt zu Emekendorff. Keie von Anefeldt zu Schulendorff. Sifert von Anefeldt in der Aschow. Jasper Blome. Johann von Bockwoldt Jaspers Son. Henneke von Bockwoldt. Lorentz von Bockwoldt. Theodosius Brocktorff. Claus Meinstorff. Benedicts Pogwisch. Claus Pogwisch. Henneke Rantzow zu Neverstorff. Jasper Rantzow. Otto Reventlow. Benedictus Sehstede zum Kronsberge. Jorgen Sehstede. Claus von Tynen. Claus von der Wisch zu Elerstorff. Johann von der Wisch zu Olpenitz. Wolmer Wonsflet.

(Rigsarkivet.)

7.

1592, Maj. Liste over dem, der have hyldet Erkebiskop af Bremen Johan Adolph som Hertug af Gottorp.

Nahmen derer so geschworen 1592.

1. Capitel zu Lübeck lassen sich durch D. Pintzier entschuldigen, sie mit der Huldigung zu verschonen, er bieten sich aber alles dasjenige zu thun, was von Alters hero gebrechlich gewesen. 2. Thumbcapittel zu Schleswigk. M: Michael Stenhufius und D: Pawel Kopperschmit mit Volmacht so verlesen. 3. Thumbcapittel zu Eytin entschuldigt sich gleichergestalt durch D: Pinzier. 4. Thumbcapittel zu Hamburgh D: Philip Meurer, bringt Entschuldigung und Schreiben fuer. 5. Closter zu Itzeho Pawel Rantzow. 6. Pretze: Emeke vom Damme. 7. Utersen: Baltzar Köller, Probst. 7. Schleswig: Otto v. Kassenbrocke, Vogt.

Stathalter. Detlef Rantzow. Hans Blome. Claus von der Wisch. Hans Rantzow. Peter Rantzow. Dietrich Blome abwesend. Heinrich von Alefeldt. Johan v. der Wisch zu Olpenitz. Detlef Brocktorff. Heinrich Rantzow zu Bülcke. Claus von Alefeldt zu Gelting. Baltzer von Alefeldt. Christoff Rantzow. Gert Rantzow. Caspar Hoyer. Gerdt Stedingh. Ove Rantzow zum Kiel (abwes.). Bartram Ratlow zu Lindau. Lorentz von Bockwold zu Wulfsfelde. Tonnies Rantzow zu Nienhave.

Wulf von der Wisch zum Fresenhagen. Jürgen Sehestede. Jacob Rantzow zu Flenzburg (ist kranck). Bartram Pogwisch zu Doberstorf. Christof Gadendorf. Christoph Meinstorff. Breide Rantzow zu Hogenfelde. Benedix von Alefelde zu Lindow. Bartram Pogwisch, h: Wulffs Sohn. Hans Rantzow zu Oldeschloe (ist hinunter gängen). Bendix Sehestede (ist kranck). Detlef Reventlow. Henneke vom Hagen. Johan von Alefeldt zu Widtmolte. Sivert von Alefeldt zur Aschau (ist kranck). Olde Fredrich Brocktorff. Hans Rantzow Saxtorff (ist kranck). Emke vam Damme. Melcher von der Wisch zum Binebeke. Bendix von Alefeldt zu Fresenburg. Hans von der Wisch zu Grönholt. Otto von Qualen zu Norbui. Fredrich v. Alefelde zu Sestermuhe. Hans von der Wisch zu Uphusen. Detlef Rumor. Claus v. der Wisch zu Elerstorff. Keye Rantzow zu Apenrade. Henning Pogwisch zur Farve. Heinrich Rantzow zu Potlos. Junge Otto von Qualen zu Koselow. Siverdt Rantzow zu Loierstorff. Paul Rantzow zu Brodou. Heinrich Rumohr zu Borchorst. Claus von Tinen zu Walstorff (ist kranck). Baltzer Pentz zu Oldeschloe (ist kranck). Heinrich von Bockwolde zum Sirhagen. Otto Rantzow zu Bulcke. Claus von Bockwolde zur Wensine. Breide von Alefeldt zu Mirebul (kranck). Wulff v. Alefeld zu Schwensbui. Otto Reventlow. Hans Rantzow zu Klevez. Paul Rantzow zur Marne. Otto Rantzow zum Schinkel. Breide Rantzow zum Niendorpe. Claus von der Wisch zu Ascheberge. Gosche von Alefeldt zu Emckendorff (entschuldigt). Keye v. Alefeld zu Stubbe. Wulf Rantzow zu Siggen. Jurgen Sehestede zu Stendorp. Hans v. Bockwolde zu Girichsbeke. Detlef Brocktorff zu Gartz. Claus Rantzow zu Rastorf (entschuldigt). Jochim von Bockwold zu Pronstorff. Christoff von Bockwold zu Gram. Jasper Blom (entschuldigt). Dirich Höken. Heinrich Rantzow zu Klampe. Detlef von Alefeld. Johan v. Alefeldt (entschuldigt). Fredrich Brochtorff zu Bossehe. Jaspas Rantzow zu Schmole (entschuldigt). Bendix Sehestede zu Sunderholt. Claus Meinstorf zu Pilworm. Henneke von Bockwold zu Nuebel. Christoff Plesse zu Nienstadt. Ewalt Woie (entschuldigt). Hans Pogwisch zur Nienstadt. Hans Powisch zu Marschleve. Hans v. Bockwold Detleffs Sohn, Kluvensieke. Wulff von Damme zu Schirnou. Henneke Rantzow zum Garden. Asmus v. Alefeld zu Gronenwolde. Claus v. Alefelde, Nordtsehe (kranck). Bendix Rantzow zu Quernebeke in Vormundschaft Gregorii v. Alefeldt kinder. Borchart Plesse. Jorg. Rantzow vom Quernebeck. Tonnies Rantzow zu Rendesburg. Breide Rantzow. Schacke Blome (ist kranck). Claus v. Alefelde zu Ekelfohrde. Christoff Pogwisch zu Schleswig. Claus Powisch daselbst. Otto Rantzow Pauls Sohn. Hans u. Detlev von Tinen Otten Söhne. Paul Wittorp. Heinrich Rantzow Otten Sohn. Heinrich u. Christopher Pogwisch Bartrams Söhne. Bartram Rantzow zu Kohovede. Melchior Rantzow Pauls Sohn. Claus Rantzow Marquardes Sohn. Gregorius Radtlow zu Lensen. Hans Powisch. Jochim Pless. Baltzar und Detlef Brocktorff zu Garz. Schacke von Alefelde zu Fredrichshave. Johan von Bockwolde zu Borstel. Melchior Rantzow zu Solwichs erben. Claus, Erick, Wulff von Alefeld zu Konigsfohrde. Claus Powisch. Ove Rantzow. Otte Sehstede zu Sarenhusen. Jorgen Rantzow zur Nienstadt. Hartich und Baltzar Rantzow Jacobs Sohn zu Flenzburg. Hinrich Rantzow zu Lindewit (ist kranck). Jurgen Blome zu Eckelfohrde. Jochim Blome. Hans Rantzow. Johan v. Bockwold Detleffs sohn. Jochim Brocktorp tho Tralow. Henneke Brocktorp. Henneke Brocktorp. Peter von Alefelde. Tomas

BILAG

von Alefelde zur Lindow. Kaye und Eler Ratlou zu Eckelfohrde. Jorgen Blome zu Eckelfohrde. Wulff vom Damme. Marquardt und Heinrich Rantzouw zu Saxtorff Hanses Sohn. Johan von Alefeldt. Gosche von Tinen. Keye Reventlouw. Hinrich Reventlow. Heinrich und Otto Krumedick. Hans Rantzow. Gosche Rantzow Tonies Sohn. Hans Rantzow Daniels Sohn. Paul Uke. Claus von Hagen. Junge Paul Uken Erben. Jurgan von Ahlefeldt. Christoffer, Eggert und Jochim von der Herberge. Schacke Moete. Hans Breide zu Wargarde. Hennike von der Deken. Jurgan Maes im Strande. Conradt Hoier. Anders Andersen zu Boverstede. Paul Magnussen. Jacob, Otto und Heinrich Magnussen. Magnus Andersen Erben zu Klixbul. Jorgen Appelgarde. Christoff Schacke. Broder Andersen zu Klixbul. Jorgen Appelgarde. Magnus Petersen. Johan u. Otto Schmalstede, Otto Cassenbroke u. Otto Rosenfelde zu Schleswig. Erik Detlefsen zu Norborg. Andreas Andersen zu Bulsbul Jorgens Sohn. Kaye und Hinrich Rumohr. Hans u. Emke Rantzou von Niendorpe.

(Rigsarkivet.)

8.

Fortegnelse over de Adelige fra Slesvig og Holsten, der ledsagede Erkebisp Johan Adolph af Bremen, Hertuginde Christine af Gottorp og Hertug Hans den Yngre til Kong Christian IV.s Kroning i Kjøbenhavn 29. August 1596.

1. *Des Ertz-Bischoffen zu Bremen, Herzogen Johann Adolffen zu Schleswig-Holstein Gefolge.*

Herr Ditrich von Galen, Thumb Probst zu Bremen, Rath. Detlef Rantzow Rath vnd Amtman auff Oytin. Claus von der Wisch, Rath vnd Amtman auff Trittow. Ditrich Blome, Rath vnd Amtman auff Tundern. Fridrich von Alefeldt Rath. Herr Frantz Marschalck Rath vnd Thumb-Herr zu Bremen. Erich Hanns von Münnichhausen Rath vnd Drost auff Peina. Simon Werpup Rath vnd Drost auff Pinnenberg. Johann Marschalck Rath vnd Land Drost auff Vhörde. Otto von Qualen der Jünger Amtman zum Kyel. Siuerd von der Wisch zu Lügum Closter Amtman. Detlef Brockdorff Amtman zur Morkirch. Keye Rantzow Amtman zu Apenrade. Emcke vom Damm. Paul Rantzow zu Proda. Georgen Rantzow. Otto Reuentlow zu Stocksehe. Bartram Rantzow zu Kohöuede. Hans von Bockwold zu Girissbeck. Claus von Bockwold zur Newstadt. Johann von Bockwold zum Borstell. Claus Rantzow Marquarts Sohn. Thomas Blome. Heidenreich von Bünenburg. Vollardt von der Decken. Georg Marschalck. Herman von der Decken. Heinrich von der Decken. Hennecke von der Decken. Clement von Isendorff. Bernd von Reimerschhausen. Claus von der Wisch zu Aschenberg. Keye Rumor. Detlef Rumor. Detlef von Alefeld zu Hasseldorff. Marquart von Alefeld zu Haselow. Junge Ditrich Blome. Heinrich Leuin von Halle. Breide Rantzow zum Botkamb. Assmus Alefeld zur Nöhr. Heinrich von der Wisch Claussen Sohn. Detleff Brok-

dorff zu Gartz. Heinrich Rantzow zum Klampe. Heinrich Rattlow. Heinrich Rantzow zu Eschelsmarck. Marquard Rantzow zu Eschelsmarck. Junge Detleff Brockdorff. Joachim Brockdorff Detleffs Sohn zum Schreuenborn. Hans Negenandck. Key Ratlow. Adam von Bülow. — *Hoff-Junckern*: Melchior von Steinberg Hoff Marschalck. Lüder Marschalck. Joachim Zitzwitz Cammer Juncker. Johan von Rodenhauseu Stallmeister. Christoff Pogwisch Küchenmeister. Melchior Rantzow. Bertram Pogwisch. Matthias Rantzow. Clawes Schacke. Parm Söhe. Moritz Ratlow. Dellef von der Wisch. Jacob Beher. Emcke Schacke. Wullbrand von Stocken. Otto von der Húde. Heinrich Bremer. Jurgen Düpow. Claus Damitz. Clammer vnd Johann vom Busch. Christoffer Düpow Trabanten-Heubtman. Eler Petersen. Fridrich von Doyenthal. Jobst von Rüden. Philip Ralspiel. Daniel Ditzen. Hanns Spiegel. Tobias Pogrell. Fabian von Münster. Daud von Kirchen. N von Indorff. Hennecke Rantzow. Andreas Ilfeld. Hanns Heinrich von Kragen. Edle Knaben 13 Personen. Einspenniger. Trommetter. Paucken Schleger.

2. *Der Fürstlich Holsteinischen Wittwen Herzogin Christinen Gefolge.*

Hoff-Junckern: Otto von Bestenborstel Hofemeister. Key Rattlow. Köne Karberch. Ewald Brusehofer. Key von Alfeld. Sigfrid Schacke. Wolff von Alefeld.

3. *Hertzog Johannsen zu Schleswig-Holstein Gefolge.*

Paul Rammel, Hofemeister. Burchard Daldorff Marschalk. Ditrich Höcke. Claus Stoientin Jegermeister. Heinrich vom Broke Stallmeister. Joachim von der Herbrige. Jacob Reibnitz. Benedict Pogwisch. Heinrich von Heesten. Emcke Rode. Jacob Lindenberg. Baltzer von Zernhausen. Augustin Werner. Wolff Rotkirch. Claus Zitzwitz. Caspar Bendamer. Magnus Werner. Joachim Reinstein. Augustus Erich, Beschreibung der Krönung Christians IV, 1596. Kopenhagen 1597, fol. Bbij.

HENVISNINGER

FØRSTE KAPITEL

FØRSTE AFSNIT

Volf (S. 7). A. Sach, Das Herzogthum Schleswig, Halle 1896, III, 27 ff. P. Lauridsen i Sønderj. Aarb. 1893—94. Schl. holst. lauenb. Urk. III, 164, 555 f., 1055 f., 1079. Om Døbefonten i Gettorp se Archiv II, 12. Haupt, Bau- u. Kunstdenkmäler I, 175. — 1396 (Langebek, Script. VII, 350 f.). 1398 (Rep. dipl. II, 464; Jahrb. X, 152). 1417. Hertug Henrik af Slesvig og Grev Henrik af Holstens Løftbrev om at overholde Vaabenstilstanden mellem dem og Kong Erik (1417, 14. Nov.), er besejlet af følgende 43 holstenske Adelsmænd: Her Otte Wiltberch, Her Niclawes van Bocwolde, Her Herding Stake, Her Detlef van Alevelde, Her Niclawes Swaf, Her Siverd Zestede, Ludeke van Bocwolde, Hinrik Alverstorp, Langhe Detlef van Bocwolde, Marquard van Sigghem, Eler Ratlouwe, Otte Rantzowe, Detlef Walstorp, Marquard Broctorp, Hartich Krummediek, Luder Heesten, Henneke Stake, Johan Hummersbuttell, Clawes van der Wisch, Iwen Pogwisch, *Wlf van Alevelde*, *Schacke van Alevelde*, Siverd Dozenrode, Henneke Dozenrode, Clawes Kotelberch, Gherd Kotelberch, Gotzik Rantzowe, Hinrik Meynerstorp, Hennyng Meynerstorp, Detlef og Lemmeke van Bocwolde Her Wollerdes Sones, Gotzik van Sigghem, Otte Radlowe, Henneke Mestorp, Hinrik Kule, Borcherd Kule, Detlef og Clawes van Quale, Emeke Ratlowe og Luder Langhelouwen Knapen. (Orig.: Slesvig 50, Rigsark.; alle her nævntes Segl bevarede; tr. Staatsb. Mag. VIII, 108 ff. Erslev, Erik af Pommern, 45). — 1423 (Rydberg, Traktater III, 63). Paa en Kamin paa Osterrade fandtes følgende af Luxdorph optegnede Stamrække: Nicolaus ab Ahlefelt, dominus in Gelting, q. f. f. Benedicti ab Ahlefelt, q. f. f. Nicolai ab Ahlefeldt, q. f. f. Benedicti ab Ahlefelt, domini in Borchhorst, q. f. f. Wolfgangi ab Ahlefelt domini in Borchhorst, Noer etc. et uxor ejus Helle v. der Wisch (Luxdorph, Kalenderopt. 1759, 15. Juni). Nær Godsarkiv indeholder intet fra den ældre Tid, saa lidt som Kirkearkivet i Krusendorf; den nuværende Kirke flyttedes 1737 af Geheimeraad J. Brockdorf derhen fra Jellingbek. Meddelelser fra fhv. Godsinsp. Olde paa Nær.

ANDET AFSNIT

Benedict (S. 10). Ztschr. X, 135. Hist. Tidsskr. 7. R. IV, 403, 442. — 1450 (Statsark. Slesvig, Rep. B, 5; Stemann III, 74, 117). — 1461 (Quellensamml. VI, 184, 209). — 1464, 20. Juni. Overenskomst mellem Clawes Raetlow, Amptman to Gottorp, og *Benedictus van Anevelde Wulveszone*, Amptman des Stichtes Sleszwick paa den ene, og Ejerne af Rantum Marsk samf Besidderne af Marsken in der Wische paa den anden Side om Inddigning o. s. v. Til Vitterlighed: Wont Frese, Vollert Rumor, Hans Brodersen, *Clawes van Anevelde Wulvessone*. Dat. im verhundertsostighesten Jar des Midwekens vor Sunte Johannsz to Middensommer. Orig. Perg. Alle Seglene fattes (Slesvig Biskops Ark. 49 a; Stemann III, 90—92). — 1464, 19. Aug. *Benedictus van Anevelde Wulvessone*, Amptman des Stichtes Sleszwick, Went Frese, *Clawes van Anevelde* des erbenomeden Benedictus Broder og Otte Vrese afslutter paa Biskop Nicolaus' Vegne et Forlig om Forpagtningen af Soldorp Mølle, som Anders sal. Hermen Mollerszone har ejet. Dat. veerhundert ame veerundesostighesteme Jare des Sondaghes neghest na unser leven Vrouwen Daghe erer Hemmelvart. Orig. Perg. Af Seglene nu kun Bened. Ahlefeldts bevaret (Slesvig Biskops Ark. Nr. 50). — 1470 (Uks. IV, 209). — 1474. Detlef Wensine Gotzickesson bevidner som den ældste af sine Brødre, at han med afdøde Faders og Formynderes Bisp Albert og Jurgen Krummedyk Clawesson sælger til Otte van der Wisch Clawesson («minem Ohme») Gaarden Rolefstorp und den Wensiningher See, Landsbyerne Werder, Petlutze og andet tilliggende. Vidner: Albert Bischof, *Benedictus* og *Otto van Anevelde* Brodere *Wulffessone*, Hinrik van Anevelde Hern Johans Son, Otto Walstorp, Hinrick Rantzow Brede Son, Juges Krummendyck Clawes Son, Wulff van der Wisch Wulves Son, Hartig Sestede Ottenson, Eler Barsbeke, Otto Ritterowe. Dat. Segeberghe vertein hundred in dem veer und soventigsten. Afskrift fra Slutn. af det 16. Aarh. uden Dat. (Acta A. XIX, 1887). — 1476 (Urks. IV, 447, 513—14). — 1479, 17. Jan. *Benedictus van Anevelde Wulvessone* Knape, bevidner, af Kong Christiern at have modtaget af Bede og Overskat for Aaret 1478 600 Mark af Fogderiet tor Tylen og 400 danske Mark i Norjutlande i Omekloster. Dat. tome Kyle ame Daghe Sancti Anthonij dusent verhundert neghen unde soventich. Orig. paa Papir (Fællesark. XXXIV, Nr. 4). — 1480 (Uks. IV, 296; Hist. Tidsskr. 7 R. IV, 481 f.). — 1489, 21. Jan. *Benedictus Anevelde Wulvessone* tor Borchorst kvitterer Kong Hans for 100 Mark lybsk. Dat. tom Kyle ame Daghe Agnete Virginis dusent veerhundert unde negen unde achtentich. Orig. paa Papir med Udstederens Segl i grønt Vox. 1490, 24. Jan. *Benedictus van Anevelde Wulvessone* tor Borckhorst bevidner at have afsluttet med Kong Hans paa egne og dennes Broder Hertug Frederiks Vegne et endeligt Forlig i H. til «alle sodaner Register unde Rekenschopp als ick uppe de Borgh Tylen unde aller anderen Schultbrevende unde handelshalven van myneme gnedigesten Heren Koningk Cristiern zeligher Ghedechnisse vore, unde den uppgemelten mynen gnedigesten Heren unde my beth an dessen Dach entwhischen gehadt hebbe», saaledes, at Kongen har givet ham en Forskrivning paa en Pengesum, hvorfor han kvitterer for «alle sodane bosegelden Schultbreve, Register unde Rekenschopp uppe de Borgh Tylen, Kopenschopp, Perde, Tzolttes, Handels unde Schaden halven, de in jenigermate twyschen m. g. Heren unde my gheghan». Dog undtages fra denne Kvittans et Brev paa 3000 lybske Mark givet 1489 i Haderslev. Dat. veerteynhundert dar na jme neghentigesten jar des Sondages na Agnetis der hilligen Junckfrouwen. Orig. Perg. med Udstederens Segl (Gottorpske Membraner, Rigsark.).

Paa Feltmarskalk Claus Ahlefeldts Ahnetavle (Haseldorfs Arkiv) betegnes Benedicts Hustru som Abel Stake fra Nordsee, men paa andre skrives hun til Em-

HENVISNINGER

kendorf. Nordsee ejedes, saavidt vides, før 1500 ikke af Stakerne (se Bilag I, Slægten Stake), men af Svaverne. 1500 faldt Brødrene Markvard og Henrik Swaff «thom Nortsee» (Ztschr. XXXV, 122). Emkendorf var o. 1470 i Hartvig Splits Eje (ib. VII, Anh. 12).

Claus. Jahrb. X, 135, 150.

Otto (S. 11). Dipl. flensb. I, 248, 589, 613, 623. F. Wedel, Gilder og Laug i Flensborg 1873, 93. Urks. IV, 222, 479. Quellensaml. VI, 111. Hist. Tidsskr. 7. R. IV, 331 f., 426, 435, 479. — 1481, Oct. tr. reg. Otte van Alevelde, Knap, kvitterer Her Enwaldus Sovenbroder, Dompraveste der Kergken tho Sleswich, for 300 Mark lybsk i de 800 Mark van Hartich Schinkels wegen. Dat. tome Kyle in den achtedagen der hilligen dryerkoninge, anno LXXXI. Orig. paa Papir med Udstederens Segl i Vox (Fællesark. XXXIV, 4).

Schack. Ztschr. VII, Anh., 12. 1476: Schacke van Alevelde Wulvessone (K. Barner, Fam. Rosenkrantz' Hist. I, Dipl., S. 144). — 1490, Oct. trium reg. Hinrick van Alevelde Benedictussone og Henneke van der Wisch Wulffuessone udsteder et Løftebrev (Hetebref) til Wulff Poggevisch Henninghessone paa 3000 Mk. lybsk. Orig. Perg., Seglene affaldne (Fællesark. XXVIII).

TREDIE AFSNIT

Godske (S. 13). C. G. Hansen, Versuch einer Chronik von Ekernförde, Kiel 1833, 56 ff. Schlesw. holst. Provber. 1818, 246. Matthaei, Zur Kenntnis der mittelalterlichen Schnitzaltäre Schleswig-Holsteins, Lpz. 1898, 181. Hofmeister, Matrikel der Univ. Rostock I, 251, 257. Godskestiftelsens velbevarede Arkiv har jeg ved velvillig Imødekommenhed fra Generalinde E. v. Elern, født von Ahlefeld kunnet gennemgaa 1895 paa Olpenitz; 1909 har Pergamentsbrevene været udlaante til Landgerichtsamt i Ekernförde, for at jeg her kunde kollationere mine Afskrifter; endelig er en Del af dette Arkiv, deriblandt alle Membraner, 1911 blevet afleveret til Statsarkivet i Slesvig. Efter at Texten og Aktstykkerne til nærværende Bind, i hvilket er optaget fem af de for Familiehistorien vigtigste Dokumenter, var trykte, har Hr. Lærer Willers Jessen offentliggjort en udførlig og læseværdig Fremstilling af Marianerkapellet i Haderslevs og Godskegaardens Historie paa Grundlag af de sørnævnte Arkivalier (Ztschr. der Gesellschaft für Schleswig-Holsteinische Gesch. XL, 340—84). Gengivelsen af Aktstykkerne kan dog ikke siges at være fuldtud tilfredstillende.

Benedict (S. 15). En Benedict Ahlefeldt, Kannik fra Slesvig, gav Mortensdag 1496 en Gylden til Hospitalet Santa Maria dell' anima i Rom (Kirkehist. Saml. 4. R. VI, 719 f., 727), indskreven 11. Nov. s. A. i Broderskabet, ansøgte 1497 om et Kanonikat, i hvilket en vis Hartwig de Winow havde indtrængt sig. Jvfr. Pavebreve 1497 ⁷/₄; 1498 ⁷/₁₂; 1506 ²²/₅ (Afskrifter i Univ. Bibl.).

Henrik (S. 15). Henrik Ahlefeldt til Satrupholm var ikke, som anført af J. Grundtvig, Danske Mag. 4. R. III, 35, Amtmand paa Gottorp, thi i et af Frederik I.s Gjældsbreve nævnes baade Hinrik van Alevelde Benedictsson van der Borchhorst

HENVISNINGER

og Hinrik van Avelde to Gottorp (Gjældsbreve og Kvitteringer 1525, 7.—13. Jan., Rigsark.; uheldigvis fattes Seglene). Ejheller var han, som tidligere altid angivet, Provst i Preetz, thi i Rustningen 1530 nævnes baade Hinrick van Avelde thom Holme og Hinrick van Avelde to Pretze. Provsten i Preetz var Henrik Ahlefeldt til Wittmold (se S. 107). Vanskelighederne ved at holde de tre Henrik Ahlefeldter, der alle levede o. 1510, ude fra hverandre, forøges ved, at de hver især var Søn af en Benedict, saa at Betegnelsen Hinrik Benedictessone, der nu og da forekommer, ikke kan hjælpe til at klare Spørgsmaalet. Henrik Ahlefeldt til Satrupholm nævnes følgende Steder:

1496, 28. Febr. *Hinrik van Avelde* seligen *Benedictesson* (Gottorpske Membraner); 1509, 26. Aug. *Hinrick van Avelde* to *Hadersleve* (Fællesark. XXXII Nr. 19. Ztschr. III, 232); 1510: *Clawes* og *Hinrych van Avelde*, Gebrodere, *Benedictensone* to *Ekelenforde* samt Hinryk van Avelde to Pronstorf (Fællesark. XXXII Nr. 9, Jahrb. X, 166). — 1511, 7.—13. Jan. Hertug Frederik bevidner at være Olegart zeligen Hinrich Rantzowen nagelaten Wedewe 1000 Mark skyldig. Medlovere: Otte Rantzouw to Bulleke, Ridder, Claus van Avelde to Lutkentunderen, Otte Ritzerowe to Gottorp, Claus van der Wisck to Plone, *Hinrik van Avelde* to *Hadersleve* og Gotzick van Avelde tor Steinborch Amptmann. Orig. Perg. Alle Segl bevarede. (Fællesark. XXXII, Nr. 42). — 1512, 7.—13. Jan. Hertug Frederik bevidner at være skyldig til Diderick Blome Hinrikessone 9600 Mark lybsk Hovedstol og 575 Mark lybsk Rente. Medlovere: Hans Rantzow thom Nygenhuse, Pael Rantzow Hinrikessone, *Clawes van Avelde* tho *Hadersleve*, Otto Ritzerowe to Gottorp, *Hinrick van Avelde* to *Tunderen*, Gotzyck van Avelde tor Steynborch, Syvert van der Wysche to Plone Amptmanne, Keye Rantzow ock Hinrickesson og Benedictus Pogwysche Benedictesson Knapen. Dat. thom Kyle 1512 in achte Daghen der hilgen dryer Konynghe (Orig. Perg., Fællesark. XXXII, Nr. 8). At Henrik afløste sin Broder Claus i Tønder 1511 omtales Ztschr. XXI, 210. — 1519, 3. Juli. Hans Rantzow, Erfseten tom Nygenhuse, Pael Rantzow, Marschalck, Hinrick Rantzow to Plone paa den ene, og Wolff Pogwisch Hansessone, Ritter, Gotzick van Avelde to Saxdorp og *Hinrick van Avelde* to *Tundern* paa den anden Side, Mæglere mellem Reventlowerne og Detlef van Avelde to Groten Tundern, bevidner at have stævnet de stridende Parter for sig, men ere ikke blevne enige med dem om skyldig Kost og Tæring. Dat. tom Kyle Sondages na Visitacionis Marie MCCCCCXIX. Orig. paa Papir med Medlovernes, Hans Rantzouws og Her Wolff Pogwisch' Segl (Fællesark. XXVI, 25). — 1520, 12. Sept. Notariatsinstrument, optaget i Nærværelse af Biskop Gotschalchus i Anledning af Præsten Hr. Nicolaus Tukonis Forhold til Sognekaldene i Feddelstede og Enstede, som han tidligere havde havt. Vidner: *Clawes van Avelde* tho *Gellingk*, *Hinrick van Avelde* Gebroderen, Henneke van Avelde tho Norborch, Pawel van Avelde, Marquart Wulff tome Sturenhagen. Dat. 1520 in der achte indictien Mydewekens in den octaven nativitatis Marie de twelfte Sept. Orig. Perg. (Slesvig Biskops Ark. Nr. 112). — 1521, 18. Aug. *Hinrik van Avelde*, Amptman to *Tundern* (Geh. Archivets Aarsber. II, Till. 57). — 1522, 19. Marts. *Hinrick van Avelde* itzund Amptmann tho *Tundern* (Slægten Ahlefeldt 1903, Bil. 16). — 1523, 7.—13. Jan. *Hinrick van Avelde* *Benedicts Son* van der *Borchhorst* (Gjældsbreve og Kvitteringer); s. A. 10. Nov. Benaadning for *Hinrich van Avelde* *Benedictus sel. Son* paa 100 Mark lybsk paa Livstid for de tro Tjenester, han har vist. Dat. Gottorp A° xxij am Avende Martinij episcopi (Register aller und yetzlicher Contract etc. fol. 74, Rigsark.); s. A. 14. April. *Hinrick van Avelde* to *Tunderen* (Hyl-lingen); 26. Maj s. A. to *Tundern* (Dipl. flensb. II, 179). — 1524, Mandag letare: *Hinrick van Avelde* to *Tundern* Knecht. — 1525, 7.—13. Jan. Jesper Rantzau to *Tundern* og *Hinrik Benedictsson* van der *Borghorst* (Fællesark. XXXII Gældsbreve). — 1527, 2. Jan. Kong Frederik bekræfter Abbed Nicolaus til Løgumklosters Afhændelse af noget Klostergoods til *Hinrick van Avelde* zeligen *Benedictus* Sone wandages

thor *Borchhorst* (Stemann III, 191); 18. Febr. s. A. sælger Abbed Nicolaus af Liomkloster til *Hinrich von Alefeld Benedictus Sohn* von der *Borchhorst* en Mølle Sollingwra i Sluxherred og flere Gaarde i nævnte Distrikt. Dat. 1527 am Mandage *negst* na Sancti Valentini (Kopi paa Papir, Rep. C, 43, Slesvig); s. A. Begnadunge *Hinriche van Alevelden* myt der stede, dar he synen spyker bynnen Tundern upgebuwet hefft (Reg. aller Contract, f. 93). — 1527, 15. Sept. Brev til Broderen (Udskrift: dem duchtigen Clawes van Aneveldt), dat. Sattrupholm des Sondages na crucis xxvij; Begyndelsen lyder: Vrontlichen grudt myt vormoge alles guden tovon, besunderge leve broder, voge dy wethen dat myn g[nedige] h[ere] my hadde schreven, dat ick scholde up dessen sondach by siner gnade syn to Tundern. Bydde ick fruntlich du wult my entschuldigen wedder k[oniglike] w[orden] ick up dit mael nicht kamen kann orsake ick etsunder wes swach bin; ock ys myner husfrowen suster, Anne Wolstrup in Godt vorstorven, dat ick nhu nicht uth reisen kann. (Fællesark. XXXIX, Afd. 1, 126). Kongen var 16. Sept. i Tønder for at tage Digerne i Øjesyn (Fred. I.s danske Registranter, 145). — 1530, 17.—23. April. Jochim van Anefelde, Erkedegn ved Domkirken i Slesvig, sælger til *Hinrick van Anefelde tho Satorpholm* flere Gaarde i Sluxharde, i Tyngeleve, Eggebeke, Krakelundt, Tarkelsbull (alle i Tinglev Sogn); endvidere i Weybeke og Smedebw i samme Sogn, og Geldebraw, alle i Slesvig Stift, for 880 Mark lybsk. Vidner: Wulff Pogwisch, Ridder, Gosck van Anevelde, (Broderen) og *Szweder von Kessebroke*. Datum Schleswick 1530 in den achte Daghén Paschen. Orig. Perg., af de vedhængende 4 Segl fattes 1 og 4; (Rep. C 47. Slesvig; Jahrb. X, 117). Hans Blome, gift med Catharine Thomasdatter Sture arvede Godset i Sluxherred (Staatsb. Mag. VII, 419). 1548 siges sal. Henrik Ahlefeldt at have tilbyttet sig en Gaard Karlsvraa i Bylderup Sogn (Hansborg Reg. 1548—52, f. 48). 1492 blev immatrikuleret i Rostock Paulus Rantzow de Karlsvraa (Matr. I, 266); 1497 nævnes Hinricus Rantzow to Karlesvraa (Hertug Frederiks Omslagsregnskab); 1500 faldt ved Hemmingstedt Hinrick Rantzow tho Karlsvrae Elers Søn (Staatsbürg. Mag. VII, 440; Ztschr. II, 108; XXX, 121).

Om Ahlefeldts Hustru Ida Walstorp se Hertug Frederik I.s Registrant 1512—23 (Rigsark.); J. Grundtvig, Medd. fra Rentekammerarch., 1871, 41; Brev fra H. Schulte til Carsten Gryp at betale vor Yden van Alevelden tho Hürop 300 Mk. Rente af 5000 Mark Hovedstol (Chron. Saml., Rigsark.).

Henrik Ahlefeldt var besvogret med Joakim Sehested til Nehmtén. Om denne Linie af Sehestederne, hvis Slægtskabsforhold ikke før har været udredede, findes Oplysninger i Acta A I, 340 (Statsark. Slesvig). 1486 forekommer allerede Emeke Sestede til Nehmtén (Lisch, Gesch. der Fam. v. Oertzen II, 1860, Dipl. 277 f.). 1551 siges, at Schack Sehested til Nehmtén efterlod tre Sønner Joakim, Caspar og N. N. Sehested, hvilken sidste gik til fremmede Lande, dieweil das Gut Nempte zu gering, dass drei vom Adel sich darauf solten erneren, kun Caspar var da endnu i Live. Jasper Seestede Schacken Shoén tho dem Nempte solgte dette Gods for 2200 Mark til Broderen Jochim Seestede. Vidner: Dirich Hoken, Marquart Seestede, Wulff Seestede, Johan Hocken. Dat. 1523, Oct. reg. (Afskrift); der fandtes den Gang kun 10—12 Undersaatte paa Gaarden, der ved Joakim Sehesteds Død beboedes af en gammel Kone Taleke Sested. Jasper solgte det til Steffen Ahlefeldt, der skjænkede det til sin Hustru Anna Rantzau, der medbragte det i Ægteskabet med sin anden Mand Henneke Rantzau. Schack Sehested Jochims tho Nembtén Son var 1551 27—28 Aar, altsaa født o. 1524; Moderen døde i Barselseng; hans Morbroder var Joakim Walstorp, und hat Jochim Sesteds Schwager Heinrich van Anefelt zu Satorpholm Schacks Mutter sel. Schwester zur Ehe gehabt. 1555 forlehnes Otto Sehested med Nehmtén efter Faderen Schacks Død (Hertug Adolphs Reg. f. 84). I Akterne forekommer følgende Passus: «Nuen ist im Fürstenthumb des Landts zu Holstein nit neue sonder von Alters jhe und allwege bis uf diese Zeit also gehalten das ein jeder Lehenmann zu Kerunge und Beschwerunge seyner Noth hat sein

HENVISNINGER

Gut verkauffen mögen, und das er seiner Lehenhern Bewilligunge derüber hernachmals erlangt das auch die Hern bisher niemandtz darin Verhinderunge gethan haben».

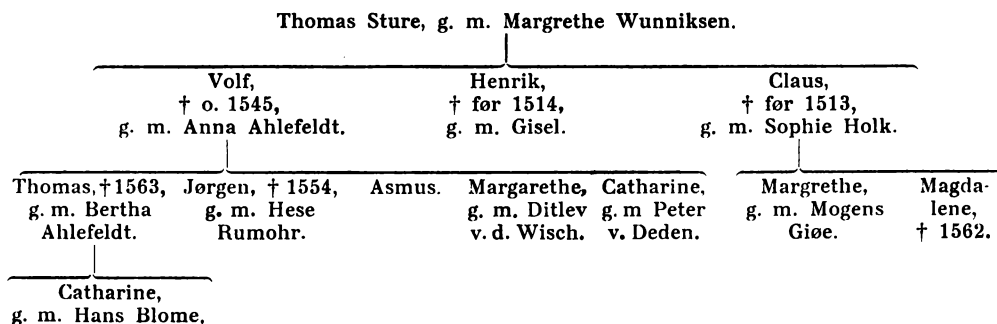
Claus (S. 16). Om Henriks Broder Claus Ahlefeldt til Gjelting, Amtmand i Tønder, formaar jeg nu at give fyldigere Oplysninger end tidligere, hvorved det er lykkedes at holde ham ude fra den samtidige Claus Benedictsen til Lehmkulen. 1493 bevidner *Hans van Avelde* at have oppebaaret af Mester Wilhelm Schroder, Hertug Frederiks Kansler, i Afkortning og Betaling for Pengene af Lehnet *Lutkentundern* «my van mynem upgenanten gnedigsten Heren togeschreven» 213 Mk., 6 Sk. og 6 Pendinge lybsk, hvorfor han kvitterer. Dat. 1493, Middeweke na Vincentii. Orig. paa Papir med paatrykt Segl (Bilag til Register der Broke des Amptmans to Lutkentundern Otte van Campen, Rigsark.). Af hele Summen, 465 Mk. 15 Sk., tilkom den ene Halvdel Hertugen, den anden Hans van Avelde «von wegen der sulven Borg, der he do eyne tytlangk eyn Amptman was gewest.» — 1497—98 nævnes i Hertug Frederiks Omlagsregnskaber Peter Rantzow Amptman to Lutkentundern. 1498: Clawes u. Benedictus von Avelde tor Borchhorst. — 1501, 7.—13. Jan. Hertug Frederik erkjender at være skyldig til Olegard Rantzouw, Hinricks Enke 8000 Mark Hovedstol. Medlovere: Otte Rantzouw, Ridder, Hans Rantzouw Hinrickessone, Tonnies Rantzow, Henrik og Joachim Rantzauw, Hertich Poggewisch, *Clawes van Avelde Benedictessone*, Wulf von Avelde Ottensone, Detleff og Hinrick Walstorp Brodere og Hinr. Poggewisch. Dat. Kyl 1501 in den achte Dagen etc. Orig. Perg. med vedh. Segl (Fællesark. XXIII, Nr. 17); s. A. 24. Febr. (am Dage Mathie) *Clawes van Avelde*, Amptman to *Lutkentundern* (Fred. I.s Kmrrgsk. 1501). 1502, 7.—13. Jan. Hertug Frederik erkjender at være skyldig til Jachim Rantzouw 2000 Mark. Medlovere: Hr. Otte Rantzouw, Ridder, Thonnies Rantzouw Gotzickessone, Hinrick van Avelde Pronstorff, *Clawes van Avelde Benedictessone*, Jurgen Blome Hinrickessone, Detleff Walstorpp, Hinrick Poggwisch Bartramessone, Wulff van Avelde Ottenssone og Henneke van Bockwolde Hennekenssone. Dat. an unsem Slotte Kyl 1502 in den achte Dagen der hilligen drier Konge. Orig. Perg. Alle Segl bevarede (Fællesark. XXXII, IX Nr. 4). — 1503, 6. Januar. Hertug Frederik bevidner at være Vor Margrete Peters Rantzowen elichen Husfrowen und ere Erven skyldig 1160 Mark Hovedstol og 92 Mark Rente. Medlovere: Hr. Otte Rantzow, unse Marschalck und tom Keyl, Tonges Rantzow to Gottorpe, *Clawes van Avelde Benedictesson* to *Lutkentundern* und Detloff Walstrop tor Stenborg unse Rede, und Hartich Pugwisch to Plone, Wulff van Avelde Ottenson tor Tylen, Amptmannen, Jachim Rantzow, Hinrick Pugwisch, Henneke van Buckwold, og Hinrick Walstrop. Dat. 1503 tom Keyl am Fridage in den achtedagen der hilligen dryer Konninge im vofen hundersten und drudden Jare. Orig. paa Perg. Hertugens og alle 8 Medlovers Segl bevarede (Fællesark. XXXII, IX, 2). — s. A. 24. Apr. deltaget han (to *Lutiken Tunderen* Amtmand) i Forhandlingerne i Lybek (Hanse-Recesse 1477—1530, IV, 552, 623 f.). — 1504, 7.—13. Jan. Hertug Frederiks Gjældsfor skrivning til Dyruck Blome Hynrickesson. Medlover: *Clawes van Avelde to Lutkentundern* (Fællesark. XXXII, fasc. XI, 14). s. D. Hertug Frederiks Pantebrev til Lybek paa Slot og Fogderi Trittow (ib. XII, 20), — 1505, 7.—13. Jan. Hertug Frederik bevidner at være skyldig til Hinrick Walstorpp Ottenssone 3000 Mark. Medlovere: Otte Rantzouw, Ridder og Marskal, tom Kyle, Tonnyges Rantzouw to Gottorpp, *Clawes van Avelde Benedictsson* to *Lutkentundern*, Raader og Amtmand, Hinrick Poggewisch Bartramsson og Henneke van Bogkwoolden. Dat. tome Kyle 1505 in den achte Dagen etc. (ib. XI, 15). — s. A. 10. Jan., Hanse Recesse 1477—1530, V, 124. — 1506, 7.—13. Jan. Hertug Frederik erkjender at være skyldig til Dirick Blome Hinrickessone 9590 Mark Hovedstol og 575 Mark Rente. Medlovere: Otte Rantzow, Ritter, tom Kyle, Tonyes Rantzowe to Gottorpe, *Clawes van Avelde to Lutkentundern*, Claus van der Wisck to Plone, Hinrick Walstorp tor Stenborg, Claus Rantzow to Rastorp,

HENVISNINGER

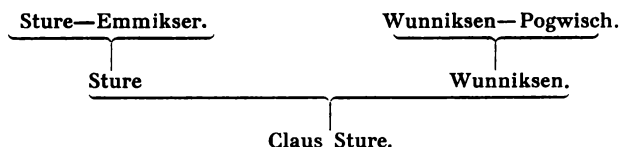
Gotzick van Aleveld, Hinrick Pugwisch og Henneke van Bockwolde, Knapen. Dat. tom Kyle 1506 in den achte Dagen etc. Orig. Perg., alle Segl bevarede (ib. Nr. 27). — 1507, 20. Okt. *Clawes van Alevelde* beder Hertug Frederik om: ofte juwe gnaden worden by den över[sten] des grawen orden der observantien kamen tho worden, juwe gnaden by eme [an]holden mochte, dat de meisten brodere hyr im kloster to Lutkentundern [m]ochten dudiesche brodere syn, were eyn sodant vor des klostergroteteste nuth und beste . . . Dat. Lutkentundern am avende undecim millia virginum anno v^ovij^o (Fællesark. XXXIV, Nr. 4). 1509, 12. Nov. begge Gange to *Lutkentunderen* (Hanse Recess 1477—1530, V; 605). — 1510, 7.—13. Jan. *Clawes van Alevelde Benedictusson*, unse Rad unde Amptmann to *Lutkentunderen* (Fællesark. XXXII, Nr. 9, Trykt Jahrb. X, 167). — 1511, 25. Jan. to Lutkentunderen (Fællesark. XXXII, Nr. 15); s. A., 3. Febr.: *Clawes van [Aleveld]*, Amptman to *Lutkentunderen* bortmageskifter med Joachim [van] Alefelde Arch[idiaconus], [Theod.] van Kroghe, Cantor, Johann Tetens, Lector, og hele Domkapitlet i Slesvig sit Gods i Kerharde, i Schartebul, beboet af Sonke Schroder, mod et andet Gods i Eggebeck i Uggelharde; Medlovere: Pawel Rantzow Marschall, Otte Ritzerowe, Amptman to Gottorp, og Gosk van Alevelde, Amptman tor Stenborch. Dat. 1511 des Mandages neghest unser leven Vrouwen Lichtmissen. Orig. Perg., meget beskadiget, Aabninger til 4 Seglremme (Gottorpske Membraner). — 1515, 17. Jan. *Clawes von Alevelde* to *Hadersleve Benedictusson* wandags tor *Borghorst* (Ztschr. XL, 500); 3. Maj s. A.: *Clawes von Alefeldt to Haderschleve* (Stemann III, 159). — 1516, 9. Juli. *Clawes van Alevelde*, nu thor tydt Amptmann tho Hadersleff, og hans Hustru faar af Borgmester og Raad i Byen Haderslev Fritagelse for al Afgift af deres Hus i Byen norden van dem Klostere, dar wandages seliger Vor Dorothee van Alevelde plach in tho wanende (Ztschr. XL, 413). — 1524 zu Dorningen (Voss D, VIII, 14).

Johannes (S. 16). E. Friedländer og Carlo Malagola, Acta nationis Germanicae universitatis Bononiensis 1887. Ad. Hofmeister, Die Matrikel der Univ. Rostock I, 1889, 286. Aug. Wetzel, Gottschalck u. Johann von Ahlefeld, Studenten in Bologna (Festschrift i Anl. af Landesdirektor Carl Wilhelm v. Ahlefelds 70. Fødselsdag), Kiel 1888.

Anna, g. m. Volf Sture. 1502, 7.—13. Jan., er Wulff Sture Tammes' Son, Medlover for en af Anders Bille udstedt Gjældsfor skrivning (Pershist. Saml. Perg., Bille, Rigsark.). 1514, 7.—13. Jan. Vor Gisel des zeligen Hinrick Sturen Wedewe, skjøder til Notmark Kirke 5 Mark aarlig Rente i sine Godser i Notmark og Byen Hunsleve; Vidner: Wulf Sture, Otto Breyde, Vor Abel Seestede (Gl. Afskrift i Saml. Glücksborg XCIII, Rigsark.). 1544, 7.—13. Jan., er Wulf Sture Medlover for et af Otte Sestede Helrikesson til Fattighuset i Ekernførde udstedt Gjældsbrev (Godskestiftelsens Arkiv, før paa Olpenitz). Jvfr. Dske. Mag. 4. R. III, 34., Ztschr. VIII, 161; Sønderjydske Skattebøger 430. De sidste Led af Slægten Sture (jvfr. A. D. Jørgensen, Hist. Afhdlgr. IV, 485 ff.) kan opstilles saaledes:

Margrethe Giøes Ligsten i Voldum Kirke viser Anerækken:

I Følge Klotz, Geistliche Cypressen Crantzlein, Lüb. 1669, II, 383, var Volf Sture gift med Margarethe Breide, en anden Anetavle nævner Alhed Giordsen. Breve fra Saphy Sture, Clawes Stures Enke til Broderen Mandorp Holck 1513, 9. Okt. (Afskrift i Langebeks Dipl.); 1541, 11. Nov., til Hertug Hans (Hansborg Ark. XXXIX, 26); 1544, 13. Aug. (Hansborg Reg. 1544—60, f. 2); hun boede 1547 i Haderslev (Hansborg XXXIX, 291). Magdalene Sturs unlangst zu Hadersleben verstorben, nærmeste Arving Christopher Goie, 1562, 7. Apr. (Hansborg XXXIX, 28 a). — 1541 studerede i Rostock Georgius Stuer et Petrus Lunthe de Haderslevia.

Lorentz. Ztschr. XXXV, 121.

Anna (S. 17). Om Schack Rumohr se Nordalb. Stud. IV, 308.

Benedict Ottosøn. Ztschr. XXXV, 121. 1490, 7.—13. Jan. Wulf og Benedictus van Alevelde, Brodere, Ottensone, bevidner at have modtaget af Kong Hans og Hertug Frederik som Afdrag paa deres Gjæld til dem 500 Mark lybsk. Dat. veerteynhundert im neghentighesten Iare in den achte Daghen der hilligen drier Koninge. Orig. Perg. med vedh. Segl (Fællesark. XXXII).

Volf Ottosøn. Dipl. flensb. II, 914, 922. Jahrb. X, 167. — Ztschr. IV, 309 — 1496, 23. Febr. Wulff van Alevelde Ottensson bevidner at have modtaget af Hertug Frederik 1000 Gylden. Orig. Perg. (Fællesark. XXXII). — 1497: Wulff van Alevelde tor Tylen; 1498: Wulff van Alevelde, Amptman tor Tylen; 1501—3 tor Tylen, Ottensen; 1504, 4. Juni: tor Tilen, nu tor Tidt Amptman (ib. Nr. 52. Stemann, Urk. Beitr. 97).

Volf Schackson (S. 18). Noodt II, 46. Rosenvinge, Gamle danske Domme II, 116. Aarsber. fra Geheimearch. III, 3, 35. Archiv III, 68; V, 77. Ztschr. I, 97. Quellensamml. VI, 287. 1488: in Nore (Gettorp Kirkeregnskab). — 1518: Peter van Alefeldt thor Lindow tilskjøder de Karekschworen tho Gettorpe 1000 Mark lybsk. Vidner: Wulff von Alefeldt Schacken Sone thor Nöre, Claus van Alefeldt tho Emekendorpe, Benedictus Rantzow, Jurgen und Pawel van Alefeldt, Gebrödere, Hinrichs Sohne thor Lindow, Knapen (Afskrift Acta A XIX, 821).

Paa Sønnessedatteren Margarethe Ahlefeldts Ahnetavle nævnes hans Hustru som Hese Rumohr aus Düttebüll, paa hans Sønnesonsons Jørgen Ahlefeldt til Svensby derimod Catharine geb. Sehestädten von Rundhoff; i Processen om Benedict Sehesteds Efterladenskaber (Arch. I, 44) angives hun at være Søster til Jesper Sehested til Runtoft. Om Sehestederne paa Runtoft se A. L. J. Michelsens Afhandling Arch. I, 1—49, der kan suppleres med følgende Angivelser. Runtoft havdes til o. 1495 i Pant af Brødrene Volf og Otto v. der Wisch, af hvilken den første faldt ved Hemmingstedt. — 1494, 9. Jan. Hertug Frederik pantsætter til Jachim Reventlouw og dennes Arvinger den Hoff to Rumtofft in Angelen for et Laan af 10000 Mk. lybsk. Det tillades Reventlow «dat he sodanen buwete unde huser nu stande to Rumtofft van Otten unde Wulff van der Wysch kopen, beholden unde gebuken mach. Dat. 1494 am Donresdage na der hilligen drier Koningen Dage. Orig. Perg. med Hertugens Segl (Fællesark. XXXII, Nr. 16). Den næste Ejer var Bendix Sehested 1507 (Dipl. flensb. II, 31); 1508 (Arch. I, 43); han havde med Hese Brockdorff Sønerne Otto, Schack, Hans, Ditlev og Jesper samt Døtrene Eibe og Catharine; der siges, at Sønerne ejede Godset i Fællesskab (ib. 45). 1522, 1. Sept., nævnes Otto Sestede to Runthofft (Fællesark. XXXIX, 5); han hyldede Aaret

HENVISNINGER

efter (Otto Sestede to Runthofft nomine patris), da Faderen endnu var i Live; ved Rustningen 1530 nævnes de tilbageblevne Brødre Jasper Sestede to Runthoft og Hans Sestede to Runtoft, derefter Jesper alene 1539 (Arch. I, 26); 1533 (Sønderj. Skattebøger 415); 1551 (Hansborg Reg. 1534—60, 201); 1537, 3. Sept. (ib. 394); han døde barnløs s. A. og var gift med Dorothea Rumohr.

Benedict Schæcksøn. Hofmeister, Matrikel der Univ. Rostock II. Ztschr. XXXV, 121.

FJERDE AFSNIT

Moritz (S. 19). Danske Mag. IV, 123—29. Neues staatsb. Mag. III, 73; VI, 208. H. Ratjen, Handschr. der Kieler Univ. Bibl. III, 373. Jahrb. X, 139.

Margarethe. Ztschr. II, 133.

Otto (S. 20). Jahrb. X, 179. Ztschr. VIII, 174; XV, 303. W. Christensen, Dronning Christines Hofregnskaber 1904, 26, 59, 100.

Anna (S. 20). 1526, 7.—13. Jan. Joachim Rantzauw tho Rantzauw Schackens sel. Sone bevidner at have tilsagt Henneke Seestede Wulfs Sone, Amptman thom Kyle, og Vor Armegardt van Alevelden seligen Wulfs Seesteden Dochter, gemelten Hennekens Suster, at udstede et Livgedingsbrev paa nævnte Armegardts Datters Vegne, lydende paa 300 Mark lybsk. Dat. 1526, Oct. tr. regum (Afskrift i Acta I, 419). — 1526, 7.—13. Jan. Benedicts Rantzauw Schacken Soen, sælger til sin Broder Jochim Rantzouw Schacken Soene sit Gods Schöneweide med Landsbyerne Gorgessen, Grebin, Schöneweide og den halve Mølle i Rantzau. Dat. Lubegk, 1526, Oct. tr. reg. (Afskr. ib.). — 1528, 7.—13. Jan. Jochim Rantzauw Schacken Sone tho Rantzauw bevidner at være skyldig til Vor Anne van Qualen sel. Clawese Wedewe 2000 Mark lybsk. Vidner: Johan Rantzauw, Ritter, Hinrick Rantzauw, Schacken Sone tho Oldenborch, Hartich Krummendicke Otten Sone thor Beke, Henneke Sestede, Amptman thom Kyle, Wulves Sone, Clementh von der Wische Otten Sone thor Hanerouwe og Benedictus Rantzauw Schacken Sone tho Rantzauw. Dat. 1528, Oct. tr. reg. (Afskr. ib.). — 1528, u. D. Jochim Rantzow thor Schoneweyde Schackensoen, og Hustru Anna Rantzouw sel. Wulff van Aleveldes Datter, stadfæster Salget af to Lanster i Nutfelt og Ravenkerk, som Clawes van Alevelde to Emkendorppe Hennekensson, har afhændet til Henneke Sestede tome Krummendicke Wulffsone (Orig. Perg., Rep. C 45, Slesvig. Trykt i Ztschr. II, 178 f.). — 1529, 21. Jan. Anna Rantzauw zel. Jochims Sone thor Schoneweide Wedewe bevidner, at der af hendes Mands Medlovere er tilsagt hende 1800 Mark lybsk og 1200 Mark Tilgift (Thogave). Dat. 1529, Donnerdages nha Antonij (Afskrift i Acta A I, 319). — 1530, 20. Jan. Benedictus Rantzouw Schacken Sone bevidner at have modtaget af Hr. Johan Rantzauw paa sin salig Broders Jochim Rantzouws Vegne 50 Mark lybsk. Dat. 1530, Donnerdages nha Antonij (Afskrift ib.). I Processen om Schöneweide (Acta A I, 419) anføres 1562 som Resultat af en Række Vidneudsagn «dass im Hertzogthumb Holstein zweyerleye Geschlecht der Rantzowen seyn, das ein Herkommen; heissen Her Schacke Rantzawe Geschlecht, von welchem Benedictus Rantzow, welcher das streytlich Gudt Schoneweyde besessen, das ander Her Breida Rantzawen Geschlecht von welchem Otto Rantzow.» — Otto Rantzau vidner, «dass beyde Geschlechter der Rantzawen vor sunderliche Geschlechter und underscheitlichen Stammen Herkommen in Holstein geachtet werden, wann gleych beede Geschlechter der Rantzowen solten einer Familien sein und geachtet werden, weyl sie ein Schilt und Helm

furen, dass sie gleychwoill ihre Sipschaft wie nha sie under einander verwant sein, nicht berechnen können.» Christoffer Rantzau, Amtmand i Rendsborg, hvis Bedstefader var Heinrich Rantzau Her Schacken Sohn «habe von seinen Fürfaren gehort, dass es zweyerley Geschlecht sein».

Om Slægten Leve se Danm. Adels Aarb. XIX, 246. I Rostock studerede 1462 Nicolaus Lewe de Borstflet (Matr. I, 134); 1462 Leo Lewe de Borstflet (Matr. I, 134); 1464 Leo Leve de Strant (ib. 142); 1514 Johannes Leve de Husem; 1515 Fredericus Leve de Husem; 1516 Detlevus Leve de Husem.

Asmus (S. 21). Jahrb. X, 146, 183 ff. Danske Mag. 3. R. VI, 149, 151, 185 f.; 4. R. III, 44, 106. Stemann III, 234, Nr. 153 og 159. Medd. fra Geheimearch. IV, 229. Lanz, Korrespondenz Kaiser Carls V; II, 359 ff. Paludan Müller, Grevens Fejde II, 343 f. Dipl. flensb. II, 258, 269. Ztschr. IV, 191; VIII, 130, 165. L. Laursen, Danmark-Norges Traktater 1523—1750, I, 267, 536, 545, 548. A. D. Jørgensen, Hist. Afhandl. IV, 465. Emil Madsen, Christian III.s Rustninger og krigeriske Foretagender efter Grevens Fejde (Tillægshæfte II til Militært Tidsskr. 1907, 16 f.). Leichenpred. zu Ehren der Ilsebe Daldorf, Wittwe des Hartwig v. Pentz auf Warlitz, Rostock 1637. Slægten Ahlefeldt 1901, Henv. 58; 1903, Henv. 17, 21. Instructiones 1539—48, f. 308. Memorial Dittloff u. Asmus von Alevelde an die Stadt Hamburg gegeben Herzog Henrich zu Braunschweig Kriegsrüstung betr., 1554 (Hansborg Reg. 1544—65, 107). Jacob Sestede, Paul Rantzow og Asmus von Alevelde 1548 (Hansborg Reg., Auslånd. 1543—50, f. 180). Otte v. der Wisch Clawes Sohn thom Khiel fik af Hertug Adolph 1544 forskrevet Maarkjær paa 8 Aar for en Pantelum af 10,000 Mark lybsk. Dat. Sattorp, Dingstages na Lucie 1544 (Hertug Adolphs Reg. 1544—80, f. 8—11). Bertram Sested, der 1548 fik Expectancebrev paa det første ledige Amt, blev 1552 ansat som Raad og Marskal paa 10 Aar og Amtmand i Aabenraa. Dat. Montagk nach dem heiligen Christtage (ib. f. 42, 64).

Jørgen (S. 23). Archiv IV, 503 f., V, 77. N. staatsb. Mag. III, 69 f. Jahrb. X, 146 f. Dipl. flensb. II, 467. Danske Mag. 4. R. III, 44. Mitt. der Ges. f. Kieler Stadtgesch. XXIV, 37. Danm. Adels Aarb. VI, 83. Gettorp Kirkeregnsk.

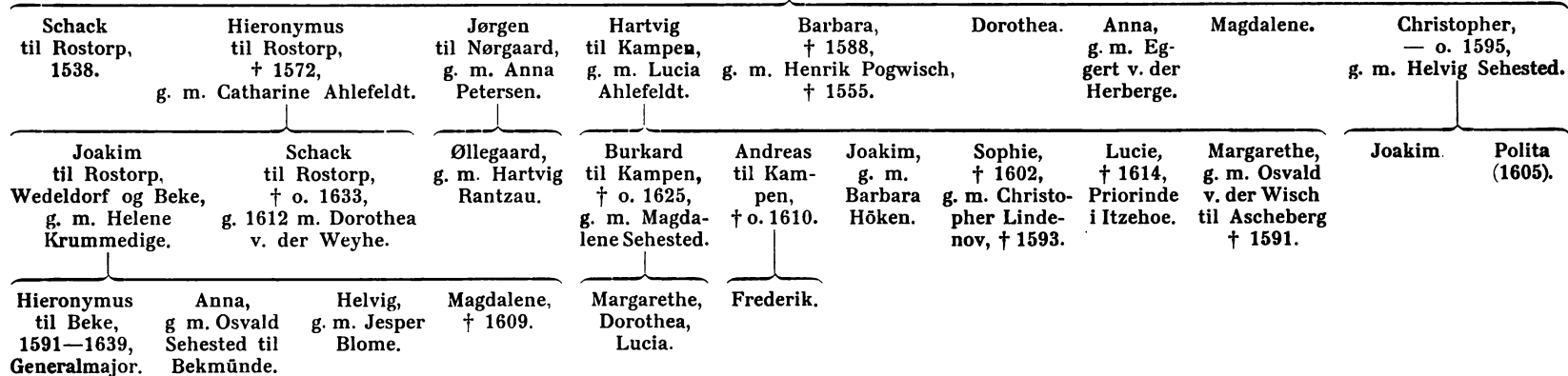
Anna, gift med Joakim Plesse.

Familien Pless (Plesse, Plessen), fra Holsten, hjemmehørende i Egnen ved Stör (D. Detlefsen, Gesch. der Elbmarschen, II, 140), forvexles ofte med den meklenborske Slægt v. Plessen, af hvilken der allerede tidligt har levet ikke saa faa Medlemmer i Hertugdømmerne. De holstenske Plesser have gjentagne Gange indgaaet Forbindelser med Ahlefeldterne, men Angivelserne herom vare saa uklare og indbyrdes modsigende, at det viste sig nødvendigt at udarbejde en Stamtavle over denne Slægt, hvis genealogiske Forhold ikke før har været udredede.

Burkard Plesse. 1366, 2. Febr. Borchardus Plesse tilskjøder Hartwicus Busche van Crumendike sin Trediepart i Tienden af Landsbyen Hodinghvlete, som Hartvig giver sin Datter Alheyd i Medgift i Itzehoe Kloster. Dat. 1366, in festo purificationis S. Mariae Virginis. Orig. Perg. i Itzehoe Klosters Arkiv, med Plesses vedhængende Segl. (Trykt, med talrige Læsefejl, hos Noodt, Beyträge I, 1744, 301 ff. Buchwald læser urigtigt (Ztschr. VIII, Anh. Side 9, Linie 1 f. n.) Anna for Alheyd. — 1367, 9. Okt. Johan van Otzude anders geheten Sculenborgh, Claus Mezeke unde Borcharde myne Kyndere, Knapen, bortpanter til Marquerd van Kampen, Hern Detleves Sone, Knapen, Landsbyen Beke. Heri samtykker: Borchard van Otzude, Ryddere, Witke Ywen, Claus Mezeke, Ryddere, Hartwich Busche unde Borchard, Knapen. Medlovere: Hennyng [Hartwich Busche] zyne Zone, Claus Ghuse, en Rydder, Borchard Plessen, Detlev van Kampen og Ywe Coleghen. Orig. Perg. med 7 vedhængende Segl (Itzehoe Klosters Arkiv). 1390 nævnes Marquard van Kampen, Borchard Plesse, Clawes Rumor, Schacke Rumor, Syverd Smalstede anders

Henrik Plesse,
1450—80.

Joakim Plesse til Rostorp, Kampen og Sønderskov, 1497—1538; g. 1. m. N. N.; 2. m. Anna Ahlefeldt.

gheheten Toteke og Eler Splid olden Elers Sone (Cop. Bordesholmiensis f. 56 b, Rigsark.; Orig. i Statsark. i Slesvig, Rep. F, 121; trykt hos Westphalen II, 284). — 1402, 21. Maj. *Borgherd Plesse* sælger til Klostret i Bordesholm «myn Erveghud des ick hadde in denne Dorpe to Veldhusen, dat belegen is an deme Karspele tor Stylnowe also dar nu Henneke Tydeke uppe wanet. Medlovere: Marquard van Plesse, myn Sone, und Hartwich Krummedick anders gheheten Busche, Her Wulff Pogwisch der oldere und syne Sons Heren Wulff Pogwisch, Riddere, der iungere, Hartich Pogwisch, Marquard Wulve unde Totke Smalstede. Dat im xiiii^c Jare in deme anderen Jare in deme Dage der hilgen Drevaldicheit (Cop. Bordesholmiensis f. 68).

Burkard, Domherre i Ratzeburg, Hartvig og Henrik Plesse, Brødre, levede 1412 (Ztschr. VIII, Anh. 22).

Henrik. Hinricus de Plesee de Holsacia, imm. 1450 i Rostock, forekommer 1480 i Ditmarskernes Klageskrift.

Burkard. Borchardus Plesse, imm. 1471 i Rostock.

Joakim. Michelsen, Urkundenb. des Landes Dithmarschen, 101, Slesv. Prov. Efterr. III, 271. Arch. f. Staats. u. Kirchengesch. V, 19 ff., 77 ff., 168. Dipl. flensb. II, 36. Dsk. Mag. 4. R. III, 68. Stemann III, 155 (Jachim Plesse Hinrikessone).

Schack. 1538 Herredsfoged i Flensborg (Dipl. flensb. II, 282).

Hieronymus. 1561 (Arch. V, 15). 1572, 18. Jan. Hertug Adolph bevidner, at Christoffer von Alefeld Goscken Sohne thom Lutken Nortsehe har tilkjendegivet, «dat siner Suster Man Hieronimus Plesse tho Rostorpe vorscheden» og har andraget om, at han (Christoffer) paa den afdødes efterladte Søns Vegne maa tage de denne tilfaldne Lehnsgodser og Huset «up der Burg tho Itzehoe» til Lehn, hvortil Hertugen giver sit Samtykke (Hertug Adolfs Registrant 1544—80, f. 116). Gift med Catharine Ahlefeldt, Datter af Godske til Kl. Nordsee.

Jørgen. 1546 Husfoged paa Steinburg; 1552 zu Norgarde (Dipl. flensb. II, 543). Hustru Anna Johan Petersens zu Norgarde Schwester; 1566 i Flensborg.

Hartvig. Hartich Plessen 1563 up Kampen (N. staatsb. Mag. IX, 560), død o. 1573 (Arch. IV, 426), gift m. Lucie Ahlefeldt, ovennævntes Søster.

Barbara. Gravskrift se Schröder, Gesch. der Stadt Schleswig, 96 f.

Christopher. 1538 umyndig (lille?), var 1567 for Gotha, 1569 i gottorpsk Tjeneste, 1576 (Hansborg Reg. 1575—79, f. 35); 1577 i Bredsted, da han gjør Arvekrav gjældende overfor Svigermoderen Vor Heylwig Sestede sel. Pawel Sesteden Wedewe; han nævner sin Søster Vor Barbare Pogwysch (Voss' Exc. A XXXI, 2). 1587 sælger Christoffer Plesse til Kong Frederik II. sit Hus og sin Gaard i Bredstede indbefattet 21 Demat Marskland og en Vindmølle i Bredsted, en hel Gaard i Butkebull, samt en halv Gaard «in der Enge» i Tønder Amt for ialt 3500 Rdlr. Dat. Hadersleben 8. Dec. 1587. Orig. Perg. med Underskrifter Chrysto Plesse myn egen hant; Heyllewych Plessen myn egen hant; Jachym Ples Jeronimes son [tho Rostorp]; Borchart Pless [zu Campen]; af Seglene er de tre første bevarede (Statsark. Slesvig, Rep. A 149, trykt i Stemann, Urk. Beiträge 71 ff.) 1594: Christoffer Plesse thor Nienstadt (Acta XIX, 11), død 1597. Gift med Helvig Sehested, Datter af Moritz Sehested til Depenau, levede 1605 med Datteren Polita i Neustadt.

Joakim. 1597 til Rostorf (Ztschr. XXXVIII, 96). 1610, 2. Juli, Joachim Plessen til Rostorf og Brødrene Henning og Paul Pogwisch zue Beke sælger til Balthasar Ahlefeldt Godset Wedeldorp og Landsbyen Reher for 12,500 Rdlr. Dat. 1610 uf visitationis Mariae. Vidner: Borchert Plessen og Schacke Plessen. Orig. Perg. med 5^t Underskrifter. Af de 5 Segl fattes nu 3. og 5. (Statsark. Slesvig). — 1611 solgte han og hans Svigersøn Jasper Blume zur Beke Landsbyen Rade (Kellinghusen Sogn) til Abel Gosche Wensiens Enke. — 1612, 25.—26. Dec. Jochim Plesse til Rostorp og Jasper Blom til Beke bortpanter for 7000 Speciesdaler til Baltzer von Alefeldt de to til Beke hørende Bondebyer Oldendorf og Hude. Vidner: Borchart Plessen til

HENVISNINGER

Kampfen og Schack Plessen. (Dat. Itzehoe 1612 in den heiligen, feyerlichen Weyhnacht Tagen. Orig. Perg. (Statsark. Slesvig). 1613 solgte han Rostorp til Schacke Pless og Oswaldt Sehested, der atter sammen med ham afhændede det til Claus v. der Wisch til Ascheberg. 1619: Joachim Pless zu Wedeldorf u. Hausfrau Helena Plessen (Acta A XIX, 629). Gift med Helena Krummedige; var gift 1597 (Acta XX, 1281), hun var 1620 Enke, Datter af Schack Krummedige (D. Adels Aarb. XVII, 235).

Schack. 1578: Schacke Plesse Hieronymus Sohn, sælger Huset «auf der Burg» (Ztschr. VI, Anh. 94). Hans Ægtepagt med Hustruen Dorothea von der Weyden, dat. Lehmkulen 24. Apr. 1612; hun indskreven 1603 i Klostret i Itzehoe (Søsteren Anna: 1611 Antye fan Weyden ir Begreffenys den Mandach for Sunt Gallen). Han levede 1633 i Itzehoe, men var død Aaret efter (Acta A XIX, 244; XX, 1281).

Øllegaard. 1595, 29. Jan.: Hartvig Rantzau Kost mit Jürgen Plessen Dochter (Renhusens Annaler, Flensborg Byarkiv). Han var Søn af Jakob Rantzau og Broder til Schack, Godske og Anna Rantzau (g. m. Henneke Sehested), og først gift med Hese Rumohr, død før 1599. Emeke v. Deden flygtede 1609 ud af Landet, fordi han havde saaret Hartvig Rantzaus Hustru i Flensborg dødeligt (Jensen, Angeln, 251). 1603 og 1618 blev to Hartvig Rantzaer begravne i Flensborg (Kirkeregnskaber). Enken Øllegaard levede 1626.

Burkard, gift 1588 m. Henning Sehesteds Søster (Acta A XX, 291); 1597: Borchert Plesse wegen seiner Marschgüter u. Hollender im Beyenfleth (Ztschr. XXXVIII, 98); 1610—12 til Klampe (se ovfr.). O. 1616: Drude geborne von Rantzow Clawsen von Buchwaldes Eheweib Todes abgangen und hat ihres halb bürtigen Bruders Ove Rantzowen Sohn Melchior von Rantzow und dessen zwo Schwestern an einem und ihrer Mutter Bruders Hartig Plessens Sohn Burgkart Plessen und der Mutter volbürtigen zweyer Schwestern Barbaren und Annen Plessen Sohne Claws Pogwischen und Eggerten von der Herberge andertheils hinterlassen (Acta XIX, 91). Han døde 1625 i Erkestiftet Magdeburg. Enken levede 1630.

Andreas. Hofjunker 1575—76, 1579 (Hansborg Reg. 1579—80, f. 9, 22), hyldede sammen med Broderen Burkard 1580, levede ved det danske Hof, og tjente siden indtil 1591 Hertugerne af Guise og Maine, var 1600 i Prag (A. M. Hildebrandt, Stammbuchblätter 1874, 298), død o. 1610.

Joakim. 1591: Gjældsbreve, udstedt af Hinrick Peters im Colmar til Jachim Plessen, Hertiges sel. Son (Pershist. Saml. Plessen, Perg., Rigsark). 1596: Georg Rantzow, Joachim Plessen, Georg Blome og Burgkhart Daldorffen — Annen sel. Wolf Hoken Töchter-Männer (Pat. 1596—1602, 32).

Sophie. Danm. Adels Aarb. XIX, 286.

Lucie. 1614. Junfer Lucie Plessen Hartiges Dochter im Closter Itzehoe (Acta A XX, 1281), Priorinde i Itzehoe; skriver i Regnskabet: 1605 up Sunt Mychels Morgen ys myn selyge Syster gestorven tho Beyenflete und dar ock begravnen. I Beyenfleth Kirke (og dens Arkiv), som jeg har besøgt, findes ingen synlige Minder eller Optegnelser om Familien Plesse.

Hieronymus, sel. Jochim Plessen zu Rostorf Sohn, født 1591 paa Beke, døbt Nytaarsdag 1592, mødte 1622 som Ritmester ved Hertug Hans d. yngres Ligfærd, kapitulerede 1625 med Kong Christian IV. om Hvervningen af 125 Ryttere; var 1627 Oberstltn. og kom Aaret efter til Kbhvn. efter at have været fanget i Jylland. 1633, da han kaldes svensk Oberst, udgik Befaling til Rentemesteren om at holde Afregning med ham. 1638, 20. April, fik han af Kongen Bestalling som Oberst for Rytteriet under det fælles Opbud med Generalmajors Charge. 1635 købte han Bekhof for 16,500 Rdlr. Død 2. Aug. 1639 i Itzehoe (Nic. Winterberg, Leichpred. üb. H. Plessen, 1639. Archiv V, 1823, 20 f., 77 ff. Pauly, Stiftungen, 144; Ztschr. XXII, 429. Bestallinger og Reverser u. Chr. IV. (Rigsark.). Thottske Saml. 1082, fol., f. 207. Voss' Excerpter.

Anna Joakimsdatter fra Rostorp, g. m. Oswald Sehested til Bekmünde.

Lucia og Dorothea Burcharts Tochter i Itzehoe 1613 (Acta A XX, 1281). Lucia blev forført af Ludvig v. Boineburg (ib. XX, 3378). — Itzehoe Klosterregnskab: 1613 d. 15. Decembris ys Heylke Plessen begraben ym Partich yn Dorthe Plesse ere begreffenys. — 1609 d. 30. Septembris Malene Plesse ere begreffenys.

Schack (S. 24). Kolderup Rosenvinge, Gamle danske Domme II, 257. I Statsark. i Slesvig findes en «Verteckenus der vom Adel und Freileute, so im Ampte und Lehne Flensburg gesetzt zur Zeit des Amtmans Heinrich Alefeldt»: Anders Rantzaw tho Gruntoftgarde, Peter Petersen tho Unnewatt, Schacke van Avelde seligen; de Husfrowe bewanet den Hof thom Frienwillen, Jacob Sehstede thom Ostergarde, Otto Rode tho Gronholt, Bendict von Avelde tho Gelting. Selge Jurgen van Alevelden Wedefrowe tho Schwensbugarde. — 1597. Anna v. Thienen sel. Schacken v. Alefelden Wittibe har af sine to Søstre Elisabeth Schotzerens og Catharine v. Thienen arvet 2400 Rdlr., hendes Sønneson Georg v. Alefeldt Claus' Sohn (Inländ. Reg. 1596—97, f. 231).

Bendix (S. 24). Archiv V, 443, 56. Neues staatsb. Mag. II, 603. Slesv. Provindsialefterr. III, 260, 326. Jensen, Kirchl. Statistik II, 504, 709. Jahrb. IX, 497; X. 149. Ztschr. VIII, 157. Pauly, Beiträge II, 110. Hansen, Chronik von Ekernförde, 1833, 57. Stemann III, 228. Dipl. flensb. II, 560. L. Haustedt, Chronik von Bordelum, Bordelum 1899, 176 ff. Müllenhoff, Sagen, 53. — 1566. Bendix von Alefeldt Wulfes Sohn tho Borlum (Acta A XIX, 1887). — 1576, 19. Jan. Forliget angaaende Grænsestridighederne mellem Amterne Ribe og Haderslev, Tørning og Tønder, afsluttet i Kolding, er undertegnet paa Kongens Vegne af Niels Kaas zu Tarup, Cantzler, Peter Guldenstern zu Thym, Reichs Marschalck, Peter Bille zu Schwanholm, Jorgen Rosenkrantz zu Rosenholm, Erich Rhutt zu Vogelsang, Jacob Ulfeldt zu Koxbull, Peter Munck zu Estwadgard og Axel Weffhart zu Axelwaldt; paa Hertugens Vegne af Benedicts von Alefeldt zu Haseldorff, *Benedicts von Alefeldt* zu *Ophusen*, Ove Rantzow zu Saltzow, Dettleff Rantzow zu Klettkampe, Johan von der Wisch zu Olpenitz, Hans Rantzow zur Haselborch, Claws von der Wisch zu Glasow og Heinrich von Kerssenbrock zur Hunborch, Erbgesessen. Orig. Perg., alle Segl bevarede (Saml. Slesvig 141, Rigsk.). — 1576, 14. Maj. Kommissærer til Bilæggelsen af Grænsestridighederne mellem Amterne Ribe og Tørning vare paa Kongens Vegne Hr. Jørgen Lykke til Overgaard, Bjørn Andersen til Stenholt, Peter Rantzau til Woldenhorn og Bendix Rantzau Christophers Søn; paa Hertugens Vegne *Benedicts von Anefeld* til Ophusen, Johan van der Wische til Olpenitz, Hans Rantzow til Hasselburgk og Heinrich von Kassenbroch til Huneborch. Dat. Aabokyer 1576 Montages nach Jubilate. Orig. Perg., alle Segl bevarede (Slesvig 144). — 1576, 22. Juni. Overenskomsten til Bilæggelsen af Uenighederne mellem Amtet Tønder og de tilstødende Amter er undertegnet af Peter Rantzow zum Woldenhorn, Josias von Qualen zu Kaselouw, Christian Munck zu Tobrup, Vintzentz Juell zu Hesselmede paa Kongens Vegne og Lorentz Wensin zu Roluffsdorff, Heinrich von Kassenbroich zur Huneborch, Georg Moett zu Grawgarde og Wulf von der Wisch zu Friesenhagen paa Hertug Hans' Vegne. Dat. Lutken Tundern 22. Juni 1576. Orig. Perg., alle Segl bevarede (Slesvig 147). — 1579, 25. Marts. Overenskomsten mellem Kong Frederik II, Hertug Hans d. ældre og Hertug Adolph om Lehntagelsen af Hertugdømmet Slesvig og Fehmarn samt Forlehningshøjtidelighederne o. s. v., dat. Odense, er undertegnet af *Benedictus von Alefeldt*, Amtman zu Tundern, Johan von der Wische zu Olpenitz, Benedictus von Alefelde, Probst zu Pretze, Dettloff Rantzow, Amtmann zum Cismar. Orig. Perg., alle Segl bevarede (Slesvig 150). — 1579, 6. Maj, faar Benedict Ahlefeldt af Hertug Hans Befaling til, «dass er zum Ufzuge gefast mache: Johan v. der Wische, Hans Rantzow, Heinrich von Kerssenbruch, Magnus Kaas, Keie von Allefeld, Heinrich Rantzow zu Putlos, Emeke van Damme, [Ewald] Woyen, Otto Rantzow, Wulf Rantzow, Melchior von Allfeldt, Heinrich Rumor, Didrich Hoke, Detlef Wittorp (Hansborg Reg.). — Breve fra Benedict

HENVISNINGER

Ahlefeldt til Jørgen Beier om Digevæsenet og Digernes Tilstand i Tønder Amt efter Stormen (Fællesark. XXI, Nr. 71). — 1579, 24. Okt. Brev fra Metta von Alefelde til Hertug Hans om Mandens Død, en Datter overlever ham (Hansborg Ark. XX, 57). Hexeprocessen i Anl. af hans Død i Landgerichliche Akten, Hexenprocesse (Rigsark.). Acta A I, 507 (Slesvig).

Fru *Mette*: Ægtepagt mellem Hans v. der Wisch og Mette v. Ahlefeldt, dat. 1591 Sondag nach Maria Heimsuchung (Acta A XX, 3134). Inländ. Reg. 1607, f. 68, 355; 1608, f. 60 f., 68 f., 83, 345. Brev fra Gert Rantzau til Christoph Pogwisch, dat. 1623, 25. Dec., om Fru Mettes Død (Haseldorfs Arkiv). Haderslev Kirkeregnskab 1624. Brev fra Hertug Frederik III. til Kong Christian IV, 1625, 3. Febr. (om «Baumhof»). Skjødet paa Bølskovgaard, dat. Oct. tr. reg. 1625; Orig. Perg. (Gottorp 356). — I det Ahlefeldt-v. der Wisch'ske Kapel i Ekerneførde Kirke er malet indvendig paa den hvidkalkede Væg med gothiske Bogstaver: Benedictus van Alvelt Erbgessenen | zu Auffhusen, s. Wulff van Alvelt thor Nohr Erbgessenen Sohn | d. G. G. — J. Mette van Alvelt s. Benedictus | van Alvelt zu Auffhusen Tochter s . . .

FEMTE AFSNIT

Volf (S. 29). Hansborg Reg. 1575—79, f. 4. Brev til Hertug Hans fra Carsten Timme om det Overfald, Wulff van Alefelde thor Nøre og hans Svoger Otto Sehsteden, seligen Wulffs Sohne tho Drage har begaaet paa hans Hus og hans Hustru, dat Rendesburch 23. Dec. 1575 (Acta A I, 109) — 1579 (Hansborg Reg. 1564—80, f. 103): Wulf v. Alefeldt zur Nøre, Asmus von Alefelde zum Gronewolde, sel. Sivert von Allefeldt zur Aschow og Breide von Alefeldt zu Fahrenstedt.

Melkior. 1585, Oct. tr. regum. Wulff von Alefeldt, Erfgesethen thor Norre, erkjender at være skyldig til Otto Revendtlow til Stocksche og Wittenberg 1500 Rdlr. Medlovere: Melcher von Alefelden seligen Asmus Sohne to Norre, Detlef Seesteden seeligen Wulffs Son. — 1586, 27. Dec. Byraadet i Rendsborg og Melcher von Alefeldt sel. Asmus' Sone thor Nøre indgaar et Forlig om, at sidstnævnte og hans Hustru Birrite begge paa Livstid af deres Hus i Rendsburg «up der Nienstadt, twischen Christoffer Rantzow (thom Quernebeke und Oster Rade erfgeseten) und Claves Peters gelegen» skal betale aarlig ved Juletid 8 $\frac{1}{2}$ lybsk, mod at være fri for alle andre Ydelser, dog skal Melkior og hans Hustru, naar der udskrives Landsknægte eller Borgere, i egen Person rykke i Felten, stille en Karl i fuld Rustning «tho Felde edder tho Walle». Dat. Rendessborch ein dusent viff hundert im anfang des soven und achtigsten, Dingstages in den heiligen Winachten. Orig. Perg. med Melkior Ahlefeldts Segl (Slesvig Rep J, V, Rendsborg, Nr. 66). — 1587 som Arvinger efter Ditlev Reventlow til Rixtorp Melchior v. Alefeld, Erbgessenen zu Hatzebittel og Dietrich Blome Jaspars Sohn zur Borgen (Oct. tr. reg.). — 1588, Oct. tr. reg. Melchior erfgeseten to Rinsborch.

Om de endnu ret uforandret bevarede, interessante Adelsgaarde i Rendsborg «de Nienstadt Huser» kan mærkes:

1466, 14. Apr., Borgmester og Raad i Rendsborg bevidner, at Margarete Breyde, Enke efter Væbneren Wulff Rixstorp, med Samtykke af Herman Brun og Detlef Surkol, Borgere i Rendsborg, i deres Nærværelse har opladt dem sit Hus i Rendsborg til Væbneren Otto Splitte Hartichs Søn. Dat. am Dage Tiburtii unde

Valerianis der hilgen Mertelere. Orig. Perg. (Slesvig Rep. J, V, 58^a). — 1485, 4. Dec. Ilzebe, Enke efter Gotzyck Rantzow, bevidner, at hun er kommen overens med Borgmester og Raad i Rendsborg om at erlægge en Afgift af det Hus i Neustadt i Rendsborg, der senest har været beboet af Claus Raetlouw. Vidner: Claus von der Wysche i Rendsborg, Henneke og Marquardt von Anewelde, Gotzickes Sønner. Dat. am Sondag vor Sunte Nicolai des hillighen Byschoppes. Orig. Perg. (Slesvig, Rep. I, V, 58^b). — 1494, 19. Marts. Benedictus Sestede Heren Ottenson indgaar Overenskomst med Raadet i Rendsborg om Afgift af Huset «up der Nygenstadt binnen Rendesborgh, welckes de erbaren Fruwe Ilsebe Rantzow myne Suster lateste Besittersche und Intwonersche was.» Dat. Rendesborgh dusent veerhundert darna am deme veer unde negentigesten am Mitweken negest vor Palm. Afskrift fra o. 1600 (Acta A XIX, 359). — 1535, 28. Nov. Borgmester og Raad i Rendsborg overlader Otto Szestede Benedicts Søn et af Heinrich Engellandt beboet Hus i Rendsborg. Dat. des Sondages na Kathrine (ib. 61^a). — 1672, 10. Jan. Kreditorer og Formyndere for Børnene efter sal. Verbitter i Itzehoe Hans von Alefeldt til Seegaard, sælger for 2300 Rdlr. til Kommandant Oberst Erdwin von Dumpstorff til Hastenbeck det sehestedske Hus paa den Betingelse, at det overlades Fru Margarethe Sehested til Brug paa Livstid. Orig. Perg. (Slesvig, Rep. J, V, 69^a). — 1694, 4. Nov., Anna Margarethe Sehested sælger i hendes Mand Friderich Sehesteds Fraværelse den sehestedske Gaard i Rendsborg udenfor Byen til Kvarterkommissær Reinhold Fries (ib. 69^b).

Adelige, begravne i Rendsborg (efter Kæmnerregnskaberne, Afd. «Kerckenregister», der gaar fra Paaske til Paaske): 1553—54: Ludegelt van junge Margrete Sesteden. 1555—56: Clawes Rantzowen synes Kindes Ludegelt. 1561: Hans Rantzowen Begreffnisse und Ludegelt. 1562: Katrin Rantzowen Kindes. 1571—72: Christoffer Rantzowen, Erfgeseten tho Bulcke und Knope Ludegelt. 1576—77: Peter Rantzow, Amptman tho Flensborch wegen siner salig Fruwen Ludengeld [Cathrine Ottosdatter vam Damme, † 20. Jan. 1577]. 1579—80: Jachim Brocktorp. 1587 Benedictus Sehestedt [til Kluvensick]. 1593: Vor Anne Sesteden thom Kluvensicke [Benedict Sehesteds Hustru]. 1597—98: Fraw Catharina Rantzowen 71 puls. Fraw Magdalena Rantzowen 43 puls. 1618—19: Georg Sehesteden 72 puls. Alexander Sehsted. Junker Jurgen Rantzowen Fraw. 1620—21: Fraw Anna Sehested s. Jurgen Sehesteden Wittib 25 puls. 1632: Hr. Jochim Brockdorff Hausfraw. 1639, 25. Apr.: Jkr. Cey Sehestett. 1642, 21. Aug.: Capt. Poul Rantzow Wittib. 1643, 10. Aug.: Jkr. Balzar Ranzow.

Om den ahlefeldtske Familiebegravelse hedder det (Das neue Kirchenbuch, Rendsburg, 1573, f. 308): Des edlen und erenvesten Assmus von Alefeldts zur Nöhr und Grunewalt Erbgesessen Begrebnuss, welche er nach Absterben seines Bruders Melchiors erblich gekauft vor 100 Rthlr., 1599 den 27. Januarij. — Heri blev bisat 1589 der eddele, erenveste Melchior van Alefeldt 33 Poss, jeder Poss 8 β. Da Navnet er det første blandt de anførte Lig, er han sikkert død kort efter Paaske 1589. «De Nienstadt Huser» tilhørte 1583 Christopher Rantzau og Fru Catharine Sehested; 1587 Christopher Rantzau og Melchior Ahlefeldt; 1588 Fru Catharine Rantzau og Melchior Ahlefeldt; 1601—18 Jørgen Sehested. 1612 i Dec. nævnes som Ejer af Asmus Ahlefeldts Hus Henrik Ahlefeldt. 1623—24 Fru Anna Ahlefeldt og Claus Ahlefeldt. Feb. 1613 Asmus v. Ahlefeldt kleines Haus in der Mühlenstrasse og 1608 hinterm Kirchhof. 1627, 19. Maj Wulff v. Alefeldts Hus (Rendsborg Kæmnerregnskbr. 1575—99).

I Saml. Hansborg (fh. Fællesarkivet XXXIX 29^a 4) findes en Liste over Sørgekældninger, uddelte til Hertug Hans' Hoffolk (Vortzeichnus der Traur Kleidung den 25. Octob. ausgeben), Lorentz Wensin, Johann von der Wisch, Hans Rantzow, Heinrich von Karsenbruch, Magnus Kaas, Christoffer Rantzow zum Quernebeke, Emeke vam Dam, Hinrich Rantzow zu Puttlos, Dirich Landtsbergk. Keye von Anefeldt, Ewalt Woyen, Otto Rantzow, Wolff Rantzow, Johan Schwave, Wilhelm

von Thesima, Freyher, *Melchior von Anefeldt*, Heinrich Ruhmor, Hans von Bockwold, Dirich Hoke, Nickel Pulsnitz, Dittleff Wittorp, Hans von Tinen, Christoffer Daldorp, Iver Ivensen, Mertten Bernitzki. — Hengstreutter: Christoffer Hunichen, Emeke Roye, Hartich Krumdick, Bertelt Woytt, Dorius Heidebrecher, Johan von Oppershusen. — F. G. Jungen: Christoffer von Kariott, Hans Caspar von Mingerode, Cassel Nibelschitz, Andres, Melchior, Daniel Rantzow, Jochim Eggertt. — Cantzelle: D. Hieronimus Oelegardt, Cantzler; George Beyer, D. Matthias Tipotius, M. Heinrich Dinggreff, Tilemannus Kenckel, Mertten Volckel, Ludwig Weiner, Carsten Vogt, Ernst Corsius.

En i Rigsarkivet opbevaret Liste (Hansborg Arkiv) anfører de Adelsmænd, der skulde bære Hertug Hans den Ældres Lig: Emicke vom Dam neben Heinrich Rantzow zu Putlos. Keye von Alefeldt — Christoffer Rantzow zu Quarnebeck. Otte Rantzow zu Bulcke — Ewald Woyen. Johan Schwabe — Wolff Rantzow. *Melchior v. Ahlefeldt* — Dietrich Hoeken. Detlef Wittorff — Heinrich Romor. Hans v. Bockwold — Christoffer Huenen. Nickel Polsingh — Herman von der Deken. Auf den Fal einer schwach wurde, sollen bei der Leiche gehen, und wan es nottig, angreifen: Jeronimus Rantzow und Moritz van Alefeldt. Følgende kgl. og fyrstelige Raader og Adelsmænd skulde bære de 30 Lys med Vaabenskjolde for Hertugens 32 Aner foran Liget. Kgl. Raader: Peter Rantzow — Josias von Qualen. Jorgen Sehstede — Hans Blome. Heinrich von Alefeldt zu Satrupholm — Detlef Brocktorf zum Schrevenborne. Gottorpske Raader: Benedicts von Alefeldt zu Haseldorf der elter — Ove Rantzow. Claus von der Wisch — Dieterich Blome. Hansborgske Raader: Lorentz Wensin — Hans Rantzow. *Heinrich von Kerssenbruch* — Dietrich v. Landsberg. Magnus Kaas — Claus Meinstorff. Jurgen Moete. Hansborgske Junkere, som dog ikke maa bære: Hans von Tinen, Iven Ivensen, Emicke Rōw, Hartich Krumdick, Bartoldt Woydte, Doring Heidebreck, Johan Oppenhusen. Gottorpske Junkere: Hennicke Rantzow, Heinrich Radtlow, Theodosius Brocktorff, Eggert von der Herberge, Kaye Radtlow, Baltzer Pogwisch.

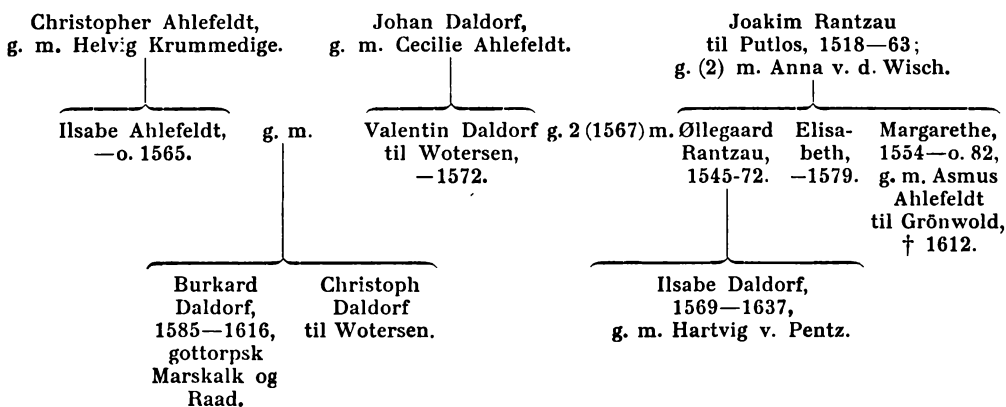
Asmus Ahlefeldt (II) (S. 30). Inländ. Reg. 1596—97, 387. Urtheile u. Bescheide 1600—24, 18 (Rigsark.). Han maa have overlevet Sønnen Asmus (III), da denne ikke nævnes blandt hans Arvinger. Fader og Søn med samme Fornavn, der begge kalder sig til Nør og Grönwold, har af alle tidligere Genealoger været sammenblandede, og Udredningen af Spørgsmaalet har gjennem en Aarrække voldet Udgifveren store Vanskeligheder. I Rigsammerrettens Akter i Dorothea Ahlefeldts Proces mod Agathe v. Pentz siges, at den førstnævnte i Aarene 1602—6 ofte havde Besøg af «Asmus von Alefeldt zur Nhor der Eltere». 1599 nævnes «Asmus v. Alefeldt z. Nöhr u. Grunenwolde», og «Asmus v. A. sein Sohn, auch Asmus v. A.» (Acta A I, 109). — 1610, 3. Sept., sælger Asmus von Alefeldt zur Nohr und Grunenwalde til Moritz Rantzow i Kiel Godset Nohr med Landsbyen Lindthovet for 33,000 Rdlr. (Acta A XIX, 308). Smstds. nævnes han «mein Sohn erster Ehe Asmus von Alefeldt» (Octr. tr. reg. 1611). Asmus (II) levede 1612, 12. Febr., men kaldes 1613, 28. Apr. sel. Asmus zum Grunenwolde; Asmus Sohn, der in Fünen wonet. — I Haseldorfs Arkiv findes en gammel Kopi af Indskrifterne under de 16 fædrene og mødrene Anevaabener paa den 1642 afdøde Konventualinde Margarethe Ahlefeldts Kiste: Margaretha Ahlefeldia è Nör et Grunewalde 1642. Fædrene Aner: Asmus Ahlefeldt in Nöhr et Grünew. — Asmus Ahlefeldt in Nöhr et Grünew. × Margar. Rantzau aus Neuenhaus. Wolf Ahlef. in Nör et Grünew. × Hese Rumohr aus Tüttebul. Melchert Ahlef. in Nöhr, Grünewald et Aschau × Anna Wonsfleth è Kriseby. Clas Ahlefeld in Nöhr, Grünew., Aschau × Abela Rathlau è Lensan. — Mødrene Aner: Anna Ahlefeldt. Heinricus Ahlefeldt in Königsf. × Elisabet Emse à Tustorp. Gösch Ahlef. in Lindau, Königsf. × Ingeborg Seested è Seested. Gösch Ahlef. in Lindau, Königsf. × Beke Stake è Nordsee. Heinricus Ahlef. in Lindau, Königsf. × Barthe Rantzau è Saltzau.

HENVISNINGER

I Ligprædikenen over Anna Ahlefeldt Henrik Langes, Datter af Asmus (III) opføres Anerne saaledes: Fader: Asmus van Allefeld til Nør oc Grønnewold udi Holsten. Moder: Fru Kirsten Bild til Rygaard. — Farfader: Asmus van Allefeld til Nør oc Grønnewold. Farmoder: Fru Margarete Randzou af Pudlos. — Faders Farfader: Assmus von Allefeld af Nør oc Grønnevold, oc Befalingsmand paa Tundern. — Faders Far-Moder: Fru Catharine Sehested. — Farfaders Fader: Wolf v. Allefeld af Grønnevold. Faders Farmoders Moder: Else Rumor af Dutteløel, som var erlig oc velb. Mand Melchior von Alefeld til Nør og Grønnewold, Befalingsmand paa Rensborghus oc Fru Anne von Allefeld af Krisby deris Daatter. — Disse to Anetavler er betegnende for den holstenske Adels Ukendskab til deres Afstamning. Den paa begge Tayler indskudte Melchior har ikke existeret. — 1518 nævnes Wulff van Alevelde Schacken Sone thor Nore (Acta A XIX, 827).

Om Asmus Ahlefeldts (II) første Hustru Margrethe Rantzau giver Oplysning Leichenpredigt der Ilsebe Daldorf Herrn Hartwigs v. Pentz auf Warlitz, Rostock 1637. *Ilsebe Daldorff*, nata 1568 ipso die pentecostes. Pater fuit *Valentin Daldorff*, haereditarius in Wottersen. Mater *Oelgardt Rantzow* aus Holstein. Pater ejus pie memoriae conjugem duxerat priorem *Ilsebe von Ahlefeldt*, alteram hujus defunctæ nostræ matrem, eamque sex annis in matrimonio habuit; ambo parentes eodem anno mortui, cum nostra beate mortua quartum aetatis annum ageret [1572]. Curam ejus tenellæ in se recepit virgo matertera *Elisabeth Rantzow* in coenobio virginum Prezensium. In hac religiosa officina septem annos consumsit [— 1579]. Verum ista domina huic mundo valedixit et sorori, quæ erat altera matertera, educandam reliquit, quæ in matrimonio domini *Erasmi von Ahlefeld* in Grunenwolde viveret. Ista quoque domina von Alefeld non diu superstes fato suo defuncta.

Efter disse Angivelser kan opstilles denne Stamtavle:

Hese (S. 30). 1595, 30. Juni, var hun Enke og gjorde Krav paa Arv efter Sivert v. der Wisch von der Aschau (Acta A XIX, 79).

Anna. Om Henrik Rantzau se Ztschr. II., 139.

Catharine, g. m. Povl Wittorp, jvfr. S. 121).

Sivert (S. 31). Ztschr. X, 147. Stemmanns Angivelse, at der har levet baade en Sivert Fader og Søn; beror paa en Fejlæsning i Voss' Excerpter D XIII, 15, hvor der skal læses Benedict v. Alefeld zu Tundern, sel.; Sivert von Alefeld zu Aschau. Dipl. flensb. II, 467. Ztschr. XXXVIII, 99. — Om Aschau se Acta A XIX, 243. Volf Wonsfleth skriver (udateret) o. 1652: Aschau ist zu dem Gute Nør gehörig und von demselben vor etzlichen Jahren gleichsam abgerissen und verkauft, von mir als meinen Vorwesern aus Steinen, Stock und Block mit grosser Mühe zu nutzbarhe Landt gemacht worden und vorhero ein raucher Ort gewesen; zu diesem Orte Aschau nur zwey Kötteners und zwey Wurtzettel. — Landretsprot. i Rigsark., 1598, 8. Febr.

Henneke v. Bokwoldt zu Nübel contra Detlef Sehesteden Wittib wegen für dieselben in Bürgerschaft bezalten Geldes, dafür seine Güeter und anfallende Erbschaft verpfandt. Weil nun Detlef Sehesteden Wittib Hese von Sifert von Alef. ein Erbteil angefallen, pittet er die Bezalung daraus. Detlef Sehest. ist vor Sif. v. Alef. gestorben. — Christopher Buchwald «den lange» tjente 1582 hos Administratoren af Stiftet Magdeburg, 1594 til Gram (solgt før 1602), 1600 til Rødding; han væddede med Ditlev Brockdorff til Vindeby, at hvem der tabte, skulde dræbe sin Tjener, og han gjorde det. B. levede endnu 1608. Gift med Magdalene, D. af Ditlev Reventlow til Rixdorf.

Volf (S. 32). J. C. Friedrichsen, Chronik des Kirchspiels Sörup, 1907, 152. Svensby Hovedbygning blev nedrevet 1895. Der fandtes hverken Indskrifter eller Aarstal paa Huset ejheller noget Spor af et ældre Arkiv. Brev til Kongen fra Henrik Rantzau 1568, 26. Juli (Rigsark.). Hertug Frederik af Gottorp bevidner, at Magdalene von Ahlefeldt, Enke efter Wulf Ahlefeldt til Schwensbye, har forstrakt ham med et Laan af 10,000 Rdlr. Species til 6 0/0 Rente. Vidner: Godske Wensin, Egidius von der Lancken, Wulf Blome til Testorf og Jürgen von Ahlefeldt til Quarnbeck. Dat. Gottorp in den achte Tagen trium regum 1626. Orig. Perg; in dorso: Eingeloseet im Umschlage 1631.

Breide (S. 32). 1577, 5. Okt. Clawes van Avelde til Freienwillen, Breide van Avelde og Zacharias Petersen bevidner, at de efter Opfordring af deres Onkel Asmus Rumor zu Roste har stadfæstet Ordlyden af et Vidneudsagn af Borgeren i Kappel Thomas Koster, at Henneke Rumor og efter ham hans Søn Asmus Rumor uden Indblanding fra Domkapitlet i Slesvig eller nogen anden Medpatron har haft Retten til at besætte Præsteembedet i Kappel og holde Ting og Ret der. Orig. Perg. dat. Flensborg (Slesvig Rep. B, 125 a). — Sivert von der Wisch og Breyde von Alefeldt som Formyndere for deres Hustruer, sal. Hr. Iven Reventlows Døtre Abel og Elsebe (Acta A XIX, 326). Hans Ottosen Thienen til Wahlstorf erklærer 1594, at hans Broder Ditlev har staaet i Underhandling om Salget af Mirebøl med Breide, der i Omslaget s. A. fik 700 Mark lybsk udbetalt. Ditlev blev dræbt 7. April s. A., og Hans anfægtede Gyldigheden af Kjøbekontrakten, som Breides Hustru havde nægtet at underskrive (Acta A XIX, 305; Ztschr. XXXVII, 306). Breide til Mirebøl 1597 (Ztschr. XXXVIII, 96), 1598—1600 (Acta A XIX, 525); 1605 til Fahrensted (Acta A I, 494), 1610 i Ekerneførde (Acta A XIX, 878), 1615 endnu til Mirebøl i Landregistret, dog ses Svogeren Sivert v. der Wisch at have ejet Mirebøl 1603 (i alt Fald 1618, Sl. Ahlefeldt 1901, Till. 63). — Jvfr. Jydske Saml. X, 308; L. Haustedt, Chronik von Bordelum, Bordelum 1891.

Anna (S. 33), gift med Hans Pogwisch. Han er vel den Hans Pogwisch, der 1548 sad paa Paplacken og Woydehnen im Fischhausischen. Breve fra Kejser Carl V. til Frederik II, 1554, 4. Marts. Indk. Sager 1554, 16. Marts: Hans Powyschk. Rom. Kay. Matt. Truechses i Bryssel. Herredags Dombog 1549—57, f. 6. Inl. Reg. 1556—57 f. 9. Hansborg XXXIX, 26. Acta A XIX, 276; XXVI, 7, Nr. 150 (Slesvig): Ansøgning fra Johann v. Pogwischk s. Herrn W. Sohn til Stormesteren for den tyske Orden. 1567 Amtmånd i Ratzeburg (Orig. Perg., Rep. K, 787, Slesvig). Han er vistnok den Hans Pogwisch, der 1577 boede paa Lenzerwisch (Hansborg XX, 65).

Pantebrevet paa Ø, dat. 1567, 29. Jan., i Ark. paa Ø (H. N. A. Jensen, Angeln, 1844, 212). 1583, 20. Juli, samledes i Henhold til kongelig Befaling, dat. Hatersleben, 29. Junij s. A., paa Buckhagen Jurgen von Alefelde zur Hütten, Henneke von Hagen zu Nubull og Hans Pogwisch zu Maasleben som kgl. Kommissærer for at fælde Kjendelse i Trætten mellem Brødrene Bartram og Wolff Pogwisch paa den ene, og Johan v. der Wisch zu Olpenus (indstævned) paa den anden Side, angaaende hvad der skal ligge til Bockhaven, Öhe og Kronsgard. Orig. Perg. paa Papir, med paa-trykte Segl og Underskrifter. Jurgen van Alvelt myn Hant, Hennecke vam Hagen mein Hant, Hans Pogwisch myn Hanth (Ark. paa Bukhavn). — 1584, 6. Marts. I Sagen mellem Brødrene Bertram, Wulff og Hans Pogwisch sal. Hr. Wulffs Sønner

HENVISNINGER

mod Johann v. der Wisch bevidner Kong Frederik, hans Statholder og Raader, at den af de kgl. Kommissærer 20. Juli afvigte Aar fuldbyrdede Deling og Lodtrækning skal ved Magt at stande, saa at Bartramb Pogwisch faar Buckhaven, Wulff Pogwisch Kronsgarden og Hans Pogwisch Ohe, og skal Johann v. der Wisch erstatte den Skade, det Wulff Pogwisch tilhørende Husgeraad og Korn har lidt ved at henligge paa aaben Mark, og som han har forment Wulff at føre til Buckhaven. Dat. Hadersleben den 6. Martij Anno vier und achtzigk. Orig. Perg. med Kongens og Henrik Rantzaus vedhængende Segl i rødt Vox (ib.). I Skjødet paa Oehe til Joh. v. der Wisch, dat. 1588, nævner Hans Pogwisch sine Svogre Wulf og Breide v. Alefeldt (Ark. paa Ø).

Hans Pogwisch' Forældre vare Hr. Volf Pogwisch til Bukhavn og Fru Kirstine Munk, Datter af Rigsraad Mogens Munk. Indskrifterne paa deres Ligstene frembyder forskjellige Uoverensstemmelser. Paa Hr. Volfs Ligsten i Bordesholm Kirke læses: Anno 1554. die. Matiae. obiit | D. Wulfgangus Pogwisch. eqves. | [avratsv. in Buckenhagen. hic] | vna. cum. vxore. et. liberis sepultus. Ved Mandens Fod Pogwischernes, ved Hustruen Munkernes Vaaben (tre Roser). Indskriften paa Fru Kirstine Pogwisch' Ligsten i Gjelting Kirke lyder: Hir licht begraven de edle, erbare vnd veldogetsame vor Christina seliger Her Wulff Pogwischen nagelatene Wedewe, welche Anno 79 entschlafen, mit twen eren Dochtern Jvncfrow Anna vnd Heilwich; der selige Vater licht begraven tho Hoiborshoim. God vorlene samtlich eine froliche Vperstandinge thor ewigen Frowde. Dessen Sten hebben wi Magdalena vnd min selige Suster Salome Pogwischen in erer Wolmacht bekosten vnd maken laten, welke Anno 1593 den 14. Juny entschlafen. Dero Selen Got gnade. Paa den nu i Vaabenhuset rejste, velbevarede Sten til venstre Hr. Volf Pogwisch' 8 Anevaabener med Indskrifter: Ein Pogwisch. Ein Alevelt. Ein Ronnow. Ein Hesten. Ein Bockwold. Ein Ratlow. Ein Krumessee (3 Uldsaxe). Ein Brockdorff. Til højre hendes Anerække: Ein Munck. Ein Rosenkrans. Ein Jvllingk. Ein Hacke. Ein Lucke. Ein Soltensee (2 Hjortevier). Ein Wendelbo. Ein Totte. — Af Anerækkerne er for begges Vedkommende kun de første i Overensstemmelse med det kjendte. Hoiborshoim er vel Herbolzheim i Kurmainz. Datteren Magdalene døde 1609 paa Gramrode (Bjerger H.) og er begr. i Vejle. Brev fra Fru Kirstine, dat. Kronsgarde 24. Febr. 1579 (Indk. Sager t. Tyske Kanc.); i Anmeldelsen af hendes Død (til Hertug Hans) udstedt af Wulf Pogwischen Erben zu Buckhagen, dat. Kronsgarden 31. July A° 80, hedder det, at Christine sel. Ehrn. Wulff Pogwischen Widwe er død 6. July umb zwey Uhr nach Mittage og skal begraves 21. Sept.; hat in iren letzten Zögen gebetten, das sie bey irem lieben seligen vorstorben Mahnne zum Borsholm zur Erden bestediget und bograben muchte werden (Hansborg XX, 57).

Claus (S. 34). Danm. Adels Aarb. XIX, 247; XXIII, 504. — 1577 til Freienwillen (Rep. A, Slesvig). Hansborg Reg. 1575—79, f. 189. — 1592 bevidner Claus Ahlefeldt at have solgt til Dronning Sophie Bygningen paa Freienwillen med Stalde og Lader, hvilket har kostet over 3000 Mark lybsk, fremdeles Skovene, paa hvilke kunne gaa over 60 Svin; Indtægt af Korn 80 Skæpper Rug, over 80 Skæpper Byg og 300 Skæpper Havre; paa Gaarden kan fodres 50 Oxer. Udenfor Gaarden ligger 4 Kaadnersteder, alt beliggende i Landsbyen Langballe. Desuden i Dollerup i Husbyherred 1 Gaard og 2 Kaadnersteder, 1 Gaard i Husbyschoug, hvis Oppebørsler hverandet Aar hæves af Claus Ahlefeldt og Asmus Rumohr, 1 Gaard og 2 Kaadnersteder i Agtoft (Sterup Sogn), 1 Gaard i Sodorp (Sødtorp, Sørup) i Skovby. Kjøbeprisen for hele Godset er 9000 Mark. — Kopi, Bilag til Gert Rantzaus Skrivelse til Dronningen, dat 1592, 27. Jan., hvori R. meddeler, at han i Henhold til hendes Brev, dat. Frederiksborg 11. Juli s. A. har afsluttet Kontrakten med Claus Ahlefeldt. Ved samme Lejlighed nævner han, at han har truffet Aftale i Kjøbenhavn med Dronningen for nogen Tid siden, at det Gods, hun har købt af Christopher Plesse i Bredsted, atter skal afhændes til hendes Undersaatter (Rigsark.) — Om Claus

HENVISNINGER

Ahlefeldts Svigermoder Anna Sehested, Brun Otto Sehesteds Datter hedder det (Acta A XIX, 292): hat einen Bauermann im Strande Hans Wonnicksen gehabt.

Catharine. Itzehoe Klosters Regnskab (Läuteregister): 1602 d. 3. Octobris is de edle, ehrwerdige, veel ehr und dogentrike Frouwen Catrina van Alefelde, Ebdissinne disses Closters, verstorven, ist begrawen d. 23. Junii 1603.

Dorothea (S. 34). Skaanske Herregaarde V, 4 (fejlagtige Angivelser om Hans Sparre). Wulff, Vendsyssel, 222. Kanc. Brevb. 1571—75, 131; 1576—79, 639; 1580—83, 233, 311. V. A. Secher, Retterthingsdomme 1595—1604, 469. Skaanske Tegn. 1594, f. 307; 1598, f. 66; 1605, f. 209. — (Medd. af Hr. Arkivar A. Thiset). Herredagsdombog XIII, f. 56. Pershist. Saml. Papir, Oluf Krognos 1574, 28. Jan. (Rigsark.) Andr. Mauritius, Leichpredigt üb. Ernst von Sparren, Franckfurt a. d. O. 1596 (Fyrstelige Bibl. i Stolberg). Martinus Junckelius, Bey dem Begrebnus der Frawen Edell von Sparren, Franckfurt a. O., 1599 (ib.). Edel Sparre Hansdatter, f. 9. Nov. 1581, † 13. Nov. 1599 paa Prenden, viet 10. Juni 1598 i Kbh. til Arnd Sparre. Af Aner paa mødrene Side nævnes kun Bedstemoderen f. Thienen, Oldemoderen f. Sehested, Tipoldemoderen f. Rantzow.

SJETTE AFSNIT

Joakim (S. 35). Regning paa hans Fortæring i Strassburg 1603 (Acta A XIX, ungeordnede Acten). Angives at være død nogle Aar før 1612 (ib. XIX, 502).

Henrik. Mskr. S. H. 149 c i Univ. Bibl. i Kiel.

Asmus (S. 36). Kbhvns. Dipl. VI, 52. Medd. fra Rentekammerarch. 1872, 139. W. L. v. Lütgendorff, Das Stammbuch Davids von Mandelsloh, Hamb. 1893, 66. Slange I, 309. Ny Dske. Mag. II, 44, 46; Dske. Mag. 5. R. I, 169. A. Larsen, Kalmarkrigen, 1889, 206. Ved Udfaldet fra Kalmar ved Risby 31. Juli 1611 kjæmpede sammen med Asmus ogsaa Adolph Blome, der blev haardt saaret og døde 6. Aug. (J. Strickerius, Predigt üb. Ad. Blome, Hamb. 1612. Rentemesterregnskab 1609, Nr. 9, 3. Juni. Fyenske Tegn. 1613, f. 356. Acta A XIX, 308: Acta A XIX, 502: Asmus der Vatter; Sohn: Asmus, der in Fünen wonet (1612, 12. Febr.). Brev fra Volf Ahlefeldt til Königsförde (1612, 3. April): junge Asmus von Ahlefeldt.

Volf. 1625. Orig. paa Perg., med egenhændige Underskrifter og Claus Ahlefeldts vedh. Segl (Statsark. Slesvig).

Margarethe (S. 37). Supplik der Conventualinnen in Preetz Jfr. Margaretha u. Emerentzen v. Ahlefeldt contra Frau Anna v. Ahlefeldten sempliche Creditores, dat. 7. Feb. 1640. Conrad Hesse blev 29. Febr. s. A. beskikket til Formyndere for dem (Acta A XIX, ungeordnede Akten II, Slesvig).

Volf. Moller, Nachr. v. d. Geschl. derer von Ahlefeldt, 1771, 16.

Zakarias (S. 37). Ekernförde Bys Skjødeprotokol 1584, 21. Febr., og 1609, 13. Febr. (Tilh. Hr. Lærer Willers Jessen i Ekernförde). Zakarias er antagelig opkaldt efter Zakarias Petersen (v. Deden); de ældste Slægtled af denne sønderjydske Adelslægt (se Danm. Adels Aarb. XIV, 496, Ztschr. II, 200 f.) kan opstilles saaledes:

Peter Ottesen, gift med Catharine Volfsdatter Sture. Søn:

A. Otto Petersen til Nørgaard, 1496—90, gift m. N. N. Smalsted Clausdatter. Børn:

HENVISNINGER

1. Anna, g. m. Jørgen Plesse (se S. 62).

2. Peter Petersen til Unevad, 1530—65, gift med Anne Friis.

3. Johan Petersen til Nørgaard (1511) og Østergaard, † 24. Jan. 1549, gift 1. m. Agnete til Gingtoftegaard (1520); 2. m. Anna Rathlau, † 1567, Datter af Otto Rathlau og Anna Muggelē. Deres Ligsten i Stenbjerg Kirke bærer Indskriften: Anno Dni. 1549 Dvnersdages na Anthoni is de erbar vnde | ernvest Johan Petersen arfgesetet to Norgardt | in Godt vorscheden, vnd Anno 1567 is sine elike Hvsfrowe de erbar Frowe Anna Petersen | in dem Here den 6. Jv. . salich entslapen. Godt vorlene eine frolike Vperstandinge Amen | Anno 1572 den 15 Septe. vorverdiget. — Foroven i Hjørnet til Venstre Familien Petersens Vaaben (en Ørn), til højre Rathlauernes; forneden t. v. Smalstedernes (en Bjørn), t. h. (nu næsten ukjendeligt) Muggelēernes Vaaben.

Johan Petersens Børn vare:

1. Zakarias, død 1577. Indenfor Kirkedøren i Flensborg Nicolai Kirke laa en allerede paa Abildgaards Tid «særdeles meget forslidt Gravsten af askegraa Marmor», hvis Indskrift A. gjengiver saaledes: Zacharias Petersen seligen Johanson Erfgeseten tho Norgard, welker den 28 December des Avendes twischen 5 vnd 6 Anno 1577 in dem Heren vorscheden. D. G. G. — I Følge Grev C. B. B. Brockdorffs Ahnetavle (1680) i Ark. paa Kletkamp var han gift med «Anna Ahlefeldt aus dem Hause Schwensby», der paa Feltmarskalk Hans Schacks Anetavle angives at være Datter af Volf Ahlefeldt til Svensby og Margarethe (Magdalene) Reventlow, vel en Sammenblanding af Volf Ahlefeldt til Svensby og Magdalene Rumohr, der levede langt senere, og Volf Ahlefeldt til Nøer, hvis Datter Anna var gift med Joakim Plessen.

Eler til Nørgaard (1570), gift med Ingeborg Uck.

1582 nævnes Otto Petersen selige Petersone Erfgeseten tho Unnewad (Acta A XIX, 1110).

Zakarias Petersen boede 1631 i Flensborg, i Kur hos en Læge; nævner «mein gunstiger Nachbahr Jurgen van Allefeldt, mein Schwager Otto Rode» (Acta A XIX, ungeordnede Acten); skrives 1631 zu Grönholt itzt zu Flensburg; Gaarden kort før solgt til Claus Hansen Thienen (Restantenregister 1631). — 1609, i Omslaget, døde paa Langeland *Elsabe Petersen* til Lykkesholm, Enke efter Gregorius Juel, Landsdommer paa Langeland, uden Livsarvinger. Som hendes eneste Arvetagere nævnes *Eler Petersen* til Nørgaard, hendes Helbroder, og en Halvsøster, g. m. Hartvig Rantzau i Flensborg, samt en Søsterdatter Elisabeth Korff (Acta A XIX, 1342).

En tredie Søn af Sivert Ahlefeldt er vistnok den **Schack Ahlefeldt**, der i Skattemisterne over de adelige Huse i Ekernførde i Paasken 1588 anføres paa den Aaret før senest nævnte Siverts Plads; selv omtales Schack sidste Gang 1605, Mikelsdag. 1583 beskikkede Hertugen af Gottorp George Sehstede, Hans Rantzow og Dydtloff Brockdorff til Kommissærer i Sagen Andres Rantzow zu Grumpthoff wegen seiner Tochter Man Schagken von Ahlefeldt wegen der Irrung so sich zwischen demselbigen und seiner Frauen zugetragen (Acta A XVII, 251); Sagens Akter fattes. Det hedder i et Brev, dat. 1604, 4. Juli, at «Schacke von Ahlefeldt ist ein fleuchtiger geworden» (Acta A XIX, 56), hvilket dog maaske gjælder Schack Ahlefeldt til Winsen og Wulfesborstel (gift med Margarethe Krummedige), kaldet «der tolle», som forsvinder samtidig. — *Andreas Rantzau* til Grumtoft (1564) forvexles jævnligt med hans Navnefætter til Salzau. 1572, 10. Juli, fik Andreas Rantzau zu Grundthof

Bestalling som Amtmand i Tremsbüttel (Hertug Adolphs Reg. f. 130). 1575: Ewald Heesten zu Rethwisch seiner Schwester Brautschatz Anders Rantzowen zum Kyel Hausfrowen betr. (Hansborg Reg. 1571—75, f. 301); 1576, Oct. tr. reg. Hertug Adolphs Skyldforskrivning til Andreas Rantzow zu Grunthof, Amtmand i Kiel, og Hustru Dorothea, paa 16000 Mark (Hert. Adolphs Reg. f. 156); 1583, 16. Maj (dat. Grumtoft). Andreas R. til G. sælger til Hertug Hans 3 Agre i Brarup paa Ringsberchfelde; Orig. paa Pap. (Glücksborg A 69, Rigsark.). 1592 i Omslaget Enken Dorothea med Sønnerne Mikael og Hans; Dorothea Heesten ægtede 1593 Otte Emmiksen til Stensgaard, der 1594 blev dræbt, formentlig paa hendes Anstiftelse (Danm. Adels Aarb. XIV, 207). Om Grumtoft eller Lundsgaard, Slægten Lunds Stamsæde, førtes 1570 Proces mellem Jørgen v. der Wisch' Frue og Mathias Lund, fra hvem der foreligger en udateret Supplik til Hertugen af Gottorp, hvori han hævder, at hans Bedstefader, gift med en Slægtning af Povl Paysen, havde en Broder Erik, der solgte Lundsgaard til Claus v. der Wisch for 460 Mark, men aldrig fik Pengene, fordi hans Oldefader Jørgen Lund var falden i Ditmarsken med tre Sønner (Acta A XIX, 1832). Thingsvidne, udstedt af Asmus Kristensen og Hans Petersen, Borgere i Flensborg, at de af Beskeden Mand Matias Lunte er anmodet om at besøge Vor Jurgen Wulff van der Wischen Dochter, for at spørge hende, om hun vilde erklære, waterlej Wise se samt ereme Dochter to deme Have unde Gude Lundtzgardten, so Andres Rantzow mit ereme Dochter nu besith, gekamen sye. Dewile de Lunter, also nömlich Her Lorentz, Her Luder, itwann Domhern to Sleswigk gewesen, Erick, Marquart, Hans, Jurgen, Andres, Hinrick og Karsten Lunte, Gebrodere, alle up dem Have gebaren. Fru Jurgen von der Wisch bevidner, at hendes Bedstefader har kjøbt Luntzgarten. Dat. Flensburg am Dage S. Petri Apostoli Anno MDLXX (29. Juni). Orig. med 2 Segl (Acta A XIX, ungeordnede Akten IV). Kjøberen af Lundsgaard var Claus von der Wisch til Roest, hvis Søn Volf 1523—40 skrives til Grumtoft; hans Søn Mathias v. d. Wisch, der 1543 kaldes til G., var gift med Anna Rantzau, Søster til Andreas Rantzau, og solgte 1545 G. med Nisvraa til sin Fætter Claus v. d. Wisch til Elerstorf, men Fru Anna ses dog 1549 at have ejet Gaarden. Jvfr. Stamtavlen over Fam. Lund i Danm. Adels Aarb. XIX, 303.

Jørgen (S. 38). 1892 blev der i St. Nikolai Kirke i Flensborg ved Indlægningen af Varmeledningen under den forhen af Kirkens Diakonus benyttede Skriftestol i en Dybde af 2½ m under Kirkegulvet fundet 3 Kobberkister af 1,98 m Længde og 68 cm Højde prydede med forgyldte Sirater; de optoges og nedsattes under den nordvestlige Del af den nordlige Skriftestol i 1 m Dybde, paafyldtes med Jord og overdækkedes med Ligstene. Den ene Kiste bar Indskriften: Hierein ruhet der wohledler, gestrenger und vester Jurgen von Alefeldt zu Schwensby Erbgesessen. D. G. G. Ist geboren Anno 1581 den 22. Aprilis die Klock 12 zu Mittag. Ist gestorben Anno 1643 den 2. Juni im 63 Jahre seines Alters, dessen Seele Gott der Allmechtige gnedig in dem abgestorbenen Cörper eine fröhliche Auferstehung verleihe wolle. — Paa hans Hustrus Kiste læstes: Anna von Alefeldt geb. v. Buchwaldin. D. G. G. Hierinn ruhet die weilandt hochedle geborne grossehr und tugendreiche Anna W[itt]f[r]au von Alefeldt, geb. v. Buchwald. Ist Anno 1590 in dieser Welt geboren und ist Anno 1656 den 13. November selig in Gott entschlafen ihres Alters im 67. Jahr, der Seele Gott gnade. — Paa den tredie (Sønnens): Wulf von Ahlefeldt. D. G. G. Alles nach Gottes Wille. Hierein ruhet der wohledler, gestrenger und vester Wulf von Ahlefeld, des weilandt woledlen gestrengen u. vester Jurgen von Alefelden Sohn. Ist geböhren Anno 1620 den 23. Juni zwischen 12 u 1 Uhr Mittags, ist gestorben Anno 1643 den 28. Febr. seines Alters im 23. Jahre. Der Seelen Gott genedich in dem abgestorbenen Cörper an jenem herlichen Tage eine fröhliche Auferstehung verleihe wolle (Medd. af Pastor Birckenstaedt). — 1657 siges at Fru Anna Ahlefeldt har efterladt to Døtre, en gift m. Ditlev Rumohr, en ugift, svagelig (Acta A XX, 3398).

HENVISNINGER

Anna (S. 38), g. m. Johan v. der Wisch. Paa Mette v. Kielmansegg, f. v. der Wisch' Anetavle angives hun at være Datter af Volf v. der Wisch til Damp og Lütjenhorn, og dennes Forældre at være Johan Volfsen v. der Wisch til Lütjenhorn og Anna Ahlefeldt (Datter af Volf A. til Hytten og Svensby og Magdalene Rumohr), jvfr. E. v. Kielmansegg, Familienchronik v. Kielmansegg, 1910, 400. Ved Arvedelingen 1604 med Brødrene, deriblandt Hans, med hvem han jævnligt forvexles (Ottsen, Der Kreis Tondern, 1906, 97 f., 105 f.). 1633 bevidner Sønnen Wulf v. der Wisch zu Oehe, at hans Fader, Johan til Lütjenhorn, har overdraget ham sit Bol Knorborch (Acta A XIX, 244). 1641 flygtede han med Hustru og Børn og tilkommende Svigersøn til Nordstrand (Acta A XX, 3135); 1648 boede han paa Lütjenhorn, da Ægtepagten mellem hans Datter Anna og Johan v. Fircks oprettedes (30. Jan.); hun var Enke efter Ditlev Rantzau til Cleveltz; samtidigt nævnes hans andre Børn Margarethe (g. 1. m. Otto Qualen til Freienwillen, † 1635; 2. m. Povl Magnussen til Blansgaard, † 1644) og Volf (Acta A XVII, 92). Ligtale over ham i Clotz, Geistliche Cypressen Krantzlein, Lüb. 1669, II, 284. Dødsanmeldelse, undertegnet af Volf v. der Wisch, Johan Fircks, Otto Rantzau, Johan v. der Wisch, Sigfred Wohnsfleth, Asmus Rumohr, Jesper og Osvald Buchwald (Ark. paa Breitenburg). Hans Hustru Anna, f. Ahlefeldt, er vistnok den Fru Anna v. der Wisch, der 1652 blev gravsat i St. Johannes Kirke i Flensborg (Kirkeregnskab). Berthold v. Berkentin (1640—77), blev 1672 g. m. Anna v. der Wisch, Datter af Johan v. der Wisch til Bosee og Elisabeth vam Damme, hvilken sidste blev begr. 16. Juli 1646 i Flensborg, var Hustru til Johan v. der Wisch zu Flensburg Erbgessenen (Clotz, I, 775).

Asmus (S. 38). Lehsakter fra Gross Renzow og v. Thienenske Familiepapirer (Statsark. Schwerin). 1656 købte Henrik Thienen Hytten af Svigerfaderen Asmus Ahlefeldt; kgl. Konfirmation dat. 25. Apr. (Gottorp 92).

Margarethe (S. 39). I Haseldorfs Arkiv Afd. H, 45, findes en Registrant, indeholdende foruden «en udførlig Efterretning» om Godset Hoyersworth: 1) Landtregister der Prælaten, von Adel undt Stende dieser Fürstenthumbe Schleswig u. Holstein de Anno 1615 im Umschlage; 2) Landt Register über die Rittersitze undt adeliche Güther in den Fürstenthumben Schleswig-Holstein, colligirt 1621; 3) Verzderjenigen in Schleswig u. Holstein, so die Contribution zu Unterhaltung der Reuter de Anno 1631 im Jan., als von der Pflug $\frac{1}{2}$ Rthlr. u. von 1000 Rthl. auch $\frac{1}{2}$ Rthl. bewilliget u. eingebracht, ihre Quotam nicht erleget haben; 4) Schlesw. u. Holst. Restanten von der Contribution zu Unterhaltung der geworbenen 100 Arquebusier Reutter de Anno 1631, im mense Aprili; 5) Verz. der Restanten, so etzliche Eingesessene des Herzogthumbs Schleswigh von der Contribution zu des Landes Nottorft, als von eine jede Pflugh 4 Rth. und von jede 1000 Rthlr. freyes Geltes auch 4 Rthl. Anno 1631, 30. Sept.; 6) Schlesw. u. Holst. Restanten der eingenommenen Landtsteuer im Oct. 1631 zum dritten Ziehl, so zu Unterhaltung u. Abdanckung der 100 Arquibusier Reuter eingenommen worden; 7) Schlesw. u. Holst. Landt Register die restirende Contributions betreffend; Restanten Register dero in Anno 1636 zu des Landes Nothwendigkeit eingewilligten allgemeinen Anlage (Arkivmærke: Cam. ult. Caps. 3, Rep. I, se B. Niederstedts Reg. o. Gottorper Ark. i Rigsark.). Disse for det slesvig-holst. Ridderskabs Personalhistorie vigtige Lister er uden at være specielt citerede, hyppigt benyttede i nærværende Værk, især i dette Bind.

Jørgen (S. 39). I Acta A XIX, 541 nævnes hans Svigerfader Jørgen Ahlefeldt til Hyttens Børn: Gosche, Detlef, Keie, Mette, Bertha, Ingeborch og Emerentia.

Dorothea (S. 40). R. Brinckmann, Aus dem deutschen Rechtsleben, Attestationes, Supplicationes et Decreta in Injurien Sachen Henning Pogwischen zur Farbe contra Fr. Dorothea von Ahlefeldt 1606—10 (Rigsark.). Som Vidner i Processen optræder 1607, 28. Apr., Priorinde Lucia Plessen, 46 Aar, Magdalene Plessen,

HENVISNINGER

20 Aar, Dorothea og Drude Sehested, henholdsvis 25—26 Aar og 26—28 Aar gamle. Breve fra Hertug Johan Adolph af Gottorp til Kong Christian IV., 1615, 11. Aug., 20. November.

Anna (S. 42), g. m. Melkior Ahlefeldt. Acta A XII, 3479.

SYVENDE AFSNIT

Vibøke (S. 42). Danske Mag. 5. R. I, 169. Pers. Tidsskr. V, 274. Saml. til Fyens Hist. V, 404. Aktstykker til Oplysn. om Danmarks indre Forhold 1841, 175.

Margarethe. 1622, 8. Marts. Thønne Friis at paatage sig afg. Asmus von Ahnfeld hans Børns Værgemaal, efterdi de paa fædrene Side ikke skal have nogen beslægtet her i Landet (Jydske Tegn. f. 125). — 1622, 28. Apr. Otto Brahe Stensen at være Asmus von Anfelds Børns Væрге i Tønne Friis' Sted (Sjæll. Tegn. f. 62). — 1622, 10. Maj. Claus Daa at skulle være Asmus von Alefeldtz Børns Væрге i Stedet for Otto Brahe til Næsbyholm, der har bedt sig fritaget for dette Hverv (ib. 137). — 1622, 17. Aug. Hertvig Bille at paatage sig Asmus von Ahnfelds Børns Værgemaal, naar Claus Daa har leveret det fra sig (ib. 155). — 1623, 5. Jan. Otte Schiel og Thønne Friis i kommende Viborg Snapsting at aabne et Hertvig Bilde til Damsgaard af Claus Daa overleveret, Asmus von Ahnfeldz Børn tilhørende Skrin med Guld, Perler og nogle forseglede Knipper Breve, hvilket til Børnenes Gæld at betale skal være fornøden og hvis Indhold han skal registrere (ib. 179). — 1623, 17. Marts. Hertvig Bilde at afhænde af Asmus von Allefeldz Børns Jordegods for dermed at afhjælpe deres Gæld (Jydske Reg. f. 512). — 1624, 2. Juli. Johan Friis til Øridzløff at paatage sig Værgemaal for Børnene i Hertvig Billes Sted (ib. 274). — 1625, 29. Juni. Hertvig Bilde, paany at overtage Værgemaal (ib. 349). — 1626, 26. Maj. Hertvig Bilde at levere til Asmus von Ahnfeldz Børn efter deres Begæring og mod deres Mostres Ane og Judte Billes Kvittering og i disses Overvær alt hine tilhørende og ham leverede Guld, Perler, Ædelstene, Fløjels-, Silke- og Klædesklæder (Jydske Tegn. f. 39; Fyenske Tegn. 1626, f. 906). — 1627, 1. Maj. Otte Brahe Stensen at paatage sig Værgemaal for Jomfruerne Anne og Margrete von Allefeldt, da der skal foretages Skifte mellem dem i Anledning af deres Søsters Giftermaal (Sj. Tegn. 301 f.) — 1627, 19. Juni. Christian Friis, Mogens Kaas, Frantz Rantzow, Christoffer Basse og Henrich Podebusk at møde i Odense St. Knudsdag for at foretage Skifte efter Asmus v. Alefelds Børn (Fyenske Tegn. f. 1001). — 1628, 7. Maj. Claus Brochenhus og Frederich Marckdaner at være Jfr. Ane og Margrethe von Anfeldtz Værger, da der nu skal foretages Skifte efter deres Forældre. S. Dag faar Hans Kaas Brev paa at paatage sig deres Værgemaal (Fyenske Tegn. f. 25). — 1629, 11. Marts. Tønne Friis og Johan Friis at overvære Skiftet mellem Hans Kaas og Jomfruerne Ane og Margrethe von Alefeldt (ib. 60). — 1630, 29. Juli. Hans Kaas at kontinuere sit Værgemaal for Søstrene (ib. 110). — 1632, 5. Apr. Johan Friis og Anders Bille at overtage Værgemaal i den nys afdøde Hans Kaas' Sted (ib. 183). — 1632, 30. Dec. Hertvig Bille (der har været Jomfruerne Margrethe og Anna von Anfeld til Rygaards Væрге for hvad der er tilfaldet dem efter deres Bedstefader Niels Bild, og som tillige har aflagt Regnskab for deres afdøde Søster Wibicke von Anfelds Arvepart, hvis Mand Hans Kaas 1627—32 var deres Væрге) faar Befaling at aflægge Regnskab til Hans Kaas' Arvinger (Jydske Tegn. f. 449). — 1633, 12. Juli. Margrete og Anne von Allefeld at være deres egen Væрге (Jydske

Tegn. 509. Fyenske Reg. 1634, f. 2). — 1634, 27. Jan. Bevill. for Jomfruerne Margrethe og Anne von Allefeldt til Rygaard at mageskifte noget dem tilhørende Gods, liggende udfor Ellensborg, til Fru Ellen Marsvin (Fyenske Reg., f. 30).

Om **Margarethe** (S. 42) særlig, se Fyenbo Landsthings Skøde og Panteprot. VIII, f. 111. Saml. til Fyens Hist. og Top. X, 277, 302 f., 306—8. Indk. Breve til Danske Kanc. 1637, 11. Nov.; 1640, 4. Jan.; 1645, 11. Nov. — 1634, 22. Dec. Claus Brockenhuus og Jørgen Vind skal — da Hendrik Lange til Rønnovholm har meddelt Kongen, at hans Hustrus Søster Mergrett von Alefeldt «for nogen Tid med en andens Ectemand skal være bortdragen» og Staller Kaas til Fadersbølle paa Niels Hansen Kaas' Vegne beretter, at Lange vil foreholde denne den ham tilkommende Fjerdepart af Rygaard —, taxere dennes Andel (Fyenske Tegn. f. 313). — 1635, 16. Febr. Hendrich Lange at maatte annamme det Gods, der tilhørte Margrethe von Alefeldt «som sig med Leyermaal med en Ectemand haffer forseet oc aff Landet rømbt» (Jydske Reg 103). — 1636, 30. Okt. Hendrich Lange at sælge noget af sin bortrømte Svigerindes Gods til Dækning af hendes Gæld, som hun til Rygaards Bygning at forfærdige har optaget (Jydske Tegn. 357). — 1638, 1. Jan. Samme kræves for en Gæld, hans Hustru og dennes Søster har gjort til Ane afg. Mattis Iffuersøn i Odense (ib. 480). — 1638, 26. Apr. Samme ang. sin bortdragne Svigerindes paatænkte Mageskifte med Fru Ellen Marsvin. (ib. 510). — I Lisbeth Bryskes Slægtebog (Thott, 1083 fol., f. 311) hedder det om Margarethe: Intet godt at skrive om.

Anna (S. 43). Ligprædiken over hende (Manuskriptsaml. paa Ledreborg 451): Dette mødsommelig leffnetz | korte Beskriffuelse | andragen | aff Konning Davids Psalme den 39. v. 5,6 | der erlig oc velbyrdig Frue | Frue Anne von Allefeld, Henrick Lan | gis til Rygaard, hendes salige Liig | med adelige Ceremonier, udi mange fornemme Adels, Geistliges och Verdsligis anseelig Forsamling i St. Knuds | Kircke i Otthense, den 8. Septembr. | 1655 hæderligen bleff nedsæt, | och samme Tid forklaret | aff | Lauritz Jacobsøn D. | Superintendent offuer Fyens Stift.

I samme Samling (452) hendes Bønnebog med egenhændige Udtog af Prædikener hun har hørt. «1646, 4. Julii: Anne van Allefeldt lod ieg bende dene Bog end och begøntte att skriffue udi den.» Heri følgende Familieoptegnelser med hendes Haand:

Ano 1627 den 27 Maai daa stod Hans Kaas och min Søster Vivicke van Allefelds deris Brølop udi Odense. — Anno 1628 den 2. Desember Klocken var imellem 1 och 2 om Morigenen forløste Gud min h. k. Søster Fru Vivicke van Allefeldt thil Rygaard och gaff hinder en Søn och bleff kaldet efter min s. Morfader Nels Bild. Samme Aar den 8. Desember om Aftenen i mellem 7 och 8 daa kallede Gud min gode Søster Fru Vivicke van Alfelt fraa dene elendige Verden, och døde hon paa Lendskoff. — Anno 1635 den 18. Januarii stod Hendrik Langis och mit Brølop udi Odense, och gjorde Hendrick Lange det self. — Anno 1653 den 25. September daa var Nels Kaasis Brølop i Viborig med Jomfru Øllegaard Seest [Sehested], som hindis Fader gjorde der. — Ano 1654 den 8. Ottober daa var Karren Pogvisk och Anders Langis Brølop udi Viborig. — Anno 1624 den 22 Desember blef Søster Karren Brahe Ottes Datter fød paa Nesbyhollem om Morigen Klocken var hel gaen fem.

Emerentia (S. 44). Ztschr. XXXII, 218.

Volf til Gross Rensow (S. 44). Moller, Cimbria lit. I, 16. Wigger, Gesch. der Familie Blücher 1878, II, 139. Breve til Erkebisp Frederik fra Christian IV. (Rigsark.).

Magdalene. Ztschr. XXXVII, 310 f. I Volf Ahlefeldts Test., dat. 1654, 17. Jan. bestemtes det, at hvis Sønnen Volf ikke havde Lyst til at overtage Hytten, skulde det overdrages Thienen (Acta A XVII, 529).

Barbara (S. 46). O. Nielsen, Hist. Efterr. o. Skadst Herred, 1862, 73. Saml. til Fyens Hist. og Top. X, 329. Kirkehist. Saml. 4. R. II. Jydske Tegn. IX, 1638, 26. Apr. Fyenske Indlæg 1653, 15. Apr. (Axel Urup til Otto Krag). Fyens Landsthings Skjøde- og Panteprot. I, 101, 250 f. Gereby Godsark. ved Hr. G. Schäffer. Ægtepagt

HENVISNINGER

m. Jürgen Ratlow, dat. Kiel. Oct. tr. reg. 1625; hun fik 9000 Rdlr. i Medgift; Registreringsforretning over Boet efter ham paa Østrup, dat. 1648, 26. Aug. (Acta A XIX, 1465).

Mette. Danske Atlas III, 483. Fyens Landstings Skjøde- og Panteprot. II, 33; V, 215; VII, 148, 265, 98. Fyenbo Landstings Domprot. III, 8. Lunde Herreds Thingbog fattes for Aarene 1657—69. Jordebog over Østrupgaard 1661, 10. Marts (Rigsark.). Orig. Testamente i Fyenske Reg., Indlæg 1678. Østrup Kirkebog Aa 1, f. 62: 1694 døde velbaarne sl. Fru Mette von Allefeldt dend 4. Fredag efter Paasche ætat. 83; 1695, Paaske Aften, døde dend høyædle og vel | baarne Herre Johan Diderich von Wettberg til Østrupgaard. — Indskrift paa hendes Kisteplade (Nationalmusæet): Her vnder hviller nv sahl: | hos Gud erlig oc welb. Frve Frv Mette von Ahle | felt sahl: Christopher Korfs til Østrvpgaard som var | føed paa hendis fæderne Gaard Friem Willen vdi Holstein vdi Holstein Aar | 1611 Paasche Aften; hendis Fader var erlig oc welb: Mand | Jørgen vonn Ahlefelt til Friem Willen, hendis Moder erlig oc | welb. Frve Frv Ingeborg von Ahlefelt, oc som hvn her i Werden | haver fremdraget et christeligt, meget kierligt, Gud oc Menischen welbehageligt Lefnet, saa hafver oc Herren hende efter en høy opnaet Alder wed et meget sagte oc saligt Endeligt igien her fra til sit ewige Rigis Gledede oc Herlighed bort | kaldet den 4. May 1694 vdi hendis Alders 83 Aar 3 Vger. Gvd forlene etc. — Gravskriften over hendes Ægtefælle Christoffer Korf medd. i Pershist. Tidsskr. 2. R. IV, 254 f.

Øllegaard (S. 47). Danske Mag. 3. R. II, 128.

Margarethe. Fyens Landstings Skjøde- og Panteprot. II, 64, IV, 22. Saml. til Fyens Hist. og Top. X, 329. Designation over de Skiøder, Adkomster og Dokumenter, som tilhører Østrupgaard og Gods (Rigsark.).

Helvig. P. Scheele, Triumphbogen einer gläubigen Seelen bey Leichenbestätigung der Jungfrauen Heilwich von Alefelde, Hamburg 1661.

ANDET KAPITEL

LINIEN LEHMKULEN

FØRSTE AFSNIT

Hr. Johan (S. 51). Jahrb. X, 67. — 1428. Rep. III, 390 (Fællesark. XXVI, 42). — 1432. Rydberg, Traktater III, 108. — 1437. Lüb. Urkb. VII, 738. — 1438. Cod. dipl. Brandenb. 1860 C II, 15. — 1440. Rep. III, 555. — 1444. Michelsen, Urkb. zur Gesch. Dithmarschens, 42. Rep. III, 645. — 1445. Urk. Samml. IV, 125. — 1448. Christian I.s foreløbige Haandfæstning er besejlet af følgende holstenske Adelsmænd: Her Jachim Breyde, Her Otto Seestede, Breydeke Rantzow, Hans Poggewisch, Jurges van Quale, Jachim Kuren, Gotzick van Anevelde, Wulff van der Wisch, Benedictus van Anevelde, Herre Benedittus Søn og Otte Spliit (Medd. fra Geh. Arch. II, 45). — Sønderborg og Ærø: Jahrb. X, 68. Stemann, III, 84, 87. Hist. Tidsskr. 7 R. IV, 354 f., 441. Fællesark. XXXII, Afd. VII, Nr. 10. Quellens. VI, 116. — Rethwisch: Arch. V, 50. Hertich Krumediek Otten Soene solgte 1528, 3. Maj (am Sontage jub.) til Johan Rantzouw Landsbyen Reidtwisch (H. Rantzaus Kopibog, f. 70. Ark. paa Breitenburg). — Nettelsee og Löptien: Urk. Samml. I, 316, 307. — I Preetz: Ztschr. VIII, Anh. 35. — 1461. Urk. Samml. IV, 52. — Om Altertavlen i Kiel, se Ad. Matthaei, Zur Kenntnis der mittelalterlichen Schnitzaltäre Schleswig-Holsteins, Lpz. 1898, 51 ff. Samme: Werke der Holzplastik, Lpz. 1901, 104. Velvillige Medd. af Hr. Docent, Dr. phil. Fr. Beckett. — I en udateret Notits i Godskestiftelsens Arkiv paa Olpenitz hedder det: Des zelligen Claves van Alevelden Grotevaders Broder wort tho Gram upm Kerkhave geslagen unde wort vor twe dusent Mark betalet; darvan warth de Marianerie tho Hadersleve erst gestichtet. Den her nævnte Claus Ahlefeldt maa være Claus til Søgaard, der levede 1448—61.

Familien **Wiltberg**, der i Vaabenet fører en kronet Jomfru i Fjederham, har sikkert taget Navn efter den nuværende Landsby Wildberg ved Treptow i Pommern, der 1249 hørte til Klostret Reinfelds Besiddelser (Reinfeld Klosters Breve 3 b, Rigsark.); se Klempin og Kratz, Matrikeln der pomm. Ritterschaft, Berlin 1863, 144; Bau- u. Kunstdenkmäler der Prov. Pommern I, 1900, 76. Pommer. Urkundenb. I, 376. Af Slægten forekommer:

Claus Wiltberg 1271 (Nicolaus Wiltberch), Miles (S. H. L. U. II, 172); 1273 (Urk. des Bisth. Lüb. 221); 1277 (ib. 248); 1280 Dom. Nic. de Wilberge (S. H. L. U. II, 227). — *Nicolaus* 1315 (Pomm. Urk. V, 243). — *Johan*: 1323 (S. H. L. U. III, 294). 1331 sammen med Luderus de Owe, Marquardus et Hinricus de Ouwe,

HENVISNINGER

Johannes et Hinricus fratres de Owe (Urkb. des Bisth. Lüb. 701). — *Gotskalk*. 1348: Gotscalcus Wiltberch (Reinfeld Klosters Breve 46); 1351 (Urks. II, 230); 1352 Væbner (Lb. Ub. III, 143); 1358 Ridder (ib. 316); 1359 (Meklb. Ub. XIV, 433); 1363 (ib. XV, 296); 1364 (Urks. II, 487); 1365 (C. E. F. Reinhardt, Vald. Atterdag, 608); 1366 (Mb. Ub. XVI, 49; Lb. Ub. III, 624); 1368 (Mb. Ub. XVI, 281; Segl hos Milde S. 177); 1370 (Lb. Ub. III, 813); 1376 (Mb. Ub. XIX, 23); 1379 (Urks. I, 260); 1393 (Urks. II, 371). — *Otto*. 1383 (Urks. I, 264); 1395 (ib. II, 542); 1410 (Rep. dipl. III, 137, Segl); 1411 (Rydberg, Traktater III, 19); 1417 (Rep. dipl. III, 234; Slesvig 50). — *Claus*. Nycolaus de Wiltberg imm. 1408 i Erfurt m. Nicolaus Reventlow. — *Volrad* o. 1325 (Lb. Ub. III, 107). — *Otto*. 1469 (Lb. Ub. XI, 507); 1469 (Urks. IV, 313, 320); 1470 (Dipl. fl. I, 589; 1472 (Mitt. des Ver. f. Kieler Stadtgesch. XXIV, 21). — *Hartvig*. 1484. Hartvicus Wiltberch de Olsacia imm. i Rostock (Matr. I, '236). — *Hartvig*. 1498. Hartwicus Wiltberch de Plone imm. i Greifswald (Matr. I, 99). *Anna*. 1393—1401 Priorinde i Preetz (Ztschr. IX, 75). — *Wigge* og *Eibe* i Preetz 1489—1505; en Broderdatter af Otto indskr. smstds. (Ztschr. IX, 78).

ANDET AFSNIT

Claus (S. 55). Fremstillingen af Christian I.s Erhvervelse af Hertugdømmerne ved Adelen pekuniære Bistand hviler paa Dr. E. Arups instruktive Afhdl. om dette Forhold i Hist. Tidsskr. 7. R. IV. 1455: Uks. IV, 135. 1460: Ztschr. VIII, 151; Uks. IV, 201. 1462: ib. 520. 1465: Dipl. Christierni I, 170; Rydberg, Traktater III, 285. 1466: Hist. Tidsskr. 7. R. IV, 347. *Maslev*: Quellensamml. VI, 116, 121. *Riseby*: Uks. IV, 190. *Tilen*: 209, 268, 296. Hist. Tidsskr. 7 R. IV, 417, 422. 1470: Uks. IV, 346. 1473: ib. 87, 346. 1480: ib. 283, 300. 1485: ib. 105. 1486: Ztschr. VIII, Anh. S. 15. — Om Claus' Virksomhed som Slotshøvedsmand i Kiel se J. H. Eckardt, Beziehungen der Familie von Ahlefeld zu Kiel, Kiel 1901, 10 f; A. Wetzel, Die Lübecker Briefe des Kieler Stadtarchivs, 1883, 43, 50, 52, 65; Afd. Holsteinische Städte (Statsark. i Lybek).

Den 1469, 8. Okt., af Kong Christiern I. til Raadet i Lybek udstedte Panteforskrivning paa Byen Kiel er medforseglet af: Nycolaus Reventlow, Ritter, Gotschalk van Alevelde, Clawes, Keye unde Hans Rantzouw Hern Schacken Soens, Benedictus van Alevelde til Doringe, Luder Rumor, Dethleff van Bockwolde, Henning Pogwisch Heren Benedictus Soene, Clawes, Hinrick, Benedictus unde Delleff van Alevelde Heren Johanssone, Wulff Pogwisch Hanses Sone, Henneke unde Otte Wals-
torp, Matthias Rathlow, Henneke Stake og Diderik Blome Knapen. Orig. Perg. med 18 vedh. Segl (Rigsark. Saml. Hansestæderne 59 b). Jfr. Lüb. Urkb. XI, 1905, 554, hvor der læses Nicolawese Reventlouwe, Peter Gotzeke [!].

1472, 6. Dec. Kong Christians Gjældsfor skrivning til Hertug Johan af Sachsen-Lauenborg paa 1000 Gylden, dat. Gottorp ame Dage Sancte Nicolai, og en fornyet, dat. 1473, 26. Apr., er beseglet af Claus og Benedictus van Alevelde samt Peter van Alevelde (Orig. Pergg. Rep. K, 413—14 Slesvig).

1474, 1. Okt. Kong Christiern I. med Biskop Albrecht af Lybek og Raadet i Hamborgs Afsending som Voldgiftsmænd bilægger Striden mellem Hertug Johan af Sachsen og Lybekkerne vedrørende Udløsningen af den til Lybekkerne bortpantede Stad Mölln. Dat. Segeberg amme dage Remigii. Medforsegler: Clawes

HENVISNINGER

van Avelde Herrn Johannes Son. Orig. Perg. (Rep. L. 234, Slesvig). Jvfr. Gründl. Nachricht von der Herrschaft u. Vogtei Mölln, 38 a.

1475, 10. Febr. Clawes, Hinrick, Benedictus unde Detleff, Brodere, gheheten van Anevelde, Her Johanssons, Knapen, stadfæster deres Faders Bestemmelse af 9. Juni 1455 umme de Salicheyt unser und unser Olderen, til Gunst for Klostret i Itzehoe og deres Søster Vor Tale, beghevene Closter Juncfrowe, dog med Forbehold. Were dat aver zake, dat Vor Tale, unse Suster erbenomed, Kost edder Theringhe hyr upp dede van tragher Betalinghe wegghen Hinder ofte Schaden dar van leden . . . vilde de atter indløse Schat, Hovedenst, Broke und Beede for deres Søsters Livstid. Dat. Veerteynhundert dar na in dem viffunde soventigsten Jar des ersten Vrygdages in der Vasten (Itzehoe Kloster Arkiv). Jfr. Ztschr. VIII, Anh. 35. —

1475, 29. Dec. Raadet i Lybek tilskriver Raadet i Kiel, at Clawes Ronnouw, Ridder, vil komme til Kiel for der under Medvirkning af Væbneren Clawes van Anevelde at paatage sig Mæglingen i en Tvist, hvis Bilæggelse Lybekker Raadet anbefaler. Orig. Perg. (Byarkivet i Kiel, Nr. 252). Ame Dage Tome Cantuariensis Archiepiscopi (Jvfr. Wetzell, Lübecker Briefe des Kieler Stadtarchivs, 1883, Nr. 101).

1479, 19. Jan. Raadet i Byen Kiel bevidner, at Væbnerne NiClawes Reventlou, Henningh Pogghewisch, Bertram Pogghewisch ofte Walstorppe, Peter van Alevelden, Claus, Hinrik, Benedictes, Detleff van Avelde Heren Johanssons, Hinrick, Henneke, Marquard van Avelde Gotzickessone; Clawes, Henneke, Otto, Wulff van der Wisch Wulffuessons, Hinrick Rantzouwe Breidensone, Benedictes og Jochim Rantzow Clawessons, er gaaede i Borgen for Biskop Albrecht af Lybek, der til deres Sikkerhed har deponeret Gods i en lukket Kiste i Klædekammeret i Kiels Sognekirke, nemlig 100 Mark lødigt Sølv og andre Værdisager. Dat. 1479 um Dinxtedage na Sancti Antonii Confessoris. Orig. paa Pap., Zerter. Biskoppens og Byen Kiels Segl i defekt Tilstand. (Byark. i Kiel Nr. 269).

1479, 9. Dec. Kong Christiern I. bevidner, at der for ham er fældet Dom i en Sag mellem Raadet i Kiel og Væbnerne Benedictus og Hans Pogghewischen. Voldgiftsmænd: Biskop Albert af Lybek, Albert Clitzingh, Domprovst i Hamborg, og Væbnerne Dethleff van Bockwolde, Hans Ranssouw, Clawes og Hinrick van Avelde, Hr. Johans Sønner, Joachim van Bockwold og Otto Walstorp. Dat. 1479 des anderen Dages na Concepcionis Marie an unsem Slote Segeberge. Orig. Perg. (ib. Nr. 275.)

1480, 16. Marts. Raadet i Lybek oversender Raadet i Kiel Afskrift af en Skrivelse, som førstnævnte har rettet til Væbneren *Clawes van Anevelde* i Anledning af at denne havde opført Bygninger paa Byen Kiels Friheit. Dat. 1480 am Donnerstage na letare Jherusalem. Orig. Perg. (Bilaget findes ikke). ib. Nr. 276.

1480, 10. April. Raadet i Lybek tilskriver Raadet i Kiel, at Væbneren *Clawes van Anevelde* har været i Lybek og har paavist, at den udenfor Brunswick rejste Bygning staar paa herskabelig Grund. Dat. 1480 am Mandage na quasimodogeniti. Orig. Perg. (ib. Nr. 278).

1480, 13. April. Raadet i Lybek tilskriver Væbneren *Clawes van Anevelde*, Hovedsmand i Kiel, og det derværende Raad, som Svar paa deres Spørgsmaal, om Kongen og andre Herrer efter afsluttet Landdag (20. April) skal herbergeres i Kiel, at der efter Forlydende Søndag Misericordia (16. April) vil komme nogle Fyrster og Herrer til Segeberg, men næppe til Landdagen. Dat. 1480 am Donnerstage na quasimodogeniti. Orig. Perg. (Arkivet i Kiel). Udskr. Deme duchtigen Knapen Clawese van Anevelde Heren Johans Sone, Hovetmanne tome Kyle unde den ersamen Borgermeisteren unde Raidtmannen darsulves etc. (ib. Nr. 279).

1482, 7—13. Jan. Keye og Hans Rantzouw Heren Schackenssons, Clawes von Avelde to Segarden, Clawes, Hinrich, Deetloff von Avelde Heren Johannssons, Otto Walstorppe, Diderich Blome, Bartram Pogwisch, Clawes, Hinrich, Henneke, Marquart von Avelde Godtzickessons, Benedictes, Joachim Rantzouwen Clawessons Knapen, Vor Katerine Pogwisschen nagelatene Weduwe, zelige Gedechtnisse Wulffen

Pogwischen, erkjender at have modtaget af Fru Dorothea til Danmark etc. gennem Hr. Enwald Sovenbroder, Domprovst i Slesvig, 5000 Mark Hovedstol og 1320 Mark Rente. Tome Kile Dusent veer hundred im twee unde achtentigsten Jare in den achtedagen der hilligen dryer Konige. Orig. Perg. med samtlige vedhængende Segl (Fælles Ark. XXII, 57).

1483, 16. Jan. Keye og Hans Rantzouw, Gebrodere, Clawes von Alevelde to Seegharden, Clawes, Hinrick og Detleff van Alevelde, Gebrodere, Heren Johannson, Otto Walstorpp, Bartram Poggewisch, Frouwe Katherina Poggewisch, Dyderick Blome, Benedictes og Jachim Rantzauw Gebrodere, Clawes, Henneke, Hinrick og Marquardt van Alevelde, Gebrodere, bevidner at have modtaget af Peter van Alevelde, Amtmand i Flensborg, 5000 Mark Hovedstol og 1120 Mark Rente for den Sum, for hvilken Slottet Flensborg har været dem pantsat. Thom Kyle Dusentveerhundred im drie und achtentigsten jare ame Avende Anthonii confessoris. Orig. Perg. Alle Segl bevarede (Fællesark. XXII, 58).

1485, 14. Marts. Kong Hans og Hertug Frederik bevidner at have laant af deres Moder, Dronning Dorothea, 16,500 Mark til Indløsning af deres Borg og Fogderi Stenborch, som har været pantsat til Hamborg, og pantsætter det nu til hende. Til Vitterlighed: Albrecht og Helrich, Biskopper af Lybek og Slesvig, Detlef van Bogwolde zel. Heren Detlevesson, Clawes og Hinrich van Alevelde, Gebrodere, zel. Heren Johannssons, Clawes van Alevelde to Segarden, Otte Waelstorpp, Hinrich Breydekenssone, Redere. Dat. 1485 uf deme Slote Gottorpp ame Mandag na deme Sundage letare. Orig. Perg. Alle Segl bevarede (Fællesark. XXXII, 1).

1485, 6. Dec. Dronning Dorothea bemyndiger sin Sekretær Pawel vame Santbeke overfor Clawes van Alevelde og Raadet i Kiel at gjenindløse hendes hos Byen Kiel i Forvaring værende Smykker. Dat. 1485 am Dage Nicolai, an unseme Slate Kallundeborch. Orig. paa Papir (Byark. i Kiel, Nr. 331).

1486, 25. Juni. Raadet i Lybek takker Raadet i Kiel for Medd. om Høvidsmanden *Clawes van Aleveldes* Død og beder om at give Agt paa Borgens gode Bevogtning. Dat. 1486 am Sondage na Johannis to Middensommer. Orig. Perg. (Byark. i Kiel, Nr. 342).

1487, 1. Febr. Raadet i Lybek tilskriver Raadet i Kiel, at de lybske Raadssendebud, der har modtaget Slottet Kiel af *Benedictus van Aleveldes* Haand og overgivet det til Dydrick Blome, havde berettet, at Benedict endnu har 300 Mark staaende hos Byen Kiel, men som han paa sin afdøde Broder *Claus'* Vegne skylder Raadet i Lybek. Dat. 1487 ame Avende purificationis Marie virginis. Orig. Perg. (Ark. i Kiel, Nr. 348).

Henrik (S. 59). Hansisches Urkundenb. X, 369. Mitt. der Ges. f. Kieler Stadtgesch. XXIV, 3. — 1464, 18. Nov. Hinrik van Alevelde seligen Hern Johans Ritters Son (Statsark. i Lybek). — 1470, 28. Sept. Dronning Dorotheas Amtmand i Rendsborg (ib. Holsatica 381 a). — 1472, 9. Juni, Hinrick van Anevelde Heren Johannson meddeler Raadet i Lybek, at han er rede til at betale Hertuginde Margarethe den forfaldne Livrente. Dat. Rendesburg ame Dinxtedage vor Viti LXXII, under enes anderen Ingesegele des ick hir to brukende zy in mynes afwesendes (Holsatica I). 1488: Fællesark. XXVI, 24.

Benedict (S. 61). 1465—68. Riedel, Cod. dipl. brandenburg., 1860, C II, 14 f. F. Grautoff, Die lübeckischen Chroniken in deutscher Sprache 1830, II, 282. Chronicon Slavicum, ed. Laspeyres, 1865, 253. — 1470. Urks. IV, 479. — 1479. Orig. Perg., dat. am Avende S. Elizabeth (Statsark. Slesvig, Rep. K, 438). — 1480. Urks. IV, 300. — 1492, 8. Marts. Hertug Frederik bortpanter til Hans Rantzouw Hinrikessone Itzehoe Sogn for 6000 Mark lybsk. Dat. to Gottorpp 1492 am ersten Donresdage in der Vasten. Originalt Pergament med Hertugens Segl (Fællesarkivet XXXII, Nr. 43). — 1496, 25. Febr. Benedictus van Allevelde Heren Johanson, bevidner, af Hertug Frederik at have modtaget 625 Mark, zyner Gnaden Anpart halven oppe 1250 lüb.

Marck van wegen siner Gnaden zeligen Heren Vaders Koningh Christiern. Dat. tom Kile 1496 am Dage Mathis des hill. Ap. (ib.). — 1499: Kinder, Urkundenb. der Stadt Plön, Plön 1890, 116. 1500: Ztschr. XXXV, 129. Benedict angives paa Anetavler at have været gift med Drude Rantzau.

Ditlev (S. 62). Urks. IV, 252, 266.

TREDIE AFSNIT

Henrik. (S. 64). 1493, 15. Jan. forekommer Hinrick Rantzouw Breydekesone, Amptmann tor Steynborg, og Henneke Rantzouw Marquardessone, Amptman der Borg Gottorp (Fællesark. XXXIV, 4). Henrik Rantzau aflagde endnu 1497, i Jan., Regnskab som Amtmand i Steinburg for Hr. Otto Rantzau, Hertugens Marskalk, og Helmolde Alverding, men 5. Jan. Aaret efter aflagde Hinrick van Alevelde, Amptman tor Steynborch, Regnskab for Otto Rantzau, da Marskalk og Amtmand i Kiel, og Henrik Blome, da Amtmand paa Gottorp; atter 1499 i Jan., da han betegnes som Hinrick van Alevelde zeligen Clawessone, sidste Gang 1500, 10. Jan. (Frygdages in den achte Dagen der hill. dryer Koninge), men 5. Marts s. A. (Donresdag vor invocavit) hans Efterfølger Ditlev Walstorp, sidste Gang 1505, derefter 1506, 31. Dec. (St. Sylvester) Henrik Walstorp, sidste Gang 1508, 31. Dec., afløst umiddelbart af Tønnies Rantzau (Steinburg Amtsrgskr. Gottorpske Membr. 1496, 4. Okt.). Jvfr. Staatsbürg. Mag. VII, 762. Ztschr. VII, 134, 136; IV, 307; hvilke Angivelser herefter maa berigtiges (Sl. Ahlefeldt 1903, Till. S. 7). En anden Henrik Ahlefeldt blev 1503 af Lybekkerne beskyldt for sammen med Otto Rantzaus Svend c. 1498 at have overfaldet og saaret en Herbolt Bolte og afhugget hans Næse (Hanse-Recesse, 1477—1530, IV, 519).

Catharine. (S. 64). Jahrb. X, 108, 166. Ztschr. II, 110; III, 232, (Medlovere sammen med Claus Breide 1500 er Markvard Svave og Otto Stake); Stemann III, 134. Danm. Adels Aarb. VI, 81. P. v. Hedemann-Heespen, Deutsch Nienhof u. Pohlsee I, 1906, 62, 103. Hun synes at have været to Gange gift, henholdsvis med Markvard Breide til Clausdorf (Stemann III, 124) og dennes Broder (!) Claus til Wandelwitz; i en Notits om Claus' Stiftelse af S. Elisabeths Vikari hedder det: fundata A° 1504 per validum armigerum Nicolaum Breyde in perpetuum ad instantiam Ottonis Rantzowen qui fratris ejus Marquardi seniore filiam tenet in conjugio. (1502 nævnes Vor Katryne Breiden Pawels Husfrowen). — 1547 kaldes hun der Vrowen tho Bulcke (Anna Breide Otto Rantzaus Enke) ehr Muder, og 1557 førte hendes Datterbørns Mænd Bertram Ahlefeldt og Claus Rantzau Proces om hendes Efterladenskab (Acta A I, 343). Paa Hr. Otto Rantzaus Ligsten i St. Nikolai Kirke i Kiel læses Indskriften: Anno Domini MCCCC unde XI am Avende der hilligen Drevaldicheyt is gestorven Her Otte Rantzouwe Hynrick Sone unde Vrouwe Anna, sin Huszvrowe, den Got gnedich sy. I Midten det rantzauske Vaaben, foroven til venstre ligeledes; til højre det breideske Vaaben; forneden henholdsvis det breideske og det rantzauske. — 1501, 27. Juli. Hertug Frederiks Pantebrev til Claus Breide Wulfessone paa Landsbyen Wandelive (Wandelwitz) i Oldenburg Sogn. Dat. 1501, Dinxtedag nha Jacobi Apostoli. Orig. Perg. med Hertugens Segl (Fællesark. XXXII, Nr. IX, 7).

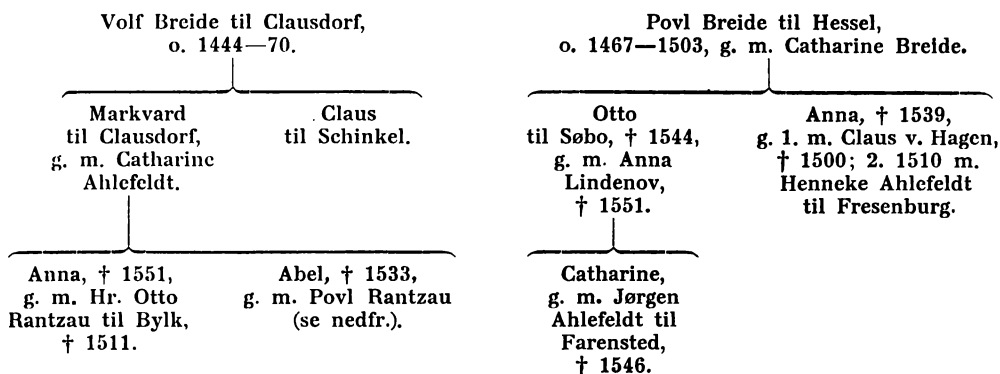
1509, 26. Aug. Hertug Frederik bevidner at være skyldig til Clawes Breyde Wulvesson van wegen syner Husfrouwen des halven Gudes halven tome

HENVISNINGER

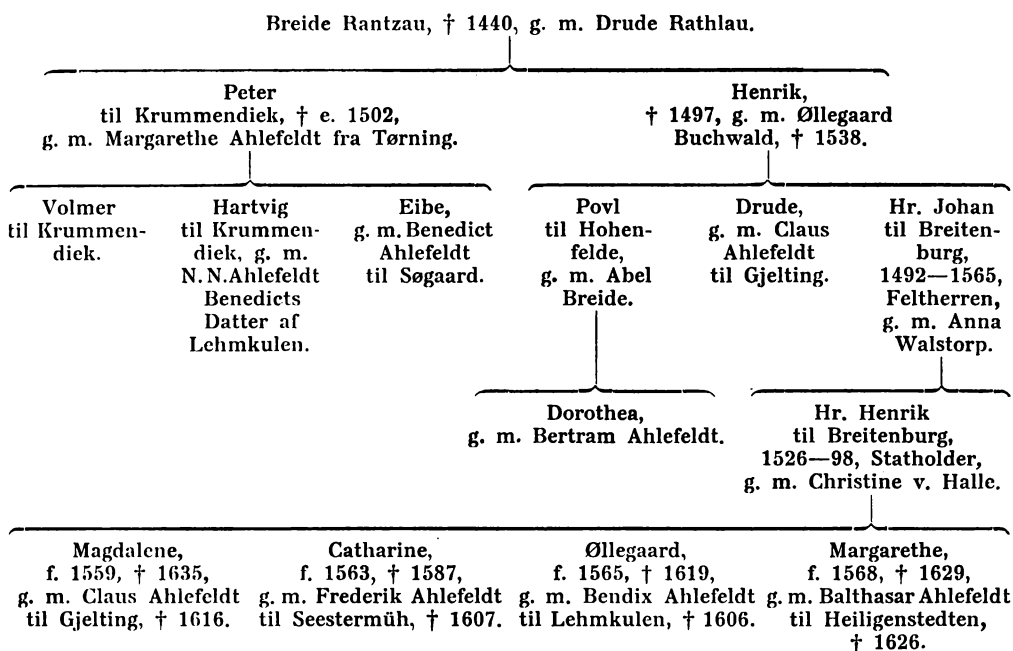
Noerse 2500 Mk. Hovedstol og 125 Mk. Rente. Medlovere: Her Otte Rantzouw, Rytter, Clawes van Avelde to Tundern, Tonniges Rantzouw tor Stenborg, Otte Ritzerouw to Gottorp, Hinrick van Avelde to Hadersleve, Clawes van der Wysch to Plone, Amptman, Gotsik van Avelde Marquardessone og Henneke van Bockwolde. Dat. Lutkentundern 1509, Sundages nha Bartolomei. Kasseret, gjennemrettet Orig. paa Perg. med Segl, hvoraf Hertugens, Henrik Ahlefeldts og Godske Ahlefeldts ere bevarede (Fællesark. XXXII, fasc. XIV, 34).

Til Oplysning om Breidernes og Rantzauernes Slægtskab med Ahlefeldterne i det 16. Aarhundrede tjener følgende Oversigt:

I.

II.

III.

Benedict Rantzau til Quarnbek,
g. m. Catharine Ahlefeldt.

Christopher
til Quarnbek,
f. 1503, † 1596,
g. 1. m. Dorothea Ahle-
feldt, 2. m. Margarethe
Sehested.

Claus
til Quarnbek,
f. 1507, † 1584,
g. 1. m. Margarethe
Qualen, 2. m. Lucie
Walstorp.

Henneke
til Nehmten, † o. 1570, g. m. Anna Rantzau
(g. 1. m. Steffen
Ahlefeldt til Colmar,
† o. 1545).

Margarethe,
g. m. Bendix Ahlefeldt
til Gjelting,
† 1587.

Benedict
til Møgeltønder,
g. m. Anna Ahlefeldt
fra Søgaard.

1545. Bevilling for Anna, Steffen von Anefeldes Enke til Nempte, at Pawel Rantzow Keien Sohn maa tage Godset til Lehn for hende i nys afdøde Marquort von Bockwolts Sted (Hert. Adolphs Reg. f. 11). — 1550, 10. Nov. Henneke Rantzouw sel. Benedictus Sohn tom Quernebeckes Test. til Fordel for Hustruen. Anno Dusent etc. und im voftigsten Jar up Martini. Vidner: hans Brødre Mauritius, Christoffer, Clawes og Blasius Rantzow (Acta A. XVII, 624). — 1568, 4. Nov. Henneke Rantzouw zu Nembten als Vormund seiner Hausfrauen von wegen des Guts Aschenberg (Hansborg XX, 65). Hun levede 1582 som Enke (ib.). — Hansborg Reg. 1544—60, f. 386. — Gravskrift o. Claus Rantzau i Melle, Rerum lub. lib. II (Statsark. Lybek): Nicolaus Ranzovius a Quernbeke obiit Anno Domini 1584 die 31 mensis Augusti anno ætatis 77. Lucia Walsdorpia de Glasou, uxor, obiit 1578 die mensis junij 24 anno ætat. 70. — Vor Anne Brede woll by xiiij Dagen dodt 1551, 27. Nov. (Hansborg XXXIX, 27).

Claus til Lehmkulen (S. 66) kan ikke i alle Tilfælde adskilles fra Claus Ahlefeldt til Lille Tønder, Ejer af Gjelting.

1510, 23. Dec. Hertug Magnus af Sachsen afgjør en Trætte mellem Otto v. Ritzterow og Biskop Johan af Ratzeburg angaaende Rettigheden til Søen i Dechow; Vidne: *Clawes van Alefelde*. Kopi paa Papir (Slesvig, Rep. K, 562). — 1519, 10. Jan. *Clawes van Alevelde* zeligen Benedictuszone tor Lemkulen sælger til Domprovst Dr. jur. Hinrick Bockholt, Domdekanten Dr. decret. Albert Broker, Seniorens Engelbert Lastorpp og Domkapitlet i Lybek for 3000 Mark lybsk, 150 Mark lybsk i Godset Lemkule og Landsbyerne Lepad og Trente. Medlovere: Hans Rantzow vam Nygenhuse, Syvert van der Wysch to Groenholte, Otte Ritzterouw to Hasselborch, Clawes Rantzow to Aschebergen, Hinrik Rantzow to Helmerstorpp, Henneke van Alevelde to Noreborch, Keye van Alevelde tome Kyle, Amtmanne und Hovetlink, des Clawes Brudere zel. Benedictuszone. Dat. 1519 am Mandaghe in den achte Dagen der hyllyghen dryer Konninghe. Orig. Perg. Alle Segl er bevarede med Undtagelse af Udstederens. Arkivmærker: M. Nr. 3. Reg. novo Nr. XVIII. Reg. registro censuum vener. cap. fol. 5. Paaskrifter: Kiel 11. Aug. 1722, J. v. Vinceli; Kiel 24. April 1756, F. Böhne; Glückstadt 30. Mai 1792 coram prot. profess. ad process. über den Nachlass der wohlsel. Fr. v. Hahn. — Adami. Glückstadt, 4. Nov. 1811 ad proclama über das adeliche Gut Lemkule cum pertin. — Rachel. — 1519, 30. April. Hertug Frederik stadfæster samme Rentebrev. Dat. up unsem Slate Gottorpp Sonnavendes in den hilligen Paschen. Orig. Perg. — 1519, 11. Sept. Kong Christiern stadfæster samme Rentebrev. Dat. up unsem Slathe Copenhagen 1519, Sondaghes nha unser leven Frouwen Gebort. Alle 3 Dokumenter tilhørte ved Aar 1840 Gymnasialdirektør K. E. H. Krause, der har meddelt Register af samme, fundne i afd. Landesdirektor W. v. Ahlefeldts Papirer.

1520, 7—13. Jan. Kong Christiern bortpanter «unse Sloth unde gantze Vogedinge Dorninge» til følgende Medlovere, der ere gaaede i Borgen for de af ham hos forskjellige holstenske Adelsmænd rejste Pengelaan: Heren Detleffe Sestede, tho Pretze Prawesth, Heren Themas Nilssen to Honeborch, eren Albreth Jepsen tho Wardingkborch, eren Oleff Holgersen tho Benewith, eren Anders Bilde tho Stege, eren Wulff Poggewisch tho Segeberge Amptmann, eren Wulff Poggewisch de junge, Ridder, Hans Ranzow thome Nigenhüse, Henneke Poggewisch tor Varwe, Siwerdt van der Wisch tho Gronholt, Henneke Rantzow to Nefers-torpe, Wulff Sture to Gammelgarden, Henneke van Avelde, Detloffs Sone to Nübel, *Henneke, Clawes, Keyge* unde *Hinrick van Avelde* Gebrodere Benedictessons thor Lemkulen, Henneke Sestede tho Olpeness, Scagke Sestede tho Hemmelmerkede, Jort Nilssen tho Hense Ghavel, Hans Johansen to Fobessleth, Olef Nilssen tho Koldingen, Otte Holgerssen to Dornynge, Mandorp Hollich to Berskow, Otte Breden, Erick Ericksen tho Kalloe og Essche Bylde tho Hagenskow. Dat. bynnen dem Kyle dusent vyffhundert und in deme twyntigsten Jare in den achte Dagen (Afskrifter i Christian II.s Arkiv XLV, 17—18. — Stemann, Urk. Bei-träge, 1879, 53 f., fejlfuldt aftrykt, jvfr. A. Heise, Fam. Rosenkrantz II, 1882, 44).

1522, 13. Aug. Bordesholmer Forliget er paa Kongens Vegne beseglet af Magnus Goy, Her Wulff Pogwisch der elder, Ryddere; paa Hertugens Vegne af Her Hans Rantzow, Her Wolff Pogwisch der junger, beyde Ryttere, *Claus van Anevelde*, Claus van der Wisch, Heinrich Rantzow og Dethlev Reventlow, Doctor und Cantzeler. Dat. Borsholm am Mittwoch nach Laurentij (Slesvig 104, Rigsark. Falck, Samml. der Urk. 1847, 36).

1522, 1. Sept. Overenskomsten mellem Staden Lybek og Hertugdømmerne Slesvig og Holsten, hvorved disse sidste sikres under Fejden mellem Danmark og Lybek, er foruden af Hertug Frederik beseglet af Godtschalck, Biscop to Sleswygk, Her Johan Rantzow, Wulff Pogwisch, Iven Reventlow, Riddere, Doctor Detlef Reventlow, Cantzeler, Clawes og Gotzick van Avelde, Tonnyges Rantzow, Clawes van der Wysche, Henneke Rantzow, Hinrick Rantzow to Helmesdorp, Otte Ritze-rouwe, *Clawes van Avelde* tor Lemkulen, Otte Breyde, Hinrick van Avelde to Gottorp, Wulff Raidtlow tom Foderkampe, Clawes Rantzow to Aschebarg, Clawes Rantzow to Rastorp, Dyrick Blome, Keyge Rantzow, Marquardt og Eynwald Sestede, Keyge Pogwisch, Otte Sestede to Runthoft. Dat. 1522 des ersten Dages des Mante Septembris to Plone. Gjenpart paa Papir med 24 paatrykte Segl i rødt Vox (Fællesark. XXIX, 5). — 1523, 5. Maj: en af de 4 hoftlude im Lande tho Holsten Claus von Avelde zu Lemkulen (Quellens. II, 81). 1525, 26. Dec. Amtmand i Eutin (Quellensaml. II, 44). 1526, 24. Maj: Clawes von Alefeldt thor Lemkulen (Anders Bentsen Billes Ark. I—II; private Breve til A. Bille, ved Henneke Ahlefeldt, Rigsark.). — 1528, 1. April. Landdagskjendelse beseglet af Detleff Reventlow, Doctor und Prawest thom Reynebeke, Johan Rantzow thor Steenburg, Wolff Pogwisch de junger to Flensburg, beide Ridder, *Clawes van Avelde* tho *Geltinge*, Syvert von der Wisch thom Gronenholte, *Clawes von Avelde* thor *Lemkulen*, Emicke vom Damme tho Seestede, Schacke Rantzow thor Nigenstadt, Marquardt Seestede, Stallert im Strande. Dat. Rendesburgh Mitweken na Judica im voffteinhundersten und achtundtwintigsten Iare. Orig. Perg. (Fællesark. XXVI, 37; aftrykt efter en slet Afskrift, i Staatsbürg. Mag. IX, 816). — 1533. Klaws von Avelde tor Lemkulen (L. Laursen, Danmark-Norges Trakt. 1523—1750, 169 f.). — 1538, 14. April. Kvittering udstedt af Clawes van Anevelde, arfgheseten thor Lemkule, dat. palme sondage XXXVIII (Chronologisk Saml. Nr. 37, Rigsark.). — 1539, 31. Marts. Clawes van Avelde, erfgeseten tor Lemkulen, sælger til Provst, Dekan og Senior for Kapitlet i Lybek for 1000 rhinske Gylden en Rente af 100 Mark af sine frie Landsbyer Redderstorp og Redewisch. Medlovere: Syvert von der Wisch tho Gronholt, Gotzick van Avelde tho Saxstorp, Henneke unde Hinrick van Avelde, Gebrodere, Benedictus Zone, tho dem Roden Sande unde Witmolte, Wulff Rantzow

tho Wittenberghe, Wulff Poggewisch tho Dobberstorpp, Otto Rantzow thor Lyndow og Otte Sestede tho Kohovede. Dat. 1539 Mandach na Palmarum. Orig. Perg. Arkivmærke som ved 1519, 10. Jan. (Har tilhørt Dr. Krause). — 1539, 19. Juni. Johann Rantzow, Ritter, Amptman zur Steinburgk, Melchior Rantzow, Marschalck, Amptman zu Flensburgk, Gossick von Anefelde, Amptman zu Norborch, *Claus von Anefelde* zur *Leimkulen* og Gossick Rantzaw, Amptman zu Thonnern, forpligter sig som Medgaranter for Afbetalingen af den Gjæld, hvori Riget og Fyrstendømmerne var geraadet i forrige Krig. Dat. Odense, 1539 Donnerstag nach Vitj modesti. Orig. Perg. med vedh. Segl (Slesvig 107 c, Rigsark.). 1539—40: Noodt I, 569; Koppmannn, Kämmererechnungen 1541—54, 217, 270.

Henneke til Rodensande Benedicts Søn (S. 67) har hidtil altid været sammenblandet med sin Fætter Henneke Ditlevs Søn til Nybøl og Fresenburg; et Forsøg paa at udskille dem, har, dog uden Held, været gjort af J. Grundtvig (Danske Mag. 4. R. III, 27 f.). 1513: Henneke de Alevelt (Ztsch. III, 411); s. A. (Quellensamml. 2 I, 61 f.). 1514: Hennecke van Alevelde itzund Amptman tho Uthyn (Urks. III, 148); 1516 (Hanse Recesse VI, 797, 801); 1517: Hennike fan Anfeyld til Norborigh (Thingsvidne; Voss). 1519 ¹⁰/₁ (paa Nørborg, se S. 84); ³¹/₁₀: Hinrick van Alevelde paa Nørborg [saaledes skrevet i det samtidige Aktstykke i Pershist. Saml. Rigsark.]; 1520 ¹²/₉: tho Norburg (Slesv. Bisk. Ark. 112); 1521 ligeledes (Persh. Saml.; Stemann III, 177; se S. 87); 1522 ¹⁷/₈; 1523: to Norborch (Bilag 38); 1524, ²⁴/₇: Henneke van Anefeldt til Kylerhuus, Mogens Gøyes Gjældsfor skrivning til ham paa 2000 rhinske Gylden (Pershist. Saml.); 1524 (Bilag S. 23). 1525, 7—13 Jan. H. v. A. tom Kiel (Gjældsbreve og Kvitteringer); s. D. skrives Godske Ahfeldt til Norborg; men 1526, 7—13. Jan., Henneke van Alevelde tor Norborch, her sammen med Henneke van Alevelde tom Glambeke (Fællesark. XXXVI, 37); 1528, 7—13. Jan.: Henneke van Alevelde tor Norborch (ib. XXVI, 25). — Paa Gulland: Nydsk. Mag. V, 91 f. Allen, De nord. Rigers Hist. V, 90 ff, 352 ff. G. Lindström, Gotlands Medeltid I, 1892, 452; L. Laursen, Danmark-Norges Traktater 1523—1750, I, 49 ff., 63. Afskrift af hans Revers til Fred. I (Klevenfelds Saml.). Melkior Rantzau beskikket til Amtmand paa Gulland 1526 (Ztschr. II, 176). Jvfr. Bilag S. 23. — I Musæet i Visby findes to Vaabenskjolde med Overskrift: Anno domini 1537 am ovende sunte Claves is in god dem hern vorscheten de gestrengre erntvaste h. Henrich Rosenkrantz, ritt. to Biornholm unde hovetman uppe Gotlant. — Anno domini MCDLXIII des sondages vor Matei is gestorven gestrengre ritt. h' Oleff Axelssen, hovetman uppe Wisborch und Gotlant; des sulve iar sondach nha alle hilligen starff sin broder h' Philippus Axels' ritt. hir begraven. Got si eme gnedich.

1528: to dem Rodensande (Fællesark. XXVI, 37); 1533 (L. Laursen, Traktater I, 169); 1534: thom Rotensande (Mitth. der Ges. f. Kieler Stadtgesch. XXIV, 80, 93). 1536 ²⁶/₇: thet Godtz i Salingheret liggende, som Fru Christine Henicke van Anefeldz aatte; ²⁶/₉: Frue Kirstine Ebbe Strangessens Efterlewerskes Gotz; ²³/₁₂: Fru Christine von Anefeldz Gods i Bogherred; jvfr. 1537 ²⁷/₁, ²⁷/₈. 1538 ¹⁴/₅ (Bilag S. 25). 1539 ¹⁸/₄: den Gaard i Sinderup, som Fru Christina van Anfeldtz tilhørde (ib.); ¹¹/₆. 1541 ¹⁴/₁, ¹⁰/₂; 1549 ⁶/₄ (ib.). — Antagelig er Henneke Ahfeldt og Hustru identiske med det barnløse Ægtepar Hinrick von Alevelde mit siner Husfrowe, hvis Testamente fik kgl. Stadfæstelse, dat. Othin, Frydags na Galli XXXIII (1533, 17. Okt.), aftrykt hos Stemann III, 211. Hun døde mell. 1534, ²⁶/₁₂ og 1536, ²⁶/₇.

Cai (S. 68). Danske Mag. 3. R. II, 82, 131; 4. R. II, 287. Islands Árbækur ved J. Espolin, III 1824, 11, 17. Safn til sögu Islands II, 1886, 107, 663. Bilag S. 22. Quellensamml. II, 68. Dipl. flensb. II, 87. Hanse Recesse 1470—1530, VI, 821. Ztschr. VII, 126; VIII, 164. Stemann, Urkundl. Beitr., Husum 1879, 53. Jahrb. IX, 520. Svaning II, S. XI, 2. Paludan Müller, De første Konger af den oldenborgske Slægt, 347. Allen, De tre nord. Rigers Hist. 3, I, 219, 388. Rydberg, Traktater III, 603, 605. Danm. Adels Aarb. 1891, 136. Bilag S. 23. Underskriften Jehanne ffan Anfeltz

er tidligere altid urigtig læst Johan, og man har deraf sluttet, at der 1520 paa Brunlund Slot sad en Amtmand af dette Navn. — I en gammel, desværre uordentlig Afskrift af Anerækker paa Kister, vistnok fra den 1797 ødelagte ahlefeldtske Begravelse i Satrup, nævnes: Cay v. Alefeld tho Saxdorf, Feld Oberster, geblieb. d. 15. vor Stockholm in Sweden. Fr. Johan[ne] v. Ahlefeld. — Kolderup Rosenvinge, Gamle danske Domme I, 180. De ældste danske Arkivregistraturer II, 72. I Rigsark. et Inventar over Aabenraa Slot med Overskrift: Anno domini duseuth vifhundert und xxiii ame avende Philippi und Jacobi [30. April] byn ich Benedictus Pogwisch up de borch tho Apenrade und hebbe dat nageschreven dar gefunden.

Anna (S. 70), g. m. Sivert v. der Wisch. Arch. IV, 498. Ztschr. III, 191. Fred. I. danske Reg. 64, 196, 381. G. Winter, Ehrengedächtniss der Fr. Anna v. der Wisch, Lüb. 1650. Inventarium up der Borch thom Kyl xv^c und xii, so Syvert von der Wische empfangen (Fællesark. XXVI, 35). 1521, 7.—13. Jan. Sivert von der Wisch tho Rendesborgh, endnu 1522, 17. Aug. (Fællesark. XXXVI, 37).

Hartvig Rantzau. Noodt I, 644. Westphalen IV, 1656. Ztschr. II, 144. Hansborg Reg. 1544—60, f. 393.

Henneke Ditlevsøn til Fresenburg (S. 71). Hovedkilden til Oplysning om hans Liv er Acta A I, 142 (Slesvig Statsark.), hvor det hedder: Henneke A. hat sich in der Lübeckeschen Vheden wider die von Lubeck brauchen lassen . . hat das Gudh Gardhen ehe er sich mit [Anna Breyden] befreiet, gekofft, denn er bei dem Bischoff vor einen Vogt gedienet, desgleichen König Kersten uf Vehmern . . . hat uf Pfandschaft in bekommen ein Ort Landts Vemern genannt. — 1504: Henneke Dethleves son (Noodt II, 210. W. Christensen, De ældste danske Arkivregistraturer V, 518, 37). 1512: des Stichtes Amtmann (Stemann III, 152); 1513 (Ztschr. III, 411). — 1517: Amtman des Stichtes Sleszwick (Stemann, Urk. Beiträge, 48). — 1518 nævnes i Blasius Koselitz og Laurentz Remensnyders Regnskab, aflagt i Omslaget: Henneke Sestede, Amptmann to Rendesborch; Hans Johansen, Amptman to Flensborch; Otte Holgersen, Amptman to Dorninge, Otte Sestede, Amptman up Vemern; Otte Blome to Ekelnforde van Juncfrow Dorotheen wegen; Syverdt Schenck to Flechtinge; Thonnies Rantzouw (synen Pandtbreff uppe Rendesborch wedder angenhamen); Henninge Pogwisch tor Farve; Hans Poggewisch to Doberstorpp, Henneke van Alevelde to Norborch, Mandorp Holck to Sunderborch; Kathrine seligen Borchert Krummedycks nagelaten Wedewe. — 1520, 7.—13. Jan. Kong Christians Panteforskrivning paa Jordegods til Otte Sestede paa 2500 Mark lybsk. Medlovere: *Henneke van Alevelde Benedictes Sone, Amptmann tho Norborck*, Hans Johanssen tho Fobesle, *Henneke van Alevelde Detleffes Sone tho Nubbel* og Mandorp Holck, Amptman tho Sunderborgh (Fællesark. XXXVI, 37). — 1520 ^{30/11}: paa Femern (Bilag 22); 1523: to Nubel (Bil. 38).

Paa Fresenburg. Det ejedes 1489 af Johan Stake (se Tillæg I). — 1505, 7—13. Jan. Kong Johan stadfæster, at *Hans Poggewisch* til Fresenborch til Borgmestrene Johann Herten og Tidemann Bark, Forstandere for Helligaandshuset i Lybek, Præsterne, som pleje at syngte Vor Frue Tider ved Domkirken sammesteds, Forstanderne for St. Jørgen i Travemunde samt andre gejstlige Herrer har solgt for 3000 Mark lybsk Hovedstol 150 Mark lybsk evig Rente i og af sine Godser, nemlig Fresenborch med Landsbyen Poggensee og den øde Mark, Møllen og Søen samt Schaddehorn og Schrapkendorp — paa Betingelse af, at Gjenkøbsretten efter Hans Pogwisch' og hans Arvingers Død forbeholdes Kongen og hans Arvinger. Dat. Duseuth vifhundert im vefften Iare am Middewecken in den achtedagen der hillighen dre-koninghe. Orig. paa Perg. Seglene fattes (Fællesark. Cap. XXIX, 22). — 1520. Hans Powiske zur Fresenborch (Fællesark. XXVI, 25). — 1523 tor Fresenborch (Bil. S. 38). — 1525. Hennych Powyske, Henniges zone, bevidner, at hans Broder Hans Powyske har berettet, at han i Anledning af Forhandlinger med Kongen om Kjøbet af Frezenborgk er bleven Kongen 10,200 Mark skyldig. Orig. paa Perg. med

Udstederens Segl (Slesvig Biskops Arkiv Nr. 117. Uks. III, 1, 154). 1523: Henneke van Avelde tor Fresenborch (Hyldingen). Ved Fru Catharine v. der Lühes f. Fineckes Død 1541 meldte sig som Arvinger des olden Hans Powischen Kindere van der Fresenborg: Johan, Benedict, Christopher, Margarethe, Helene, Ursula, Brigitte, Agathe og Elisabeth (Jahrb. f. meklenb. Gesch. XLII, 9). Johan og Benedict Pogwisch klager 1559 over, at Faderen har solgt Fresenburg uden deres Samtykke (Hansborg Reg. 1544—60). 1524: Henneke to Garden (Slesv. Bisk. Ark. 152); 1526, $\frac{4}{5}$ (Hr. Anders Bentsen Bille og Pernille Krognos' Ark. II a). 1533: tor Friesenborch (L. Laursen, Traktater I, 169). 1534: Confirmation des Kauffs Gardum [Garden] so Hennicke van Anefelden zur Fryslenborch Jorgen von der Wyschen zur Olpenitz verkauffet hat (Extr. af Inl. Reg.).

Den i Geh. Arch. Aarsber. II, Till. 61, 1526 forekommende Hinrick van Avelde Detlevs Søn til Elgaard er identisk med Henneke til Fresenborg, hvad Stemann har overset.

Om Slægten vam Hagen gav en før 1841 forsvunden Ligsten i Kvern Kirke fyldige Oplysninger; den findes maaske endnu under det med Teglsten murede Gulv i Kirkens Kor. Indskriften har jeg efter de foreliggende Afskrifter (Møller, Gen. cimbr. nob. i Rigsark., Abildgaards i Nationalmusæet og en Notits hos Gude, Sundewitt, 123) rekonstrueret saalydende: Anno Domini 1578 hab ich Joachim von Hagen zu Nubel in meine grosse Alter bi gesunde Lebende diesen Stein verfertigen lassen, worunter ich und meine gelibte Hausfrau Christina von Hagen unsere Lager- und Ruhestede haben wollen. — Anno Domini 1584 am Himmelfarts Tage is de edle, ehrbare und viel tugentsame Fraw Christina von Hagen, Henneken von der Wischen Tochter zu Newenhawe in dem Heren endslaffen d. G. g. — I Hjørnerne af Stenen 4 Vaabenskjolde med Indskrifter: Joachim von Hagen und Christina von Hagen Henecke Tochter (Ulvevaabenet). Heneke von Hagen und Fraw Margaretha Pogwisch (Ulvevaabenet). Clawes von Hagen und Anna von Hagen (Breidernes Vaaben). Joachim von Hagen und Vor Beke von Schinkel (Vaaben med 3 Søblade). — I Kirkearkivet fandtes tidligere en Notits om, at Joachim van deme Hagen skjænkede Kirken i Grote Qverne et Boel Wittesboel — de Kerckhere schal bidden alle Sondage vör Vader und Moder Henningk van Hagen u. Vor Margarete, grote vater u. grote moder genommet Hartich Porsvelde u. Vor Tale, vor mine Kinder u. Brödere u. vör Claus Stake und vör myne Husfru . . . Vor Ide Schinckel . . . Stamrækken begynder herefter med:

Henneke vam Hagen, der beseglede Hertugerne Adolphs og Gerhards Brev om Stilstanden 1432 (Rep. dipl. III, 435); g. m. Margarethe Porsfeld, Datter af Hartvig Porsfeld og Tale (Quellensamml. VI, 116. Dipl. flensb. I, 240). I Erik af Pommerns Klageskrift af 1409 beskylder Lave Urne Hartvig for at have foreholdt ham Stenbjerggaard og Gammelgaard (Danske Mag. 5. R. II, 94), hvilke Godser senere tilfaldt Familien v. Hagen. Sønner A—B.

A. Henrik nævnes 1448—1459 (Quellens. VI, 114) og 1463 sammen med Broderen, var Ejer af Stenbjerggaard, som Kong Christian I. 1470 tilskjødede Hartvig Schinkel, Stenberchgarde in deme Kerspele und Dorpe Stenberghe in Nuherde, som afdøde Hinrich van dem Hagen havde solgt det (Gottorpske Membraner).

B. Joakim, 1448—95 (Dipl. flensb. I, 67, 71, 618), g. m. Beke Skinkel, Datter af Volf Skinkel og Ida. 1490: Frouw Beke vam Hagen (Stemmann III, 117). Deres Søn:

① Claus til Nybøl, Stenbjerg og Elgaard; 1488 (Slesvig Statsark., Perg. Maarkjær Nr. 10); 1490: Clawes vam Hagen Joachimssone (ib. M. Nr. 11), faldt 1500 ved Hemmingstedt «uf Sanct Valentins Tag sampt seinen drey reissigen Knechten».

HENVISNINGER

G. 1. m. N. N.; 2. Anna Breide. 1509: Vor Anne vam Haghe (Quellensamml. VI, 286), † 1539 (g. 2. m. Henneke Ahlefeldt). Børn A)—E):

(A) Joakim til Nybøl, f. 1497, maatte med sin Broder Claus i sin Ungdom tjene fremmede Folk for Brød (Acta A I, 142); 1525 solgte han Gods i Lille og Store Kvern til Domkapitlet (Gott. Membraner); 1526: Jachim Clawesson to Nubel (ib.); 1530 ved Rustningen, bekjendte sig 1540 paa Landdagen i Rendsborg til den gamle Lære, levede 1578; g. m. Christine v. der Wisch, død 28. Maj 1584, Datter af Henneke v. der Wisch til Nienhof. Søn:

1) Henneke til Østergaard (Stenbjerggaard), Grumtoft og Elgaard, havde 1568 Skive i Pant, 1570 Ørslevkloster, mødte 1580 ved Lehnsmodtagelsen i Odense, hertugelig gottorpsk Raad og Amtmand paa Løgumkloster, † 1597 i Omslaget, begr. i Stenbjerg, g. m. Lucie Qualen, levede 1602. Børn a)—f).

a) Claus til Nybøl, solgt 1617 til Hertug Adolph (Gottorp 363), † 5. Febr. 1641, begr. i Flemhude, Forfatter af latinske Epigrammer. Gift med Mette Pogwisch, Datter af Claus P. til Øvelgønne.

b) Bendix, tjente først i Nederlandene som Sekretær hos Grev Philip af Hohenlohe, anbefalet 1604 til Vilhelm af Nassau, faldt 1611 ved Kalmar; g. m. Margarethe Gadendorp, † 21. Apr. 1603, bgr. i Flensborg (Acta A XIX, 1895).

c) Otto † før 1597.

d) Salome til Østergaard, Grumtoft og Elgaard, g. 1. m. Dr. Heinrich Kerssenbrock, Raad hos Hertug Hans; 2. m. Bendix Sehested til Cronsburg, † o. 1605 (Acta A XX, 3128).

e) Christine, g. 1. 1590 m. Otto Rantzau til Himmelmark, † 1593, 2. m. Caspar Brinch (Inländ. Reg. 1596—97, 138).

f) Margarethe, g. m. Volf Pogwisch til Ø (1561—83), Kronsgaard (1583) og Bukhavn (1585), død før 1590; sad 1594 som Enke paa Bukhavn.

B) Claus til Elgaard, faldt 1523 for Kbhvn.

C) Catharine.

D) Beke.

E) Margarethe.

FJERDE AFSNIT

Bertram Ahlefeldt (S. 73). Alm. Kilder: Jahrb. X, 111 ff. Danske Mag. 4. R. III, 41. J. Grundtvig, Medd. fra Rentekammerarch. 1871, 43, 51, 55 f., 59, 63 f., 77, 80 f., 85, 88. — 1534: Huitfeld, Danm. Riges Krønike 1429. A. Angelus, Holst. Chronica I, 1596, 31. Krag og Stephanus, Kong Chr. III.s Hist. 1737, I, 61 f. Arch. f. Staats- u. Kirchengesch. II, 304. G. Waitz, Jürgen Wullenweber, 1855, II, 119, 332. C. Paludan Müller, Grevens Fejde I, 1853, 250. Dske. Mag. 4. R. III, 255.

Amtmand paa Sønderborg. H. Behrmann, Christian II.s Fængselshist., Kbh. 1812, 62—80; 153—82 (de i Bilagene medd. Breve fra Bertram Ahlefeldt (Originalerne i Dske. Kongers Hist. 6 a, Rigsark.) er tildels aftrykte hos B. med talløse Unøjagtigheder og Fejllæsninger). Gehearchivets Aarsber. III, 100; Archiv IV, 288. Dipl. flensb. II, 328. Ny dsk. Mag. III, 51 ff., Dsk. Mag. 4. R. I, 267; 5. R. I, 5 ff. A. D. Jørgensen, Samlede Afhdlgr. III, 1898, 217—46. L. Laursen, Traktater I, 514 ff., 536, 45. Sønderborg Amtsregnsk. og Voss' Excerpter af nu forsvundne tyske Kan-

celliregistranter (Rigsark.) 1547, 10. Nov., blev han af Hertug Hans løst fra sit Løfte at holde Sønderborg til tro Haand (Hansborg Reg. 1543—48, f. 271). Inl. Reg. 1547, 40, 121, 141, 156, 167, 180. — Om Oprindelsen til Ordet Kakebille giver Braunius, *Theatrum urbium* V, 31, den Oplysning, at Kardinal Raymund (Raimond Perrault), der 1503 var i Danmark, drak dette i Ekernefærde bryggede Øl, som han paa Grund af dets afførende Virkning kaldte Cacabella. Dette er dog ikke rigtigt, da Cacabella allerede 1488 forekommer i Slesvig Byregnskab. — 1549. Voss' Excerpter B XVI, 5. Stemann III, 223. — 1550. A. L. J. Michelsen, *Urkundenbuch zur Gesch. Ditmarschens*, 1834, 157. Chalybaeus, *Gesch. Ditmarschens* 236. *Neues staatsb. Mag.* III, 75; VI, 206 f. Tilforordnede ved Forhandlingerne mell. Gottorp og Ditmarskerne paa Kukswall, der begyndte 1550, 25. Juni, vare Bertram Ahlefeldt, Iven Reventlow, Gregers Ahlefeldt, Cai Rantzau, Cai Sehested og Henrik Rantzau (Gottorp 221).

1551. Bestalling som Raad, dat. 1551, 12. April, hvori det hedder: Nach dem der erbar unser Rath und lieber getreuer Berthram von Anefeld uf unser gnedigst Ansynnen uns zu sonderm Gefallen sich eingelassen, uber das, das er uns rathsweis vorwandt ist, unser Hendel und Sachen in den Furstenthumben Schleswig-Holstein zu befurdern und sich zu Ausrichtung derselben brauchen zu lassen, haben wir gedachtem unserm Rath dajegen gnedigst diese Begnadung gethan, das er, so lange er zu angezeigten unsern Hendeln gebraucht, jerlich zwey hundert Marck lubisch soll haben und inne behalten von der Ausgift als er von unserm Hause Norborch jerlich zu geben schuldig ist . . . und soll Berthram darzu die Helft von dem Speck als zu Norburg gefelt, behalten, und uns die ander Helft geben und reichen. Wir wollen auch ein Schreiber, den Berthram von Alefeldt zu Furderung unser Hendel halten und brauchen, wirt jarlich xx Gulden zu Besoldung geben lassen, und ein Hofgewandt . . . (Reg. der Bestellung 1545—54, f. 108). — Brev fra Bertram A. til Hertug Hans, dat. Lemekul 1551, 20. Aug. Von wegen Fraw Abel von Bockwolde Hansen Pentzen nachgelassen Widwen der funftausent Marck halben, so ere selige Bruder Detlef van Bockwolden meiner seligen Mutter die Tage ired Lebens zu gebrauchen vermacht (Hansborg XXXIX, 25).

1552: Inl. Reg. 1552, 16, 62 ff., 79. — 1553: Jahrb. X, 190. Reg. der Bestellung 1545—54, 129. — 1554 (paa Nørborg): 1546 antoges Jheronimus Rantzauw fra Paaske som Amtmand i Nørborg paa et Aar (Indk. Sager til tyske Kanc. 1545^{29/9}). Kanc. Brevb. 1551—55, 354. Ny kirkehist. Saml. IV, 649. Hansborg Reg. 1544—65, 106. — 1556—58: Kanc. Brevb. 1556—60, 118, 179, 248. — 1559: Chalybaeus 268; Neocorus' Chronik, II, 207. Stemann III, 245 f. — 1560: P. H. Resen, *Kong Frederichs II's Krønike* 1680, 9. Khist. Saml. 3. R. VI, 660. I Pakken «Adelig Rostjeneste i Hertugdømmerne» (Rigsark.) en Seddel fra o. 1550—60, hvorpaa Bertram har optegnet sin Skatteydelse af Godset Lehmkulen: Dydt nha gheschreven ys de Schat den ick Bartram van Alevelde gheve van myner Lude weggen uth dem Gude tor Lemkule: Tho Lyppane dar wanen xiij Hovener; tho Radderstorpe xiij; thor Retwysk V; thor Bredeneck iij; tho Trestorpe vij; tho Reynyckstorpe iij; tho Bundendorpe vj; tho Ovendorpe iij Hovener; lxxvij Lansten. Summe ij^c und j Mrk., is van der Ploch ij Mrk. — 1565: Registrant K. M. bestelten Rethe 1565, ^{29/12}. — 1566—72: Ztschr. III, 318 ff. Kanc. Brevb. 1566—70; 1571—75, 154. Pantebrev til Moritz Podebusk paa Tranekjær, udløst af Bertrams Arvinger 1572 ^{24/7} (Reg. 1553—73, f. 267). — 1585, 7.—13. Jan. Dorothea sel. Bertrams von Aleveldt nachgelassene Wittwe, Pawel Rantzowe zum Knopff og Otto Rantzowe zum Schinckel sælger til Kong Frederik II Landsbyen Nubbel i Rendsborg Amt for 20,000 Rdlr., saaledes som den forhen indehavdes af Magdalena Clawes Rantzows Enke. Orig. paa Perg. med Udstedernes vedh. Segl og Underskrifter (Holsten 40). — Om Arvedelingen efter ham Acta I, 421 (Statsark. Slesvig). Enken var død 1598 (Acta A I, 14).

Jørgen (S. 80). Kanc. Brevbøger 1551—55, 401. Ztschr. IV, 303; VII, 137,

149. Stemann, Urk. Beiträge, 111 ff. Indk. Sager til tyske Kancelli 1557, 12. Juni; 1558, 29. Aug., 13. Nov. Michelsen anfører (Ztschr. VII, 137), at det var Jørgen Ahlefeldt til Stellau, der var Amtmand i Crempe, og den samme Fejltagelse har jeg, støttet til hans positive Angivelse, tidligere gjort mig skyldig i. Jvfr. Hansborg Arkiv XXXIX, 28^a; Fællesark. XX, 58^a; P. Lindenberg, Hypotyposis arcium 1592, 58 f. — Jurgen von Anefelt Claus' Sohn, itzo zu Eutin, var 1563 o. 52 Aar (Acta A I, 419, Slesvig). I Redegjørelsen til Kongen om sit Forhold til Domkapitlet i Lybek, dat. Kiel, 1558, 13. Nov., skriver Jørgen (Jurgen von Alefeldt seligen Claus Sohn), at han ikke af ond Vilje har undladt at erlægge sin Afgift «sondern hefft die gestalt, dat ick in E. ko. Maytt. gnedigstem bevholenen ampte tor Krempe eine gude tit lanck schwerlich kranck gelegen, dar durch E. ko. Maytt. register und rekenschop dessulvigen ampts klar und richtig to maken sick aver de tit vortogen hefft, und wie ick den weinich durch gotliche hulffe tor beteringe mit an gewant, hebbe ick mi bevlitiget, desulvigen register und rekenschop ferdigen to laten und my darmit kort nha dem vorgangen umbschlage ahn E. ko. Maytt. gen Kopenhagen begeben». — 1577, 1. Maj, sælger Jørgen Ahlefeldt sine tre Landsbyer Redingsdorff, Budendorff og Ovendorf til Henrik Rantzau (Acta A XX, 3112). — 1592, 15. Nov., skriver Borgmester og Raad i Kiel til Hertuginde Christine af Gottorp, at hendes Amtsskriver paa hendes Vegne har anmodet de Ældste ved St. Nikolai Kirke, «dem edlen und ehrvesten seligen Georgen von Alevelde, so in diesen Tagen aufm Schlosse alhie seliglich entslafen, in unser Kirchen seine Ruhstede zu gestadten in unser Capellen unterm Stein, worundter Magister Ewaldus Siebenbruder, vor Zeiten der Thumb Kirchen zu Schleswig Probst und derselben Capellen alhir Vicarius begraben». De gjør gjældende, at Enevold Sovenbroder ikke alene er bleven begravet under Stenen «sondern auch bei seinem Leben die gantze Capelle, worinnen solliche Begrebnus, ist zu Gottes Ehren und Erweiterung unser Kirchen S. Nicolai auf seine eigene Unkosten erbauwet». Denne anselige og fortræffelige Mands døde Legeme burde ikke krænkes eller foruroliges, hvilket ejheller behøvedes, efter som Georg Ahlefeldts Hustru, der var død for nogle Aar siden i Kiel, havde «ein fein Begrebnus fur derselben Capellen in unser Kirchen», og der er Plads nok i Graven til Mandens Lig. Hertuginden svarede med en streng Irettesættelse af deres Vægtring, idet hun paastod at være bedre underrettet, fordi Sovenbroder i Følge Indskriften paa Ligstenen i Slesvig Domkirke var begravet her og ikke i Kiel (Acta A XX, 2850, Slesvig). I Raadskapellet i St. Nikolai Kirke fandtes en Gravsten over ham med Indskriften: Anno domini 1504 die 18. Augusti obiit dominus et magister Enwaldus Sovenbroder ecclesie Sleswicensis prepositus et hujus capelle vicarius (Ny kgl. Saml. 4to 1435). — Indskriften paa Epitafiet over Jørgen Ahlefeldts Hustru i St. Nikolai Kirke i Kiel, nu til Dels udvisket, lyder, jævnført med en gammel Afskrift i Arkivet paa Breitenburg: Hir licht begraven de erbare und veldogetsame Vor *Margareta van Alevelt*, seligen Emeken vam Dammen Erfgeseten tho Sestede Dochter; ehr Moder geheten Katrina Sestede; ist erstlick dem ernvesten und erbaren *Henneken Sesteden* seligern Erfgeseten thom Krummediek vorelicket worden, mit deme se XI Kinder gehadt, welcke alle in Godt den Heren selichlicken entslapen up enen Son und ene Dochter nha; tom andern is se dem ernvesten und erbar *Jurgen van Alevelden* van der Lehmkulen vorelicket, mit welchem se nene Kinder gehadt, und is gestorven Anno 1583 den 26 Januarij im 80 Iare eres Olders, derer Selen Godt gnedich si. Dit Epitaphium het Vor Barte Rantzows Moriti thor Hanrow erer s. Moder [seten laten]. Epitafiet er prydet med hendes otte fædrene og mødrene Anevaabener; til venstre i fire Felter under hinanden læses: Emeke vam Dam er Vader (Vaaben); Catarina vam Dame er Moder (Sehested); Detlef vam Dam er Grotevader (Vaaben); Catarine vam Dam er Grote Moder (Ulv). — Otte Sested er Grotevader (Vaaben); Mette Sestede er Grottemoder (Walstorp); Benedichtes Sestede er Eldervader (Vaaben); Vor [Plads aaben] Sestede er Eldermoder (Rantzau). —

I et Brev, dat. Kyle 1567, 28. Dec., meddeler Jurgen van Aleveldt Clawesen thor Lehmkulen seligern Sohne, at han sammen med sin Hustru og sine Stifbørn Jurgen Sestede Henneken Sohne og dennes Søster har været i Besøg hos Moritz Rantzau til Hanerau (Fællesark. XX 58 a).

Margarethe se S. 19.

Bartholomæus (S. 82). Jahrb. X, 119. Stemann III, 244. Ny danske Mag. I, 364. Danske Mag. 4. R. III, 337. Ny kirkehist. Saml. IV, 648 f. Unschuld u. Gegenbericht der Evangelisch-Taufgesinnten Christen 1702, 97 ff. J. A. Bolten, Kirchennachr. von Altona I, 1790, 272 ff. (hvor det angives, at Arkivet paa Fresenburg er brændt 1670). Rechwitz og Wadzeck, Beiträge zur Kenntniss der Mennoniten Gemeinden, Berlin 1821, 130 f. Dän. Bibliothec IX, Coph. 1747, 322. Ztschr. f. hist. Theol. 1864. F. Nippold, David Joris v. Delft. Cramer i Realencyklopädie für prot. Theol. XII. Lehnsakten Voigtshagen (Statsark. Schwerin). Inländ. Reg. 1553, 227; 1556, 30. Indk. Sager til Tysk Kanc. 1559, ¹³/₁₁, 1561 ²⁴/₂. Ausl. Reg. 1575 ³⁰/₉. Fællesark. VII, 15. Hansborg XVII, 107, XX, 58; XXVI, 64; XXXIX, 25; 106—7, 1559 ⁷/₉. Hertug Hans d. æ. til Frederik II, 1562, 21. Febr. (Rigsark.). Acta A XX, 273. Bartholomæus' Klage til Raadet i Hamborg over at nogle af denne Bys Borgere til Hest har nedtrampet hans Korn 1555 (Statsark. Hamb.). Hustru død paa Schulenburg «eilents in der stillen Wochen» (Acta A XIX 273).

Johan. Mitth. der Ges. f. Kieler Stadtgesch. XVIII. Ztschr. VIII, B 69.

FEMTE AFSNIT

Povl (S. 86). J. Grundtvig, Medd. fra Rentekammerarch. 1871, 12, 45, 65, 155. Claeden, Monumenta II, 54. Mitth. der Ges. f. Kieler Stadtgesch. XVIII, 120. Hansborg Reg. 1575—79, 320. Notits i Regnskabet over Hertug Adolphs Tog til Nederlandene: Benedicts von Allefelden zur Lemkulen gelendt, seinem Bruder Pawel zu kurtzen 16 fl. (Gottorp 25—27). Kirkeregnskabet for Kirken i Pløen: Paul von Ahlefeldt vor luden tho laten 16 Mark (1580—81, f. 121).

Didrik. Gen-her. Selsk. Arkiv, Specialia Berkentin.

Drude. Om Christopher Gadendorp og hans Slægt se Tillæg i 1. Bd.

Bendix, † 1606 (S. 87). Voss' Excerpter B XVI, fol. 5. Universitetsmatriklerne i Padua (Benedictus ab Alevelde zur Lehmkugel, Holsatus) og Siena ved Hr. Prof. Luschin v. Ebengreuth i Prag), opholdt sig 1573, 18. Dec., i Neapel for Hjemgaaende (Beretning om Erobringen af Tunis og Slaget ved Lepanto af Georg Bruck gen. v. Holstein, i Indk. Sager til Tyske Kanc.). H. Gram, Christian IV.s Hist. 1749, I, 75. Staatsb. Mag. VII, 719, 62, 55. Neues staatsbürg. Mag. IX, 270. Archiv f. Staats- u. Kirchengesch. II, 175; V. 411, 414. Nordalb. Studien VI, 303. Jahrb. X, 114. Ztschr. IX, 75. Hist. Tidsskr. 5. R. VI, 559. Kanc. Brevb. 1576—79, S. 535; 1588—90, 211. J. Grundtvig, Medd. fra Rentekammerarch. 1873—76, 155. Registr. K. M. bestelten Rethe etc. 1555—73, f. 321. Inländ. Reg. 1603, f. 167. Indk. Sager til tyske Kanc. 1606, 1. Febr. (Gert Rantzau); Brev fra Svogeren Christopher Gadendorp om hans Død, dat. 16. Febr. 1606 (Gottorp 151). Frederik II.s Dronning Sophies Arkiv: Koncepter til Breve til Bendix Ahlefeldt samt Breve fra ham til Dronningen. Brev til Kongen fra Hans Blome 1586, 15. Marts. — Om Steinburg bemærkes, at Josias Qualen 1576 byggede et nyt Hus her, fordi Amtmanden i Steinburg og hans Tjenerskab

hidtil kun havde havt «ein ganz armes Lager im Vorwerke». Det er fuldendt Aaret efter, og Henrik Rantzau tog det i Øjesyn, men det behagede ham ilde. Kongen og Dronningen vilde dér nu kun faa nødtørftige Gemakker (H. Rantzau til Kongen 1577, 9. Apr., Rigsark.). Tractatio cum Hamburgensibus Itzehoæ facta per Henr. Ranzovium, Benedict ab Alefeldt, Nic. ab Alefeld, D. Vitum Winsheimium 1588, 31. Jan. [Ved Hyldingen i Flensborg 1590, 19. Maj, foræret Kongen af H. Rantzau, Kgl. Bibl.].

Abel (S. 88). Jahrb. f. meklenb. Gesch. 49. Aarg., S. 232. Medd. af Hr. Lint. v. Weyhe i Bückebug.

Claus. Kancelliets Brevb. 1580—83, 408 f., 1588—90, 908. Indk. Sager til tyske Kanc. 1573 ^{31/3}, 1574 ^{7/5}, ^{22/6}, ^{30/11}; 1575 ^{24/3}, ^{20/8}, ^{22/6}, ^{10/8}, ^{28/8}, ^{30/11}. Gjældsbreve og Kvittringer 1583 ^{21/5} (Rigsark.). 1583, 7.—13. Jan. Claves von Alefeldt seligen Bartrams von Alefeldt weilandt zum Leimkul Son sælger til Kong Frederik II. for 11,000 Rdlr. sine 8 Lanster ved Navn Jurghen Ericksen, Thomes Karstensen, Lawe Hansen, boende i Landsbyen Jarpelundt, Madtz Brun i Solt, Andreas Jessen i Walstorp, Hans Ludickssen, Jurghen Iffersen og Iffver Jessen i Kalundt. For ham forpligter sig Moderen Dorthea von Alefeldt og Broderen Bendix von Alefeldt zur Leimkuhlen. Dat. Kiil in den achte Tagen der heiligen drey Kunninghe anno achtzigh drey. Orig. Perg. med Udstederens og hans Garanters Segl og Under-skrifter (Slesvig 170).

Anna (S. 89). Gravskrift over hende i Nikolaikirken i Kiel: Anno Domini MDLXXIII. Gedechnisse vnd Grabschriifte, so de erbare vnd erenvester, saliger Bertram van Avelte, erfeseten thor Leimkullen, und sin ehelike Husfrouwe Vor Dorothea erre beider wolgelevede Dochter Vor Anna Sehsteden, der Gott gnedig sy, hebben nasetten laten. Anno Domini MDLXIX den XII Februar is de erbare vnde veledogentsame Frouwe Anne Sesteden, salige Bertram van Alevels Dochter, des erbaren vnd erentvesten Jurgen Sesteden, erfgeseten thom Nosse ehelike Husz-frouwe eres Olders XIX Jar 8 Monacht vnd XVIII Dage im ersten Kindelbette na erer erstgebarn Dochter Sophia in sâlinger Erkenntnisse vnd trostliker Anropinge Jesu Christi in Godt entslapan. — (Gl. kgl. Saml. 3025 4°).

Om Jørgen Sehested se D. biogr. Lex. XV, 515 f.; Ztschr. I, 81, IX, 215; Kanc. Brevb. bl. a. 1571—75, 343, 454; 1576—79, 478, 597, 629. Gottorpske Bestal-lingsprot. 1591—1608, f. 168, 382 (Rigsark.). Se Tillæg III.

Mette (S. 89). Gauhe, Adelslex. 2396 f. Pfeffinger, Gesch. des braunschw. lüneb. Hauses III, 680. Königs Adelshist. I, 1033, 1069.

Dorothea (S. 89). Indskriften paa Gravmælet i Lütjenburg lyder: Alhie rvhet die edle vnd | vieltvgenthsame Fraw *Dorothea* | des edlen vnd erntvesten Otto | Revendtlowen erbgessesen zu Neverss | dorppff, Fvtterkampff, Lammershagen | Witten-berge vnd Stocksehe eheliche | Hausfrawen, sehlighe Barteramb von Alefelden | weilandt zvr Lehmkvhlen erbge | sessen hinterlassene Tochter. — Alhie rvhet der edler vnd | erntvester *Otto Revendtlow* zw Neversdorppff, Fvtterkampff vnd Stock-sehe | erbgessesen. — Jvfr. Haupt, Bau- u. Kunstdenkmäler II, 141. — 1592, 7.—13. Jan. Ove Rantzow seligen Wulwes Sohn, Melcher von der Wisch zu Dampe, Sivert von der Wisch zum Binebecke, Hans von der Wische zu Gronholdt, Wulf von der Wisch zum Schrevenborn, Benedix Rantzouw zu Tundern, Claus von Thienen zu Khuren, Claus von Thinen zu Walstorp, Claus von der Wisch zu Elerstorp, Hin-rick Rantzouw zum Klampe, Claus Rantzouw zu Rastorp, Claus von Bockwolden Lorentz Sohn, Hinrick Ratelouw zu Lutkenborggen, Hinrick Rantzouw zur Schönen-weide, Baltzer Rantzouw zur Lutkenborch, Schacke von Alefeldt Wulves Sohn, Dorothea Daniel Rantzouwen Witbe, Heilwich Heinrich Rantzouwen Witbe, Barbera Christopher Rantzouwen Witbe og Dhorotea Rantzouw paa hendes afdøde Mand Andreas Rantzaus og deres Sønner Michel og Hans' Vegne indgaar en Overenskomst med *Otto Revendtlow* til Neverstorp, i Følge hvilken denne af deres Skyldner

Heinrich Rantzau overtager dennes Gods *Lammershagen* med Landsbyerne Bellin, Sehrendt og Passouw for 33,000 Rthlr. Dat. Kihle 1500 im twe und negentigesten in den achte Dagen trium regum. Orig. Perg. med Udstedernes Segl, Lammershagen Godsarkiv. — 1599, i Omslaget, købte han (til Stocksee) af Ditlev Ahlefeldt salig Andreas Rantzaus Hus i Burgstrasse i Kiel (Gott. Membraner). Blandt «Tyske Sager», Varia, Rigsark., Brudstykke af en Arvedelingsakt paa Papir med Segl, dat. Lammershagen 7. April 1606, undertegnet af Otto Reventlow, Ivo Reventlow, Bertram Reventlow, Hinrich Pogwisch, Moritz Rathlow, Melcher Rantzow sehlig Oven Sohn og Wolf Blohme, hvorefter Neverstorf og Futterkamp (anden Lod) skal tilfalde Bertram Rewentlow. — Jvfr. Acta A XIX, 1481, 1506; A I, 421.

Øllegaard. 1596, 7.—13. Jan. Jurgen Blome, Erbgesessen zu Hemminghorn, bevidner at være skyldig til Oelgardt v. Alefeldt Bertrams Datter 200 Daler. Medlover: Hans Pogwisch, Søn af afdøde Henning Pogwisch til Petersdorf. Orig. Perg., Statsark. Slesvig, Rep. B 171 b.

Catharine. Pontoppidan, Ann. ecclesiae III, 508. Ztschr. II, 151 ff. Mitt. der Ges. f. Kieler Stadtgesch. XVIII, 81. Henrik Rantzau til Kongen 1591, 14. Febr. (Rigsark.).

Om Povl Rantzaus Brodermord hedder det: Hier. Rantzow ist am Montage nach Joh. Bapt. Morgens frühe nicht weit von dem fürstl. Hause zu Kiel (dieselbst er domals Amtman war) fur der Denischen Brucken von seinem Bruder Pawel Rantzawen zum Knopffe, wie in der Begrebnus furgelesen, aus lauterem blutdürstigen Frevel alleine eines einigen Worts halber [ermordet]. Drabsmanden blev rolig paa sin Gaard, der kun laa en Fjerdingvej fra Broderens; hat dort in aller Wollust und Uppicheit Haus gehalten, og forlod først Landet et halvt Aar efter, nicht aus Reu und Demuth, sondern umb seiner bequemen Gelegenheit willen, Svigerinden beskylder Povl Rantzau for ogsaa at have forvoldt sin Hustrus Død: Seine Hausfrawe ist doher ohne allen Zweifel in Pthysin geraten, das er sie extrinsecus mit harter, untauglicher Speise und Knutteln beladen, und intrinsecus sie mit grossen Sorgen und Gram geengstiget, das sie teglich, wie ihme andere viel lieber denn sie, hat sehen u. vernehmen müssen (Acta A XIX, 1404).

Bendix (S. 90) var død 1608 (Acta A XIX, 1732).

Cai (S. 91). 1576 (Hansborg Reg. 1575—79, 14 f., 75; 1576—79, 22). Saml. Gottorp 240. Acta A XIX, 732. En Key von Alfeld, Hofjunker hos Hertuginde Christine, var 1596 til Stede ved Christian IV.s Kroning. Otto Ahlefeldts Anetavle (Haseldorfs Arkiv). Enken paa Fresenburg 1608 (Acta A XIX, 732).

Christopher. Ausländ. Registrant 1559—62, 329; 1561, 7. Maj.

Johan (S. 91). Ztschr. XI, 345. Breve fra Hertug Ulrik af Meklenborg til Frederik II, 1568; Indk. Sager til Tyske Kanc. 1581, 12. Maj; Voss B XVIII, 8.

SJETTE AFSNIT

Margarethe (S. 93). Fam. derer v. Bülow, 1858.

Catharine. Arch. f. Staats u. Kirchengesch. V, 311.

Frederik Bertram. Danske Mag. 4. R. IV, 37. Kanc. Brevb. 1588—92, 130. 1588, 30. Dec., sender Kongen sin skriftlige Lykønskning til Bendix Ahlefeldt i Anledning af Sønnens Fødsel. Daaben fandt Sted 1. Jan. 1589 (Inl. Reg. 1588—90,

f. 62, 76). I Rentemesterregnskabet 1588—89, Afd. VII, Bilag 32 Notitsen: Thend 18. Decembris [1588] haffuer ieg thil mig annammet, som er Bethalling for et ameleret forgyldt Sølf Begere, som min naadigste Herre och udwolde Prindtz och Konning haffuer bekommet aff mig, och Hans Maiett. naadigst vilde lade skiencke och forære Benedix van Alefeldt thil Faddergaffue, wog samme Begere Lxxxxvj Lodt Sølf, efther hosliggendis Claus Huidtz Goldsmidtz underschrefne Sædels Lydelse, Loddet beregnet for j Daller, gjør Lxxxxvj Daller. — Frederik Bertram blev 1610, 22. Nov., immatrikuleret i Padua (Medd. af Hr. Prof. A. Luschin v. Ebengreuth i Gratz); opholdt sig sammen med Broderen Cai Juni 1611 i Venedig (Vierteljahrsschr. des Herold VIII, 281). Rostock Univ. Matr. III, 285.

Christine (S. 94). Indskriften paa Epitafiet lyder: Anno 1597 ist die edle vndt viel tugentreiche Jungfraw | Christina van Alefeldt in Christo seliglich entschlaffen | ihres Alters 2 Jahr vndt alhie bestettigett worden. Vndt hatt Ihr Vater der edler vndt ehrnvester Benedictus von Alefeldt | Koniglicher Holsteinischer Rath, Amtman auf Steinburg vndt | Dithmarschen, Verbitter des Closters Itzehoe, Probst zu Preetz vnd zur | Lehmkulen Erbgessen diess Epitaphium und Gedechtnüss Ihr nachsetzen lassen.

I Følge en Stamtavle over Familien Winterberg (Mskr. S. H. 404 A i Universitetsbibl. i Kiel) var Nicolaus Winterberg (Student fra Rostock, 1601 Diakon i Heiligenstedten hos Faderen Nicolaus W.) gift med Dorothea Ahlefeldt, Datter af Bendix Ahlefeldt, Amtmand paa Steinburg. W. flygtede under Krigsurolighederne til Hamborg og døde her 29. Febr. 1628 og blev begravet i St. Nikolai Kirke. Hans Hustru døde 1604 (Arch. f. Staats- u. Kirchengesch. IV, 145). Da Bendix Ahlefeldts Datter Dorothea var gift med Ditlev Sehested til Depenau († 1638), maa denne Meddelelse bero paa en Fejltagelse. — *Neniæ Sepulchrales: Christiana Ahlefeld. Domini Nicolai Winterbergii sacri palat. lat. et aulæ cæsareæ comitis, pastoris ecc. S. Margaretæ, Mag. phil., begr. xvii. Cal. Oct. 1717 Gluckstadii (Kgl. Bibl.).*

Henneke (S. 94). 1620 lod Junker Henneke de Alefeldt begrave Jeronimus Plessens Tjener i Oldesloe; underskrev 1622 sammen med Iven Brockdorff til Tralau Oldesloe Kirkeregnskab. S. A. betales for Ringning ved Christopher Ahlefeldts Barns Begravelse 4 Sk. (1 Puls), 1625 for Ringning ved Christopher Ahlefeldts Jordefærd 3 Mk. 8 Sk. (7 Pulse), 1643 for en Hencke von Alefeldts Ligfærd samme Sum (Oldesloe Kirkeresk.). Heilwig Henneken von Alefeld Wittiben weiland zum Schulenburg (Konc. til Inl. Reg. 1637, ⁷/₄). I Restancelisterne fra 1631—33 nævnes: Hans v. Buchwald zur Fresenburg, Balthasar Brockdorff zum Schmachthagen; Fresenburg mit Schulendorf u. Schmachthagen itzt Benedix von Bockwolt; Bendix Buchwald zu Sigroen im Gute Fresenburg; Hans v. Buchwald im Gute Fresenburg. 1643, 20. Jan., holdtes Arvedeling efter Benedict Buchwald; Fresenburg tilfaldt Hans Buchwald til Holtzenklinke (Gottorp 347). Henneke havde en uægte Datter Anna von Ahlefeldt, der blev gift med Henrik Rantzau, uægte Søn af en Povl Rantzau; deres Søn Ditlev von Rantzau fik if. aabent kejserligt Brev af 14. Dec. 1702 Dispens for sine Forældres uægte Fødsel og blev kjendt berettiget til at føre det forenede rantzauske og ahlefeldtske Vaaben. D. Rantzau var gift med en v. Schelking fra Kurland og havde 1702 med hende 2 Sønner og 4 Døtre (Medd. af Hr. Greve Rantzow i Charlottenburg). — Om Sigfred v. Plessen se Norske Mag. V, 232, 322, IV, 498. Noodt, Beitråge I, 260 ff. Ztschr. XI, 357; XXXII, 220. Han stod 1653 Fadder paa Rethwisch; 1661 tilkjendegav Landretten Oberstvagtimester S. v. Plessen, at hans Moder Abel v. Oertzen som den ældste i Familien maatte faa det Nybølske Legat, i hvilken Anledning hun som Bevis for Retten fremlagde en Familiebibel, der udviste, at hun var født Mandag efter Nicolai 1583 (C. H. Friccius' Landretsprot., Haseldorfs Ark.). Kong Frederik III. skjødede til S. v. Plessen Landsbyen Nützen i Kaltenkirchen Sogn (Udat. Konc., Tyske Rentekammer, Rigsark.). 1673, 16. Juli, Ægtpagt oprettet mellem Valentin Sigfred v. Plessen (Søn af Sigfred v. P. og dennes første Hustru)

og Dorothea v. Dessin, Datter af Joakim Lüder v. D. til Hohen Prietz. 1687, 26. Jan., ansøger Magdalena Sophia Rantzau Wittwe von Plessen paa Schulenburg Kongen om en Formynder (Acta A XX, 3415).

SYVENDE AFSNIT

Ditlev (S. 95). Otto Ahlefeldt til Fresenburgs Anetavle i Haseldorfs Arkiv. Voss' Excerpter A XIII. Geneal. herald. biogr. Arkiv, Spec. Berkentin (Rigsark.). Hoinckhusen, Genealogie der Familie von Parckentin (Statsark. Schwerin). Kirkebøgerne i Bützow og Oldesloe. 1651 tilfaldt Godset Fresenburg ved Licitation Johan v. der Decken zum Stellenfleth (Acta A XIX, 1004). 1654: Von Dethlef von Ahlefeldt, Ritmeistern, gegen Verpfändung des Guths Dahme auf halbjährige Lose u. mit 6 p. c. zu verzinsen aufgenommen und empfangen 10,000 Rthl. 1657—63 Dethlef von Ahlefeldt, Rittmeister zu Dahme, hyldede 1661, men 1664: Dethlef von Ahlefeldt zu Fresenburg von 10,000 Rthl., 1654 aufgenommen (Gottorp Kammerrgskbr.). 1662 ^{4/6} hedder det, at Detlef von Ahlefeldt zum Dahme har tiltraadt sin sal. Faders Gods Fresenburg (Acta A XX, 3398). Jvfr. Gottorpske Rentekammers Expeditioner 1661—62. — Ditlev Ahlefeldt ejede en Begravelse i Burgkirche i Lybek, i hvis Gravbog det hedder: 1662: Juncker Detlef von Ahlefeldt auf Friesenburge Erbherr mit den Vorstehern und Herrn Wulff Ratlouw, auff Hirschholm Erbherrn, verabschieden lassen, dass wen nach diesem H. Detlef von Ahlefeldt eine Leiche in diese Begräbniss würde setzen lassen, er alsdann für ein alt Leich 6 Rth. und für ein Kindt 5 Rth. Kirchen Gebühr wolle abtragen lassen». Begravelsen tilkjendtes Kirken efter Proklama 1754—53 (Begräbnissbuch 1619—65, f. 289).

1652 skriver Johan v. der Decken, at han har været gift med Dorothea Buchwald fra Fresenburg og med hende har to Sønner og to Døtre, hvilke sidste han beder Kongen om at faa optaget i Preetz Kloster. Enken Anna levede 1664 (Ztschr. XXXII, 221). 1691 blev begravet i Oldesloe den velb. Fru v. der Decken (Acta A XX, 1004; Oldesloe Kirkeregnskab).

Johans Fader *Henneke v. der Decken* til Stellenfleth og Holtenklinken (1584) (f. 1552, † 1612), blev 1576 af Otto Rantzau anbefalet til Hertug Hans d. Æ., hans Arvinger besiddende 1615 i Tønder Amt, var 1579 gift med Dorothea, Datter af Bendix Pogwisch, der var gift med en Søster til Ditlev v. Damme til Sehedet og Schirnau. 2. Gang gift med Maria Cluver. Johan var Søn af 1. Ægteskab. *Volrad v. der Decken* fik Best. som Ritmester paa Gottorp (Bestallungsbuch 1591—1608, 112). *Johan Albrecht v. d. D.* var 1635 Page paa Gottorp. Kirkebogen i Oldesloe for 1675 (2. Søndag i Advent) indeholder følgende Notits: J. Detlef von Alefeld hat eine Dirne von seinen eigenen Leuten beschlafen, Nahmens Stinke Böttings und lässt taufen Otto Benedictus.

Cai (S. 97). Carl Heinrich Rabens Anetavle 1733 (Statsarkivet, Schwerin).

Ida. Beschr. des Geschlechts v. Bülow, Neubrandenburg 1780, 194. Lehnsacten, Harkensee (Statsark., Schwerin).

Henneke. Oldesloe Kirkeregnskab.

OTTENDE AFSNIT

Hedevig Dorothea (S. 98). Om Berkentin se Krigskancelliets Expeditioner 1677, 195, 750; Oberstltnt. J. C. W. Hirsch' Saml. G. C. F. Lisch, Gesch. des Geschlechts v. Oertzen, Schwerin, 1866, 158. Schlie, Kunst- und Gesch. Denkmåler des Grossherzogtums Mecklenburg-Schwerin, IV, 1901, 166. C. P. v. Kobbe, Gesch. von Lauenburg, Altona 1837, 324.

Elisabeth Magdalene (S. 98). Ægtepagt i Uftog i Haseldorfs Arkiv. — Familien Røde (Rød) førte i Vaabenet en Egegren med 2 Agern og 3 Blade. 1341 forekommer Bertram Røde. Brødrene Otto og Claus Røde faldt 1500 i Ditmarsken. 1467 levede Claus Røde, Dattersøn af Markvard Wonsfleth og Kirstine Knudsdatter (E. Graber, Das Archiv der Stadt Flensburg, Flensb. 1910, 65). 1512 var Henneke R. Page hos Amtmanden paa Gottorp. Elsebe relicta Clawes Røth in Holstoft in parochia Cicebu (Quellensamml. VI, 97). 1519 forekommer Joakim Røde til Lindvedgaard; 1525 ⁶/₂: Karstine Enke efter Joachim Reyde paa Lyndewathgarde; endnu 1513 (Orig. Perg. med Segl, Slesvig Statsark., Maarkjær 17). **Clement Røde** levede 1515—49, ca. 1548 til Lindvedgaard, vistnok Søn af Joakim. **Otto Røde** til Grønholt og Lindvedgaard, falden 1559 ved Heide (Ztschr. XVII, 245), gift med Anna Sehested Markwardsdatter af Ornum, havde Børnene: A. **Emeke**, var 1581 Hengstreuter hos Hertug Hans. B. **Markvard**, gift med Ida v. der Wisch. C. **Claus** nævnes sammen med Brødrene 1586 (Statsark. Slesvig, Rep. B, 143) og 1611, da de ejede Grønholt, Boltoft og Sterup (Sterup Sogn), som Hertugen af Gottorp havde afstaaet til dem. Claus boede 1621 i Lybek og var gift med Anna, Datter af Hieronymus Lünenburg til Meusling og N. N. v. der Wisch. De havde Børnene a. **Otto Røde**, studerede 1621, † 1654 i Lybek (humatus in æde cath. Lubec. 7. Cal. Dec.); g. m. Margarethe v. der Wisch, Datter af Johan til Lütjenhorn (Acta A XX, 3135); Enke 1661 (Acta A XX, 3135); 1664 (Ztschr. XXXII, 221); 1677 købte Fru Hedevig Dorothea v. Alefeldt sal. Fru Margaretha von Røden født v. der Wisch' Stolestade i St. Jacobi Kirke i Lybek (Wochenzettel der St. Jacobi Kirche 1677 ved Hr. Dr. F. Bruns). b. **En Datter**, g. m. Zakarias Petersen v. Deden, der 1625 ejede Grønholt, Boltoft og Sterup (Acta A XIX, Fasc. 1, Ungeordnede Acten) og 1631 kalder Otto sin Svoger (Acta A XX, 3187). c. **Anna**, g. 1. Sept. 1611 paa Leupze i Meklenborg m. Ioakim Restorff til Lübbentin; hun døde 2. Febr. 1621, bgr. i Lübbentin Kirke 20. Febr. (Casp. Neunkirchen, Leichpred., Rostock 1621). — Otto Røde havde Børnene 1. **Claus**, Test. til Fordel for hans Hustru Elisabeth Magdalene von Ahlefeld, dat. 1677, 21. Jan., hun var † inden 24. Juli s. A. Forlig mellem Ditlev Ahlefeldt og Claus' Broder Henrik i Lybek, der bl. a. lover at erlægge til sin afdøde Broders uægte Datter Anna Dorothea 300 Rdl., bekræftet af Henriks Svoger Gottlieb von Hagen til Brüel. 2. **Henrik**. Junker Hinrich Røede købte 1697 Fru H. D. Ahlefeldts Stolestade (Wochenzettel der St. Jacobi Kirche). Anna v. der Wisch, Søster til Margarethe Røde, blev gift 21. Juni 1672 m. Berthold Berkentin til Lütgenhof, f. 22. Aug. 1640 paa L., † 22. Apr. 1677 i Lybek, begr. i Burgkirke; 2. m. Gottlieb v. Hagen til Brüel. 1660 nævnes Otto Røhden Wittiben u. Erben, dero Schwiegersohn G. v. Hagen, mecklenb. Kammerrath (Gottorp Kammerregnskab. Parkentinsche Familienacten, Statsark. Schwerin). — Ida Røde døde 1657 i Uetersen; Magdalene var Konventualinde sammesteds 1633 (Noodt, Beiträge I, 615).

Otto (S. 99). Overkammerjunkerens Regnskab 1673—85, fol. 64. Indk. Sager til Krigskancelliet 1677, Nr. 622. Expeditioner 1676, Nr. 629. Dronning Sophie Amalies Arkiv (Rigsark.). Christian V.s Reskripter til Overrentemester Brandt Hertugdømmerne vedk. 1681—86; 1683, 9. Okt. — Oldesloe Kirkeregnskab: Herr Otto v. Allefeldt ist nachgeleutet 18 Puls, 9 Mark; Klockenschos 1 Mark 8 β. — Wochenbuch der St. Jakobikirche 1694, 21.—27. Apr.: Donnerstag Abendt ist Otto von Ahle-

felten, ein Holsteinischer von Adel, zur Burg beygesetzt und ist allhie ein Stunde und ein Zutracht mit der Puls und grossen Glocken geläutet, wofür die Kirche empfangen 60 ʒ, Ungeld 12 ʒ 8 β, bl. 47 ʒ 8 β.

Ditlev. Lehnssacten Belsch (Statsark. Schwerin). Jabel Kirkebog.

Bendix (S. 100). Landetatens Regnskabssager 40. Orion I, 1843, 175.

Ida. Hartvig Schack: Voss' Excerpter. Stubbe og Espenæs' Godsarkiver ved Hr. Gustav Schäffer. Hartvig Schacks Ahnetavle († 1692). Karby Kirkebog.

Hedevig (S. 100). Carl Heinr. v. Rabens Ahnetavle (1723) i Statsark. i Schwerin. Lisch, Gesch. der Familie v. Oertzen III, 146 ff., IV, 209. Det trykte Bryllupsdigt i Anledning af Moritz Rantzaus og Hedevig Ahlefeldts Formæling indeholder nogle ikke uinteressante kultur- og lokalhistoriske Enkeltheder.

Heut ist der ander Mertz, heut fängt man an zu lieben,
 Eh' Phœbus heut erwacht, der Becker war bereit
 Das Hee-deweichen Brodt bei Hauffen einzuschieben
 Es gehet Wunder vor, merck' diese Fasten zeit.
 Kaum hat Aurora uns ihr Anblick scheinen lassen,
 Es kam aus tiefem Meer kaum Phœbus selbst herfür
 Da hört man ein Geplerr in allen Kielschen Gassen,
 Die Mägde kloppften starck an Meister Hansen Thür,
 Sie schleppten Körbe voll mit Schürtzen überhüllet,
 Es fuhr ein weiter Wag'n zum Dänschen Thor hinaus
 Der war mit Rommeldeuss, mit Brodt gantz angefüllet.

(Schertz Gedicht auff den Hochzeitl. Ehren-Tag des Hrn. Moritz Rantzow von Etlichen guten Freunden, Kiel 1674).

NIENDE AFSNIT

Dorothea Elisabeth (S. 102). De genealogiske Data for hende og Sødskende i Rostgaards Papirer, Pakke 29 (Univ. Bibl.).

Christine. Ztschr. XXXII, 158.

Abel Sophie. Konventualinde Wonsfleths Mskr. i Klosterprovstens Arkiv. Bibliothek der Ritter- und Landschaft in Rostock.

Dorothea Elisabeth (S. 103) kan ikke, som tidligere antaget, være kjødelig Datter af Bendix Ahlefeldt til Osterrade, men er if. Rostgaard hans Stifdatter, som han vistnok har adopteret. Hendes Fødselsaar er ikke 1688, men 1687 (jvfr. 1901, S. 111). Kjøbekontrakt vedr. Sehested dat. 23. Aug. 1734 i Brahe-Trolleborg Arkiv. — Ploen-Altstadt Totenregister I: Frau v. Rantzow, geb. v. Ahlefeldt, von Kiel hierhergebracht und des Abends still in ihrem Begräbniss beigesezt.

Otto Henrik. Krigskanc. Registratur 1738, 907 f. Krigsraad Horsts Krigskassergsk. 1740. St. Nikolai Kirke i Kiels Regnskaber.

If. Medd. fra Fru v. Wenckstern i Oldenburg var en Fru v. Bodendorff-Wolstersdorff, der maa have levet c. 1480—1530, en født Ahlefeldt af Huset Lehmkulen, maaske Tante til Bertram Ahlefeldt. Familien Bodendorff hører hjemme i Lyneborg. 1491 forekommer Ernst v. B. — Margarethe Ahlefeldt af Lehmkulen, g. m. Lorends Leve (Danske Mag. 4. R. III, 137). — Margarethe Henriksdatter Ahlefeldt af Lehmkulen, g. m. Steffen Bülow til Wehnigen og Marnitz, f. 1496, † 1521 (Familienbuch v. Bülow, 1858, 710).

TREDIE KAPITEL

LINIEN WITTMOLD

FØRSTE AFSNIT

Henrik (S. 107). Paa en Anetavle (Gen. herald. top. Arkiv, Spec. A, Rigsark.) opføres: Hinrich v. Alefeldt zu Wittmold, Erbherr, kön. dän. Amtmann zu Steinburg, Gottorf, Kiel u. Plön, wie auch Probst zu Preetz, † 1540, u. Frau, Frau Anna geborne Ranzow a. d. H. Schönweide. At han var Amtmand i Steinburg før han overtog Gottorp Amt, stemmer med de nedenfor anførte positive Opgivelser; hans Embedstid i Kiel og Pløen maa derfor falde efter 1525, men nærmere har jeg ikke kunnet fastslaa. 1526, 20. Febr., fik Henneke Sehested Forskrivning paa Amtet Kiel paa 6 Aar og beklædte endnu Stillingen 1531, 13. Dec. (Byarkivet i Kiel, Perg., men 1533, 23. Jan., var han afløst af Claus v. der Wisch (ib.). — De tidligere Sammenstillinger af Henrik til Wittmolds Livsdata er ganske vildledende (Jahrb. X, 111; Danske Mag. 4. R. III, 22). — 1515, 17. Jan. Hinrick van Alevelde Benedictusson to der Lemkulen (Ztschr. XL, 500). — 1515, 26. Jan. Salgsbrevet paa Schönhorst (Schonenhorst), dat. tom Kyl dusent vyffhundert und veffteyn am Frigdage nach conversionis Pauli. Trykt i Zeitschr. II, 169 ff. Orig. Perg., alle Segl bevarede, i Fællesark. XXXII, 31. — 1519, 3. Jan., aflægger han første Gang Regnskab som Amtmand paa Steinburg (Amtsregnskab, Rigsark.). — 1521, 12. Jan. Hertug Frederik sælger til Jurgen Blome unsen Hoff tor Sconhorst for 4350 Mark. Dat. dusent vyffhundert und eynundtwyntich Fridages na den hilligen dren Kongen (Trykt i Stemann, Urk. Beiträge, 27. Orig. Fællesark. XXVI, 37). — 1522, 1. Sept.: to Gottorp (se S. 85). — 1523, 5. Maj. Hinrick van Anefelde to Gottorppe (Quellensaml. II, 80); — s. A., 15. April. Sivert van der Wysch to Groenholdt, *Hynrick van Alevelde*, Amptmann to *Gottorpe*, Clawes Randtzouw to Raestorppe, Clawes Randtzouw to Aschebarge, Marquart van Boeckwolde, Henneke Szestede, Frederich og Christoffer van Alevelde bevidner at have forhandlet med Jurgen van der Wysch, som har forpligtet sig til at overlevere Slottet Segeberg til Hertug Frederik 14 Dage efter Dags Dato og sværge Hertugen Huldskab og Troskab. Datum to Szegeberg ymme Cloester. Charta partita paa Papir (Fællesark. XXIV, 8; Stemann III, 184). — 1525, 7.—13. Jan. Hinrick van Alevelde to Gottorp (Frederik I.s Gjælds-brev til Godske Ahlefeldt til Saxtorp, se denne). — 1530. Hinrick van Anevelde to Pretze; 1530—33 Provst i Preetz (Urks. I, 406, Ztschr. VII, 16). — 1539, 7.—13. Jan. Henrik v. Quitzow til Vogtshagen udsteder til Heinrich von Alefeld zu Wytmolt en Gjældsfor skrivning paa 2200 Mark lybsk Hovedstol. Med-

lovere: Jachim Swyn van Romplinck, Bartholomeus van Alevelde Hennekens Son, Clawes Wensyn Gosckes Sone, Hinrich Rantzow Keyen Sone (F. v. Meyenn, Gesch. der Familie v. Pentz, Schwerin 1891, I, Urk. 307). — 1540. Clawes van Alevelde thor Lemkulen og Hinrick van Alevelde tho Preetz, Gebrodere, medforsægler Reversen til Byen Kiel (Arch. f. Staats- u. Kirchengesch. IV, 503; Mitt. des Ver. f. Kieler Stadtgesch. XVIII, 31). — 1579. Von Johan van Alevelt vor siner seligen Moder ludentes iij Mark (Pløen Kirkeregnskab 1579, f. 114, 119).

ANDET AFSNIT

Johan (S. 108). 1558, Oct. tr. reg. Brødrene Jurgen, Jasper, Christopher og Benedictus Hinriks van Anevelde thom Wittmold Sohne, afstaar Wittmold til Broderen Johann (Afskrift Acta A XIX, 802). 1565, 18. Maj. Johan og Adolph Hertuger af Slesvig og Holsten tilkjender Johann van Alevelde Retten til en Fiskeruse «ahn der Auwe» ved Wittmold, kaldet Lysenswehr, som dennes Forfædre har ejet og Christopher van Thienen havde søgt at gjøre ham stridig. Orig. paa Perg. med Hertugernes Segl (Arkivet paa Wittmold). Pløen Kirkeregnskaber for Aarene 1564, 1579—80, 1587—88 undertegnede af ham, betalte blandt Indbyggerne i Pløen 8 Skilling som Bidrag til Orgelets Bygning (Rgsk. 1581, f. 133). — Vor sehlige Johan van Alefelden Begreiffnuss tho openen x Mark, noch vor ludendt vii mk viii β. 1572 nævnes Brødrene Johan (den ældste), Jørgen, Christopher og Benedict, de to i Krigen, én hos Kongen Acta A I, 346).

Bendix. Kbhvns. Dipl. VI, 42. J. Grundtvig, Medd. fra Rentekammerarch. 1873, 148, 156. Kanc. Brevb. 1571—75, 34, 324, 350, 538, 662; 1576—79, 27; 1580—83, 139. Jydske Saml. 2. R. I, 323 f. C. F. Bricka og S. M. Gjellerup, Den danske Adel, 1874—75, 281. Hist. Tidsskr. 4. R. IV, 521. Ny kirkehist. Saml. VI, 731. Vedel Simonsen, Eske Brocks Levnetsbeskr., 1842, I, 43 og Saml. til Fyens Hist. og Top. VI, 326 om hans Død; begge Steder bør læses Juni for Juli; Tidspunktet for Kongens Ophold i Gūstrau fremgaar af Kanc. Brevb. 1576, 67, og P. H. Resen, Kong Frederik II.s Krønike, 1680, 296). 1558, 20. Jan. Benedictus von Alefeldt Hinrichs sehl. Sohn afstaar sin Andel i Wittmold til Broderen Johan von Alefeldt for 8000 Mk. lybsk. Afskrift, dat. 1558, Donnersdages na Antonij (Acta A XIX, 802).

Jørgen (S. 110). Jurgen und Jasper von Alefeldt Kauf u. Cessionsbrief uf Wittmoldt de dato 1555 trium regum (Acta A XIX, Ungeordnete Acten fasc. III). Meklenb. Jahrb. XXVIII, 189. F. Schlie, Die Kunst u. Geschichtsdenkmåler des Grossherzogtums Mecklenburg-Schwerin 1898 II, 352, 355. Medd. af Dr. Crull i i Wismar og Referendar H. B. v. Bassewitz i Hameln. — 1574, 17. Febr. Jurgen von Alefeldt, erbgessessen zu Torstorp im Lande zu Mecklenborch, og Hustru, bevidner, at Benedicts von Alefeldt, erbgessessen zu Haseldorp, efter deres Anmodning har forstrakt dem med 6600 Mark lybsk, for hvilken Sum de sætter deres Gods Torstorp i Pant. De lover at give ham hans Kavtion og Segl tilbage i kommende Omslag 1575; i modsat Fald skal Bendicts von Alefeldt have Ret og Magt til at kræve Ægteparret i Indlager i et ærligt Herberg eller andet Sted i Holsten, hvorhen de i saa Fald vil begive sig ufortøvet og forblive der, indtil de har indfriet deres Forpligtelser. Dat. Pretze vier og sibenzig Mitwochen den 17. Februarij. Orig. paa Papir med Underskrifter (Jurgen van Annefelth og Dorte van Annefelth) og

begges Segl — det ahlefeldtske og bassewitz'ske paatrykt i grønt Vox. Skadesløsforskrivning udstedt af Baltzar Ranzow Ottens son til Benedict von Alefelde for Jurgen von Alevelde sel. Hinriks son zu Wittmold zu Torstorp. Dat. Antoni Dag 1577 (Perg. med begges Segl og Underskrift; Haseldorf Arkiv). — Lehnsakter fra Thorstorff (Statsark. i Schwerin). Indskriften under Vaabenerne i Kirkevinduet i Bössow, henholdsvis det ahlefeldtske og bassewitz'ske, lyder: Jurgen v. Alefelt patron diser kirch mortuus a^o 1589 og Dorotheia v. Basseviten [sic], mortua a^o 1609 (Meklenb. Jahrb. XXXVIII, 189).

Jesper (S. 111). Pløen Kirkeregnskab 1616—17, fol. 862. Boede 1572 i Pløen (Acta A I, 346).

Christopher. Voss A XIII (Rigsark.).

TREDIE AFSNIT

Henrik, † 1631 (S. 112). Pløen Kirkeregnskaber 1596, f. 389, 393, 398; 1597—98, f. 347 (Hinrick von Alefelt seligen Kinde vor ludent 13¹/₂ Mark); 1617, 977; 1624, 1029; 1631, f. 1158 (von dem e. e. Johan van Alefelt zu Wittmolt erbgessessen wegen seines seligen Vaters Begrebniss zu eröffnen 20 Mark). — 1637: Mette sel. Hinrich von Alefeldes Skjøde til Joachim Brucktorff til Rixstorff paa Wittmold Gods, som hun afstaar for en Kjøbesum af 19,000 Rdl. in specie og 30 Rosenobler. Dat. Wittemoldt 23. Octobris Anno ein tausent sechs hundert sieben und dreiszigk. Orig. Perg. med Underskrifter og Segl, Metta von Alfelt myn egendt handt; Johan von der Wisch min egen hand; Wulff von der Wisch m. pp. (Arkivet paa Wittmold). Skrivelse, pr. 1640, 11. Nov., fra Otto Ranzow zu Damp, Volf von Alefelt zu Öhe paa egne og Melchior v. Alefeldts efterl. Søn Hinrichs Vegne, hvori de meddeler Kongen, at F. Mette von Alefeldt s. Heinrich von Alefelden weilandt zum Wittemolt erbgessessen Wittibe im Septembri jungsthin in der Stadt Kyel, woselbst sie ihr Domicilium gehabt, christadelich beygesetzt (Acta A XX, 3398). — Om Wittmolds senere Ejere kan efter de originale Skjøder i Godsarkivet meddeles følgende: J. Brockdorff solgte det 1638, 28. April, for 19,800 Rdlr. til Adolph Philip v. der Wisch, der 1647 afstod det til Henrik von der Wisch, hvis Enke Gertrud 1682, 19. Maj, solgte det til Ditlev Brockdorff. Denne afhændede Godset 1685, 22. Maj, til Johan Philip v. Osterhausen, der 1716, 1. Maj, skjødede det til Fru Magdalene Christine Reventlow. 1758 ejedes det af Volf Henrik Thienen, der 1760, 18. Jan., solgte det til Konferensraad Ludvig Christian Carl Thienen, hvis Enke Catharine Margarethe f. Blome, afhændede det 1772, 25. Feb., til Ida Hedevig v. Plessen f. Buchwald, for 49,000 Rdlr. 1792, i Omslaget, solgte hun det til Senator Rodde, der 1796 afstod det til Emigrant René Mans de Froullay Greve de Tessé, Grand d'Espagne, og Alexandre François Greve de Mun, Maréchal de camp for 90,000 Rdlr. 1803 overtoges det af den i London boende Hertug af Serrent, som 1807, 2. Maj, afhændede W. til Johannes Schuback i Hamborg. — 1675, 10. Sept. Benedict von Alfelt til Lehmkulen bevidner, at Hinrich von der Wische til Wittmolt har overladt ham som Ejendom (eygenthumblich) en af sine Undersaatte, en Pige ved Navn Leencke Farenkrugs, der har indladt sig i Ægteskab med en af hans Undersaatte. Han forpligter sig til ved given Lejlighed at gjøre Gjengæld. Dat. Lehmkulen 10. Sept. 1675. Orig. paa Papir (Arkivet paa Wittmold).

Bertram. E. G. Tauber, Sorø Academis Forfatning, 1867, XL.

Henrik (S. 113). Pershist. Tidsskr. 2. R. IV, 138. Norske Registranter IV, 180, 267; V, 169; VI, 409. Patente 1643, 1. Juni; 1681 f. 50 (Facultas testandi für Dorothea von Ahlefelt geb. Pogwisch). Indk. Sager til Tyske Kanc. 1624, 20. Jan. Lehnsakter fra Thorstorff (Schwerin). Breve fra ham i Statsark. i Lybek 1614, 19. og 22. Okt. (fra Lybek); 1615, 15. Jan. (fra Kiel); i det sidstnævnte meddeler han, at han er kommen fra Brunsvig og omtaler sin Broder Bertram, som er gift der (Heinrich von Alefeldt im Reich Norwegen uf Eich erbgesessen). Brev fra Dorothea Pogwisch Hauptman Hinrich von Ahlefeldten Hausfraw, dat. Rendsborg, 1648, 8. Juni (Acta A XIX, 59). Hans Klage over Hustruen, dat. 1649, 13. Aug. (Acta A XX, 3398).

Bertram (S. 114). Inländ. Reg. 1620, f. 223; 1622, 351; 1625, 414. Krigsark., Indk. Sager A (Christian IV). Lehnsakter fra Thorstorff og Hoppenrade (Schwerin). Medd. af Hr. Landschaftsrat Carl Götz v. Olenhusen til Olenhusen. Brev fra Bertram von Ahlefelden sehl. Jurgens Sohn, dat. Lübeck 1637, 6. Okt. (Acta A XIX, 802).

Margarethe. 1632: J. Margaretha v. Alefeldt zu Plone, aus dem Lande Meckelnburgk und nicht in diesem Lande burtig (Acta A XIX, 242). 1641: Margarethe v. A. itzo zum Neuenhaus bey Hans Ranzow; Broder Kapt. Henrik A. (Acta A XX, 3398).

Catharine (S. 115). Masch, Gesch. der Familie Kardorf, 1850, 201 f. Familieakter Ahlefeldt (Schwerin).

Elisabeth. Supplik til Raadet i Lybek, 1643, 6. Okt. (Statsark. i Lybek). Lehnsakter for Hoppenrade (Schwerin).

Anna. Anna von Alefelden sehl. Joachim Wittorffen Witwe zu Lübeck (Acta A XIX, 1847); Ansøgning til Raadet i Lybek, dat. 1618, 12. Okt., omtaler Broderen Bertram (Statsark. Lybek). Kgl. Befaling, dat. 1620, 15. Juni, at den Arrest, der hviler paa Anna von Alefeldts sel. Joachim Wittorffen Wittibe efter Manden arvede Ejendele, som Egidius v. der Lancken vilde gøre hende stridig, skal ophæves, dat. 1620, 15. Juni (Urtheile u. Bescheide 1620—23, f. 47, Rigsark.).

Barbara. Danm. Adels Aarb. 1884, 6. If. Pløen Kirkeregnskab blev Mærkvard Abildgaard begravet 1625. Gottorpsk Kammerregnskab 1628.

FJERDE AFSNIT

Johan (S. 116). Pløen Kirkeregnskab 1631, f. 1158; 1633, 1201; 1635, 1213. Danske Mag. 3. R. V, 126. Axel Larsen, Kalmarkrigen, 1889, 148. Slægten Ahlefeldt 1903, Bil. 34 f. Hans Ligfærd: 1636, 14. Dec., wegen sehl. Johan v. Alefeldt sein Leibbegengnüss u. des Pferdes, so vor ihm ist her getreckt, dann auch der Curatz u. die Fahne (und sie sich mit der Kirchen vergleicht haben), 30 Rth.; noch wegen desselbigen Leich, so in der Garvekammer 4 Nacht gestanden, 4 Rthl. (New Kirchenbuch bey S. Nicolai Kirchen in Kyll 1650).

Fru Magdalene Ahlefeldt i Pløen stod 1622 under Formynderskab af sin Broder Volf Rantzau til Siggen; hun kjøbte af Ditlev Rantzau til Clevetz to Huse i Pløen ved Søn (Kinder, Urkundenbuch der Stadt Plön, 1890, 200 ff.). I Følge Pløen Byregnskab ejede Fru Margarethe Ahlefeldt 1628—31 et Hus i Byen, som 1635

tilhørte Henrik Buchwald. 1633 anføres i Kirkeregnskabet, at der blev ringet 20 Timer for hende.

Adelheid. Ekernførde Kirkebog.

Melkior (S. 116). Acta A XIX, 480. Gottorp 347 (Rigsark.). Anna v. Alefeld sel. Melchiors Wittib (Konc. til Inländ. Reg. 1636 ²/_{s.} ¹⁰/₃).

Hølvig. Verschiedene Acten betr. die Fam. Ahlefeldt 1550—1700 (Statsark. Slesvig, 2107).

FEMTE AFSNIT

Henrik, † 1678 (S. 117). Danske Saml. I. R. V, 379. S. A. Sørensen, Kbhvns. Belejring, 1896, S. 65. L. F. v. Eberstein, Kriegsber. des Gen. Feldmarschalls E. A. v. Eberstein, Berlin 1891, 165, 215, 218, 233. Indk. Sager til Rigsark. 1657, 7. Apr., 1659, Okt., 1661, April, Nr. 183; Ordre af 1661, 13. Apr.; Mil. Rgskr. IV, Nr. 10; Glückstadt Krigskasse Rgsk. 1659, Bil. 6 (Rigsark.). Jacob Rodemann (Præst i Ulvesbüll), Sermo panegyricus bey Claus v. Buchwoldt Leichbestetigung, Hamb. 1654. Tilegnet Forældrene Daniel Buchwald til Schierensee og Wisch og Hustru samt Præstens Discipulin Jfr. Anna Hedevig Buchwald (gift Aaret efter med Feltmarskalk Claus Ahlefeldt). — Ved den 1652, 26. Febr., affattede Landsmatrikel findes en Liste over de i Ekernførde boende Adelige: Eibe Pogwischen, Christoffer Meinstorff, Sivert von Tyhnen, Wulff Wohnsfleth, Lucia Brocktorffen, Hans v. Buchwald zu Flensburgk Witbe zu Fl. itzo Obr. L. Wakerbarth, Heilwig v. Alefeldt Tochter Magdalene. Claus v. Tyhnen Erben, Birgitta Wensyn, Benedicts Pogwisch von Ostergarde, Johan v. der Wisch Henrichs Sohn, Anna v. Alefeldt zu Schwensbuy, die Jungfrawen von Friesenhagen, Drude Pogwisch zu Espenis, Adolph Josias Brocktorff, Philip Rathlaw zu Gerebuy Vormunder Gerdt Philip v. Alefeldt u. Wulf Sivert Wohnsfleth, Henrich v. Alefeldt Melchiors Sohn vom Grünenwolde, Andreas Schelking (Acta A XX, 295). — Paa Henrik Ahlefeldts Hustrus Kiste i Siseby Kirke læses: Hierin ruhet die wohlgeb: Fraw Fr. Margarethe Hedewig von Ahlfeld, Sie ist gebohren auf Gelting A° 1642 den 2. Aprill und selig im Heren entschlaffen auff ihrem Gute Westensee A° 1703 den 17. Juny ihres Alters 61 Jahr 2 Monat 21 Tage.

SJETTE AFSNIT

Hedevig Benedicte (S. 121). Acta A XIX, 216. J. H. G. Bei Absterben der Hedwig Benedicte v. Ahlefeld, Kiel 1705 (Bibl. paa Breitenburg).

Claus. Paa hans Kiste i Siseby læses: Hier in ruhet der wohlgeborne Herr H. Claus von Ahlfeldt, ist gebohren A° 1673 den 17. Mai seines Alters 8 Jahr.

Ottillie Elisabeth. Dødsanmeldelse i Arkivet paa Kletkamp. Bendix Bertram Buchwalds Skjøde paa Lammershagen, dat. Kiel 1682, 27. Jan. Orig. paa Perg. med Udstederens Bertram Rantzaus Segl (Ark. paa Lammershagen).

Johan Rudolph (S. 122). Skifteakter, Testamente o. s. v. (Ark. paa Olpenitz). Ztschr. XXVIII, 36.

Joakim. Gert Philip Ahlefeldts Dagbog 1693 (Haseldorfs Ark.). Blüchers Skjøde paa Vindingen, dat. Kiel, 1697, 18. Jan. (Ark. paa Vindingen). — 1705, 1. Jan. Hedewig Sophia, Arveprinsesse af Sverig, Prinsesse af Slesvig-Holsten, tilkjendegiver, at Joachim von Ahlefeldt auf Wandesbeck und Westensee har tilskjødet Windingen til Kammerraad og Toldinspektør Samuel Stricker. Skjøde paa Papir, dat. Gottorp, med egenh. Underskrift og Segl (ib.). Ved Salget gav A. 50 Rdlr. «til Underholdning» af hans (endnu bevarede) i Karleby Kirke malede Vaaben (det forenede kielmansegg'ske og ahlefeldtske). Kirkebøgerne i Schlamerstorf, nogle af P. Ott skrevne Blade 1710—17, P. Wendts private Kirkebog 1725—64. Om J. Ahlefeldts Transaktioner vedr. Wandsbeck og Muggesfelde se Samlingsbindet Hjelmstjerne fol. 89 k (kgl. Bibl.); S. 416 o. a. St. Landkantsler C. H. Friccius' Haand. Acta A III, 35 (Slesvig). Urtheile u. Bescheide des Schl. Holst. Landger., 1774, S. 72, 80, 132, 141, 327, 329, 387. Correspondance med Hr. Secetaire Ganglof i Hamborg ang. Wandsbeck A° 1729, Pakke 15, Nr. 85 (Tyske Rentekammers Ark.). Erich v. Kielmansegg, Familien-Chronik der von Kielmansegg, Wien 1910, 405 f., 430, 452, 55. Breve fra Joakim til Geheimeraad Bendix Ahlefeldt, 1729, 30. Okt., og F. M. Ahlefeldt f. Kielmansegg 1727, 27. Nov.). Hans Dødsangivelse i Acta A XIX, 813 (Slesvig).

Bendix (S. 123). Gerhard Philip v. Ahlefeldts Dagbog 1693 udsiger: 26. Juni trak d'Hrr. paa Damp og Ø Lod; den ældste fik intet, den anden Ø, den tredje Damp (Ark. paa Breitenburg D 202). Patente 1693, 287 (Rigsark.). — Christian Detlefe Greve Reventlau, kejserlig Generalfeltmarskallieut., kgl. dansk Overjægermester og Amtmand i Haderslev, og Frue, Grevinde Benedicta Margretha Reventlau, født Brockdorff til Bothcamp, Borchhorst, Calløe, Friesenwold og Løystrup, skjøder til Bendix von Ahlefeldt Bohtcamp og Borchhorst for 130,000 Rdlr. Dat. Hamburg 21. Juni 1705. Orig. paa Papir m. Greve og Grevinde Reventlows Segl (Ark. paa Brahetrolleborg). Ægtepagt mellem Bendix v. Ahlefeldt og Hustru Margarethe Sophie v. Rumohr, Datter af storfyrstelig Brigader B. F. v. Rumohr til Löschendorf; hun faar af sin Ægtefælle overladt til Enkesæde Bothkamp og det saakaldte Lindauer Hus i Kiel (Hjelmstjerne, fol. 89¹) Kirkebogen i Lüdersburg ved Hr. Pastor Hackmann: Der Hofrichter Georg Wilhelm von Wittorff starb am 2. Juni 1743, 64 Jahr weniger 3 Tage. Der Landcommissarius Karl Friederich v. Wittorff, Erbherr auf Lüdersburg u. Jürgenstorf starb am 26. Jan. 1758, 76 Jahr alt.

Margarethe Hedevig. Borby og Slesvig-Frederiksberg Kirkes Bøger. Hendes Dødsdatum efter Kistepladen, meddelt af Hs. Exc. Statholder over Nedreøstreg Greve E. v. Kielmannsegg. Aktstykker om Familien v. Leuenburgs Nobilitation i Haseldorfs Arkiv. Den fører i Vaabenet en Løve paa et tretindet Taarn (Indk. Sager til Overkrissekretæren 1743 L).

SYVENDE AFSNIT

Dorothea (S. 125). Paa Kistepladen i Siseby Kirke læses: Hierin ruhet die wollgebohrne Fräulein Dorothea von Ahlefeldt, ist gebohren 1687 den 25. Octobr: und gestorben 1698 den 11. April. D. S. G. G. (Medd. af Hr. G. Schäffer).

Margrethe Hedevig. Slægten Ahlefeldt 1899, S. 44.

Hølvig Frederikke. Chr. Kock, Schwansen, Kiel 1898, 156. Zeitschr. XXVIII 112. Danske udbetalende Pensioner af Generalpostkassen (Rigsark.). Nordalb. Studien III, 136 f. Acta A XIX, 421.

Henrik (S. 126). St. Petri Kirkes Begravelsesregnskab 1718. Brev fra Joak. Ahlefeldt til Gabel 1717, 10. Dec. (Haseldorfs Arkiv). Traur- u. Trost-Schrift über Heinrich v. Ahlefeldt, Kapt. ved det ungarske Reg. 1718, Hamborg, anonym (Bibl. paa Breitenburg).

Frederik Christian. Kaleby Kirkebog. — Breve fra Faderen til Gehejmeraad Ditlev Reventlow i dennes Brevsamling i Haseldorfs Arkiv. Schlammerstorf og Warder Kirkebøger. Tyske Assignations Kontors Resolutioner 1730, 23; 1732, 16; 1739, 38; 1753, 20. Juli N. 44. — Johann Friedrich v. Boetticher faar kejserlig Bestalling at residere i Hamborg som Kommerceraad og Resident, fra hvilken Stilling han 1732 traadte tilbage. I Département du personel du ministère des affaires étrangères Boettichers Brevvexling 1709—38 i 101 Dossiers. — 1717, 24. Sept., udstedte Jørgen Rosenkrantz til J. F. Böttiger en Obligation paa 3480 Rdlr. Banko, hvorfor han pantsatte alt sit Gods, rørligt og urørligt. B. købte ved en Advokat fra Hamborg paa Auktion Hovedgaarden Roseneje med Gods, Patronatsret til Norup Kirke samt Gaarden Pugholm i Bederslev Sogn, ialt Hartkorn 311 Tdr. 7 Skp. 3 Fdk. for 16,500 Rdlr. Han forandrede Gaardens Navn, men tog dog ikke Ophold her. 1728 siges, at Residenten har ingensinde her i Landet enten boet eller opholdt sig, men lod Ejendommene bestyre af et Par til Inspektører forfremmede Lakaier, den ene efter den anden. Fra Paaske 1723 eller 1721 lod han sin Søn Ritmester B. tage Ophold paa Böttigersholm som Bestyrer af Gaard og Gods, fra hvilken Tid der foreligger flere Klager over ham fra Bønderne. 1739, 18. August, døde den høvelbaarne Herre, Hr. Resident von Böttiger, der blev begravet den 27. i Hamborg, ætatis anno 81^m. 1739, 10. Nov., pantsætter Frk. Constance Elisabeth v. B. Besætningen paa Böttigersholm til Raadmand Nørager mod en Obligation paa 300 Rdlr. — Godset og Slottet Wenden i Lifland, Wenden Sogn, blev 1748 af Kejserinde Elisabeth skjænket Rigskansler Bestuschew-Rjumin. Alexius Gottfried v. Böttiger fik 1783 det liflandske Indigenat; han var Major og kursachisk Kammerherre og Ejer af Fehsen i Lifland (Festen Sogn). Hans Datter (Søster?) Anna Catharine skal have været gift med Grev Alexius Petrovitsch Bestuschew-Rjumin (Medd. af Hr. Arkivar G. L. Wad og Hr. Hofjægermester Schøller. Fyenbo Landsthings Skjøde og Panteprotokol XIII, 74 f. Odense Amts Archiv Nr. 161 og 294. Norup Kirkebøger. Ztschr. XXXII, 142. Pershist. Saml. Kielmansegg (Rigsark.). Medd. af fh. Statsminister v. Boetticher, Hr. Hofraad Paul v. Boetticher, Berlin, og Professor Baron Michael Taube i St. Petersburg. Foruden de Slægten Ahlefeldt 1901, Till. 49 anførte Mindevers har F. C. Ahlefeldt forfattet en Standrede d. 26. Juni 1716 gehalten über Fr. Catharina v. Buchwald (f. Juni 1684, † 9. Apr. 1716, g. m. Henrik Buchwald til Pronstorf). Acta A XIX, 813 (Slesvig).

Joakim (S. 127). Brev fra F. C. Ahlefeldt til Ditlev Reventlow 1717, 19. Sept. (Haseldorfs Ark.). Pershist. Tidsskr. 2. R. IV, 28.

Johan Adolph. Krigskanc. ref. Sager 1727, 10. Maj, Nr. 27.

Johan Rudolph. Rechtliches Bedenken in der Frage, wer des 1729 entwichenen J. R. v. Ahlefeldt Erbe sey (Ark. paa Runtoft).

Henrik til Bothkamp (S. 128). Hademarschen Kirkebog ved Hr. Pastor Niebuhr.

Bendix. Hjelmstjerne fol. 89 k, 61.

OTTENDE AFSNIT

Margarethe (S. 129). Medd. af afd. Klostersyndikus Posselt i Itzehoe.

Alexander Joakim. Johan Rudolph Rumohr til Hanerau var 1753 Formyndet for Frederik Christians Børn (Acta A XIX, 813). I den Rumohr'ske Arvebegravelse i Hademarschen staar mellem Nicolaus Rumohr og hans Hustru sødt Buchwalds Kister en Kiste med Indskriften: Alexander Joachim von Alefelt. Unser Freund schläft. Ist entschlafen den 27. März 1758 (Medd. af Hr. Landraad Rumohr i Pløen). Kirkebogen indeholder intet om hans Begravelse.

Frederik Christian. Tyske Kanc. Forest. 1776, 1. Marts, S. 267.

Ida Margrethe. F. C. Kirchhof, Bei Vermählung des Herrn J. R. v. Rumohr, K. M. Kammerjunker, u. Frl. Ida Margrethe v. Ahlefeldt, Kiel 1745 (Univ.bibl. i Kiel). Nordalbing. Stud. IV, 315.

Bendix. Acta A I, 436 (Slesvig). Krigskanc. ref. Sager 1760, 27. Febr., § 4. A. Friis, Bernstorffske Papirer II, 487 f.

FJERDE KAPITEL

LINIEN BOSSEE-LINDAU

FØRSTE AFSNIT

Godske Ahlefeldt (S. 135). Jahrb. X, 82; XXX, 63, 84. P. v. Hedemann-Heespen, *Gesch. der Güter Deutsch Nienhof u. Pohlsee*, 1906, I, 64 ff. o. a. St. (Forf.s udførlige Redegørelse for de topografiske Forhold i Westensee Sogn har været grundlæggende for den i Texten givne Fremstilling af Godske Ahlefeldts Godserhvervelse i denne Egn.) Hist. Tidsskr. 7. R. IV, 328, 380. Nordalb. Stud. VI, 112. Staatsbürg. Mag. IX, 459. — 1423: Rydberg, *Traktater* III, 63. 1428: Urks. IV, 310. 1434: Lüb. Urkb. VII, 589. 1440: Rep. dipl. III, 555. 1443: Urks. I, 217, 234, 305 ff. Ztschr. VII, Anh. 11. 1448: Aarsber. fra Geheimearch. II, 45. 1450: Stemann III, 74. 1454, 14. Dec. Hertich van Bockwolde, Væbner, sælger til Klostret Cismar sit Gods Manhagen i Lensaen Sogn. Medlover: Gotschalk van Avelde. Orig. Perg., dat. 1454 des negesten Dages na Sante Lucien Dag (Slesvig, Cismar Nr. 40; tr. hos Westphalen IV, 3455).

1460: Urks. IV, 36. 1461: ib. 53. 1462: 475. 1464: Lüb. Urkb. X, 483, s. A. anført som Ejer af Pohlsee (Mitt. der Ges. f. Kieler Stadtgesch. XXIV, 7). 1465 ⁷/₁₀: Rydberg III, 287; s. A. ¹¹/₁₁: Urks. IV, 158. Fællesark. XXXII; fasc. VIII, Nr. 26. 1466: Urks. IV, 76. 1469: Dipl. Chrⁱ Iⁱ 221, 225. 1470: Dipl. flensb. I, 580, 589; s. A. 15. Juni, Gotszalck van Avelde tho dem Bossee mægler i en Trætte mellem Væbneren Eler Mestorp og Klostret Reinfeld (Rep. F, Reinfeld 21, Slesvig); 1471, 23. Dec. Raadet i Lybek tilskriver Raadet i Kiel, at Biskop Albrecht af Lybek, Kongens Raader, samt Byerne Hamborg og Lybek er blevne enige om at betale Kong Christian fuld Bede, som det anmoder Raadet om at inddrage fra alle Folk indenfor og udenfor dette, der ejer Landgodser og at overantvorde Pengene i Omslaget til Væbneren Goszlik van Aneveld og Hans Rantzau i Kiel. Dat. 1471 am Mandage na Thome Apost. Orig. Perg. i Byark. i Kiel (jvfr. Wetzels, Nr. 73). 1472: Urks. IV, 213. 1473: Michaelsen, *Dithmars. Urkb.*, 63. Urks. IV, 87. 1475: Dipl. flensb. I, 594.

Godske angives paa Margarethe Ahlefeldts Anetavle (1641) at være gift med Beke Stake til Nordsee.

ANDET AFSNIT

Claus (S. 140). Jahrb. X, 86 f. Dipl. flensb. II, 30. Hist. Tidsskr. 7. R. IV, 406. Hanserecesse 1477—1530, IV, 519 f. 1503, 25. Nov. Clawes van Avelde, Gotzigkes Søn, overlader Hertug Frederik sine to Gaarde i Arnholt og Istede mod to Gaarde i Landsbyen Gamelundt. Dat. Gottorf 1503 am Daghe Katherine der hillighen Juncfrowen. Orig. Perg. med Udstederens vedhængende Segl (Slesvig Statsark.). Om Bollingsted se Urks. IV, 536, 226, 267, 296. Jvfr. Stemann III, 107 f. (Kongens Forskrivning til Claus A. paa Kjøbesummen for Bollingsted i Orig. Gottorp 356).

I Eggebek Kirke Mindesten over Breide Rantzau til Bollingsted, † 13. Okt. 1562 og Catharine Heesten. — 1588 var Povl Brockdorff «Amtmand» paa Bollingsted. — Renhusens Annaler 1602: Brede Rantzau, de dar starb tho Bollingstedt, wardt tho Flensburg beleuth den 21. Octob. — 1610 fik Jægermester Claus Schack af Hertugen af Gottorp overdraget Bollingsted in allermassen weilandt Christoff Hunecke dasselbe eingehabt, gleicher gestalt seines Lebens innehaben (Gottorp Bestallingsprot. 1610, f. 477, Rigsark.). Schack havde det endnu 1620. Christoff Lowzow sehl. Jägermeisters Witwe zu ihrer vorhabenden Reise nach Mecklenburg 200 Rth. Gleichfalls wegen der bey ihrem Abzuge von Boldingstedte von derselben erhandelten fahrenden Habe 371 Rth. 14 β (Gottorpske Kmrqsk. 1655, Maj).

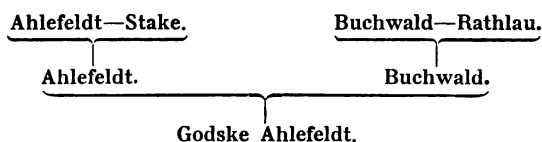
Henrik (S. 141). 1466, 22. Aug. (Stemann, III, 94 Sl. Bisps Ark. 53 a). — 1467, 19. April. Slesvig Biskops Arkiv Nr. 55 b. (Westphalen, 3129). — 1492, 17. Jan. Frederik I.s Gjældsbrief til Clawes von der Wische tor Hütten paa 4000 Mark Hovedstol og 200 Mark Rente. Medlovere: Hans von Avelde, Ridder, Hinrick Rantzouwe Breydekensone, Sivert Brocktorppe, Marquart von Avelde Gotzickessone, Hans Rantzouwe Hinrickessone, Her Otte Ranzouw, Ridder, Hinrick von Avelde Gotzickesson, Pawel Zeestede, Henneke Rantzouwe, Benedictus unde Jurgen von Avelde Gebrodere to Zeegarden og Hinrick van Alvelde to Doringe. Orig. Perg., alle Segl vedh. Dat tome Kyle ame Dage Anthonij des hilligen Bichtigers veerteynhundert ime twe unde negentigesten Jare (Fællesark. XXXII, fasc. IX, Nr. 4).

Henneke (S. 142). Ztschr. VIII, 140. Dipl. flensb. I, 246.

TREDIE AFSNIT

Ditlev (S. 143). Westphalen IV, 3151. Neues staatsb. Mag. II, 879. Ztschr. VIII, 136, 168; XXXIII, 88 f. 1510: Detleff van Avelde Clawessonens Arvedeling med Broderen Biskop Godske (Jahrb. X, 171 ff. Slesvig Biskops Ark. Nr. 84). 1525: Ditlef van Avelde to Sunderburch (Gjældsbreve og Kvitteringer). 1529—30: Detlef van Avelde, Amptmann tho Gottorp (Jahrb. X, 176 f. Slesvig Biskops Arkiv Nr. 125, 155). 1532: Detleff van Avelde to Gottorpe Amptmann (Stemann III, 206 f. Slesvig Biskops Ark. Nr. 126). — I de fire Hjørner af hans Broder Biskoppens Ligsten er ved Stenens Opstilling efter Slesvig Domkirkes Restavration fremkommen hans fire Anevaabener; foroven det ahlefeldtske og buchwaldske, forneden Stakernes (Fjerkosten) og det rathlauske Vaaben, hvilke giver denne Anetavle:

HENVISNINGER

Peter (S. 144). Arvedelingen, dat. am Jare XV^c und xv des Dages Anthonii binnan dem Kiele, mellem Gotsik, Peter, Pawel van Alevelde, Gebrodere seligen Hinricksons tor Lindowe und ere Om Henneke Rantzowe tho Neverstorppe, de sick vullmechtig vörsede van wegen des Broders Jörgen, dede buthene Landes is — in Bywesende der düchtigen Henneke und Jochim Rantzowe Gebrödere, Clawes van Alevelde to Hadersleve Benedictussons wandags tor Borghorst, Hinrick van Alevelde Benedictusson to der Lemkulen (Gammel Afskrift i Arkivet paa Deutsch Nienhof, meddelt i Ztschr. XL, 500 af P. v. Hedemann-Heespen, fremkommet efter at foranstaende Text var sat). 1518: Lisch, Urkundenbuch des Geschl. Maltzahn IV, 471. Gettorp Kirkeregnskaber. Acta A XIX, 821. — Angelus I, 30, 38. Falck, Urkundens. 52 f. Neues staatsb. Mag. III, 69 f., VI, 252 f. Nordalb. Studien IV, 79. Dipl. flensb. I, 617, 21, 38. Danske Mag. 4. R. III, 150. Stemann III, 223. L. Laursen, Danmark-Norges Traktater I, 170, 536, 545, 547.

Jörgen (S. 145). Danske Mag. 2. R. I, 316. Ztschr. IV, 303; XXIV, 67. Jvfr. Bilag S. 37. 1525, 20. Jan. Kong Frederik stadfæster i Overvær af sine Raader Keye Rantzowe, Amtmand i Trittow, Hinrick van Alevelde Benedictssone, Wulff van der Wisch tho Reste det stedfundne Salg af Gronenberge, som Jurghen Mugghel og hans Brødre har overladt til Jurgen van Alevelde. Dat. Gottorp 1525 am Dage Fabiani. Orig. Perg. Rester af det kgl. Segl (Rep. B, 115, Slesvig). — 1529, 7.—13. Jan. Hans, Henneke og Detlef van Bockwolden Ottenssones sælger til Jurghen van Alevelde Hynrickesson Landsbyen Schulendorp i Sognet Glyskendorp og 4 Lanster i Landsbyen Panstorp i Ratkouw Sogn. Dat. 1529 in den achte Daghen der hylligen dryer Konynghe. Orig. Perg. med de tre Udstederes Segl (ib. 126). — 1530, 29. Marts. Kong Frederik gjør vitterligt, at der for ham, hans Raader, Prælaterne og de gemeyne Landtschup Dags Dato er mødt Hennecke og Detlef van Boeckwolden, erfegesathen thor Hwesyn, og have opladt og solgt til Jurgen van Aleveld thom Gronenberge dat Dorp Schulendorp und veer Ludhe ym Dorphe tho Panstorp, welcker Dorp und Lüdhe wy gedachten Georgen und synen Erven na beschener Vorlatinge im Bywesende unser Reden Johann Rantzowe, Ritter, und Ottho Ritzerowe also Lehnmenne nha unsers Furstentoms Holsten Lehns Gerechtheit und Gewonheit vorlenhet und damit begnadet hebben, jedoch uns vorbehalten Landfholghe, Bedhe und wat sonst dath gemeyne Landt deyth. Dat. dusenth viiffhundert ym druttigesten Jare Dinxstedages nach Letare. Orig. paa Perg. med det kgl. Segl (ib. 128). — 1543, 20. Febr. Forlig mellem Jurgen van Anefelde tome Gronenberge og Kapitlet i Lybek, oprettet ved Mægling af af Clawes van Anefelde tor Leemkulen, Mauritz Seestede tho Stendorp og Hr. Johan Rudel, det lybske Raads Syndikus, samt i Overvær af Biskop Balthazar; Kapitlet tillader Jurgen van Anefelde Opdæmningen (Stouwyng) paa Schurstorppe Mark, medens Kapitlet forbeholder sig samme Ret paa Panstorfer Heide o. s. v. Dat. tho Uthin uppe deme Slate am Dinxtedage nha reminiscere. Orig. paa Perg., Seglene bevarede (Statsark. Slesvig, Rep. B 141) — Indskriften paa Jörgen Ahlefeldts Ligsten i Süsel Kirke læser jeg saaledes: Anno Domini . . . vrs Marcusdag starf seliger Jurgen | van Alevelde tom Gronebarge der Sele Godt gnedich si. Amen. Anno Domini . . . starf Vor Anne van Ane | velde sel. Jurgens Frowe. Der Selen Godt gnedich si. Aarstallet er henholdsvis udslettet og ikke tilføjet. Paa Stenen til venstre det Ahlefeldtske, til højre det Sehestedske Vaaben.

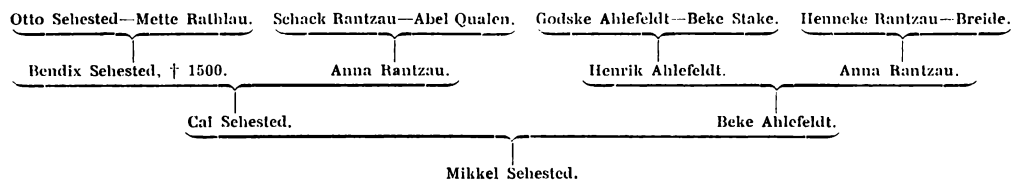
Povl (S. 142). Danske Mag. 3. R. V. 130; VI, 56, 77, 201, 219; 4. R. III, 29, 36, 50. Annaler for nord. Oldkyndighed 1853, 62. Danske Kancellireg. 1535—50, 10, 27, 90.

Medo. fra Rentekammerarch. 1871, 12, 35, 45, 65. Paludan Müller, Grevens Fejde I, 251. Waitz, Jürgen Wullenweber II, 332. Dipl. flensb. II, 226, 315, 357, 371 (Statsark. Slesvig, Rep. H, 54, 59, 61). L. Laursen, Kronens Skjøder I, 1890, 6. F. v. Meyenn, Die Familie v. Pentz I, 1891 (Urk. Nr. 314, 1543). Slægten Ahlefeldt 1901 Bil. 57. Herredags Dombog V f. 3. Hr. Anders Bentsen Bille og Fru Pernille Krognos' Arkiv (Rigsark.), III—V, «Dok. af forskellig Slags», VI—VIII, «diverse Opt.». — 1543, 2. Sept. «Pawel van Anfheldt til Wurgardt» (Mønstringsruller og Rostjeneste (1505—62). 1556: Pawil van Andfeldtz arff. iij skiøtther; 1558 ligelydende. Acta A XIX, 472 (Slesvig).

Beke (S. 143). Ztschr. XL, 500. Om Cai Sehested jvfr. N. Staatsb. Mag. III, 69 f., VI, 252 f. Danske Mag. 4. R. III, 68. 1513, 15. Juli: Hertug Frederik bevidner at være skyldig til Abbedissen Gertrudt og Klostret St. Johannes i Lybek 1000 rhinske Gylden. Medlovere: Pawel Rantzau Hinrikessone, Marskalk, Otte Ritzerouwe Volredessone, Hinrich Rantzow Schacken Sone, Keye Sestede Benedictussone, Keye Rantzow Hinrikessone. Dat. Gottorp 1513 Fridages in der octavien visitacionis Marien (Fællesark. XXXIII, XVII, 50). 1514 (Urks. III, 148); 1518: tom Nygenwarder. 1523: Keye Sestede thom Nortsee; 1533 (L. Laursen, Traktater I, 170); 1548 til Stede ved Kongens Bryllup (Hansborg Ausl. Reg. 1543—48, 45); 1549 (L. Laursen, Traktater I, 536, 545, 547); 1557 (Voss A LXIII, 8); 1558: Cai Sehested og Hustru tilsagte at opvarte Dronning Sophie under Bilageret i Kiel (Hansborg Reg. 1544—65, f. 104). 1560 (K. Koppmann, Kåmmerei-rechnungen VII, 277).

Foran Altret i Bovenau Kirke laa endnu 1840 en Ligsten over Cai Sehested og Hustru Beke med en Indskrift, som Stedets daværende Præst Scholz læste saaledes: Hier licht begraven de gode [!] olde Her Sestede Benedictus Son wonachtig then groten Nordzee unde heft den Hof Nortze buven lathen ersten, unde is van düsser Welt gescheden den Donnerstagh Nacht na der hilligen drier Koninge im Iar LXIII. Densulven Frytach negst na dem Donnerstage Namiddage starf sin leve Husfrue Vro Beke Sestede gebaren van der Lindau, Hinrickes Dochter, unde quemen beide enen Dach in dit Graf. Den God bede gnedig sy. — Man ser let, at Scholz' Læsning, særlig Begyndelsen, er ganske upaalidelig; selv siger han, at Ægteparret døde 1561; er 1563 det rigtige, døde Cai Sehested 7. Jan. og hans Hustru 8. Jan. Da jeg 1909 besøgte Bovenau Kirke, var alle de Sehestedske Ligstene forsvundne, sønderhuggede og benyttede ved Opførelsen af en for en Aarrække siden bygget Skole — et nyt Bevis for de preussiske Autoriteters Ligegyldighed for Bevarelsen af Fortidsminderne i denne Landsdel (Schlesw. holst. Provber. 1824, II, 60).

Cais Søn Mikkel Sehesteds Ligsten i St. Peders Kirke i Næstved viser, i Overensstemmelse med Tønnies Sehesteds Epitafium i Ekernførde Kirke, Anerækken:

Om Cai Sehesteds Efterslægt og Linien Sehested paa Kluvensiek se Tillæg i 1. Bd.

Catharine (S. 147). Indskriften paa hendes Gravsten lyder: Anno Domini 1567 den 14 | decembr. is de erbar und [vel] dogetsame Junfer Katrine | van Anevel Hinrikes Do | chter in dem Heren entslapan, der God gnedich und barmhertich.

Godske (S. 147) Jahrb. X, 87, 89. Mitth. der Ges. für Kieler Stadtgesch. XXIV, 93. P. v. Hedemann-Heespen, Deutsch Nienhof u. Pohlsee, Schleswig 1906, I, 101, 104, 185. I Staldbygningen paa Schinkel (Rosenkrantz) hænger en lille Klokke med Indskriften: Gosce van Anevelde heit disse Schimmel to. 1533. Anetavle i Thottske

Saml. 1083 Fol., f. 207, der begynder med Gotske van Alefeld til Norsøe og Sophia von Rantzou, deres Datter Lutzia v. Alefeld, gift med Hartvig Ples til Kampen. — Den tidligere saa mangelfulde Kjendskab til Ahlefeldterne paa Bossee og Klein-Nordsee udvides fyldestgjørende ved den Stamtavle, der 1578, 10. Sept., fremlagdes i Arvetrættens mellem Goschke von Alefeldts zum Nortsehe efterladte Sønner paa den ene og deres Ohme und Vedderken Claus, Jörgen und Catarine — Gebrüdere und Schwestern — weilant Henneken von Anefeldts des elteren Söhnen und Töchtern paa den anden Side angaaende Retten til Bossehe, selig Henneken von Alefeldts des jüngerens Gods (Acta A XIX, 1343). Stamtavlen udsiger, at **Henneke Ahlefeldt** († 1500) havde Børnene:

A. **Godske** (Børn: Georg, Christopher, Moritz, Claus, Elisabeth, Margarethe, Anna, Catharine (g. m. Hieronymus Plesse til Rostorp), Lucia og Dorothea (g. m. Jacob Rantzau). B. **Claus** (Børn: Wolf, Clement og Catharine (g. m. Achim Negendank). C. **Jörgen** til Westensee (Børn: Lucia (g. m. Jörgen Ahlefeldt til Hilgenstede) og Helvig (g. m. Povl Sehested til Depenau). D. **Caspar**, gift med Ditlev Rantzaus Datter (Søn: Henneke). E. **Catharine**, g. m. Benedict Rantzau til Quarnbek (Børn: Christopher, Moritz (†), Claus, Henneke, Blasius (†) og Margarethe). — Sidstnævnte Henneke Ahlefeldt den yngres Morbroder Schack Rantzau til Helmstorff og Panker efterlod Børnene Otto, Melkior og Sophie, gift med Hans Blome til Seedorf, «ein auswärtiger», der havde «anmasset» sig Godset. Bossee betegnes som «das uralte alefeldische Lehen und Stamtavle Botssehe». I et Vidneudsagn hedder det: Wahr, das solch Lehenguet Botssehe Sahlgut ist; wahr, das der Sehlgueter Art, Natur und Eigenschaft ist, das so zugleich auf Söhne und auf Töchter fallen und vorerbet werden, yedoch mit demmass und Bescheidenheit, das solang des verstorbenen Besizers Söhne am Leben und uberig seint, die Töchter mit nichten zum Los der Gueter selbst, sondern allein zum Wärth derselbigen für ihr gepurendes Anteil gestattet worden, auch damit friedtlich und begnügig sein müssen; wahr das solcher Brauch im Lande Holstein über 100 und mehr Jahr und also über aller Menschen Gedechtnis ublich.

Claus (S. 148). 1517, 7.—13. Jan. Armegardth van Alefeldth, Wulff Sesstedes efterladte Datter, og Clawes van Alefeldths Hustru sælger til sin Broder Henneke Sesstede Wulvesson thom Krummendicke to Lanster i Nuthfelde (Suderbrarup Sogn) og to Lanster i Ravenkarcken, som har tilhørt hendes afdøde Mand og dennes salig Fader. Vidner: Clawes van Alefeldth til Emckendorppe, Clementz van der Wysch tho der Hanrouwe, Gosch van Alefeldth til Northsee. Dat. 1517 in den achte Dagen der hyllichen dryer Konnynghe. Orig. Perg., af de vedhængende Segl kun bevaret Fragmenter (Statsark. Slesvig. Rep. C 35). — 1533, 18. April. Henneke Sestede, erfgeseten thom Krumdyke, bevidner at have solgt til Otte Rathlouw to der Lyndowe for 500 mk. lybsk alle den Andeel der Gudere, de jck van myner leven Suster der erbarn Armegardt van Alevelde, des duchtigen Claweses van Alevelde tho Emickendorppe elichen Husfruwen tho my gekofft hebbe, welkere Andeel Gudere eres vorigen Huswerdes zeligen Wulffes van Alevelde Kinderen vorhen, ehr se my dath vorkoffte, byquam und thohörde, nemlig to Lanster i Ravenkarcken. Medforseglet af Marquardt Sestede, Vagt og Amptman im Nortstrande. Datum Slesswigk am Frigdage in den achtedagen tho Paeschen im vofteinhundertdetsten und dre und druttigesten. Orig. Perg. med 2 Seglremme, hvori Rester af Seglene (ib. C 50).

Jörgen. Neues staatsb. Mag. IX, 269. P. v. Hedemann-Heespen, Deutsch Nienhof u. Pohlsee, I, 100, 105, 185. K. Koppmann, Kämmererechnungen 1541—54, S. 534 (1553): Vidua Georgii van Alefelde in Westensehe.

Catharine. Benedict Rantzau 1518 (Acta A XIX, 821); 1533—34: Strid mellem ham og Raadet i Kiel (Mitt. der Ges. f. Kieler Stadtgesch. XXIV, 93); Byarkivet i Kiel, Perg. Nr. 432—33.

Jesper (S. 149). Noodt I, 94, Anm. Dipl. flensb. II, 466, 71. Stemann III, 154 (1512).

FJERDE AFSNIT

Benedict (S. 150). Han boede 1595, 10. Marts, paa Lindau (Acta A XIX, 635). Oligardt sehl. Benedicts von Ahlefeldt weylant zu Lindau vor wenig Wochen Todes verblichen, Kiel 7. Juli 1627 (Acta A XIX, 820)

Bertha. Om Thomas Sture se Biogr. Lex. XVI, 536. Danske Mag. 4. R. III, 34. Danske Kancellireg. 1535—50, 450. Kanc. Brevb. 1571—75, 233. 1512 tjente ved Hertug Frederiks Hof paa Gottorp: Døchter [Dr.] Reventlouwe, Junge *Thomas Sture*, Otteke Ratlouw, Jachem Leve, Jachim Swerin, Jachim Zestede, Otteke Pogwisch, Schack Rantzouw, Henneke van Tynen, Otte Ritzerouw, Jachim Brocktorp, Otteke Knutsen, Benedictus Pogwisch, Hans Voeth, Hans Hoyer, Detlef Wyttop, samt Jomfruene Beke og Anne van der Wisch, Katrine Pogwisch to Marsleve, 'Anne van Tynen, Margrete Rantzouw, Yde Rumor; Hartych Ritzerouw, Kristoffer Stake og Jheronimus Rantzouw (Frederik Is Kammerregnskaber, Rigsark.).

Paa et gammelt Maleri af Østerholm læses, at det er bygget 1563 af Thomas Stur og solgt til Hertug Hans den Yngre, som 1592 opførte Forhuset og de to Taarne. Det blev nedbrudt 1735 efter Befaling af Kong Christian VI. Slottet rummede 40 Værelser, 44 Døre og 150 Vinduer; Længden var 48, Bredden 24, Højden 44 Alen. Paa Pladsen anlagdes 1746 et Lyststed af Forpagter N. F. Brodersen. — Prædikestolen i Hørup Kirke bærer Indskriften THO | MVS | STVR | SELLI | G. FRW | BARTI | STV | R og to smukt udskaarne ahlefeldtske og stureske Vaabener (Fotografi i Nationalmusæets Arkiv). — Indskriften paa Thomas Stures og Hustrus Ligsten i Notmark Kirke (læst 1907) lyder: Anno Domini 1563 den 20 Novembirs (!) den Aventh | tho 7 Vhre is de erbar vnd erveste **Thomas Stvr** | Wolves Son, Amptman vp Svnderborch vnd Nor | borch, arfgesent tho Helwit vnd Gamelga | rde van dessem Iamerdal in ware Erkentn | isse vnd gyder Vornvft christlich vors | cheden, | dem Gøt genedich si. sin elike | Husfrove is ein Alevelth gebaren vnde | hedt Frow Barte selige Peters Døchter. — Forneden paa Stenen læses: Anno 1569 do vort dit gemaket van Jacop van der Borch. Foroven ses (til venstre) det stureske og (til højre) det ahlefeldtske (fire Bjelker); forneden det pogwischske og det ahlefeldtske Vaaben, hvilket viser følgende Filiation:

Volf Sture—Anna Ahlefeldt.

Thomas Sture.

Peter Ahlefeldt—Helvig Pogwisch.

Bertha Pogwisch.

Paa Prædikestolen ses det stureske Vaaben. I Kirkegulvet en Ligsten med Indskriften: Anno 1544 vp Pinxste Nacht is de erbar *Otte Breide* in Godt entslapen. 51 des Sonavent na Martini is Fro An Breid in Godt entslapen. Derunder Breidernes og Lindenovernes Vaaben. Dødsdagene er henholdsvis 31. Maj og 15. Nov.

1584, 2. Maj. Hans Blome sehligen Dirichs Sohn zum Sehedorf Erbgessesen afhænder for sig og sin Hustru Katrine Thomas Sturen einiger Døchter, til Hertug Adolph for 24,500 Rdlr. sit Gods i Sluxharde Stormesgar, Tagholm, Hoecksholt, Havestede, Fourdrup, Hornsøhe og Goseker, som han har faaet med sin Hustru. Dat. Kielle etc. Underskrifter: Johannes Blome, Benedychts van Allefeldt, Peter van Alefeldt. Af Seglene er kun Benedict Ahlefeldts bevaret (Orig. Perg., Gottorp 358, Rigsark.).

Dorothea (S. 151). Henrik Blome i Flensborg og Helvig Breide skriver 1618, 14. Okt., til Kongen: «Unser pflge anbefohlene Mutter Dorothea, sel. Peter von Ahlefelden weiland zur Lindow Erbgessesen hinterlassen Døchter, ist für etzlichen Jahren

an Baltzer Pentz zu desselben andern Ehe mit 1500 Th. Brautschatzes gleich andern ihren Schwestern ausgesteuert und vorheuratet». Dorotheas Fader betegnes som «ein mächtig begüterter Mann». Videre hedder det: «Dorthe hat sich etlich Jahre bey der edlen Fr. Bartie Sturen verhalten, von derselben zu essen, dringken und meisten Kleidung frey gehalten, wie dan die Bartie Sturen ein gantz liberal und wolthätige Frau gewesen; die Hochzeit ist etwa Anno 1577 zum höchsten zu rechnen gehalten worden. Sie ist im spanischen Pippe gestorben (da Heilwig Breide 2 Jahre gewesen), epidemia lues, der Anno 1580 seinen Anfang genommen, also im Herbst gestorben». Om den spanske Pippe («der spanische Pips») se Höflers Krankheitsnamenbuch, 470; den siges at have grasseret heftigst i Okt. 1580 (Chytræus IV, 14; Quellensamml. V, 188). Efter andres Udsagn stod Brylluppet 1576, og hun skulde da være død 1579 Acta A XIX, 635). Om Familien Breide se Danmarks Adels Aarb. VI, 77.

Hertil kan føjes: Ægtepagten mellem Friederich Breide zu Hattersleben og Jomfru Heilwich Pentzen Baltzers Tochter er dateret Kiel 10. Marts 1595 (Acta A XIX, 635). Fruw Hedwig Breiden Tochter begr. i Haderslev Kirke 1639—40 (Kirkeregnskab). 1623 studerede i Orléans Jacob og Benedict Breide (Medd. af Hr. Prof. Knod i Strassburg); Juncker Bendix Breide, begr. i Haderslev mellem 1675, 17. Nov., og 1676, 20. Febr. Barbara sal. Volf Breides Søster levede endnu 1623, 10. Sept. I Flensborg Marie Kirke begr. 8. Dec. 1609 Irmgard Breide (Kirkeregnskab).

Emerentia (S. 152). Hertug Adolphs Reg. f. 147 (Rigsark.). Ztschr. XXXVIII, 96.

Om Slægten Heesten jvfr. Danmarks Adels Aarb. XIV, 205 ff., hvortil kan meddeles følgende Tilføjelser:

Mikael Heesten (ib. 206) kvitterer i Omslaget 1531 Lavrends og Joakim Leve for modtagen Medgift (Abdruck aller Acten etc. in Sachen Georgen Rantzowen s. Christoffers Sohn zum Quarnbeck contra Dorotheen Sesteden (uden Aar og Trykkested). — Af Ewald Heestens Børn var Lyder gift med Anna Sehested (se Tillæg III A), Anna med Georg Rantzau; en i kulturhistorisk Henseende interessant Fortegnelse over hendes Brudeudstyr er meddelt i Chr. Kock, Schwansen, Kiel 1898, 264. Rantzau var 1609 fyrstelig pommersk Hovedsmand paa Loitz (E. Friedländer, Univ. Matr. Greifswald 1893, I, 6), 1610 paa Eldena, da hans Søn Benedict blev immatrikuleret i Greifswald (ib. 407), og beklædte endnu 1614 denne Stilling, da han af Thomas Ahlefeldts Kreditorer for 35,000 Rdlr. havde kjøbt Himmelmark (Acta XX, 3377), som han 14. Juni s. A. for 32,000 Rdlr. Species afhændede til Statholder Gert Rantzau (Orig. Perg. i Ark. paa Altenhof, medd. af Hr. P. v. Hedemann-Heespen). I Prinsesse Anna af Gottorps Følge til Østfrisland, da denne holdt Bryllup med Grev Enno III., var Erich Hans v. Münchhausen, Simon Werpup, Raad, Dr. Nicolaus Junge, Vicekansler, Otto v. Qualen, Marskalk, Dietrich Blome d. yngre, Heinrich Levin v. Halle, Christoff Hüneke, Moritz Ratlow, Jürgen Rantzow nebenst seinem Schwager Heesten, Matthias Rantzow, Henneke Rantzow, Alexander Sehestede og Gregorius von Alefeldt zu Sehegarden (Gottorp 136). Georg Rantzaus Hustru Anna Heesten døde 1615; hun havde i Boet medbragt 10,000 Rdlr. foruden anden «kostelig Ejendom». De havde Døtrene Hedevig († 1654), Mette (f. 1597 † 26. Jan. 1677), Catharine og Bertha Rantzau.

Henrik Heesten, Broder til Lyder og Anna Rantzau, var 1596 Hofjunker hos Hertuginde Christine, boede 1618 i Oldesloe og indsatte ved Testamente, dateret Seeholz (Søholt) 5. Marts 1628, sin afdøde Broder Lyders Børn til Arvinger. Disse vare 1639: Benedict (der i et Brev, dat. 1649, 27. Aug., siges at være «für etlichen Jahren nach Ostindien verreiset und noch zur Zeit nicht anhero wieder angelanget»), Hedevig, begr. 29. Sept. 1668 i Itzehoe; Magdalene, begr. smsteds 16. Nov. s. A. (Itzehoe Kirkebog), Emerentia (Acta A XX, 3112) og Catharine, g. 1621 m. Johan Philip v. Hertingshausen.

Sophie (S. 153). Acta A XIX, 635. Oldesloe Kirkeregskab.

Sivert Reventlow, gift med Jørgen Ahlefeldt til Gronenbergs Datter. Med sin første Hustru Margarethe Pogwisch, Datter af Benedict Pogwisch og Catharine Rantzau, arvede han Gningen (Ztschr. III, 144). Sivert Reventlows Fürschrift an Herzog Franz zu Sachsen-Lauenburg wegen seiner ehelichen Hausfrauen Schwester, die an Christopher Schacken verheiratet gewesen, welcher aber sogleich nach ihr gestorben und deren Erbschaft sich Christophs Bruder Valentin angemasset (Voss A XXII, 10). Brev fra Sivert, dat. Ghneninck 27. Aug. 1569; han var af Gosch og Benedictus van Alefeld thor Lindow stævnet paa Retsdagen i Slesvig 1565 van weggen miner Husfrowen Moder Vor Anna van Alefelden zeligen Jorgen van Alefeldten thom Gronenberge nachgelatene Wedewe (Hansborg 106 a + d). Sivert Amtmand paa Steinburg (Indk. Sager til Tyske Kancelli 1546—49). — 1588, 7.—13. Jan. Claws vam Hagens Gjældsrev paa 200 Rdlr. til Jfr. Agathe Reventlow salig Siverts Datter (Orig. Perg. i Statsark. i Slesvig, Rep. B, Nr. 153).

Henrik (S. 153). Vedel Simonsen, Rugaard II, 1. Del, 4, 45, 62. Hist. Tidsskr. 5. R. VI, 610. Kanc. Brevb. 1580—83, 54, 266, 323. Saml. til Fyens Hist. og Top. VIII, 145 f. Jahrb. X, 93. Gl. kgl. Saml. 1086 Fol. f. 164. Mønstringsruller 1574, 29. Nov. (Rigsark.).

Jørgen (S. 154). 1558, 30. Jan. Jurgen van Anefelth Goskes Sohn thom Norshe til Hertug Hans angaaende Sagen mellem Volf Rantzau Arvinger (Fru Anna Rantzau og Osvald v. der Wisch paa Moderens Vegne) mod Jørgens Hustru Abel, Emeke Rathlaus Enke, og hendes Formyndere Bartram van Anefeldt, Wulff Rantzow thom Wittenberge, Otto Rantzow tho Rantzow og Christopher Rantzow thom Querrenbek i Anledning af nogle Gjældsbeviser, som Emeke Rathlau havde taget til sig, og hans Arvinger ikke havde udleveret. Disse stævnedes, og Fru Abel dømtes ved Landretten 1. Sept. 1557 til at møde inden 6 Uger og 3 Dage for at aflægge Regnskab og tilbagebetale de skyldige Penge. Hun mødte 14. Okt. paa sin syge Mands Vegne udenfor Kirkegaarden i Altenkrempe, ledsaget af Mauritz Sestede tho Stendorpe, Paul Rantzow zum Niendorp (Jørgen Ahlefeldts Svoger) og Jacob Rantzow Hartvigs Sohn (boende i Pløen); for Modparten var kun mødt salig Wulf Rantzows Halvbroder Schack Rantzow. Et nyt Møde indvarsledes, hvor Jørgens Fader indfandt sig og tilbød at aflægge Tolvmandseden. Statholderen Henrik Rantzau forlangte paa Arvingernes Vegne udbetalt 1000 Gylden. Dat. thom Norsehe Sondags nha conv. Pauli LVIII (Indk. Sager til Tyske Kanc.). — 1574, 7.—13. Jan. Wulff Pogwische, erfgeseten up der Ohe selige Her Wulves Son, bekjender at være skyldig til Jurgen van Alefeldt zelige Goskes Sohn thom Lütken Nosshe 2000 Mark lybsk Hovedstol. Medlovere Claws van Alefeldt erfgeseten tho Emekendorph, Breide van Alefeldt, arfgeseten tho Varenstede, Wulff van Alefeldt erfgeseten tho Swensbull. Dat. Kyll dusendt vif hundred in dem vehr und soventigesten Jare in den achten Dagen der hilligen drier Konge. Orig. Perg., benyttet som Omslag. Egenhændige Underskrifter: Wulff Pogwysch egen hant. Claws van Allefeldt myn egen hant. Breyd van Alfeldt myn egen handt. Wulff van Anevelth mit egen hant (Ark. paa Bukhavn).

Christopher (S. 154). Moller 151, 233, 238. Jahrb. X, 91. Michelsen, Arch. I, 1, 27. R. Brinkmann, Aus dem deutschen Rechtsleben 257. — 1551, 21. April. Kong Christian og Hertug Hans bevidner, at Dags Dato er fremtraadt for dem Jasper Seestede til Runtoft med Hustru Dorothea og har berettet, at han har overladt hende alt sit Jordegods, deriblandt Runtoft, som hun skal nyde paa Livstid, men hverken maa sælge eller bortpante; efter hendes Død skal det tilfalde hendes naturlige Arvinger. Til Gjengjæld har hun overdraget sin Husbond alt, hvad hun har arvet i Søgaard. I Tilfælde af at han overlever hende, skal han nyde det til sin Død, hvorefter det skal tilfalde hendes nærmeste Arvinger. Dat. Hadersleve Dingstages na jubilate anno ene und fofftig. Renskrift paa Perg. med Rettelser, uden Underskrifter og Segl (Fællesark. XXXIX, 29a 23). — 1575, 8. Dec. Thingsvidne ifølge hvilket Christopher van Anefelde

tho Rundtofft, Christoffer van der Harbarg tho Brunsholm og Hinrick van Allefelde tho Satorp efter Begæring af Asmus Rumor to Roste mødte paa Røest og bevidnede, at Sognefolkene paa 7 af Her Rochus stillede og af Asmus Rumohr bestridte Punkter (bl. a. om den sidstnævntes Ret til Kaldelse og Afsættelse af Præsten i Kappel) har udtalt sig til Gunst for Rumohr. Dat. 1575 (ikke 1515) den Donnerdach nha Niclai. Orig paa Perg. (Rep. C. Slesvig). — Inventar optaget paa Rundhof 1580, 26. Juni, «na dotlichen Afscheide undt christlicher Bestättigung der Frawen Dorotheen v. Allefeldt tho Rundthoff». Da han rejste fra Runtoft til Nordtsehe for at begrave sin Søster Elisabeth, lagde man Beslag paa Søgaard. Brev fra Enken Drude, dat. Nortsche 12. Febr. 94 (Acta A XIX, 567). — u. D. Christoff von Alefeldt zu Rundtoft Hausfrauw ihre abgestorbene Schwester Mette Pogwisch (Hansborg XX, 60). Skjøde paa Bossee i Haseldorf Arkiv. Christopher siges at have kjøbt Bossee «um des Dorfes Felden willen», sælger det til Fredrich Brocktorp to Burow med Landsbyerne Brux og Raloffsohr for 28,500 Rdlr. Dat. Dingstages nha Invocavit (7. Marts 1587); Afskr. i Acta A XX, 441. Saml. Slesvig 181 (Rigsark.). Patente 1596—1602, 152.

Moritz (S. 155). Sønderj. Aarb. I, 191. Jahrb. I, 169 ff. Ztschr. XI, 344; XVII, 245; XXV, 227. H. Rørdam, Hist. Saml. og Studier III, 519. Mitt. der Ges. f. Kieler Stadtgesch. XVIII, 76, 136 f., 149 ff., XXIV, 144. Kronens Skøder ved L. Laursen I, 319. Kanc. Brevb. 1587, 738. — 1588, 12. Jan. Moritz von Alefeldt seligen Goschen Sohn weilandt zum Nortsche gjør vitterligt, at han til Kong Frederik II. har solgt sin Gaard Bernrodt for 8000 Rdl. og 6 Gaarde i Simmersted, Brandrup, Vinderup, Aller, Brabæk, Skovballing, en i hver Landsby. Vidner: Udstederens Brødre Christoffer og Claues von Alefeldt og hans Svoger Marquart Brockdorff sal. Jachims Søn. Orig. Perg. (Skjøder og Afregninger, Rigsark.). Acta A I, 194 (Slesvig). Hansborg 29¹ 1080.

Elisabeth (S. 156). Paa Alterkanden i Flemhude (fra den katholske Tid) to Vaabenskjolde, det ahlefeldtske med Underskriften E. V. A. og et Ulvevaaben samt Indskriften Jvngfrow Elisaabet van Alevelt heft mi laten wmmen maken anno 1573.

Catharine og Lucle se Henv. S. 63.

Volf (S. 157). Ztschr. f. lüb. Gesch. VII, 215. F. v. Meyenn, Familie v. Pentz, I, 252 f., 257 f.; Urk. 372, 378. Det Negendankske Familiearkiv (Statsark. Schwerin).

Clement (S. 158). Ztschr. VIII, 37. P. v. Hedemann-Heespen, Gesch. der adel. Güter Deutsch-Nienhof u. Pohlsee, III, 1906, 170. F. Höft, Gesch. der St. Marienkirche in Rendsburg, Rendsburg 1887, 37, 106. 1565: Clement von Alefeldt zu Emkendorff des Jakob sel. zum Perdoel nachgel. Witwen Vormund (Hansborg XX, 60). 1578: Wulff u. Clement Clawes von Ahlefeldts Shone zu Emckendorff samt ihrer Schwesterkinder Pasche u. Detlef den Negendancken, weiln Henneke von Alefeld sel. Jaspers Sohn zum Bossehe ohne Leibs Erben mit Todt abgangen (ib.). Acta A I, 112.

Helvig (S. 158), g. m. Povl Sehested. 1554. Paul Sehestede Mauritius' Sohne tor Depenow sælger til Domkapitlet i Lybek for 400 Mark lybsk Hovedstol 20 Mark aarlig Rente i Landsbyen Knustorp i Bornhöved. Uthin u. D. Medlovere: Mauritius Sehestede tho Stendorp og Clement von Anefelde tho Emkendorp (Acta A XIX, 618). — Povl Sehested og Hustrus Epitafium i Kirken i Eutin (besøgt 1910), er af Træ med endnu vel bevarede Farver; begge knælende ved Korset; Portalmotiv med Attica og Gavl. Indskriften lyder: Anno 1572 den 8 maj | Is de Erbar vnd Erentueste Pawel Sestede selig Moritz | son in godt selichligen entsla | pen. Licht hir begraven. dem | Godt genade. | — Anno [Plads aaben] Is de Erbar vnd vildogent | same Frow Heilwig Seste | de Pauls nagelaten wedewe | in Godt selichligen ent | slapen | hir begraven. der Godt gnad.

Om den Linie af de holstenske Sehesteder, der sad paa Stendorp og Perdöl, og hvis genealogiske Forhold hidtil ikke har været udredede, har jeg samlet nedenstaaende Oplysninger.

Povl Sehested til Stendorp, «Vor Annen van Bockwolden Moder Suster-Szone» (Urks. I, 358) tilegnede sig af Klostret Preetz Warnau, Wulfstorff og Barmissen; Pro-

cessen afgjordes først 1561 ved Rigskammerrettsdom; 1483—89 Amtmand paa Gottorp (Ztschr. I, 94), 1490—1500 i Rendsborg, faldt 1500 ved Hemmingstedt. G. m. Agathe (Vor Agathe thor Stendorp 1506). Deres Børn vare:

1. Henrik, 1519 til Stendorp (Urks. I, 350).

2. Moritz, 1513 (Ztschr. III, 411); 1517 (Gott. Membr., Ztschr. I, 96); 1523 i Lejren ved Kbhvn. (Urks. I, 353); 1533 til Stendorp (L. Laursen, Traktater I, 170); fik 1535 Lehnsvæb paa Perdöl, der 1533 indehavdes af Ove Walstorp; 1548 til Perdöl (Acta A XVII, 154); levede 1557, død før 1558, 21. Jan., da Anna v. Quitzow (hvis Fætter og Onkel var Bertram Sehested i Aabenraa), arvede hans Gaard i Kiel (Kiel Byark., Urk. 447). Gift 1. m. Dorothea Walstorp, Datter af Ditlev Walstorp til Perdöl, hvilket Gods hun arvede i Følge sin Broder Ottos 1529 oprettede Testamente. Hun døde 1544 og blev begravet i Pløen. Moritz Sehesteds Børn vare:

A. Jakob, 1558: vam Pardole; «zeligen Moritz Sone zu Pardoele,» klager i Skrivelse, dat. Pardoele 1561 ^{26/11}, at Hr. Iven Reventlow under hans Fraværelse er brudt ind hos ham og har øvet Hærværk, ja end ikke skaanet de uskyldige, ufornuftige Dyr, men ladet hans Heste trække ud af Stalden og skyde; siden rykkede han for Gaarden med 20 Mand (Hansborg XVII, 106—7). Jakob døde kort før 1569, var gift med Anna Rantzau (Datter af Joakim Rantzau og Anna Ahlefeldt); hendes Værger var 1569 Otto Gadendorff zu Plone, Wulff van Alefeldt zu Ovendorff og Johan van Alefelde zu Wittmolt, 1575 (Hansborg Reg. 1571—75, 302), død Esto mihi (14. Febr.) 1580. Jakob kvitterer sin Hustrus Stedfader og Moder for Medgift i Omslaget 1551.

B. Povl, g. m. Helvig Ahlefeldt (om deres Børn se nedenfor).

C. Apollonia. Hun og Søstrene Pollite, Anna, Elsabe og Heilwig købte 1566 et Hus i Neustadt (thor Nyenstadt) in der Bruggestraten. Apollonia og Elsebe solgte det 1581 (Acta A XIX, 1581).

D—F. Pollite, Anna og Elsebe.

G. Helvig, gift med Christopher Plessen. 1600 i Omslaget nævnes Heilwig Plesse sel. Christoffer Plessen thor Nienstadt; her boede hun endnu 1605 med sin Datter Pollite (Acta A XIX, 11).

Jakob Sehested havde Børnene:

1. Otto. Da Faderen døde uden at efterlade sig Testamente, fik Børnene under et Godserne Stendorp og Perdöl. Moderen solgte kort efter Mandens Død Stendorp for 40,000 Mark lybsk og bortpantede 1577 Perdöl til Svigersønnen Henneke for 50,000 Rdlr. paa 20 Aar (Acta A I, 112). 1574 ^{26/7} melder Anna Sestede, Jacobs Enke til Perdöl, at hendes eneste Søn er død umyndig (Acta A XX, 3276).

2. Dorothea blev, skjønt hun var ældste Datter, af sin Svoger Henneke «elendigen forstødt af Gaarden» (Perdöl). Hendes Ægtepagt med Hans Rantzau til Hohenfelde er dateret Pardell 2. Nov. 1573 (Acta A I, 112), i hvilket Ægteskab hun havde Børnene Jakob og Margarethe Rantzau, der ægtede Oberst Godske Ahlefeldt (se Side 165). Hans Rantzau døde 1605 i Oldesloe, hvorefter Dorothea 1607 ægtede Georg Liesemann, der 1595 var Schöppen-Ältester i Danzig, 1601 Ratsherr, 1602 Richter, † 19. Maj 1612 (g. 1. 2. Juli 1581 m. Margaretha Böhm, † Marts 1605). Hun døde i Dec. 1612 i Danzig (Löschin, Die Bürgermeister des Danziger Freistaats, Danzig 1868. Stamtafle i Mskr. i Arkivet i Danzig ved Hr. Greve Rantzow i Charlottenburg).

3. Agathe, troløvet med Johan Ahlefeldt til Fresenburg «ante impletum contractum matrimonii verstorben», gift med Henneke Sehested til Drage. Det hedder om dette Ægtepar, at de har «pancotieret und das ihrige nicht mit adelichen sondern fürstlichen Kindtauffen auch teglichen Ab- und Zuziehen der Gheste endtlich verdominiret und verschwendet». 1587 beskikkes til Formyndere for den kort før afdøde Hennekes Børn Ditlev Reventlow til Rixdorf, Otto Reventlow til Stocksee og Claus Rantzau til Rastorf (Acta A I, 112).

4. Anna. Moderen meddeler 1577 ^{3/1}, at hendes yngste Datter er død for kort Tid siden (ib.).

Povl Sehested († 1572) og Helvig Ahlefeldt havde tre Sønner: Ove til Depenau († 1618), Jørgen (om hvem se nedenfor) og Ditlev († 1578), gift med Dorothea Ahlefeldt.

Jørgen til Depenau (1575 sammen med Brødrene) og Stendorp (1588). Claus Rantzow til Rastorp bevidner, at Detlef Sehested har pantsat til ham sin Andel i Godset Perdöl, og at han har solgt Godset til Brødrene Jürgen og Ove Sehestedt. De andre Medsælgere og Medkreditorer vare Embke van Damme zu Sehestede, Claus v. Alefeldt s. Clemens Sohn, Otto Sehestede tho Sarlhusen og Diedrich Blome; dat. Kyell oct. tr. reg. 1593 (Acta A XIX, 655). Ove og Jørgen Sehested solgte Perdöl til Jørgen Sehested til Nordsee (ib. XIX, 1707). 1596: Jurgen Sehesteden zur Depenow bezahlet 6 Thaler, die er mit Fürstl. Gnaden, wie Joh. v. der Wische sambt den vier Gebruedern, den Rumor, F. G. die Mummern Schantz gebracht, auf derselben Mummern Schantz geliehendt hat (Gottorp Kammerrgsk.). Georg Sehested til Stendorps Testamente, dat. 1603, 19. Sept. (Acta A XX, 764). I en Liste over adelige Personer i Kiel, der har absenteret sig, dat. 1604, 23. Apr., opføres Jurgen Sehestede zur Depenow, so neulich verstorben (Acta A XX, 2876). Han var gift med Sophie Blome, der 1618 levede i Kiel, Datter af Hans Blome til Seedorf og Sophie Rantzau (Nic. Crato, Leichpredigt üb. Johan Blome, Marburg 1600, der ogsaa er tilegnet hende). — 1605, 19. Jan., solgte følgende utilfredsstillede Kreditorer efter afd. Georg Sehested til Stendorf dennes Gods Stendorf og Hus i Eutin for 65,000 Rdlr. til *Friedrich v. Alefeld* til Sehegarten og Zistermoehe: Hans Rantzow, kgl. Raad og Amtmand i Flensborg, Dietrich Blome til Hornstorf, fyrstelig Raad og Amtmand i Tønder, Claus v. der Wisch til Glasow, Hinrich v. Alefeld til Satrupholm, Heinrich v. Bockwoldt til Sirhagen, fyrstelig Raad og Amtmand paa Gottorp, Baltzar v. Alefeldt til Heiligenstedten, kgl. Raad og Amtmand i Flensborg, Otto v. Qualen, fyrstelig Raad, Bertram Pogwisch d. æ. til Schönhorst, Henning Pogwisch til Farve, Christoffer Rantzow til Quarnebecke, Detlef Brockdorff til Schrevenborn, Sivert v. der Wisch til Binebeck, Hans v. der Wisch til Damp, Ove Sehested til Depenow, Claus v. Bockwoldt i Neustadt, Thomas Blome til Seedorf, Hans v. Bockwoldt til Muggesfelde, Dietrich Blome til Nembten, Jasper Rantzow til Schmoel, Heinrich Pogwisch til Doberstorf, Jurgen Rantzow Christoffers Søn, Thomas v. Alefeldt til Himmelmarch, Heinrich Ratlow i Lütjenburg, Detlef v. der Wisch til Olpenitz, Gregorius v. Alefeldt til Søgaard, Matthias Rantzow til Hohenfelde, Bertram Pogwisch d. y., Bertrams Søn, Hans og Wolf v. Blome, sal. Hans' Sønner af Seedorf. Dat. zum Kiel 19. Jan. 1605. Orig. Perg. Af de oprindeligt vedhængende 29 Segl fattes nu 1-2, 4-5, 9-10, 14-15, 17-18, 20, 26 og 28. Med egenhændige Underskrifter (Statsark. Slesvig).

Catharine. Latomus' Stamt. o. Fam. Negendank og det N.ske Ark. (Schwerin).

Peter (S. 160). Ztschr. XXXVIII, 95. Brev fra Oelgard Alefeldt (4. Nov. 1613), hvori hun melder, at hendes Søn Peter von Alefeld jungster Tage schleunig gestorben. Magistraten tilskriver Hertugen af Gottorp (31. Marts 1614) at hans «hingesetztes und nurt in einem holtzern Sack verwahrtes Cadaver nunmehr einen solchen foetorem erreget, dass nicht allein die benachbarten, sondern auch dem gantzen Stättlein schwerlich und fast ohnmöglich solches lenger zu gedulden». Liget henstod i et Kirken tilhørende Hus; Fru Øllegaard vilde ikke lade det afhente eller betale Klokke-ringningen og andre paaløbne Udgifter (Acta A XIX, 605, 613, 635).

Thomas. Ztschr. XXX, 172. Voss' Exc. A XLIII, 3-4. 1614 skriver han: Auf Anhalten meiner Creditoren habe ich mein Einlager in die 10 Jahr hero beharlich unverbrochen continuiert, fast umb meine Gesundheit gekommen, habe auch alle das das meine dabey zugesetzt, also dass ich keinen Hellers Vermugenheit habe (Acta A XIX, 820).

Helvig. Mitt. der Ges. f. Kieler Stadtgesch. XVIII, 81. Ztschr. II, 151 ff. Chr. Kock, Schwansen, 1898, 139. Paa Bertram Rantzaus Kiste i St. Jørgens Kapel i Kiel

læstes Indskriften: Lässt nach eine Wittwe und seines Leibes Frucht, vier Kinder erzogen in edler Zucht.

Abel (S. 162). Hendes Afstamning fremgaar af de i Ligprædikenen over Hedevig Thienen født v. der Wisch (f. 24. Nov. 1636 i Kiel, † 28. Aug. 1669; g. 14. Okt. 1661 m. Henrik Thienen til Blockshagen) meddelte Personalia. Hun var Datter af Henrik v. der Wisch og Dorothea Buchwald (Forældre: Johan Buchwald til Knoop og Nybøl og Ide Ahlefeldt), der ved hendes Død begge levede i Pløen. Bedsteforældre: Ditlev v. der Wisch til Olpenitz og Grønholt og Abel Ahlefeldt auf Wargarten und Gronenberg (Datter af Hinrich Ahlefeldt auf Wargart und Gronenberg og Catharine Ahlefeldt fra Gjelting). Oldeforældre: Claus von der Wisch, Landraad og Amtmand i Rendsborg, og Margarethe Rantzau fra Neuhaus (Ark. paa Breitenburg). Ny kirkehist. Saml. VI, 764 ff. Ztschr. XXXVIII, 95. Auslånd. Reg. 1587. Mønstringsruller og Rostjeneste 1587: Henrich van Anefeldz Datter til Worgaard, 2 Heste (Rigsark.) Mageskifte vedr. Panstorf dat. 1592 Lubegk Montags nach Quasimodogeniti; orig. Perg. med Blomes Segl og egenh. Underskrift (Statsark. Slesvig; trykt Jahrb. X, 93).

Godske (S. 162). Acta A I, 329.

Volf (S. 163). Warhaftiger Bericht, wie sich der Fall zwischen Marquart Rantzowen und Wulffen v. Alefeldt, als sie nebenst den anderen mitgewesenen aus dem Velde wiederumb nach Flensburg reiten wollen, zugetragen hat (Acta A XVII, 250). Hertug Johan Adolph til Christian IV., 1602, 29. Jan.; Hertuginde Augusta til samme, April s. A. (Rigsark.).

Godske (S. 164). If. Schroeder, Theatrum histor., Lpz. 1727, 278 var Elisabeth v. Wenckstern af Huset Lenzen (Datter af Heinrich v. W. og Margarethe Brockdorff) gift med Gosche von Ahlefeldt af Huset Bossee (Søn af Moritz v. A. og Magdalene Rantzau). Andet Steds (Ms. gen. fol. Hasse 115, f. 9; i det kgl. Bibliothek i Berlin) angives Gottschalck von Ahlefeldt (g. m. Elisabeth Wenckstern) at være Søn af Moritz, Høvedsmand paa Mohrkirchen, og Magdalene Rantzau. If. Koenigs Saml. (i det kgl. Bibl. i Berlin) havde Hans v. Wenckstern fra Wischelentz (1599 til Seehusen) i Ægteskab med Magdalene v. Guldernstern fra Danmark Sønnen Christoph v. W., gift m. Ida Pogwisch af Huset Farve. Livgedingsbrev udstedt af Christoph v. Wenckstern til Lenzerwisch (ved Elben) for Hustruen Ide v. Pogwisch, stadfæstet af Kurfyrsten 1558, Dienstag in den Weihnachten (Mskr. C. M. f. 394, Berlin). Han førte 1587 Proces med Otto Emmixen, gift med hans Hustrus Søster, om Arven efter denne, men var allerede død 1593. Anbefalingsbrev fra Hertugerne Adolph Frederik og Johan Albrecht for Ida Pogwisch, Christopher v. Wencksterns Enke, dat. 21. Febr. 1611. I sin vedføjede, udaterede Supplik fører hun Klage over forskjellige af Adelen i Jylland, der har fra- lokket hendes fornylig i Vejle ved Døden afgangne, mere end 80aarige, aandssvækkede Søster Magdalene Pogwisch Penge (Indk. Breve fra Hertugerne af Meklenborg, Rigsark.) Om Magdalene P. se S. 70. (Danske Atlas V, 944. Hofmans Foundationer IV, 726. Conc. til Inlånd. Reg. 1613, 10. Juni). I Statsark. i Hannover findes (if. Medd. fra Fru Werner v. Wenckstern i Oldenburg) en Klage (dat. 1616) fra Hypolitha v. Wenckstern, f. v. Puttlitz, over Svigermoderen Liseken v. Ahlefeldt Kühn v. Wencksterns Enke; Anna og Catharine v. W., henholdsvis gift med Levin og Ulrik v. Pentz, vare Halvsøstre til hendes afdøde Mand Volrad v. Wenckstern, hvis Fader Cuno var gift 1. med Anna v. Pentz. Hvem denne Elisabeth Ahlefeldt var Datter af, har jeg ikke kunnet finde. Slægten v. Wenckstern kom til Danmark med Georg Wenckstern, der 1551 fik kgl. Bestalling «vor unsern Hauptmann u. Diener ein Jar lang» (Reg. der bestelten Diener 1545—53, f. 113). — Om Godske se Acta A XX, 3198 (Gosche von Alefeldt zu Neuen Gosefeld sesshaft). Inlånd. Reg. 1632, 24. Apr., Acta A XX, 1948. — 1641, 9. Febr. Gosche von Alefeldt, Hofjunkern, anstath der ihme Zeit seines Lebendts frey zu gebrauchten verschriebenen, hernacher aber an Dethlef Brocktorfen sehl. zu Windebuy verkauften zwey Hufen Landes itzo für das achte Mahl entrichtet 120 Rth. (Got- torp Kmrsgsk.). — 1644, 22. Martii. Johan Raben, Cuestern in Schleswig, der Schuell

Collegen, Schüler und Gebuer für das Glockenleuten vor und bey Gosche von Ahlefeldten sehl. gewesenen Hoff-Junkern Leichbestettigung bezahlet 55 Rthlr. 5 Mk. (ib.).

Betegnende for den i det 17. Aarhundrede hos Bonden i Hertugdømmerne stærkt fremtrædende Uvilje mod Adelen og særlig mod at blive Adelsbønder, er den Klage, Bønderne i Neu Gosefeld indgav til Hertugen af Gottorp, da Landsbyen blev overdraget Ditlev Brockdorff (dat. 1623, 20. Jan.). De gjør gjældende, at de fra gammel Tid af har været fyrstelige Undersaatte. Fra Fader til Søn har «ein jeder sein Wisch und Landt in Esse gebracht». Skjønt de ikke tiltror Junkeren, at han vil gjøre dem Fortræd, frygter de dog for, at deres «in Esse zusammen gebrachte Wische und Lendereyen durch Spolium von einander gesetzet und theils hir, theils dort vorlegt würde, geschweige der adelichen gewonlichen Hoffdienste und Molest, auch dass unsere Kinder auf Begehren des Junkern wöste und ledige Hoven annehmen musten und mit lediger Handt anfangen, wodurch dan herfliessen müchte, dass dieselben gezwungenen weichhaftig würden, und dan wir als leibliche Eltern incarseriret, bis unsere entwichene Kinder sich wiederumb einstellten». De beder derfor Hertugen om at ville beholde dem som sine fattige Undersaatte. Amtsforvalteren i Hytten Carl Gudtheter red med Ditlev Brockdorff hen for at anvise ham Gosefeld, men de fandt ikke Sendemændene paa Grænseskjellet, derimod stod alle Bønderne med Øxer og Biler foran Bondefogedens Hus og trak endog Pistolerne frem, det samme gjorde ogsaa Gudtheter og Brockdorff. Bønderne have «das Crucifige über mich geschrieen», skriver Brockdorff. De raabte, at de aldrig vilde tjene hverken Brockdorff eller nogen anden Adelsmand, man kunde gjøre med dem, hvad man vilde (Acta A XX, 3246).

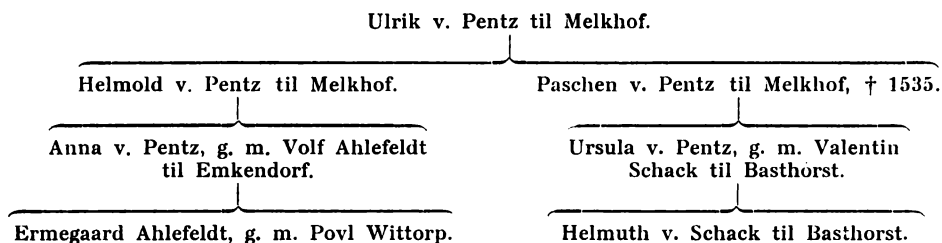
Ida (S. 164). Danm. Adels Aarb. XXI, 307. Pershist. Tidsskr. I, 129. Danske Mag. 3. R. II, 90. Lisbeth Bryskes Slægtbog, f. 183 (Kgl. Bibl.).

Mette. Acta A XIX, 21.

Godske (S. 165). H. Almquist, Sverige og Ryssland 1595—1611, Uppsala 1907, 97. Medd. fra Geheimarch. VI, 199, 212. Norske Rigsregistranter IV, 479. Slange 276, 497. Hertug Johan Adolph af Nørborg (1576—1624), der 1601 blev Oberst under Hertug Carl (IX) af Sverige, gav ved sin Ankomst til Lifland 1. Aug. sine Befalingsmænd Oberstltn. Goszke von Alefeld og Fændrik Tonnies Schleiff Ordre til at hverve et Reg. paa 2000 Mand, der mønstredes i Brandshagen ved Stralsund. Det førtes til Pernau (i Lifland) og laa i Garnison i Dörpte, hvor mange døde af Sult og Nød; de tilbageblevne erobrede Slottene Karckhus, Antzel og Anders (D. Laurentii, Leichpred. üb. Hertzog Johann Adolph, Rostock 1625, S. 65). Voss' Excerpter A XVI, 11. Kriegs-Bestellungen, Festungsgebäude u. Soldaten betr. 1621—23, Nr. 7182, 259 ff. (Statsark. i Dresden). Testamente opr. 1620 paa Gadeland (Voss' Excerpter A LVI, 4—5). Brev fra ham, dat. 14. Dec. 1612: meiner Frauen Mutter unlangst zu Danzig gestorben (ib. A XIX, 9). Bestalling i Saml. E Donatione Variorum, fol. 47 (Univ. Bibl.). Klosterprovst i Uetersen (Acta A XIX, 3151). Acta A XIX, 9. I Nationalmusæet i Stockholm findes en Brudekiste, der maa have tilhørt hans Hustru, fra Tiden o. 1600, med det ahlefeldtske og rantzauske Vaaben samt Indskriften: Gosch van Alefeld D. G. G. Margareta von Alefeld Wedwe.

Ermegaard (S. 166). Angelus' Chronika 239. Archiv f. Staats- u. Kirchen-gesch. IV, 430. Ztschr. 1881, 351. Die Heimath IX, 183. Gottorp 138 (Rigsark.). 1605. Fraw Armegardt Wittorff, der sembtlichen Freulein Hofmeisterin (Kmrgrsk.). Acta A XIX, 418, 433 (Slesvig). De tre Søkende Godske, Ermegaard og Dorothea Ahlefeldt findes ikke paa nogen hidtil kjendt ahlefeldtsk Slægtstavle. Beviset for deres Afstamning fremgaaar af et Brev fra Helmuth Schack til Basthorst fra 1630, 16. Okt. (Acta A XIX, 535) i Anledning af hans Arvekrav efter Ermegaard Wittorp: Aringardt von Ahlefeld Paul Wittorffen gewesene Stiefmutter, so vor zweyen Jahren diese Welt gesegnet und mich zu ihrem negsten Erben ab intestato hinterlassen hat, sintemahl ihre Mutter und meine Mutter zweyer Brüder Kinder sind. Rigtigheden af denne

Paastand stadfæstes af Skemaet (jvfr. F. v. Meyenn, *Gesch. der Familie v. Pentz*, 1891, 256, der dog ikke er helt fyldestgørende):

Mærkes kan ogsaa, at Ermegaard er opkaldt efter sin Farmoder Ermegaard Sehested. I *Articuli causales* f. 71 (*Acta A XIX*, 535) siges, at Armgard sehl. Paul Wittorffens zue Neumünster erbgessesen Widwe sich daselbst in ihrem Widwenstande und zwar eigenen Behausung etzliche Jahr adelich und still auffgehalten und ihre Güter mercklich verbessert, A° 1626 für dem betrübten Kriegswesen zu Neumünster mit Todte abgangen. I Søsteren Dorotheas Test. 1626, 31. Juli, nævnes hun som død.

Dorothea (S. 167). Hun kaldes Armgardt Wittorff sehl. volbrügte leibliche Schwester (*Acta A XIX*, 535 f. 30). Test. til Fordel for Paul Wittorffs Søn Carl Phillip, dat. Lubeck 1629, 29. Jan. (ib. f. 31). I Vidneforhørene i Sagen om Arven efter Dorothea forekommer: *Salome Brocktorff* adeliches Standes, über 50 Jahre alt, wohne zu Oldesloe in ihrer Leibgedings Behausung, habe zehen Jahre da gewohnt; P. Wittorff habe ihre Schwester im Ehebedte gehabt. *Margaretha von Ahlefeldt* sehl. Goschen Widwe, bey 50 Jahre alt, wohne zur Cremppe bald 18 Jahr lang; ihr Reichthumb sey nicht gross, ernehre sich nach ihrem Stand; Paul Wittorff sey ihres sehl. Junkern Schwester Stiefsohn. Frau Armgardt habe von der Hertzoginnen zue Mecklenburgk 3000 Mark mitbekommen zu Brautschatz. Om Dorothea siger hun: Sie hette sie fast 20 Jahr bey sich gehabt, in den letzten Jahren, weil sie eine Junfer von 70 Jahren alt, ein gut Theil kindisch geworden. — Ovennævnte Salome var gift med Joakim Brockdorff til Tralau, dog var hun ikke, som angivet (*Ztschr.* XII, 345), en Ahlefeldt, men en Heesten af Fødsel, Søster til Povl Wittorps Hustru Dorothea Heesten.

Om Slægten Wittorp fra Neumünster se omstaaende Stamtavle, hvortil knytter sig følgende Henviisninger:

Til Stamtavlen Wittorp.

Tideke Wittorp til Gadeland 1445—69 (*Ztschr.* VII, Anh. 9, 11).

Ditlev. 1472 Foged i Neumünster (Byarkivet i Kiel, Membr. Nr. 214); 1474 (*Hist. Tidsskr.* 7. R. IV, 406); 1486 (Langebeks Coll.).

Peter. 1474 Petrus Wittorp de Nigenmunster imm. i Rostock.

Ditlev. 1488—1512 ved Hoffet paa Gottorp, hylder 1523, var død 1533.

Johan. 1518 Væbner, Foged i Neumünster, g. m. Magdalene Visck (Byarkivet i Kiel, Membr. 412), Datter af Raadmand Laurens Visck (*Mitth. der Ges. f. Kieler Stadtgesch.* XXIV, 41, 87); han levede 1532.

Gertrud var i Følge Sønesønnen Otto Qualens Anetavle Datter af Casper (Jesper) Wittorp og Anna Pogwisch fra Doberstorf, gift med Otto Qualen.

Carsten, Staldmester hos Hertug Frederik og Foged i Neumünster; hylder 1523, levede 1536.

Joakim. 1495—1507 i Hertug Frederiks Hofstjeneste; 1501 (Fællesark. XXXII, Nr. 36); 1508—18 Foged i Neumünster, nævnes 1543—57 sammen med Sønnen Jesper. (Koppmann, *Kämmereirechnungen* 1541—54, Hamb. 1892).

Jesper. Foged i Neumünster 1521—35; 1530 (*Statsark. Slesvig, Rep. F 180 a*);

Jesper Wittorp
til Projenstorf, † o. 1560, g. m. Anna v. Ucken.

Povl
til Projenstorf, † 1598,
g. 1. 1577 m. Christine Sehested, † 1577;
2. 1580 m. Catharine Ahlefeldt, † o. 1585;
3. m. Catharine Brockdorff, † o. 1592;
4. m. Ermegaard Ahlefeldt, † 1626.

Gertrud,
g. m. Ægidius v. der Lancken,
† o. 1585,
Amtmand paa Gottorp.

Hans
til Projenstorf, † 1624.
g. 1587 m. Anna Huitfeld
til Engestofte.

Jesper,
1585—1613.

Bendix
† o. 1620,
g. m. Anna Rantzau 1586—
(g. 2. m. Ulrik Bitowsky
v. Bitow).

Povl,
1594—1649,
Husfoged paa
Gottorp,
g. m. Dorothea
Heesten.

Carl Philip,
—1621,
Hofjunker.

Anna,
—1644;
g. m. Adolph Philip
v. der Wisch
til Wittmold,
1595—1668.

Anna,
1588—e. 1634,
g. m. Jesper
Grubbe til Ol-
strup,
1588—1622.

Barbara
til Engestofte,
1591—1653,
g. m. Kansler Christian
Friis til Kragerup,
1581—1639.

Ægidius. Hieronimus. Povl.

Catharine
Lucie,
1623—,
g. m. Osvald
Buchwald.

Ægidius,
1625—97,
Amtmand i Svavested,
g. 1. 1663 m. Adelheid
v. Moltke, f. Buchwald,
til Warleberg, 1635—81;
2. 1685 m. Margarethe
Blome, 1656—94.

Carl
Philip
Frederik,
1627—43.

Gertrud,
1630—92,
g. 1646 m.
Landraad
Henrik v. der
Wisch til
Wittmold,
† 1675.

Marie Elisabeth,
1632—1705,
g. 1666 m. Landraad
Hans Blome til
Hornstorf og
Seedorf,
1618—89.

Anna
Dorothea.
1633.

1543 (Ztschr. XIV, 139; XXX, 45); 1550 (Slesvig, Rep. F 184 a); Testamente 1558; var da Ejer af Gaarden i Neumünster og Avlsgaarden Brammer, som skulde tilfalde Sønnen Povl (Acta A XIX, 1847). 1564 faar hans Arvinger Livsbrev paa Projenstorf; g. m. Anna v. Ucken (Datter af Povl v. U. til Skovbølgaard og Margarethe Rathlau til Arlevad). Paa Gregers Frijs' Anetavle angives Jespers Forældre at være Ditlev Wittorp til Projenstorf og Gertrud Barsebek.

Povl. 1577 ²⁶/₈ meddeler han, at han i 7 Mdr. har siddet som Enkemand paa det stærkt forgjældede Østergaard. Hustruen døde efter faa Maaneders Ægteskab («die Kranckheit abschewlich gewesen»). Acta A XIX, 433. Arch. IV, 430. Angelus 239. Neues staatsb. Mag. IV, 611. Falck, Samml. IV, 507. Ermgardt Pawel Wittorfen sehl. Wittwe, Brev fra hende, dat. Haderslev 1614 ³/₄ (Acta A XX, 3375).

Gertrud, g. m. Ægidius v. der Lancken, Amtmand i Bordesholm (1567), Hofmarskalk paa Gottorp (1582); hun levede 1587 som Enke.

Hans til Projenstorf. 1580 ved Hyldingen, viet 1587 paa Engestofte, † 1624, g. m. Anna Huitfeld til Skibelundgaard og Engestofte, Datter af Admiral Peder Huitfeld. I Brockmands Ligpræd. o. Gregers Friisz angives Moderen Barbara at være Datter af Hans Wittorp, der atter var Søn af Jesper W. og Anna v. Ucken (Datter af Paul U. til Schubelgaard og Margarethe Ratlow af Arlevad). Som Jespers Forældre nævnes Ditlev W. til Projenstorf og Gertrud Barsebek.

Jesper, f. 1586. Asmus Ahlefeldt til Nør kalder ham sin Søstersøn og var hans Formynder (Acta A XIX, 404, 451). Brev fra Jasper Wittorp, dat. Nøre 1606 ²²/₆, hvori han meddeler, at hans Fader Pawel Wittorff er død «vor ungefehr 8 Jahren; hatte zwey Ehekinden, unter welchen ich der erst geborne und eltester, hinder ihm vorlassen, und ich, als einiger Sohn der ersten Ehe Asmus von Aleveldt zur Nøre und Detleff Rumore zu Duttebull meine Oheme, mein ander Bruder Detleff Brocktorffen zu Pflegere und Vormundere gehabt — habe nun meine zwanzig Jhar erreicht» (Acta A XIX, 135). Sammesteds siges: Sel. Pauel hat nach des Jaspers Mutter Tode noch zwo Ehefrawen gehabt Dietleff Brocktorps sehl. Schwestersöhne einer Bendix Wittorp. 1609: Jasper Wittorp in Beiwesen seiner Brueder Benedix u. Joachim Wittorp (Acta A XX, 1604). Han døde i Frankrig i Vinteren 1613 uden Arvinger.

Bendix nævnes sammen med Brødrene Carl Philip og Povl 1614; købte Neumünster Ladegaard og Brammer af dem, † o. 1618 (Acta A XX, 1604). G. m. Anna Datter af Hieronymus Rantzau og Anna Thienen. Hun gift 2. med Ulrich Bitowsky von Bitow (egenhændig Underskrift) af en schlesisk Adelsslægt. 1631 siges, at hendes Søn, Egidius, «mit sel. Benedicto Wittorf gezeuget, welcher des D. Christiani Sleidani, obersten Thumbpredigers zu Schleswig Alimentation u. Disciplin neben seinen Brüdern Hieronymus u. Paul vor diesem anvertrauet gewesen», nu skal sendes til Sverig (Acta A XX, 3435). Hun var 1633 46—47 Aar gammel og havde da boet 16 Aar i Neumünster (Patenten 1630—32, f. 84).

Povl, f. 7. Febr. 1594, Husfoged paa Gottorp, død 2. Juni 1649 i Aabenraa. Han solgte 1638 i Formynderskab for sin afdøde Broder Benedicts Børn sammen med U. v. Bitowsky som Formynder for sin Hustru Anna til Hertug Frederik det adelige Gods Neumünster og den dertil hørende Avlsgaard Brammer for 12,500 Rdlr. (Statsark. Slesvig C 313^a). Hans Enke Dorothea Heesten, Datter af Lyder Heesten til Rethwisch; hun melder Hertugen Mandens Død 1649, 22. Juli (Acta A XX, 3435) og fik tillagt Naadespenge fra Gottorp. Hans Børn nævnes 1631: Catharine Lucie, Ægidius, Carl Philip og Gertrud (Acta A XIX, 1038).

Carl Philip, var 1621 Hofjunker hos Hertuginde paa Husum Slot, † i Maj s. A. (Gott. Rgsk. 1621, 179).

Anna, † 1644, g. m. Adolph Philip v. der Wisch til Wittmold, f. 19. Jan. 1595, † 20. April 1668 (Kistepåse i Neumünster Kirke).

Anna, f. 1588, g. m. Jesper Grubbe til Olstrup (Danm. Ad. Aarb. XVII, 160). Barbara til Engestofte, 1591—1653, g. m. Kansler Christian Friis (ib. III, 135).

Catharine Lucie, f. 1623, g. m. Osvald Buchwald, se S. 160.

Ægidius, f. 16. Okt. 1625, berejste 1645 Frankrig og Italien (Th. Nieman, Ligpræd. o. P. Jugert, Slesvig 1654), 1647 i gottorpsk Hofstjeneste, 1652 imm. i Strassburg; var 1656 i April Kammerjunker hos Prins Hans Georg, 1661 afsk. som gottorpsk Kammerjunker, s. A. Jægermester, 1671 Amtmand i Svavested, † Dec. 1697. G. 1° m. Adelheid Buchwald, f. 22. Juni 1635, † 31. Okt. 1681 i Priorinde Øllegaard Rantzaus Hus i Preetz, barnløs, D. af Generalmajor Frederik Buchwald til Knoop o. s. v., Enke efter gottorpsk Geheime- og Kammerraad samt Vicekansler Claus Levin v. Moltke til Warleberg og Rathmannsdorf, hvilke Godser W. arvede efter hende; g. 2° 7. Juni 1685 paa Amtshuset i Cismar med Margarethe Blome (Datter af Didrik Blome til Testorf), f. 14. Jan. 1656 † 6. Nov. 1694 (Acta A XX, 3435).

Carl Frederik, f. 21. Jan. 1627, † 17. Nov. 1643, bgr. i Neumünster Kirke. Paa hans Kisteplade angives hans Fader at være Povl Wittorp, Bedsteforældrene Povl Wittorp og Catharine Brockdorff, Oldeforældrene Jesper W. og Anna Ucken, Tipoldefader Ditlev Wittorp til Projenstorff og Neumünster (Acta A XIX, 321).

Gertrud, f. 15. Juni 1630, begr. 2. Aug. 1692 i Pløen, g. 1646 m. Generalkrigskommissær, Landraad Henrik v. der Wisch til Wittmold (Søn af Adolph Philip v. d. W.), † 20. Juli 1675.

Marie Elisabeth, f. 1632, g. 29. Jan. 1666 i Husum m. fyrstelig Landraad og Jægermester Hans Blome til Hornstorf og Seedorf, f. 24. Febr. 1618 paa Tønder, † 28. Aug. 1689. — I. H. S., Lob und Danckrede bey der Hinfart der Fr. Maria Elisabeth Blomin geb. v. Wittorp, begr. 1705 d. 11 p. Trin. (23. Aug.) in Altencrempe (Breitenburg Bibliotek).

Joakim (Jespers Søn?). Bestalling som Forvalter paa Hytten 1594, 24. Febr. (Acta A XX, 3324). 1610 anlagde Barber Hans Bilke i Kiel Sag mod Cai Ahlefeldt til Hytten (1597), da boende i Ekernfærde, for tilgodehavende Løn for Pleje og Lægemidler til hans Dreng Joakim Wittorp, uægte Søn af Amtmand Joakim W. paa Hytten (Acta A XIX, 875).

Claus (S. 167). 1588, 10. Nov. Claus van Alefeldt sel. Clements Sohn sælger til Gosche van Alefelde sel. Jurgens Sohn Godset Emckendorp med Avlsgaarden Bokelholm og tilhørende Landsbyer Hovetbeke, Lütke Volstede og Emekendorp for 44,500 Rdlr. Vidner: Frederich Brocktorp, Benedicts Seestede thom Kluvensieke, Hans van Alefeldt sel. Benedicts Sohne og Hans van Bockwolden selige Detleffs Sohn tho Graëm. Kiele im voffteinhundert acht und achtentigsten am Dage S. Martini Episcopi. Orig. paa Perg. med Underskrifter. Af Seglene kun Kapslerne bevarede (Ark. paa Emckendorff).

Povl (S. 168). Gottorpsk Rgsk. 1596: Pauwel von Alefelden von Emckendorff, so ahn Fürstl. Gnaden suppliciret, propter Deum geben 1 Th.

Øve. Medd. fra Statsark. i Schwerin. Han skrives i P. Masius' Ligpr. o. Eleonora Rhodinn (se nedenfor) til Klinke. 1589 blev i Frankfurt a. O. immatrikuleret en Joachim v. Ahlefeldt tho Klinke. Godset Klinke (Holtenklincken, Rumping, Rumpel) har tit skiftet Ejere. 1402 solgte Johann Crummese til Hertug Gert og Greverne Albert og Henrik al sin Ret og Andel in den Dorpen unde Gude Groten Rumpinghe, Roloveshagen, Ecede [Eichede] og Nercze belegghen in deme Kerspele tho Othesloe (Fællesark. XXVI, 33). Jvfr. Schr. des Ver. f. schlesw. holst. Kirchengesch. 2. R. II, 33, 74, 76, 82, 84). 1539 nævnes Jachim Swyn van Romplinck (F. v. Meyenn, Urk. Gesch. der Fam. v. Pentz, Schwerin 1891, I, Urk. Nr. 307). Syvert Swyn til Rumpel, anders genomet thor Holtenklinck, bevidner at have modtaget af Kong Christiern 1350 Mk. lybsk, for hvilken Sum Kongen har sat ham Segelstorp (Seglstrup) i Vendsyssel i Pant, og tilbageleverer nu Pantebrevet. Dat. thom Kyle Oct. tr. reg. 1554 (Chron. Saml. Rigsark.). Prædikestolen i Schönkirchen er skjænket af Frowe Anna Rantzowe weilant Sivert Swines tor Holtenklincken Tochter, Moritz Rantzow tho Marutendorp

Wedewe, død 8. Nov. 1591 (H. F. Wiese, Nachr. v. Schönkirchen 1886, 58 f.). Barbara Sehested, † 1616 (begraven Myddewecken na Oculi, 6. Marts), Enke efter Moritz Rantzau til Hanerau, † 1572, administrerede Klinke for Sønnen Cai (A. Gloy, Gesch. des Kirchspiels Hademarschen, Kiel 1905, 137), dog nævnes i Omslaget 1584 Henneke van der Decken til Holtenklingken (Rep. B, 137, Slesvig). 1609 solgte hun med Indvilligelse af Heinrich Rantzow til Hanrow og Neuenhaus Holtenklingken til Bartholt Bekemann, Borger i Hamborg (Acta A XX, 3266; Slesvig). Hendes Søn Cai (f. 20. Febr. 1566 paa Hanerau, † 9. April 1607; begr. Myddewecken vor Pingesten — 10. Maj — i Itzehoc), se Mich. Clenow, Lyck Predigt by Sepultur des Junckeren Keien Ranzowen tho der Hanrow u. Hölten Klincken, Hamb. 1607. — 1649, 8. Marts, skriver Magdalene von Buchwald weil. Hans v. Buchwald sel. zum Blumendorff u. Holtzernklinken: Mein sel. Eheherr hat dies Gut — Klinken — 1638 (?) der Ursache, dass es mit Blumendorff immediate gräntzet, an sich gekauffet (Acta A XIX, 243). — Ejeren af Klinken, Hr. Daniels, har meddelt mig, at der intet Arkiv findes paa Gaarden.

SJETTE AFSNIT

Øllegaard (S. 169). Itzehoe Klosterregnskab 1591—96: J. Oligardt und Anna von Alefelde Tomas Töchter Kalgeldt 10 Mark. Jvfr. Traur- u. Trost-Predigt über Benedict von Kuningham, Ploen [1702]; et Exemplar i det fyrstelige Bibliothek i Stolberg. Hendes mødrene Aner nævnes her rigtig saaledes: Thomas v. Ahlefeld auf Lindau u. Himmelmarck (Benedictus v. Ahlefeld, Probst zu Preetz, zu Lindau u. Revenstorp — Oelegard Pogwisch aus Doberstorp u. Hagen) og Dorothea Seestede (Detlef Seestedt zu Depenau u. Stendorp (Ove Sestede zu Depenau u. Stendorp og Magdalena von Ahlefelde aus Osterrade) og Dorothea von Ahlefeld aus der Lehmkuhlen (Benedict von Ahlefeld zu Lehmkuhlen og Oelgard Rantzau aus Breitenburg). Det hedder om hende: Als sie Anno 1636 im Junio aus Seeland sich nacher Holstein mit all ihren Kindern begeben, hat sie ihn (Sønnen Benedict) und seinen ältesten Bruder Adam bey Herrn Gabriel Prætorio, damahls Pastorn zu Süderbrarup, in die Kost und Information gethan. Als aber immittelst in eben diesem Jahr sein seel. Herr Vater die Königl. Dän. Dienste quitiret und Schwedische wieder angenommen, da er unter I. K. M. von Schweden Armee über ein Regiment als Oberster commandiret, ist er nebst andern vornehmen Officirern in dem Treffen vor Wittstock geblieben, worüber sich seine seel. Frau Mutter dermassen hertzlich bekümmert, dass sie in der siebenden Woche hernach zu Wismar, im 30. Jahr ihres Alters auch gestorben und des Kindes, mit dem Sie dazumahl schwanger gangen, nicht genesen, ist auch daselbst ehrlich und wol begraben und in der Pogwischen Begräbnis selbigen Orths beygesetzt worden.

Sønnen Bendix blev i Følge sine egne Optegnelser, der er aftrykte i Ligprædikenen over ham, efter Forældrenes Død af Fru Dorothea Rathlau sat i Huset hos Pastor Prætorius i Sønderbrarup, derpaa hos Fru Hedewig Schwabe og endelig hos Fru Margarethe Ahlefeldt i Flensborg, hvor han indtil 1644 opdroges sammen med Gregers Rumohr. Fra 1647 var han atter i Nutfeld hos Mosteren, blev s. A. Page hos Hertug Joakim Ernst af Pløens Søner, opholdt sig sammen med disse i Reinfeld 1649—54, var udenlands med Prinserne Joakim Ernst og Bernhard indtil 1657 og fulgte 1659 den førstnævnte til Schlesien; s. A. Kornet og Kammerjunker hos Hertug Hans

Adolph, 1660 Ltnt., opholdt sig 1663—70 i Wien, blev 1671 Amtmand i Reinfeld og Travendal, Geheimeraad samt 1682 Hofmarskalk, † 23. Sept. 1702 i Pløen. Han ægtede 6. Dec. 1676 i Pløen Agnes Hedevig v. Kram (Datter af hert. pløensk Staldmester Frantz v. K.), bis. 19. Dec. 1703 i Pløen; her er ogsaa begravet deres Datter Augusta Christiane (f. 5. Sept. 1677, † 21. Nov. 1699), g. 3. Aug. 1695 i Pløen m. Thedel v. Kram til Samtleben. — Geheimeraad Kuninghams Bedsteforældre var if. Ligræd. Adam v. Kuningham, Friherre af Kullullan og Johanna Maxwell. Hermed stemmer Opgivelser fra Herolds College, London. Om andre af Slægten Kuningham, der kom til Danmark, se Dske. Mag. 5. R. VI, 307, og Geheimeraad Bendix Kuninghams Privatkorrespondance i Acta A VII, 511 (Slesvig). Brev fra David Cuningamus Abradonensis, dat. Helsingora 1598, 29. Juli, til J. Charisius (Ny kgl. Saml. 1905 fol.).

Anna. Acta A XIX, 239.

Helvig (S. 170), g. m. Markvard Svave. Han nævnes 1616 blandt «junge Gesellen» (Landregister); 1617 (Acta A XIX, 1660); gjorde paa sin Hustrus Vegne Krav paa Christopher Rantzau, der havde solgt Himmelmark (XIX, 284); var 1631 40 Aar gl. (XIX, 271); s. A. til Notfeld, men boede i Kiel; 1633 Formynder for Hustruen (XIX, 1659); g. m. Thomas Ahlefeldts Datter af første Ægteskab (XIX, 291). Prot. der Urteile 1623. Han er maaske den Markvard Svave, der 1664 boede i Sønderbrarup uden Hustru, Kaptejn i gottorpsk Tjeneste, bgr. 2. Dec. 1669 fra Slesvig Frederiksberg Kirke.

De sidste Led af Slægten Svave i Slesvig har jeg ikke kunnet bringe i genealogisk Sammenhæng, men meddeler, hvad jeg har fundet om dem.

Magnus, 1644 i Sorø (Magnus Svave Georgii filius), dansk Hofjunker 1655—57, tilskrev 1657, 2. Marts, Hans Schack fra Potgarden paa Femern; kapitulerede 17. Apr. s. A. i Kristiansstad med Axel Urup som Ritmester, Bestalling dat. 1. Maj; fik 1659, 26. Okt., et Rytterkomp., 1663 af Kongen overdraget for sig og Hustru ad dies vitæ Tørninggaard, vistnok død 1668. Gift med Anna Øllegaard [Sehested?], der begge skjænkede Dug og Disk til Hammelev Kirke, hvor Ægteparret er begravet. Afregningsbog for adelige Betjente 1654—63, f. 90. Indlæg vedr. Militien 1657—60. Patente 1661—63, 492. Schacks Arkiv. Haderslev Lehnsgsk. 1667—67, Bil. Nr. 73 (Rigsark.). Hammelev Kirkebøger gaa kun tilbage til 1800. Jvfr. Dske. Atlas VII, 154 f. Deres Børn vare:

A. Markvard. 1645 gottorpsk Page, 1650 i fransk Tjeneste, anmodede 6. Febr. fra Lejren i Béthun Hans Schack om et Pas for sin afdøde Broders Tjener, 1659 Hofjunker paa Gottorp, da han fik udbetalt 40 Rdl. til sin Rejse og Afhentning af Bagage fra Sjælland; 1666 som Hofjunker ved Indvielsen af Kiels Univ., begr. 28. Febr. 1673 fra Slesvig Frederiksberg Kirke, kaldes i Kirkebogen Capitaine et nob. aulicus. **B.** Ove, ansøgte 1657 Hans Schack om en Officersplads i hamborgsk Tjeneste, boede 1664 i Uetersen (Schackske Papirer, tilh. Fru Grevinde Brockenhuus Schack. Ztschr. XXXII, 220). **C.** Catharine Regine, g. 1697 m. N. N. v. Plessen (Gottorpske Kammerrgsk.). **D.** Jeronimus, «sel. Magnus Schwaben Sohn», ansøgte 1677, 5. Nov., fra Preetz Hertug Christian Albrecht om en Naadegave «im 14. Jahr meines Alters unter der Disciplin eines getrewen Præceptors» (Gottorp 152). — Arild var 1651 Kornet og 1657 Lieut. i dansk Tjeneste. Moritz 1657 Fændrik, 1658 Kaptejnltnt. og 1659—60 Kaptejn under Adolf Fuchs. Christian 1657 Page paa Gottorp. Eleonore levede 1698 i Preetz; Priorinde Mette Schwabe i Uetersen meddeler Hofmarskalk B. v. Kuningham, at Søsteren er død, «weil mit dieser einzigen Schwestern wie bekandt, alle von dem Nahmen abgestorben»; dat. Uetersen 1698 ^{24/12} (Acta A VII, 441, Slesvig). Selv døde hun 28. Sept. 1709 i Uetersen. Sophie Øllegaard Ahlefeldt var hendes eneste Arving (Acta A III, 1106). Anna Elisabeth, † 30. Nov. 1680 (ib.).

Dorothea (S. 170). Slange, Christian IV, 1625. Bricka og Fridericia, Christian IV.s Breve VI, 120. Schlesw. holst. Provber. 1824, III, 70. Pershist. Tidsskr. 3. R. III, 291. F. Höft, Gesch. der Marienkirche zu Rendsburg, 1887, 26 f. Erkebisp Frederiks Ark., Bestallinger og Reverser (Rigsark.). St. Nikolai Kirke i Kiels Rgskr. 1663. Acta

A XIX, 943. — Henrik Buchwalds og Dorothea Ahlefeldts Datter Dorothea var gift med Adolph Georg v. Warnsdorff til Schönbrunn i Øvre Lausitz, hvis Søn Hofmarskalk Wulf Friedrich v. Warnsdorff, 1720 Ejer af Harzhof i Sehested Sogn, blev gift 6. Dec. 1709 m. Anna Hedeveg Buchwald (Datter af Daniel Buchwald (Søn af Henrik Buchwald og Dorothea Ahlefeldt) og Margarethe Salome v. Warnsdorff), f. 2. Aug. 1694 i Maastricht † 15. Marts 1717 i Lybek (Indskrift paa hendes Kiste i det Buchwaldske Kapel i Ekernfærde Kirke. Møller, S. 209. Kriegs u. Vermögens Steuer 1720 (Rigsark.). 1731, 5. Juni, begr. die Oberstin v. Hartzhof, og 1730, 23. Marts, Marskalk Buchwald fra Hartzhof (Ekernfærde Kirkebog).

Moritz (S. 171). C. Kock, Schwansen, 1898, 172, 194. Eberus, Genealogia Dominorum a Thienen, Tavle III. Ztschr. XXXVII, 313. Gottorp Kammerrgsk. 1622, Nr. 253. 1645: Auf Anmelden des Herrn Cantzlers Moritz von Ahlefeldt wegen der seinem sehl. Vattern Gosche von Ahlefeldt verliehenen zwey Huffen Landts zu Gosefeldt, die er aber hernacher wieder abgetreten, an desfalls jehrlich verwilligten Erstattung von Maytage 1643—44 bezahlet 120 Rthlr. (Rgsk. 1645, Udg. Jan.—Febr.). 1654: Moritz von Ahlefeldt gewesenenen Hauptmann 100 Rdlr. Besoldung. Moritz Ahlefeldt, Hofjunckern Unterhalt vom verwichenen 1654 Jahre betagt 100 Rdlr. (Rgsk.). An Kaufgeld wegen seines an der Schley belegen, meinem gn. Fürsten abgestandenen Guhts Ellenbergk entrichtet 1800 Rthlr. — Løitmark. 1601, 13. Okt., blev Enspænder, Berndt Schacht af Hertug Johan Adolph for Livtid forlehnet med Fæstegodset Löckmarck oder Ellenbergh, som Clawes Bruns hidtil havde havt (Acta A XX, 3202). Løitmark og Espenæs Godsarkiver ved Hr. Gustav Schäffer. Kopibog over hertugelige Donationer (Rigsark.). Hertug Frederiks Skjøde til Christoph Roepstorf paa Løitmark: dat. Gottorf 9. April 1655 (Godsarkiv). — Espenæs: Fru Drude Pogwisch Skjøde til Moritz von Alfelt til Loitmark, dat. Espenis am Tage Petri 1652 (Eспенæs Godsark.). — 1657: Moritz von Ahlefeldt, Cammer-Jungkern an aufgewandten Reise u. Zehrungskosten bey Abführung der Kgl. Dän. Völcker aus der Helmer Schanze naher Glückstadt (Kmrsk. 1657, Udg. Dec.). Copialbuch der Bestellungen 1659—80 (Slesvig). Inländ. Concepte 1667, 6. Nov. 1667, 4. Febr. uf Gronholt; død før 1675, 15. Apr. (Acta A XX, 3398). Udateret Supplik til Kongen fra Barbara Sehested, Moritz Ahlefeldts Enke (Rigsark.), hvori hun meddeler, at hun i Løbet af et Fjerdingsaar har maattet begrave baade sin Ægtefælle og sin Moder, hvilken sidste hun længe har havt hos sig, hvorfor hun beder om Eftergivelse af Skatter. At Moritz virkelig har været gift med to Hustruer, begge med Fornavnet Barbara, henholdsvis en Thienen og en Sehested, fremgaar af Eberus' nøjagtige Data for Barbara Thienen, sammenholdt med Ekernfærde Kirkebog. 1674 blev Fru Barbara Moritz Ahlefeldts stævnet for Gæld af Hans Woldenborg (Voss.).

Sivert. Acta A XX, 3398. Gottorp Kammerrgsk. 1629 385; 1639 132. Augusta sehl. Siegfriedt von Ahlefeldts faar paa Foranledning af Hertug Frederik i Betragtning af sin elendige Tilstand udbetalt af Kong Christian IV. 200 Rdlr. (Konc. til Inl. Reg. 1651 ^{8/7}). Bondsboel (Bundesbüll) Hus og Gaard indehavdes ved 1607 af Jørgen Dupow, en brandborgsk Adelsmand, Husfoged paa Gottorp, kjøbtes 1627 af Staldmester Wilken Manteuffel (beskikket 1620 til Forvalter paa Hytten «gleich für diesem Joachim Schwerin darzu bestellet gewesen, doch sol der Amtman die oberste Inspection haben und behalten und das Haus als ein Pertinens vom Amte Gottorff nach wie vor verpleiben»); hans Enke afstod det 1632 paa 4 Aar til Frantz Luth, solgt 1638 til Thomas Hansen, Amtsskriver paa Gottorp (Acta A XX, 3178). — 1637, 16. Martij, ist das adeliche Jungfrawlein Barbara Dorothea Juncker Siverds von Alefeld Töchterlein Leichbegengnis gehalten worden. 1638, 13. Martij, ist Jungker Siegfried von Alefeld Tochter Magdalena Elisabeth getaufft worden, nata 1. Febr. (Havetoft Kirkebog). 1639, i Sept. døbtes her Junker Jürgen von Linstows Datter Eleonora Sophia.

Sophie (S. 172). Christian Breithaupt, Bey Leich Bestattung: Hn. Henrich Gottschalcks von der Trautenberg sonsten Bayern genant, Erb-Herrn auf Hornhausen, Derenburg u. Otleben, churf. Brandenb. Rittmeister bey dem Hoch-Fürstl. Anhaltischen Reg.,

HENVISNINGER

bey Fehr-Berlin geblieben u. 29. Nov. 1676 in der Kirchen zu Ottleben beygesetzt, Helmstädt 1679 (Fyrstelige Bibl. i Stolberg). Han var Søn af Curt Trautenberg sonst Bayern genant, til Hornhausen, Derenburg og Ottleben, Staldmester hos Hertug Christian af Anhalt, og Sophie von Ahlfeld, f. 12. Juni 1635, blev efter Faderens tidlige Død holdt til Skole af Moderen til sit 20 Aar. Hun døde før ham. Hans Bedsteforældre paa mødrene Side opføres som Gottschalck von Ahlfeld, Erb-Herr auff Lütgen Loosz [!] og Elisabeta v. Wenckstern. Hans øvrige Aner paa Moderens Side er ganske opdigtede. — Medd. fra Statsarkivet i Magdeburg. Kontrakt m. Hertug Joachim Ernst og Curt v. der Trautenberg sonst Bayer genannt, dat. Reinfelde 14. Juni 1639 (Rep. C 317, Slesvig). I et Brev, dat. 1640, 19. Nov., nævnes hun som Enke.

Hedevig (S. 173). Siebmacher III, 2. Afd. I, 300. Anrep, Ättar-Taflor I, 925. Gottorp 260 (Rigsark.).

Johan. Jvfr. P. Masius' Ligpræd. o. Eleonore Rode (se nedfr.).

SYVENDE AFSNIT

Sivert (S. 174). Christian Frederik v. Preen, Søn af Johann v. Preen til Nutteln ved Brüel i Meklenborg, og Hustru Anna v. Kahlden, f. 1614, blev 1636 udstyret, formodentlig til Afrejsen til Holsten; stod 1637 i Hertug Philip af Glyksborgs Tjeneste og var 1651 Kammerjunker hos Hertug Ernst, medens Broderen Johan Adam var Enspænder hos Kong Frederik III. Begge disse Fyrster søgte at faa udvirket, at Brødrene atter fik deres fædrene Gods Nutteln tilbage, som Faderen havde bortpantet til Godske Ahlefeldts Hustru Anna Rantzau, der havde det 1622—24. Hertug Philip tilskjødede Preen 1639 et halvt Boel i Hattelund (Kvern Sogn) for 3 Mark Guld, 1652 et Boel i samme Sogn for 6 Mark Guld, og et Husmandshus, beliggende foran «Preens Heck» i Hattelund. 1653 var P. til Stede ved Hertug Johan Christian af Sønderborgs Begravelse. Han døde 14. Maj 1696 i Store Kvern. Hans Hustru Dorothea Ahlefeldt, hvis Forældre er ubekjendte, stod 1687 Fadder til Præsten i Kvern, Mag. Georg Andersens Barn, og indsatte denne og hans Hustru, der siges at have vist hende megen Godhed, til Universalarvinger, og deres Børn efter Forældrenes Død, dog skulde de af Arven udbetale et Legat til den landflygtige Godske Ahlefeldt, hendes salig Ægtejunktens Dattersøn. Selv efterlod hun ingen Livsarvinger. Hun døde 18. Febr. 1709 og blev 8. Marts bisat i Kvern Kirke under Stolestaderne ved sin Ægtefælles Side (Medd. fra Statsark. i Schwerin. Glyksborg Arkiv (Rigsark.). Kvern Kirkebog. Ark. paa Olpenæs). Anna Catharine v. Preen, optaget 1664 i St. Johannes Kloster i Slesvig, blev her 18. Dec. 1674 viet til Ewald v. Stempel (Hadeby Kirkebog).

Sivert (Moritz' Søn). 1659, 30. Sept., Siegfriht von Ahlefeldt wehrhaft gemachten Edelknaben zur Abfertigung 40 Rth., anstatt eines Pferdes 40 Rth., eines Kollers 25 Rth., Degen u. Gehengs 16 Rth. (dann die Kleidung ihm absonderlich durch den Cammerdhiener gefolgt) . . . 121 Rth. (Gottorpsk Kammerregnskab). — 1675, 15. April. Friedrich Christian von Preen zu Quern contra sehl. Moritz von Ahlefeldt Wittibe. Meine [Preens] Tochter [ist] vor einigen Jahren an sehl. Moritz von Ahlefeldt eltesten Sohn nahmens Gosche [!] von Ahlefeldt verehliget, ihr ein Sohn nach seinem Ableben davon noch geblieben, welcher auch bey I. D. zu Glücksburgk für einen Pagen aufwartet; wan nun ged. Kammer Junker Moritz von Ahlefeldt wie auch des-

sen Sohn der Rittmeister Sivert von Ahlefeldt beyde diese Welt geseget und also mein Tochter Kindt in der Stelle seines sehl. Vattern ein Erbe ist (Acta A XX, 3398). Sivert Ahlefeldt formenes at være besvogret eller paa anden Maade beslægtet med de til det gottorpske Hof nøje knyttede fremmede Adelslægter v. Hertingshausen, v. Dessin og v. Osterhausen. Nærmere har jeg ikke kunnet oplyse, men meddeler, hvad jeg har samlet om disse Familier:

Familien v. Hertingshausen fra Hessen førte i et tværdelt Skjold til venstre en halv flakt Ørn, til højre to Tværbjelker; paa Hjelmen to Ørneflugter:

Johan Philip v. Hertingshausen blev 1598 Kammerjunker paa Gottorp (Bestallingsbog 1591—1608, Rigsark.), fik 1602 for tro Tjeneste af Hertug Johan Adolph overdraget det Johan Kuhlemann tilhørende Hus ved Domkirken i Slesvig (1620 beboet af Æg. v. der Lancken, senere af Landkansler v. Hatten, derefter Vajsenhus, fra 1840 Domscole, nu Statsarkiv) og lod til Minde herom anbringe i Muren en endnu bevaret Tavle med Indskrift: Feliciss. memoriae | incliti principis ac | d. d. Joh. Adolphi dvcis Schles: Hols: qvi hasce | ædes clementissimæ | remunerationis | monvmento Joh. Philip | ab Hertingshavsven | dedit dd anno MDCII J.P.V.H.H.—E.V.P., hvorunder hans og Hustru Eva v. Plessens Vaabener, det sidste viser baade i Skjoldet og paa Hjelmen en Tyr. (Jvfr. P. Mercatus, Nachr. von dem Schlesw. Waysen-Haus, Schlesw. 1723, 2. Cap. og XI, Forts. S. 19). Han anbefales 1602, 12. April, af Hertuginde Augusta til Kong Christian til et Kanonikat i Slesvig (Breve fra hende i Rigsark.), var 1605 Kammerjunker, 1613 Hofmester hos Hertuginde Augusta i Husum og senest fra 1619 Administrator for de hende tilhørende Amter Trittau og Reinbeck, fik 1643 af Hertugen tillagt en Naadepenge af 600 Rdlr., † før 3. Febr. s. A. Gift 1. med Eva v. Plessen fra Meklenborg, død 1621 i Husum. 2. (Ægtepagt, dat. 26. Jan. 1622, i Acta A XIX, 1095) m. Catharine Heesten, Datter af Lyder Heesten til Rethwisch og Anna Sehested. Hun købte 1649 af Petrus Jügert et Frihus bag Domkirken (Rep. H, V, 141—42, Slesvig), levede 1664 som Enke (Ztschr. XXXII, 221).

Hertingshausens Børn vare:

Af første Ægteskab:

1. Christian Ulrik, vistnok den 3. Juli 1608 i Slesvig døbte Søn, som Claus Ahlefeldt til Gjelling stod Fadder til paa Kongens Vegne (Acta A XIX 1095, Slesvig; Vollmachten 1608, 64, Rigsark.), studerede 1631 i Orléans, død barnløs 1658, g. m. Anna Maria Scherff (J. M. Humbracht, Vortrefflichkeit des deutschen Adels, Frankfurt 1707, 260).

2. Øllegaard (Catharine Sehesteds Test. i Varia, Tyske Kanc., Rigsark.).

3. Augusta Eleonore, † 1654, g. 1. 28. Nov. 1638 i Husum m. Johan Adolph v. Schwerin til Langsted (1641), 2. 21. Febr. 1644 i Husum m. Hans Georg v. Osterhausen (se nedfr.).

4. Sophie Augusta, afgaaet 1640 som Hofjomfru i Husum.

Af andet Ægteskab:

5. Catharine Sophie, f. 2. Febr. 1637 i Husum, † 3. Juni 1684 paa Tommerup i Skaane, Hoffrøken hos Hedevig Eleonore, g. 1659 paa Nykjøbing Slot m. Barthold Baron de Mortaigne, svensk Generalltnt. og Kommandant i Gøteborg (Anrep, Ättar-Taflor I, 576).

6. Anna, begr. 27. Dec. 1711 i Itzehoe, Konventualinde.

7. Eva Marie, bgr. i Itzehoe 30. Nov. 1707, Konventualinde; hendes og Søsteren Annas Gravsten med Aarstallet 1691 i Domkirken i Slesvig (Schwahl).

Lyder v. Dessin til Daskow, Neuenhof, Pentzlien og Sønderskov (Søn af Jürgen v. D. til Daskow — vistnok den Georg Dessin paa Gottorp, der 1639—41 betegnes som der pfalzgräflichen jungen Herrschaft Hofmeister — og Anna Margarethe v. Gamm), f. 20. Dec. 1606, blev 1629 Hofjunker, 1630 Kammerjunker hos Hertuginde Augusta, 1639 Hofmester hos Hertuginde Marie Elisabeth og Administrator af Husum Amt, fik s. A. af Hertugen Sønderskov (Süderholz) i Fæste, hvor han opførte en Byg-

ning, og Landsbyen Ipersted (Svesing Sogn), forlehnet dermed 1646 for sig og Hustru samt et Barn paa Livstid, † 11. Febr. 1650. Gift 1633 m. Hedevig Sophie v. Estorff (Datter af Mangold v. Estorff fra Lyneborg), Kammerjomfru hos Hertuginde af Gottorp (J. Reinboth, Leichpred. üb. Herr Lüder Dessin, Schleswig 1650; Ztschr. VI, B. 51; Acta A XX, 1242, 1223, 3088). Deres Børn vare:

1. Augustus Frederik, 1650 i Bordesholm Skole, 1657 Kornet i Dronn. Livreg., begr. 28. Aug. 1697 i Itzehoe. 2. Adolph Augustus, levede 1650. 3. Jørgen Lyder, 1650 i Bordesholm Skole, var 1670 eutinsk Kammerjunker, 1674 Jægermester; 1672 forlehnet med Sønderskov og Ipersted, boede her 1675—92. G. m. Anna Øllegaard v. Osterhausen (se nedenfor). 4. Joakim Diderik, var 1684 Kammerjunker hos Hertugen af Pløen, † o. 1690. G. 1° 1682 m. Magdalene Sibylla v. Blücher (Datter af dsk. Oberstltn. Georg v. Blücher), Kammerjomfru hos Hertuginde af Pløen, døbt 2. Okt. 1656 paa Kassow, bgr. 24. Maj 1684 i Arensböck; 2° m. Anna Lucia v. Fineke, boede 1691 som Enke paa Prestien (F. Wigger, Gesch. der Familie v. Blücher, Schwerin 1878, II, 240; Supplik fra J. D. v. D. til Hertugen af Pløen om at maatte ægte Frk. v. Blücher, dat. 1682 ¹⁷/₆, Supplik fra hans Enke (Pløener Ark., Rigsark.; Alte Supplicata; Arensböck Kirkebog). 5. Jesper Otto, blev 1653 gjort værgagtig som Page paa Gottorp. 6. Christopher Levin, Page paa Gottorp, fulgte Hertug Christian Albrecht paa Rejse i Juli 1658, Fændrik i hertugelig Tjeneste paa Gottorp, død kort før 10. Febr. 1670. 7. Hans Ernst, eutinsk Kammerjunker. 8. Augusta, levede 1650. 9. Anna Margarethe, † 9. Aug. 1683, g. m. meklenborgsk Kammerpræsident Adam Henning v. Bülow † 1692. 10. Maria Elisabeth. 11. Hedevig Sophia. 12. Benigna Emerentia. 13. Anna Sophie (de sidste 4 levede 1650).

Jørgen Lyder v. Dessins Børn var:

1. Catharine Eleonore, f. 10. Sept. 1674 † 10. Marts 1758. 2. Sophie Øllegaard, f. 19. Apr. 1678 † 8. Aug. 1733 (Uetersen Kirkebog). 3. Hans Georg, dbt. 6. Nov. 1682 i Preetz. 4. Hans Ernst v. D., † 26. Febr. 1726, g. 25. Juli 1720 m. Eva Dorothea v. Oldenburg, f. 2. Apr. 1690 paa Ladendorf, † 18. Apr. 1763 (Adr. Av. 1763). De havde Datteren Sophie Marie Elisabeth, g. m. Georg Henrik v. Dessin, f. o. 1701, kom 1716 fra Meklenborg til Danmark, 1717 Landkadet, 1725 Premltnt. i oldenb. nat. Inf. Reg., reduceret 1730, ansat 1732 ved Prins Frederiks Reg., 1734—36 ved Rhinen, deltog i Belejringen af Philipsburg, 1738 Premltnt.; 1747 kar. Kaptajn, 1749 Kompagnichef, 1760 Sekondmajor, afsk. 1774, † 28. Sept. 1779 i Aabenraa (Ansøgninger til Skatkamret; Rigsark.: Supplik fra Enken om Pension).

Hans Georg v. Osterhausen, Søn af Melchior v. O. til Gatterstädt, 1634 Hofjunker paa Gottorp, 1652 Forskjærer, Kjøgemester, † 1665 i Tjenesten, g. 1644 m. Augusta Eleonore v. Hertingshausen.

Deres Børn vare: 1. Anna Øllegaard, g. m. Jørgen Lyder v. Dessin. 2. Johan Philip (se nedenfor). 3. Marie Elisabeth, f. 1645, † 27. Maj 1716 i Uetersen, g. m. Geheimeraad Johan Adolph v. Kielmansegg, f. 17. Jan. 1642, † 2. Sept. 1711 (E. v. Kielmansegg, Familienchronik der v. Kielmansegg, Wien 1910, 413, 725).

Johan Philip v. Osterhausen, 1671 gottorpsk, senere pløensk Kammerjunker, købte 1685 Wittmold (se S. 107). begr. 29. Dec. 1702 i Pløen, holdt 2. Juni 1681 i Hamborg Bryllup m. Maria Ruland (Acta A XIX, 1230), der 1716 solgte Wittmold til Margarethe Christiane Reventlow, f. Ahlefeldt og blev begr. 3. Jan. 1729 i Pløen (Acta A VII). 2. Johanne Philippine, begr. 22. Aug. 1740. 3. Augusta Elisabeth, begr. 8. Jan. 1745, g. 1707 m. Erdmann Seifarth v. Rothenburg, Amtmand i Pløen, begr. 30. Maj 1714. 4. Christian August, † 24. Juli 1720 i Pløen. 5. Marie Eleonore, levede til o. 1705 i Pløen. 6. Marie-Christine, levede til o. 1724 i Pløen. 7. En ugift Datter, † 5. Juli 1774 i Pløen (Pløner Wochenblatt 1902, 9. og 23. Marts. Medd. af Hr. Pastor Lamp i Pløen. Dernathske Arkiv, Pakke 51, Rigsark.).

Af sit første Ægteskab med J. A. v. Schwerin havde A. E. v. Hertingshausen

HENVISNINGER

(g. 2. m. H. G. v. Osterhausen), Børnene: 1. Catharine Sibylla, f. 10. Juni 1646, † 21. Nov. 1668, g. 12. Juli 1664 i Anklam m. Caspar Heinrich v. Stange. 2. Augusta Schwerin, † 5. Sept. 1687 (Patente 1688, 14. Apr., m. Indlæg. Moller, Gen. nob. cimbr. i Geneal. herald. Selskabs Arkiv, Gen. 4to 30c i Rigsark.). J. A. Schwerin var Søn af Joakim Schwerin, f. 31. Marts 1574, antaget 1599 som Hofjunker paa Gottorp, † 7. Marts 1620, og Hippolita v. Bibow, f. 16. Okt. 1579, † 19. Dec. 1614 (Gravskrift i Thottske Mskr. Saml. 1794 4to).

August Frederik (S. 174). I Gl. Kgl. Saml. 1030 fol. (f. 70 ff.; 982 ff.), helt skreven med Ulrik Petersens Haand, findes en Liste over Alumner i Bordesholm Skole, ophævet 1665. Af adelige forekommer 1619: Johan Adolph von der Wisch, Gregorius Blum. 1620: Adolph Friedrich v. Pless, August Friedrich v. Dessin. 1650: Burchard Daldorf, August Friedrich v. Dessin. 1652: August Friederich von Ahlefeld Siegfrieds Sohn. 1654: Lüder v. Dessin. — 1654: Augusta von Ahlefeldt zu Leinengeräth u. Schuhgelde ihres Sohns August Friedrichen so pro alumno zum Bordesholm aufgenommen, 8 Rthl.; 1656, Juli: Augusta von Ahlefeldt zu Continuirung ihres in Rostock sich aufhaltenden Sohnes 50 Rthl. — 1656: August Friederich von Ahlefeldt, Edelknabe, iezo zu Rostock.

Magdalene Elisabeth (S. 175). Verschiedene Acten die Familie von Ahlefeldt betr. 1550—1706 (Slesvig). Indk. Sager til Krigskanc. 1675, 925. Breve fra Hertug Christian Albrecht til Kong Frederik III, 1669 (Rigsark.). Hadeby Kirkebog (Univ. Bibliotheket, Add. 8vo 116).

Borbara Dorothea. (Havetoft Kirkebog).

Eleonore (S. 175). Petrus Masius, Tugend-Berg, als die Fr. Eleonora Rhodinn, gebohrne von Ahlefeldt 7. April 1698 aus dieser Zeitlichkeit abschied. Trauer-Lob-u. Danck-Rede, Altona 1699 (Foreningen „Herolds“ Bibliothek i Berlin, G. 258).

OTTENDE AFSNIT

Godske (S. 177). Acten in Sachen wider Gosche von Ahlefeldt zu Gross Quern in puncto angeklagter Tödtung des Peter Bischoff 1689—97 (Olpenæs). Relationes aus Glückstadt 1692, 1. Juli (Rigsark.). Rescripter 1722, XVIII, 7067. Nyherreds Thingprot. Acta A CXII, 7 (Slesvig). Kvern Kirkebog: 1689, July 21: Peter Bischopf. Den 15. vorher von Gosche von Ahlefeldt mit einem Degen erstochen, und stracks darauf verschieden.

NIENDE AFSNIT

Christian Frederik (S. 179). Pakke vedr. Fæstningen Tønningen (Rigsark.). Hvilken Forbindelse der i Slutningen af det 18. Aarh. har eksisteret mellem Ahlefeldterne og Hovedgaardene Bækmark og Ulfund kan ikke oplyses, maaske gjennem den

sønderjydske Familie von Andersen. Godske Ahlefeldts Navn forekommer ikke i Registerne til Viborg Landstings Skjøde- og Pantebøger 1663—89, af hvilke dog enkelte Bind mangler.

J. M. Humbracht, *Zierde Teutschlands u. Vortrefflichkeit des Teutschen Adels*, Frankfurt a. M. 1707, 168, 189, nævner en Dorothea Elisabeth von Ahlefeldt, Datter af Moritz v. A. og N. N. Wonssfeld, som gift med G. E. v. Geispitzheimb. Denne Moritz er sandsynligvis identisk med Ritmester Moritz Ahlefeldt til Løitmark, næppe med Ritmester Moritz Hieronymus Ahlefeldt fra Königsförde. Hvad man hidtil har kunnet oplyse om Fru v. Geispitzheimb og hendes Søstre, sammenstilles her.

1. Dorothea Elisabeth Ahlefeldt

gift med Georg Emich v. Geispitzheimb, der var Søn af Nassau-weilburgsk Overjægermester Georg August v. Geispitzheimb i Weilburg og Regine Amalie v. Sarnsheim. Han kom som ung til Danmark, antagelig gennem sin Slægtning Hofmesterinde hos Dronning Sophie Amalie, Marie Elisabeth v. Haxthausen, født v. Geispitzheimb († 1665), var 1660—64 Page hos Dronningen, aftakket 1667. I Aarene 1671—79 var han Nassau-weilburgsk Amtmand i Kirchheimbolanden og boede dels i det nærliggende Dreisen, dels paa et ham som Lehn overdraget Nassau-weilburgsk Borghus i Kirchheim, 1684 var han paa Nørborg; i Sommeren 1691 opholdt han sig i Preetz og besøgte sin Svigerinde Marie Sophie i Flensborg sammen med sin 21-aarige ældste Søn, der var ankommen fra Universitetet i Giessen. I Slutningen af Aaret opholdt han sig i Weilmünster, boede Aaret efter i Homburg vor der Höhe og 1698 i Offenbach.

2. Marie Sophie Ahlefeldt

indskreven i Preetz, viet sammesteds 8. Jan. 1691 til svensk Landraad Ortgyes Schulte til Vierden, svensk Hofretsassessor i Bremen (gift 1. m. N. N. v. Sommerfeld, Datter af General Andreas v. S.). Hun boede 1700 paa Østerholm (Luneberg Mushard, *Bremisch-verdenscher Rittersaal*, 483).

3. Margarethe Ahlefeldt

indskreven 1670 i Preetz, hvor hun boede 1684 sammen med Søsteren, † 1. Okt. 1690.

Henvisninger. Joh. Brämer, *Glückliche Wahl der Kinder Gottes, bey der Frauen Maria Elisabeth von Haxthausen, gebohrnen von Geispitzheim Beerdigung*, in *St. Peters Kirchen in Copenhagen* den 7. Decembr. 1665. Copenhagen, gedruckt durch Georg Lamprecht im Jahr 1666 (uden Personalialia); i *Univ. Bibl. i Kiel*. Resen, *Inscr. hafnienses* 226. Birket Smith, Leonore Christina Ulfeldts Historie II, 190 f. Bestallingsbog 134, Nr. 4a. Afregningsbog 1665—73, f. 33 (Rigsark.). Acta A VII, 234 b, 426, 452. Medd. fra Statsarkiverne i Wiesbaden, Marburg og Darmstadt, Kredsarkivet i Speier, Hr. Metropolitan Soldan i Kirchhain og Kirchwalt Krieger i Kirchheimbolanden.

FEMTE KAPITEL

LINIEN SAXTORP

FØRSTE AFSNIT

Markvard (S. 183). Jahrb. X, 90. P. v. Hedemann-Heespen, *Gesch. der Güter Deutsch Nienhof u. Pohlsee, Schleswig 1906*, I, 67, 75, 94. *Hist. Tidsskr.* 7. R. IV, 334. *Ztschr.* XXX, 62, 74; XXXV, 124.

1469: Urks. IV, 313. — 1474: Acta A XIX, 1887. 1475, 24. Nov. Claus Ahlefeldt til Raadet i Kiel, at han vil ride til Segeberg og drage Omsorg hos Marquard van Alevelde, at der sættes en Stopper for Stratenrøveriet (Statsark. Lybek, Holst. Städte, Kiel). — 1476: Urks. IV, 513. — 1477, 4. Dec. Dronning Dorothea beder Raadet i Kiel om snarest at sende hende de 4 eller 5 Læst Havre, som Amtmand i Segeberg Marquard van Aneveld havde kjøbt til hende i Kiel. Dat an unsem Slote Segeberge 1477 am Dage S. Barbare (Orig. Perg. Byark. i Kiel). — 1480: Dipl. Chr. I, 365. Urks. IV, 246, 468, 479. Dipl. Flensb. I, 614, 625. — 1481: ib. 633 f. — 1483: A. Wetzel, Lübecker Briefe des Kieler Stadtarchivs, 1883, 134. Dipl. flensb. I, 638. — 1484: ib. 641. — 1485, 11. Jan. Dronning Dorothea og Kong Hans' Gjældsbrief til Ewald Sovenbroder, Domprovst i Slesvig, paa 500 Mark lybsk. Til Vitterlighed: Albrecht to Lubecke, Helrick to Sleszwick Bischoffe, Otte Walstorppe, Hinrick Rantzow Breydekensson und Amptmann tor Steinborch, Marquardt van Alevelde zeligen Gotzickesson to Rendesborch og Pauwel Sestede to Gottorppe Amptmanne. Dat. am Slote Segeberge dusent veerhundert ime vyffundeachtigsten Jare am Dinstage na der hilligen dryer Koninge Dage. Orig. Perg. med Dronningens, Kongens, Bisp Helriks og Henrik Rantzaus Segl, af de øvrige kun Fragmenter (Fællesark. XXXII, VIII, 7).

1486, 7—13. Jan. Wulff og Henneke van der Wisch, Clawes Szons bevidner, at de med Biskop Albert af Lybek, Detleff van Bockwolde, Clawes van Alevelde Her Johans Szon, Clawes Porsvelt og Marquart van Anevelde som Opmænd har afhændet til Clawes Wensin Gaarden Roleffstorp (Rohlsdorf) med alt Tilbehør, som deres salig Broder Otto van der Wisch har ejet, og borger de Clawes Wensin mod Krav fra deres Broder Ottos efterladte Barn Clawes van der Wisch. Medbeseglere: Bisp Albert, Clawes van Alevelde to Szegarden og Marquarth van Alevelde Gotschen Szon. Datum vertein hundred darna im sos und achtentigsten Jare in den achte Dagen der hilligen drier Koninge (Afskrift fra o. 1600 i Slesvig, Acta A XXX, uordnede Sager, Fasc. IV). Dipl. flensb. I, 657 f. — 1487: ib. 661. — 1488: 13. Aug. Bartram Pogwisch Hanses Sone, Benedictus Pogwisch to Gneninge og Emeke Ratlouwe tome Voderkampe paa Klostret Bordesholms Vegne — Johan van Bockwolde, Ritter, Pawel Seestede, Amptmann to

Gottorpe, og Biskop Albert af Lybek, Hinrick Ranszow, Ritter, Amptman tor Stenborch paa Hertug Frederiks Vegne fælder som Voldgiftsmænd Dom i en Trætte mellem Klostret Bordesholm og Marquard van Alevelde Gosszickesson i Anledning af Grænse-skellet Mielkendorf. Dat. Bordesholm 1488 am Dage Ipoliti Mart. — Orig. Perg., meget defekt. Af de vedhængende 3 Segl nu kun Henrik Rantzaus bevaret (Slesvig, Rep. F 171). Trykt Westphalen II, 469—72. — 1490: Dipl. flensb. I, 688. — 1491: Hanse-Recesse 1477—1530: III, 21, 24, 27. — 1493, 12. Juni. Marquardt van Alevelde, Hovetman ufm Glambeke, bevidner Rigtigheden af det af Kong Hans 1489, 12. Sept., udstedte Dokument vedr. Privilegierne for de af Kong Erik fordrevne Femeranere. Dat. 1493 ame Midweken vor Viti. Orig. Perg., Seglene fattes (Slesvig, Rep. H. VIII, 4). Jvfr. G. Hansen, Fehmarn, Altona 1832, 324. Urks. III, 2, 12 f. — 1500, 11. Marts. Kong Hans paabyder Indbyggerne paa Femern at være Hans Pogwisch lydige som Foged over Slottet Glambeke og hele Landet Femern. Dat. Sonderburg, 1500, am Middewecken nechst na invocavit. — Afskr. paa Papir (Slesvig, Rep. H. VIII, 6). — 1504, 4. Juni. Henrik Brockdorff til Glambeke (se nedfr.). — Carsten Wonsfleth 1499 til Saxtorp (Frederik Is Kammerregnskab, Rigsark.). Jvfr. Stemann III, 117 om Claus Rathlau.

ANDET AFSNIT

Godske (S. 186). Alm. Kilder: Jahrb. X, 97 ff., 168. Stemann, III, 145, 183, 209, 217. Samme, Urk. Beiträge 98, 192. Ztschr. VI, Anh. 82; VII, 128, 135; VIII, 129, 169; XL, 423. Danske Mag. 4. R. III, 6, 28, 49, 67, 228, 232, 250; 5. R. I, 12, 25. Dipl. norveg. X, 671, 734; XV, 578. Noodt, Beiträge II, 222, 224. Michelsens og Asmussens Archiv IV, 307. Jensen, Kirchl. Statistik 1372. Hanse-Recesse 1477—1530, VII, 563. Krag og Stephanus, Chr. III.s Hist. II, 16 f., 36. 204. Waitz, J. Wullenweber II, 259.

1504, 4. Maj. Hertug Frederik erkjender at være skyldig til sin Marskalk og Raad Otte Rantzouw 4000 Mark lybsk Hovedstol og 200 Mark lybsk Rente. Medlovere: Biskop Didrik af Lybek og Biskop Ditlev af Slesvig, Hr. Hinrick Brucktorp, Ritter, tome Glambeke, Hans Rantzow to Segeberge, Henningh Pugwisch tho Rendesborch, Otto Krumendick tor Hanrow, Detleff Walstorpp tor Steinborch, Clawes von Alevelde to Lutkentundern, Tonnies Rantzow to Gottorpp, Hartich Pugwisch to Plone, Wulff Pugwisch tho Apenrade, Wulff von Alevelde tor Tilen Amptmann, Wulff og Hans Pugwisch Henningessons, Brødre, Benedict von Alevelde to Segarden, Sivert van der Wisch, Hans og Hinrick Pugwisch, Bertramssons, Brødre, Hennecke og Jachim Rantzow Marquardessons, Brødre, Hinrick Walstorpp, Clawes Rantzow Schackensone, Clawes Rantzow to Ascheberge, Clawes Rantzow to Rastorp, Gotzick von Alevelde to Saxtorp, Henneke von Buckwold, Clawes von der Wisch, Benedictus Pugwisch to Gneningen, Diderick Hocken Ottensone. Dat. Lubek 1504, am Daghe inventionis sancte crucis. Orig. Perg. med alle Medloverses Segl (Fællesark. XXXII, XIII, 29).

Amtmand i Pløen: Som saadan forekommer Hartich Pogwisch 1493, 17. Jan., og endnu 1504, 29. Dec. (Fællesark. XXIII, 33), men 1506, 29. Dec., Claus v. der Wisch, der da aflagde Regnskab for sig og sin Forgænger; han var endnu Amtmand 1508, 31. Decbr. (Jahrb. IX, 516), men 1509, 6. Jan. nævnes først Gotsick van Allevelde, Amptman to Pløne, atter 1510, 28. Dec., Claus v. der Wisch, og endnu 1514, 29. Dec.; 1519, 29. Dec., Keyge Rantzaus, Amptman to Pløne; 1520, 11. Jan., Hinrich Rantzouw (Amtsregnskaber, Rigsarkivet).

Amtmand paa Steinburg: 1510, 11. Jan. Borgmester og Raad i Hamborg bevidner at have modtaget af Nicolaus Dunker, Prester und Scriver tor Stenborch, og Clawes van der Wyss van wegen Gotschalsz van Alevelde, nhu tor Tydt Amptmanne darsulvest, 500 rhinske Gylden aarlig Rente, som tilkom dem af denne Borg. Dat. 1510, Fridag nach Epiph. (Fællesark. XXXIV, 4). 1511 (Michelsen, Dithmars. Urkb. 103), aflægger Regnskab 1512, 4. Jan., og senest 1518, 2. Jan., men 1519, 9. Jan., Hinrick van Alevelde (S. 99).

1523, 27. Febr. Godske Ahlefeldt til Kong Christian II: «I. kon. worden do ick, Gosck van Anevelt Marquardessone, demodigen weten, dat ick warafftiger kuntschup erfahren, dat twuschen I. kon. Mt. unde dem etc. Heren Frederichen, erfgenamen to Norwegen, hertogen tho Sleswick, Holsten, Stormeren etc., mynem g. h., etlige mercklike erringe unde inbroke syn, de ick my doch alle tyt vorhapet tho anderen unde beteren wegen scholden gekamen syn, dat Gade erbarmet, noch to nener beteringe, sunder mer tor wideringe sick toget; dewile ick denne dem genanten heren hertogen Frederichen mynem g. h. van enem kynde unde jungen betto in dessen dach unde noch myt brodigem, dagelikes denst, dat sick ummetrent XXXV jaren beloopt, vorwant, uthgenamen ungeverlick 17 jare, de ick by dem hochwerdigen in Gott heren Gosck, bishop tho Sleswick, in denst gewest, so byn ick doch desulven tyt in dessulven hern hertogen Frederiches besoldunge unde denst gewest, darumme ick syne f. g. ane besmittinge mynes gelimpes nenerleiewise vorlaten kan, so dat I. k. Mt. unde en ider wol hebben tho ermeten, derhalven ock sust unde dewile denne de dinge, dat my vorwar, unde kennet Got, getruwlich leet is, so gans byster unde fromde lopen, byn ick genodiget I. k. durchl. alle lofte unde eede so unde wo ick de I. k. w. edder dem vilgenanten mynem g. h. hertogen Frederichen van wegen I. k. w. moge gedaen hebben, affthoscrivende, so ick I. k. w. de in dessem mynen apenen breve affscreve, dat ich doch, wo ick dat mynes gelimpes halven konde vorantwordet hebben, ungerne wolde gedaen edder gedacht hebben; ock gnedigester her, desulven geringen lantgudere tho Saxtorp, myn gewest gans unde al hebbe ick uth mynen henden unde weren in andere hende vorschotet, vorlaten unde averantwordet, dar van I. k. Mt. gelick anderen dessen lantsaten densth unde andere overicheit ungetwivelt nicht geweiert wert, so dat ick my ith I. k. Mt. myt all nichts plichtich erkenne; is derwegen myn denstliche bede, I. k. w. willen dusse myne scrifte in der besten wise entfangen unde annemen unde my der gestalt gnedigen entschuldiget nemen. Dat. Gottorp, fridages na invocavit anno etc. xxxiiij under myne pitzer hyr under ange-drucket.» — Orig. paa Papir med paatrykt Voxsegl (Chr. II.s Ark.).

1525, 7—13. Jan. Kong Frederik bevidner at være skyldig til Gossick van Alevelde to Saxstorpe, Raad og Amtmand paa Nørborg, 450 Mark lybsk og 27 Mark Rente. Medlovere: Hr. Johan Rantzow, Hofmester, Hr. Wulf Pogwisch d. j. Hansessone, Er. Iffen Reventlow, Ritter, Clawes van Alevelde to Geltyng, Clawes van der Wysch to Flensborch, Hinrick Rantzouw to Rendesborch, Otte Ritzerow to Segebarge, Melchior Rantzow, Marschalck, Henneke van Alevelde thom Kyl, Hynrik van Alevelde Benedictessone van der Borchorst, Hinrick van Alevelde to Gottorp, Detlef van Alevelde to Sunderborch, Clement van der Wysch tor Hanrow, Marquart Sestede im Strande, Benedictes Pogewisch to Apenrade, Keye Rantzow to Trittow, Jasper Rantzow to Tunderen. Dat. Rendesborch in den achte Dagen der hill. dryer Koninge. Kass. Orig. paa Perg., Seglene fattes (Gældsbreve og Kvitt., Rigsark.). — 1525, 24. Apr. Kong Frederik og Hertug Christian af Slesvig skjøder til Clemens van der Wisch Huset og Amtet to der Hanrouwe. Medforseglere: Wulf Pogwisch der junger to Flenseborch Amptman, Iven Reventlow erfgeseten to Rixstorpe, Riddere, Clawes van Alefelde to Geltinge, Gos-sick van Alevelde to Saxtorp, Clawes van der Wisch tom Kyl, Otte Ritzerow to Segebarge Amptmann, Henneke Zeestede thom Krummendicke. Dat. Gottorp 1525 am Mandage nach Quasimodogeniti. Orig. Perg. Alle Segl bevarede. (Saml. Holsten 43, Rigsark.).

1519, 21. Maj. Hertug Frederik stadfæster, at for ham er mødt Luder Heesten thor Rethwisch, der har overdraget sin Datter Katherine Hesten en Brude-skat, stor 14000 Mark af sin Gaard og Vaaning Redewisch med tilliggende Landsbyer og Jorder, «welke syne dochter Katherine Hesten und ere erven ewichlick bruken und hebben scholen und mogen dem duchtigen unsem rade und leven getruwen Gotzick van Alevelde Marquardessone, alse van wegen und tom besten der-sulven syner dochter Katherine Hesten ohme und angeborn frunde, ock or und oren erven annehmende, jedoch einer andern gyfte, welke Luder Hesten syner husfruwen Margareten Hesten lyftucht halven vormals ock in und up dem sulften hof . . . gedan heft . . . unschedelich . . . Dat. to Hutten Sonnabendes na jubilate im vefteynhundersten und negenteyndem jare. — Orig. Perg. med Hertugens vedhængende Segl (Statsark. Slesvig).

Lyder Heestens Hustru, der 1544 anføres som Vor Margrete Heisten thor Reetwysch (Statsark. Lybek, Holst. Adel) maa herefter være en Søster til Godske Ahlefeldt, thi 1550 nævnes hun ogsaa umiddelbart efter Markvard og Philip Ahlefeldt som Arvinger efter Broderen Jørgen til Stubbe (Dipl. flensb. I, 589, II, 471). Lyder forekommer allerede 1490, levede 1530, men var død 1541 (Danm. Adels Aarb. XIV, 207).

Benedict (S. 188). Han er maaske den Benedictus Aneveld de Kylone, der 1491, 1. Juni, blev immatrikuleret i Rostock. Sl. Ahlefeldt 1901, Till. 25. — 1516, 7—13. Jan. Jachim van Bockwolden Hansessone og Arvinger erkjender at være skyldige 100 Mark lybsk til Benedictes Sestede Reymerssone. Medlovere: Vor Katerine Meynes-torppen Jachymes nagelaten Wedewe, Andreas Rantzouw to Saltzouw og Benedictes van Alevelde Marquardessone. Dat. voffteyn hunderth und sostein Jar in den achten Dagen der hilligen drier Koninge (Gottorpske Membraner).

Claus. Lackmann I, 221. Ztschr. X, 97, 166. Allen, De 3 nordiske Rigers Hist. II, 90 f. Hertug Frederiks Reg. 1508—13, 5 f.

Anna. Om Henrik Rantzau jvfr. Noodt I, 565. Dipl. flensb. II, 179. Quellen-samml. II, 80. Jahrb. X, 174. Ztschr. II, 175; VII, 123, 142; VIII, 142. Hertug Adolphs Reg. 1557, 90 (Rigsark.). Overleveringsforretning up dem Coheve to Oldenborch (Kuhof, den Gang Amtmandsbolig, grænser mod Øst til Byen Oldenburg), fra Otto Ritzerow til Hinrich Rantzouw, 1520 u. D. (Fællesark. XXV, 4). Jvfr. K. Hollensteiner, Chronik-bilder, Oldenb. 1882, 254. 1528, 3. Maj, forekommer Hinrich Rantzauw tho Oldenborch og Hinrich Rantzauw, Amptmann tho Rendesborch.

Beke (S. 189). Om Andreas Rantzau se Dsk. Mag. 4. R. III, 66. Urk. Samml. I, 405. Noodt I, 645. Staatsb. Mag. III, 70. Ztschr. II, 120, 187; IV, 189. Dipl. flensb. II, 466. Mitth. der Ges. f. Kieler Stadtgesch. XVIII, 1901, 35. Grundtvig, Medd. fra Rentekammerarch. 1871, 6. Kvitt. fra Andreas Rantzow to Salzow, 1538—39 (Chron. Saml., 113 a, Rigsark.). Hertug Adolphs Reg., fol. 85 (1556). Søstrene Vor Anna Heinrichen Rantzowen to Oldenburg Witwe u. Andreassen Rantzowen zu Saltzow Witwe, Gosschalcks van Anevelden Schwestern (Acta A. XIX, 575). 1560, 12. Juli. Søstrenes Testamente, dat. Kyll voffteinhundert im sostigstem am Avend Margrete virginis, til Fordel for Broderdøtrene Elisabeth v. Bockwolden og Jfr. Heilwich Ahlefeldt (ib.)

TREDIE AFSNIT

Jørgen (S. 190). Danske Mag. 4. R. I, 187, 324; Ill, 6.

1555, 7—13. Jan. [Karstina] zelige Her Wulff Pogwischen nagelaten Wedewe og hendes Sønner Hans og Wulff Pogwisch, erfgeseten to Buchhaven, erkjender at Fruwe Anna van Alevelde zelige Jurgen van Alevelde to Stubbe nagelaten Wedewe har laant dem en Sum af 10,000 Mark lybsk Hovedstol paa 6 Aar mod 600 Mark aarlig Rente og lover at betale dem tilbage inden Fristen udløber; i modsat Fald forpligter de sig til ufortøvet at begive sig til Kiel eller en anden Stad, hvor Laangiverinden eller hendes Arvinger stævner dem for at indfinde sig i «ene erlicke, gemeyne Herberge», som det sig sømmer ærlige Folk af adelig Byrd. Dat. tom Kyle Dusent viiff hundred im viiffund vefftigsten Jare in den achte Dagen der hilligen dre Koninge. Orig. Perg., hvis venstre Side er afskaaret paa langs i o. $\frac{1}{5}$ af Pergamentets oprindelige Bredde. Benyttet som Omslag, hvorfor Seglene fattes. Egenh. Underskrifter: Hanns Powysk mytt egen hannth. Wulff Powisk z[elig] h[eren] W[ulffen] Soene (Ark. paa Bukhavn). — 1567, 13. Jan. Anna van Alevelt tho Stobbe's Kvitt. til Erik Podebusk for 180 Mk. Rentepenge for Aaret 1566; dat. Rendsborg. 1568, 13. Jan. Kvittering fra samme til Fru Anna Lange for Erik Podebusk for 190 Rdlr.; dat. Kiel. 1570, 13. Jan. Sammes Kvitt. til Erik Podebusk for 30 Rdlr. Rentepenge for 1569, dat. Kiel. Alle Orig. paa Plattysk paa Papirsedler med Segl. (Pershist. Saml. — 1600, Erik Podebusk, Rigsark.).

Johan. Jahrb. X, 100.

Markvard (S. 191). D. Mag. 3. R. V, 315; 4. R. III, 6.

Philip. Voss' Excerpter B XXII, 4. Danske Mag. 4. R. III, 6. Inländ. Reg. 1556—57, 296. 1558, 11. Nov. Bestallung vor unsern Diener Philip von Alefelde; die Pension ist jerlich 100 Thaler und uf vier Man Hoffcleidung. Dat. Coldingen am Tag Martinj LVIII. Vedtegning i Randen: ist todt (Registrant Kgl. Maitt. best. Rethe 1555—73, 107). Hansborg XXXIX, 25.

Anna (S. 192). Ægtepagt, dat. 1547, am Dage Bartholomeij (24. Aug.). I Anledning af hendes Arvesag anføres: [dass] in den Fürstenthumben Schleswig u. Holstein ein wolhergebrachter bestendiger Gebrauch und Gewonheit unter dem Adel, wan eine Jungfraw oder Fraw vom Adel vor sich selbst oder ihr Eheman uf Erbschaft Verzicht thut, obgleich die Verzicht mit dem Eide nicht becrefftigt, das solche Verzicht vast, bestendig und unverbrüchlich (Ark. A XIX, 575).

Catharine. Danm. Adels Aarb. XX, 271. Lucoppidans Opt. i Gen. her. Selskabs Ark. Gen. 45, 1, 167 (Rigsark.). I en Slægtebog angives hun fejlagtig at være Datter af Gregers Ahlefeldt, i en anden anføres hun som gift med Johan Stake, hvis Hustru var Abel Tinhus, der døde højt bedaget paa Vargaard 1553. Voss D. XIII a.

FJERDE AFSNIT

Johan (S. 193). 1591, 18. Aug., Johann von Aleveldt itzo zu Nuthfeldt gesessen (Gottorp). — 1598, 7—13. Jan. Johan von Alefeldt sel. Jurgens Sohn zu Stubbe sælger til Gosche Råtlouw weilandt Siverdts Sohn zur Lentzan Godset Gerebuy med Landsbyen Windemark og 13 Gaarde samt Patronatsretten til Kirken i Schwantzen for 42,000 Rdlr. Dat. Kyel 1598 in den acht Tagen trium regum. Bekræftet af Brødrene Key von Alefeldt zu Stubbe og Gosche von Alefeldt samt dennes Hustru Margareta og derefter af Kongen (Patente 1596—1602, 135—40).

Godske (S. 194). Medd. fra Rentekammerarch. 1873, 159. Danske Mag. V, 158. Erslev, Danmark-Norges Len og Lensmænd, 1513—96, 141. P. Fløe og O. Nielsen, Efterr. o. N. Horne H. I, 1875. Kanc. Brevbøger, 1576—79, 350, 422 f., 715, 718; 1580—83, 150, 323, 687; 1584—88, 688; 1588—90, 6, 263, 349, 438. Kronens Skøder I, 348. — I Skriftet Typus pompæ funebris 5. Junii 1588 nævnes af Holstenerne: Henr. Ranzow, Godschalculus Alefeldus hæres in Emckendorff, Johan Spiegel, Nicolaus v. der Wisch in Glasau, Johannes de Wisch, Benedictus de Ahlefeldt in Steinburg, Henning Reventlow tor Kile. — Indk. Sager til Tyske Kanc. 1573, 31. Jan. — 159[0] 7—13. Jan. Tonnies Rantzouw den ældres Arvinger til Nyenhove bevidner at være skyldig til Gotzick v. Alefeld til Emckendorff 10,000 gode, gangbare Rigsdaler og Kurfyrstedaler i Species med 7% aarlig Rente. Vidner: Hinrich van Bockwold, junge Tonnies Rantzouw til Westensehe, Gotzigh Rantzouw til Mølendorp. Dat. tom Kile... und negentichsten, in den achte Dagen. Orig. Perg., gjennemskaaet. Af Seglene kun bevaret Tønnies Rantzaus (Statsark. i Slesvig). — 1595, 24. Juni. Gotzick v. Alefeldt sel. Jorgens Sohne von Stubbe sælger til Tonnies Rantzouw zum Newenhove Emckendorff og Bokelholm for 53,000 Kurfyrstedaler. Dat. Funfzehnhundert funf und neuntzigk am Tage Johannis Baptista. Orig. paa Perg. med Segl og egenh. Underskrift Gosch von Alefeldt (Ark. paa Emckendorff). Sjæll. Tegn. 1603, 427, 433. Jydske Tegn. 1604, 238. 1615: Klevenfelds Dok. Bryske.

Anna (S. 195). Paa en firkantet Sandstensplade over Porten paa Dollerød læses: Anno 1609 heft Hinrich von Aleveldt zu Satrupholm erbgessessen dis Haus Godt dem almechtigen zu Lobe und dan zu vorderst siner hertzlieben Hausfrawen Anna van Aleveldt zum Leibgedinge, volgendes seinen Erben zum besten aufbauen lassen. — Jvfr. om Henrik Ahlefeldt: Register und Vertzeichnüs was uf der Abfertigung an Keyser Rudolffen den adern von wegen der Khon. Maytt. zu Dennemargken und Hertzogen Johansen des eltern und Hertzogen Adolffen wir Heinrich von Alefeldt zu Satrupholm und Gerhardt Stedingk zu Brambste in der Lehensuchunge des Furstenthumbs Holstein in der Hin- und Wiederreise auch sonsten verzehret und uffgegangen MDLXXVIII von dem vierten Monatstag Juny bis uff den 13. Septembris (Gottorp 106). Henrik Ahlefeldt og G. Steding ledsagedes af Friedrich Ranzow des Khonigl. Statthalters Sohn, Breida Ranzow Pauls Sohn, Erich von Alefeld, Heinrichs Jung. Om denne Erik Ahlefeldt fra Königsförde siges i en Skrivelse, dat. 1621, 10. Okt., at han er «itzo und zwar in seiner Custodi, darinnen er p. p. furorem eine geruhme Zeit von denen zue Königsförde detiniret, Thots verfahren» (Acta A XIX, 450, Slesvig).

Helvig (S. 196). B. Meier, Christliche Begängniss Predigt üb. Emeke van Damme, Hamb. 1615.

Margarethe. Ztschr. II. 132. 1546, 10. Marts. Erkedegnen Hinricus Powisch og hele Slesvig Domkapitel sælger til Heinrich Rantzow Hanses Sohne tho

Eschelsmarck, itzundt Amtman tho Gottorp Kapitlets Gods Espenis, som Laurentz Schlecht nu iboer, for 500 Mark lybsk. Dat. 1546 Middewekens na Esto mihi (Afskrift i Acta A XX, 3109). — Hans Rantzowen Heinrichen zu Eschelsmark seligern Soen indbyder Kongen til sin i Kiel fødte Søns Daab, der skal finde Sted i Kiel 1572, 6. Marts (Indk. Sager til Tysk Kanc. Rigsark.). — B. Meiers førnævnte Ligprædiken er tilegnet hende og Søsteren Helvig. — 1615, 31. Juli, skriver Gosche von Alefeldt: Ob woll ich nimmer gehoffet, dass Margreta Rantzowen zu Eschelsmarck wieder meine habende wol hergebrachte Gerechtigkeit ander Gerichtsstede oder Galgenbergh auf der Norbuiher Heide etwas de facto attentieren und furnehmen sollen, so hat sie doch nicht alleine newlicher Zeidt, da ich eine oder mehr Missthäterinnen durch des Nachrichteners Handt justificieren lassen, sich unternommen wider aufgerichtete Pacta et Transactiones mit ihren Dieneren und andern des Guedtes Eschelsmarck wie auch Saxstorpff Leuten mit Buchsen und Spiesen armieret, an bemelte Gerichtsstadt zu frueher Tagszeit zu kommen, in Meinung das furgenommene Justicien oder Execution Wergk an selbigem Ordt zu verhindernen (Acta A XIX, 1447).

FEMTE AFSNIT

Catharine (S. 197). Ægtepagt mellem Hartich Schack til Basthorst og Catharine, Datter af Cai Ahlefeldt til Stubbe og Norby og efterladte Hustru Magdalene, dat. Stubbe 2. Okt. 1599 (Acta A I, 511). I dette sit første Ægteskab havde hun Sønnen Hartvig, der 1631 var i gottorpsk Tjeneste og 1634 af Bendix Pogwisch' Enke Drude Wensin købte Store Norby og af sin Svoger Sivert Wonsfleth Lille Norby, som han begge 1636 afhændede til Cai Ahlefeldt. 1636–46 nævnes han til Aschau, solgt til Volf v. der Wisch. 1637 havde han budt 28,000 Rdlr. for Grönwold, men Breide Rantzau købte det paa hans Risiko for 27,000 Rdlr. 1648 købte han Bystorp, som han lagde til Stubbe, hvilket han (1650) ligesom B. erhvervede af Bendix Pogwisch. Af Moritz Ahlefeldt købte han 1656 Espenæs, men solgte det atter 1658. Schack døde 1659, men blev paa Grund af Krigsurolighederne først bisat 19. Juli 1661 i Ekernførde. Han var gift med Anna Wonsfleth, Datter af Jost Wonsfleth til Kriseby og Lille Norby. Hun skjænkede 1664 to Alterlysestager til Kirken i Riseby og fik s. A. beskikket Sivert Wonsfleth til Kriseby og Claus Ahlefeldt til Gjelting som Formyndere for Hartvigs Plejedatter Anna Ahlefeldt. Stubbe og Espenæs Godsarkiver (ved Hr. G. Schäffer i Berlin). Acta A XIX, 480 (Slesvig). C. Kock, Schwansen, 1898, 165, 228. Lisch og Sass, Die Familie v. Oertzen IV, 213. Landkansler C. H. Friccius' Kopibog over Landrettsdomme (Haseldorf). Hartvig Schacks († 1692) Anetavle, Ekernførde Kirkebog.

Godske. Stubbe Godsarkiv. 1640–46 nævnes Johan v. der Wisch Heinrichs Sohn zum Gùldenstein.

Jørgen Ahlefeldt (S. 199). Johannes Reinboth, Christliche Sterbekunst bey Leichenbestattung des Herrn Georgen von Alefeld, Schleswig 1642. Danske Mag. 1. R. I, 222; 3. R. I, 18. Neues staatsb. Mag. I, 867. Bricka og Fridericia, Christian IV.s Breve, II, 217 f. Slange 719 f. Jahn, Chr. IV.s Krigshistorie. A. C. Lucht, Glückstadt, Kiel 1854, 135 ff. Opel, Der niedersächsisch-dänische Krig, III, 527 ff. D. Detlefsen, Gesch. der holst. Elbmarschen, Glückstadt 1892, II, 195 ff. Rhode, Saml. til Haderslev Amts Beskr. 105 f. — 1620: Georg von Alefeld zum Quarnebeke gewes. Obrist. Lieut.

an hinterstelliger 4. Monat Besolding 600 Rthl. udbetalt i Juli (Gottorp Kmrqsk.) — 1622, 7.—13. Jan. Georg von Alefeldt til Quarnbek sælger til Fru Dorothea Ratlow, Moritz Ratlows Enke, sit Arvegods Kysbue for 4200 Rdlr. Dat. zum Kyhl 1622 in oct. tr. reg. Orig. Perg. (Statsark. Slesvig). — 1625: Chr. IV.s Krigssager, Bestallinger og Reverser. — 1627 (Sjæll. Tegn. 451); 1628: hans Frue paa Sæbygaard (ib. 33), bedes til Fadder (ib. 90); han aftakkes (97); Bev. at overføre Gods (J. Reg. 185): 1629: han og Hustru paa Abrahamstrup (ib. 242); to Sønner i Sorø Skole (ib. 260); Koncepter til Patente 1629, 6. Juni, 10. Juli. Patente 1630—32, Raadsed 1630.

1642: en Søn i Sorø (Sj. Tegn. 373) — Jfr. Drude Sehested i Itzehoe fører i Brev af 1634, 21. Aug., Klage hos Hertugen af Gottorp over Jørgen Ahlefeldt, at hans eller en andens Tjener voldelig har bortført «weilandt seines gewesenen Schwiegersohns Clostervoigt zu Itzehoe Contrafait» og bragt det til Hans v. d. Wisch' Gaard. Jørgen hævder herimod, at Oberst Josias Rantzau har bortfjernet det og lade det føre til hans Datters v. der Wisch' Enkes Hus (Acta A XIX, 299). Om Hans v. der Wisch, Klosterfoged i Itzehoe se Conc. til Inl. Reg. 1633 ^{16/s}. — 1654 faar Jørgens Enke udbetalt 8480 Rdl. af Hertugen som Rest af Kjøbesummen for Quarnbeck og Marutendorf (Kmrqsk.). Kammerexpeditioner 1666, Acta A XX, 3326. — Cronshagen afhændede Hertug Chr. Albrecht 1667, 20. Dec., for 43,000 Rdlr. til Joh. Ad. Kielman (Acta A XVII, 93) — Kongen købte 1681, 2. Okt., Satrupholm af J. Ad. Kielmansegg d. y. og gav i Oktb. Aaret efter Conrad Reventlow Bevilling paa at nyde samme, da denne i April havde laant Kongen 40,000 Rdlr.

Anna (S. 200). Trifolium Consolationis divinæ, Leich Sermon bey Leichbestätigung des Hn. Kay Sehestedten auff Petersdorff vnd dessen Ehegattin Fr. Annen, gebohrne von Alefeld (Defekt Explr. paa det kgl. Bibl.).

SJETTE AFSNIT

Cal (S. 202). Han har skjænket Prædikestolen i Hohenstein, der bærer Indskriften: H: Kei von | Allefeldt | F: C: E: von Allefeldt | D. G. G. Anno 1685 d: 5. Novemb. — I samme Kirke et Epitafium med det ahlefeldtske Vaaben med Indfatning i Løvværk, to Skjolde overfor hinanden med Indskrifterne Colos. 3 | Über alles | ziehet an | die Liebe. Anno — | Jacobi 1. Selig ist der | die Anfechtung | erduldet. | 1685. — Kirkebøgerne begynder først 1735.

Christian. Ant. Lindemann, Leichpred. üb. Christian v. Ahlefeldt, Lübeck 1634. Citeret af Moller, 241.

Margarethe (S. 203). Ztschr. XIII, 285. C. Kock, Schwansen, Kiel 1898, 228 f. Indk. Sager til Krigskanc. 1673, Marts, 127; 1675, 370; 1677, 620, 665, 695. Expeditioner 1674, Nr. 1035. Rentekammerets danske Expeditionsprot. 1670—79, XV, 99. Personalhist. Saml. 1662—72 (heri nævnes Benedix Powisch's Børn Benedix, Gosche, Hedewich).

Anna (S. 204). Medd. af Hr. Baron H. Wedel, Berlin. Hun var først troløvet «bis an des Priesters Hand» med Sigfrid Rantzau, en Søn af Joakim Rantzau til Loerstorf. Han var Kaptajn i dansk Tjeneste og blev dødelig saaret paa et Strejftog fra Glückstadt ud i Kedingerland 19. Maj 1629 og døde 30. Maj. I sit Testamente indsatte han hende til Arving af en Kapital af 10,000 Specier (Voss B XXXVIII, 5).

Bertha Catharine. Gesch. des gräfl. u. freiherrl. Grote'schen Geschlechts,

Hannover 1891, II, 48—50. Hertug Johan Christian af Sønderborg indbyder Hertug Frederik af Gottorp til sin Raad og Hofmester Thomas Grote til Hackenfeldes Bryllup med Barthe Cathrine Ahlefeldt, dat. Sønderborg 22. Okt. 1634 (Gottorp 263).

Augusta Elisabeth. J. v. Dorne, Bey Leichbegängnüss des Herrn Joh. Fried. v. Winterfeld, Lübeck 1667 (Bibl. paa Breitenburg), Augusta v. Ahlefeldt, Kammerjomfru hos Hertuginde i Husum, afgik 1640 med en Naadepenge af 300 Rdlr., hvorfor Moderen Margrethe v. Ahlefeldt kvitterer (Gottorp Kammerrgsk. 1641).

Adolph Augustus (S. 205). E. G. Tauber, Sorøe Academies Forfatning, 1827, XL. Voss' Excerpter A. CXXV, 10.

Sophie Hedevig. Damian H. V. u. zu Hattstein, Die Hoheit des deutschen Adels, III, 467. Ligpræd. o. Sophie Hedevig v. Minnigerode, 1669 (Univbibl. i Göttingen og det Fyrstelige Stolbergske Bibl. i Wernigerode). Medd. af Hr. Friherre Aug. v. Minnigerode-Allerburg i Braunschweig.

Christian. Han opdroges paa Quarnbek med den senere Præst Wolfgang Ouw (f. 1632) indtil denne blev 16 Aar, under Ledelse af senere Dr. med. Georg Rostius (O. H. Moller, Nachr. von der Kirche zu St. Joh. in Flensburg, Flensburg, 1762, 12). Tauber, Sorøe Acad. Forfatning, XLI. Glückstadt Kriegskasse Rgskr. 1658, Bil. Nr. 631. Haseldorfs Arkiv.

Lucia. Familienbuch derer v. Bülow 1858, 127. Mecklenb. Jahrb. XLVIII, 74. Lehnsakten, Plüskow (Statsark. i Schwerin). I Kirken i Edemissen, Amtet Meinersen, Hannover, Indskrift paa Familiebegravelsen: Erbbegrebniis der Herren von Bülow auf Abbensen, erbaut im Jahr 1691 von Lucia von Bülow gebohren von Ahlefeldt und deren Söhnen. — Kirkebøgerne begynder først med 1731. (Medd. af Hr. Pastor Lange i Edemissen).

SYVENDE AFSNIT

Ida Clarella (S. 207). Plöner Wochenblatt 1902, 23. Marts.

Apollonia Elisabeth. Medd. af Hr. Kaptajn J. v. Levetzow til Sielbeck og Hr. Pastor Hollensteiner i Oldenburg. — I et tilmuret Gravkapel i Oldenburg staar hendes prægtige Stensarkofag med Indskriften; «Hier ruhet die weil. hochwolgeb. Apollonia Adelheid Levetzowen geb. v. Ahlefeldten, des weil. hochwolgeb. Herrn Landraths Heinrich Levetzow, Erbherrn auf Ehlerstorf u. Erbbegräbniss, ist geboren 1655, gestorben 1728 d. 26. Dez. ihres Alters 73 Jahr.

Godske. I Bibl. paa Breitenburg hans Disputats fra Jena med Titlen: Divinis auspiciis: de consensu electorali præside Dn. Nicolao Christophoro Lynckero ad diem XXIX sept. in auditorio jurisconsultorum disputabit Gossche von Alefeldt, eq. holsatus, Jena 1677. — Han er vel den Godske v. Ahlefeldt, der 1681 fik Pas til nogle kurfyrstelige Hoffer (Patente 1681, 48).

Margarethe (S. 208). Frk. v. Wonsfleths Opt. om Klosterdamerne i Preetz, i Klosterprovstens Væрге.

Augusta Elisabeth. Medd. af Hr. Kapt. J. v. Levetzow.

Johan. Flemhede Kirkebog. Acta A XX, 3280 (Slesvig). Kirkebogen i Lütjenburg: 1720, Dec. Frau v. Ahlefeldt von Quarnbek in ihr Erbbegräbniss.

Barbara Catharine. Medd. af Hr. Major T. v. Restorff.

Anna Dorothea (S. 209). Lehnsakter, Goldbeck (Statsark. Schwerin). Paa

hendes Kiste Indskriften: Alhie ruhet in Gott die Hochwolgeb. Frl. Fräulein Anna Dorothea v. Ahlefeldt, welche an dieses Tages Licht geboren auf Ehlerstorf A^o 1662 d. 25. Martii gegen Abent und wieder selig gestorben 1715 den 3. Mai morgens umb 10 Uhr, ihres Alters 53 Jahr, 2. Mon. 8 Tag.

Volf Christian Ahlefeldt (209). Se S. 103. Enken Margarethe Hedevig Ahlefeldt solgte Lammershagen med Svigersønnen F. V. v. Holsteins Samtykke til Grev Baudissin ved Skjøde dateret Perdöl 11. Jan. 1748 (Arkivet paa Lammershagen). Arkivet paa Perdöl ved Hr. Pastor Voss i Bornhøved. Grev v. Dernath afhændede 1795 Perdöl til Licentiat Bokelman for 185,000 Rdlr. Om Erhvervelsen af den ahlefeldtske Begravelse i St. Ægidii Kirke i Lybek findes optegnet i Kirkeregnskabet: 1717, 28. Juli, von den wohlgebohrnen H. Jägermeister Hrr. Wulff Christian von Ahlefeldt für eine grosse Capelle, so er von die Kirche gekauft hat, umb und or 2760 \mathcal{K} . Fra Tid til anden nedsattes ifølge St. Ægidii Kirkes Wochenbücher følgende Lig:

1. 1717., 11. Aug. ward der wohlgebohrne H. Bendix Bertram von Buchwalten, Erbherr auf Lammershagen, mit zwey Stunde Geläute als die eine Stunde mit die Puls alleine und die andere Stunde benebst die Zudracht mit den beyden grossen Klocken beygesetzt, dafür empf. 109 \mathcal{Z} .

2. 1722, 14. Juli, ward der wohlgebohrne H. Wulff Christian von Ahlefeldt, gewesenener Ober-Jägermeister bey Ihro Kgl. Maj. zu Dännemark mit 2 Stunde Pulssgeläute, alss die erste Stunde von 5 bis 6 Uhr mit die Puls alleine, die andere mit dehnen beyden grossen Klocken von 7 bis 8 Uhr und die Zudracht bey Hereinführung der Leiche um 10 Uhr in die Kirche in seine Capelle beygesetzt.

3. 1733, 17. Dez., ward der wohlgeb. Herr Pael Bartram von Ahlefeldt von Leipzig herunter in seines Vatters Capell beygesetzt.

4. 1760, 29. Octbr., ward seel. H. von Ahlefeldt von Pördöhl nachgelassene Wittve Frau Margaretha Hedewig von Ahlefeldten von Pördöhl begraben des Morgens halb 7 Uhr in ihre Capelle.

5. 1764, 12. Sept., ward seel. Fräul. Cathrina Elisabeth von Ahlfelden aus Holstein von Perdöhl und Lammershagen begraben des Morgens umb 6 Uhr in ihres Vatters Capell.

6. 1780, Mai 13, ward Frau Mila Eliesabetha von Ahlefeldten aus dem Hause Lammershagen auf Perdöhel, Abtissin von Itzehoe Kloster in Holstein, von da über Land anher gefahren und im Holstentohr na Egidien Kirche gegen 5 Uhr in Ahlefeldten Capell gesetz[!]. Das Geläute hat der Graf von der Natten sich verbeten, weil die seel. Abetissin befohlen, ihr in aller Stille beysetzen zu lassen.

7. 1781, Febr. 17, ward die wohlgeb. Frau Geheimrätthin Margaretha Hadewig v. Holstein gebohrene Ahlefeldten aus den Hause Lammershagen et Bördohl, so von Schleswig anher gefahren und den Morgen um 6 Uhr in die Kirche in v. Ahlefeldten Capell bey ihren seel. Mann Friederich Wilhelm v. Holstein, gewesenener Geheimrath, so 1767 d. 5. Febr. in den grossen Marmel Cumm von 2 Leichen breidt eingesetz[t] ist, sie darneben bey ihne eingesetz[t].

8. 1798, Apr. 26, ward d. H. Christian Friedrich von Holstein, denischer Cammerherr und Ritter, aus Schleswig zu Lande anhero gebracht gegen Morgen um 4 Uhr oben in Ahlefeldten Capell gesetzt.

Det Ahlefeldtske Kapel i St. Ægidiikirke bærer Indskriften: Wulff Christ. Ahlefeldt 1722. Over Jordan staar tre Sarkofager af sort Marmor, paa hvilke er anbragt Krucifix af hvidt Marmor. Heri hvilte Abbedissen i Itzehoe Otilie Elisabeth Ahlefeldt † 4. Maj 1785, Fru Margarethe Hedevig v. Holstein, f. Ahlefeldt † 16. Febr. 1781, og Gehejmerraad Frederik Vilhelm v. Holstein, † 1767.

I Gravkjæderen under samme Begravelse staar 5 Sandstenskister. Paa den første tilhøjre for Indgangen er paa Laaget anbragt et Krucifix, under hvilket det ahlefeldtske Vaaben og Indskriften: Allhier ruht der weiland wohlgeborne Herr Wolff Christian von Ahlefeldt, gewesenener Jaegermeister auf Lammershagen und Per-

HENVISNINGER

dohl Erbherr, ist geböhren Anno 1663 den 10. October, gestorben A. 1722 den 11. Mart. Paa Siderne er anbragt Bibelstederne Joh. 5, 28 f., og Ps. 90, 12, 2. Cor. 5. 10. Ved Siden af denne Kiste en anden; paa Laaget det ahlefeldtske Vaaben og Indskriften Paul Bertram von Ahlefeldt, geboren d. 7. Jan. A° 1710, gestorben d. 17. Aug. 1732. Paa Siderne af den med Guirlander og Vaabener smykkede Kiste Skriftstederne Aab. 14, 13 og Ps. 4, 9. Den 3. Kiste ved Siden af Nr. 2 har ligeledes paa Laaget et Krucifix, hvorunder Skriftstedet Rom. 5, 1—2. Paa Siderne 1. Moseb. 4, 49, 18. Rom. 8, 34, Phil. 1, 21. Ved Fodenden et stort Monogram. Den 4. Kiste (den første fra venstre Haand bærer Indskriften: H. Paul Buchwald Vater (paa venstre Side). Hier ruht der wolgebohrne H. Benedict Bertram von Buchwald v. Lammershagen Erbherr, ist geböhren Anno 1657, gestorb. A. 1717, dessen Seele Gott erfreue. Paa højre Side: Fr. Clarella v. Ahlefeld Mutter. Paa den 5. Kiste læses: Margareta Hedwig von Buchwald, verheirathet von Ahlefeld, geböhren 21. Juni anno 1684 gestorben 30. August 1760, hat ihr Alter gebracht auf 76 Jahre 10 Wochen (flere Skriftsteder).

Kapellet blev restaureret 1894, da det viste sig at være beskadiget 1806 af Fanger, der havde været indespærrede her under Franskmændenes Erobring af Lybek (Medd. af Hr. F. Rahtgens, Formand for St. Ægidii Kirkes Bestyrelse).

Gehejmeraadinde H. B. C. v. Holstein født Ahlefeldt er begravet i det holsteinske Kapel i samme Kirke, hvorom St. Egidien Wochenbuch meddeler: 1746, 1. April, liss der H. Geheimbde Rath Carl von Holstein seine Frau geböhrene von Ahlfeldten von Schlesswig begraben des Morgens halb 6 Uhr in seine neugebaute Capelle. — 1760, 16. July, liss der Herr Geheimbde Rath Carolus von Holstein seine Frau Dorothea von Holstein geböhrne von Ahlfeldten aus Mohrkirchen, ist von Copenhagen zu Wasser gekommen, begraben des Morgens halb 6 Uhr in seine neugebaute Capelle.

OTTENDE AFSNIT

Catharine Elisabeth (S. 210). Johannes Laurentius, Der Tugend Unterschied bei dem Hochzeit-Fest des Hn. Hans von Thienen auf Borchhorst mit Frl. Catharine Elisabeth v. Alefeld, Kiel 1712, Univ. Bibl. i Kiel. Kirkebogen i Altona. Ægtepagt i Arkivet paa Lindau, dat. 10. Dec. 1709, Medgiften bestemt til 10,000 Rdlr.

Ottillie Elisabeth. Jagemann, Itzehoe, 1817, 81.

TILLÆG I

SLÆGTEN STAKE

Efter Skjoldmærket at dømme skulde der af Navnet Stake have levet to adelige Slægter, der henholdsvis fører to Tværbjelker og en Fjerkost med Haandtag, i den tyske Heraldik betegnet som Feuerwedel eller Donnerbesen (Fechtcl). Det sidstnævnte Vaabenmærke føres ogsaa af den ældgamle bremiske Adelslægt v. der Mehden fra Kedingerland (ikke at forveksle med den kurlandske Slægt v. Medem), til hvilken den gottorpske Kansler Martin v. der Mehden hørte (Jahrb. V, 225), samt af den meklenborgske Adelsfamilie Bernevur, hvis hyppigst forekommende Fornavne ligesom hos Stakerne er Markvard (Make), Johan og Volmer (Meklenb. Urkb. XI, 144; XIV, 632; XXII, 91; F. v. Meyenn, Fam. v. Pentz I, 1891, 43). Sandsynligvis har det dog kun været to Linier af samme Slægt, der benyttede to forskellige Vaabenmærker, hvilket bekræftes af, at de to Brødre Markvard (1312—31) og Johan Stake (1312—53) henholdsvis fører Tværbjelkerne og Fjerkosten.

Stake er den nedertyske Betegnelse for en Høtyv eller Stage, som Familien lyder Navnet i Danmark. Mærkes kan den sproglige Forbindelse mellem Bernevur og Stakevur (Stagefyr), en Brandfakkcl; Betydningen Ildrager fremgaar af det neder-tyske dat Fuer staken (Kirkehist. Saml. 5. R. IV, 385). Allerede 1282 nævnes en Marquard Stake (O. Sperlings Optegnelser af hamborgske Arkiver). Om de førnævnte Brødre Markvard og Johan siges, at de og deres Forfædre have ejet den gamle og den nye Mølle i Hamborg, i hvis Omegn de ogsaa ejede Gods (Eppendorf, Ochsenwerder og Billwerder). Ved Schönberg ligger en Landsby Stakendorf (1286) vistnok afledet af Navnet Stacco (Ztschr. XXXVIII, 139). En tredje Broder Otto, der førte Fjerkosten, ejede 1339 Landsbyen Lenste ved Cismar, i hvis Omegn hans Efterslægt erhvervede betydeligt Jordegods, nemlig Landsbyen Kabelhorst (Lensahn Sogn), Gaardene Mönchneverstorf. Gaarz og Övelgönne. I Cismar Kloster, som Familien betænkte med milde Gaver, for hvilke der læstes Sjølemesser for deres Slægt, hviler Claus Stake († 1401) og hans Sønner, Hr. Markvard (1411—50) og Hr. Johan (1408—44), de mest fremtrædende Medlemmer af Slægten, som kaldte sig til Gerwitz, et nu forsvundet Stednavn i Landsbyen Stöfs i Lütjenburg Sogn.

Stakerne, der førte Tværhjelkerne, havde allerede i det 14. Aarhundrede sat sig fast i Oldesloe og Omegn, hvor de havde Besiddelserne Eichede, Blumen-dorf, Wolkenwehe, Fresenburg, Seefeld og Pöhls (Pölitz) samt Tralau og Nütschau.

En Gren af Stakerne var i Midten af det 15. Aarh. bosiddende i Haderslev. Henneke Stake havde Haderslev Amt i Pant. I Sønderjylland ejede Stakerne Godset Bukhavn og Gaarden Stenderup Vargaard, som den sidste kjendte Bærer af Navnet, Johan Stake († 1555), skrives til. Vaabenmærket Fjerkosten førtes senere af den holstenske Familie v. Stöcken, til hvilken hører Brødrene Overrentemester Henrik (1631—81) og Generalsuperintendent Christian v. Stöcken (1633—84), der hævdede at nedstamme fra de gamle Staker.

Skjønt Stakerne hører blandt de mere fremtrædende holstenske Adelslægter, har der hidtil hverken i den trykte eller haandskrevne genealogiske Litteratur foreligget det spinkleste Tilløb til at samle Efterretningerne om dem, langt mindre et Forsøg paa at udskille de to, forskjelligt Vaabenmærke førende Grene af Stakerne og derefter at bringe dem i genealogisk Forbindelse. Den nu foreliggende Sammenstilling er derfor Frugten af et særligt nøjsommeligt Arbejde.

I.

Markvard Stake. 1312: Marquard, Joannes et Hinricus fratres dicti Staken ejer Tiende i Landsbyen Ohlsdorf, Eppendorf Sogn (S. H. L. U. III, 129); 1315 (ib. 171 f.); 1319 Grev Adolf af Schauenburgs Foged (ib. 210); 1320 (ib. 226, 28; Ub. des Bisthums Lüb. 599); 1321 (S. H. L. U. III, 241, 44; Mb. Ub. VI, 641, Segl med 2 Tværhjelker); 1322 Foged paa Hatzburg (S. H. L. U. III, 259, 72); 1323 i Duvenstedt (ib. 285, 91); 1324 (ib. 301, 304); 1325 (han og Broderen Johan og deres Forfædre fordum Ejere af den gamle og den nye Mølle i Hamborg ib. 306, 22, Fællesark. XXXVIII, 3); 1326 (Ub. des Bisthums Lüb. 652); 1327 (S. H. L. U. III, 343; Mb. Ub. VII, 484 f., Segl to Tværhjelker); 1328 (S. H. L. U. III, 357 f., 367, 373; Mb. Ub. VII, 653); 1329 ^{28/3} Foged (S. H. L. U. III, 385), ^{15/7} (ib. 396); Aug. (Mb. Ub. VIII, 64); ^{28/9} (ib. 74); ^{11/11} Miles (ib. 84), Kong Christoffers tro Mand og Ridder; Segl: Milde 130.

Johannes Stake. 1312 (S. H. L. U. III, 129); 1315 (ib. 171); 1321 (ib. 241); 1322 (ib. 259); 1323 (ib. 285, 291); 1324 (ib. 301); 1325 (ib. 320); 1327 (ib. 608); 1331 (ib. 431); 1332 (Ub. des Bisthums Lübeck 719); 1337 Ridder (ib. 793); 1339 (ib. 609); 1340 (ib. 620); Statsark. Slesvig, Cismar 9; vedh. Segl med Fjerkosten; 1342 (Uks. II, 205; Mb. Ub. IX, 409 Segl, Milde Tav. XV, 221); 1343 (ib. 502); 1344 Her Johan Stake (Uks. II, 309); 1352 Johannes Stake, miles (ib. 462); 1353 (ib. 465). — 5. Nov. obiit Johannes Stake, miles (Quellensamml. IV, 358. Necrologium cismariense).

Henrik. 1312 (S. H. L. U. III, 129); 1315 død, da hans Brødre solgte hans Tiende i Tatenberg (Ochsenwerder).

Otto. 1339: Otto dictus Stake, armiger, sælger den halve Landsby Lendest (Grömitz Sogn) til Cismar Kloster. Vidner: Johannes frater dicti Ottonis et Marquard filius Ottonis.

Vedhængende Segl med Overskriften: [Sigillum] Johannis Stake militis, en Hjelm med to Fjerkoste (Slesvig Statsarkiv, Cismar 8: S. H. L. U. III, 610).

Markvard. 1331: Marquard Stake famulus (S. H. L. U. III, 426); 1339: Marquard Ottosen; 1346 ³/₄: Make Stake (Fælles Ark. XXVI, 26); 1365: Marquard og Johannes har bortpantet deres Rettighed til Landsbyen Winterhude i Eppendorf Sogn; 1366: Marquard famulus (Lb. Ub. III, 619) Segl, Tværbjelker, Milde 130. 1369 (ib. S. 27).

Claus † 1401, se S. 146.

Henneke (Johan). 1352: Johannes Stake de Ekede famulus (Lb. Ub. III, 129, Segl, Tværbjelker (Milde S. 152); 1359: Hennekinus Stake de Mekede [thom Ekede?] (ib. 353); 1360 ⁶/₅ Johan Stake (Fællesark. IV, 17; Uks. II, 476); 1362: Johannes Stake (ib. II, 264); 1363 Johannes Stake (Mb. Ub. XV, 297); 1364: Henneke Stake, knape (Uks. II, 268); 1365: Henneke Stake (Lb. Ub. III, 579); 1366: Henneke Stake van . . . (Mb. Ub. XVI, 50); 1369: Johan Stake, knape (ib. XVI, 480); 1377: Johan Stake, knape (Lb. Ub. IV, 373), købte s. A. af Grev Johan den Fjerdedel af Billwärder, der kaldtes Hasenfleth (Voss. F XXXXVIII, 1), 1394 omtales denne Besiddelse som værende i Hartwich (Herding) Stake Johans Søns Eje (ib. 8); 1383 (Lb. Ub. IV, 508); 1384 Hr. Johan Stake (ib. 813).

Claus, Herding, Marquard og Könike gevettere, geheten Stake har 1383 til Johan Mildehovet solgt Herrerne af Holstens Brev paa Tiender i Ossenwerder (Voss).

Conrad*, Olryk og Herdingh* ghenomet Stacke, knapen, bevidner at have solgt til beskedne Mænd Her Hennyng van Lentzeke, evig Vikar ved St. Peters Kirke i Lybek og hans Efterfølgere, og Tydemann Junge, Borger i Lybek, til Brug for Vikariat St. Martin ved St. Peter, deres halve Landsby Dokendorpe i Kurowe Sogn. Vidner: Diderik* og Gherd, brodere, ghenomet Hoken, riddere, Sacke Rantzowe*, Langhe Detlef van der Wensyn og Detlef Tralowe Volrades Tralowen sone*. — Dat. 1390 in die beati Dionisii et suorum sociorum martirum beatorum (9. Okt.). Orig. Perg. Vedh. de med * betegnede adeliges Segl (Fællesark. XXIX, 20).

Koeneké Stake. 1398: Segl med Omskrift S. Conradi Stake (Milde, S. 156).

Herding se S. 148.

Nicolaus (Claus). 1374: Joh. et Nic. armigeri (Uks. II, 506); 1390 Claus Stake, «hoftman» (Rep. dipl. II, 344); 1397 Væbner (Uks. II, 382), fører Fjerkosten; † 1401. I Cismar Kloster findes en, længe som Vaskebræt benyttet, men nu i Kapellets Væg nær ved Prædikestolen opstillet Ligsten over Claus Stake og Hustru Jutta, hvis Skikkelser i overnaturlig Størrelse ere udluggede i Stenen. Indskriften, som M. F. Arend, tilnærmelsesvis rigtig, har tydet (1816), lyder: Anno domini MCCCC primo in die beati Luce ewangeliste obiit Nicolaus Stake, robustus famulus, qui sepultus est hic cum uxore sua Jutta et filiis eius. — Ligstenen er af graat gullandsk Marmor med stærk forvitret Indskrift. Den viser et spidst Skjold med det stake'ske Vaaben: paa den aabne Hjelm uden Visir to korsstillede Fjervifter, ligesaa i Skjoldet (Schlesw. holst. Provber. 1816). I Necrologium cismariense nævnes en Nicolaus Stake qui obiit 17. oct., fundavit vicariam ad alteram. (St. Lucasdag er dog 18. Okt.); Quellensamml. IV, 353.

Voldemær Stake armiger, Markvards Broder 1369. Segl Fjerkost (Milde, Tavle XV, Nr. 222).

Jutta Stake, sikkert en Sønndatter af Fru Jutta Stake, besøgte 1421—22 Klosterskolen i Preetz. (Ztschr. IX, 79).

Baltzar Stake havde 1392 Sognet Bilsted i Pant (Rep. dipl. II, 382); 1394 (Voss C, XXI, 15).

Johan van Gherwitze. 1410: Hr. Johan van Gherwese (Rep. dipl. III, 137); 1411 Ridder; ved Forliget i Kolding (Dipl. flensb. I, 192; Acta pontificum II, 219), 1412 (Ztschr. IX, 85); 1418 (Ztschr. VIII, Anh. S. 23); 1419 (Lb. Ub. VI, 150); 1420 (ib. 246); 1422: Hr. Johannes van Gherwitze anders ghenomet Stake Kiels Byarkiv, Perg. 71); 1423 (Rep. Dipl. III, 308; Saml. Slesvig 59, Segl med Fjerkosten); 1424 (Dipl. fl. I, 353); 1426 (Lb. Ub. VI, 727); 1428: Hr. Johan Stake anders ghenomet van Gerwitze (Uks. IV, 311); 1430 (ib. 21; Dipl. fl. I, 383); 1431 (Lb. Ub. VII, 429); 1432 ²/₅: besegler Hertug Gerhards Morgengavebrev til dennes Gemalinde Agnes (Rep. Dipl. III, 429; Ztschr. X, 113; Fællesark. XXXV, 9); 1432 ¹²/₅ besegler Hertugerne Adolphs og Gerhards Brev om Stilstanden (Rep. dipl. III, 435, Fællesark. XII 55; Slesvig 82 (Segl); 1434 (Lb. Ub. VII, 571, 589); 1439 Ridder af Lindormen (ib. 818). 1440 (Rep. dipl. III, 555); 1444 (ib. 645).

Markvard Stake. 1411 (Dipl. fl. I, 192); 1419 (Lb. Ub. VI, 176); 1428 Ridder (Uks. IV, 114); 1432 (Fællesark. XII, 55); 1434: Marquard van Gherwitz anders geheten Stake, Clawes unde Hinrik syne sonen unde Johan Stake, ritter, syn broder, sælger unse gantze dorp unde gudere to der Kabelhorst in deme kerspele to Lenzan, alse unse vorvaren und wij de gudere ye vrigest gehad. Dat. 1434 des negesten sunavendes vor S. Mertens dage (Orig. Perg., Statsark. Slesvig, Cismar 28). 1437 (Lb. Ub. VII, 742; Fællesark. XXXII, 33); 1445 (Uks. IV, 125); 1448 (Lb. Ub. VIII, 589). 1450 ¹²/₄ (Cismar 36); 1450 ¹/₁₁: Eler Mystorp, knape, wonaftigh in deme hove to Burouwe in deme kerspele tor Nyenkerken sælger til her Nicolawes van der Molen, dekene to Lubeke, og her Herbord van der Lippe, her Thomas Tymmermann, vicario in sunte Peters kerken og her Symon Steenborgh, preestere to Lubike, for 1700 Mark lybsk 119 Mark aarlig Rente i sine 4 Landsbyer Nyenkerke, Meetzendorp, Goderstorp og Klingsteen. Medlovere: Marquard Stake, ritter, wonaftich to Gartzte in deme kerspele to Oldenborgh (Segl med Fjerkosten), Detlef van Quale, wonaftich to Koselo, Henneke Stake her Marquardes zone in deme kerspele to Oldenborgh (Segl med Fjerkosten), Marquard van Siggem wonaftich to Michelstorp in deme kerspele tor Nyenkerken, Johan van Siggem, wonaftich to der Haven, Clawes Stake Otten zone wonaftich to Monnikenneverstorp in deme kerspele tom Schonenwolde (Segl med Fjerkosten), Otto Muggel wonaftich tom Gronenberge in deme kerspele to Suzel, Joachim Raetlowe wonaftich to Merkendorp in deme kerspele tor Krempen, Clawes Ratlowe wonaftich to der Tylen in deme kerspele to Ellingestede, Volrad van Bockwolde wonaftich to Hemmyngestorp in deme kerspele to Ratekowe, Wulf Rikstorp wonaftich to Sedelin in deme kerspele tor Libbraden, Volrad van Bockwolde Detleves zone wonaftich to der Redewisch in deme kerspele tor Libbraden, Bertold Barsbeke wonaftich to Alverstorp in deme kerspele to Bosowe, Volrad van Bockwolde Detleves zone wonaftich to der Redewisch in deme kerspele to Odeslo, Otte Stake wonaftich to Pöltze (Segl med Tværbjelkerne), Vivian Stake beyde in deme kerspele to Odeslo (Segl med Tværbjelkerne) unde Hans Breden wonaftich to Koden. Dat. verteynhundert darna in deme voftigesten jare uppe den avend des festes aller hilligen. Orig. Perg. Alle Segl bevarede (Reinfeld Klosters Breve 53^a Rigsark.). 1491 siges i et af Hertug Frederik udstedt Dokument, at den «vormals zelige Marquart Stake anders genhomet Gherwetze, knape», har skjødet dat dorp Cremstorp in deme kerspel to Oldenborch til her Johan Weydeknepel (Fællesark. III, 32).

Otto. 1430 (Lb. Ub. VII, 396); 1433 til Goldenitz (ib. 525). 1434 (se ovfr.).

Henneke Markvardson. 1450 i Oldenborg (se ovfr.); 1462 (Uks. IV, 476); 1465: Henneke Stake, knape, Segl med Fjerkosten (Fællesark. XXXII, 22); 1467 (Lb. Ub. XI, 219); 1469 (Hansestæderne 59^b Segl med Fjerkosten; Lb. Ub. XI, 453, 503; Uks. IV, 165, 313, 509); 1470 (Dipl. fl. I, 576, 80; Uks. IV, 321); 1471 (Fællesark. XXVI, 23); 1472 (Uks. IV, 213); 1473: Haderslev Amt bortpantet til ham (Uks. IV, 223); havde Halvdelen af Flensborg Amt i Pant (Hist. Tidsskr. 7. R. IV, 328, 432, 446 f., 52, 54); 1475 ²⁷/₆ Kong Christians Raad og Mand Henneke Staghe paa Hadersløfwe huus (Kolding Bys Arkiv, Rigsark.); quondam capitaneus haderslebensis (Geharch. Aarber. II, Till. 69-71), Ejer af Ostorp, Taps Sogn. Var død 1479, Hustruen døde o. 1480 (Uks. IV, 247, 300). Svigersønnerne Verner Schenck v. Flechtingen (Gods ved Gardelegen, jvfr. Meding I, 515 f.) og Hans van Hornleve (Holleben) kvitterer 1501 Hertug Frederik 1000 Mark paa Svigerfaderens Tilgodehavende (Dipl. fl. I, 620). Dipl. Chr. I, 224, 351, 69 f.

Claus Markvardson. 1462 ¹¹/₁₁: Eler Mestorp, knape, bekjender, at han til Hilbrande, Abbed, og Otto, Prior, samt hele Konventet Reinfeld har solgt sin Landsby Clincksteen i Neuenkirchen Sogn. Medlovere: Detlef og Clawes Mestorp, Brødre, Bernd van Qualen, Marquard van Zigghem, Clawes Stake og Otte Mestorp. Dat. veerteynhundert in dem twe unde sostygesten iare am dage sunte mertyris. Orig. Perg. med vedh. Segl; Claus Stakes viser en Fjerkost med Overskrift s. CLAUES STAKEN (Reinfeld 18, Statsark. Slesvig). — 19. Julii obiit Nicolaus Stake filius Marquardi Staken militis (Quellens. IV, 324).

Henrik Markvardson. 1434 (se ovfr.). 1441: Lene Staken, Hinrik Stakes Enke, sælger sin halve Landsby Dokendorf (se S. 145) i Kurow Sogn til Hertug Adolf for dermed at indfrie Tralau (Uks. III, 91); 1445: Fru Lene Stake, Enke efter Hinrik Stake, besegler med sit fædrene Segl Hinrik van Selsinghes (Ztschr. VIII, Anh. 30); 1449, ²⁶/₃: Hertug Alf stadfæster

et Mageskifte mellem Abbed Frederik i Reinfeld og Helena selighen Hinrik Staken nalatene wedewe wonaftich in deme dorpe Tralouw in deme kerspele to Odesloe, saaledes at Konventet afstaar twee hoven und all wat datsulve closter hadde in der veltmarke des dorpes Tralouw til Fru Helene, der atter for sig og Søn Henrik til Klosteret afstaar Gods in der veltmarke des dorpes Nyengortze [Neuen Görs, Segeberg]. Rigsark. Reinfeldske Breve 52). 1453 siges det, at Henrik Stake har boet paa Tralau (Voss).

1430 besøgte 2 Døtre af Markvard Stake Klosterskolen i Preetz (Ztschr. IX, 80).

Claus Ottosøn. 1450 til Mönchneverstorf (se ovfr.); 1472 Clawes Stake Otten Sone (Mitth. der Ges. f. Kieler Stadtgesch. XXIV, 21). 1473: reviderer Preetz Klosterregnskab (Ztschr. VII, Anh. 12).

Markvard Hennekesøn. 1457 (Geharch. Aarsber. II, Till. 72. Uks. 3, II, 7); 1468 Hennekensone to Hadersleve (Lb. Ub. XI, 355), fører Tværbjelkerne (Milde, Siegel Tab. XV, 224, Nr. 130); 1470 i Haderslev (Dipl. fl. I, 576, 80).

Benedictus Stake. 1470 (Uks. IV, 314).

Otto Stake. 1490 (Gjældsfor skrivning til Benedict Sestede Hr. Ottensone); 1496 ^{15/11} to Buckehaven (Gott. Membr.); 1497: Kautionist for Detlev v. der Wisch Wulvesson (Stemann III, 121); 1498: Otte Stake wanhaftich tho Buckhaven (ib. 133); 1500 (6.-13. Jan.): Sammen med Marquard Swaff Medlover for Detlef van der Wisch Wulvesson og dennes Hustru vor Lene (ib. 134): faldt 1500 ved Hemmingstedt (Ztschr. XXXVI, 124). Vor Catharine Stake (dennes Enke?) betalte 1507 Landbede til Hertug Frederik af sit Gods.

Henneke Stake til Nütschau faldt 1500 (Ztschr. XXXVI, 124).

Johannes Stake (fører Fjerkosten). 1529-30 i Frederik Ls Hoftjeneste; fik 1535 Følgebrev paa Jost Andersens Gods i Fyen. 1537 udlagdes Breininggaard (Breining Sogn) som Pant til ham; 1536 overdroges det ham og Moritz Rantzau at tage Bispen af Fyen til Fange og beslaglægge hans Gods; hyldede 1542; skrives 1543 til Stenderup Vargaard (Bjært Sogn), ikke at forveksle med Vargaard i Hejls (Vejde Amts Aarb. 1907, 76 f.). 1551 tilbød han og hans Hustru, begge bedagede og barnløse Folk, deres Ejendomme Vargaard og den saakaldte Otto Tinhuus' Gaard i Haderslev til Hertug Hans. Johannes Stake levede endnu 1555; gift med Abel Tinhuus til Vargaard († 1553), Datter af Markvard Tinhuus til Tvedsgaard og Enke efter Markvard Emmiksen (Danske Kancellireg. 1535—50, 4. Dske. Mag. 4. R. III, 44. Ztschr. XXXVI, Tab. II. Hamsborg Arkiv XXXIX, 27. Sønderjydske Aarb. 1889, 187).

Anne Stake. Nonne i Preetz 1489—1505 (Ztschr. IX, 78).

Christopher Stake. 1512-22 ved det gottorpske Hof, anklages 1522 af Clement v. der Wisch for Mordforsøg (Fællesark. XIII, 47, Nr. 35).

Fru Beke Stake nævnes 1550 i Forliget mellem Johan Stake til Vargaard og Michel Petersen i Stendorp om en Mark, som Fru Beke havde givet til Underhold for Præsterne i St. (Voss' Exc. D IV 5).

Fru Dorothea Sehested, der i Følge sit Segl hørte til Fjerkost-Stakerne, boede 1555 i Haderslev, da hun til den derværende Raadmand Jørgen Clausen solgte sin Kaalgaard sammesteds, som Kongen havde skjænket hende (Voss Exc. A CXI, 7).

Lyder Stake besegler 1468 Wulf v. der Wisch olden Clawessonnes Skjøde paa Runtoft til Grev Gert.

Hennicke Stage, welbyrdigh swen, og brødhre **Bertil Stage** og **Claus Stage** skjødede i Følge et Thingsvidne af 1479, 10. Marts, en Gaard i Faaborg til Claus Bryske (Faaborg 5, Rigsark.)

Balthasar Stake. 1475 (Moller, Nachr. von dem Geschl. von Ahlefeldt, 103. E. Graber, Das Archiv der Stadt Flensburg, 1910, 65); 1483: stifter et Vikari i Haderslev Kirke (Voss.)

II.

Hørding Stake. 1383 (se ovfr.); 1386 (Voss Exc. in 8vo); 1390 ⁹/₁₀ (Fællesark. XXIX, 20, Segl med Tværbjelker); 1394 Væbner (Statsark. Slesvig, Uetersen 13); 1402 (Segl, Milde 130); 1404: Hr. Herding Stake besegler sammen med Hr. Hartich Heesten, Hr. Siverd Dosenrode, Hr. Hinrik van Reventlow, Hr. Clawes van Bockwolde, Hr. Gotsik Rantzow, Hr. Siverd Smalestede og Hr. Scakke Rantzow Arvedelingen mellem Hertuginde Elisabeth af Slesvig og Biskop Henrik af Osnabrück, Greve af Holsten (Fællesark. XVII, 90); 1410 ²⁰/₁₀ (Rep. dipl. III, 137); 1413 (Lb. Ub. V, 491); 1415 in Poltze (ib. 623); 1417 (Rep. dipl. III, 234); 1418 (Uks. I, 286); 1419 (Lb. Ub. VI, 153, 176); 1426: Hr. Herding Stake, nu tor tidt wonhaftig tho Oldensloh, skjøder med sine Sønner Gerd, Otto, Vibian og Eventin samt sine andre Børns Samtykke sin Andel i Landsbyen Sefelde (Oldesloe Sogn) til Abbed Bertram og hele Konventet i Reinfeld (Statsark. Slesvig, Rep. F, 38); 1427 ²⁴/₂: Hertug Alfs Stadfæstelsesbrev, Afskr. fra det 16. Aarh. (Rigsark.); 1428: Herdingh Stake, Ridder, wonaftich bynnen Odeslo, afstaar til Klostreet i Reinfeld alle Krav paa 2 Mark aarlig Rente van unses Dorpes und Ghudes weghene to Wolkenwe (Reinfeld Klosters Breve Nr. 45, Rigsark.); 1432 (Lb. Ub. VII, 465); levede vist 1434 ⁴/₁₁ (ib. 575 f.), men var død 1435 ²⁹/₈, da hans Sønner Gerd, Otte, Vivian, Eventin, Bertram og Hartich sel. Her Herdinges Sons nævnes (ib. VII, 633). Segl: Fællesark. XXXV, 20. Huitfeld, 640; D. Mag. 5 R. II, 87.

Gørd: 1427 (se ovfr.); 1446: Gherd Herdingessone (Lb. Ub. VIII, 383); 1447 sælger han og Luder Rumohr Wesenberg til Klostreet Reinfeld (Uks. IV, 336; P. Hansen, Nachr. von den plönschen Landen, 152).

Otto: 1430 (Lb. Ub. VII, 396); 1435 (ib. 633; Segl, Tværbjelker, Milde 130). 1450 til Pölitz (se ovfr.).

Vivian: 1434: Vivian og Gventyn (Lb. Ub. VII, 569); 1444, ³⁰/₁₁: Hertug Adolph mageskifter med Vyvianus og Eventyn Stake brodere hern Herdingissons unse hoven beleghen tho Oddislo vor der Vresenborg van Hasse Leuwen ghekoft og 40 Mk. lybsk mod 7 Mark lybsk aarlig Rente in den hoven in deme dorpe to Quale [Grube Sogn]. Orig. Perg. med Hertugens og de to Brødre Stakes Segl (Fællesark. XXXII, 18). 1448 (Lb. Ub. VIII, 594).

Eventin: 1441 (Lb. Ub. VIII, 71); 1455: Eventins Enke Adelheid sælger til St. Petri Kirke i Lybek sin Skov paa Fresenburg Mark (ib. IX, 227). 1468: Herding og Eler, Brødre, Eventin Stakes Sønner (ib. XI, 355). Eventin er Navnet paa en Landsby i Pommern (Bau- u. Kunstdenkmäler der Prov. Pommern III, Stettin 1892, 96).

Bertram. 1451: Bertram Hr. Herdinges sone (Lb. Ub. IX, 81; XI, 354); 1481, 7. April. Bertram Stake skjænker Kirken i Oldesloe sit Gods i og udenfor Landsbyen Blomendorpe i Oldesloe og betinger sig derfor Sjølemesser for sig og afdøde Forældre Herding og Giske. De ældste af hans Slægt geheten de Staken skal have Patronatsret til Godset (Afskr. paa Papir, Oldesloe Byarkiv); 1483: Bartram und Johann Stake van wegen des dorpes unde gudere to Swewendorpe (Statsark., Lybek).

Johan. 1468 (se nedenfor, Milde S. 153); 1489 ²/₁₀ (Oldesloe Byarkiv, Perg. IV, 1).

Hartvig. 1435 (se ovenfor).

Henneke. 1408 ¹⁷/₆ (Rep. dipl. III, 109); 1409 (Dipl. fl. I, 163); 1411: Henneke Hr. Herdingessone (ib. I, 192). Huitfeldt 671; D. Mag. 5. R. II, 87; Krarup og Lindbæk, Acta pontificum II 219.

Ditlev, vistnok Søn af Otto. 1461 ²²/₅ sammen med Bertram Stake (Statsark. Lybek); 1468 sælger Tale Stake, Enke efter Ditlev Stake, Landsbyen Pölitz, som hendes Mand og dennes Forfædre har ejet. Vidner: hendes Brødre Henneke og Tymme Meynerstorpe, hendes Mands Fætre Bertram Stake Hern Herdinghes Sone, Marquard Stake Henneken Sone to Hadersleve, Herdingh unde Eler, Brodere, Eventyn Staken Sones, Johan unde Detleff Brodere Vivianes Sones, Knapen (Lb. Ub. XI, 354). Tale maa være Datter af den Danm. Adels Aarb. XXI, 287 nævnte Otto Meinerstorpe.

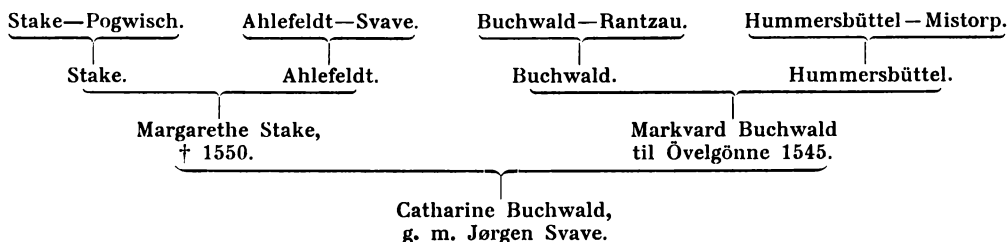
Hartvig. Herdwich Stake, knape Eventyn Staken sone 1435—68 (Segl, Milde 130).

Eler. 1468: Eventins Søn (Lb. Ub. XI, 355). Afregning i Anledning af Eler Stakes Tilfangetagelse og Henrettelse 1473 (Statsark. Lybek. Trese, Interranea Nr. 470): De duchtige knape Eler Stake vanghen des sonnavedes na Reminiscere LXXXIII . . . deme prior tor borch vor Elers grafft VI m . . . deme kostere to sunte Jacobe vor ene sark und boldyk XII s. — Quellensamml. II, 17 f.

Margarethe Stake bekender 1451 at være skyldig til Værkmesteren ved St. Petri Kirke i Lybek 53 Mark. Vidner: Volrad Heysten tome Tremesebuttcl, Volrad van Bokwolde to der Redewisch og Bertram Stake Her Herdinghe sone (Lb. Ub. IX, 81).

Claus Stake til Övelgönne (Vaaben med Tværbjelkerne) angives at være gift med Anna Povlsdatter Ritzerow. Deres Datter Margarethe var gift med Markvard Buchwald.

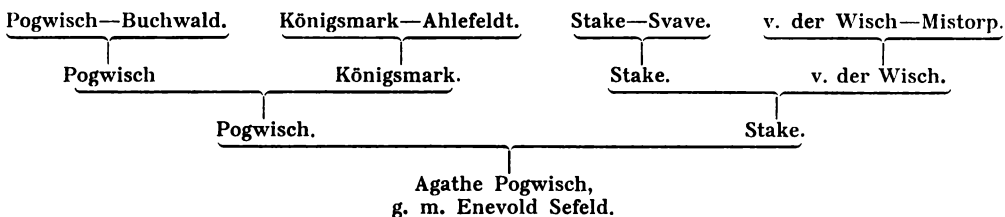
I Skamby Kirke findes et fortrinlig udhugget og velbevaret Sandstensepitafium over Søstrene Elisabeth († 1618) og Eleonora Svave († 1624) — Døtre af Jørgen Svave til Harridslevgaard — med Portrætfignurer af begge, deres 8 fædrene og mødrene Ahnevaabener samt Indskriften: Her ligger begraeven erligh | och welbyrdigh iomfrv Elisabet | Swave oc iomfrv Leonorra Swave Søst | terre. s. erlig oc welbyrdigh Jørgen | Swave oc s: erlig welbyurdigh frv | Katrinne van Bochwold thil Harresløf | gaard, dieres dötterre, som er hensofved | i herren. i. f. Elisabet anno 1618 den 22 octo | oc i. f. Leonorra anno 1624 den 21 avg. [etc.] Til højre følgende mødrene Anevaabener: Stake (Tværbjelker), Hummersbüttel, Ahlefeldt, Rantzau, Pogwisch (v. der Wisch), Mistorp, Svave, tilvenstre følgende fædrene Vaabener: Rantzau, Hummersbüttel, Ahlefeldt, Pogwisch (v. der Wisch), Mistorp og Svave, hvilket (if. Hr. Arkivar A. Thisets Opstilling) giver følgende Ahnetavle:

Ligstenen over Jesper Buchwald til Borstel († 1587) i Altenkrempe Kirke viser Anerækkerne: Bockwold, Ranzow, Hvmmelsbottel, Ahlefeld, Stake, von der Wisch, Mestorp, Swabe — Rantzow, Bockwold, Hvmmelsbottel, Ratlow, Blome, Sehested, Alefeld, Wolstorp. Stakevaabenet (Tværbjelkerne) har som Hjelmprydelse et Møllehjul.

Det maa formodes, at Margrethe Stakes Moder var en Datter af Benedict Ahlefeldt til Borghorst og Abel Svave.

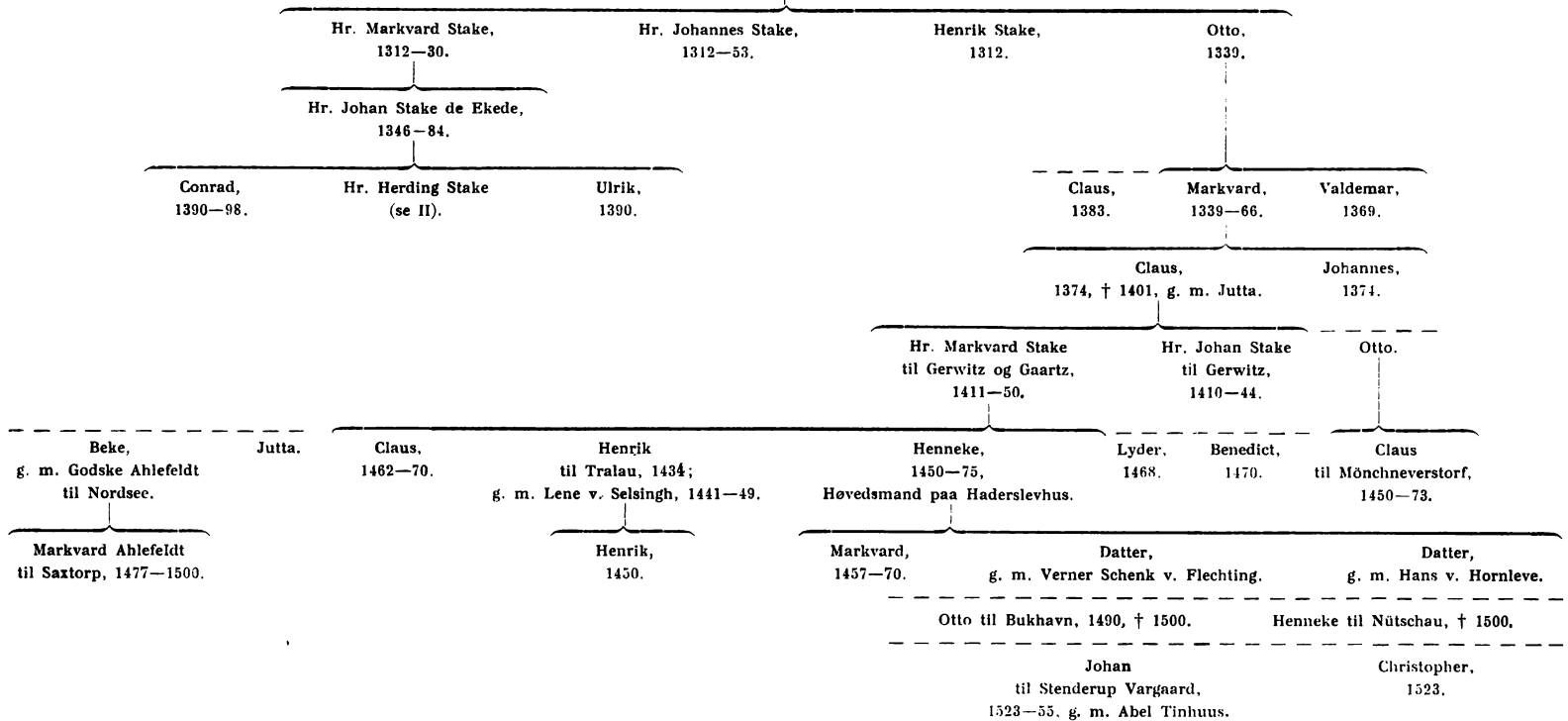
Paa Jakob Sefelds Epitafium i Visborg Kirke er udhugget hans fædrene og mødrene Anevaabener: Pogwisch—Buchwald. Pogwisch—Königsmark. Buchwald—Ahlefeldt. Stake—v. der Wisch (Pogwisch), af hvilke fremgaar Anetavlen:

If. Niels Lauritzsen, Ligprædiken o. Jacob Sefeld til Visborg, Kbh. 1602, var Jacobs Moder Agathe Pogwisch Datter af Hans Pogwisch til Fresenburg og Anna Stöicken (Stake); hans Moders Søster Catharina Pogwisch var Abbedisse i Itzehoe. Agathes Farfader angives her at have været gift med en Buchwald (Datter af en Buchwald og en Ahlefeldt), hendes Oldefader at være gift med en Königsmark.

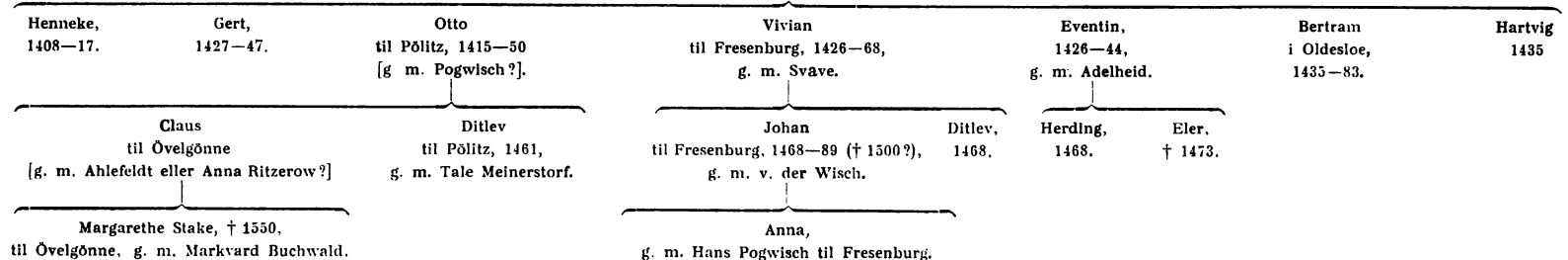
I. (Fjerkost-Staker).

N. N. Stake.

II. (Tværbjelke-Staker).

Hr. Herding Stake i Oldesloe,
1383—1435, g. m. Giske.

TILLÆG II

SEHESTEDERNE OG RANTZAUERNE PAA KOHØVED

Beate Sehested til Kohøved og Himmelmark, død 1589, den sidste af de Sehesteder paa Kohøved, lod som Enke efter den 1579 afdøde Povl Rantzau til Bothkamp i begges Kirkestol i Vabs til Minde om sin fædrene Slægt anbringe de endnu der bevarede, i Træ udskaarne Relieffer, fremstillende hendes Broder Melkior Sehested († 1564) med Trolovede, hendes Forældre, Bedste-, Olde- og Tipoldeforældre paa fædrene Side, hver med deres Børn, samt to Tavler med sine otte fædrene og mødrene Anevaabener. I de andre Felter har hun ladet sig og sin Mand afbilde, henholdsvis med deres ni Sønner og sex Døtre.

Et andet Minde om Fru Beates Slægtsfølelse og kunstneriske Sans er hendes og Ægtefælles 1578 i Ekernførde Kirke indrettede, men først o. 1585 fuldførte Korstole med fem ligeledes i Træ skaarne Relieffer, hvoraf de to Felter ligesom i Vabs forestiller Mand og Hustru med Sønner og Døtre, medens de øvrige tre Felter henholdsvis ere smykkede med Povl Rantzaus otte fædrene og mødrene Vaabener, hans Faders Hr. Johan Rantzau og Moders Fru Anna Walstorps Vaabener.

Endelig findes i Barkau — Sognekirke til Bothkamp — en af Fru Beate prydet Kirkestol med Aarstallet 1586, som hvad selve Fremstillingerne angaar, nærmest svarer til dem i Ekernførde Kirke.

Her skal, til Belysning af Povl Rantzau og Beate Sehesteds Slægtskabsforhold kun omtales Mindetavlerne i Vabs Kirke.

Paa den ene Side af Prædikestolen i fire Felter:

I. To Rækker Vaabenskjolde, i hver fire, med Underskrifter paa Baand fra oven nedad. Til venstre: EIN RADTLOV . EIN HWMELSBOT . EIN SESTEDE . EIN RANSZOV. — Til højre: EIN RANSZOV . EIN BOCKVOLT . EIN WALSTORP . EIN SWAVE. Under begge Vaabenrækker Indskriften i to Linjer under hinanden: DIT . SINDT . PAWEL RANTZOW . SINE 8 ANEN . DGG. — MEIN 8 AHNEN . VAN FADER VND MODER.

II. Et Kors. Under den venstre Korsarm er fremstillet det rantzauske Vaaben, derunder udskaaet i Træ Povl Rantzau med sine 9 Sønner; atter ved Foden Indskriften: PAVEL . RANTZOW . MIT . SINEN . 9 SONS. D. G. G. Under den højre Korsarm det sehestedske Vaaben og derunder Beate Rantzau med hendes 6 Døtre; ved Foden Indskriften: BEATE . RANTZOW . MIT . EREN . 6 . DOCHTEREN.

III. To Rækker Vaabenskjolde, i hver fire, med Underskrifter paa Baand: Til venstre: EIN SESTEDE . EIN PAWISKE . EIN RANTZOW . EIN BROCTORP. — Til højre: EIN WALSTORP . EIN RADTLOW . EIN HESTE . EIN BOCKWOLDT. Under begge Vaabenrækker Indskriften: DIDT . SINDT . BEIATE . RANTZOW . ERE . 8 ANEN. — MEIN . 8 ANEN . VAN . FADER . VND . MODER.

IV. Et Kors. Under den venstre Korsarm det sehestedske Vaaben, derunder atter, udskaaet i Træ, Melkior Sehesteds Billede; under den højre det v. der Wisch'ske Vaaben, derunder atter fremstillet Jomfru Øllegaard v. der Wisch. Under Korsets Fod Indskriften: MELCHOR . SESTEDE . DGG . IS . DE . LESTE . SESTEDE . TO . KOHOVEDE . IS . ENT-SLAPEN . ANNO 1564 . FRIGDAGS . VOR . IVBILATE . EM . IS . EN JVNFER . VORTRUWET . GEWESEN . OLEGART . VAN . DER . WISKE . OSWOLDT . VAN . DER . WISKEN . DOCHTER . HE . HET . SE . NICHT . GEKREGEN. — I sidste Linie med større Bogstaver: MEIN BRODER.

Paa den anden Side af Prædikestolen tre Vaabenskjolde ved Siden af hverandre (Rantzau, Rantzau, Pogwisch) med Indskrifterne BARTRAM RANTZOW — BARTRAM RANTZOW 1608 — F. MARGARETA RANTZOW.

Paa den ene Side af Patronatsstolen i fire Felter:

I. Et Kors. Under venstre Korsarm det sehestedske Vaaben; derunder atter fremstillet Otto Sehested med 3 Sønner. Ved Foden: OTTE . SESTEDE . MIT . SINEN 3 SONS . DGG. Under højre Korsarm det rantzauske Vaaben; derunder atter fremstillet Magdalene Sehested med hendes Datter. Ved Foden: MAGDALEN . SESTEDE . MIT . ERER . DOCHTER . DGG. Under begge disse Indskrifter med større Bogstaver: MEIN FADER.

II. Et Kors. Under venstre Korsarm det sehestedske Vaaben; derunder atter fremstillet Benedict Sehested og hans Søn. Ved Foden Indskriften: BENEDICTVS . SESTED . MIT . SINEM . SONE . D . G . G. — Under højre Korsarm Pogwischernes Vaaben, derunder fremstillet Fru Beate Sehested. Ved Foden: BEIATE SESTEDE . DER . G . G. Under begge Indskrifter med større Bogstaver: MEIN GROTE FADER.

III. Et Kors. Under venstre Korsarm det sehestedske Vaaben; derunder atter fremstillet Otto Sehested med hans 3 Sønner. Ved Foden OTTE SESTEDE . MIT . SINEN 3 SONS . DGG. Under højre Korsarm det reventlowske Vaaben; derunder atter fremstillet Fru Mette Sehested med 2 Døtre. Ved Foden Indskriften V . METE . SESTEDE . MIT . EREN . 2 . DOCHTEREN . DGG. Under begge Indskrifter med større Bogstaver: MIN ELDER FADER.

IV. Et Kors. Under venstre Korsarm det sehestedske Vaaben; derunder atter fremstillet Hr. Otto Sehested og hans 4 Sønner. Ved Foden: HER . OTTE SESTEDE . MIT . SINEN . 4 . SONS . D . G . G. Under højre Korsarm det rantzauske Vaaben, derunder atter fremstillet Fru Abel Sehested med 3 Døtre. Ved Foden: V . ABEL . SESTEDE . MIT . EREN 3 . DOCHTEREN. Under begge Indskrifter med større Bogstaver: MIN AFFER ELDER FADER.

Fru Beate Sehested har næppe vidst sikker Besked med sine fædrene Aner , fjerde Led. I Liber censualis (Quellensamml. VI, 240) nævnes som den ældste kjendte Ejer af Kohoved antiquus Sifridus Zeestede miles qui habitat in Kohovede. 1467 levede hans Enke (domina

Katherina relicta quondam Sifridi Sesteden de Kohoveden (ib. 221). Hun var Datter af Claus v. der Wisch til Gjelting og Søster til Claus v. der Wisch til Gjelting (Noodt II, 26. Ztschr. I, 63). Deres Søn var:

Otto. 1467: Otto des olden hern Siverdesson, vogedt to der borch Swavestede (Stemann III, 98); 1468 (Jahr. IX, 504); 1469—70 Amtmand i Svavested (ib. 505, Stemann III, 100). Hans Søn var:

Benedict. Benedict Sestede Ottens son tho Kohovede, der paa Riseby Herreds Thing fik tilskjødet Lille og Store Himmelmark af Claus Smalsted, der ejede Godset 1462.

Hans Søn (Beate Sehesteds Oldefader, ovfr. III) var:

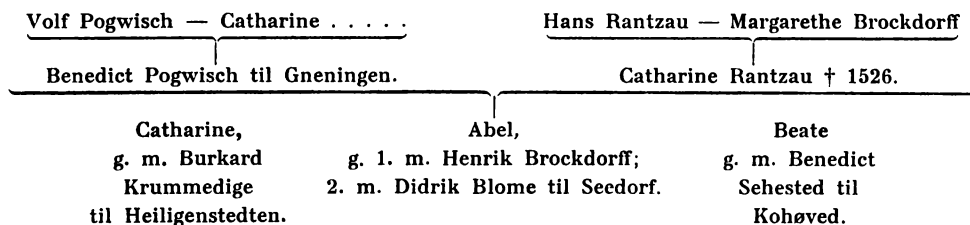
Otto. 1472: Otte Sestede tho Kohovede (Fællesark. XII, 58); 1476: Otte Zestede Benedictus son wanhaftig to Kohovede (Noodt I, 81; Ztschr. VIII, Anh. 36); 1479, 1. Jan.: Otte Sestede to Kohovede (Gottorpske Membr.); 1480, 7.—13. Jan. Otte Zestede to Kohovede (ib.) 1481, 7.—13. Jan. Mette Sestede zel. Otte Zesteden to Kohovede wedewe (Fællesark. XXXIV, 4); 1490 (Fællesark. XVII, 48; Stemann III, 118). At hun var en Walstorp, fremgaar af en Notits hos Voss (A XIV, 8): 1546: Otte Sested van Diderick Blo[men] angestelter forderung und clage articulen van siner moder eres broders Paul van siner [grote] moder und dersulvigen brodern und sustern der Walstorpen guder. — Hans Søn var:

Benedict. 1490: Benedictus Sestede de Zwantze immatrikuleret i Rostock (Matr. I, 255); 1495: Benedict Sested to Kohovede (Slesvig Biskops Ark. 71, Stemann III, 119); 1498 afstod Hertug Frederik til Benedictus Zestede to Kohovede Landsbyen Wapenisse (Kock, Schwansen, 238); 1514: Benedictus Sested to Kohovede indgaar Forlig med Søsteren Fru Abel sal. Hans Blomes (ib. S. 239); 1522, 7.—13. Jan., Jürgen Blome sal. Hynryches Son sælger for 355 Mark lybsk til Benedictus Sestede to Kohoved sit Hus i Ekerneførde, som Hertug Frederik har tilladt ham at bygge (Statsark. Slesvig, Rep. B, 41); 1523 ved Hyldingen: Benedicts [Sestede] to Kohovede; 1527: Benedictus Seestede tho Kohovede Schacken liffflicker und naturlicker Broder, Emeke vom Damme tho Seesteden von wegen syner ehlicken Husfrowen Katryne vom Damme des gemelten Schacken naturliche lifliche Suster, Keyge Rantzow von wegen syner ehlichen Husfrowen Yden Rantzowen; Dyrick Blome von wegen syner Moder Vor Abel Blomen, de dersulven Schacken liffficke Suster is (Fællesark. XXVI, 36), levede endnu 1530 (Noodt I, 567). Han maa have ejet Himmelmark (Acta A XIX, 613): «Benedictus Sehested zu Himmelmark hat sich zu der domahigen Reformation nicht untergeben und einen eigenen Messpaffen auf seinem Gute halten wollen.» Var gift med Beate Pogwisch, Datter af Benedict Pogwisch til Gneningen. Deres Søn var:

Otto. 1530 to Kohovede (ikke identisk med Otto S. i Rendsborg, som angivet i Danske Mag. 4. R. III, 35), beseglede 1533 Forbundsrevet (L. Laursen, Traktater I, 170), fik 1538 af Kong Christian III. overladt Godset Himmelmark, som Broderen havde forbrudt, forlehnet 1542 m. Lütke Himmelmark; 1543 ved Forhandlingerne i Treptow om Reinfeld Klosters Godser i Pommern (L. Laursen, l. c., 440, 43); Amtmand i Segeberg, som han havde i Pant 1544 (Fællesark. XXXIX, 32), afløst 1545 af Breide Rantzau; s. A. Bestalling for kgl. Raad Otte Seestede tho Kohovede mit sos gerusteden Perden (Reg. der Bestellung 1540—45, f. 62, Rigsark.). 1550, 7.—13. Jan., Ægtepagt mellem Otto Sehestede Benedictus Sohn tho Kohovede og Magdalene Rantzouw sel. Hans' Døchter; hun bragte ham kun 3000 Mark lybsk i Medgift; Vidner: Jasper, Heinrich, Breide, Siverdt og Otto Rantzouw Hanses Sohne tho dem Nienhuse, Magdalenes Brødre (Acta A XIX, 707). 1554 overdrog han sin Hustru Kohoved til Livgeding (Hertug Adolphs Reg. 1544—80, f. 74); deres efterlevende Børn var Melkior († 21. Apr. 1564) og Beate (g. m. Povl Rantzau), der tidligere urigtigt antoges at være Datter af Melkior (Ztschr. I, 68 ff.). 1557 angav han sin Alder til 49 Aar og sin Formue til 10,000 Gylden; var Ejer af Huset Blomenburg i Ekerneførde (Stemann III, 237), nævnes 1558 (Dipl. flensb. II, 1043), deltog 1559 i Toget mod Ditmarsken, død 19. Juli 1560 (jvfr. dog Hertug Adolphs Reg. f. 95). If. Gravskrift i Ekerneførde Kirke død frydages vor Jacobi. I Koret sammesteds en Kalktavle med Træramme og Indskriften: ANNO MLXX | FRIDAGES NA LETARE | IS DE ERBAR VELTO | GETSAME VOR MA | DDELENE SESTEDE SELI | GE OTTEN HVSFRO | VWE SELICH | IN GO | DT ENTS LAPEN DGG |.

Om Otto Sehesteds Slægtskabsforhold giver Oplysning en 1545, 23. Jan. dateret Protokol, optaget af de kgl. Kommissærer Hr. Volf Pogwisch og Brødrene Breide og Henrik Rantzau samt Dr. Johan Rudel i Sagen mellem kgl. Raad Otto Sested og Dyrick Blome: Vor erst so veel den fal und de thogave in Gnening deit belangen, so vor XXIII jaren na afsterven Catharinen Pogwischen ist erstmals ahn Dirick Blomen verfallen 1750 Margk Hovetstols wowol nu Dyrick Blome etlike van den miterven mach afgelecht und an eydes stad inbracht hebben, wat densulven beiden Hinrick Brockdorpes synen dochtern van siner vorigen fruwen derhalven mach geboret hebben . . so hefft doch Otten Sesteden syne selige moder, de ock ein dochter uth Gnening was . . . und ehre lifflicke suster vor Catrine Krummedickes . . . Otte Seestede heft getoget einen besegelden breff dath sin vader seliger sick daraver mit Dyricks moder siner suster vorglicket . . . Otte Sestede heft breve und segel geteget wo Sivert Seestede heft Emeke van Damme Seestede vorkoft . . Dirick Blomen moder schall nicht sovele to brutschatte also ehre sustern entfangen hebben im hetebreve, welcken Benedictus Seestede Otten vader uthgeven . . (Fællesark. XXXIX, 32, Hansborg).

Slægtskabet var herefter:

Benedict Sehested (1490—1530) til Kohøved havde følgende Søskende:

1. **Povl** til Kohøved, falden 1500 (Ztschr. XXXV, 123).
2. **Catharine**, gift m. Emeke vam Damme.
3. **Ida**, levede 1527, gift m. Cai Rantzau til Panker, † 1555.
4. **Abel**, levede 1527, gift m. Hans Blome d. y. til Hornstorf.
5. **Schack**. 1507 til Kohøved (Dipl. flensb. II, 29); 1519 paa Himmelmark (Jahrb. IX, 519); maatte 1521 paa Grund af sin Troskab mod Christian II. og begaaede Røverier sværge Hertug Frederik Orfejde, dømtes 1527 til evigt Fængsel og at have Himmelmark forbrudt, levede siden i Lybek (Stemann III, 192 ff. Allen, Aktstykker, 141. Fællesark. XXVI, 30, 32; XXXI, 26).

De i Korstolene i Ekernførde Kirke udskaarne 5 Relieffer, forestillende henholdsvis «Pawell Rantsov mit sinen negen soins», «Biäte Rantsov mit ehrenn sos doihter,» Povl Rantzaus otte Anevaabener, det Rantzauske og det Walstorpske Vaaben, er et af de ypperste Træskjærerarbejder fra hin Tid, som endnu er levnet i Hertugdømmerne, udmærket ved det levende Udtryk i Ansigterne, den fortræffelige og omhyggelige Gjengivelse af Klædedragterne og den fremragende Dygtighed og Fornemhed i Udførelsen af Vaabenerne. Mesteren er efter al Rimelighed fra Rhinegnene. Sprogformerne doihter og soin tilhører den nederrhinske (mellem-frankiske) Mundart, der hovedsagelig tales i Trier og Köln (G. Gröber, Grundriss der roman. Philologie 1906, 765).

Det førstnævnte Relief viser i forreste Række Povl Rantzau til Bothkamp († 1579) og hans fire ældre Sønner, Gert, Otto, Breide og Melkior; i anden Række hans fem yngre Sønner Cai, Johannes, Henrik, Bertram og Daniel. Det andet fremstiller Fru Beate Rantzau, født Sehe-

sted († 1589) med Døtrene (fra højre til venstre) Margarethe, Catharine, Magdalene, Ida og Mette, samt, knælende ved den førstnævnte, ældste Søsters Fødder og vendt mod Moderen en lille, tidlig afdød Pige. De fleste Medlemmer af denne talrige Familie, hvis Livsførelse opviser et uhyggeligt Billede paa Tidens Raahed og paa en fremtrædende moralsk Degeneration, fik en tragisk Skæbne.

Povl Rantzau, Søn af Feltherren Hr. Johan Rantzau til Breitenburg og yngre Broder til Statholderen Henrik Rantzau, fødtes 16. Okt. 1527, tjente i sin Ungdom ved Landgreve Philip af Hessens Hof, var derefter Kammerjunker hos Markgreve Albrecht I af Brandenburg, ledsagede Hertug Adolph til Kejser Carl V.s Hof og deltog i Belejringen af Metz (1553). Efter Ditmarskens Erobring blev han tilforordnet at tage Befolkningen i Ed og Pligt, var 1564 Hertug Adolphs Raad og Amtmand i Svavested og deltog 1567 i Belejringen af Gotha. 1570, da han var Amtmand i Kiel, fulgte han Hertug Adolph til Nederlandene, ligesaa 1572, da han førte den ene af de 5 Fænnikker, som Hertugen tilførte Alba. Førstnævnte Aar forstrakte han Byen Antwerpen med et Laan paa 157,699 Karlsghylden. 1575 var han Amtmand i Trittau, Reinbeck og Tremsbüttel. 1576 laante Hertug Adolph 19,000 Rdlr. af ham. Efter Faderen arvede han Bothkamp og Lindved og købte 1577 Arlevad af Otto Rathlau. Povl Rantzau var meget yndet af Kong Frederik II., der bl. a. indbød ham hos sig 1572 «damit sie sich mit ergötzlicher Unterredung und einen guten Trunk erlustigen möchten». Han døde 22. Marts 1579 paa Reinbeck og blev 30. April begravet i Itzehoe. Ved hans Død viste det sig, at han i sin sidste Amtmandsstilling havde begaaet forskjellige Vilkaarligheder og Misligheder. Han havde 13. Aug. 1553 i Itzehoe ægtet Beate Sehested (f. 1535), der af Faderen fik Himmelmark som Livgeding, og efter hvem hun 1560 arvede Kohøved, hvis Ombygning hun begyndte o. 1570. Denne myndige og energiske Kvinde fødte sin Mand 15 Børn, af hvilke hun oplevede fire voxne Sønners og to Døtres tidlige Død. Efter Mandens Død blev hun beskyldt for ulovlig at have tilvendt sig Indtægter af hans Amtmandsskab. Hun døde 8 Jan. 1589 i Kiel, undlivet af sin egen Datter, der siges at have givet hende Gift i en Guldske. Da hun laa i de sidste Trækninger, følte Datteren Anger og sagde til hende: «Hjerte Moder, tilgiv mig baade det I ved og det I ikke ved». I det 1590 af Henninges paa Foranledning af H. Rantzau udgivne Værk hedder det: Veneno illam interfectam esse multi affirmabant et ipse medicus.

Deres Børn vare:

1. **Gørt**, f. 20. Juli 1554, imm. 1568 i Wittenberg, var 1572 under Bartholomæusnatten i Paris, studerede derefter i Strassburg og berejste Italien, dræbt 19. Maj 1580 i Odense af Frederik Brockdorff. Efter 8 Aars Forløb kom det til en Udsoning mellem begge Familier; Brockdorffs Slægt maatte betale 1000 Mark til Fattighuset i Kiel, og 36 Mænd og Kvinder af hans Familie gjøre Bod i St. Nikolai Kirkes Kor i Kiel.

2. **Otto**, f. 1555, af Samtiden betegnet som «de dolle», arvede Himmelmark, anbefalet 1581 af Kongen til kejserlig Oberst Robert i Tokay. Senere boede han i Kiel, hvor han forøvede talrige Voldsomheder, slog Vinduerne ind, gjorde Indbrud hos Borgerne og mishandlede højfrugtsommelige Koner. 1586 dræbte han Claus v. der Wisch, men blev desuagtet s. A. af Kongen anbefalet til Hertug Joakim Frederik af Brieg. 1594 gik han i Krig mod Tyrkerne, men opførte sig slet og vendte s. A. tilbage til Holsten, hvor han brækkede Laaret ved at falde af Hesten, i hvilken Anledning hans Farbroder Henrik Rantzau i et Brev til Kongen bemærkede, at det var Skade, at det ikke var Halsen, han havde brækket; døde 1593. Han havde 22. Jan. 1590 ægtet Christine v. Hagen (S. 89), hvis Formue han forødede.

3. **Margarethe**, f. 1556; g. 1. 1580 m. Hans Ahlefeldt til Søgaard og Graasten, † 1580; 2. 5. Febr. 1587 m. Godske Ahlefeldt til Quarnbek og Marutendorf, † 1616.

4. **Catharine**, f. 1559, g. 1593 m. Hans Brockdorff til Rosenhof og Manhagen, † o. 1608.

5. **Breide**, f. 1563, var 1581 Page hos Eitel Heinrich v. Kirchberg, men blev kun brugt ved Hestene, da han kun kunde læse, se og høre lidet; s. A. sendtes han til Oberst Farensbach for at blive opdraget, arvede Bothkamp og var 1599—1603 Ejer af Beienfleth, var 1627 Ritmester ved den holstenske Rostjeneste og døde 1639. Han ægtede i Sept. 1589 Øllegaard Qualen, † 1631, med hvem han havde tre Børn, der alle fik en mærkelig Skæbne; Sønnerne

Povl, falden 1658 i Duel, og Josias Breide, Marskalk af Frankrig, og Beate (gift med Carl Ahlefeldt til Koselau og Moder til Feltmarskalk Claus Ahlefeldt), der bortødslede fyrstelige Rigdomme og af sin Brodersøn Povl Rantzau til Bothkamp blev manet i Indlager, hvor hun døde i Husum i største Fattigdom 1657.

6. **Magdalene**, f. 26. Aug. 1564, beskyldt for at have undlivet Moderen, blev 1589 indespærret af Brødrene paa Bothkamp, undslap ved at fire sig ned ved Hjælp af sammenbundne Lagener, «begab sich in den Krieg und ward eine gemeine H***».

7. **Melkior**, f. 1565, var 1582 Page hos Pfalzgreve Johan Casimir; anbefalet s. A. af Kongen til «den ungarske Oberst i Szyp», hvor han opholdt sig i 5 Aar, boede 1584 paa Bothkamp og var 1588 dansk Hofjunker. Han var en raa Voldsmand, der mishandlede Borgmesteren, Kapellanen og Borgerne i Kiel, ligesom han var Ophavsmand til de Tumulter i Kiel, ved hvilke Hans Pentz blev myrdet. 1591 blev han af Hertugen af Gottorp «in die Acht erklæret». Sit Gods Arleved maatte han afstaa til Brødrene Bertram og Breide, der 1597 solgte det til Hertug Johan Adolph. 1611 var han Kaptejn ved Godske Ahlefeldts Kompagni ved Kalmar.

8. **Cal**, f. 1566, tjente ved Kurfyrst August af Sachsens Hof, død af Feber i Dresden 9. Sept. 1580.

9. **Johannes** (Hans), f. 1567, † 23. Jan. 1587 i Polen ved Erkehertug Maximilians Tilfangetagelse.

10. **Henrik** til Beyenfleth og Lindved, f. 1568, brækkede 1593 Halsen, da han kom fra et Gjæstebud hos Hertug Adolph af Gottorp. Ægtede 24. Febr. 1590 Dorothea Sehested (g. 2. m. Thomas Ahlefeldt).

11. **Daniel**, f. 17. Dec. 1569, faldt 24. Nov. 1587 som Kaptajn i den franske Krig «sub Duce Fabiano de Donau».

12. **Bertram**, f. 17. Dec. 1569, døbt 22. Jan. 1570 (se ovfr.).

13. **Ida**, f. 1574 † 1. Jan. 1638, g. m. Jesper Reventlow til Rixdorf, † o. 1610.

14. **Mette**, † 24. April 1579 faa Dage før Faderen.

Henvisninger: P. Lindeberg, Hypotyposis arcium 1592, 167. H. Henningses, Genealogiae 1590, 31. Noodt, Beyträge I, 91 ff., II, 185 ff. Genealogia Ranzoviana. Archiv V, 165. Ztschr. II, 151 ff., VII, 140; XII, 352 f., XXVII, 79—95. Mitt. der Ges. f. Kieler Stadtgesch. XVIII, 76, 81, 107, 109, 112, 133, 135, 147 f., 150 ff. Hertug Adolphs Registrant 1544—80, f. 158, 165 og upag. Blade. Hansborg Arkiv XXXIX, 23 (1555 ⁵/₇). Indk. Sager til Tyske Kancelli 1571 ⁶/₅; 1572 ⁶/₄; 1573 ²¹/₅, ⁹/₆; 1575 ²⁶/₈; 1581 ¹²/₆. Patente 1596—1602, f. 326. Gottorp 127 (Rigsark.). Acta A XIX, 1342; XX, 1453, 3398 (Slesvig).

TILLÆG III

A.

HENNEKE SEHESTED OG HANS EFTERSLÆGT

HENNEKE SEHESTED.

Søn af Volf Sehested, skrives 1506 til Olpenæs; købte efter 1515 Krummendiek af Volmer Rantzau (Fællesark. XXXIX, 22); skjødede sammen med Hustru til Erkebisp Torbern Bille Snapperup i Vemmenhøgs Herred (G. L. Wad, Breve fra og til H. Trolle og B. Gjøe I, 28); 1518 Amtmand i Rendsborg; 1523 (Henneke Wulfens Sohn thom Krummendicke); fik 1526 af Kongen Forskrivning paa Amtet Kiel paa 6 Aar (Extr. af Inländ. Reg. 1526—28); 1527 skjødede han (paa Hütten) i Nærværelse af Kongens Raader og tro Mænd Wolf v. Uthenhofen og Meister Claves Giortzen, Emeke van Damme zu Sehestede og hans Søn Detlef vam Damme til Georg von der Wisch Detlef sel. Sone Godset Olpenitz (Acta A. XX, 3212). 1533 underskrev han Forbunds brevet, bekendte sig 1540 paa Landdagen i Rendsborg til den gamle Lære og var da Amtmand i Rendsborg. 1541 solgte han sammen med Svogeren Benedict Pogwisch Gaarden Sehested til deres Svogre Ditlev og Otto van Damme Emekes Sønner (Acta A XIX 724). Han levede endnu i Marts 1542, men døde vistnok samme Vinter. 1543, 10. Marts, nævnes Margrete zeligen Henneken Sestede von Krummedik Wedewe (Fællesark. XXXIX, 22). 1543, Sontages nach Laurentii (¹²/₈): Die Frawe zum Krummendicke (Hansborg Reg. 1543—48, f. 89); 1544, Dienstag nach Mattei (²⁸/₉) (ib. 1544—60, 12). Henneke var i første Ægteskab gift med Ida Eskildsdatter Gøye til Tundbyholm, hvem Hans Pogwisch søgte at bortføre 1513 (D. Adels Aarb. XIII, 160); skilte 1528 paa Grundlag af Udtalelser af Luther og Bugenhagen formedelst Ægteskabsbrud, eller som det hedder, fordi der mellem Ægtefællerne «sich etwas beschwerlicher Widerwillen und Uneinigkeit begeben und sie sich von ime und ins Elendt zu geben verursachtet» (Acta A I, 135; Archiv IV, 423, 27; Stemann III, 203: Ztschr. I, 82; II, 178; VI, Anh. S. 86; VII, 123, 127). Hun bragte ham 24,000 Rdlr. i Medgift og fødte ham fire Døtre, hvoraf de tre var Klosterfrøkener (Acta A I, 135). Gift anden Gang m. Margarethe vam Damme (Datter af Emeke v. D. til Sehested og Catharine Sehested), skrives 1544, 9. Aug., til Heinkenborstel, Hennekenborstel (Rep. B, 145, Statsark. Slesvig).

ANDEN GENERATION

HENNEKE SEHESTEDS BØRN:

Af første Ægteskab:

1) Mette, 1558 (G. L. Wad, Breve fra H. Trolle I, 4); 1576—o. 83 Priorinde i Preetz (Ztschr. IX, 76); lod 1580 sammen med Søsteren Anna rejse et endnu bevaret Epitafium i

Preetz Klosterkirke til Minde om deres «vedderken» Sivert Sehesteds Døtre Fru Ermegaard (1493—1505 Nonne i Preetz, fra 1528 Priorinde), † 6. April 1546, og Jomfruerne Drude og Anna. Ovenover Epitafiet ses til venstre det Sehestedske og Ahlefeldtske; til højre Sehestedernes og Gøernes Vaabenmærker (jvfr. Ztschr. IX, 78, 82 f.).

2. Abel, 1569 (G. Bang, Breve til og fra Kr. Gøye, 1897, I, 192).

3. Anna, 1558 (G. L. Wad, I, 4), levede 1580.

4. Dorothea, fik 1541 Følgebrev paa Ellinge (Løvenborg), g. 1. m. Raadmand Otto Drewes i Stade; 2. o. 1543 m. Michael Grop, en pommersk Adelsmand, der førte tre Gryder (Grapen) i Vaabenet, fik 1542 Følgebrev paa Vor Kloster (Kanc. Brevb. 1535—50, 231); 1544 indløste Peder Godske Lehnnet af ham, afstod Aaret efter Vor (Erslev, Danmarks Len og Lensmænd 1513—96, S. 155); han døde 1551, mellem 25. Aug. og 22. Dec. (Kanc. Brevb. 1535—50, 273, 372; 1551—55, 104, 178), begges Gravplade i Vor Frelsers Kirke i Horsens (Tegning i Nationalmusæet). Hendes 3. Mand var Mogens Kaas til Brendur, † 28. Aug. 1582 (Hansborg Reg. 1576—79, 97); selv døde hun 9. Febr. 1579; begge Ægtefællerne samt Mogens' anden Hustru Anna Rantzau ere begravne i Frørup Kirke (Tegning af Epitafiet af Abildgaard i Nationalmusæet).

Af andet Ægteskab:

5. Jørgen, født o. 1523, angav 1557 sin Formue til 15000 Mark, ejede Krummendiek i Forening med Brødrene (1551: Jurgen van Alvelde's Wif thom Krumdicke besettet); 1568 tilskriver Søstrene Mette og Anna Peder Oxe med Anmodning om at skaffe deres yngste Broder Jørgen et Amt i Riget; han fik ved Arvedelingen efter Broderen Emeke's Død 18. Maj s. A. overladt Krummendiek, skrives 1569 til K. og Ottenbüttel, var vel den Georg Sestett, der 1570, 12. Okt., fik Bestalling paa 100 Rdl. og 6 Mand Klædning (Reg. 1555—73, f. 301, Rigsark.), 1576 til Krummendiek (Hansborg Reg. 1575—79, f. 58); 1580 ved Hyldningen. Gift med Øllegaard v. der Wisch, Datter af Osvald v. d. W. og Magdalene Rantzau, Enke 1594 og 1596, da Sønerne Henneke, Emeke og Osvald nævnes.

6. Emeke, f. 1520. 1554: Wulf og Emeke Szestede Gebrodere tom Krumdiek (Hansborg XXXIX, 26); 1555—66 til Krummendiek, Strid med Schack Krummedige (Hansborg Reg. 1544—60; Saml. Hansborg 106—7); var 1562 30 Aar gl. (Acta XIX, 419), død 1568.

7. Volf ledsagede 1548 Prinsesse Anna til Sachsen (Ny dske. Mag. I, 364); 1553: (Wulf Henneken Son); 1555 Ejer af Hinrichsborstel og Dorpsted ved Rendsborg, 1562 til Drage og Sarlhusen; blev 1565 forlehnet med Halsted Kloster, fik 1566 sammen med Albert Oxe overdraget at tage Vare paa Lolland og Falster (Kanc. Brevb. 1566—70, 24, 641 f.), død 1571; 19. Juni s. A. tilskrev Anna sel. Wulff Seesteden Wittwhe, at Kongens Skrivelse om Indløsningen af Halsted Kloster ved Josias Qualen var kommet hende i Hænde efter Mandens Død Indk. Sager til Tysk Kanc.). Hun var Datter af Hr. Iven Reventlow til Rixdorf og levede endnu 1583 (Hansborg Reg. 1575—79, f. 58).

8. Barbara til Holtenklinken, født o. 1541, † 1616 (S. 124), gift med Moritz Rantzau til Hanerau, Amtmand i Trittau og paa Gottorp, Krigskommissær i Ditmarsken 1559, † 1572 i Lybek, begr. i Itzehoe (Ausl. Reg. 1563, 3. Marts; Ztschr. II, 147, VII, 140; VIII, 137).

TREDIE GENERATION

I.

JØRGEN SEHESTEDS BØRN:

1. Henneke, var 1586—88 dansk Hofjunker og skrives 1594 til Krummendiek. 1596, 6. Maj, blev der indgaaet en Overenskomst mellem Brødrene Henneke, Emeke og Osvald Sehested til Krummendiek, Clawes von der Wische til Nyenhavne og Ascheberge, Ove Sestede thor Depenau og Baltasar von Ahlefeldt tho Hilligensteden, Borchert Plesse tho Campen, Göschke Radtlow sel. Syverts Son og Hartich Rantzow Jacobs Søn og deres Moder Fru Olegardt Sesteden — i Følge hvilken Henneke Sehested efter sin Fader Jørgen fik Gaarden Ottenbüttel, medens han overdrog Krummendiek til sine Brødre Emeke og Oswalt (Varia, Rigsark., Tyske Rente-

kammer); skrives 1619 til Ottenbüttel, 1624 til Bahrenfleth (Arch. IV, 140), død 1629 i Hamborg. Gift 1594 m. Anna Rantzau, Datter af Jakob Rantzau i Flensborg; Anna sel. Hencken Sested forseglede med det Rantzauske Vaaben med Forbogstaverne A R (Acta A XIX, 244), død 1634 uden Livsarvinger. Paa sin Myndling Adolph Josias Brockdorffs Vegne fremførte Heinrich Rumohr Klage over Ditlev Sehested, der havde anmasset sig de 500 Rdlr., som afd. Fru Øllegaard Qualen i sin Tid havde givet hende til Udstyr (Udat. Supplik i Tyske Kancellis Varia, Rigsark., Voss A CXXVIII, 12—13).

2. Emeke, Søsterdattersøn af Henrik Rantzau, var 1591 Page hos Enkedronning Sophie, endnu 1596 umyndig, da han med Moderen maatte gaa i Indlager i Lybek; arvede efter Moderen Ascheberg og Rostorp; nævnes 1608—28 til Krummendiek, solgte 1622 Rostorp til Gert Rantzau, gjorde sammen med Broderen Henneke 1624 Krav paa Nienhof, solgte s. A. Ascheberg til Daniel Pogwisch, † 1629, bgr. i Itzehoe. Gift med Catharine Buchwald, Datter af Claus Buchwald til Wensin (Acta A XX, 3429), levede 1633. Om deres Datter se Gen. IV, 1.

3. Osvald var 1596 Page hos Breide Rantzau, skrives 1596—1621 til Bekmünde (Ztschr. VIII, Anh. 47; Inländ. Reg. 1596—97, f. 95); 1624 nævnes hans Enke Anna (Datter af Joakim Plesse til Rostorp); boede 1631 paa Bekmünde (Acta A XIX, 244) og levede endnu 1646 (Arch. IV, 447). Om deres Børn se Gen. IV, 2.

4. Margarethe, f. 1575; 1604 førte Emeke og Osvald Sehested Klage over Povl Rantzau, der havde bortført Søsteren til Knoop (Gottorp 347); † 21. Dec. 1652; g. m. Povl Rantzau til Knoop, f. 21. Sept. 1554.

5. Anna, g. m. Lyder Heesten til Rethwisch; hun levede 1618 i Oldesloe.

6. Catharine, optaget 1602 i Itzehoe Kloster, testamenterede 1636 det af hende i 40 Aar beboede Hus i Itzehoe, der var skjænket hende af Catharine Ahlefeldt fra Søgaard, til sin Søster Annas Børnebørn Øllegaard og Anna v. Hertinghausen (Test. i Tyske Kanc. Varia, Rigsark.).

7. Øllegaard, levede 1618 hos Svigerinden Fru Sara Sehested i Itzehoe; i Restantregisteret for 1631 er tilføjet i Randen: todt.

II.

VOLF SEHESTEDS BØRN:

1. Otto, studerede 1571 i Rostock; 1575: Otto Sehstede seligen Wulffs Sohn tho Drage (Fællesark. XX, 61); betalte 1577 Tyrkerskat af Borstel (Wulfsborstel), hyldede 1580 (zu Wulvesbüttel); solgte s. A. Wulfsborstel til Svogeren Schack Ahlefeldt; 1590 til Sarlhusen, solgt 1601 for 23,000 Rdlr. til Kongen som Mageskifte for Winsen (Kaltenkirchen Sogn), der 1581 af Schack var bleven afhændet til Kongen (Holsten 39; Patente 1596—1602, 293; Inl. Reg. 1600—3, 403, 419, 450 ff., 460, Rigsark.). 1601, 15. Juli, skriver hans Hustru til Gert Rantzau, at det uden Tvivl vil være ham bekjendt, «wann die Herren dieser Landte von denen von Adel Gueter erkaufet, des Vorkäufers Hausfrauen wegen Abtretung des Guetes mit etzlichen hundert Dallern zu einer Verehrung deroselben dabey zu gedenken» (Acta A XVIII, 644; Slesvig); 1600 var Otto Formynder for Broderen Hennekes Børn i Danzig; 1606, 25. Dec., var han endnu i Live, men 1607, 5. April, overgav Hans Rantzau og Balthasar Ahlefeldt til Markvard Pentz Winsen, som Fru Anna Otto Sehesteds Enke havde indehavt (Acta A XVII, 667; Conc. til Inl. Reg. 1607). Hun var Datter af Volf Ahlefeldt til Haselau. Om deres Børn se Gen. IV, 3.

2. Henneke, var 1568 Page hos Kong Frederik II., anbefalet s. A. til Hertug Hans; 1575 til Perdöl (Hansborg Reg. 1575, 356); betalte 1577 Tyrkerskat af Perdöl, skrives 1580 ved Hyldingen til dette Gods, købte s. A. af sin Broder Gabriel Drage, som han i Omslaget 1581 for 31,500 Rdlr. solgte til Claus Ahlefeldt, død o. 1586, g. 1. m. Agathe Sehested († før 1584); 2. m. Sara Ahlefeldt, Datter af Henrik Ahlefeldt til Königsförde, boede 1618 i Rendsborg; hendes Testamente, underskrevet Frouw Sahra Sehestettin, sehl. Hennken Seestett weylant zue Pardoel, dat. 24. Dec. 1616; død 5. Dag post trium regum 1621 (Acta A XIX, 150; 541).

3. Gabriel; 1577—80 til Drage; 1580 ved Hyldingen; 1588 ved Arvedelingen efter Svigermoderen, 1590 (Kanc. Brevb. 1588—92, 417), begr. i Ekernförde; hans Enke Hese Ahlefeldt 1595—1601 (Acta A XIX, 79).

4. Ditlev. Kavtionister for Broderen Hennekes Gjæld vare 1586 Embke von Damme zu Sehestedt, Clawes von Ahlefeldt zue Emkendorp, Breyde von Ahlefeldt zu Mjrebüll, Wulff von Ahlefeldt zue Noere, Otto og Detlef Sehestedte sel. Wulfes Söhne, Wulff vom Damme zur Schirnow, Andreas Rantzow zum Klampe og Diederich Blome Jaspers Sohne zu Nembten. Fordringerne overtoges af Claus Ahlefeldt til Emkendorf og Emeke vam Damme, hvem afd. Henneke Sehested og Hustru havde bortpantet Perdöl (Acta XIX, 655). Mod disse gjorde Ditlev Kräv gjældende paa Godset 1587; kort efter rejste han til Frankrig, umiddelbart efter Hustruens Død, da Sønnen Adolph Frederik kun var 11 Uger gammel. Selv døde han endnu samme Aar i Udlandet. Ditlev var gift med Dorothea Buchwald, Datter af Ditlev Buchwald til Pronstorf og Gram.

5. Catharine, gift med Volf Ahlefeldt.

FJERDE GENERATION

I.

EMEKE SEHESTEDS BØRN:

A. Salome, gift med Ditlev Buchwald til Hoyersbüttel, skrives 1631 til Godset, solgte 1636 Krummendiek til Henrik Ahlefeldt til Lehmkulen (Inländ. Concepte 1636 ^{23/3}), levede 1652 i Rendsborg; Sønnen Osvald Buchwald til Hoyersbüttel († 1670), gift med Catharine Elisabeth Lucia Wittorp, D. af Povl W.

II.

OSVALD SEHESTEDS BØRN:

1. Povl, arvede 1639 sammen med Brødrene Hieronymus og Frederik og Jomfruerne Anna og Dorothea Blome Bekhof efter General Hier. Pless (Arch. IV, 416), fik Befaling at hverve et Kompagni under Markvard Rantzau og 1638 Bestalling som Oberstltn. i hans Reg. (Best. og Reverser 1635—50, Rigsark.), laa 1642 i Garnison ved Bergedorf (Cai Ahlefeldts Rel. 1642, 22. Febr., ib.); erobrede 1644 Neustadt (Bricka og Fridericia, Christian IV.s Breve V, 402, 405, 491; Aktstykker til Oplysn. om Danmarks indre Forhold II, 107); fik 1646 General Bauers Reg., som han kommanderede til 1651, da han afløstes af Claus Ahlefeldt, hyldede 1648 Kong Frederik III. og 1661 Hertug Christian Albrecht; 1664 nævnes hans Arvinger. Han købte 1640 af sin Broder Hieronymus og Svigerinde Anna Elisabeth Bekmünde (Ztschr. VIII, Anh. 47). Gift med Anna Pogwisch, Datter af Volf P. til Bukhavn (nævnes 1634), med hvem han havde to Døtre.

2. Hieronymus, var 1631 29 Aar gl. (Acta A XIX, 271), fik 1639 Expektance paa første ledige Kompagni (Acta A XX, 3429); deltog 1642 i Krigsraadet i Kolding, stillede 1644 et Kompagni under General Bauer, hyldede 1648 (i Itzehoe), ansøgte 1650 om Afregning, var 1659 Oberstltn. Gift før 1634 med Anna Elisabeth Rantzau, f. 28. Juni 1610, død før 1646 (Datter af Joakim Rantzau til Lohrstorf og Helvig Rathlau), Enke efter Peter Rantzau til Bossec.

3. Henrik, 1633 Ritmester, deltog i Krigsraadet i Kolding, 1643—45 Ritmester i Bauers Reg., deltog 1644, 22. Marts, i Jørgen Rohweders Overfald paa Svenskerne i Gockels, laa i Febr. 1645 i Garnison i Glückstadt (D. Ahlefeldts Memoirer, 197); hyldede 1648 (til Beke); i Maj 1656 Oberst til Hest, hvervede i Febr. 1657 et Rytterreg., der 2. Sept. fik Befaling til om Aftenen hemmeligt at overføres fra Frederiksodde til Fyen; taget til Fange ved Tybring Vig 30. Jan. 1658; frigivet efter Roskildefreden, dog nævnes han 1660, 12. Febr., endnu som Fange. 1660 var han Oberstltn. i Dibberns Reg., blev 1664 anbefalet til Hertugen af Brunsvig-Lyneborg (Ausl. Reg. 1664, 10. Febr.); 1670 Chef for slesvig-holst. nat. Rytterreg., haardt saaret ved Lund 4. Dec. 1676, død kort efter i Malmø. Han købte 1640 Bekhof af Hieronymus Plesses Arvinger og 1660 Bekmünde af Osvald Povlsen Sehested (Arch. IV, 412, 416) og testamenterede begge Godser til Hustruen. Gift 1. m. Catharine Sehested (Datter af Jørgen Sehested til Nordsee og Anna Buchwald), Enke efter Volf Pogwisch til Weissenhaus († 1636), † o. 1650 (Acta A XX,

TILLÆG III

3416); 2. 23. April 1652 m. Catharine Blome, Datter af Oberst Otto Blome til Niendorf (Ch. Hofmann, Ehrenwünsche, Hamborg 1652, Gratulationscarmen, Bibl. paa Breitenburg); i et Brev, dat. 1680, 12. Jan., Itzehoe, takker hun Feltherren Hans Schack for hans Godhed mod Sønnen Otto (Schacks Papirer, Rigsark.); hun døde 1686, ramt af et Slagtilfælde. Om deres Børn se Gen. V, 2.

4. Anna Øllegaard til Ottenbützel.

5. Frederik, 1633 ved Joakim Ernst af Pløens Bryllup, 1638 Ritmester (Oberst vagtmester), 1640 Major; var 1634 trolovet med Helvig Hansdatter Buchwald fra Flensborg, der 1638 blev stævnet for Konsistorialretten paa Grund af det brudte Ægteskabsløfte. Hans Enke Abel Weyhe melder hans Død i den svenske Armé 1645 (Concepte til Inländ. Reg. 1645, ^{5/7}).

6. En Datter, død o. 1640, g. m. kgl. Fodermarskal Balthasar Gertsen, † 19. Juli 1645 (J. Grundtvig, Meddelelser, 1872, 159).

III.

OTTO SEHESTEDS BØRN:

1. Margarethe, f. Dec. 1586, † 15. April 1641, Konventualinde i Preetz (Thomas Laurentii, Christliche Leich-Predigt üb. J. Margareta Sehested, 1641, velvillig udlaant fra det fyrstelige Bibliothek i Stolberg. Acta A XIX, 699).

2. Emerentia, med Moderen i Odense 1600 (Kirkehist. Saml. 4. R. VI, 543), g. m. Arent v. Sparre til Lichterfeld og Prenden, f. 9. Nov. 1581, † 1617.

3. Volf, var 1596 Student i Rostock, levede 1602 i Kiel.

4. Barbara, sel. Otten Tochter 1617 (Acta A XIX, 420).

IV.

HENNEKE SEHESTEDS BØRN:

1. Jakob, var 1600 endnu umyndig; Kaptajn hos de evangeliske Stænder i Østrig ob der Ens, deltog i Kalmarkrigen ved Indtagelsen af Vestervik 1612 (H. F. Rørdam, Hist. Kildeskrifter 2. R. II, 753), var 1614 udset til at være Klosterprovst i Itzehoe, købte Rinke-næs, der 1604 var bleven frasolgt fra Slesvig Domkapitel. 1617, 17. Jan., kvitterede Jacob Sehstede zu Rinckenis erbgessessen sehl. Hennecken Sohn zu Perdoel paa Hustru Catharine født von Thienens Vegne sin Svigermoder Sile von Thienen for 8000 Rdl. Medgift (Acta A XIX, 1708); hyldede s. A., fik 1621 Patent paa at hverve Fodfolk i dansk Tjeneste; 1622 ved Hertug Hans d. Yngres Jordefærd; sad 1624—26 paa Rinke-næs (Acta A XIX, 243, 1453); var i Sept. 1625 Oberstltnt. og Kommandant i Rothenburg an der Winne (Opel, Der niederdeutsch-dänische Krieg III, 37, 109, 235); 1626 Oberstltnt. ved Landfolket, anbefalet til denne Stilling af Gert Rantzau, fordi han bedst forstod Folkets «Humor u. Sprache» (Rel. fra Gert Rantzau, Rigsark.), afskediget 1631. Gift med Catharine (f. 1588), Datter af Hans Thienen til Wahlstorf og Cecilie Wonsfleth (Ztschr. I, 85; XXXVII, 304); i en udateret Ansøgning anmodede hun (Catrina Jacob Sehsteten Obersten Witwe) om, at hendes 3 Døtre maatte faa Jomfru Barbara Sehesteds Hus, der tidligere havde været beboet af dennes Søster Margarethe (Acta A III, 1093).

2. Dorothea (Patente 1596—1602, 249).

3. Drude, indskreven 1602 i Itzehoe Kloster, stævnedes 1619 Henrik Ahlefeldt fra Meklenborg for den holstenske Landret (Acta A XIX, 281).

V.

GABRIEL SEHESTEDS BØRN:

1. Anna, Margarethe og Dorothea «Gabriel Sesteden Döchter» (Acta A XIX, 1890).

2. Margarethe, levede 1617 i Preetz (Uks. I, 381).

3. Dorothea.

TILLÆG III

FEMTE GENERATION

I.

HIERONYMUS SEHESTEDS BØRN:

1. Lucie Magdalene, g. 1. m. Hans Clausen Buchwald; hun boede 1652 i Ekernfærde (Hans v. Buchwald zu Flensburgk Wittwe itzo Obr. Ltnt. Wackerbarths. — Acta A XX, 295), g. 2. m. Anton Ulrik v. Wackerbarth, Ritmester i slesvig-holst. nat. Rytterreg., faldt 4. Dec. 1676 ved Lund.
2. Margarethe, g. 15. Febr. 1666 i Glückstadt m. Oberst og Kommandant i Rendsborg Erdwin v. Dumbstorf, † 14. Maj 1673.
3. Catharine, f. 1638, † 1676, g. m. Oberstltnt. Cai de la Mare til Aggersbøl, f. 15. Marts 1630 paa Koselau, † 28. Juli 1713, begr. i Vejle Kirke (Efterl. Rev. Pap. VII, 522).

II.

HENRIK SEHESTEDS BØRN:

1. Otto, 1676 Kornet i holst. Rytterreg. (Indk. Sager til Krigskanc. Okt. 1676); var i Nov. s. A. i Helsingør (ib. Nov. 1676); 1677—79 Kornet (ib. 1677; 620, 622; 1678, 288, 756); 1680 i Livgarden til Hest, 1682 Ltnt. i 2. sjæll. nat. Rytterreg., 1689 Kornet i 2. Rytterreg. i Irland; 1692 i Flandern, udgaet 1693.
2. Henrik, vél den Junker Henrich Sehestedt, der blev ringet for fra St. Nikolai Kirke i Kiel 1. Sept. 1681 i 17 Timer (Kirkeregnskab).
3. Frederik, tjente Dronning Sophie Amalie som Page og Kammerpage i 9 Aar, gik med sin Fætter, Generalmajor Otto Rantzau, til Ungarn som Generaladjutantlieut. hos denne (1692—94), vendte med ham hjem; var i to Aar Volontær ved det holsten-gottorpske Kontingent i Braband, hvervede et Kompagni, ansøgte 1701 om at komme i dansk Tjeneste, 1702 Kapt. i fyenske nat. Inf., 1708 afsk. som Major (Ref. Sager 1701, 3. Febr., Nr. 4; 17. Dec., Nr. 3; 1702, 7. Jan., Nr. 4; 1708, 8. Apr., Nr. 9; Registrant 1702, 357); død 26. Dec. 1711 i Preetz (Enkens Anmeldelse af Dødsfaldet til Oberst F. V. v. Fölkersamb; Ark. paa Kletkamp). Ejer af Bekhof og Bekmünde i to Aar, gik konkurs 1688—90; Bekmünde solgt 1694 til C. Rantzau (Acta A XIX, 1707; A XX 3268). Gift 1. m. Catharine v. Dumbstorf (Datter af Oberst Erdwin v. Dumbstorf; 2. m. Søsteren Anna Margarethe v. D., dbt. 14. Juli 1668 i Rendsborg, bgr. 6. Dec. 1730 i Pløen (Trykte Sørgevers i Bibl. paa Breitenburg). Om deres Børn se Gen. VI.
4. Bendix, født Maj 1667; 1685 Fændrik i Prins Georgs Reg., dræbt i en Duel i Fuhlsbüttel af Kaptajn Schmidt.
5. Catharine.
6. Dorothea, levede 1730 i Preetz.
7. Margarethe, f. 5. Maj 1662, Konventualinde i Itzehoe, † 28. Jan. 1683; der ringedes 23. Marts for hende fra St. Nikolai Kirke i Kiel i 18 Timer (Joach. Giese, Trauer-Predigt bey Margarethe Sehestettin Leiche, Kiel 1683).
8. Anna Øllegaard.
9. Benedicte.
10. Lucie Hedevig, var 1686 Konventualinde i Uetersen, da hun efter Moderens Død bad Kongen om at maatte faa beskikket en Formynder (Acta A XX, 3429, Slesvig), † 1738; g. 1. 1703 m. Oberstltnt. Hans Frederik v. Zepelien til Wulfshagen, f. 1668, † 1717; 2. 1721 m. Joachim Frederik v. Oldenburg til Wotrum, f. 1684, † 1747 (Pershist. Tidsskr. 4. R. I, 284).

SJETTE GENERATION

MAJOR FREDERIK SEHESTEDS BØRN:

1. Et Barn, dbt. 3. Jan. 1689, begr. 16. Marts s. A. i Itzehoe.
2. Dorothea Øllegaard, døbt 13. Maj 1691 i Karby Kirke, † 10. Sept. 1756 i Preetz; nævnes sammen med Søsteren i Sørgeverset over Moderen som dennes eneste Arvinger.
3. Margarethe Hedevig, begr. 6. Sept. 1767 i Preetz som den sidste efterlevende af de holstenske Sehesteder; som eneste blodsbeslægtede og Arving optræder ved Skiftebehandlingens Hr. v. Zepelien til Wahrenstorff (Acta B XIV a, 21; Slesvig).

B.

JØRGEN SEHESTED OG HANS EFTERSLÆGT

JØRGEN SEHESTED,

blev 1559 dansk Hofjunker, var 1561 Kjøgemester (Kancelliets Brevbøger 1561—65, 79), dræbte s. A. ved Kongens Kroning en sachsisk Adelsmand v. Wulfersdorf; 1563 Till. til at indløse Hvolgaard, Nørvang Herred (ib. 354); 1564 Følgebrev som Lehnsmand paa Krogen (ib. 393 f., 97); s. A. Pantebrev paa Hvolgaard paa Livstid (ib. 447); skrives 1571 til Nordsee; 1567 paa Hindsgavl (Kanc. Brevb. 1565—70, 134), afleveret 1574 (ib. 455); 1570: Keys Søn til Hindsgavl (Kronens Skøder I, 124); bygger 1573 paa Hvolgaard (Kanc. Brevb. 1571—75, 590); 1579 til Odderbæk (Kanc. Brev. 1576—79, 597); s. A. til Spøttrup (ib. 629); 1579 Mage-skifte (Kronens Skøder I, 215); 1581 Best. som kgl. Raad, ved Hertug Hans' Ligfærd; 1583—84 til Hvolgaard (ib. 263, 281), fulgte 1589 Prinsesse Elisabeth til Brunsvig (Kanc. Brevb. 1588—92, 263); frasagt sig Raadsstillingen (ib. 465); købte o. 1595 Perdöl af Brødrene Ove og Jørgen Sehested (Acta A XIX, 1707); 1597 Bestalling for Jørgen S. «zum Nordsee u. Perdöl» som Raad og Amtmand paa Gottorp (Acta A XX, 3324), 1599 til Guldenstein (Urks. 3, II, 49), efterfulgt 1601 af Henrik Buchwald; s. A. Livsbrev for sig og en Søn paa Steinhorst (ib.); betalte 1605 Romertog af Cronsburg og Guldenstein (det sidstnævnte udskilt af Gningen); 1618 med Sønnen Cai til Cronsburg og Owdorf (Audorf), † s. A. — Rendsborg Mariekirkes Regnskab 1618: Georg Sehestedten 72 Puls 148 $\frac{1}{2}$. 1620: der edlen undt vieldugentsamen Frawen Anna Sehestedten s. Jurgen Sehestedten Wittib seindt geleutet 25 Puls 51 $\frac{1}{2}$. Denne var ifølge Sønnen Ditlev Sehested til Perdöls (f. 1578) Anetavle Datter af Ditlev Buchwald til Wensin og Muggesfelde og Dorothea v. der Wisch. Den af Noodt benyttede Ligprædiken over hende, Gerh. Culeman, Bey der Beerdigung Annae Seestedten Georg Seestedten zum Grossen Nordsee, Lüb. 1626, findes ikke i Stadsbibliotheket i Lybek.

ANDEN GENERATION

JØRGEN SEHESTEDS BØRN:

1. Ditlev, f. 9. Dec. 1578, studerede 1597 i Strassburg, anbefalet Kongen af Hertuginde Augusta af Gottorp, imm. 1598 i Leipzig, tjente ved Hertug Johan Frederiks Hof, derefter ved Moritz af Nassaus Hoffane, senere Hertug Christian II. af Sachsen, ved hvis Hof han lærte Hertug Ulrik at kjende og deltog med denne indtil 1605 i Kejser Rudolfs Tjeneste i Krigen mod Tyrkerne, derpaa atter ved Hoffet i Dresden, boede 1618 i Rendsborg, arvede s. A. Perdöl og Barenfleth, † 21. Marts 1637 paa Perdöl, begr. 20. Juli i Kiel. Gift 1608 m. Margarethe Qualen (Datter af Otto Q. til Nordsee og Bossee og Dorothea Rantzau), født 23. Maj 1591, arvede efter Sønnen Barenfleth, «fordum beboet af den gamle Fru Mette v. der Wisch» (Acta A XIX, 639), solgte 1641 dette Gods til Kongen for 120,000 Rdlr. med sine Svigersønners Samtykke (Skjøde i Saml. Slesvig 217); boede 1651—57 paa Perdöl, som hun 1661 afhændede til Datteren Dorothea Hedeveg; død 24. Jan. 1663 i Hamborg (R. Bennichius, Bey Leichbestattung Diethloff Sehestetten, Lybek 1637; Breve fra Margarethe Sehested til Hans Schack). Børn: Gen. III 1.

2. Cai til Gross-Nordsee og Cronsburg, f. 17. Juli 1580, opholdt sig 1602 i Padua (A. M. Hildebrandt, Stammbuchblätter des norddeutschen Adels 1874, 308), 1604—6 dansk Hofjunker, 1606 i den brunsvigske Hoflejr i Bryssel (Stammbuch Davids v. Mandelsloh, Hamb. 1893, 66); 1621 til Guldenstein, † 11. Marts 1639 paa Gross Nordsee, g. 1. 1610 m. Catharina Ahlefeldt, † 14. April 1627, Enke efter Clement Gadendorp; 2. 13. Juni 1630 m. Margarethe

TILLÆG III

Pogwisch, Enke efter Adolph Frederik Sehested i Neustadt. Hun fik 1646 af Hertugen af Gottorp udbetalt Rente af 500 Rdlr., som skulde udredes hende af det afdøde Claus Pogwisch tilhørende Hus i Slesvig. Børn: Gen. III 2.

3. Catharine, gift 1. m. Volf Pogwisch til Weissenhaus, † 1636; 2. m. Henrik Sehested til Bekmünde.

4. Alexander, fik efter 1593 overladt Güldenstein af Faderen (Acta A XIX, 1733); fulgte 1598 Prinsesse Anna af Gottorp til Østfrisland, 1599 i Gottorpsk Tjeneste, skrives 1605—15 til Güldenstein, 1617 Provst i Uetersen, † 1618. Gift 1599 m. Margarethe Ahlefeldt Clausdatter fra Gjelting, f. 1580; Supplik fra hende, dat. 1619 $\frac{1}{8}$, hvori nævnes de ældste myndige Sønner Henrik og Cai, de mindrearige Børn Claus, Christine og Anna (Acta XIX, 1723), levede 1631. Børn: Gen. III 3.

TREDIE GENERATION

I

DITLEV SEHESTEDS BØRN:

A. Georg til Barenfleth og Perdöl, født 1. Nov. 1613 i Rendsborg, rejste 1636 udenlands og opholdt sig i Paris, kom hjem efter Faderens Død, trolovet 1638 m. Hedevig Rantzau (Datter af Landraad Henrik Rantzau til Schmoel og Hohenfelde), men døde 7. Jan. Aaret efter paa Perdöl, bgr. 30. Maj i Kiel (C. B. Becker, Bey Georg Sehestet auf Bahrenfleth u. Perdöhl Begräbnüs, Glückstadt 1639).

B. Mette, f. 4. Febr. 1616, † 12. April 1670, bgr. 3. Juli 1673 i Kiel, g. 3. Sept. 1635 m. Daniel Rantzau til Trøjborg, † 1. Maj 1658 (F. Jessen, Bey Begängnüss Fr. Metta Rantzowin, geb. Seestedtin, Kiel 1670; D. Morhof, Trauergedichte, Kiel 1682, 221).

C. Dorothea Hedevig, gift 1639 m. Hartvig Asch v. Schack, fransk Oberst og Kommandant i Lybek, f. 1606, ihjelstukken 3. Juni 1645 af Otto Blome. Ved hendes Konkurs 1666 solgtes Perdöl til Königsmark; hun døde 1683 i Flensborg (Patente, 1663, 426; Rigsark.).

II

CAI SEHESTEDS BØRN:

1. Anna, † 21. Nov. 1662, begravet i Klipleve, gift med Hans Ahlefeldt til Søgaard og Graasten, Verbitter i Itzehoe. Han solgte 1641, 2. Juni, som Formynder for sin Hustru, tilligemed Cai Sehested og Otto Buchwald som Formyndere for Jomfru Clarella Sehested Godserne Gross-Nordsee og Cronsburg samt Landsbyen Jarmersdorff til Oberstltnt. Henrik Buchwald (Acta A XIX, 943, Slesvig); 1663, 23. Juni, skriver Klosterhovmesteren Johan Valert: Herr Hans von Alevelt von Sehegarden ist im negstverwichenen Herbst zu mir gekommen und begeret, auf einen Tag oder etliche bey mir zu logiren, welches ich dan ihm nicht verwegern wollen. Als er nun etliche Tage bey mir verharret, hat sich lassen vernemen, das von seinen Creditoren er angemant were, in meinem Hause zum Inlager sich zu verfügen, gestalt er also bieshero bey mir geblieben, undt ob ich gleich seiner gern aus meinem Hause were entfreiet, hat er dennoch aus meinem Hause nicht weichen wollen [wodurch mir] grose Beschwerde, auch merklicher Abgangk in meiner Nahrung zugefüget, angesehen vorhin verschiedene Edelleute bey mir ingekehret, anitzo fast keinmandt bei mir sich finden lasset.›

2. Clarella, Jomfru hos Ditlev Ahlefeldts Fru (D. Ahlefeldts Memoirer 41, 196 f.), g. m. dansk Generalmajor og brandenborgsk Generalltnt. Friedrich v. Bawyr til Casparsbruch (Wald Sogn ved Solingen, Rhinprovinsen), † 18. Jan. 1667 (g. 1. 1642 m. Martha Magdalene Westrowitz von Cralowitz, f. 1613, † 27. Maj 1645, begr. i Hamborg). Han selv hviler i Kirken i Wald, hvor hans Mindetavle fandtes før 1818 (If. Medd. af Hr. Rendant Knecht i Wald begynder Kirkebøgerne først 1770. Th. Anckelmann, Inscr. hamburgenses 1706).

III

ALEXANDER SEHESTEDS BØRN:

Cai Sehested (S. 200). f. 1601. 1624, Jan. (uden Datum), sælger Brødrene Wolff Blohme til Testorff og Heinrich Blohme til Westensehe, Sønner af afd. Hans Blome til Sehedorff og Monch Neverstorff som Formyndere for deres afdøde Broder Dieterich Blohmes Børn til Kay Sehested og Hustru Anna Godset Munchen-Neverstorff med Landsbyerne Langenhagen, Schonenwolde, Schirenbegke med Avlsgaarden Halendorf for 74,000 Rdlr. Species. Vidner: Jürgen von Alefeldt zum Quarnebegk og Hans Pogwisch sitzhaft zur Ekerenforde. Orig. Perg. med Udstedernes og Vidnernes Segl og Underskrifter (Gottorp 362). — 1640, 1. Maj. Key Sehestett og Hustru Anne Sehestett sælger München-Neverstorff med Landsbyerne Langenhagen, Schönenwolde, Schirenbeck med Halendorff til Hertug Hans for 90,000 Rdlr. Orig. Perg. med Udstedernes Navn og Segl (ib.). 1642 afstaar Claus Qualen med Formynder Henrik v. der Wisch til Gùldenstein Godset Petersdorff til Cai Sehested; Salget stadfæstet af Kongen 1643, 20. Apr. (Gottorp 347). Han døde 1644. Gift 1622 m. Anna Godskesdatter Ahlefeldt (f. 1592, † 1645), Enke efter Didrik Blome til Mönchneverstorff (se S. 200). Børn: Gen. IV 1.

2. Henrik nævnes 1622 til Gùldenstein, havde s. A. en Ægteskabssag med Anna Buchwald, Datter af afd. Christopher Buchwald til Gram (Acta A XIX, 1622); g. 1633 m. Ida Godskesdatter Rathlau af Gereby. 1669, 25. Jan., var Hinrich Sehestedt og hans Hustru Dorothea i Kiel i Live; hun var død 19. Okt. 1670 før ham (Rep. B IX, 2, 108^a Slesvig).

3. Claus, f. 1612 paa Gùldenstein, gik 1627 i Sorø Skole, studerede 1634 i Strassburg; 1635—36 dansk Hofjunker, Hofmarskalk hos Erkebispnen af Bremen, 1643 forlehnet med Hindsgavl, død 27. Jan. 1649 paa Ørslevkloster ved et Vaadeskud (Kisteplade i Nationalmusæet). Gift m. Christence Lindenov til Tim, Ørslevkloster og Strandet, Enke efter Axel Gyldenstjerne.

4. Christine, nævnes 1631 som ugift, død mellem 1653 og 1657; gift med Volf v. der Wisch til Oldemorstoft; kaldes 1649, da hun rejste til Broderens Begravelse, Enke efter Volf v. der Wisch i Flensborg; hendes ældste Søn var da 22 Aar (Acta A XIX, 1823; XX, 3434). Datteren Sophie Hedevig v. der Wisch (gift med Niels Kaas til Bækmark, død o. 1670 paa Lindskov), † 8. Marts 1699 paa Nislevgaard (Kalls Saml. I, 121).

5. Anna, kaldes 1631 Anna Alexanderstochter zum [Mönchen] Neverstorff; 1640 Konventualinde i Preetz.

FJERDE GENERATION

CAI SEHESTED TIL GÜLDENSTEINS BØRN:

1. Catharine, f. 17. Febr. 1625, var 1644 Hoffrøken hos Hertuginde af Gottorp, † 18. Dec. 1670, g. 1. m. Rigsraad, Rigsstaldmester, Geheimeraad Sigvard Urne til Raarup, f. 14. April 1603 paa Halsted Kloster, død 16. Febr. 1661 i Vindekilde; 2. Okt. i 1661 m. General-lieutenant Hans Ahlefeldt til Glorup, Anhof og Cathrinebjerg, f. 1624, † 22. Juni 1694 (Indbydelse til hendes Jordefærd i Ark. paa Breitenburg. L. P. Minde, Klage Dict offver Hans v. Allefeldt til Glorup aff døde Kieriste Frue Catarine Sested, Kbh. 1671).

2. Christopher, f. 1628 paa Aasmarke, † 31. Maj 1699, Overskjænk og Hofmarskalk hos Kong Frederik III, Geheime-Etats- og Admiralitetsraad, Deputeret i Sø- og Landetatens Kommissariat, Amtmand over Skanderborg og Aakjær Amter; g. 1658 m. Merte Urne til Nislevgaard, f. 10. April 1632 paa Malmøhus, † 28. April 1706 paa Nislevgaard. Børn: Gen. V.

3. Eleonore Marie, f. 1630 i Meklenborg, † 4. Juni 1696 paa Birkholm, g. m. Frederik Baron Vietinghof kaldet Scheel, til Eskebjerg (Baroniet Scheelenborg), Knabstrup og Holbæk Slot, Birkholm og Brolykke, f. 2. Febr. 1624 i Autzen i Kurland, † 7. Maj 1691 i Kbhvn., Overhofmester hos Dronning Ulrikke Eleonore, Kammerherre og Landdrost i Pinneberg. Begge begravne i St. Knuds Kirke i Odense (Mumme, St. Knuds Kirke 295).

4. Magdalene Christine, f. 3. Juli 1637, † 24. Maj 1688, g. m. Hildebrand Christoph v. Hardenberg til Wiederstaedt, f. 14. Marts 1621, † 2. Marts 1682.

TILLÆG III

FEMTE GENERATION

CHRISTOPHER SEHESTEDS BØRN:

1. Mogens, f. 1661 i Kbhvn., 1686 Ltnt. i Søetaten, 1691 Kaptejn, 1697 Kommandørkaptajn, 1704 Kommandør, † 1710, bgr. i Otterup Kirke.
2. Sophie Amalie, f. 8. Jan. 1662, Konventualinde i Itzehoe, men førte Husholdningen paa Nislevgaard, † 13. (30.) Sept. 1717 i Itzehoe, begr. 29. Apr. 1718 i Otterup Kirke.
3. Anna Margarethe, Konventualinde i Preetz, levede 1730.
4. Christian til Nislevgaard, f. 22. Febr. 1666, † 19. Juli 1740, Oversekretær i tyske Kancelli, Ambassadør i Paris, Stiftamtmand i Odense, g. 26. Maj 1701 m. Charlotte Amalie Gersdorff til Ravnholt, f. 1685, † 1731, uden Børn.
5. Frederikke Vilhelmine, f. 6. Marts 1668, † 21. Febr. 1730 paa Nislevgaard, Konventualinde i Itzehoe, døvtum.
6. Christiane Charlotte, f. 6. Marts 1668, † 11. Marts 1710, Konventualinde i Itzehoe.
7. Jørgen, f. 8. Sept. 1671 paa Skanderborg Slot, 1692 Fændrik i Livgarden t. F., deltog i Kampagnen i Flandern, 1695 Kaptejn, † 12. Aug. 1700 i Kbhvn.
8. Frederik, død som Barn i Kbhvn. i Aug. 1680, ligesom sine Søkende begr. i Otterup Kirke.

Voss' Excerpter A LXXIII, 6; LXXIX, 5. Samtlige Data for Christopher Sehesteds Børn er velvilligst meddelte af Hr. Landsarkivar G. L. Wad.

INDHOLDSFORTEGNELSE

	Side
Første Kapitel. Volf Ahlefeldt til Nør og Grönwold og hans Efterslægt	5
Andet Kapitel. Hr. Johan Ahlefeldt til Lehmkulen og hans Efterslægt	49
Tredie Kapitel. Henrik Ahlefeldt til Wittmold og hans Efterslægt	105
Fjerde Kapitel. Godske Ahlefeldt til Bossee og Lindau og hans Efterslægt	133
Femte Kapitel. Markvard Ahlefeldt til Saxtorp († 1500) og hans Efterslægt	181
Bilag til Texten.....(Fodpaginering)	3
Aktstykker til den slesvigske og holstenske Adels Historie	38
Henvisninger.....	51
Tillæg I. Familien Stake	143
— II. Sehestederne og Rantzauerne paa Kohøved.....	151
— III A. Henneke Sehested og hans Efterslægt.....	157
— III B. Jørgen Sehested og hans Efterslægt	163

ILLUSTRATIONER

Titelbillede: Altertavlen i St. Nikolai Kirke i Kiel (se Texten S. 53).

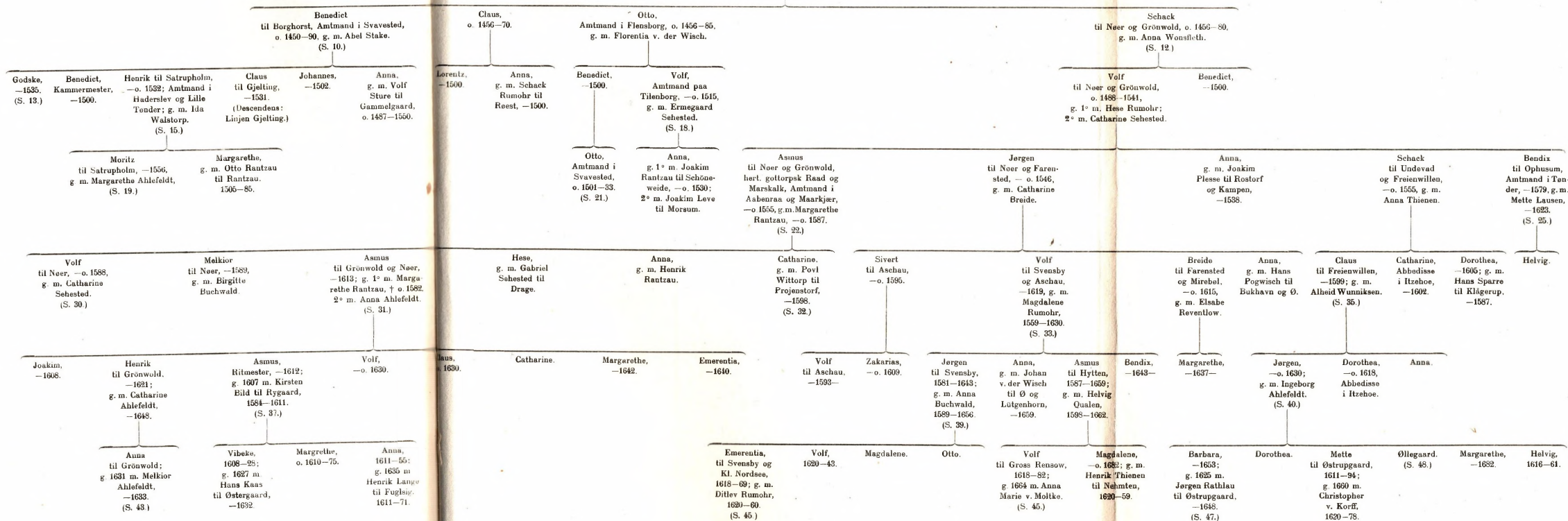
S. 190. Gravsten over Jørgen Ahlefeldt til Stubbe † 1549 og Frue Anna, født Ahlefeldt, i Riseby Kirke. Indskrift: | ANNO 1549 STARF DE ERBAR VND FESTE JVRGEN VAN ANEFELDE. ANNO 1573 DEN 23 DECEMBRIS STARF VOR ANNA VAN ANEFELDE SINE HUSFROV. | Foroven: saavel i venstre som i højre Hjørne det ahlefeldtske Vaaben; til venstre for nedent det sehestedske, til højre Familien Globs Vaaben.

S. 194. Epitafium over Johan Ahlefeldt til Gereby † 1612 og Hustru Ida Rathlau i Ekernførde Kirke.

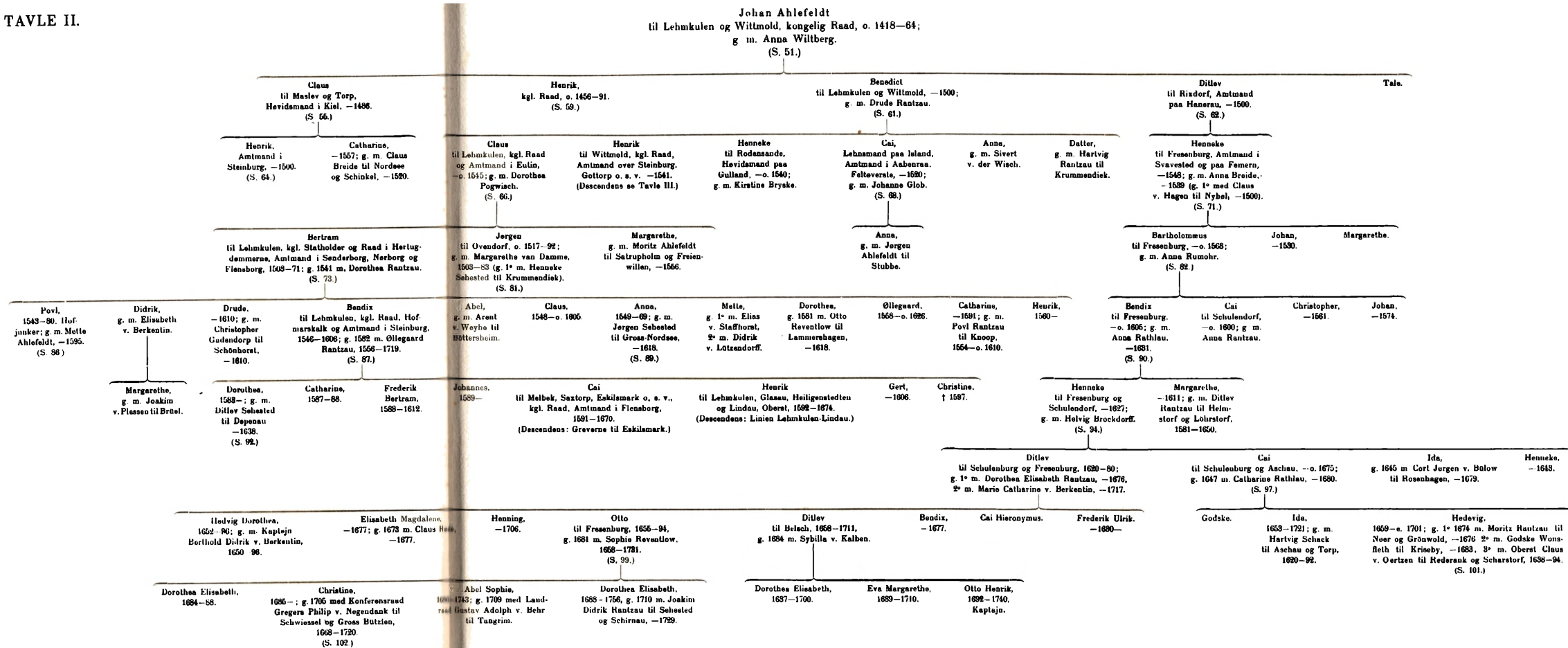
Bilag S. 4 (Fodpag.). Reproduktion af Biskop Nicolaus af Slesvigs Konfirmation paa den af Hr. Johan Ahlefeldt og andre Medlemmer af hans Slægt 1456 oprettede Fundats for Marianerne i Haderslev.

TAVLE I.

Volf Ahlefeldt
til Neer og Grönwold, o. 1396-1424.
g.*m. Hille von der Wisch.
(S. 7.)

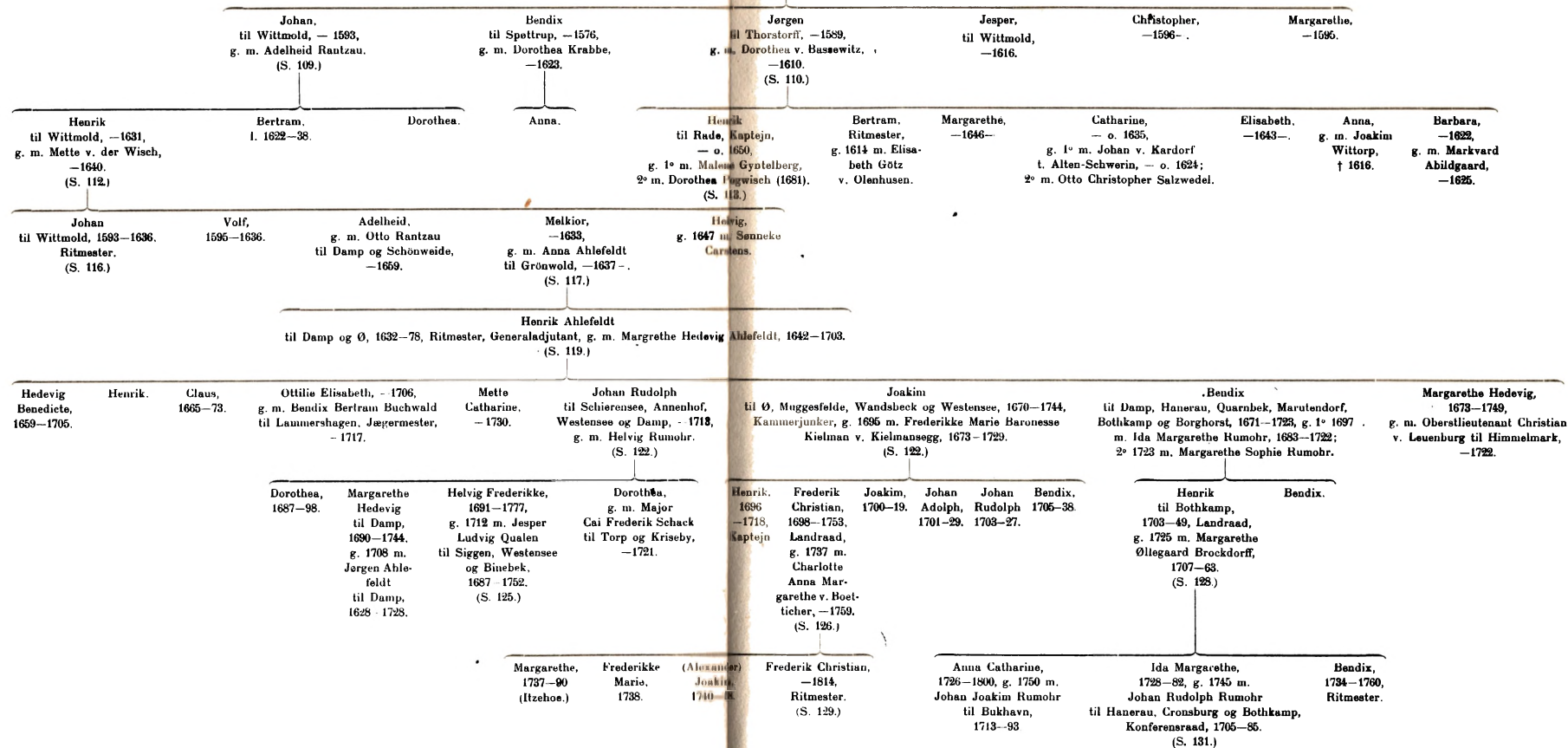

TAVLE II.

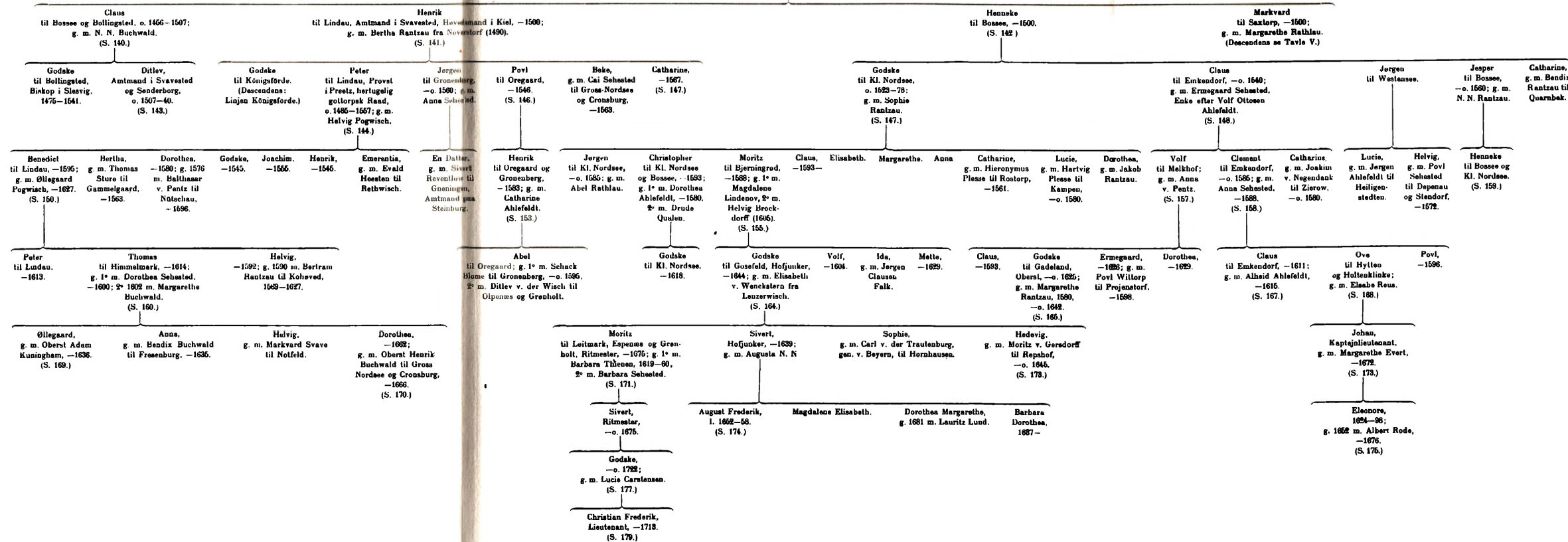
TAVLE III.

Henrik Ahlefeldt
til Wittmold, Kongelig Amtmand i Steinburg, Gottorp og Pløen,
Provst i Preetz, —1541, gift med Anna Rantzau fra Schöneweide,
—1579.
(S. 107.)

TAVLE IV.

Godske Ahlefeldt
til Bossee, Schierensee, Gross Löptien, Lindau og Hagedstedgaard,*
hertugelig Amtmand i Flensborg, kongelig Raad, o. 1400—75;
g. m. Beke Stake fra Emkendorf.
(S. 135.)

Markvard Ahlefeldt
til Deutsch Nienhof og Saxtorp, Foged paa Segeberg, Amtmand i
Rendsborg, Hovedsmand paa Glambek, o. 1456—1500;
gift med Margarethe (Anna) Rathlau.
(S. 183.)

